

I
00087

Albergo
Mazzoni

Albergo
Mazzoni

I
00087

Se Bº

BIBLIOTECA

DE LA

Universidad de Salamanca.

2

Est. 13 Caj. 6 Núm. 3

nr 94

2-13-5-5

Contiene
tres obras;—
la incunable está en medio.

no 87

~~Pedro
Vazquez~~

~~Num. 3 54~~

~~Pedro~~

~~Pedro~~
~~Pone~~

615529 204 (1)

61849481X (2)

618494961 (3)

Num^o L. G. Sino L.

Mariale Alberti Da-
gni in euāgeliū
super: Missus
est Gabriel
angelus.

El año de 1705, a 7 de febrero
Dominica de Septuagésima
desde la noche de la noche
hasta las doce de la noche
estuvieron en esta librería
y gran fragua, Gambar
Molina, de Edas Villamardos,
fr Diego Ramo, fr Domingo Gil
Sacando uno pasillo para una
comedia, y una boza para la
recreación y por esa ventanilla
lo firmó el licenciado Bascatrías
y los demás

Zara est: t que nunq^m mar^r
ecscit sapientia, et facile videt
ab his qui diligunt eam: t iue-
nitur ab his qui querunt eam.

Preoccupat qui se occupat
vt illis se prior ostendat. Qui de luce vigi-
lauerit ad eam nō laborabit. Absidentē em̄
illaz foribus suis innueniet. Logitare ergo.
de illa sensus est consumatus: t qui vigila-
gnos se circuit ipsa querens t in vijs suis
ostender se illis hilariter: t in omni prou-
denta occurret illis. Item scriptum est.
Qui edunt me adhuc esurient: t qui bibunt
me adhuc sient. Qui audit me non con-
fundetur: t qui operant in me nō pecca-
bunt. Qui elucidant me vitam eternam ha-
bebunt. Huius igitur largissime sponsionis
subnixus auxilio fiducialiter mitto manū q
in opus: als certe super meum ingenio
et scientiam meam nimū elevatus. Scio
autem q̄ non est abbreviata manū domini
sed q̄ et adhuc omnia possibilia sunt crea-
denti. Est autem opus quod atēptō modo
dñice incarnationis exordiu describens ac
nostre redēptionis sacramētū. Quod
quidem in laudem t gloriam: t honorē glo-
riosissime t solius vere honorate sup omnē
puram creaturam viginis matris dei assu-
mentes: t de ipsi auxiliū specialissima col-
latione confidentes confidenter suscipimus:
in eius misericordia tanq̄ in firmissima
spel nostre anchora collocati: ab ipsa ex pe-
ctantes finem cōsumationis in premium
laboris que est motrix voluntatis: causa op-
rationis: t inspectrix intētionis. Obscero
igif in p̄mis misericordiā dei oipotentis:
patris misericordiā qui lucēz inhabitat
inaccessibilē: vt effugias lumine sue cla-
ritatis erroris fallacia: falsitatis zīzania:
vanitatis gloria: det mihi verum intelligē
et dicere de matre ipsius misericordie et ve-
ritatis. Obscero t cos qui p̄mis opusculuz
dignabunt inspicere vt si quid in ipso ex
sui forsitan: t contingit: nouitate ipocorū
aures tanq̄ dubium pulsauerit: non facile
scribant temeritatis: sed parcant poti⁹ sim-
plici deuotioni. Non em intendimus glo-
riosam virginem nostris mendacijs adoz-
nare. vel etiā stilo altiloquo aut caprato-
rijs eloqujs aliquid non t magni cedere
et non gloriosaz viginē laudare: t nosm̄ez

ipso ostentare: sed rudibus t simplicibus
nostrī similibus deuotionis munus p̄bba
simplicia m̄strarē. Ad ecum em̄ bene agit
si quis nihil dignū de benedictissima dñā
tanq̄ indignus vita et minus scientia de
mer pectoris ore p̄tulero. occasiōne tamen
de ipsa scribendi t loquendi sapientibus
subministrem. Ut autem lector in huius
operis materia minus laboris habeat: t et
continētam ipsius plenius summatis p̄e
cognoscat: quedam quasi principia p̄mitte
minusque lucem sequentibus ministrabunt
et titulos supponemus: per quos et mate-
ria diuersa comprehendit: t lector id qđ de
materia inspicere pro tempe voluerit expe-
ditius demonstretur

Presuppositiones.

Vicqd tibi occurrit: vt recte faciēs
dum: tias fecisse deum tanq̄ bos
norum omnī conditorē. hoc Au-
gustinus de libero ar. Cum nimū bonum
comunicavit: omne cōmunicabile alicui.
hoc Dionysius: Qd omnes p̄prietates infe-
riorum habent superiores cum excellētia.
Dionysius in libro ange. hierar. Lex qdaz
hēc est diuinitatis sacratissima per prima
secundā ad suam diuinissimam reducere
lucem. Dionysius in qnto. c. eccl. hierar.
ad omne incoueniens in deo seq̄uitur im-
possibile: t ad omne cōueniens cui maior
ratio non repugnat: seq̄uit necessariū. An
selmus. Auctoritas fidem flagitat: t rōmē
preparat bonitatis ratio ad intellectū cognitio-
nēc perducit: qđq̄ auctoritati ratio pe-
nitutus deferat: cum considerat cui credetū
st t certissima est ipsius iam cognite atq̄
perspicue veritatis auctoritas. Augustin⁹
de vera religione. Querendū ratione quid
consentient veritati. fiatq̄ ipsa veritas au-
toritas sine qua nec est nec vales auctorita-
tas. Augustinus de morib⁹ ecclēsie. Vbi
secure quisquis in sensu suo abūdat vbi vt
certe ratione vel manifeste auctoritati non
obuiat quod sentit. Bene. Lūc in scriptu-
ris sanctis id conat sentire quid in eis sen-
tit ille qui scripsit: quid mali est si b̄ sentiat
quod tu in omnī veridicarum mentium
ostendis. Augustinus in. xii. confes. Eum
alius dixerit hoc sentit moyses quod ego:
et aliis immo illud quod ego religiosus me
arbitro: dicere: cur non vtrūq̄ potius si

vtrūq̄ verum est: Et si quid tertium et si

Tabula capitulorum.

quid quartum; t si quid omnino aliud ye rum quispiam in his verbis videt; cur no illa omnia vidisse credat; per quem deus vnuas sacras litteras ve ra et diversas multorum sensibus tempauit. Augustin' in eodem. Ego certe quod intrepidis de corde meo pronuncias ad culmen auctoris tatis aliquid scriberem; sic male scribere; ve quod veri quisq; de his rebus capere posset; mea verba resonarent; Qd ut ynam veram sententiā ad hoc aperte sponserem ut excluderem ceteras quaruz salitas me non posset offendere. Augustin' in eodez. Sensit moyses oino in his verbis in pinc pio t c. atq; cogitauit; cu ea scriberet qd hicveri potumus inueniri quicquid nos non potumus aut nondum postumus; t tame in eis inueniri potest. Augustin' in eodem; Qd nec in corporalibus nec in spis ritualibus est aliquid vacuum. Pbus. Beata ergo a nullo illustrum vincitur in aliquo. Damas. Eum de peccatis agit nul la de ipa fit questio. Augustin' de natura et gratia. Beata virgo ea puritate nitiebat q major; sub deo nequit intelligi. Anselm'. Ego puto q copiosior sanctificationis be nedictio in eam descendenter; que ipsius no solum sanctificaret ortum; sed vitaz ipsius ab omni deinceps peccato custodiret innu nem; qd nemini in natus mulieruz credif esse donatum. Decuit numerum regnum virginum singulari privilegio absq; pecca to ducere vitam; que dñs peccati mortisq pareret preemptione; minus vite t iustiz e; qd omnibus obtineret. Ber. Qd ei nullū bonū defuit; cui pura creatura in statuyie capax fuit. Micronymus, et Bernardus.	Incipit tabula capitulorum totū opis Alberti imaginis in euāgelii sup̄missus est An necesse fuerit hanc missionē fieri. ca. s. Per quæ nūcūm conueniat fieri missio. Si per hominem ca. ii. Si per angelum ca. iii. Si per archangelum ca. iii. Si per principatus ca. v. Si per potestates ca. vi. Si per virtutes ca. vii. Si per dominationes ca. viii. Si per thronos ca. ix. Si per cherubim ca. x. Si per seraphim ca. xi. Si per tres pinos ordines ca. xii. Si per omnes angelos ca. xiii. Si per spiritum sanctum ca. xiii. Si per filium ca. xv. Si per patrem ca. xv. Si per totam trinitatem ca. xvij. In qua specie apparuit, Si in serpentina ca. xvij. Si in columbina ca. xix. Si in humana ca. xx. In quo sexu ca. xx. In cuius ceteris specie ca. xxij. Si in iuuenili ca. xxij. In qua yeste, Si in candida ca. xxij. Si in sordida ca. xxv. Si in bicolorata ca. xxvij. Si in alba ca. xxvij. Qua hora temporis, Si in ortu diei ca. xxvij. Si in meridie ca. xxix. Si in vespere ca. xxx. In quo loco, Si in ciuitate ca. xxxij. Quare in galilea ca. xxxij. Quare in nazareth ca. xxxij. Quare ad virginem ca. xxxij. Quare non ad ioseph ca. xxxv. In quo actu fuerit, Si in contemplatione ca. xxxij. Si in actione ca. xxxvij. Si desponsari potuit ca. xxxvij. In qua erat desponsata fuit ca. xxxij. De pulchritudine beatissime virginis ca. xxxij. Si corporaliter ca. xl. De pulchritudine in speciali t pino de co poris qualitate ca. xl.
---	---

Tabula capitulorum.

De membrorum proportione.	ca. xlij.	De securitate	ca. lxxxvij.
De colore cutis	ca. xliij.	De patientia	ca. lxxix.
De colore capillorum	ca. xliij.	De constantia	ca. xc.
De colore oculorum.	ca. xlvi.	De perseverantia	ca. xci.
Hoc q̄ dicit viro	ca. xlviij.	De temperantia.	ca. xcij.
De hoc cui nomen era.	ca. xlviij.	De spēb̄ tpātice: et p̄mo de castitate.	ca. xcii.
De hoc q̄ dicit ioseph.	ca. xlviij.	De sobrietate	ca. xciii.
Quare de domo dauid.	ca. xlix.	De modestia	ca. xciv.
Quare in genealogia eius boni et malo po- nuntur.	ca. l.	De modestia in cultu vestiū	ca. xcvi.
De nobilitate virginis.	ca. ls.	De donis	ca. xcviij.
Eur beata virgo no per se sed p̄ ioseph ges- nealoizatur.	ca. lij.	De sapientia	ca. xcix.
De eo q̄ dicitur. Et nomen virginis in genitivo.	ca. lij.	De intellectu	ca. c.
Quare nomen Maria	ca. liij.	De dono consilij	ca. cl.
De hoc q̄ dicit ingressus	ca. lv.	De dono fortitudinis	ca. clj.
Quare repetit āgel' r̄ nō gabriel.	ca. lvj.	De dono scientie	ca. cii.
Si ad solam.	ca. lvij.	De pietate	ca. ciii.
De salutatione	ca. lvij.	De timore seruilli	ca. cv.
Quare fuit sine ye	ca. lx.	De timore initiali	ca. cvi.
De generali consuetudine qua additum est maria	ca. lx.	De beatitudinibus	ca. cvii.
De gratie plenitudine	ca. lxi.	De beatitudine paupertatis	ca. cviii.
Quare nō plena spūsancto	ca. lxij.	De mititate	ca. cx.
De differēcia isti' plenitudinis	ca. lxij.	De beatitudine luctus	ca. cxj.
In quo differat a plenitudine xp̄i. ca. lxij.	ca. lxij.	De beatitudine euri et siti iusticie	ca. cxii.
De plenitudine apostolor̄	ca. lxv.	De misericordia	ca. cxij.
De gratie plenitudine	ca. lxvj.	De mundicia cordis	ca. cxiii.
De contentis in hac plenitudine et p̄mo de baptismo	ca. lxvij.	De beatitudine pacis	ca. cxiv.
De confirmatione	ca. lxvij.	De persecutione	ca. cxv.
De penitentia	ca. lxx.	De aureola martyrii	ca. cxvij.
Quis confessor	ca. lxx.	De aureola p̄dicator̄	ca. cxvij.
Si habuerit ordines	ca. lxxj.	De auricula virginium	ca. cxvij.
De extrema uincione	ca. lxxij.	De fructibus quos ponit apostolus ad ga-	ca. cxvij.
Quid recepit a sacro altaris	ca. lxxij.	latas. v.	ca. cxix.
Quid confitebatur	ca. lxxij.	De charitate	ca. cxx.
De virtutibus	ca. lxxij.	De gaudio	ca. cxxi.
De fide	ca. lxxvj.	De pace	ca. cxii.
De spe	ca. lxxvj.	De patientia	ca. cxiii.
De charitate	ca. lxxvj.	De longanimitate	ca. cxvij.
De virtutibus cardinalibus et primo de iusticia	ca. lxxit.	De bonitate.	ca. cxvij.
De specibus iusticie	ca. lxxit.	De mansuetudine	ca. cxvij.
De dulia	ca. lxxit.	De benignitate	ca. cxvij.
De penitentia	ca. lxxij.	De fide	ca. cxvij.
De prudentia	ca. lxxij.	De modestia	ca. cxvij.
De fortitudine	ca. lxxij.	De continentia	ca. cxvij.
De magnanimitate	ca. lxxij.	De castitate	ca. cxvij.
De magnificencia	ca. lxxvj.	De gratijs gratis datis: et p̄mo de sapi- entia.	ca. cxvij.
De fiducia	ca. lxxvj.	De scientia	ca. cxvij.
		De mechanicis	ca. cxvij.
		De artib⁹ liberalibus	ca. cxvij.
		De grammatica	ca. cxvij.
		De rhetorica	ca. cxvij.

Tabula capitulorum.

De legisbus	ca.cxxxvij.	Qz sit mater omnium	ca.cxxxvij.
De logica	ca.cxxix.	Qz dicit stella maris	ca.cxxxv.
De speciebus logice	ca.cxl.	Qz dicit porta celi	ca.cxxxvij.
De physica	ca.cxlj.	De coicitatione passionis	ca.cxxxvij.
De quadrivio	ca.cxljj.	Utrum in passione habuit sumimus gau-	
De musica	ca.cxljj.	dium et dolorem	ca.cxxxvij.
De astronomia.	ca.cxluij.	De gaudis beatissime virginis q̄ habuit i passione	
De arithmeticā	ca.cxlv.	et de coparatione eoz	ca.cxxxix.
De geometria	ca.cxlviij.	Qz sup omnē creaturā in quarta hierar-	
Si scierit theogiam	ca.cxlviij.	chia est exaltata	ca.xc.
Si scierit librum sententiarū	ca.cxlviij.	Utrum habuit brā virgo proprietates oīum	
Si scierit omnia capla	ca.cxlx.	angelorum	ca.cxcl.
De fide	ca.cl.	Utrum habuit proprietates singulorum	
De gratia sanitatum	ca.cls.	ordinum	ca.cxcij.
De opere virtutum	ca.clj.	De p̄petuabili scēde hierarchie	ca.cxcij.
De prophetia	ca.clij.	De suprema hierarchia	ca.cxcim.
De discretione spirituum	ca.clij.	Qz est regi na misericordie	ca.ccxv.
De genere linguarum	ca.cly.	Recapitulatio p̄uilegioꝝ additio c.cxcys.	
De interpretatione sermonum	ca.clyj.	De sufficietia p̄uilegioꝝ	ca.cxcvij.
De gratijs que ponunt ad Ephesios. iij.	ca.clyj.	Epilogus q̄ nobis ex illa plenitudine	
Et primo de apostolis	ca.clyj.	venerit	ca.cxcvij.
De prophetis	ca.clyj.	De hoc dñs tecum	ca.cxcij.
De euangelistis	ca.clix.	De b̄ndicta tu in mulierib⁹	ca.cc.
De pastoibus	ca.clx.	Qualiter cius benedictio omnem benedi-	
De gratijs specialibus	ca.clxj.	cione comprehendit	ca.ccj.
Qualiter fuerit p̄figurata	ca.clxj.	De benedictione diei septime	ca.cclj.
Qualiter fuerit prophetata	ca.clxij.	De benedictione adeꝝ eue	ca.cciij.
Qualiter fuit annūciata	ca.clxij.	De benedictione Jacob	ca.cciij.
Qz fuit miraculose accepta	ca.cly.	De benedictione singulorū filiorū Jacob	
Qz fuit in utero sanctificata	ca.clyf.	et primo Jude	ca.ccy.
De specialibus gratijs que cūcūstant cō-	ca.clyj.	De benedictione Iacobon	ca.cxy.
uersatione eius	ca.clyj.	De benedictione Iachar	ca.cvy.
De sp̄alib⁹ gratijs circa mortē.	ca.clyij.	De benedictione dan	ca.cvij.
Utrum mortem presciuerit	ca.clxix.	De benedictione Had	ca.cxi.
Utrum inuitata obierit	ca.clx.	De benedictione Neptalim	ca.cxf.
Si sine dolore obierit	ca.clxj.	De benedictione Aser	ca.cxf.
Si statim in anima ⁊ corpore assūpta	ca.clxj.	De benedictione Joseph	ca.cxiij.
fuerit	ca.clxj.	De benedictione Bējamin	ca.cxiij.
De quatuor suppositis cōtra aduersantē	ca.clxij.	De b̄ndictione p̄ma Balaam	ca.cxiij.
assumptioni carnali	ca.clxij.	De b̄ndictione scđa Balaam	ca.cxy.
De p̄uilegioꝝ beate virginis. Et p̄mo de pec-	ca.clxij.	De b̄ndictione tertia Balaam	ca.cxyj.
cari immunitate	ca.clxij.	De b̄ndictione q̄ta Balaam	ca.cxyj.
De impossibilitate peccandi	ca.clxv.	De benedictionib⁹ datis populo a moy-	
Utrum quolibet motu merebat	ca.clxvj.	se.	ca.cxyij.
Utrum q̄libet passiōe merebat	ca.clxvij.	De benedictionib⁹ datis filijs israel ⁊ pri-	
De puritare in summo	ca.clxvij.	mo Ruben	ca.cxcij.
Utrum hanc puritatem simul vel succelli-	ca.clxvij.	De benedictione Iude	ca.cxx.
ne suscepit	ca.clxvij.	De benedictione Leui	ca.cxxij.
De eo q̄ est mater dei	ca.clxix.	De benedictione Bējamin	ca.cxxij.
Qz est mater et virgo	ca.clxij.	De benedictione Joseph	ca.cxxij.
Qz est virgo virginum	ca.clxij.	De benedictione Had	ca.cxxij.
Quare no ſi mater matrum	ca.clxvij.	De benedictione Neptalim	ca.ccxvij.
		Z iii	

Tabula capitulorum.

De benedictione Aser	ca. cccxvij.	Quis imposuit hoc nomen	ca. cclit.
De benedictione oium simul	ca. cccxvii.	Qui institutu fuit hoc nomē	ca. ccl.
De hoc q̄ dicit̄ benedictus fructus ventris tui	ca. cccxviii.	De hoc cui cōueniat hoc nomē	ca. cclī.
Quid hec benedictio fructus ventris tui importet	ca. cccxix.	De solutione predictor̄	ca. cclij.
Utrum contineat in se benedictiones omnium	ca. cccxx.	De hoc q̄ dicit̄ hic erit magnus	ca. cclij.
De ipsis turbatione	ca. cccxxi.	De hoc q̄ dicit̄ sūbitus altissimi vocabulatur	ca. ccliiij.
De ipsis cogitatione	ca. cccxxii.	De hoc q̄ dicit̄ dabit illi sedem Davidicē.	ca. cely.
De ipsis timore	ca. cccxxiiij.	De hoc q̄ dicit̄ regnabit in domo iacob in eternum	ca. cclvij.
De ipsis reverentia	ca. cccxxvij.	Utrū dñs inquit homo sit rex angelorum et ecclesie militantis	ca. cclvij.
De h̄ q̄ d̄ inuenisti ḡam	ca. cccxxvij.	De solutione predictor̄	ca. cclvij.
De hoc q̄ d̄ apud dñm	ca. cccxxvij.	De hoc q̄ d̄ qui fecit istud	ca. cclit.
De solutione predictor̄	ca. cccxxvij.	De hoc q̄ dicit̄ quia virum non cognoscō.	ca. cclx.
De hoc q̄ d̄ Ecce concipies de quo tangō concipiente	ca. cccxxvij.	Ico.	
De quo tangō materia	ca. cccxxix.	De hoc q̄ dicit̄ spiritus sanctus superueniet in te	ca. cclxj.
De modo concipiendi	ca. cccxi.	De hoc q̄ dicit̄ et virtus altissimi obuincabit tibi	ca. cclxij.
Quāto tpe fuerit in utero dñs	ca. cccxli.	De hoc q̄ d̄ : qd̄ em̄ nasceret ex te san. yo.	ca. cclxij.
Qualiter egressus fuerit	ca. cccxlij.	Filius dei	ca. cclxij.
Utrum in conceptione habuerit delectationem	ca. cccxlij.	De hoc q̄ dicit̄ Ecce elisabeth cognata tua	ca. cclxij.
Utrum in portando habuerit grauem partem	ca. cccxliij.	De hoc q̄ dicit̄ non erit impossibile apud deum omne verbum	ca. cclvij.
Utrum in partiendo dolorē vel delectatio-	ca. cccxlij.		
nem habuerit			
De solutione predictor̄	ca. cccxlvj.		
De hoc q̄ dicit̄ in utero	ca. cccxlvj.		
De hoc nomine iesus	ca. cccxlvij.		

¶ Explicit tabula capitulorum.

Tabula alphabetica foliorum.

Incepit secunda tabula finem ordinem al
phabeti.

Bedicatio rerum duobus modis fit	fo. xxxi.	Aptissimi sacramentum ante beata virgo suscepit	fo. xvii.
Abiectio rerum in decem gradib⁹ constitit. ibidem.		Beatiudes octo qualiter habuit beata virgo	fo. xxxi. c. xxxii.
Abstinentia beate virginis nobilior fuit q̄ alicuius viatoris	fo. xxiii.	Beatitudinē q̄duplicē quō hūt.	fo. xxxvi.
Angelus de quo ordie missus ē	fo. iii.	Benedictionē marie quomodo evacuat mas ledictionem nostram.	fo. xl.
Angelus in qua specie missus est ad virginem.	fo. iii.	Benedicta qualiter fuit virgo gloria fin oēm rōnēm bnedictiois	fo. lxx.
Angelus in quo sexu apparuit. ibidem.		In bnedictioib⁹ qualr virgo beata excels it ḥgines viduas & pugatas. ibidem.	
Angel⁹ in cui⁹ etad specie appit. ibidem.		Benedictio diei septime qualiter ei conue nit.	fo. lxii.
Angelus q̄ vestē induitus sit. ibidem.		Benedictio ade & eue qualiter ei conuenis at. ibidem.	
Angelus quo tempore & qua hora missus sit.	fo. viii.	Benedictio iacob ei cōuenit. ibidem.	
Angelica dignitas ostensa in annūciatōne in tribus	fo. i.	Benedictio iudee q̄liter habuit. ibidem.	
Angelica salutatio describitur	fo. xv.	Benedictio zabolon. ibidem.	
Angelus quomodo dixit aue ex parte dei. ibidem.		Benedictio yafchar. q. ha.	fo. lxiij.
Angelus de minoribus mittitur & quare.	fo. iii.	Benedictio dan. ibidem	
Angelorum choros quomodo ascendit bea ta virgo	fo. iii.	Benedictio gad qualr ha. ibidem.	
Annūciatio ista fuit suprema & comple mentum oīum aliarum	fo. iii.	Benedictio neptalin. ibidem	
In annūciatione ista honoratur deus tri pliciter.	fo. i.	Benedictio azer	fo. lxiij.
Annūciata qualiter fuit virgo be.	fo. xl.	Benedictio ioseph. ibidem	
Annūciationis tempore virgo sic se ha buit	fo. xiii.	Benedictio beniamin. ibidem	
Anima quomodo clevatur ad speculatorio nem diuinor.	fo. xxiiij.	Benedictiones balaam quib⁹ benedixit israel qualiter conuenient beate virginis.	
Arithmeticam qualiter sciuit beata virgo.	fo. xxix.	In annūciatione ista honoratur deus tri pliciter.	fo. lxiii. lxv. c. lxxv.
Artes liberales qualiter sciuit.	fo. xxviiij.	Benedictōnes date a moysi toti pplo isra el qualiter habuit brāgo	fo. lxv.
Artes mechanicas viriles nesciunt. ibidem.		Benedictio ruben a moysi data qualiter beate virginis cōueniat	fo. lxxvii.
Artes mechanicas mſiebres q̄liter. ibidem.		Benedictio iude facta qualiter ei conueni at. ibidem.	
Astronomia quomodo sciuit	fo. xxix.	Benedictio leui. ibidem	
Ascendendi gradus ad deum yidendum triplex & hoc gradum distincio.	fo. xxv.	Benedictio beniamin. ibidem	
Assumpta qualiter fuit beata vrgo. fo. xl.		Benedictio ioseph. ibidem	
Aue quomodo per illud facta est salutatio & quid significat ave. & quomodo angel⁹ dixit ave ex parte dei.	fo. xv.	Benedictio gad	fo. leviij
Aureolam martyrum quomodo habuit bea ta virgo	fo. xxiiij.	Benedictio dan. ibidem	
Aureolam predictorum quomodo habuit.	ibidem.	Benedictio neptalin. ibidem	
Aureola vrginē q̄liter hūt	fo. xxiiij.	Benedictio azer. ibidem	
		Benedictio oīum simul. ibidem	
		Charitatis fructū quō habuit	fo. lxxv.
		Charitatis fructū quō habuit	fo. xxiiij.
		Charitatē quō hūt brā vrgo & quō excessit in ea oēm creaturam	fo. lxx.
		Charitatis fructū quō habuit	fo. xxiiij.
		Charitatis decē & sēpē pprietates p̄ iudas	

Tabula alphabetica foliorum.

filium iacob significat qualiter bē virgē ni conueniant	fo. liij.	Dulia qualiter fuit in beata vīrgine ī sum mo,	fo. xxiiij.
Castitas beateyvirginis castitatem oīs crea ture qualiter excedit	fo. xxiiij.	Eclesie statū quomodo habuit bea ta vīrgo: scilicet vīginum cōiuga torū t̄ viduarum	fo. lxi.
Castitatis fructū quō habuit	fo. xxxvij.	Eleuas anima ad speculationem diuinam hoc modo	fo. xxiiij. xxxv. t. xxxv.
Limitati qualiter per pulchre beatayvirgo co paratur.	fo. vi.	Elurie t̄ stis bītudo qualif fuerunt i bea ta vīrgine	fo. xxix.
Concepcion in vtero virginis de quo facta ē tanq̄ de causa efficiēte	fo. lxvij.	Statētē quale habuit bēa x̄go tpe contracti matrimoniū	fo. viij.
Concepcion eadem de quo facta sit tanq̄ de materia, ibidem.	fo. lxvij.	Exaltata quo est beata x̄go sup oēm creatu rā t̄ sup choros angelorū	fo. liij.
Concepcion elisabeth q̄liter ppter q̄tuor in annūciatiō ab āgelo ītroducit.	fo. lxxvij.	Extreme vunctionis sac̄m quid ab eo susce pit bīa vīrgo	fo. xix.
Cogitatio bēe vīrginis qualis fuit in salu tatione.	fo. lxvij.	Estu baptisnatis bīssime x̄gis cur ab ecclia nō celebretur	fo. xix.
Confirmationis sacramentum an suscep rit.	fo. xvij.	Fidei ostātia bīssime vīginis omēs viatorē superauit.	fo. xl.
Color cutis beate vīrg. q̄lis fuit	fo. x.	Fidei donū q̄lī hūit bēa x̄go.	fo. xxv.
Color capillorum t̄ oculorum qualis fuit,	ibidem.	Fiducia quid sit t̄ quomodo fuit in beata vīrgine	fo. xxiiij.
Compassiōis fructū quō habuit.	fo. xxiiij.	Figurata q̄liter suit	fo. xl.
Consiliū donū quō habuit.	fo. xxir.	Fos t̄ cisterna q̄lit dī bea x̄go.	fo. lix.
Constantia quid sit t̄ quomodo fuit in bea ta vīrgine.	fo. xxiij.	Fortitudis domū quō habuit	fo. xxix.
Coronā duodecim stellarū quō habuerit qd̄ stelle significant.	fo. lvij.	Fruerū qualiter excellentius habuit oībus viatoribz	fo. xxiiij.
Contemplationis actum habuit x̄go bea ta q̄lī angelus ad salutādū eāyent.	fo. vs.	Fruerū vēris bīssime vīginis qualiter fuit bīdictus.	fo. lxix.
Continentie fructū quō habuit.	fo. xxv.	Fruicū sufficiētia	fo. xxvij.
Confessio triplex.	fo. xix.	Audiū sumū t̄ doloz sumū q̄liter bītūtī hīg. be. ī passiō filij	fo. ls.
Confessio beateyvirginis qualis fuit t̄ quis confessor, ibidem.	fo. lxix.	Gaudī fructū quō hūit fo. xxiiij.	
d Auid cur in genealogia saluatoris ponitur	fo. xi.	Genealogie vīginis cur boni t̄ mali ins tentur	fo. xs.
	fo. xxv.	Genealoīzare mulieres cur scriptura non consuevit	fo. xiiij.
Delectatio qualiter intendit ex cer titudine tribz nodis.	fo. xxv.	Geometriā sciuit t̄ qualiter	fo. xxix.
Despōsatio bē vīginis possibilis fuit t̄ vī lis ppter multa	fo. viij.	Gāmatica qualiter sciuit	fo. xxvij.
Dies creationis qualiter impleti sunt ī bea ta vīrgine	fo. xli.	Bratīa sanitātū q̄lī hūit x̄g. be.	fo. xl.
Discretionem spiritū q̄liter habuit.	fo. xl.	Bratīa virtutū q̄liter habuit, ibidem.	
Dolores quos pertulit vīrgo beata ī pas sione filij propter quos h̄s aureolam mar tyrum.	fo. xxiij.	Bratīa pphtie q̄liter habuit, ibidem.	
Dolorem summū t̄ summū gaudiū qualis ter habuit ī morte filij	fo. ls.	Bratīa linguaū q̄liter habuit	fo. ls.
Hīs qualiter fuit cū vīgine oīb̄ modis q̄bu cōtingit aliqd̄ esse cū altero.	fo. lx.	Bratīa iterpādi bīones q̄lī hūit, ibidē.	
Dona spiritus sancti quomodo habuit bea ta vīrgo	fo. xxvij.	Bratīa pfectiō sufficiētia	fo. xxvij.
Donorum sufficiētia	fo. xxvij.	Bīas ab apostolo ad epheseos. iiiij. positas qualiter habuit	fo. ls.
		Bīe spāles ī diuersis sc̄tis repte excellēter fuerūt ī bīssima vīgīe	fo. xlj.

Tabula alphabetica foliorum.

- G**ratias speciales mortem circumstantes q̄ liter habuit. fo. xlij. t. xlui.
Gratiam qualiter inuenit apud domini nuz. fo. lxxij.
- H** Umilitas t̄ obedientia q̄liter fuerit in beāt̄g. in summo fo. xxiiij.
- E** sus q̄liter impositū diversimode a deo angelo beata virgine t̄ Joseph t̄ cui p̄p̄ie p̄ueniat fo. lxxij.
- I** Illuminatur nō dēs q̄liter t̄ q̄re fo. xxi.
- A** Intellectus donū q̄liter habuit fo. xxix.
- I** Inferior q̄liter si dñs ielus xp̄s oī angelo uno mō loquēdi sive cōsiderādi. fo. lxxij.
- J** Joseph in euāgeliō vir dicitur propter quā tuor causas fo. x.
- J** Joseph noster per pulchre comparatur Ioseph filio Iacob. fo. xj.
- J** Joseph cur dicitur fuisse de domo dāuid t̄ quomodo. ibidem.
- A** Atria dulia obediētia t̄ humilitas qualiter fuerūt in beata v̄gine in summo. fo. xxvij.
- L** Leges t̄ decreta q̄liter sciuīt fo. xxvij.
- L** Logisticā qualiter sciuīt. ibidem.
- L** Logice sp̄s qualiter sciuīt. ibidem.
- L** Loganimitatis fructum quomodo habuit beata v̄go fo. xxvij.
- Z** Loquendū de dño ielu xp̄o b̄m quatuor modos fo. lxxij.
- Z** Lucifer beatitudi an fuerit in beāt̄g. fo. xxxj.
- M** Agnaniunitas quid sit t̄ quomodo fuit i beata v̄gine fo. xxiij.
- M** Magnificētia qd̄ sit t̄ quomodo fuit i beata v̄gine fo. xxiij.
- M** Magnificat̄ qualiter sit xp̄us in sua natūrātate fo. lxxij.
- M** Maledicti euacuatio qualiter facta est in fructu v̄g. fo. lxxij.
- M** Māsuetudis fructū quō habuit fo. xxvij.
- M** Maris stella q̄re t̄ qualiter dicit̄ fo. xlj.
- M** Maria cur eccl̄s salutatiō angelice appo- suit qd̄ angelus salutādo omisit fo. xvij.
- M** Maria v̄go b̄no evocat̄ p̄p̄i insta. fo. xxiij.
- M** Matrē dei eē q̄le t̄ quātū p̄ulegū. fo. xlviij.
- M** Matrē v̄gine ce q̄le p̄ulegū. ibidem.
- M** Mat̄ oīz q̄liter v̄go b̄tā d̄ fo. xlviij.
- M** Mat̄ respectu filii q̄tuor h̄z p̄p̄ietates que beata v̄gi. cōuenit. ibidem.
- M** Matrimoniū v̄erū p̄trū fuit̄ inter mariā t̄ ioseph t̄ q̄ reqrunt ad m̄rimoniū fo. viij.
- M** Mechanicas artes viriles beata virgo ne s̄ciuit. fo. xxvij.
- M** Mechanicas artes m̄lebres sciuīt. ibidem.
- M** Hebr̄a br̄issime v̄ginis fuerunt elegātissime dispoſitionis fo. ix.
- M** Misericordie beatitudiō in summo fuit in beata v̄g. fo. xxij.
- M** Missus est filius spiriſsanctūs t̄ angelus diversimode fo. iii.
- A** Ad missiōne tria exiguntur. ibidem.
- M** Merebāt̄ b̄tā v̄go quolibet motu fo. xlj.
- M** Merebarūt̄ b̄tā v̄go q̄libet passiōe. ibidez.
- M** Moditatis an in b̄tā v̄gine fuerit fo. xxij.
- M** Modestie fructū quō habuit fo. xxvij.
- M** Mōtē suā q̄ualit̄ paciuit fo. xlj.
- M** Mōtua qualiter sit p̄e amore t̄ sine do-lore. fo. xlviij.
- M** Mōtuer initiū p̄cī ē in rōne m̄lieris. fo. v.
- M** Musicā q̄liter sciuīt b̄tā v̄go fo. xxix.
- M** Mōunda fuit̄ beāt̄g. in summo fo. xxij.
- M** Mōluerū benedictiones quomodo habuit beata v̄gine. fo. lxx.
- O** Obilitas in trib⁹ p̄sistit fo. xij.
- N** Nobilitas carnis qd̄ sit. ibidem.
- N** Nobilis fuit̄ beata v̄go b̄m oīm no- bilitatis modum. ibidem.
- O** Umbra t̄a qualiter furerit v̄rgo beata sp̄uēt̄. fo. lxvij.
- O** Opera sex dierū q̄liter b̄tā v̄gine prefigurabant̄ fo. xlj.
- O** Ordinis sach̄ian b̄tā v̄g. suscepit. fo. xvij.
- O** Ordinū eccl̄asticoz dignitates seu v̄tu- tes habuit beata v̄rgo per aquipollētiaz t̄ excellētiam fo. xx.
- P** Acis beatitudiō fuit̄ in b̄tā v̄gine in summo. fo. xxij.
- P** Pacis fructū quō h̄uit fo. xxvij.
- P** Patiētē qd̄ sit t̄ quo fuit̄ i b̄. v̄g. fo. xxij.
- P** Patiētē fructū quō habuit fo. xxvij.
- P** Passio xp̄i q̄liter b̄. v̄g. cōicata fuit̄ fo. l.
- P** Paupertatis beatitudiō b̄m duas ev̄ pres. s̄ re- rū abdicatiōē t̄ p̄titioz spiritus fuit̄ in beata v̄gine fo. xxj.
- P** Paupertatis gradus sunt octo. ibidem.
- P** Peccāti īmūnitatiē q̄lit̄ h̄uit b̄. v̄. fo. xlviij.
- P** Peccāti īpossibilitas q̄liter īfuit̄ differe- ter trinitatiō xpo t̄ b̄tē v̄gini. ibidem.

Tabula alphabetica foliorum.

Penitentia actus quod habuit be. <i>hg. fo. xxij.</i>	gratia vel glorie. <i>fo. lviij.</i>
Penitentia sacramentum an beatavirgo ha- buerit. <i>fo. xvij.</i>	Regnat xps multis modis <i>fo. lxxvij.</i>
Persona vna in veteri testamēto ppe plu- res pprietates plura significat. <i>fo. xij.</i>	Acrementorum a beata xgine sua sceptro in euangelio ppter sex cau- sas nō declaratur <i>fo. xix.</i>
Perseverātia duplex quomodo fuit in be- ata virg. <i>fo. xxij.</i>	Sacramenta oibis hominibus tempe bea- te virginis instituta propter multas cau- sas suscepit <i>fo. xvij.</i>
Physica quomodo sciuit bt. <i>hg. fo. xxix.</i>	Sapientia donum quomodo habuit beata virgo. <i>fo. xxiij.</i>
Pietatis domū quo ad triplicē eius actuū quō habuit bt. <i>hg. fo. xxx.</i>	Sacramētu altaris quid ab eo recepit bea- ta virgo. <i>fo. xix.</i>
Plenitudinis ḡfꝝ dñe xginiꝝ recapitu- latio per pulchra. <i>fo. viij. t. lit.</i>	Sacramētu ordinis soli inter cetera no recepit t quare. <i>ibidem.</i>
Plenitudo ḡfꝝ tripliciter dñ: t quō inter se he plenitudines differat. <i>fo. xvij.</i>	Sacramētu ordinis in se habet tria q̄ etiā bea- ta virgo habuit equipollenter. <i>ibidem.</i>
Plena ḡfꝝ quomodo dñ: xgo maria diffe- renter ab alijs. <i>fo. xvij.</i>	Sacramētu extremeyntionis quid ab eo recepit, <i>ibidem.</i>
Prefigurata fuit beata virgo multis mo- dis. <i>fo. xij.</i>	Sacramētu matrimonij triplex bonum prestiti bea. <i>hg. ibidem.</i>
Prophetata qliter fuit bt. <i>hg. fo. xli.</i>	Sacrf̄o sufficiētia. <i>fo. lxxvij.</i>
Privilégia cognitōis seu noticie beate vir- ginis. <i>fo. xxix. t. xl.</i>	Sanctitatis grām quō hñt be. <i>hg. fo. xl.</i>
Privilégior̄ bt. <i>hg. sufficiētia. fo. lvij.</i>	Scientie donū quo habuit be. <i>hg. fo. xxi.</i>
Privilégia. <i>xij.</i> beate xginiꝝ reducibilia ad. <i>xij.</i> enumerātur. <i>ibidem.</i>	Scientiam omnīi rerum habuit beata vir- go ad suam beatitudinem pro statu vie pertinentium. <i>fo. xxij.</i>
Prophetie donū quō hñt bea. <i>hg. fo. xl.</i>	Securitas qd sit t quō fuit i be. <i>hg. fo. xxiij.</i>
Porta celi qliter dicitur. <i>fo. l.</i>	Sedem regni sacerdotij; magisterij iudicij conuiuij dauid qualiter deus christo des- erit. <i>fo. lxxvij.</i>
Proprietates cōmunes omnīi angelorū qualiter habuit in summo. <i>fo. liij.</i>	Sermonū interpretationē qlit hñt. <i>fo. xli.</i>
Proprietates singulas singulorū ordinū pri- me hierarchie qliter habuit beataxgo in summo. <i>ibidem.</i>	Sobrietas sive abstinentia beate virginis nobilio fuit ois creature. <i>fo. xxij.</i>
Proprietates singulas scđe hierarchie qlit ter habuit bea. <i>hg. in summo. fo. ly.</i>	Spirituſanc⁹ qualiter i beata virgine sive peruenit. <i>fo. lxxvij.</i>
Proprietates singulas tertie hierarchie q̄ liter habuit in summo. <i>ibidem.</i>	Stella maris quare t qualiter dicitur. <i>fo. xlj.</i>
Prudētia acū quō hñt be. <i>hg. fo. xxij.</i>	Stellas duodecim quomodo habuit beata virgo. <i>fo. l.</i>
Pulchritudo beate virginis cur ab enage- listis non describitur. <i>fo. viij.</i>	Superior qualiter sit xps oī angelo tribus modis loquendo. <i>fo. lxxvij.</i>
Pulchritudo xginiꝝ gloriose cōgrua fuit t ad sumplius comedationem. <i>ibidem.</i>	Emperātia quid sit t quomodo fuit in beata virg. <i>fo. xxiij.</i>
Puritas excellentissima qliter fuit in bt. <i>hg.</i> virgine. <i>fo. xly.</i>	Théologiā quasr sciuerit. <i>fo. xxix.</i>
Puritatez summa qliter habuit quorū gra- dibus ascendendo. <i>fo. xlij.</i>	Timor seruiliis initialis t castus qliter sive rit in bt. xgine t qliter non. <i>fo. xxx.</i>
Ecclesiōis op̄ bin gen⁹ q̄tuoz cāz a deo beate virginī communica- tum est. <i>fo. xlij.</i>	Timor an fuit in beata virgine in salutas- tione. <i>fo. lxxij.</i>
Rethorican qualiter sciuit beata virgo. <i>fo. xxvij.</i>	Turbata qualiter fuit in salutatione beata virgo. <i>ibidem.</i>
Regina misericordie qualiter virgo beata dicatur t cur potius sic q̄ regina iusticie dicatur. <i>fo. l.</i>	

Tabula alphabeticā foliorū.

E n multiplex describitur qualis virgo	lit. ibidem.		
gloria omni vertice caruit.	fo. xv.	Virtutum sufficientia	fo. xxxvij.
V estris angelī nuncianus qualis fuit	fo. iiiij.	Virgo et in quo fuit simul.	fo. xlviij.
et quare.	fo. iiiij.	Vocatus qualiter sic christus altissimi filius.	fo. lxxv.
A videre potuit beata Virgo in sua contemplatione			
deum angelos demones animas proprias et sub			
statias rerum corporalium per seiphas.	fo. xxvij.		
V irginē virginum esse qualiter ei puerat in	3	Elus animarum per zbulon significat	
summo post xp̄m.	fo. xlvij.	caro qualiter fuit i be. Vg.	fo. lxij.
V irgines alias beata Vg. in tribus excelsis			
		Finis tabule alphabetice foliorum.	

De annunciationis cōgruentia t necessitate.

Celeberrimi sacre pagine doctoris fratris Alberti cognitati Magni ob scierias omnium excellentiā; et Ratisponensis episcopi de ordine fratris predicatorum liber p̄dēoꝝ assūm' de intemperate dei genitricis Maꝝ ne laudibus feliciter incipit.

Rimo que-

ritur an necessit̄ fues-
rit hac missione esse
Evidet q̄ non. In-
ter quicq; non distan-
tia nulla necessaria
est missio: inter deus
t beatissimā virginē

nulla est distācia: q̄ nulla debuit inuenire
missio. Ad media patet. q̄ de' fuit cu b̄a vir-
gine p̄ essentia p̄ficiā t potētā; sicut ē in cre-
aturis generali: t p̄ inhabitante gratia: sic
est in sanctis speciali: q̄ ybi oī modo affuit
gratia nullo modo defini gratia: q̄ nulla
missio possib⁹ fuit. Itē oī missio est p̄
mediū: sed in' ipam t deus nullū est mediū
q̄ nulla ē missio. minor p̄t: q̄ ipsa fuit di-
ghissima creaturarū: ypotē regina angelō-
ri ab eterno electa t p̄firma. iuxta illud
Eccl. xxiiij. Ab initio t ante secula creata
sum. Itē missio ē ppter indigētā: i hac
nulla fuit indigētā missio: q̄ nulla mis-
sio. de' enī no indiget nūcio q̄ est vbiq; p̄is-
tor. Beatissima etiā ḥgo no indiguit nū-
cio: q̄ imēdiate poterat accipe a deo: q̄ tc.
Itē nūci' p̄t accipit nūciatio q̄ ille cui
mittit: q̄ si fuit nūciatio hec p̄t dēscēdit
luminatio ad angelū q̄ ad virginē: q̄ non
descēdit ordinante: qd̄ extra b̄m Dionysius
dicēt. Vix qd̄ hec est diuinatis sacrati-
fia p̄ prima secūda ad diuinissimā redu-
cere luce. Vult enī q̄ vtricq; libri vtricq;
hierarchie qcquid desuit ad inferiores: in-
fluit p̄ supiores t no ecōuerso. Itē bea-
ti' el dare q̄ accipe: q̄ beator ē dans q̄ ac-
cipies inquit q̄ accipies: q̄ nūci' beator fu-
isset beatissima ḥgine. Itē sicut sebz fu-
nis ad finitā id qd̄ ad finē ad id qd̄ ē ad
finē: q̄ si nūciatio est sup nūciatio impropoz-
cionat nūci' filiter: sed alte nūciationes fi-
ebat p̄ angelos: q̄ ista debebat fieri p̄ supio-
rē oī angelo: q̄ de' debebat illā reuelationē
facere p̄ seipm. Itē magis ē dare ē maz-
tē dici q̄ dare fidē p̄ seipm vel charitatē: quia

illud includit istud i sc: sed illud opaf deus
sine ministerio creature q̄ min' est: q̄ t il-
lud qd̄ mat' est. Itē pp̄bia p̄destinatio
sine ipſe sine nostro libero arbitrio ut dicit
glo. sup Adat. sed hec nūciatio de p̄ceptiōe
filii dei ē pp̄bia p̄destinatiois: q̄ illa nō de
pēdet a libero arbitrio: q̄ nūciatio non fuit
necessaria pp̄ p̄sensum beatissime virginis.
Ex his q̄ patet q̄ nūciatio no fuit necessa-
ria. Cōtra. alij sancti fuerit necessitati: q̄
christi' debuit necessitari. Itē mo ē lau-
dabile nisi p̄stitutū alij mo ē libero arb-
itrio: sed fieri matrē dei ē laudabilissimū: q̄
fuit necessario nūciatio pp̄ p̄sensu liberi
arbitrii. Itē in p̄tractu matrimonij req-
uit liberi arbitriū in p̄sona copulāda: q̄ in
isto summo m̄rimoniō debuit p̄sensum bea-
tissime ḥgine requiri: q̄ ad b̄ necessaria fuit
nūciatio. Itē clādestinuī munuit iura t
p̄ulegū m̄rimoniū: sed illud m̄rimoniū in
nullo debuit ē dimunutū: q̄ t nullo mo de-
buit ē clādestinuī: q̄ necessaria fuit nūci-
atio. R̄ideo. Cōcedim' q̄ agrua t ne-
cessaria fuit ista nūciatio pp̄ quoꝝ. ppter
dei honorationē. agelice dignitatis onisōne.
beatissime ḥgine cōmēdationē. t nostrā vis-
ilitatē. De' honorabat in ista annūciatiōe
triplicē. quātū ad potētā. i eo q̄ angelos
ministros habuit. quātū ad sapientia: in eo
q̄ mo p̄ditionis mo liberatiōis directe obui-
aut. s. i eo q̄ ḥgine p̄ angelū docuit sicut
angelus ḥgine decepit. quātū ad bonitatē
in eo q̄ de p̄tingentib⁹ mil obmisit in oī eo
q̄ ad honorem m̄fis sue necessaria. Con-
grua ḡ fuit ad dei honorationē. Necessaria
etia fuit ad angelice dignitatis onisōne q̄ si
milit b̄ onis in trib⁹. Primo q̄ angelus
sui officiū. s. nūciādi exēcuit. Secō q̄ si
mi secreti cōsci' fuit. Tertio q̄ summā b̄tu-
dine hōi nūciavit. Sunt etiam ad beatissime
virginis cōmēdationē necessaria: q̄ etiā hic
fuit cōmēdata i trib⁹. Vult' enī ei' māfēz
stat. meriti ei' augmētāt. int' t extra illu-
minat. t vniquodq; illoꝝ tripli. Manifeste
statur enim virtus humilitatis in turban-
do. virt' discretiōis in qđedo. virt' fidei in
p̄sentēdo. Meriti ei' augmētāt in trib⁹. i
credēdo nūciatio. in p̄sentēdo nūciato. in hu-
miliādo se deo. Int' t extra illuminat tri-
plicē. in potētis p̄mis medijs t vltimis.
In p̄mis. i sensualitatis p̄ allocationē t ro-
cationē. in medijs p̄ unaguationē t co-

Quē ī hac annūciatiōe mitti cōgruebat

gnitionē. ī vltimis p internā inspirationē. sic vlt fuit annūciatio ad ḥginiūs comēdationē. Fuit etiā necessaria ad nostrā vtilitātē. ad hāc q̄ trip̄l; ad fidei confirmationē. ad deuotiois accēsionē. ad actuū informatiōnē. Fides nostra firmitat̄ in eo q̄ origo et exordiū nōstre redēptiois seriat̄ et ordi nate descriptib; et sancti euāgelij testimoniō robocat. Deuotio accedit cū toto humano generi mediātē b̄tissima ḥgine pfecta pax et reconciliatiō nūciat̄. Et hūana natura deo abiecta et angelicūm a deo por p angelū salutat. Aler̄ nostri informans cū p id qd b̄tissima ḥgo gesit̄ q̄ id ipam angelus ve nit et illud qd r̄ndit; et p illud qd post rece ptiōne plenitudinis ḡfe fecit elegatissime i struim̄. Qūter nos debeam; ad recuperā dā gratiā pparare; q̄lif recuperā augmētā re; q̄lif augmētā pseruare. Et sic p̄z ad q̄ et ad qd necessaria fuit nūciatio. Nunc mīndendū est ad obiecta. pmo ad id qd dicit̄ q̄ missio ē distāntiūdīcēdū p distare bin̄ q̄ dicit̄ p oppositū ad inhabitare p̄faz. Orit̄ git simul inesse cū inhabitatiōe respectu di versarū ḡfari; ita q̄ dē inhabitat p̄fanc ḡfam; distat tñ quātū ad alia. Ut lics dē inhabitat ḥgine p̄fam; distabat tñ p̄ cor poralē p̄ficiam. Ad illud aut̄ qd dicit̄ q̄ missio ē p mediu; dīcēdū p̄ mediu; accipit dupl̄r in opariō. Uno mo bin̄ q̄ mediu; ac cipit a p̄mo tñ fuit i vltimis h̄s rōnē moti ui respectu vltimi; ut qd i p̄mū matat mutans; tñ tale mediu; est nobilis vltimo. Alio modo medium p qd tanq̄ instrumentū est opacio tñ mediu; nō ē dignis vltimo. Pmo mō angelus fuit mediu; qd ad illuminatiōnē sensitivā bin̄ q̄ angelus fuit superior b̄tissima ḥgine nūciato christo hoie; sic intellec tū sup sensitivā. Scđo mō angelus fuit mediu; qd ad illuminationē intellectua lē inquātū mouebat et irradibat b̄tissima virginē illuminatiōnē sensitivā; si p̄paz il lu minatiōnē intellectua dē p̄ sē iudicat me diātē intelligētia. Et et his p̄t̄ solutiōysq; ad vltimā obiectiōnē q̄ obiectiō p̄ pp̄ba p̄ destinationis fine nō libero arbitrio sp̄let; qd verū ē fine nō libero arbitrio opante; si nō sine libero arbitrio oſentītē. Qd obiecti tur dē obediētia solutiō est in distinctionē.

Per h̄s q̄r̄f p̄ q̄ nūciū pueni at fieri annūciatiōnē hāc; et vi det q̄ p̄ hoies. Tribus enī mō

dis notificat̄ incarnatio. Primo p pp̄bia realē vel ḥvale. Scđo p̄ digiti demonstratio nē ad oculū. Tertio p̄ annūciatiōnē extre ma fiebant p̄ hoiem; q̄ et media; q̄ et media coicāt natura extre mo. **I**te angel̄ nō ordinat̄ mediū inf̄ hoiem et hoiem; cū sit su per hoiem; q̄ si extrema fiebat p̄ hoiem q̄ et media; q̄ et media coicāt natura extre mo. **I**te lex et pp̄be v̄sq; ad Johānē q̄ fuit p̄ phēta pp̄hetado; et plus q̄ pp̄ba demonstrādo; q̄ inquātū est citra demonstrationē crīc p̄phētatio; sed annūciatio erat citra; q̄ de bebat fieri p̄ phētam; ergo p̄ hominem. **C**otra; nullus hominū fuerat supior be atissima ḥgine; s̄ inferior ē recipie a supio rib; q̄ ipa nō debuit illuminationē recipie ab aliis hoies. **I**te ista būtido imēdiatē b̄t̄ ḥgini ī ipsa et p̄ ipaz annūciat̄ toti hūia no generi; q̄ fuit loco recipiētis; et q̄ h̄s nō debuit esse nūci. **I**te officiū hominū est recipere; et angelos nūciare; q̄ tē. Ex hijs patet q̄ homo nō debuit esse nūcius. **I**det aut̄ q̄ angelus debuit esse nūci. **V**erū. Ordinarie et regularie illumina tiones dīcedūt a supiorib; ad inse riota; s̄ hūana natura p̄stituta ē sub ange licā; q̄ hec debuit illūnari ab illa. **I**te dicit̄ p̄bs q̄ aia ē substa tia intellectua lilius minatiōnē a p̄ma causa dīcedētū vltima delatiōnē p̄ceptua; q̄ illuminatio dīcedēt a deo ad angelos; t̄ ab angel ad hoies; q̄ illūnatio ista fiebat p̄ angelū. **I**te agētūlē q̄ singulbōt̄ p̄ficiunt̄; t̄ sic sunt imēdiatē plati hominū; sed denūciatiōes et illuminatiōnes dīcedēt a platis in subditos; q̄ vi dē p̄ angelū ḥgini deputat̄ debuit fie ri ista annūciatio. **I**te ecclāstica hierarchia chia imēdiatē ordinat̄ ad celestē sup se; q̄ sit premiū in ecclāstica erit ad infimū in celesti ordinatē imēdiatē; sed b̄tissima ḥgo est supim̄ in ecclāstica; q̄ debuit illuminatiōnē recipie ab infimo in celesti hierarchia. **I**te p̄ totū enāgelū appellat̄ angelus; et ita videtur q̄ fuit angelus. **E**d cotra. Illuminatores sunt sciētiores illis q̄s illūnati; sic vult H̄ onyſt̄ p̄ totū; sed angelus nō fuerū supiores b̄t̄ ḥgine; q̄ angelus non debuit ēa illūnare. **I**te q̄s ē iste q̄ venit de edō; et dicit̄ H̄eronim⁹ q̄ hec q̄stio est in p̄fona inimicō angelorū signoātū mysteriū incar natiōis; si signoāuerūt; q̄ nō uinciauerūt;

Quem in hac annūciatiōe mitti cōgruebat

¶ Itē voluit ad me vn⁹ de seraphin⁹; si g̃ aut̃ est p̃tāti⁹; g̃ debuit fieri p̃ p̃tates.
de maiorib⁹ fuit vn⁹ q̃ pp̃bas ad pp̃berisā
dū incarnationē purgabat; nequaq̃ de mi- v
norib⁹ esse debuit q̃ ipam incarnationē m̃
ciabat. Itē nūct⁹ iste fuit Gabriel q̃ fuit ar-
chāgelus vt supp̃oit ecclia; g̃ nūct⁹ nō fuit
angelus sed ad min⁹ archāgelus. Itē Jos-
hānes nūct⁹ fuit p̃ archāgelus; t̃ dñs ad
min⁹. Itē archāgeli sunt q̃ maiora nūct̃:
vt dicit Ber. sed illud fuit maximū nūct̃:
et: g̃ debuit fieri p̃ archāgelū. Itē Ber. dicit v
putam⁹ his pelle archāgeliōs q̃ sunt cōlōq̃
diuinoz mysterior̃; q̃ no nisi ob p̃cipiūas et
maximas causas mutuū. Ex q̃ ille ma-
gn⁹ archāgelus Gabriel missus legitur ad
Mariā; ob cas⁹ vtq̃ q̃ maior eo non potuit.
Itē cuiuscumq; ē officio aliq̃ p̃p̃ri illud est
In illo officio p̃mū mediu⁹ et ultimu⁹; sed ar-
chāgeliōs officiu⁹ est reuelatio secretor̃; g̃ et
ista reuelatio summo⁹ secretor̃ p̃tinet ad
Iustiūm officium.

¶ Idet q̃ nūct⁹ debeat ee de p̃ncipati- v
bus. Dicit enī Ber. p̃ncipat⁹ sūt
quor̃ virtute moderamine et sapien-
tia oīs in terra p̃ncipat⁹. St̃itut⁹: regis; li-
mitat⁹; trāfserit⁹; mutat⁹; et nūct̃; sed b̃ annū
ciabat mutatio regni et sacerdoti⁹; et cieccio
p̃ncipis tenebrarū; g̃ debuit fieri p̃ p̃nci-
pat⁹. Item b̃m b̃ñ Dionyſi⁹ angeli sunt
q̃ singul̃ hōib⁹ p̃ficiunt⁹. archāgeli q̃ genti-
bus. p̃ncipat⁹ p̃ncipib⁹; q̃ cū b̃tissima vir-
go nobilissima fuerit p̃ncipes; et debuit fi-
eri reuelatio p̃ncipat⁹. Item videt q̃ per
p̃ncipat⁹ p̃p̃retat⁹ q̃s ponit b̃ñ Dio-
nyſi⁹ dices. Māifestat aut̃ ipaz celestū p̃n-
cipat⁹ illud dissimil⁹ p̃ncipale et ducti-
vū cū ordine sacro et p̃ncipat⁹ de felicissi-
mis p̃tib⁹; t̃ ad sup̃p̃ncipale p̃ncipiū
eas p̃ncipalib⁹ ouerti et ali⁹. Hierarchie du-
cere ad ipm̃ p̃mū quanti possibile est fo-
mare p̃ncipicū p̃ncipiū; s̃ in hac annūci-
atione dicit beata x̃go hierarchice ad sup̃
p̃ncipale p̃ncipiū quanti possibile fuit; g̃
debebat fieri per p̃ncipat⁹.

¶ Idet q̃ adhuc superior debeat ee nū- v
ci⁹. s̃ de potestatib⁹. Potestates sūt
vt dicit Ber. q̃ñ virtute p̃tās tene-
brarū cōp̃rimi. hic aut̃ p̃tās p̃ncipis te-
nebrarū maxime cōp̃rimebat; g̃ debebat fie-
ri p̃ p̃tates. Itē glo. dicit sup̃ missus ē q̃ Ga-
briel ideo fortitudo dei dicit q̃ illa nūct̃:
hat q̃ ad debellādū diabolū veniebat; hoc v

¶ Idet etiā q̃ debeat ee de p̃tētibus.
Dicit enī b̃ñ Ber. virtutes sunt
qnoz nūtu vel ope signa et pdigia
fiūt; stud aut̃ fuit oīus miraculoz miracu-
losissimū; g̃ debuit fieri p̃ virtutes. Itē vna
pp̃rietas virtutū b̃m b̃ñ Dionyſi⁹ est lar-
gitas ad inferioria; hic aut̃ annūciabat ma-
xime largitas; q̃ plentudo gracie; g̃ tc.
¶ Idet q̃ debuit fieri p̃ dñtationes; t̃
hoc p̃p̃r̃ p̃p̃retates ip̃is assignatas
a b̃o Dionyſio q̃ sunt. liberalis feue-
ritas, mutue seruitute superioritas, nullius
subiectiōis egestas, dissimilitudinis ini-
nitatis, dñandi ordinata p̃tās. Dia ita exer-
cebant in ope incarnationis ybi nos de⁹ sue
gratiae liberalitatē; t̃ sue passionis feueritas
et liberavit ab indigna seruitute diabolū et
peccati; t̃ i libtate filior̃ dei adoptauit ab
oi p̃tagio dissimilitudinis culpe t̃ penitē emun-
dant et nos sibi i regni t̃ facerdotiū ordina-
uit; g̃ ista annūciatio debeat fieri p̃ dñtationes

¶ Idet etiā q̃ p̃ thronos debuit fieri;
t̃ b̃ p̃p̃retates thronoz a b̃o Di-
onyſio postas q̃ sunt regis celitus
do, regis circūdatio, stabili⁹ colloca-
tio, regis suscep- tio, regis delatio, familiaris aper-
tio, vñ b̃ñ Dionyſi⁹. Ipsi aut̃ altissima-
rū cōpactarū sedilium oī diligenter extaltari
ignauia subiectiōis t̃ ad summū sup̃mū
danc⁹ sursum ferre frēs t̃ oī extremitate ins-
essabilit̃ in sublimissimū t̃ vere excelsuz to-
tis virib⁹ t̃ immutabilit̃ et stabilit̃ colocatiū
t̃ diuini sup̃aduer⁹ in oī impossibilitate t̃ in-
mortaliitate acceptiū dissimil⁹ et familiari-
rit̃ i diuinis suscep- tiones aptū. hec autes
oīa cōplera sunt in b̃tissima x̃gine q̃ celior
obis creaturis ipm̃ dei yteri sui i gremio
circūdedit; p̃ quod se t̃ nos in eternī regni
solio collocauit t̃ regē gloste quē in se suscep-
pit p̃ totū mundū coitauit collocauit t̃ tāp̃
familiarissima mediatrix totū mundū sibi
recōfiliavit; t̃ p̃ quā tāp̃ p̃ diuincissimū sit
medius oī bonū effluxit; t̃ oī gen⁹ hominū
per se ranq̃ p̃ portas celī ad summā famili-
aritatē dei p̃tās itroduxit; t̃ p̃ b̃ q̃ ipm̃ dei
cū hoīe familiarissime et vna p̃sonā. nūct̃:
bec aut̃ oīa annūciat̃ in ista annūciatiōe;
g̃ p̃p̃riſtine debeat fieri p̃ thronos.
¶ Idet etiā q̃ debeat fieri p̃ cherubi
p̃p̃retates postas a b̃o Ber. q̃
dicit. Putem⁹ cherubin ex ipso sa-

Quis i hac annūciatiōe missus fuerit.

pīctie fonte, i. ore altissimi haurientes t re festatricē. Illa aut̄ summa pfectio charitatis fluētes sc̄tie vniuersitatis ciuitatis suis, cu rīs q̄ b̄ describit ad deū ascendēdo t ad chās q̄ hic annūciet p̄ima repletio fontis q̄ cres̄tū descendēdo cōplera fuit i trāpīgine i hac uit in fluvium magnū t maximū cui⁹ impos̄ annūciatioē; ergo manifestū ē q̄ debuit se tūs letificat; ciuitate dei; vt pote plenus ḡfa eri per seraphin.

et virtute; de curis plenitudine oēs accepi⁹. Idēc aut̄ q̄ adhuc supiorū nūci⁹ eē mus; immo ipse fili⁹ dei q̄ est dñus t sapiē v debuit, si p̄sūtanc⁹ in creat⁹. B̄ enī tia dei in q̄ sunt oēs thesauri sapietie t sc̄ie annūciat effect⁹ summe boītatis; t recedit; manifestū est q̄ annūciatio p̄t̄ bonitas aut̄ appropiat̄ sp̄irituſt̄o; q̄ dñs fit net ad cherubin. Itē videt p̄ p̄petates a be eri p̄ sp̄iritūm. Itē q̄ oēs tres p̄m̄ ordines aro Dionysio positas q̄ sunt i circuitu; cē re debeat in itti. Primus enī ordo nomē h̄z a ductiua actua t exēplatiua in circuitu; q̄a ad rotū qđ est nō ierat reductiu⁹ t ad dñm̄ tendat actua ut ad deū intēdāt exēplatiua. Ut h̄m̄ suū exēplū b̄ faciant. In hac aut̄ anūciatiōe exēplissima dñgo ita in circuitu fuit amoris hominū clemētie pelag⁹ demōstra⁹. q̄ magi dñngi deo; nisi de⁹ fieret; nō potuit. reduc̄tua etiā fuit q̄ oēm̄ creatura q̄ p̄ pecatū cecidit in p̄stūnū sūlū ducit t sup̄ducit p̄ ipam⁹ t in ipsa q̄cqd de⁹ creavit recreuit. qm̄ oīum bonorū est m̄. Est t exēplatiua q̄ oīis pulchritudinis t inocerit speculū ad p̄na pulchritudinē dirigit; t oēs aberat̄ rātes t stella maris ad portū reducit; hec aut̄ omniū b̄ annūciabantur; ergo viderur q̄ ad cherubin pertineat.

Idēc q̄ ad c̄heraphinū t b̄ p̄p̄eta v tes positas a b̄to Ber. q̄ dicit. Pūt̄ emus sc̄tissimū sp̄ius rotos igne diuino succēsos incēdere vniuersitatis; b̄tā aut̄ dñgo igne sc̄tissip̄ ita fuit totalitatis succēsa; vt flama ignis oēm̄ cīr̄ fomit̄ libidinis extīgue ret; t p̄m̄ sole iusticie intri se p̄tinēs totū mūdū illuminarer; qd̄ dei amorē accende ret; cu sūlū sunt p̄petates seraphinū videt q̄ ista annūciatio p̄t̄neat ad seraphinū. Itē videt p̄ p̄petates ipsiis assignatas a beato Dionysio q̄ dicit. Prima ḡ celestī hierarchiā ab ipsi excellētissimis cēntijs si sanctificat ordinē h̄m̄ oīibus altiore b̄ est circa deū; immedie collocatū t p̄mo opante theophanī pfectiōes in ea tanq̄ in primam principalit̄ deferunt; t ita imobile carū circa diuina t incessabile t acutū t calidū t supereruidū intētē t forsai intime inflexibil semper motiōis t sup̄positorū reductive t actiue exēplatiue tanq̄ recalificās illa t re suscitās illa in fīlēm̄ caliditatē t igneitate elect⁹ etiā holocaustū purgatiū t incircō uallatiū t inextinguibile hīntē t sic semp̄ lucifaciūa t illuminatiā p̄petrāt̄ oīis tēnebrose obscurificatiōis p̄secutrice t mani

quondam p̄ petri in seruitute rediget moris; hīc bonū t iusq̄ vīctorē fecit; rūrus t filii resaluator. Et qđ apoton erat, i. diffici le sapiā qm̄ iuēnit apōyū, i. difficiili solu tione valde decessit; q̄ cū b̄ annūciat̄ in q̄ oīus istoꝝ triū ordiniū demonstrat p̄petas; v̄f̄ oēs tres ordines debeat mitti.

Idēc aut̄ q̄ debeat mitti oēs; q̄ sic se h̄z nūciāt̄ ad nūciāt̄e t recipiēt̄ ad recipiēt̄ t negocium ad negociatōē; ita se h̄fe dñ nūci⁹ ad nūci⁹; q̄ oīa alia hec fuerūt in summō; ḡ t rō nūci⁹ hic eē debuit i summō. Adūno patet, maior nō potuit eē nūciās deo nūciāt̄ nec maior recipiēt̄ illa recipiēt̄ q̄ fuit sup̄ma in ecclēsia militare; t negocium nō potuit magis et magis eē arduū nec vīlitate nec dignitas te nec nouitatem; q̄ si oīa alia fuerūt b̄ in fīlē mo; t rō nūci⁹ hic debuit esse i summō; sed rōnēm nūci⁹ augmetat pluralitās, solēnī⁹ enī ē mittere multos t magnos q̄ vīnūque libet. quāto enī p̄les nūci⁹ fuit magni t solēnes tanto p̄l⁹ solēnīat̄ annūciatio; q̄ si b̄ dñs eē i summō optebat q̄ oēs mitteret.

Idēc aut̄ q̄ sp̄iūctus debebat miti ti p̄ argumentū p̄p̄ positi. Itē ista

Quis in hac annūciatiōē missus fuerit

lcc

ceptio q̄ hic annūcias attribuīs spūscetō. sum delatio. vñ angelus nō fuit illuminatō; sed op̄ata istā spūscione. Itē ad reple-
tas sit op̄ata istā spūscione. Itē ad reple-
tione ap̄loꝝ mittebat spūscetō; ḡ m̄sto di-
gn̄ ad plenitudinē b̄tissime ḥḡinis.

Idef etiā q̄ debuit mitti fili⁹ fili⁹
eni vt dicit Aug⁹. q̄ ē sapientia mit-
tis cū cognitio de spūscione dat; hic
aut̄ ipsa sapientia per seipſam totaliter in-
funditur: ergo filius mittebatur.

Idef aut̄ q̄ p̄. Patri enī approba-
tur summa potētia q̄ manifestatur
in ſumō; ḡ debuit mitti: minoꝝ p̄z.
magis enī manifestat potētia recreatiꝝ q̄
creatiꝝ: lięs utrūq; ſit ex nihilō; q̄ in ſupio
rē & in pfectioꝝ ſit ordinatiꝝ recreatiꝝ q̄
creatiꝝ. Itē in figura hui⁹ incarnationis le-
git qđ dixit Salōn p̄f suo. Uidi mulierez
de filiab⁹ philiſtīnum: hāc q̄o accipe mibi i
yōrem: & descendit pater ex ad mulierem
& fecit filio ſuo grāde dūmū. Si ḡ p̄ def̄c-
dit ad accipētiꝝ filio ſuo yōrem: vt q̄ pater
missus ſit ad annūciatiōē incarnationē.

Uod tota trinitas mitti debuit vi-
q̄ def p̄ auctoritatē dāmas, ſupra po-
ſitā q̄ in incarnationē mōſtrabatur
potētia sapientia & bonitas p̄fā ſumul: & il-
la appropiatā trib⁹ pſomis: ḡ tres pſone
ſumul debebāt mitti. Itē videt p̄ ipm euā
gelistā, ſpūſcētū ſupueniet i te, vbi oēs
tres pſone tāgunt: p̄ hōtē ſili⁹ p̄ altissimi
pat. ſpūſcētū ponit intra. Itē in annūci-
atione Iſaſc q̄ fuit figura iſt⁹ annūciatio-
nis dicit q̄ appariuerit tres yiri. i. tres an-
geli in ſpecie viroꝝ p̄ q̄ dicit trinitas itel-
ligi: q̄ dicit tres vidit tūmū adorauit. & ibi
comiſſuit ſara tria ſata. i. diuinitatē aiam
& corp⁹: ergo trinitas fuit mifla ad annun-
ciandum incarnationem.

Hec ſolueſt dicim⁹ q̄ in hac an-
nūciatione triplex fuit triplicatas
missionis poſitio. Una fili⁹. Secunda
ſpūſcētū. Tertia angelis. Filii duplex. Una
qua mittebat in carnē. & illa ē incarnationē.
Alia q̄ mittebat in mēto q̄ id est q̄ interi-
or illuminatio mētis br̄ ḥḡinis ad intēdē
dū & ſenſiōdū verb angelicis. Missio ſpūſ-
cētū fuit in plenitudinis gratia, in ſuſſō
i. ſumma ſotū gratiatarum put in pura
creatura eſſe potuit in via perfectio. Mis-
ſio angelis fuit intimationis q̄ ipſa deberet
eſſe mater dei inimisſens & exterior ad ſen-

to: ſed illuminationis interioris exterior de-
latoꝝ & reuelator. Illi⁹ aut̄ intelligēt cui
op̄est in viſione deꝝ trinitas p̄ ſe fuit iſpi-
ratix & interpretatrix ſic & iuēti iniciatrix.
Idef etiā q̄ debuit mitti fili⁹ fili⁹
h̄ cedētē ſpūſcētū mittebat ſum q̄ di-
ctuſ est: & ſpūſcētū mittebat ſum
q̄ dictuſ est: p̄ aut̄ nō mittebat quāvis in
incarnationē aliqd appropriabilē ſit p̄t. In
coditioꝝ hāc ad miſionem aliu⁹ pſone
tria exiguntur. Primiſt q̄ ille effect⁹ ſit i
creatura a tota trinitate. Secundū ſit q̄ ille
effect⁹ ſit appropriabilē illi⁹ pſone q̄ mittebat
q̄r mitti vt dicit Aug⁹. eſt agnoscē. Tertiū
eſt q̄ manifestet pccellus illi⁹ pſone ad al-
terā. & ſic patet q̄ pat non mittebat: q̄r mitti
vt dicit Aug⁹ eſt agnoscē ab alio ec: pater
aut̄ nō eſt ab alio. Eadē rōne tota trinitas
mitti nō debuit: q̄ ſequitur ſi trinitas mittit
& pat. Itē pcedimus rōnes q̄ p̄bat q̄ hō
nō debuit eſſe iner⁹, nec obſtar p̄ lex & p̄
phete yſq; ad Job. Iſta aut̄ annūciatio nō
fuit ad demonstrationem iohānis ordinata
tanq; ad mediū. he aut̄ ſui ordinabilior
illa tanq; ſiniſ & cōplementū oīum reuelati-
onū & apparitionū pcedētū p̄p̄ p̄cipia
lē exhibitionē luminis qđ illuminat: & fuit
cōpletior in rōne illuminādi: q̄r eā inr̄ et
extra illuminauit mediātē luce qua ſue di-
uinitatis deꝝ testamēta n̄e mortalitatis ac-
cedit & oēs tenebras fugavit. Iohānis aut̄
demonſtratio lumē nō accēdit ſed ſippienti
bus oculis ſole dīgo oſſedit: nec tā quāſi
ſcretū reuelauit: ſed maniſtū in credu-
lū inculcauit. Plus ḡ q̄ p̄pheta dicit: nō p̄
pter nobilitatē reuelatiōis: ſed p̄p̄ p̄tiaſ
lucis quā nō futurā p̄dixit: ſed p̄tē demo-
ſtrauit. Itē pcedim⁹ q̄ multi angelī nō
mittebat mitti: q̄ multitudiſ repugnat my-
ſteriū archano. Nō enī eſt archano qđ mul-
tis ē cognitū: nec ē familiaris & amicabilis
intimatiū: q̄ p̄i⁹ ē multitudini reuelatuz.
Itē pcedim⁹ q̄ iſte angelus nō fuit de ma-
iorib⁹ ſed ſui archagelus: & b̄ in b̄tissime
virginis honoratione: q̄ ſi q̄s de ſupiorib⁹
mitteret: ab ipſo illuminari credereſ. De
minorib⁹ ḡ mittebat vt oſſedat q̄r angel⁹ ſui
eſt negocij mīſterialē & exterior delator. de
us aut̄ p̄ ſe ē negocij inuictor. ſalutatiōis di-
cator. intelligētē inspirator. & mentis ad
coſenſum inclinator. modi executiōis ex-

In qua specie angelus apparuerit

posito. Unde angelus regians de modo
transmittit ad spiritum di. spiritus sup. in
te. tē. Nā b̄tissimā vgo līc̄ i alijs b̄ no sit
possibile nihil b̄ illuminatiōis accepit ab
angelo. t v̄ b̄ euāgelistā signanter exp̄me
ret i oēm ōtra b̄ opinionē remoueret ipm̄
qui reuera fuit archāgelus p̄ totū euāgeliū
bon archangelus; sed angelus noiauit.

Ost b̄ q̄rit in q̄ spe appārūt. Et vi
p̄ def q̄ i serpētina specie. Dicit eni
Beda q̄ intrāuit mōs p̄ feminā;
apte redit t vita p̄ feminā. s̄ ḡnuebat fili
tūdine alij mēsc̄; sc̄ vt feia eet p̄incipiū
saluatiōis t p̄incipiū p̄ditionis. angel⁹ p̄i
cipiū deceptiōis: angelus p̄incipiū illuminatiō
natiōis; ḡ si angelus fuit instrumentū de
ceptiōis: debuit eē t instrumentū illuminatiō
niōg angel⁹ appere debuit i spe serpētina

Idef q̄ apparere debuit in specie
v̄ colubina. p̄traria dñis curant; ḡ si
deceptione fiebat p̄ calliditātē serpē
tinā: illuminatiō fieri debebat p̄ simplici
tatem columbinam.

Idef etiā q̄ i humana specie. alie
nī appārtiōis fiebat i specie hu
mana; ḡ i istacū sit cōplementū t
dignissima oīum aliarū. Itē iñ alia cuā
gelica matheus habet faciem hoīs t plura
scripti de incarnatione dei hoīs; ḡ species
humana conuenit ad annūciandū incar
nationem christi hoīs. qđ p̄cedimus.

O obiecta solvetes dicim⁹ q̄ i spe
serpētina no debuit ee illuminatiō
natiō: qz cu illa no ordinet ad illuminatiō
natiō: sed plus ad deceptionē cu in dece
ptione sp̄s serpētina agnuebit t p̄suſionē
agnueſſima eet; qz vt dicit magister i sen
tentijs. xx. di. venit in specie serpētina: qd
si p̄mittereſ venisset in specie colubina et
infrāno ḡ nisi p̄ serpētina tetare p̄missus est
diabolus vt p̄ illud qđ foris erat astutia tē
tatis no aduertireret; t sic feminā p̄ueniret.
Unde Aug⁹. nō est putādū vt p̄ quē tē
ret eligeret; sed cu decipe cupet no potuit
nisi p̄ qđ posse als p̄missus fuit. Un acci
dit q̄ sp̄s fuit instrumētū deceptiōis: non
ḡ debuit esse instrumētū illuminatiōis. Itē
in specie colubine venire no debuit. Itā eni
vgo sensibilis ab āgelo illuminari debuit;
illuminatiō aut sensitua ad cognitionē fit
mediātē locutiōe: ḡ mediū illuminationis
debuit esse locutiōi; sed nullū sensitū est

locutiōi nisi solus hō. ḡ debuit fieri in spe
cie humana: vt sic nobilissimū intellectuū
erat qđ illuminabat eā i mērī: ypote de?
sic etiā nobilissimū et sensitū quod illū
minabat eam exteriū sicut homo.

Ost b̄ q̄rit in q̄ sexū. Et videf q̄ i
feminēo. assumptio eni forma hūa
ne b̄ no erat nisi pp̄ eā q̄ illuminata
baf; ḡ quicunq̄ sexus magis cogruebat ei
q̄ recepit illuminationē: p̄ illū debebat fieri
tib aut sexus e feminine⁹. Agnueſſimē eni
loquētū femme femia: vgo dñimi: t fine tur
batione minor audit vgo dñimi: p̄ virgo
virū: ḡ in sexū semineo vgo debuit fieri
apparitio. Sed p̄ira sup illud. q̄ cū au
dilect turbata ē. dicit glo. pp̄p̄us est dñimi
ad omnes viri ingressus paucere: ergo viri.

Preretra in oīb̄ appārtiōib̄ alijs q̄
fuerūt figure isti⁹ annūciatiōis angelī ap
paruerat in forma vīni sex⁹: ḡ t b̄. C̄on
cedim⁹. dicētes ad obiecta q̄ ser'femina⁹
no est illuminatiō: sed magis illuminabat
ēm apo. q̄ dicit. Mulieres in ecclia tas
ceāt. s̄ domi interrogēt viros suos. Caput
enī mulieris e vir. Un qđ illuminatū inq̄tū
takdignor sit illuminato: p̄t⁹ illuminatiō
bētissime vgo debuit fieri i sexū digniori

Ost q̄rit cui⁹ etatis sp̄s. Et videf
q̄ in etate puēt: qz de codē ē iñi
ciatio de q̄ p̄cessit p̄phetatio: sed
de puer o p̄phetatio ḡ i annūciatiōib̄ p̄
prietas nūciā debet ē ēm p̄petras nūci
ati vt dictū est q̄ Gabriel ideo appellatur
fortitudo dei tc. ḡ in specie pueri appārē
debuit: qz pueri nūciānt. C̄. vgo Aug⁹.
dicit. Nūciare venit id qđ erat s̄p̄ naturā
t̄ qđ erat ḡie no nature: sed q̄ feia cōcipit
ēt̄ ēm naturā. q̄ aut feminā circūdat vi
ri supra nāz: ḡ in specie virili erat. C̄. itē
annūciatio Isaac fiebat in virilitergo hoc.
Itē autē q̄ debuit fieri i inueniē sp̄e.
Senex enī inq̄tū hūoi dicit defectū: s̄lī
t̄ pueri uenit autē dicit nouitatē cu p̄f
ectionē: b̄ aut nūciā ille q̄ fuit nou⁹ ēm hu
manitātē p̄fect⁹ q̄z ēm diuinitatē: ḡ in spe
cie inueniē debuit nūciari. C̄. itē ad idez
dicit Dionys⁹ q̄ inueniē significat sup̄it
tal virtus p̄fectionē inmouātis. ecce nou⁹
itas. t̄ humanitas semp̄ vitalis virtus. ecce b̄
eternitas t̄ viuacitas dignitatis. ḡ inueniē
le nou⁹ cōpleteſ humanitas t̄ eternū diu
nitatis: ḡ in forma inueniēt; quod p̄cedim⁹,

In qua veste apparuerit

Ad hunc autem misterium dicimus quod forma iumentis praesuebat illuminatio non puerilis vel semini, puer enim nōdū utuntur distinctione sensuum, neutra quod praesuebat illuminationem vbi necessaria est discretus sensuum et vigor organorum. Nec obstat eum puerū appellatum fuisse ab Isaia: cum enim etiam patrem appellat futurum secutum.

Propter hoc quod in qua veste apparuerit: cuī alibi angelī scribant vestitū: Et videt quod in veste cādida: quod idē peccipit tuū eiāt qui postmodū surrexit: quod in plū veste et habitu nūciari debuit: sed in resurrectione apparuerit angelū in vestitū albis: quod et modo. Itē dicit Gregorius: cādor vestis signat iocunditatem future sollicitudinē: sed hō fuit maxima festū qm̄ deitas humanitati in una psona copulata fuit: quod illud angelus in cādore vestis nūciari debuit. Itē in transfiguratione apparuerit vestimenta eius cādida sicut qm̄ qm̄ no pōt fullo facere sup terra: et dicit glo. quod talē ostendit spēm qm̄ habuit pō natūrā: quod albā vestē habuit pō naturam.

Idef autem quod migrāt et sordidā habebit vestē: Zacharias enim videt Iesum sacerdotem magnū induitū vestib⁹ quod facta fuit in incarnatione: quod et angelus hō iniciatus debuit induit⁹ appareat in vestib⁹ sordidis. Itē pō: circūdūscit saccū meū tē: quod dñs in incarnatione induit saccus nostrī mortalitatē in qm̄ tulit thesaurū nō redēptionis: quod angelus hō nūciatus debuit et induit⁹ sacco. Itē si in resurrectione apparuerit angelū in vestib⁹ albī quod annūciaverūt a passione absoluti: quod in veste nigra annūciari debebat incarnationē passum.

Idef autem quod in veste bicolorate: in cantici. Dilect⁹ meū cādidius et rubeo bicādidius. Etiam cādō significat inōcentiā: rubeo pacientiā: hec autem est p̄prie vestis dñica: quod nec angelica nec humana: angelus enim inōcentiā sed nō pacientiā hō: homines autē pacientiā sūt nō inōcentiā: oēs enim p̄uaricauerūt. Ipse autem solus inōcentiā habuit qm̄ p̄tē nō fecit: et pacientiā: qm̄ p̄tē nō p̄luit in corpore suo sup lignū: quod ita vestis sibi soli est p̄pria: quod angelus hō nūciās debuit et induit⁹ veste alba et cādida.

Contra quod angelus qm̄ est iste qm̄ venit de edom: etiam hō dicit dñs: ego qm̄ loquor iustificā: qm̄ dīego sum solus qm̄ habeo inōcentiā,

Et ipi replicat: quod rubū est idūmētus tē: qm̄ si mirates sup decore albī: inōcentiē: et rubi pacientiē: qm̄ ita p̄prie est vestis dñi: qm̄ angelī. Cidet autem quod vestis alba esse debuit: quod legitur in Ezechiel: qm̄ vidit virum induitū līneā et alios texū. Et expōnit Gregorius: quod vnuus solus induitū fuit lineis: quia vnuus solus conceptus fuit sine peccato.

Dicit solutionē dōx: et sūlūm notādūz a est quod Dionysius de hac mā loquens ait: Et aut qm̄ et vos diuinos iudi cōsōrōt sunt sīmbola illa qm̄ acta sunt a nobis a sanctis angelī organis: alij quidē declas ratib⁹ corrigē disciplinā: alij aut pūmē tē iusticiā: alij hō ab angustia liberata aut discipline fidē aut pōris bīfūcētē p̄spūtio nē aut appositionē aliorū donōrō parvōrō et magnoz: sensibilis aut inuisibilis aut oīs no nō dubitet p̄spicax aīm⁹ inuisibilibus visibilia adiuuare. **E**t hac auctoritate colligit quod oīa qm̄ fuit circa forme assumptiōne debet visibilis declarare illud inuisibilis: le qd pīmo modo et pīncipaliter vestis angelū nūciari. Dico quod p̄ angelus ille venire debuit in veste clara et p̄p̄t ipm̄ iniciatē et recipiēt et p̄p̄t nūciata. Propterea: quod candor vestis inōcentiā dehinciat angelū: et p̄p̄t hō nō congruit angelō vestis alba et rubea: quod nō est apt⁹ nat⁹ hīc inōcentiā et passione. Itē quatuor ad recipiēt p̄gruebat vestis alba et clara: quod illa qm̄ peccipit sine p̄ctō peccipit etiā qm̄ peccare non potuit et idē totū albi et nihil ibi de nigro fuit. Itē sine libidine cōcepit et sine dolore peperit: et sine rubeo libidine et dolorose passiōis illa p̄ceptio et natura p̄summatā fuit: et cū angelū iste pīmo et pīncipaliter per se nō intēdat nūciari in incarnatione nō debuit hīc veste iū bicādatā vel bicoloratā: sed tñ alba. Item quatuor ad nūciatū: hic enim annūciat ille qm̄ p̄missas māsle nostre accepit cū solutione pene et inūnūrate cūpē: et sic in pīma puritate et claritate. **T**ales modū sumēdi sūlē p̄cedēti in hac incarnatione fuit sine coruptione sine diminutiōe sine coniunctiōe: sic lux p̄cedit de luce: et qm̄ ad oīa qm̄ fuerunt in hac annūciatiōne p̄gruebat angelus venire in clara veste. **D**ēs autem auctoritates et rescribāt p̄bat saccū vestitū vel tunica polūta vel cādido vel rubeo vestimenti sordidās: et loquitur de corpore dñico sīm̄ statū p̄stionis: et nō sīm̄ p̄petrātes incarnationis.

Qua hora facta sit annūciatio.

Hec dicit q̄ hora tuis facta fuit hec annūciatio fuit in octo dīci & nō in vespere q̄ annūciatio? Et videt pīno q̄ i peraq; nō annūciat tēp̄ incarnādi, nec ī die. Op̄ enī creatiōis cepit a luce, nocte; q̄ nō annūciabat statū eoz pp̄t q̄s. H̄enī, q̄t lux tē, q̄ multo fort̄ op̄ recreat s̄iebat incarnatio: ḡ auctoritas illa dū mes- ationis q̄d est multo nobilis. Itē in incarnatione dīci aut dies is h̄o. Ad illud autē q̄d dicit de abrahā cipit a luce; ḡ recreat s̄iebat incarnatio. Itē p̄nī in sententiā q̄ sol fact̄ s̄ierit ex luce s̄ue nūbēcula: sed creātiō sol de nūbēcula est figura creationis corporis dominici de beatissima virgine ergo ista debuit fieri ex istente luce: ergo in die.

Tem eadē die passus fuit & incarnat̄: ḡ eadē rōne & eadē hora: sed passus fuit in meridie: ḡ & in carnatione: sed ad annūciatiōnē seq̄bāt incarnatione: si ḡ passus fuit in meridie seq̄t̄ q̄ in carnat̄ & annūciatiō. Itē in meridie sol est in altissimo: sed sol in altissimo signat charitatem in summo: ḡ in meridie. Itē Iohānes nūciat̄ fuit in meridie q̄ gesit officiū luci fieri: ḡ multo fort̄ chilīl q̄ fuit verus sol. Itē maria venit ad monumētū cuī adhuc tenebriēt̄: maria dicit venisse in te nebris: quia manes adhuc in infidelitate sunt cum ad angelos venit: ergo per oppōstūm angelus venire debuit ad eam in luce que fide & dilectione plena fuit.

Ontra videt q̄ in media nocte: q̄ dū mediū silētū tenerēt̄ oīa oīop̄tēs sermo tē. Itē populi q̄ ambulabat in tenebris: ḡ nō fuit ḡ lux ista oīa p̄ta fuit: q̄ i die nō ambulabat in tenebris.

Videt autē q̄ in vespere fieri debuit illa annūciatio: q̄ postq̄ vēni pīle mitudo tr̄pis tē. Igit̄ ista annūciatio s̄iebat in hostio tabernaculi i pīlo. Vnde aut in i media die videtur p̄ si am in digniori loco: q̄ ofo in choro: negotiū gurā: q̄ dicit in H̄enī. q̄ abrahā sedebat in hostio tabernaculi i pīlo. In oratorio nemo aliqd tē. Oratorium sic seruore diei q̄n annūciat̄ fuit Isaac. hec dicit q̄ nec in eo aliqd agat vel comedat. autē annūciatio fuit figura ipsi annūciationis: ḡ ista debuit fieri in meridie.

Dicit̄ sī auctoritatē Disponit̄ sup̄ positā q̄ circūstātie annūciatiōis debet exp̄mēre p̄p̄terat̄ annūciatiō. H̄i cū angelus iste non annūciauerit tēp̄ incarnādi nec statū vel p̄p̄tēt̄ auctoritatē eoz pp̄t q̄s s̄iebat: sed tm̄ ipaz in carnatione cu suis p̄petratib⁹: illa autē incarnatione sit ext̄ veri sol sup̄ terrā q̄d est initiū dic: sine psūm p̄z̄is sup̄ ilio credimus q̄

hec annūciatio fuit in octu dīci & nō in vespere q̄ annūciatio? Et videt pīno q̄ i peraq; nō annūciat̄ tēp̄ incarnādi, nec ī die. Op̄ enī creatiōis cepit a luce, nocte; q̄ nō annūciabat statū eoz pp̄t q̄s. H̄enī, q̄t lux tē, q̄ multo fort̄ op̄ recreat s̄iebat incarnatio: ḡ auctoritas illa dū mes- ationis q̄d est multo nobilis. Itē in incarnatione dīci aut dies is h̄o. Ad illud autē q̄d dicit de abrahā cipit a luce; ḡ recreat s̄iebat incarnatio. Itē p̄nī in sententiā q̄ sol fact̄ s̄ierit ex luce s̄ue nūbēcula: sed creātiō sol de nūbēcula est figura creationis corporis dominici de beatissima virgine ergo ista debuit fieri ex istente luce: ergo in die.

Tem eadē die passus fuit & incarnat̄: ḡ eadē rōne & eadē hora: sed passus fuit in meridie: ḡ & in carnatione: sed ad annūciatiōnē seq̄bāt incarnatione: si ḡ passus fuit in meridie seq̄t̄ q̄ in carnat̄ & annūciatiō. Itē in meridie sol est in altissimo: sed sol in altissimo signat charitatem in summo: ḡ in meridie. Itē Iohānes nūciat̄ fuit in meridie q̄ gesit officiū luci fieri: ḡ multo fort̄ chilīl q̄ fuit verus sol. Itē maria venit ad monumētū cuī adhuc tenebriēt̄: maria dicit venisse in te nebris: quia manes adhuc in infidelitate sunt cum ad angelos venit: ergo per oppōstūm angelus venire debuit ad eam in luce que fide & dilectione plena fuit.

Ontra videt q̄ in media nocte: q̄ dū mediū silētū tenerēt̄ oīa oīop̄tēs sermo tē. Itē populi q̄ ambulabat in tenebris: ḡ nō fuit ḡ lux ista oīa p̄ta fuit: q̄ i die nō ambulabat in tenebris.

Videt autē q̄ in vespere fieri debuit illa annūciatio: q̄ postq̄ vēni pīle mitudo tr̄pis tē. Igit̄ ista annūciatio s̄iebat in hostio tabernaculi i pīlo. Vnde aut in i media die videtur p̄ si am in digniori loco: q̄ ofo in choro: negotiū gurā: q̄ dicit in H̄enī. q̄ abrahā sedebat in hostio tabernaculi i pīlo. In oratorio nemo aliqd tē. Oratorium sic seruore diei q̄n annūciat̄ fuit Isaac. hec dicit q̄ nec in eo aliqd agat vel comedat. autē annūciatio fuit figura ipsi annūciationis: ḡ ista debuit fieri in meridie.

Dicit̄ sī auctoritatē Disponit̄ sup̄ positā q̄ circūstātie annūciatiōis debet exp̄mēre p̄p̄terat̄ annūciatiō. H̄i cū angelus iste non annūciauerit tēp̄ incarnādi nec statū vel p̄p̄tēt̄ auctoritatē eoz pp̄t q̄s s̄iebat: sed tm̄ ipaz in carnatione cu suis p̄petratib⁹: illa autē incarnatione sit ext̄ veri sol sup̄ terrā q̄d est initiū dic: sine psūm p̄z̄is sup̄ ilio credimus q̄

inuidūnt̄ decebat vt sole materiali oriente oīref fil̄ & sol iusticie. Ad id qd obijcit q̄b charitas mōstrabat in summo & ita desbebat in meridie p̄cipi dicim⁹ q̄ in opere redēptionis, i. in pallio mōstrabat charitas in summo: s̄i nō fuit op̄ redēptionis.

Uñ lies in se maior: ect̄ in carnatio q̄ p̄summa charitas mōstrabat in passione: ipsō dīo dicēte. Maioz̄ hac dilectio nē. Etia b̄ bñ fuit signū augmētū charitatis q̄b recipie pōt̄ in carnatiōe: q̄ augmētū dīo recipie pōt̄ in carnatiōe: q̄ augmētū

līcēt̄ in ciuitate. Cōrā hoc obijcit. dīs extra ciuitatē passus fuit natus & sepult̄ & resurrexit: ḡ & p̄cipi debuit. Itē dignor̄ annūciatio fieri debuit i digni- oīi loco vel ad min⁹ in eq̄ digno: s̄i annūciatio dīi dignor̄ est q̄ negociat̄: s̄ic fit eti-

am in digniori loco: q̄ ofo in choro: negotiū gurā: q̄ dicit in H̄enī. q̄ abrahā sedebat in foro. Uñ Aug. b̄tū B̄ndictus. in oratorio nemo aliqd tē. Oratorium sic seruore diei q̄n annūciat̄ fuit Isaac. hec dicit q̄ nec in eo aliqd agat vel comedat.

autē annūciatio fuit figura ipsi annūciationis: ḡ ista debuit fieri in meridie. Etia b̄ dīs in euāgelio. Dom⁹ mea dom⁹ ofonis est: s̄i in ista annūciatiōe completa fuit dignissima opatio: q̄ dīcī carnatiōe: ḡ in dignissimo loco fieri debuit: ḡ i tēplo.

Hec dicit̄ mīdēdo q̄ dīs in oīibus fac̄ suis p̄ncipalib⁹ q̄ in munido gesit & q̄e in mīdu venit ostēs dit q̄n int̄ hoīes p̄tōres nat⁹ fuit: nat⁹ ant̄ bouē & asini iacuit: int̄ p̄tōres p̄fusat̄ fuit & cu ipsiō comedit: int̄ latrones cruci fixus peccatrici resurges pīmo apparuit: i

Quo in loco facta sit annuntiatio.

oibus suis operib⁹ oīdens q̄ christ⁹ iesus
venit in huc mūdū pec. sal. face. Nō aut in
mari qđ est loc⁹ p̄scui; nec in aere q̄ est los-
cus aūri; nec in capis q̄ est loc⁹ gressibili⁹
asalii; sed in ciuitate q̄ est loc⁹ hominū cō-
cipi debuit q̄ pp̄f nos ⁊ pp̄t nostrā salutē
descendit de celo. Qd aut obijc⁹ q̄ ex-
tra ciuitatē nat⁹ fuit passus ⁊ sepult⁹ ⁊ re-
surrexit; dicim⁹ q̄ duplicit fuit christi nati-
uitas in vtero ⁊ ex vtero. p̄ma in secreto;
sed a manifēsto. p̄ma agnūt i mysteriū;
sed a exēplū. In ciuitate nāq̄ cōcipi vo-
luit vt oīderet q̄ p̄ ob⁹ natus venit. In
via aut nat⁹ fuit vt oīderet q̄ sua vita no-
bis ad regnum celoꝝ via fuit. Extra portam
passus fuit ad oīndēdu⁹ q̄ p̄ ipsi⁹ passionez
no liberat mīli⁹ p̄ oīfōnes a p̄co ad ipsi⁹
extra portā fuerit egressus. Qd aut obijc⁹
de tēplo. dicim⁹ q̄ locus nō sanctificat ho-
minic; sed hō locuꝝ. Dign⁹ ḡ est tēploz in q̄
dignior est opatio ⁊ in q̄ est dignioris habi-
tatio. Et in oratoꝝ oīfūlīna virginiſ fuit
dignissimi habitatio in q̄ dignissima ⁊ san-
ctissima oīum creaturā habitauit; quam
ipse sanc⁹ sanctoz munq̄ reliq̄; quā ange-
loꝝ multitudi frequentauit. Exercebat aut
ibi nobilissima opatio; videlicet sanctissima ope-
ratiōnē deuota ⁊ humilis obla-
tio. Dign⁹ ḡ fuit istud oratoꝝ illo tēplo
iudaico in q̄ fiebat tauroꝝ ⁊ vitulox ma-
estato; thuris mālis fumosa accensio. Sie-
bat q̄ ista annūciatio in loco dignissimo; si-
mult ⁊ incarnatio siebat in tēplo sacratissi-
mo; q̄ sicut dicit b̄ts Ber. nō fuit in ter-
ris loc⁹ dignior; br̄fissime ḥ̄ginis vtero; que-
re dicit b̄ts Aug. ch̄on⁹ dei thalam⁹ rez-
gis. celi tabernaculū christi receptaculuz;
vtiq̄ illud in q̄ christ⁹ assūstes pon. fu. bo-
pam. ⁊ p. intro. semel in sancta r̄c. Est ⁊ az-
lia r̄o q̄ de voluit in ciuitate oīcipi. Enī
enī q̄i descedit nō sine cel⁹ nō sine regno ce-
loꝝ fuit; sed celos celoꝝ; immo regnum celo-
ruꝝ secū tulit. Enī nō fecit lucifer q̄ si ful-
gur de celo cecidit nō descedit; ⁊ celū totū
elīgit; q̄i suū tñmōdo secū deferēs quoz
ueq̄ vadit; dñs aut id qđ fuit p̄māst⁹; ⁊ ad
natrē venies de p̄mā bonis expulsus nō
fuit. vñ nūq̄ celoꝝ regnū descrūt⁹; sed q̄i
in vtero matris fuit ipsa ḥ̄go sibi celoꝝ r̄z-
nū fuit. De hac ḡ ciuitate gloriōsa dicta
sunt q̄ oīa ad p̄fectionē ciuitat⁹ ordinantur
in br̄fissime ḥ̄gine excellēter iuenerit p̄di⁹

cari de ea p̄nt. Fuit enī fundata sup humi-
litatē; murata p̄ castitate; turrita p̄ charita-
tē; yallata p̄ paup̄tratē; custodita p̄ discreti-
onē; libera in inūmitate p̄ctōz; pacifica p̄
ctoria tēpationū; ornata diuino munere p̄
elegātā mox; edificata in refugio p̄ctōz;
virtutū vniuersitate populoſa; ⁊ oīum aq̄uis
i. gratiarū fluminib⁹ urguia; abundas in
multitudine miserationū; in alto sita per
excellētūm prūlegiōrum.

Qst h̄ q̄i de regione q̄ nat⁹ fuit?

p Et dicit euāgelium q̄ in Halilea.
Et Ḡz tra iudeis christ⁹ p̄missus
fuit ⁊ exhibet⁹; q̄ i iudea debuit cōcipi. Itē
in iudea nat⁹ passus ⁊ sepult⁹ fuit; q̄ in iu-
dea nūciari debuit. Itē ipse dicit nō sum
missus nisi ad oīes q̄ perierat dom⁹ iſrl; si
ḡ eis tñ missus fuit inf eos cōcipi debuit.
Itē ex iudeis ⁊ nō ex ḡēb⁹ ḡ tc. Si dicit
q̄ dñs in Halilea nat⁹ fuit; q̄ pp̄ba b̄ p̄
dixit; populus ḡētiū; ⁊ b̄ mīli⁹ yideſ dictuz
cum non pp̄b̄ b̄ implata sit pp̄bia q̄m sic p̄
dixit; q̄ ipso p̄pheta dixit; q̄m sic futurum
fuit. Uli vbiq̄ dicitur sic ut scriptura i-
pleret; sensus ē sic scriptura iplēta est.

Item⁹ aut q̄ annūciatio ⁊ p̄ceptio
d h̄c fieri debuit in Halilea ⁊ p̄
pter factū q̄ siebat; ⁊ pp̄t fine p̄
pter q̄ie siebat. Dñs enī incarnation⁹ fuit vt
iudeos ⁊ ḡētes saluaret ⁊ p̄ptere i regio-
ne q̄ ab urisq̄ inhabitatūr cōceptio ⁊ an-
nūciatio fieri debuit. Qd aut ab urisq̄ in
habitatis p̄t p̄phētā dicitē. Trās iorda-
nē galilee genū. Et p̄ euāgelistā dicentez.
Ascēdit aut ⁊ Joseph a galilea a ciuitate
Nazareth in iudea; ⁊ sic in regione cōmu-
ni cōcipi debuit q̄ p̄ ob⁹ mori voluit. Itē
regio illa suo noīe p̄petratē incarnationis
manifestius exp̄lit. Halilea enī interpretat
reuelatio sine trāsmigratio. In hac aut an-
nūciatione siebat summū secretez reuelā-
tio; q̄m h̄bi qđ erat in p̄ncipio apud deū ⁊
luce inhabitat inaccessibile qđ nemo vñq̄
vidit. h̄bū b̄ inquā caro factum est; ⁊ vidit
ois caro salutare dei; qđ libruꝝ leg⁹ ⁊ pp̄he-
tarū aperuit ⁊ oīa signacula ei⁹ soluit; ⁊ oīa
quecūq̄ a p̄fe audiuit nob̄ nota fecit. Sili-
modo siebat trāsmigratio magna de igno-
rātia in sciētā; de culpa in grātā; de vñ-
bia in veritatē; de seruitute in libertatē; de
timore in amoīe; de grauitate in leuitatē;
de austritate in benignitatē; de humani-

Eurdictum sit ad virginem

late in divinitate, que est transmigratione mai-
jima: quod in ea prima et ultima in una persona
transmigrata. Quod ergo obiectum quod iudeus solus per
missus fuit dicimus quod hoc falso est: quod et geti-
bus: sicut prius per omnes prophetas scribentes de
vocatione genitum: secundum fuisse per se folum in
deis primis fuit per christum de eorum semini
ne nascere: et sic originaliter salus ex iudeis
venit: sed non per eos solos venit.

Ost hoc autem in qua civitate christus
per annunciatum debuerit. Et videt quod de-
buit esse Nazareth. David enim dictum
est: de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.
Et videt quod potius in civitate David cocepit
debuerit per Nazareth. Itet et habet per
annichelam quod dicit. Et tu Bethleem effrata tecum
esse vide palium: non iudea et iherusalē tecum.
Et videt quod ista annuntiatio debuerit fieri in
iherusalē. Ite Job. A nazareth potius aliud
bonum esse: quod domini quod expectamus non ve-
nit a nazareth: sed de bethleem est tecum. Item
nulla probbia videt habere quod dominus cocepit
in nazareth. Sed secundum locum: egredie-
tur virga de radice iste tecum. Et videt quod iesus in
nazareth cocepit debuerit. Itet postmodum dux-
rat iacobus in nazareth dominus approbatudo
et comedendo dictum suum ait: ecce vere israhela
ita in te est. Et videt intellectus quod est prophe-
tia de domino incarnatione in nazareth.

Uper illud quod dictum est quod in gali-
cia et quod in civitate cocepit debuerit
dicimus quod etiam hoc nomine nazareth co-
gruebat et quod in galicia esse debebat: scilicet enim
divina generatione: ita et humana genera-
tione floris de flore assimilata. Flos enim pullu-
lat de uno germine in decoro et odore cum
utilitatibus fructu. sicut filii sunt diuina gene-
ratione: peccatis de uno qui est in celo sine ma-
tre: et huius humana generatione de una in ter-
ris sine patre. unde ergo in nazareth acceptus
fuit qui sicut flos de flore sine virili coniunctio-
ne de una matre salvo virginitate decoro et
matris utilitatibus precessit. Unde bernardus: Semini
na diuina generatione et videnter allocutio-
ne et promissiones facte ad presbiteros. floruit au-
tem hoc semini in mirabilibus qui sunt ostensa in exten-
tu de egypto. Exceptio autem huius seminis: et
hox hoc fructus est iesus incarnatus. In na-
zareth ergo annunciatum christus nascitur. Nomen
ergo civitatis in qua cocepit exprimit et status ipsius et
finis opisthodromus quem venit. Cum enim christus in na-
zareth nascitur: hucus transiit: tunc innotescit

videtur fructus appropinquans. obtemperando semini et
buit medicina pfecta: sensus refecit. cōcūsus
pauperibus venit. Ideo ergo sunt pfectates
quod agnoscet christus in nazareth cocepit.
Quod autem obiectum de bethleem dicimus: quod haec
intelligendum de nativitate christi et iterum et
non in iherusalē. Quod obiectum quod federe debuit super
per secundum daniel: dicimus quod ille auctoritates
loquitur de modo obtinendi regnum daniel
spiritus finis ius et actus: et utrum factum fuit
in iudea et iherusalē: quod ibi passus est dominus: et
sicut ipse ius redemptiois regnum obtinuit taces-
pit super eos per quod passus fuit et resurrexit:
et etiam actualiter in throno glorie sedet.

Quod habet quod de hoc quod dicit ad virginem
Et videt quod potius debuit esse ad mul-
ierem hac ratione. Per illud genitum de-
buit enim liberatio per quod intravit dominatio: ut si-
cut per hominem mortem per hominem vita: et sic per se-
minam pectoris: sic per feminam salvacionem: sed eu-
lucis homo fuerit per totum appellata mulier vbi
agit de pectoratione nostra: ergo beatissima homo de-
buit appellari mulier vbi agit de liberatio-
ne nostra. Item ubique significat ista acceptio
quod annunciatum figurabatur sub ratione mulieris
et non virginis: ergo cum figura debeat respondere
figurato et ecomerito: sed vbi annunciatum illa co-
ceptio debetur describi sub nomine mulieris.
Minor et maior patet distinctione in multis lo-
cis. Proinde. Mulierem forte est. Illa mulier
fortis est beatissima homo qui ultimos fines divi-
nitatis: scilicet humanitatem in una persona sum-
mitate gignendo sapientiam qui attingit et fine divi-
nitatis usque ad finem humanitatis fortis. Item
Lucas. Intravit iesus in quoddam castellum et
mulier qui tecum costar quod ista mulier qui suscepit
domini sunt beatissima homo. Item dicitur tu me
mulieres babel dicis in figura domine nostre.
Item et dilexit eam rex bestiarum oves mulieres.
Item in euangelio mulier misericordia sara. id est
diuinitatem aiam et corpore: et sermone fuit sis
deus virginis ut dicit hec bernardus. Et sic ma-
nifestum est in obiectu figuris isti coceptionis
quod dominus nostra describit sub nomine mulieris:
et quod debuit mulier nosiari. Item in euange-
lio domini frequenter eam nosiari mulierem: et ois
sua actione est nostra instructio: ergo et euangelista
debuit eam nosiare mulierem. Item in hac anni-
ciatione impletum probbia de incarnatione filii
dei: si ista prophetazat sub nomine mulieris: et
quod debuit mulier nosiari. Item oves aliae anni-
ciationes sicut ut vel ad viros finis ut zacha-

Cur ad virginem potius quam ad ioseph nuntiatio facta sit

rie vel ad mulieres et viros; ut in isaac et iacob vel dignitas eius attribuitur poterit; sed sub sapiente; quod enim rotunda rotula sit in medio rore. id est nouum testimoniū in veteri; nulla annuntiatio debuit fieri ad virginem.

Lumen videt quod hec annuntiatio fies t. et debuerit ad virum. Plus. Caput mulieris est viria capite aut descendit sensus et illuminatio ad corporeum; et non ex ueste; quod videtur quod a viro est caput descendere debeat revelatio ad mulierem. Itet debet mulieres in ecclesiis tacere secundum dominum interrogare viros; et revelatio debebat innotescere mulieribus a viris. Itet post nativitatem filii dei sui factum fuit quod angelus in somnis apertus dicens tolle puerum matrem tuam. ubi ruelatio fuge videtur ad dominum a ioseph puerum. si hoc post nativitatem filii dei quod ipsa dominus fuit. et quod potius annus. Itet quod enim sic per virgo singularis in omnes et mulierem puerum legata quod non addat nota singulariter ut dicatur ad virginem quandam.

¶ sed notandum quod initium petri est a muliere ratione mulieris. Enim enim in predicto anno non peccauit; sed iniquitatem suam etiam viro cuiusquam copulata generavit; quod sic dictum auctoritate predicta originaliter nascitur ex concupiscentia vulnere. predicta autem annexa est cuiuscommodo seminum; quod in maria minime fuit; cum vulneri subiacere non debuit que vestimentum curaret venit. Propreterea generatio ipsalis imago est generationis eternae. unde sunt eterna de uno manente incorrupto et indumento solito; ipsalis gratias debuit esse de una incorruptionem; hanc est de virginine. Et sic predicta originea perditio argueretur ratione mulieris; et originalis damnatio ratione virginis. Quod autem obincidunt predictae figure fiebat sub ratione et nomine mulieris; et omnes annuntiaciones ad viros et mulierem facie sunt; non ad virginem dicendum est quod figura et prophetie in se plena lucem pertineant omnes oes deficiunt ab ipsa luce. Unde nulla figura nisi satra plena potest exprimere istam annuntiacionem ne ad virginem; quod natura alia homo nunc corporaliter fuit et velocius ad hanc virginem maledicta et obprobriosa virginitas fuit. hec autem virgo obprobriii virginitatem abstulit et virginitatem pueritatem. Unde ipsa initium beatitudinis virginis fuit; et sic est homo virginum qui sine predicto sine pueris sine exceptione gloriosum munus virginitas deo obnubilis per suam imitationem omnes virginis gaudavit; quodque anno ea nobilis

rione mulieris non virginis fieri debuit; ut benedictio virginis bidicatur; ut virginis tamen virginitas matris per privilegio sibi proprio seruatur. Propheticus autem quod de ipsa persona beatissima virginis loquuntur in excellentissimis et expeditissimis prophetis ipsam appellat modum virginis modo muliere. Ista Ecce vero coepit regnum. Ad mulierem. Tercio. Ad mulierem circumdabit vir. ad signandum videlicet per virum dei habitum fuerit et virginitas integritate; et mulieris secunditate. Itet quod ergo futura fuit quod mulieris peccata aboleuit et sic quod ista ergo in omnibus virginis singularis fuit hypotome nec prima huius vel laetitia nec sequentia. Ideo sub nota singulariter quoniam figuratur vir quoddam castellum erat et quodam mulier; sed quod ista virginitate sola vere in summo habuit ut infra patet; id est virgo sine additione anthonomasticis nominis; quoniam enim hec ergo causa et principium omnium aliorum sanctorum summorum virginum puritate; predicti immunitate; peccati et impossibilitate; virginitatem huius enim secunditate. Atque sanctissimum hois; matrem creaturem; matrem dei et hois corporalem; matrem omnium spirituum; matrem machine mundi; matrem angelicam restauracionis. Quod autem obiectum quod ista annuntiatio debuit fieri mediante viro. Ratione quod ad eundem priorem annuntiacionem ad quem et gratiam. Unde illi quoque generatio fit ex commixtione viri et mulieris iesu christi annuntiatio fieri debuit ad viros et ad mulieres. Illi autem annuntiatio debuit esse ad solam virginem quod solus nam est de sola virginine. Et ioseph caput fuit beatissime virginis maxime quanto ad istam predestinationem quod non ab ipso in ipsam; sed tota a spiritu sancto venit in ipsam. Quod autem post nativitatem filii angelus ioseph annuntiavit fugam; mysterium est quod ait nativitate et conceptione nihil ad ioseph de illo sive lo propterne; sed post nativitatem et beatissime virginis et paupiri filio dei ypsi saltem opera opus erat. Unde etiam angelus ioseph innuens ei servitum quod facturum erat; et quod facilis erat fidei et prompte obediencie; levem illuminatione impone in sonno indiguit; quaz ab angelo accepit ut sciret quod faceret; non ut factus esset beatissime virginis intimaret quod prius quod ipse sciebat secundum ad eius beatitudinem vel operis randi necessitatem pertinebat; nec ad hoc aliquo indigebat intermissione vel hominem vel angelum; quia illum habebat in gremio qui est doctor et magister in celo;

In quo actu beatissima virgo fuerit

Hec q̄ sit in q̄ actu erat beatissima debuit actu, humiliatio autem in descendendo
p & q̄oq̄ q̄ angelus ei nunciauit: Hest est t̄ contemplatio in ascendendo ergo non
 vtrū in actu p̄eplatiōis vel opatio fuit in contemplatio: sed in actione. Item
 nis? Er videt q̄ in actu p̄eplatiōis dīc. **B**en. Loquar ad dñm meū cum sūmū cīmis
 Iſa. In silētō t̄ spe erit fortitudo mea: sed p̄ puluis: q̄ puluerisatio t̄ incineratio q̄ se
 dñm maxime indigebat fortitudine: q̄ debuit eē in silētō t̄ spe: sed h̄ est eē in p̄epla-
 tione: q̄ fuit in p̄eplatiōe. Itē, ducā te i so-
 litudinē t̄ ibi loquar tecū. p̄ h̄ tangit stat⁹
 p̄eplatiōis: q̄ illi ad q̄ sit locutio debet eē
 in p̄eplatiōe. Itē sedebit solitarius t̄ tace-
 bit t̄ leuabit se sup se. **E**t h̄ sic arguitur.
 moies nō quocūq̄ mo se h̄is moneret s̄ ap-
 proximatiōe oportet eē: h̄ dñs appropinq̄
 uit bē x̄gini descedēdo: q̄ ipsa appropinq̄
 re debuit ascēdēdo: q̄ debebat se leuare sup
 se t̄ h̄ ad p̄eplatiōe: q̄ debuit eē in cont-
 platiōe. Itē ph̄bus, aīa sedēdo t̄ descedēdo fit
 prudēs: h̄ beatissima x̄go debebat h̄ fieri pau-
 dentissima v̄pote mat sapientie ipsi: q̄ con-
 gruebat ei sedere t̄ descrevere: t̄ h̄ est eē in co-
 platiōe. Itē si substātia sup substātiaz
 t̄ potētia sup potētā t̄ act̄ sup actū: s̄ in
 hac annūciatiōe beatissima x̄go in substātia
 eleuabat ad summā pp̄inqtatē cuī deo. no
 enī poterat alt̄ eleuān. q̄ p̄ eēt mat̄ dei:
 q̄ si in substātia eleuabat in summā: etiā t̄
 potētia t̄ opatio debuit eleuān i summā: q̄ c
 debuit esse in altissimo statu p̄eplatiōis.
 Itē dātūs t̄ recipiēt dīc ad inūcē puer
 a dīstā ḡam maxime p̄parabat. dicim⁹ q̄
 s̄: aīa aut̄ duas h̄ facies. s̄. rōm̄ seu porti
 b̄a x̄go in hac annūciatiōe in summā p̄i-
 onē supiorē t̄ inferiore, inferiore q̄ p̄aliz
 re creature eleuabat in summā p̄tātē: quia
 bus p̄ractādis inēdīt: supiorē x̄go q̄ ceterz
 dīc genuit. in summā dignitatē p̄ h̄ p̄to-
 mis cōsulētis inherescit: q̄ s̄ dīc t̄ beatissimē tu⁹
 creature p̄ creationē mat̄ effecta fuit. in
 x̄ginis tangē dantis recipiēt dīc esse ad
 summā charitatē p̄ h̄ q̄ deo summe cuī p̄
 inūcē pueris: necesse est ut h̄i illam p̄-
 pinqtatē pp̄inquisitissima fuit v̄pote q̄ ipsi⁹
 tem opereret h̄i quam ad deum cōvertit: filia mat̄ t̄ sp̄a fuit. ad p̄tātē fides eā ele-
 tur. ergo fuit in contemplatione.

Ontra. **C**ant. Lū eēt rex in accubis
 tu suo t̄. nard⁹ signat humiliatē: lūd. **D**is q̄ se humiliat exaltabif. ad chari-
 tō p̄paratorū bē x̄gini ad deū p̄cipiēdū. ḡtēs me diligo. Itē eleuabat ad summāz
 h̄erā dīc Aug. q̄ humiliat nob̄ genuit familiaritatē: t̄ illā faciebat castitas. Itē
 deū. humanitas aut̄ semp̄ est i descedēdo: illud. incorruptio facit p̄ximū deo.
 semp̄ enī recubib⁹ i nouissimo loco, descen-
 sus aut̄ est in actiōe: ascēsus in p̄eplatiōe: a
 & b̄tissima x̄go debuit eē in actione. Itē q̄
 se humiliat exaltabif. hec p̄positio est p̄ se:
 q̄ q̄ t̄ maxima est in actu exaltatio tūc t̄
 maxima dīc eē humiliat in actu: sed i hac
 annūciatiōe beatissima x̄go exaltrata fuit ma-
 gis de
 summe in actu: t̄ maxime tūc humiliat
 legis in p̄phetis q̄ q̄ diuina p̄spicunt ca-

Dobiecta r̄ndem⁹ q̄ ascētōni p̄
 p̄eplatiōe: q̄aīa descedēsus p̄ humili-
 ationē, descedēre enī ad opa acti-
 onis p̄p̄t deū est ascēdere p̄ humiliatē ad
 deū: t̄ h̄ virtuose p̄seq̄t: q̄ quāt̄ magis
 aīa eleuaf in cognitione dei: t̄rā magis de
 scidit ad humiliatōes fuit. **U**nī frequēt̄
 legis in p̄phetis q̄ q̄ diuina p̄spicunt ca-

De possibiliitate & utilitate desponsationis

60

dunt in terrā: et cōuerso quātomaḡ quis
descēdit ad humilitatē sui: tāto maḡ ascen-
dit ad cognitionē dei. vñ in libro flumeri
dicit. hō cui⁹ obdurat⁹ est oculus q̄ cadit
s. p. humilitatē sui ⁊ sic ap̄iū oculi eius p
dei cognitionē. Et i euāgeliō. Reuelasti ea
parvulī. humilib⁹: q̄ vbi humilitas ibi sa-
pietia. Et apo. Qui vult sapientiam esse: stule⁹ fi-
at ut sit sapientia. Et Diony. Tenebre oculi
tan⁹ a lumine ⁊ mag⁹ a multo lumine. Et
sic p̄t q̄ descessus p̄ humilitatē non impedit
ascēsum p̄ p̄eplatiōnē. Fides p̄parabat to-
tale potētia. humilitas iascitūtū sine ar-
dui appetitiū. charitas affectiū. q̄gini-
tas aut ex p̄t corpi p̄parabat dōtūtū fīta-
tiū. ⁊ sic tota eleuabat q̄ tota replebat to-
ta gratificabat ⁊ tota glorificabat. Si aut q̄
rit vtrū istis motib⁹ simili mouebat: dicis
mūs q̄ no: sed alie r̄utes p̄parabat suas
potētias eleuādo habitualis. Charitas aut
tanq̄ forma aliarū ⁊ vinculū p̄fectiōis ex
parte b̄tissimae ḡnūs fecit p̄iunctionē actus
alit. Enī si charitas fuit cōplementū ex pte
fuscipliētis: sic r̄coplementū vltimū ex parte
datis ⁊ mouens ad dādū ⁊ mouēdū. Ipsa
enī vt dicit Hugo de sc̄o victore deū ⁊ ca-
priuāt ⁊ ligatu de celo duxit l̄ hūc mūdū.
Ost h̄q̄ris de hō dicis despōsata.
p Vide aut q̄ brillans hō non possit
tuit legitime despōsari. ipsa enī ha-
buit votū p̄tinētū q̄ obligabat eā ad cōti-
nēdū. sp̄osalia aut obligat⁹ ad m̄rimoniūm
p̄t determinat⁹ ad solēcēdū: ergo si ob-
ligabat se ad sponsalia: venit ḥ votū suum.
Itē si obligata fuisset: fuisset ad opposita.
Itē aut p̄fensit in carnalē copula aut nō. si
sic q̄ p̄mā fidei irratiā fecit: q̄ talibus nō tñ
nubere sed velle dānabile est. si nō p̄fensit:
q̄ nō fuit m̄rimoniūm. Itē p̄ditio adiecta q̄
est p̄rā substātiā m̄rimoniūm ipedit m̄rimo-
niū: vbi ḡra. hō tecū vt p̄cure m̄hi ve-
nēnū sterilitas: hō eēt m̄rimoniūm: q̄ p̄cu-
ratio sterilitas p̄ substātiā m̄rimoniūm: q̄ i
termit bonū plis: q̄ est p̄ substātiā m̄rimo-
niū: q̄ i. n̄pedit m̄rimoniūm. A sī si dicā ego
hō tecū vt me nullo modo cognoscas: nō
videf̄ cē matrimonii. ita nec videf̄ ee ma-
trimoniū cui p̄ditio p̄tinētē adiecta: q̄ vi-
def̄ q̄ i isto nulla ē despōsatio: q̄ nō potuit
seq̄ m̄rimoniūm. Si p̄cedat: sīa sunt iura
p̄tinētē. Et Augl. q̄ dicit q̄ m̄rimoniū nō
facit carnalē copula: sī pac̄ p̄iugat⁹ ⁊ q̄ sā

ctio: a sunt coniugia pari voto p̄tinētē: ⁊
multa sīla. Itē videt q̄ etiā ee potuerit.
nō tñ ognit b̄tissimā h̄ginē despōsari: q̄
spūsancē discipline effugiet factū: ḡ i ista
summa sanctisp̄ opatioe nulla debuit ee
ficio: ḡ b̄tā h̄go p̄mptā se gerē nō debuit
q̄ h̄go innupta fuit. Itē m̄rimoniū p̄mo in
stitutum est plis causa. secundo in reme-
diū causa fornicationis vitādevit dīc apo.
Unusquisq; suā uxori habeat p̄p̄t fornica-
tione. sī p̄p̄t neutrā iſtarū p̄gruebat esse in
beata vrgine: ergo videtur q̄ inutilis fue-
rit ista despōsatio.

Dō dicim⁹ q̄ ista despōsatio & util-
itate & possibilis possibilis: q̄ licet b̄tissi-
ma h̄go haberet votū p̄tinētē fir-
mū p̄sentire in maritalē societātē facta tñ
diuum⁹ inspiratiōe vtric̄z de altero q̄ vel
let h̄go p̄manere: ⁊ sic p̄fensit in societates
maritalē: t nō in copulā carnalē. Dō vide-
tur m̄ dicere Augl. q̄ p̄fensit in copulam
maritalē nō est intelligēdū absolute: sed sic
si de⁹ velle. Dō aut obiectif̄ q̄ dicunt iura
de p̄ditio adiecta p̄ substātiā m̄rimoniū i
telligēdū est de p̄ditio inutili illicita ⁊ i
honestā. Eōdūtū autē vtilitātē ⁊ honestā
nō impedit m̄rimoniū. vñ nō est sīle de vo-
to p̄tinētē p̄curatio salutēt sīlia: cū etiā cō-
inges p̄t carnalē copulā possint votū cō-
tinētē emittere: ⁊ si emiserit tenēt obser-
vare: ⁊ si ista despōsatio & possibilis & utilis
fuit. Fuit autē vtil ad multa. p̄mo vt matr̄
moniū bonū eēt ūndaf. scđo vt dñia oīuz: bo-
noz: t m̄ ill o bononullom̄ p̄uare. tertio
vt hostis fallaf. quarto vt testis ei⁹ castitāt̄
babeat. quinto vt origo dñe describat: q̄
nō p̄suuit. scriptura generalizare femias.
sextō vt ab infamia seruare. septimo vt pe-
na careat. octauo vt a christo p̄secutio tol-
lat. nono vt fili⁹ p̄curet. decimo vt dñe ser-
uaf. undecimo vt paretes sp̄iales ostēdā-
tur. ondecimo vt humilitas h̄ginitati ūn-
gereb̄. quartodecimo vt occasio ūfamie vir-
ginib⁹ tollaf. quintodecimo vt fili⁹ ūi hu-
militas ⁊ charitas ūndaf: q̄ poti⁹ voluit fa-
bri fili⁹ reputari. q̄ matrē ūfamari. sexto
decimo vt matris dignitas humilitati ū-
ciet. vt quāto maior sit in oīz: tāto ūt hū-
militor. vt ūt matrē ūt vro: fabri. Dō ob-
iectif̄ de ūfumatiōe. dicim⁹ q̄ duplex ē ūfum-
atiōe. deceptionis: vt in hypocritē ⁊ humi-
lationis q̄ q̄s nō ūtū ūt magnus ve-

De etate Virginis tempore annūciationis

etiam humilis predicari: sed etiam nihil reputari. iuuenē & iuuenē: senē & senē: illud autē maxima simulatione effugit spūssancē. sed aīz trimoniuī fuit agnūtissimum ioseph fuit se in habitat. Vñ Isa. Sup quē reqescit spūs meus nūl sup huī & ma. cor. Qd etiā obū cīf q̄ infimoniū dīz eē causa plis. dicimus q̄ hoc intelligendū est de matrimoniō per carnalē copulā consummato. istū autē matri monij cause fuerit q̄ iā dicte sunt.

Ot h̄q̄is de etate in q̄ fuit q̄n cō p traxit cū ioseph: & q̄n pcepit dñm: Et videt pīno q̄ ad minus fuerit xii. annor. hec enī ē legitimā etas ad maxima trimoniuī p̄dēt: oīa autē sunt facta rite in etate infimoniū a spūscō ordinati: a spūscō ḡ etas legitimā seruata. Item mirabilia sunt q̄ deo imediate opante fuit & quanto aliqd mirabilis tāto laudabilis: sed vīte pfectio & tātuī summatiō mirabilior ē in iuuenē q̄ in sene & quāto mirabilior tāto laudabilior: q̄ vbi erit laudabilissima erit mirabilissima: sed pfectio i iuuenē ē mirabilis quāto psonā ē iunior: q̄ br̄issima virgo in infima etate hui⁹ grātie capax fuit. Itē quāto min⁹ ē debitiū aliquid tāto plus ē gratiū: sed min⁹ debita ē pfectio in iuuenē q̄ in sene: s̄ in br̄issima v̄gine fuit gratisima: q̄ fuit in etate minima q̄ esse potuit: cō sentire autē potuit cū vīsus rōmīs habuit: q̄ statim cū vīsus rōmīs habuit istā gratiā suā sc̄p̄it. Itē est porētē eiusdē & misericordie gratiā dare: q̄ quāto p̄d̄at tāto plus datur. Juxta illud q̄ cito dat bis das: sed de? br̄issime v̄gini tātuī dedit quāti pure creatura dare potuit. Itē Ambro. Nescit tarda molimina sanctissimā grāta: q̄ ex pte dantis nulla fit mora dandi gram: uno videf affe ctare dationē: q̄ ipse exultauit vt gygas ad currēdā viā suā: q̄ statim dedit q̄ suscep̄tiū capax fuit. Extra br̄issima v̄go illa minabat actualit̄ summa illuminatioē cuius pura creatura hī statū vie capax fuit: q̄ illa debuit fieri q̄n maxime illuminabilis hī intellectū fuit: Autē fuit in senio. Iuuenes autē vigēt sensū: senes autē itellectū: q̄ br̄issima v̄go debuit illā illuminationē recipere in senectute. Itē figura hui⁹ super naturalē acceptiōis in v̄gine Autē pcept⁹ sa re sterl̄ in senectute q̄n. Non age caria fuit: q̄ si figuratiō dīz rīndē figure & ista conce p̄tio debuit fieri in senectute: q̄ & despōsa tio q̄ pcessit istā acceptiōē. Itē nō est cons grūm infimoniū iūf senē & iuueculā: s̄ inf

est an̄ statū. xv. annor: q̄ corp⁹ br̄issime v̄ginis debuit ec̄ ad min⁹. xv. annor q̄n chri stū pcepit. Itē p̄cīlū iuris est si dubitet de quātitate numeris q̄liter t̄ ius & t̄ iudez dīz medīū numerū determinare. Vbi grā si du bitat vītrū teneat aliq̄ alterius iugū vītū decē iudez facit solut. xv. q̄ a filiī in p̄posto si dubitet q̄n facta fuerit ista pcep̄t & de spōlatio: determinādū erat tēp⁹ medīū int̄ pīnū & vītēm tēp⁹ q̄ talia cosuenerat celebri. pīnū aḡt tēp⁹ ē. xii. annor: vītūmū autē vīt̄ in plurib⁹. I. annor: horū autē medīū xx. q̄ videt q̄ circa illā etatē br̄issima v̄go ec̄ debuit q̄i ista in ea fīebat.

Apponēdo q̄ in br̄issima v̄rgine fuit oīs agruentia tā ex pte nature q̄ ex pte grā ad h̄y māt̄ dei fieret credim⁹. Occidēdo q̄ deus pcepit tali etate q̄ pfecta fuit statū corporis & quātitate: et q̄ circa eādē quātitate etas despōsata fuit tātuī quātū spōsalia solēt infimoniū p̄cede rez: videlz circa duos mēses. Qd autē obīcitur q̄ laudabilior & mirabilior: ec̄ tēt̄ in iuuenē tā pfectio. Dicim⁹ q̄ cū nūl si laudabile nūl aliq̄ modo depēdeat ab arbitrii libertate: nō statim illud fieri debuit cum br̄issima v̄go liberō arbitrio vti potuit: sed interuenire potuit t̄pis p̄tractio in q̄ pue rit & merit⁹ accumulatio & emūdiatioē quā accepat in vītero succederet maior des puratio & virtuti exercitatio: vt i oīus vīrtutū apicē sublimata de pgruo & in singulārī suo merito mūdo subueniret pdito saluatorē gignēdo. Et si p̄t̄ q̄ nō de? statim hī donū dedit cum ei⁹ br̄issima v̄go capax fuit: hī q̄ nō t̄pī dedit: sed congrētissimo modo dedit de? deinde statim dedit cū suceptiū p̄ḡnūtissimo modo capax fuit: vt nō eēt tñi datū optimū & domū pfectū: sed etiā modo pfectissimo datus vt illa velos citas domū duplicit q̄ t̄pis p̄gruitātē anti cipat & a dato modū dandi deformat: & a recipiētē gloriā minuit & dignitatē recipiētē ab ipso excludit.

De pulchritudine corporali beatissime virginis

¶ Ost b̄ q̄ris de pulchritudine beatissime virginis ut est corp̄ matris vñ
me vñginis vtrū pulchritudinē coꝝ
posale habuit. Et videt̄ q̄ sic. Fi
gura sive signum d̄s h̄e pulchritudinem cuius si
gnato; s̄z oīs mulieres beatissimā vñginem si
quātes teste scriptura pulcherrimae fuerūt;
q̄ t̄ b̄tā vñgo, minor p̄t; q̄r quatuor multe
res innenuntur beatissimā vñgine exp̄stissime
figurātes, hester piugata, iudith vidua, ra
chel t̄ rebecca vñgines. Hester scribitur
Erat aut̄ hester valde pulchra pulchritudi
ne incredibilis: oīus oculi gratiosa et amabilis
videbas. Sib̄iter t̄ de iudith legit̄. Erat aut̄
tē elegāti aspectu nimis. Et itē nō est talis
mulier sup̄ terrā: tā in aspectu t̄ pulchritu
dine t̄ sensu vñboꝝ. Sili modo de rebecca
legit̄ q̄ erat puella deocra nimis: vñgo q̄
pulcherrima t̄ incognita viris. Itē corꝝ
chel q̄ erat venusta facie t̄ deocra aspectu
nimis. Et vñiu salit̄ scriptura laudat oīes
mulieres de pulchritudine beatā vñgine si
gnatae: q̄ t̄ b̄tā vñgo pulchra fuit. Itē corꝝ
pus ad aiām ut sup̄ dictū ē q̄ nobilitati aie
debet nobilit̄ corp̄: q̄ pulchritudo corporis
dep̄det ad pulchritudinem aie: q̄ cū pfectis
lima fuerit pulchritudo aie t̄ pfectissima
corpis ē debuit. Itē in ea erat summa pul
chritudo spūialis t̄ b̄ symbola corporalia.
Illa aut̄ scriptura spealis t̄ antonomatiz
ce exponit de b̄tā vñgine: q̄ illa q̄ ibi dicua
tur spūialis t̄ antonomatice p̄uenit b̄tissi
me vñgini: sibi p̄ pulchritudinem extensio
re dicit̄ intellex̄ ad interiorē: q̄ in b̄tissi
ma vñgine debuit ē pulchritudo interior t̄
exterior. Itē pulchru addit̄ t̄ bonum
pulchro t̄ bono facit magis pulchru t̄ bo
nū: s̄z beatissima vñgo oīb̄ creaturis optimā
t̄ pulcherrima fuit: q̄ habuit pulchritudinē
neḡ exteriorē t̄ interiorē. Itē in ecclia legi
tur in psa. castissima corpe. Sæctissima mo
ribꝝ, oīuīng pulcherrima vñgo virginum.
Itē corp̄ humana nobilit̄ ē oīb̄ exposi
bus brutorꝝ pp̄t vñionē ad aiām rōnaleꝝ:
q̄ nobilitas corporis int̄edit ad nobilitatē
aie ad quā ordinat̄, forma em̄ t̄ mā debet
esse p̄portionabilit̄: s̄z aiā beatissimā vñgina
fuit nobilissima post aiām filii dei: q̄ t̄ cor
pus er̄ fuit nobilissimum t̄ pulcherrimum
post corp̄ filii. Item corp̄ vñitum deitati
p̄fectissimum ēst i pulchritudine: ita etiā
q̄ angelis desiderat in ipm̄ p̄spicere: q̄ cor
pus ēst imēdiatē ordinat̄ ad ipm̄ erit scđo lo

VCCC

co pulcherrimū: s̄ aut̄ est corp̄ matris vñ
formabat id qd̄ diuinitati vñebat: q̄ s̄l
lud scđo loco pulcherrimus erat. Item
p̄bs dicit̄ q̄ natura ē vñs indita reb̄ filia
ex s̄lib̄ p̄ducēs: nisi q̄ natura ipedit̄ vel
erret filīrū filia patrī t̄ m̄fī: q̄ q̄ nascitur
de matrē nō de patre t̄ detali operat̄ q̄
no p̄t ipedit̄ vel errare: sed sic ē de vñgine
beatissimā t̄ ei⁹ filio: q̄t̄ necesse est filii s̄l
mūlē esse matri t̄ ecōuerso: sed ipse est pul
cherrim⁹: q̄ ipsa ē pulcherrima. Itē q̄ vi
derūt veronica dicit̄ q̄ pulcherrimā t̄ gra
tiosam facie rep̄sat̄. Itē oīdo ē in reb̄ nā
līb̄ t̄ in corpouī humanis, nā enī facit
aliquid pulchru aliquid pulchri⁹: q̄ t̄ aliqd̄ est
pulcherrimus s̄m nam. Natura enī b̄z alio
q̄e terminū ad quē p̄t t̄ nō vñtra: q̄ aut̄
alicubi p̄tinget aut̄ nūsc̄p̄. Si nūsc̄p̄ defis
ciet respectu op̄ationū s̄garū: s̄ est folsum
q̄ dicit̄ p̄bs q̄ nā no abūdat sup̄flus nec
deficit in necessariis: q̄ nā alicubi b̄z suuī
summū. Corp̄ aut̄ nāle q̄nq̄ format̄ a cor
pore nāli ipsa natura creata imēdiatē p̄ se
t̄ simplicit̄ operat̄ nālīt̄ aliquid vñ opante
sup̄valit̄: q̄ alicubi summū ēst in corpore
humano deo opante: t̄ alicubi summū nā
opante t̄ sic nā operas ē imēdiatē sub deo
opante: s̄c̄ q̄ corp̄ qd̄ de⁹ p̄ seipm̄ formas
uit erat p̄fectissimum t̄ pulcherrimum in na
tura qd̄ de⁹ potuit facere s̄m statum vie
ta corp̄ b̄tē vñgini ad b̄ ordinatum erat
pulcherrimus s̄m statū vie qd̄ nā facere po
tuit se opante. Itē Damaf̄ dicit̄ q̄ ipsa a
nullo illustrū sup̄p̄: sed alie vñgines t̄ san
cti laudant̄ de pulchritudine corporali q̄
nō est p̄dicta cu spūalit̄ est illud, pulchra
facie s̄ pulchri⁹ fide t̄c̄, t̄ filī in p̄dictis
mulieribꝝ veteris testamētri ē b̄tā vñgo oī
laude digna: immo dignissima debuit de
vtrāq̄ pulchritudine laudari. Itē castitas
est lāndabilior i pulchris s̄c̄ ecōuerso dif
formitas t̄ incōtinētia vitupabilior est in
dissimilibꝝ: s̄z beatissimā vñgina castitas fuit
laudabilissima: q̄ pulcherrima. C̄t̄ra p̄
uerbiꝝ dicit̄. Qallax ḡfa t̄ vana ē pulchri
tudo: s̄z b̄tā vñgine innumīnum: immo nihil
fuit de vanitate: q̄ nec pulchritudo. Item
pulchritudo mulierū occasio magna ē mas
li. Uli Ecclesiastes. Vñgine ne cōpicias
scādalizeris in pulchritudine ei⁹. Item
pp̄ter specie mulierū iusti perierūt. Endē
iob. Pepigi cum oculi meis ne qd̄ cogitas

Btissima xgo inter filias hoiu speciosissima

re de xginz: sed btissima xgo oib debuit esse causa saluad: t nulli causa pereudi: g nō debuit cē pulchra corporalit. Itē quāto plures sunt cause humilitatē tāto fortior et maior humilitas: g q̄ summa habuit humilitatē oē causas hē debuit humilitas: sed fastū inest pulchritudē: difformitas aut est causa humilitas: g btissima xgo debuit eē difformis. Itē dñs in incarnatione maximā ostēdit humilitatē: q̄ exanimavit semetipm: sed maior ē humilitas carnem accipere de difformi q̄ de pulchra: ergo deus nasci debuit de difformi.

Espōdē dicim⁹ q̄ sic dñs noster īc̄l̄s ch̄rist⁹ fuit speciosus forma p̄ si. ho. ita btissima xgo speciosissima t pulcherrima fuit int̄ filias hominū: t q̄ ipsa habuit summū t pfectissimum građū in pulchritudine q̄ potuit eē in mortali corpore s̄m̄ statū vie opante nā. Qd autes euāgelij n̄bil̄ describit sup eo possunt plures esse cause. vna cū dñia nostra posita sit nobis in speculū t exēplū saluos faciendo nō vult eā actib⁹ laudari q̄ru appetit⁹ in ordinat⁹ vel abusus mul̄t̄ est causa pereudi. Alia causa est q̄ scripture sufficit h̄ sub silentio q̄ p̄ locū a minori inferre q̄ q̄cqd vñq̄ bonitas vel pulchritudinis in aliquo sanctoz fuit minime credidū in ipsa defūisse. Ubi scripture maḡ laudat eā h̄ tacite supponendō. T acēdē enī p̄ reuerentia regulā nobis tradidit infallibilē q̄ q̄cqd boni yl̄ laudis in alia fuit h̄ etiā in btissima xḡne fuisse: de h̄ minime opozetebit dubitari. nec in q̄stione venire dñ qd nephas ē dubitare. Itē sic angel⁹ supiniā a donis nobiliozrib⁹ laudant t denoniant t nō ab inferno bus: ita t bta virgo donis spūalib⁹ plenissimam donis gratius t nobilissimis ira occupat t iplet aias laudātū euāgelistaruz. Q̄ eoz admīratiōne obliuiscitur bonoz corporaliz. Ita cū rota sit i medio rote euāge liū maḡ respicit t artēdit spūalit: ver⁹ lex corporalia, ppnū ḡ ei euāgelij de granūd t spūalib⁹ laudare: ppnū veteris testamēti comedere corporalia. Ideo dñia nra in veteri testamēto de spūali pfectione d̄ angeles aplos euāgelistas cōmēdat. Raro enī vel nunq̄ in nouo testamēto inuenit q̄ ali quis a pulchritudine corporali cōmēdat. Qd aut̄ obijct̄ de mali occasiōt̄ rūdem⁹ q̄ pulchritudo spūalis simplicit̄ in suo ge-

nere bona ē. Nihil aut̄ a deo bonū est in q̄ nō ptingat malos scādalizari: q̄ non tñ in christo hoie scādalizabāt̄ in eo sed etiā in ipso deo scādalizabāt̄. Ubi sup illud. Quā bon⁹ israel de⁹ his x̄c glo. dici. Perūs aut̄ puersus eē videt̄. t̄s aut̄ occasio mali siue scādalī nō est vitii bonā naturā habētis: sed culpa ē paciētis: sic etiā demones i pulcherrima dei iusticia scādalizant̄ sic superi⁹ scriptū est. Supbia eoz q̄ te oderunt ascēdit semp: nec pp̄t h̄ nō dñ eē iusticia. s̄z demones vel mali scādalizant̄ in ipsa maxime cū boni efficerint̄ vñ mali scādalizantur. Longria ḡ fuit pulchritudo btissime virginis t ad sui ipsi⁹ cōmēdationē vt nazurā p̄ficeret t ḡram augmēratet: q̄ forma pudicitionē rara h̄ apta comes t ad nostram edificationē t deuotionē. pulchra enī est casta generatio cū claritate t ad corporis dñi: ei cōmēdationē. nō enī p̄t arbor bona fructu malū t nobil⁹ ignobile facere: nec etiā pfectioz humilitas q̄ ex plurib⁹ causis caſare q̄ru aliq̄ erūt naturales: aliq̄ grātuitē q̄ illa q̄ ex sol⁹ grātuitē est: imo sic grā nobilior ē natura t pfectioz ita t humilitas q̄ ē simplicit̄ a grā nobilior est q̄ illa q̄ est p̄t̄ ex grā partī ex nā. vt etiā eē maior humilitas q̄ de incarnatione deformi poti⁹ q̄ de pulchra. Humilitas enī grē collatiua t augmēratua t nunq̄ diminutua nō esset vere fili⁹ humilitatio t humilitatis matris in sua nobilitate diminueret: castitatis laude auferret. Ubi numerū neq̄ laude dignū opatio iudicaret si mai⁹ difformis h̄s milis eēt: t q̄ despecta mar̄ virgo p̄maneret. ecōtra quātū virgo ab aliorū ifra se beatissima pfectioz est humilitate: t quāto ab altiori infra seipam descēdit: tāto maior ē fili⁹ humilitatio que se in summō celo post ipsam inclinavit.

Iacto de pulchritudine in cōt: cōsēquent̄ q̄rendū est de pulchritudine ei⁹ in spālitq̄ in trub⁹ p̄sistit: in debita corporis quātitate. in elegāti mēbroz dispositione t positioz. in colorz venustate.

Rimo ḡ q̄r̄t̄ d̄ quātitate q̄ dñci p̄tentio: et sit̄. Et p̄bari p̄t̄ q̄ a quās titrate corporis sui fili⁹ qd tanq̄ p̄fetissimum in oib⁹ n̄bil̄ decētissimā habuit quātitatē. Corp⁹ enī fili⁹ formaz a corpore generatiūt̄ ita q̄ de tali tale: t de tāto ranzū: nisi error aut̄ ipotētia ipeditat; aut p̄ viā

accidetis alio modo alii fiat: sed naturaliter & regulariter magnus generat magnus: & pars eius parvus: & tamen tamquam si corp' dicitur in summo habuit debitam qualitatem viro corpori enim erat magis albus quam niger. Videlicet autem quod potius debuit esse rubens, gruente: & mat suarum qualitatibus feminis corpori enim encratathicu' est maxime sanguineus de qualitate dicentes. Modo enim qualitas corporis sunt quinque: crassitas numeri, extenuatio, mactes, carnositas, similitudo & equitas. Pinguedo causatur ex frigiditate & humiditate. Extenuatio mactes ex caliditate & siccitate. Siccitas ex frigiditate & siccitate. Equitas ex ovi humor, equitate: cuiusmodi creditur corpus beatissime virginis extitisse.

Ost h' q'ris de mebris dispositione p'pporione: illa sit p'p'f' ex parte generati. In formatione enim corporis a generante sic formata totum de toto quod a quib' pte corporis sit decisio & quib' pte generari formatio. Unus in' generante & generante regulariter & naturaliter singulariter adiunxit est simulatio in forma & si gura: nisi p' via accidentis ipsed' est cu' in corpore dico nulli potuit intercedere ipse dominus: ut mebra illi' corporis fuerint elegans & beatissime dispositio & agnoscendissime p'p'rtio misericordia dispositio & p'p'rtio erit in mebris missis: quod secundum esse verum.

Ost h' q'ris de colore eius & venusta p' te. Triplices sunt distinctas color' in corpore humano, scilicet in cute in capill' & in ocul'. Primum ergo de colore cutis q'ris: Et videtur quod debuit esse nigra in corte. Color enim est proprium obiectus visus: & ille color qui est magis visui niger plus attestat complexionis bonitatem & p'sectionem: nigredo autem est magis nigra visui: est enim color agrestissimus visus: & nigredo est color pfectissimus ad videtur quod debuit esse color pfectissimi corporis sicut q' id videri debet. Itē simplex est nobilis corporis: et q' nigredo vel albedo est sunt colorum similes nobiliores sunt quod alii colorum sunt complexiones corporis: & alii colorum sunt in corpore pfectissime sed non nigredo. q' non albedo p'p'f' Albedo enim est color corporis in q' est causa frigidae & etiam visus disgregatus: & dissimilatio visus. Itē color est immitatio visus sicut actus lucidi in ratione colorum qui sunt magis p'fecti: sed dicit p'p'f' q' extrema sunt magis sensitiva & motiva: & albedo & nigredo qui sunt extremi colorum pfecti magis sunt in ratione

ne colorum: & alii eorum erit in corpore perfectissimo. Sed dicit p'p'f' q' in corporibus sunt lux & tenebrae, i.e. albedo & nigredo: sed pfectio est in summo habuit debitam qualitatem viro corpori enim erat magis albus quam niger. Videlicet autem quod potius debuit esse rubens, corpori enim encratathicu' est maxime sanguineus coplexionis: sanguini autem attestat rubeo: & corpori optime coplexionem debuit esse rubens. Videlicet autem quod debuit esse mixtum est albo & rubeo: quod si auctores medicinae dicunt. Color in cute ab exterioribus accedit duobus modis: aut ex abundanter aut ex equalitate: ut mox ille autem ex equitate qui est albus & rubeo mixtum, ceteri oes ab equitate recedunt: sed nobilior est color qui ab equitate p'cedit: & dicitur ille esse in corpore encratathico. Videlicet autem quod in ratione corporis dicitur color glaucus: ille enim color significat frigiditatem in corpore diancte: videtur quod corpori beatissime virginis debuit esse frigide coplexionis bac ratione: quod est natura tale magis est tale: quod non in casta magis est castus: sed natura frigida magis est ordinatum ad castitatem: & corpori castissimum debuit esse frigide complexionis. Itē ois inclinatio qui causat a diversis ceteris partibus posterior est ea quae ab altero timore: & inclinatio ad castitatem si causata a gratia non debuit esse frigide complexionis. Itē bonum additum bono facit magis bonum: & bonum plena similitudinem debuit esse pfectissima similitudinem debuit esse frigide complexionis. Itē magis manifestat potentiam ex contrario simili natura: etramen inclinatio elicere hanc quod de tali tale: sed pfectus & nobilis est in quantum manifestat potentiam: & pfectio est & nobilis castitas in calidis quod in frigidis: sed castitas beatissime virginis fuit pfectissima: & fuit casta complexio. Itē ubi maior exercetas ibi maior pugna: & ubi maior pugna ibi difficile exercita: & ubi difficile exercita ibi maior gloria: & primo ubi maior exercitas ibi maior gloria: & gloriostior est castitas in calidis quod in frigidis. Itē p'p'f' incontinence est quod patitur & deducitur insensibilis qui nec patitur nec deducitur: sed medium virtus est pati nec deduci: sed virtuosus est castitas ubi maior exercitas ibio est in calidis: & tecum.

Ost h' q'ris de colore capillorum qui sunt auctores medicinae sunt quatuor nigrer: rubor: glaucus: & canities. Cum autem glaucus ostet ex humore abundantia mesentericorum: canities autem ex nimis defecione b

De colore capillorū btissime virginis

nalis calorū et ex defectu putridi sanguinis quod plurimum fit in sensib⁹. De illis duob⁹ nō sit quod sit tamen de nigro et rubeo. Et videlicet capilli ei⁹ debet esse rubei. Rubedo enim attestat abundātiā calorū nō adusti⁹ nigre do aut est ei⁹ abundātiā humoris colericī in censi vel adusti⁹ multa sanguinis; qd ut dicit Halien⁹ rubedo attestat sanguinis nigredo aut colericē vel melācolice complexionē; qd cū nobilior sit complexio sanguinis qd coleri tamen melācolicæ color attestat sanguini nobilio; et qd attestat colerig nobilior; et rubedo qd nigredo; qd erit ī corpore nobiliori. Itē Halien⁹ vbi describit corp⁹ eucrathicū in regni dīc. cōpetētēs crassas cognitiōes sūm tota aīal hūtūdīnē he sunt. s. colo; ex albo et rubeo cōmixt⁹; capilli bō rubei et mediocris crisi⁹ i plurib⁹; qd in corpore eucrathicō capilli debet esse rubei. Itē in codē. nō si eucrathicū cerebrū existat sūm q̄tuor qualitates oīa q̄ dicta sūt habētū cū medio; et sup̄pūtūtes q̄tuq̄ p̄ palam aut aures aut narēs et oculos purgātur. h̄ habebat moderare et minime ledet ab oīb⁹ qd extīnsec⁹ calefacit et infrigidat et defecat et humectat in faciib⁹ extīscit⁹ talib⁹ capilli sunt subrufi; pueris rufi vel subrufi; p̄feci⁹ hoc rubei fūt⁹. qd in optie cōplexionē cerebri capilli debet esse ruberib⁹ aut fūt⁹ cerebri dñe n̄e ḡ tē.

Idēc at qd debet eē nigri. Lōstātin⁹ vñ enī i pātētē tres pōit cas cas capilloz dicas. Capilli capit custodiunt honestat et defendunt qd si careat hōs mo maxima in honestas et t̄ p̄spue in mūlierib⁹ et iuxta h̄ iā fecit corpori iunamēta atq̄ ornamēta tē. Itē est causa cur mascu li et nō femine barbescit; qd fūm⁹ qd est pilo rū causa ex h̄ maḡ aūgnitēta in masculis que qd nō suffici expellere. i. cōsumere expellit p̄ duo loca. i. p̄ caput et barbam. vñ fit qd calidissime femine barbescere videantur; et ecōtra in masculis frigidis. Eñ nō barbescit eunuchis; qd p̄diderūt mēbra calidiora. Pili qd isti facti sunt a nā ut eēt̄ ornamēta et iunamēta. Ex h̄ patet qd tres sunt causae piloz. Expulso fūmose sup̄fluitat in natura. et defensio a calore et frigore exteris ori. et ornat⁹ capiti. Quatuad p̄ma virilita tēmaḡ vidēnt̄ eucrathicū corpori capilli nigri. Si enī expulso sup̄fluitat nō cūic est iunatua; q̄tuq̄ sup̄fluitas ē magis nocuia illi⁹ expulso ē maxime iunatua h̄ colericūm in cēlūm et sanguineus adustum magis ē nocuū qd sanguineus nō adustus; qd magis est iunatua expulso illi⁹ qd isti⁹; sed ad illi⁹ expulsonē sequit̄ generatio nigro rū capilloz et nō rubez; qd quātū ad illam causam eucrathicū corporis magis dī h̄ fēne gr̄ capillos qd rubez. Sūm quātū ad defensionē nigri enī colores fortiores sunt qd rubei. Sūm quātū ad ornati. pulchritudo enī est et aptior p̄pōtio extēmā ad extēmū qd medij ad extēmū. Opposita enī iuxta se posita magis elūcescunt qd sup̄posito colore eutis albo et rubeo magis venustari capili nigres do qd albedo vel rubedo. Itē quātū ad sensum vīsus nigredo ē p̄ueniōtior qd cōgregati⁹ vīsus; rubedo aut vel albedo disgregati⁹. Itē quātū ad signati⁹. rubedo enī attestat inoblitati et infidelitati⁹ nigredo aut est stabilitati et firmitati⁹; rūndet elemēto qd est terra. Itē Lōstātin⁹ vbi describit corp⁹ eucrathicū sic dicit in sup̄iorib⁹ partib⁹ his bri mentīnū nos dixisse de int̄p̄ata complexione corporis quātū ad cōpositionē icq̄ lis; oportet qd nūc dicere de eq̄li cōpositio ne complexione et ei⁹ significatiōe. Et opus enī eq̄le neq̄ multū macidū ē neq̄ pinguez colo; et inf rubei et albū medi⁹. pili enī in infātia rufi; in pueritia et iunētute nigri; qd ad eucrathicū corp⁹ p̄tinet nigredo ī capiliis h̄ Lōstātinū. et sic etiā videlicet p̄trōnēria inter Lōstātinū et Halienū; cū h̄ nigru ca pilloz colo; ponat ī eq̄li corpore. ille aut rubēt. Itē eadē h̄dictas iunētū īf̄ illos q̄ loauit̄ de corporis pulchritudine quoq̄ vñ sic dicit. Femineū plene si vis formare decorē. Preformari capiti vultū. nec tertius orbē. Crimib⁹ irruitat mitor aurū. Ergo vſe capilli debet ē aurei coloris. Alter aut dicit sic. Spectādū nigris oculū tē. Itē. iii. Cant. vbi scribit pulchritudo spūialis p̄ extētō pulchritudinē sic dicit. Come enī sic elate palmar. nigre qd coru⁹; qd videlicet p̄ ad extētō pulchritudinē p̄ qua intētō desribit p̄tinet nigredo ī capili; qd ut dicit magister Richardus de sancto victore sup̄ illib⁹. Bcfi. xl. Neptali fu⁹ emissus dās elo quia pulchritudinē dicit. qd pulchritudinē intētō eisdē verb reficit et extētō dūz p̄ extētōa visibilita ad inūfīsibile pulchritudinē intellec̄tū traducit. qd ad extētō pulchritudinē p̄ qua h̄ intellec̄tū ad intētōe trāducit nigredo p̄tinet ī capilli. Itē h̄ cōplexionē iunatā soboles solēt assimilari parentib⁹ et ecōtrat̄; qd ydēm⁹ qd generatiō iudeo;

De colore oculorū būtissime vīrginis

ru ut in pluribz nigros capillosq; & dñia semp incedit sileg color corporis dz detersa nostra cu fuerit de pgenie iudeoz. Itē ye ronica pretendit nigrā barbā & nigros suis spectu alteri. Nec etiam obstat q; simplex se crines in dñoz in dñia nostra cu maxia nobilit; ē cōposito; b; enī yerū est int res ge fuerit similitudo inter ipsos.

But h; grif de colore oculorū q; qdru pars cōposita eadē cu altera bñ spēm: cuz plex est. s. niger: subalbidus: vari: glau: Et videt primo q; debet esse niger. Ille enī in pluribz comitatur nigrū colore in capillis ita q; p̄fites nigros capillos hñt etiā nigros oculos: t; etiā videt maxime cōgruire venustati. **E**t Specat dñi nigris oculis. In dñi videt q; ali: de scribēs pulchritudine h ad oculos dñc. **R**ea dient vtricq; gemelli Luce simaragdina vel syderū in star ocelli. illi aut̄ colores nō sunt nigris: g; tc. **I**ta ingredio oculorū vt dicit Johānici p̄uenit ex defectu visibilis sp̄ie vñl p̄turbatio eiusdē aut ex penuria crystallis ni humoris aut q; plurimū reredit interi crystallinū humoro aut ex humore abundanti q; est siliq; albugini cui aut est ex p̄turbatione ipsi aut ex abundanti q̄litati muci hu moris: q; cu iste color causest in oculi maxie ex defectu coz in qbus p̄sistit oculi pfectio ad vidēdū t; sp̄is visibilis t humore crystal linū: nullo mó ē iste color eucrathicī corporis. De glauco oculo no si h; questio.

Dh b; videndū est q; sex sunt colores a cutis. Ex albedine t rubore cōpositi: t niger: citrinus: glaucustalbus: t rubor. Et solus ille q; est ex rubore t albedi ne cōposito: vt dicit Johānici sit eq̄litate p̄cedes. alij xo oēs ab ineq̄litate: p̄mū ē nobilissimū t corpori eucrathicō determinat: vt supra a Galeno in tp̄ata cōpletione posse: t silmo a Cōstantino i p̄tage: hunc g; p̄cedimū in corpore būtissime vīginis extitit sc. **A**d obiectum in dñi rñdem q; lics color niger sit magi visus agri ad videndū: nō mō est corpori eucrathicō determinatus ad habēdū. **C**olor enī corporis p̄ncipali? or dinat ad corp: subiectu t p̄p̄xi venustan: dū t er: cōplexionē ostēdā q; p̄p̄f corp: alioenī ad videndū. **I**tevisus delectat in dñi loq̄bat q; dixit. **E**nīb; irritulet. **E**tia t pulchro t in luce p̄proportionabili delectabilior t deliciosa est ad videndū. **C**olor autē albū mixt: cuius rubore delectabilior est q; nigredo: nec ē dñi q; extremi colores magi sunt sensitui t motui: p̄minētia enī sumitur ex respectu alteriusvidentis: ista autes respectu habent. **N**atura enī yt dicit p̄bus semp incedit sileg color corporis dz detersa minari p̄ otī bñ agnētā sui subiecti q; re spectu alteri. Nec etiam obstat q; simplex nobilit; ē cōposito; b; enī yerū est int res genere diuisas differentes: vt aia dignit; ē cor: pore. Et nō in his in q; vñl est simplicē pars cōposita eadē cu altera bñ spēm: cuz in his semp digni sit totū sua pre. **C**Qd aut̄ obiectif q; debuit ē frigide cōplexiois t habere colore illi attestat: dicimus q; nō. **E**tiā enī gra nobilior sit q; nā: castitas q; est totalit; a gra nobilior: q; ea q; p̄tin ē a gra t p̄tin a nā: t tanto maior gra est t maior re ostērat potētia quāto fortiorē vincit naturā: quāns in btā virgine nulla fuerit pr̄gnata: etiā fomes fuit extictus in ea. **E**nī tato fortior t nobilior fuit ei: castitas quāta nec hosti aliq; fuit tetandi p̄fasi: t mibilo minū tato de hoste triūph: glozofior: quāto etiā ipa caput ei: p̄truit sub pedibz: vt nec ad p̄mū motū p̄cupiscētē cui gnālē subiātē oēs viatorēs se p̄tra ipam ausus fuerit erigere. Nō enī diminuit rōne victorie non posse sp̄ugnari: s; nolle sp̄ugnari: q; nō posse refire. Illa etiā simul glōsisimā t laudabilissima castitas q; fuit q; in se nunq; aliā quē salte motū p̄cupiscētē senserit: t se maiestata subiecta disseminās exēplarit p̄cūtūtē a multis cordibz t corporibz p̄fuga urit. **A**d illud qd obiectif de colore capillorū dicimū q; colo i capillū immediate signat dispositionē cerebri. **E**nī optimū color i cas pulsū determinat bñ optimā cōplexionē cerebri. Optima aut̄ cōplexio cerebri determinat bñ duos modos. Uno mó est cerebri optime cōplexionata: q; est optimē ordinatū ad actionē virtutē nālit: ita q; op̄as dñmāt in tōnes cerebri maxime ordinatū bñ eq̄liz tates cordis ad op̄atōes cordis t epatis t stomachi: t alioz inēbōz p̄ncipalium: t bñ cerebri dz esē calidū t humidū: t hoc capilli tal cerebri in infantibz sunt subrubiti: p̄ueris hō ruffisi subrubetis dīc Gal. i teg. aucto:itate sup̄posta. Et bñ hñc modo loq̄bat q; dixit. **E**nīb; irritulet. **E**tia t bñ hñc legē p̄cedit rōnes p̄ illa p̄te. Alio mó dicit eucrathicū cerebri bñ q; ē optimē dispositū t ordinatū ad actiones virtutē aialis q; p̄p̄xi fierunt in cerebro mediate sp̄ rituali q; nascit in cerebro t bñ h calidus t secū dz ē cerebri: q; ille due q̄litates maxime subscrūnt cognitioni. a caliditate enum b ii

De colore capillorū bestiæ virginis.

est velocitas apprehendendi; a siccitate firmitas retinēdīa calore c̄ mor⁹ t̄ mobilitas; a frigore quies t̄ imobilitas. Et sic p̄t q̄ magis cōpetit p̄fectione cerebri siccitas q̄ humiditas; t̄ caliditas q̄ frigiditas. Ut enī Balen⁹ dicit frigidiores q̄ oportet cerebri cognitiones sup̄hia plura h̄m̄ pprias effusiones t̄ capilli rufi t̄ subuffi manentes t̄ post multis t̄ p̄is nascētes subtiles t̄ exiles plurimi t̄ facile a frigidis causis leduntur; t̄ h̄m̄ id t̄ sp̄s leſioſ catarrī dñmūtū t̄ somno leuiores qdāmō sunt. In dīo autē cerebro h̄m̄a sunt. Et sic patet nobilis⁹ calidus cerebri c̄ q̄ frigidū. Sili mō p̄t q̄ nobilis⁹ siccus est q̄ humidū. Balen⁹ enī in res qui dicit. Siccioris cerebri sūt cognitioſ non sup̄fluit in effluxionib⁹ t̄ sensu p̄fecti h̄nt vigilat̄ ex eo sūt t̄ h̄m̄diores ex eo capilli plati t̄ nō oino calui sunt t̄ sensu ebetes sunt t̄ sup̄fluxiones multe t̄ sōno multi t̄ p̄fundī. Et sic patet q̄ nobilis⁹ cerebri quantū ad h̄ntutes aiales si fuerit calidus t̄ siccus q̄ si fuerit calidū t̄ humidū. Nā vt dicit Balen⁹ in tegni. optiſ cōplexio calida t̄ siccā. p̄mū quidē nō sunt abundantes h̄m̄dior ſenib⁹ p̄fecti t̄ vigilantissimi. p̄mū ḡnatio capilloꝝ c̄tissima ē in eis t̄ plenissima nigris capilli t̄ crisi. Si vero h̄m̄ditas caliditati accedat parū qd̄ sup̄gredientibus vtricq̄ mediocritate bonus color t̄ caliditas; t̄ in oculi ve ne magne t̄ sup̄fluitates plene medietate digeste t̄ capilli rectis subuenient; t̄ replet⁹ t̄ grauiſ caput a calefaciūt; t̄ ſtra. His dō nothū sp̄ h̄m̄. In borea dō optime deguitneſc⁹ excitari p̄t̄r̄ſq̄ ad mltū ſe ſomniū querentes t̄ grauiſ dormientes sunt; t̄ penie vigilat̄es sunt. farasias vidēt; t̄ ſenib⁹ iperfecti sunt. Et sic patet q̄ optima cōplexio cerebri quātum ad h̄ntutes aiales sunt calidū t̄ siccū. t̄ cerebri ſic ſe h̄nti de beneſ capilli nigri. Et h̄t̄ ſe dicit Lōſtan⁹ in superiorib⁹ t̄. Cū q̄ cerebri eueraſhiū uno mō ſit optime ordinatū ad actiones h̄ntū aialis; alio modo reſpetu op̄ationi viriū nālēt; t̄ nobilior ſit op̄atio h̄ntū aialis q̄ nālēlēr̄it cerebri qd̄ ē eueraſhiū ad op̄ationes aiales q̄ ad operatiōnēs aiales; q̄ p̄fectissimū t̄ nobilissimū corporis cerebri dō ſe calidū t̄ siccū t̄ h̄fē capillos nigros. Et ſic pcedūt rōnes t̄ auctoritatis ad b̄ adducte. Ad b̄ qd̄ obijetur de colore oculorū; r̄ndem⁹ q̄ cum colo

oculorū ſignificet cōplexionē p̄p̄ij ſubiecti perulduo calido ſiccō cerebro decretū. nābiſt̄ color oculorū niger. Qd̄ aut̄ obijetur q̄ nigredo oculorū cauſat ex defectu vſib⁹ ſp̄is t̄ penuria crystallini humoris t̄ eoz in q̄b⁹ maximē diffit p̄fectio oculorū dicim⁹ q̄b⁹ verū eſt: h̄ paucitas ſp̄is vſib⁹ t̄ humoris crystallini cauſat ex caliditate t̄ ſiccitate cerebri. ſp̄is enī nālēs pueſc̄is vſiq̄ ad cerebrū ſi cerebrū fuerit calidū maiozē recipit depuratiōne t̄ ſubtilitāē ſubſtātiā. Quāto autē ſubſtātiā ē ſubtiliōr t̄ato plus h̄y de forma t̄ min⁹ de materia; t̄ quāto plus ē ſubſtātiā ſubtiliōr t̄ formalit̄: tanto magis ē actua t̄ formacio op̄ationis t̄ ſic in cerebro trāſmutatiū ſp̄is ad ocuſiū pauciorē ſubtiliorē t̄ ſormiorē. Sili mō nutrimenti pauci⁹ t̄ ſubtili⁹ t̄ nobilis⁹. paucitas q̄ ſp̄is t̄ nutrimenti quātū ſi ad materiam cauſat nigredines ut dicit auctor. Sed ſp̄is ſubtilitas t̄ paucitas māe cā ē nobilitatis ſor̄tioris op̄ationis; t̄ ſi tales oculi erūt nigris p̄p̄i p̄dictoꝝ ſp̄is paucitatē; h̄ clariores ad vidēdū t̄ nobilioris p̄p̄i ſensu ſi ſubtilitātē t̄ nutrimenti puritatē. Et ſic brā virgo ſi colore cuſe ſunt alba ſubrea mixtū. In capillis autē t̄ oculi nigra p̄tate. Et codē colore ei⁹ ſiliū dilectū ſpeciosissimum ſorma p̄ filiis hōiūz crēdūt ſuſſe coloratū

Et h̄t̄ q̄ dicit viro qd̄ fruſtra videſ additū. Qd̄ enī dēpōſatio nigrinis fit viro. Qd̄ aut̄ nihil fruſtra dō poni videſ; q̄ dicit brū. Si enī nec ſoliū de arbore ſine cauſa; nec paſſer vñ⁹ ad terrā cadit ſine patre celeſtī; nō purēt⁹ q̄ ex ore enāgelisſe ſup̄fluū deſluere verbū p̄fertū. I ſacra hiſtoria; vbi vt puto plena qppē mysteriū ſunt oia; t̄ celeſti ſint gloria dulcedine redūdatā; ſi mī diligētēm habeat inspectoꝝ q̄ nouerit ſugere mel de petra oleumq̄ de ſaxo durissimo: ergo ſine cauſa non debet hoc poni. Solutio.

Uod b̄ adducit viro nō fit ad deſcriptionē ſexus discretionē; h̄ ſi ad tan-
gēndū ſp̄oſi deſiūme nigrinis cōmēdiationē; t̄ ſp̄oſetiā ſp̄oſi honorificatio-
nē. H̄t̄ q̄ non notaſ b̄ ſexū vel etatē ſi h̄t̄ ſu-
teſ; q̄ ſunt iſte iofeph vir p̄ coſtātias fidelitas
quātū ad iuſtiā p̄t̄m. p̄ h̄ntū caſtātis
quātū ad ſepeſtātia p̄ excellētā diſcretio-
nis quātū ad prudētātē p̄ ſtreñtūtē opera-
tioneſ quātū ad fortitudinē. Et ſi notatur

Eur dixerit euāg. viro cui nomē erat ioseph XI

in viro excellētū q̄tuor h̄tutū cardinaliū.

Ost hoc q̄nt de hoc q̄ dicit cui no-

mē erat ioseph vel noīe ioseph. Nā

vt dicit p̄ba natura m̄bil facit fru-

stra: ḡ multo fortū in v̄bis a sp̄usco dicit ni-

hi d̄z fruſtra ponit. **I**ste natura nō defi-

cit in necessariis nec abudat in superfluis.

Iste nā inquātū pōt pauciorib⁹ se expe-

dit. **I**ste q̄ inoderat sermōes suos sapie-

tissim⁹ e. **I**ste de oī x̄bo ocioso reddent

oēs hoīes rōne. Ex his oībus q̄ p̄ b̄ m̄bil

ponit debeat sup̄sum. **D**icēdū dicētes

q̄ dicēdo cui nomē erat ioseph q̄ non tr̄n

volut nomē exp̄ire: qd̄ p̄ficiet dicēdo

ioseph: s̄ insup̄ q̄ esset notable ip̄s nomē

designasse. **U**nī t̄ b̄ t̄ sup̄ redixit cui nomē

nazareth b̄m numerū caſarū t̄ b̄m mūnū

līaz. t̄t m̄bil poni fruſtra ſciat: ut plenū

t̄ ordinaciō describat, ut pbabil⁹ credam⁹

ut totū plectret monſtre loc⁹ vel pſona. ut

noīe honoreſ: ut doctriā inueſt: ut ecclēſia

exciteſ: ut euāgelifta familiaris t̄ fideſ co-

prober: ut humilitas ſpōſe declarerit cū iſte

noīatim t̄ exp̄eſ humilis ſpōſus deſcribit:

ut iuſtus apud dēu t̄ hoīes moſtret: cuius

nomē tanq̄ in libo vite ſcriptū i euāgelio

ta ſignātē exp̄imunt: ut noīe dōo t̄ hoīb⁹ in

telligat qui teſtis brifſim⁹ x̄ḡni adhibet:

ut nomē eius dīgne in memorā hoīi ſtar-

tur qui in patrē dei putatiūnū aſſumit.

Ost hoc q̄nt de b̄ q̄ dixit ioseph.

Videſ eiſ q̄ ſpōſus b̄ſſiſime x̄ḡni

non debuit ſet appellari ioseph. Si

eniſ ſi tota rota eſt in rota ita yet⁹ let i no-

ua: videſ q̄ illud x̄ḡni b̄ſſiſime virginis

debut in lege alicubi figurari: hoc aut̄ iter

perat ecclā ſauſe in heſter t̄ aſſiuer. Si ḡ

illud x̄ḡni rep̄entat iſtud ſiguralit̄: t̄ co-

inges illi ſiuges iſtos: ḡ noīa debet t̄ſide-

re hoīb⁹: ſi coīunq̄ beſter ſuit aſſuerus: ḡ t̄

coīunq̄ dīne n̄e debuit appellari abraham.

Iste ſi dīna uia ſigurata ſit p̄ rebeccā: ḡ

marit⁹ eē debuit isaac. **I**ste dīs ſigurata

p̄ ſanſonē t̄ mat̄ ei⁹ ſi m̄ ſanſonis: ḡ ſp̄o-

fus ei⁹ debuit vocari manu. **I**ste ſi ioseph

appellaſt angmēti: in iſto aut̄ coniugio

nullū ſuit angmēti p̄ ioseph: ḡ nō bene ap-

pellat ioseph. Quenq̄ d̄ ſit figura ioseph

i veteri teſtamēto. Nō enī videſ q̄ il-

le fili⁹ iacob: cū ille gesserit figura dīni n̄i:

ut pote fili⁹ iacob nat⁹ i ſenectute p̄ſt: i

vēdiōe: t̄ ſatru liberatiōe: t̄ tre ſalutatiōe

t̄ multis alijs: vt pt̄z per libū genetiſ.

Dec dicim⁹ q̄ v̄ba pſona i veſt̄ a

ri teſtamēto p̄p̄ plures p̄petates

plura ſignificant. Uli abzah̄ ybi

dicit ei. **T**olle. f.t. t̄. designat dēu patrē q̄

p̄p̄ filio ſuo non p̄p̄cet. Et ybi dicit ei.

Egredere de tra t̄ de cog. t̄. t̄. figurat filiū

q̄ egressus de terra t̄ de cognatiōe ſua de ſi

nu p̄tis venit in huī mundū. Cū aut̄ dicit

de eo q̄ ſed i hostio tabernaculi i ip̄o fer-

uore diei figurat antiquos p̄tē ſub v̄ba

bra legiſ ſederūt: t̄ incarnationē ybi cum

feruorē deſiderij expectabat. **S**ic modo dē

q̄ ip̄e ioseph in vēdiōe in liberatiōe

t̄ egyp̄ti ſalutatiōe dēu ſignabat q̄ in fideſ

litate t̄ in castitate t̄ in mysteriōz reuelatiōe

peccatiōis comiſſione terre pueratioe

t̄ terre platiōe iſtius ioseph figura ſuit. vñ

Ber. Nō vir m̄ſis nec filiū exiuit q̄uis t̄

t̄ necessarij diſpoſitiōe v̄trīq; ad t̄p̄ ſap̄ appel-

latus ſit t̄ putatus. **L**onijc t̄t ex bac ap-

pellatiōe q̄libet diſpēlatiōe meruit bonora

ta deo vt p̄ dīnū t̄ dictus t̄ crediſ ſit. **L**o-

uice ex p̄p̄ vocabulo qd̄ augmēti noī

dubites interptari q̄s t̄ q̄lis ſuerit iſte io-

ſeph. **M**emētoq; ſimil illi magni patriar-

che vēdi in egyp̄ti: t̄ ſcito ip̄m noī ſolum

iſtud vocabulū ſortitū fuſſe: ſ; t̄ caſtīſmā

adeptū immōctū t̄ grām cē ſecutū. **L**oī d̄

dē ille ioseph t̄ ſup̄ina inuidia vēdir t̄ du-

ctus in egyp̄ti xp̄i venditione ſiguravit.

Herdeadiana fugiēt inuidia xp̄i in egyp̄-

tiū portauit: ille dīo ſuo fidē ſeruāt dīnē ſue

niſis ſolaciū ſue carniſ nutričiū ſolum de-

niq; in terris magni ſuſili coadiutori ſide-

liſſimū. **E**t ſic pt̄z p̄ x̄ḡni p̄figurat̄ ē iſte

iſephine x̄ḡni aſſuebat eī ſigurat̄ p̄ alioē

qui marit⁹ p̄ carnalē copula extiterit: cū ip-

ſe ſine carnali copula ſancti ſiugū p̄ co-

retratē ſeignat̄ cōtraxit t̄ purit: x̄go

virginē ſiugē cōſtodiuit: t̄ debitū minifte-

riū reddēto t̄ matri t̄ ſilio paterno ſeſſet

De genealogia br̄issime virginis

Inseparabiliter cōiunctus fuit. Proprietas etia noīs t significatio q̄ incrementū sonat ipsi nihilomin' oī tūne cōgruit q̄ p̄ hāc dī sp̄ationē quātū ad seipm' t quātū ad pri mū t quātū ad deū. Q̄ plurimū sublimatus fuit; virtutū s̄ez augmentatioe; fama celebri tate; hoīus reverentia t dilectioe; matris dei familiaritatem; diuina ut patibat p̄mitate.

Ostea q̄rit de domo. Nō enī videt p̄ q̄ iste fuerit de domo dauid. Ubi cūcū enīz numerat p̄p̄ls resoluēdā a multitudine i vinitatē; p̄mo fit diuīs i tribus. post h̄ tribū in cognatiōes. cognatio in familias. familias in domos; s̄c̄ patut i iō sie ybi p̄ inq̄stionē h̄uī furti iūc̄ apud achor; s̄b̄ modo ioseph nō fuit d̄ domo dauid. **I**ste vt p̄t̄z p̄ genealogia scriptā in euāgeliō ḡhātōis; ioseph distabat a dauid vicesima etauia ḡfatiōe; q̄ nō erat de doz mo dauid. **S**ic q̄rit d̄ b̄ q̄ d̄ dauid. cū enī melior t nobilior cogitio fit p̄ causam in ediatā t p̄mīcū q̄ p̄ can remota me li' notificaslet ioseph p̄ patrē īmediatū q̄ per dauid. Si aut̄ dicit q̄ b̄ d̄sc̄ribat ebaſ a dauid eo q̄ p̄missionē accepit ei' q̄ hic an nūc̄iaf incarnat. Sicut h̄ debet dici de domo abrahe q̄ prius accepit p̄missionē q̄ in eius semen benedicere nō d̄s gentes. non dico in seminib̄ s̄ semini tuo q̄ est xp̄s.

Vxta h̄ q̄rit quare in hac annūcia tice i q̄ mūdissima filii deiceptio describit dauid q̄ q̄fīz notori' petrō extitit ḡius remēt̄ inuīt̄. **I**ste i genealogia dñi peccatores t peccatrices recitat; q̄re b̄ ym' p̄t̄z t nulla rāgis peccatrici.

D p̄mū dicit; q̄ d̄ dauid non tm̄ a p̄p̄ generis successionē; s̄ p̄ncipalius p̄p̄ virtutē imitatione. Et tales dicunt; p̄p̄ esse de yna demō; uixta il lud. **Q**uā hitare facti ym' mores in demo. Ex p̄nctū enī formant mores. Ubi bñ huc accedit q̄ dicit fuisse de domo dauid. Ubi re enī de domo dauid nō de regia stirpe de sc̄dit. vñ iste ioseph nobilis genere mente nobilioz fili' dauid nō tm̄ carne s̄ seritate t deuotioe; quē tanq̄ alterū dauid dñs iue nit bñ co suum cui cito cōmitit secretissimū atq̄ sacratissimū sui cordis archanuz; cui tanq̄ alterū dauid incerta t occulta sa p̄iectio sue manifestauit; t dedit illi nō ignarū esse mysteriū q̄d nemo p̄ncipū h̄uī feci li cognovit; cui deniq̄ dauid est q̄d cū mul,

ti reges t pp̄hete vellet videare nō yiderūt. etiā nō solū videre t audire; s̄z etiā portare deducere amplecti deosculari t nutrire ee custodire. Nō aut̄ tm̄ ioseph; s̄z t mariā credendū ē de domo dauid descedisse; alioq̄ nō fuisset despōsata viro de domo dauid si nō ipsa esset de domo dauid. Ambo igitur erāt de domo dauid. Sed i altera accepta ē veritas quā p̄misit t iurauit dñs dauid; al tero tm̄ costio t teste ad implete p̄missiois. Necesse ē dicit sponsus de domo dauid; vt scandalū eniteſ; cādē tribū ēſe p̄betur; vt amo legis in vtrōq̄ ostendat; vt humilitas nobilitate regia exalteſ; vt paupertas nobilitati ne repugnare doceat; vt dauidis hūlitras euāgeliū t hūlitas iustitiae in ioseph insinueſ; vt virtutis p̄missio adimpleat; vt genealogia dñis describeſ; ref; vt paup̄rā mirabilis deoſt̄retur; vt nobilis exempli paup̄rā t humilitas decur. Q̄ aut̄ q̄rit d̄ dauid hic ponat cū peccatorū fuerit. **N**ecesse q̄ non ponit eo q̄ petrō fuerit; s̄b̄ eo q̄ ioseph ab ipso carnaliter descedit; t p̄ imitationē in vtrībus filiis ip̄i sunt; nec p̄p̄ p̄cū maculā q̄a penitētā de lute mūt̄ in genealogia domini nūc̄ari debuit s̄b̄ audacter pdicari; cū p̄p̄ b̄ q̄ petrō ribū p̄fidēt̄ generet t misericordia dei au gmetet q̄ dicit q̄ hora petrō a via sua cōuer sus fuerit; iūt̄ iniquitatū suarū nō recordabor. Q̄ aut̄ nulla peccatū tangit; causa esse p̄t̄q̄ oīs peccati imitatio vel etiā sus spicio a bā virgine excludatur.

Elod aut̄ in genealogia dñis nostre q̄ ybi plene describit boni t mali ūses rie narrans nō caret rōne. **Q**uā enim a bonis oīta fuit triplex est ro. Una vt antīq̄tas nobilitatē p̄p̄z nobilitate extolleret. Alia vt sc̄itas p̄p̄z yndiq̄z circūdaret. Ter tia vt hūlitas laudabilior apperet. **Q**uā aut̄ antiq̄tas nobilitatē extollat p̄t̄q̄; nō p̄ arbor bona fructū malob̄ facere. Et ut yna queq̄ arbor ex fructū cognoscere. Et q̄d na tura tale magis tale ad virtutē p̄ficit; q̄ ad ipam ex nature origine inclinat. Virtutes enī partū īnate sunt nobis p̄fectioe aut p̄ p̄ficiendis; vñ iob. Ab ifantia meū crevit miseratione; t abyero egressa ē meū. **S**tāt̄ enī diuturnitas nō minuit petrū s̄b̄ auget; t rāto maiora sunt p̄t̄a quātū diut̄i infeli ce īiam detinet alligata. Et s̄c̄ adulterine plātatiōes nō dabūt radices; ita t sapientie

De nobilitate beatissime Virginis.

XII

Vita eccliesie pulchra est et casta gratio cum claritate immortalis est enim memoria illius: quod et apud deum nota est et apud homines. Et sic ex inquis oculi filii qui nascuntur testes sunt nequit aduersus parentes in generatione sua ita gratio rector benedicet et iuste. Iste se et glorie et diuini in domo eius. Et sic beatissima virginis ora est ex bonis et malis ut antiquitas nobilitatem extolleret. Secunda causa fuit ut sanctas eas etiā vnde circundaret. retro et nobilitatem: ante et posterioriter supra per dignitatem: infra per potestatem: a dextris per virtutem summitatem: a sinistris per petram immunitatem. Tertia causa fuit ut humilitas laudabilior appareret: quod et deus Ber. In alto posuit non altera sed humilioris sentire vel deo chario vel apostolis homines rari inueniuntur. His ergo tribus causis nata est de bonis. Tripli etiam ratione ora fuit a malis. Prima ut corporis alterius et tremorum extolleret: iuxta illud. Sicut lumen in ter spinas tecum. Et illud. Sic spina rosas gerunt iudea maria. Secunda causa ut sapientia dei misericordie appareret. Est enim exitus quo de bono boni: et exitus est ut de malo malum. De primo vidit deus cuncta quae fecerat et erat valde bona. De secundo postea invenit superbia. Terti exitus ut de bono malum ut de malo bene inveniatur. Quare exitus ut de malo bonum et solius dei est proximi cui sapientiam inicit maliciam attinentes a fine usque ad finem. Etiam tertia ut sapientia petitorum augmentaret per hoc quod mediatrix eadem propinquitate utrumque extremitatem conigeret: ut sicut matrem esset et filia dei: sic esset misericordia et filia regis: et sic etiam a natura inclinaret ad misericordiam petitorum. Propter hanc figuram per arcum posuit in nobilium celum in signum federis inter celum et terram. Non enim poterit de efficacitate stabilire pacem quod per filiam petitorum suo filio accepit uxores et spousas et matrem. Nec aliquis fidelerit iter deum et hominem pacem fecit quod quoniam utriusque fuit. Ex predictis igitur relinquens quod ioseph et beatissima virginis de domo danid irrimant esse.

X hoc ergo de nobilitate Virginis. Et ergo utrumque matrem dei agruat et nobilitate aut non sine carne. Et videlicet. Loquitur. Non multi sapientes sunt carnem non multo poterent non multi nobiles. Et beatissimam virginem maxime elegit et prelegit: quod debuit esse ignorabili. Ita gloriam super illud. Venit enim humilis deus quoniam humiles non altos. Itet ibidem. Non elegit reges et senatorum vel phos

vel oratores sed plebeios pauperes inductos pescatores: ergo beatissima virginis per omnibus istis sit prelecta: pre oib; istius debuit esse et beatam et paupercula. Ita magis videlicet humiliatio ex parte dei de ignobilis quod de nobilitate incarnari. Quod si procedat concedo. Contra quarto plus est aliud eleutri sursum tantum plus potest depiniri in deosibus: quarto enim mons altius tanto valvis profundior: ergo quanto magis aliud eleutri est sursum per nobilitatem et dignitatem: tanto plus per descendere per humilitatem: legibus beatissima virginis fuit profundissima humilitas: ergo debuit esse summa nobilitas et dignitas. Vnde Augustinus. Nunquam fuisse super oculos angelorum exaltata nisi fuisse super oculos hominum militaria. Item Ber. in alto non alia sape vel super his beatissima virginis fuit deo charissima: ergo debuit esse alta et non sape alta sed humilior. Potest sentire. Ita Ber. Quis non feret robus et nobilitatem superbi in divinitate? quod in paupribus: sed humilitas in beatissima virginis fuit laudabilissima et humilitas est nobilitas: in divinitate quod in pauperibus: ergo fuit in nobilitate et in divinitate. Ita Hieronymus dicit quod servititia minorum sunt grata quarto magis sunt debita in his quod in illis et plus in genere: sed servititia beatissime Virginis erat maxime servitutis: ut census solatio et professio sibi erat deo gratissima: ergo erat in profecta nobilitissima. Eius videlicet quod cognitum beatissimam virginem fuit nobilitissima. quod aut sic fuit manifestum est. Nobilitas rei constituta et derivata in tribus: in causa: substantia: et efficacia. In causa: si a nobili origine principis ducatur. In substantia: si nobilis substantia et proprietates in se possideat. In efficacia: si nobilis effectus de se producat. Beatissima virginis fuit nobilitissima virginitas filia principis quoniam de se sibi plurimum peculari elegit et distinxit ab aliis. Ipsa enim ab angelis quadragesima et una genitricem descendit. In subiecta quo ad naturae perfectionem et generosum plenitudinem in se hereditauit. In efficacia quod ipse deus de se generavit: et beatissima virginis in oibus in quod nobilitas consideratur in summum nobilis iuuenit. Juxta hanc gratiam in quo constituta ista nobilitas sunt carnem quod dicit nobilitas nihil aliud nisi ineterante diuitiae: ergo videlicet quod in diuitiis. sunt hec autem beatissima virginis non fuisse nobilis quod fuit paupercula et paupribus generata. Videlicet ergo ista nobilitas non sit a reb; similiter autem nec a corpore nec a nobilitate compositionis corporis.

b. iiiij

Btissima virgo nobilis fuit in summo

Inuenimus autem reges et principes quod nobilis dicuntur et sunt enim carnis existentes melioris colici vel rheumatici; et ecouerso rustici sanguinei et colericis; quod nobilitas non trahitur a corpore. **C**erte videt quod nec ab aliis ait enim non sum ex tradice; quia si quis nihil nobilis erat a patre hunc. **C**erte seneca dicit quod non facit nobilitatem atri plenum famosus imaginibus quod ante nos est nostrum non est. non enim viscerum ad nostram rationem. Et vult probare sicut oes qui loquuntur in hac manu quod enim nobilis est ille quem nobilitatem sua virtus. Nobilitas est sola animi que moribus ornata; et ratiocinata quod nobilitas enim carnem nihil sit.

Dicitur vero beatum Hugo secundum dictum dignitas et nobilitas modi esse debuit et fuit nobilitas dignissima in summo. **N**otandum quod sicut in opposito ratione est nobilitas genealogie completa existit in tribus. In predictis libertate; in officiis dignitate; in vite scientiae. Libertas predictiois in tribus considerata; in causa; in subiecta; in efficiencia. Secundum libertatem in causa sine origine beatissima Hugo fuit nobilitas utroque principis filia; cui dicitur. In Isaac vocabit tibi semen Isaac autem non est filius ancille sed liberum. **C**erte ad patrem; princeps dei est inter nos. **C**etes ad filium; propheta pulchra egressus tui in calciamen filia principis. Iusta tua iustorum exemplum quod imitaris et oes excellitis. Et sic fuit liberrima in causa; fuit enim liberrima in subiecta quas facit imitans as a prototypum et greci plenitudo. **A**ve gra gloria. Qui enim facit pectus seruus est pectoris; ita ecouerso ubi spiritus domini ibi libertas. Ipsi ergo semine abrahe pectorum non servatur unquam; ipsiles illud apostolicum. Sic incipit se loquimus sic facite tanquam incipiens iudicari per legem pectoris libertatis; et sic liberrima fuit in subiecta quod nunquam fecit pectorum et genitum plenam fuit. Fuit etiam liberrima in efficiencia passiva et activa. Passiva; seruus enim dicitur. si filius vos liberauerint veri liberi eritis. Et enim gloriosi liberauerint ponit per libertauit. si ergo seruus quod est seruus filii liberatur; multo fortius manifestum est minime filii liberrima fuit. **C**erte si veritas illos liberat quod illuminat; potius enim liberatur quam ea generantur. **C**erte in efficiencia actiua liberrima fuit. ipsa est enim per quam omnis creatura a servitute corruptionis liberata est in libertate genitum filiorum dei ubi cessat ois platio; ubi seruus liber est a deo suo. Sicut autem ora est a nobilitate; sic a dignissimis tra-

ducta fuit: ergo beatissima fuit nobilitas in causa subiecta et efficiencia. In causa triplex est dignitas a quod est originaria; regalis; sacerdotalis; prophetica. Prima corporal; secunda spiritualis; tercya celestis; quod futura peticeret donum dei est. **H**ora est de stupore regali; ut de dandis et alijs prophetis; prophetis et patriarchis; ut in iustitia. Etiam fuit dignissima in causa filii in subiecta. Ipsa enim ista triplex dignitate habuit in subiecta sua et persona. Quae enim regina quod constituit a dextris eius in vestitu deaurato. Fuit et sacerdos iusticie quod proposito filio suo non peperit; sed stabat iuxta crucem Christi; ut dicit Ambrosius. ut mortale filii aspicere; non ut dolo est filii profide rarer; sed ut salute humani generis expectaret. Fuit etiam prophetissa sapientie. Accessit in qua ad prophetas et te. Et sic dignissima in subiecta triplex fuit in dignissima in efficiencia. Ipsa enim originari triplex dignitate transmisit in filium principalem; spiritualis in nos. post hanc gloriam filii genuit quod rex et sacerdos et prophetus fuit. Rex; in vestitu et in semine suo scriptum est rex regum et dominus dominorum; de quo solo sapientes sapienter queruntur dicitur; ubi est qui natu est rex indeo. Sacerdos; quod est sacerdos iusticie quod est enim ordinem melchizedechi qui per propria sanguinem introiit semel in sancta sedis regnum te; redemptio inuita. **H**eb. ix. Ipse etiam prophetus potes fuit in opere et sermone. **L**uc. Istam triplex dignitatem beatum Hugo transmisit quod nos deo in eo fecit regnum et sacerdotium; immo regale sacerdotium et sacerdotalis regnum de quod scribitur. Regnabis in domo Iacob tu. Sic ergo per quod nobilitissime genealogie beatum Hugo fuit. Quod autem quod fuit ista nobilitas enim carne. **R**esidem quod nobilitas enim carnem est traductio carnis originis a parentibus; enim seculum in diutinum vel potentiam vel dominum constituta; ex quo qualiter ex parte nature est causata in filiis similitudo complexioris et formitas morum et imitatio operationis. Non enim pauperrimus ignorabilis si deliciae incipit affluere; ictus deliciae magis vacare; cibis delicioribus se nutrit; et sic complexione nobilitate exercitiis honestioribus occupari; quia dana minima curare; pnis lucris minus imbuti; alienum dominum minime timere; dona minima curare. libertates magis appetere; maiorum consortia strahere; cum ipsis matrimonii iungere; et opera coizere et mores imitari. Et sic natura primo serulis et ignobilis vita per suetudinem in proximi transmutata; et quanto bona remoto et diutinio

Quare sacra scriptura mulieres nō gene. XIII

ritradice ad ramos trāsmittit; tāto magis tib⁹ diuina ḥtute īter⁹ opante humiles nature inclinatio idurat ⁊ infēpabilior effi ad humilē hūlīter vocareñt ⁊ sic tē humi-
cif: ut in sū ijs quātū ex pte nature est ad lis exaltaret; ⁊ dyabolus q p supbiā vices
q̄silia pamb⁹ inuenit ⁊ inclinatio nālia, ⁊ rat⁹ humilitatē vincereñt. Eli glo. ibides.
h̄ op̄nit nobilitati carnis; q̄quātū est de Nisi fideliter pcederet piscator: non hūlīc
sui natura semper ad honestatē decētia plus seqr̄et oratoz. Aliud aut̄ r̄formabat h̄ actū
q̄ ad vita inclinat̄. Et hoc totū vez̄ et nisi in matre q̄ decebat modū oib⁹ q̄b⁹ potuit
libertas arbitrii vel p̄suētudo vel alia cauſa exaltare ⁊ h̄m̄ natūrā nostrā vniēdā in ipsa
fa extrinseca h̄m̄ opeñt. Etia pats q̄ nobilitaſa de qua ea assumpſit p om̄ia honorare: ye-
tas nō est tū ex glātate cōplexionis: cū rex sua erga nos ḡfā tāto maior apperet quātū
vel digna persona mēlācolice cōplexionis maſta noſtrā naturā ſibi intolerabili⁹ vniēret: t̄
gis ſit audax vel largus rūſtico p̄ p̄suētudo q̄ ſingūnē cōplexionis. Licet etia aia
ſit ex traduce: in exiſt̄ i carne opaf pl̄ vel maioris grātie capacio fieret quātū eaz t̄
fori⁹ ſteq̄nt̄ h̄m̄ q̄ a carne ap̄l̄ ſelina.

Uod aut̄ ſola nobilitas mēſ videt

q̄ laudāda: r̄ndem⁹ q̄ ſi q̄litas opera p

tiois h̄ria agit nobilitati originis

tāto vicioſor ⁊ detestabilior: est difformitas

lutto. Ad q̄ ſic r̄ndet damaſ. S̄pōter ſci-

opatiōis quātū magis est ⁊ naturalē incli-

re q̄ nō fuit p̄suētudo hebreis neq̄ diuine

natiōne originis: t̄ magis culpabilis t̄ vi-

ciosus q̄ ignobilis. Ubi aut̄ nobilitas ori-

ginis p̄ſciſt: oīnat nobilitate mox t̄ opa-

tiois vtraq̄ p̄ſtat alteri incrementū laudis.

Deinde v̄r̄t originis ostendit in opatiōis

non q̄ aduenticiā t̄ cito mutabile: h̄ q̄ p

priā t̄ innata t̄ debita nobilitatē h̄xit a pa-

rente. t̄ dñ v̄r̄t menē forſan cepit ipa car-

nis nobilitas ipam ad nobilitate excitat. In

de est q̄ q̄n̄ hodie nobilitates ſuigunt am-

bo merito collaudant. Unde fulgebat i ve-

nerādo duplex deus gregorio ſenatoria di-

ginitas: voluntaria paupertas t̄c. Si aut̄ ſepa-

tur nobilitas carnis no laudat: h̄ viciupat.

Nobilitas aut̄ mēſ ſine nobilitate carnis

tanto ampli⁹ laudat quātū ppriā vinciens

naturā laudabilit̄ opaf. Unde p̄ſſificator.

Malo p̄ crīſis ſic cerſites dūmodo tu ſis.

Eyacide ſilis vulcania q̄ arma capaces.

Quā de cerſite ſilez pdueat achilles. Item

ali⁹. Eſultoz p̄ceru ſeruos x̄tēne vulgares

t̄c. Qd aut̄ obijat q̄ nō multi poteret ſim-

carne t̄ nō multi ſapiētes t̄c. Dicēdū q̄ b̄

intelligēdū est de p̄dicatoreb⁹ per q̄s mun-

dus erat ad fidē ſuertēd⁹ quos p̄gruebat

elle plebeios ⁊ undocatos: ne coꝝ potētē v̄l-

ſapiētē vel dignitatē aſſerberet: aut̄ q̄ de-

per ḡfāz t̄ coꝝ mysteriū opabat: t̄ ſic cruci-

chiſti euacuareñt. Eli ſgruebat q̄ nō i do-

ctis h̄m̄ ſapiētē ſib⁹: nec in typo digni-

taſi boles ad fidē ſciperent vel ſgruerent: h̄

ſimpliçib⁹ ſimpliçiu ſib⁹ exteri⁹ cooperā-

logia defecdiſet v̄go b̄a q̄re per le-

no ſit: p̄ iſeph genealoiſari. So-

lutto. Ad q̄ ſic r̄ndet damaſ. S̄pōter ſci-

re q̄ nō fuit p̄suētudo hebreis neq̄ diuine

ſcripture genealoiſare mulieres. Lex aut̄

erat n̄ de polſare tribū ex alia tribū. Iſeph

aūt ex daūtice deſcēdēs ſtripe t̄ iuſtus exi-

ſtēs: b̄ eni teſtā euangelio diuini: nō v̄t̄

q̄ ſogēnē ſcām deſpoſatā diuſtēr: niſi ex

eius ſceptro deſcenſeret: monſtrā ſ̄ v̄r̄i

iſeph deſcenſionem cōtentus eſt.

X b̄ aut̄ oīt̄ q̄ſtio q̄re ſacra ſcriptu-

ra no genealoiſet mulieres t̄ maxi-

me b̄tām ſogēnē. Eteni ſi b̄ eſſet p̄

pter ſex⁹ indignitatē cū maior ſit indigni-

tag culpe ſ̄ nature poti⁹ mali q̄ mulieres

debererit no genealoiſari b̄ aut̄ p̄t̄ ſe falsuſ

vt in cayn t̄ eſau. Si aut̄ b̄ dicereñt q̄ b̄ ſit

p̄p̄ generādi p̄ncipalitatē: q̄r̄ mascul⁹ ge-

nerat in altero ſemia ab altero: p̄ b̄ nō ſol-

uif q̄ generali a mari⁹ t̄ ſemis generan-

tur. Si aut̄ dicereñt q̄ b̄ ſit p̄p̄ p̄cī p̄ncipt̄

uni q̄d ſuit a muliere: h̄m̄ hoc v̄r̄i no debes

r̄t̄ genealoiſari: q̄ p̄ v̄r̄i trāſmiſſuſ ſē p̄c-

catū ſogiale t̄ in adā oīs peccauerūt. No-

enī p̄t̄ ſoriginale ſtrāxiſem⁹ ſi adā non

peccasset t̄ p̄ alia generaſet. C̄ ſte ſi df̄

hoc eſt p̄ mysteriū q̄ filii ſignant oīa ſtū-

tū: filie oīa infirmitat̄. C̄ ſia ſufficie non

videt: cuſi mali filii directi⁹ t̄ expiſſuſ oīa

mala ſignificet q̄ filie: t̄ ſic nulla videt cā

que mulieres no genealoiſent in ſacra ſcri-

ptura. C̄ ſte p̄ſtat per hoc ip̄z q̄ nō gene-

alogizant q̄ b̄ ſit in aliquā pena mulieri⁹:

q̄ quicq̄d ſit de alijs illa b̄ndicta int mulie-

res exēpta ē ab oī p̄t̄ ſiueb̄: q̄re celiaſ

De noīe virginis marie.

ea cā maledicti debuit genealoizari.

Dqd ridem⁹ q̄ non est sacre scri-
pture mulieres genealoizare ppter
cās i opposit tactas simul iuctas:
q̄ sexus indignior natura posterior culpa
prior ad opa infirmitas pgruerior signata
Un̄ apo. ad thymo. Mulier i filio diseat
cū oī subiectio. Docere aut muliere nō p̄
mittit neḡ dñari in virū s̄ es̄ in silentio.
Adā p̄mo format⁹ est deinde euā: s̄ adam
nō est seduct⁹: mulier aut seducta in p̄uari
catione fuit. Qd aut objicit q̄ mali genea
loisēr hoc nō est inquāt mali v̄l q̄ mali:
nec est de p̄ncipali intēnōe scripte iquā
tū huiusmodi genealoizare: s̄ accedit quis
mali:licz nō inquāt mali generent a bo
nis. Et etiā boni h̄z nō inquāt boni h̄noi
nō descendat ab ip̄is. Un̄ cū alicu⁹ boni
actua ḡfatio describit⁹ t̄ q̄ng mal⁹ t̄ q̄ng
boni ponunt q̄ oēs inquāt boni bonitate
nature a bono naturalis oīunt. S̄is q̄ng
alicu⁹ boni ḡfatio passiva describit⁹ t̄ bo
ni part⁹ t̄ mali numerant⁹: q̄ boni a bonis
t̄ a malis. p̄pagat. Itē transgressio peti
mulieri p̄ncipalius iputat⁹: quia origo peti
ade: t̄ p̄seqna oīus p̄cior ip̄a fuit. Itē
file signifat p̄uenēcius mala opa q̄ filii
mali enī nō sum inquāt malis: in
quāt boni: t̄ mun⁹ p̄gru signifat exīt⁹ ma
li a bono. file aut sum file rōne sex⁹ ifero
ris: t̄ sic opa infirmitas significant⁹ p̄grue
tua. His ḡ rōnb⁹ mulieres in penā carū
nō genealoizant⁹ a q̄ maledictiōe penit⁹ ex
empta b̄ta v̄go cuius genealogia exp̄sissi
me declarat⁹ t̄ patētissime euangelizat⁹: t̄ in
b̄ quoq̄ comendat⁹ ei⁹ p̄ulegū dignitatis
q̄ p̄ ob⁹ mulieribus genealoizat⁹: q̄ no
t̄ excellētiā dignitat⁹. Qd aut h̄ sit p̄ vi
ru sibi desponsati declarat eminēciū humi
litat⁹ t̄ manifestat mirabil⁹ pulchritudo di
gnitatis t̄ humilitatis: cū t̄ dignitas extol
lit humilitatē t̄ humilitas sup oīa p̄cipue or
nat dignitatē. vñ Ber. Que ē d̄tutū equē
potēs oīus demonū debellare supbia t̄ ty
rāndē hoīuz. Leterū cū oīi indifferēt p̄ se
hec sit qd. t̄ turris fortitudinis a facie ini
micū t̄. Sic ḡ privilegiauit dñs m̄s̄ sua⁹
sup oīes mulieres i eo q̄ genealoizat⁹. t̄ hu
militate ornant s̄m q̄ genealogia ad ip̄as
p̄ virū defendere demonstratur.

p Ost h̄ q̄nt de h̄ q̄ dicit. Et nomen
v̄ginis i genitūo t̄ supius de io-

seph cui nomē p̄ datiu⁹. Ad qd m̄deim⁹ q̄
datiu⁹ p̄struit acd̄stitue: genitūo h̄o pos
sessiue: t̄ nomen ioseph ascribit⁹ p̄ datiu⁹:
q̄ significatio noīis sui sonat augmētu qd
ter acquisitiu. Beata aut̄ v̄go sc̄ificatiōe
sui noīis non q̄st de nouo acquisit⁹: s̄ in hoc
etiā nata fuit: semp̄ enī stella maris fuit: t̄
t̄i p̄cedētes se t̄ sequētes illuminant⁹: q̄z n̄s
fi p̄ fidē v̄bi incarnati de v̄gine nūq̄ aliter
sal̄p̄ fieret. Un̄ ip̄a i fide t̄ hoīus t̄ dei ele
ctione t̄ p̄fumatiōe domina t̄ regina crea
tūrū omniū semper fuit.

Ost h̄ q̄nt quō matrē p̄gruit appell
p̄ latā fusile maria. Et videt⁹ q̄ poti⁹
cua appellari debuit: q̄ in Hen. dī.
Et vocauit nomē ei⁹ eua co q̄ esset mater
oīus viuentiā. Si ḡ illa est eua appellata q̄
erat m̄s̄ oīus viuentiā vita nature: m̄sto fo
tius ita b̄ta v̄go debuit vocari eua q̄ ē m̄s̄
oīus viuentiā vita grē. Eua enī interpretat⁹ vi
ta. Itē nunq̄ iueneri testamēto
per aliquā mulicerū huius noīis figurata: ḡ
videt⁹ q̄ poti⁹ debebat vocari rachel v̄l̄ res
becca vel iudith vel hester p̄ q̄s̄ fuit beata
v̄go figurata. Itē cū ista v̄go fuit fin
gularis int̄ oīes q̄ nec p̄m̄ s̄lēz v̄la est nec
babere sequentiē. Iure ḡ nec s̄leim hēre de
buit in noīe q̄ cū multe post t̄ ante fuit in
marie: dñia n̄a nō debuit illud nomē hēre.
Itē sicut se h̄ res ad re ita nomē ad rō
nē: s̄bissima v̄go post filii s̄t dñm m̄tē
iesu xp̄m̄ similita fuit: iure ḡt in noīe: ḡ
videt⁹ q̄ a t̄po debuit v̄giana vocari vel a
recreatiōe recreatrix appellari vel aliud d̄
glossissimū nome ex cogitari. Itē catat ec
clesia sumēs illud aut mutat⁹ nomen enī: ḡ
v̄t q̄bissima v̄go debuit aut appellari.

Dh ridem⁹ oī h̄ nomē maria b̄tis
a sine v̄gini in h̄ loco p̄gruentissime
adaptat⁹ t̄ p̄p̄ rei p̄fectionē que in
noīe denotat⁹ t̄ ad exprimēd̄ p̄petratē cō
ceptionis q̄ hic annūciat⁹. statū desiquan
dū mediatētis b̄tissime v̄gini q̄ mediatē
gen⁹ humani p̄ mare hui⁹ feculū ad portū
celi ex eodō suffragio t̄ merito reuocat⁹. Un̄
Ber. Loginur panica de h̄ q̄ m̄i stella ma
ris v̄gini m̄i valde p̄gruerter adaptatur.
Ip̄a nāz̄ aprissime sydus emitit radium: sic
fine corruptione sydus emittit radium: sic
abfex lestone sui parturit filii. Nec sydus
radi⁹ suā minuit claritatē: nec v̄gini filiaq̄

Cur dictum sit nomine virginis maria. XIII

suā ḥginitatē. Ipsa aut̄ est stella nobilissima
 ex iacob ora cui⁹ radius ymbrosus or-
 bē illuminat; cui⁹ sp̄clor etiā p̄fulget in su-
 peris inferos penetrat terras plustrans; t̄
 calefactē magis m̄ctes q̄ corpora; fons vir-
 tutes; et enecat vicia. Ipsa inq̄ preclara t̄
 exumia stella sup̄ h̄ mare magnū t̄ spacio-
 sus int̄ sublevara m̄ctas meritis; illustris
 exēplis. O m̄ q̄ te intelligis in h̄u⁹ seculi
 p̄fumio magis int̄ p̄cellas t̄ rēpestates su-
 etuare q̄ p̄ terrā ambularemē auertas ocul-
 los a fulgorē h̄ui⁹ syderis si no⁹ vis obui⁹ p̄
 cellis. si insurgat venti rēpestatis; si incur-
 ras; scopolos tribulationis respice stellā; i⁹
 mōca mariā. si iracundia si auaricia aut̄ car-
 mis illecebra hauculā cōcūscent m̄ctis re-
 spice ad mariā. si crūmū inimicitate turbā-
 tur p̄scētia fetida cōfossus iudicis terrore;
 perterrit⁹ baratro incipias turbari vel ab
 sorberi tristitia t̄ desponsatis abīso in pīcu-
 lis t̄ angustiis in red⁹ dubijs; marū cogi-
 ta marū inuoco totū corde. Et vt iprestes
 ei⁹ oñōis auxiliū nō differas p̄uersatiōis
 exēpli⁹ ipam̄ sequēs nō denias; ipsa cogi-
 tas nō erras; ipsa tenete nō corrue; ipsa p̄
 regere non metuas; ipsa duce nō fatigaris;
 ipsa pp̄cita nō feries; t̄ sic in tem̄ ipo ex-
 peritis q̄ merito dicti eis: nō nomē ḥginita⁹ ma-
 ria. Maria enī interpr̄f dñi; stella maris;
 illuminata illuſtratrix; amari⁹ mare. Ipsa enī
 oīuz quorū dñi⁹ dominus est dñi⁹; in qua si-
 gnata signa excellētia veri solis sine corru-
 ptione vel diminutio; vel sui generatiua in
 quo exp̄m̄t̄ p̄petras p̄ceptiois; ipsa diu-
 narū illuminatiōnē potēta t̄ imēdiate sui
 sceptuaria. ipsa oīuz bonitati⁹ viuēs salit̄ di-
 stributua. H̄inde d̄f stella maris; q̄ ipsa oī-
 bus p̄sentia vite gratiis semp̄ plenissima.
 Uñ d̄f maria; q̄ sic in mari est cōgregatio
 aquarū; ita in ipsa est aggregatio oīuz grarū.
 Uñ H̄en. L̄ogrichtioem aquarū vocant
 maria. locus aut̄ oīuz grarū vocat maria.
 Ipsa enī in suiph⁹ p̄terutiōe p̄ totū ama-
 ra in fili⁹ passioe amarissima oīb⁹ de amar-
 itudine existet⁹ ipsa exemplū fuit t̄ ca.
 Mis aut̄ rōnib⁹ b̄tissima ḥgo maria hic ap-
 pellat̄ maria. non aut̄ hec euia d̄s appellari
 eo q̄ sit m̄r̄ oīuz vīnetū p̄ generatiōe; sp̄ia-
 lē; cū de ista nō p̄ se hoc agat; h̄ de carnali
 ei⁹ generatiōe q̄ ex castissimis carnisbus t̄
 sanguinib⁹ genuit filiū dei vīgenitū t̄ oīuz
 redēptōe. Hoc ḡ i⁹ fili⁹ p̄ceptioe sine dole/
 re ante⁹ parturiret pep̄it; t̄ ante⁹ veniret
 par⁹ ei⁹ pep̄it masculū filiū suū p̄mogeni-
 tū iesum xp̄m. Postea ḥgo tempe passionis
 parturiuit fra i⁹ die vna t̄ parturiebat ḡes
 simul; q̄z parturiuit t̄ filios suos pep̄it. hec
 aut̄ nō part̄ nisi filiū suum sine dolore sine
 corruptioe sine diminutioe. L̄ogruent igit̄
 designatiō nōis stelle; q̄z sydus radū pa-
 rit ḥgo filiū pari forma. neq̄ sydus radio;
 neq̄ ḥgo filio fit corrupta. L̄ cinpe ḥgo pas-
 sionis m̄f misericordie p̄f̄ misericordiarū
 in opatiōe summe misericordie assūit t̄ do-
 lorē passionis secū sustinuit. Nā ipsi⁹ aīaz p̄
 trāsūit glādi⁹; t̄ cōfōsa passionis adiutrix
 facta ē redēptōis m̄f t̄ regeneratiōis. Uñ
 ibi pp̄t secunditatē sp̄iale q̄ toti⁹ generis
 hūm̄i m̄f sp̄ualis effecta est nō sine perturba-
 tionē doloris oēs nos iñvīta eternā in filio
 t̄ p̄ filiu⁹ vocauit t̄ regeneravit. M̄utiler au-
 te merito dicta fuit chā; quo noīe vocari nō
 debuit hec ḥgo b̄tā cu⁹ ure t̄ in effectu con-
 traria fuit p̄ oīa. Illa enī dānauit; ista sal-
 uauit. Illi t̄ in ipsa nome eue mutauit nō
 voce qdē s̄ re. Illa quidē oēs ḡnauit i⁹ mū
 dūcta in celū. Illa m̄f carnalis; ista māc
 misericordie. Illa p̄ncipiū mortalitatē; ista
 p̄ncipiū vite. Illa trāsluit t̄ nos trāsfe-
 cit de gra in culpā; ista de culpa in gratiā.
 Illa de latere yīr̄ dormiētis facta; ista de
 corde vigilātis. Illayiro suo occasio p̄ditio-
 nis; hec yīr̄ adiutoriū redēptōis. Illa de
 sposit̄ mater t̄ origi⁹ corruptarū; hec despō-
 sat̄ māstria māc t̄ ḥgo ḥginitū. Illa prima
 ḥginitatē p̄didit; ista p̄na ḥginitatē deo
 cōsecreauit. Illa a dyabolo decepta; hec ab
 angelo edocta. Illa dyabolus vicit p̄ super-
 bia; ista dyabolus vicit p̄ humilitatez. Et sic
 p̄t̄ q̄liter mutauit nomē eue. Q̄z aut̄ obiect
 tur q̄ p̄ nullū hoīs nomē figurat̄; dicimus
 q̄ p̄ agnū disp̄satioe agit̄; vt dñ nulla ip-
 sam figurās silem̄ habeat nomē ipa oīuz si
 ḡnificatiō d̄z trāscendere rōnē; vt pote que
 nec p̄na sīlez yīla ē nē habere sequiēt.
 Q̄z aut̄ h̄ui⁹ noīs ante t̄ post femīe iue-
 niunt̄ intelligatiō; q̄z nullā femīa; ei sī
 milat̄ p̄ equipariā; nullā tñ ab ei⁹ parti-
 cipatione excludit̄. In signū h̄ui⁹ q̄ res
 sui noīs oīb⁹ cōcīare desiderat̄ p̄ effectu; t̄
 nihil sibi retinere pp̄iū cōcīat̄ etiā alīs su-
 um nomē. Ite no debuit ei eē aliqd no-
 mē a creatu re vel a xp̄o; q̄ in ista annūcia-
 tione nō agit̄ q̄liter ipsa a xp̄o; q̄liter xp̄o

De situ virginis sc̄ an se derit sc̄.

ab ea p̄cessit. Christiani nōmē etiā nō fuit ei spalit imponēdū q̄ erat ad oēs ḡhaliter diriuandū. Et si aliqd nōmē ei aptari potūt excellētioris dignitat̄; m̄ nullus a maiori negocij de q̄ agit p̄prietate: vt p̄z p̄ supra dicta p̄b̄ ber. Ex quib⁹ colliḡt q̄ trib⁹ de cāis p̄ b̄ nomē in hoc loco br̄illissima x̄go cō gruētissime noīaf. s. ppter p̄sonē sue digni tate: actioñi suā utilitat̄; exceptioñi diuine p̄prietate. Dignitas p̄ se exp̄mis p̄ natura lucis q̄ intelligit p̄ stellā maris. Nihil enī dignit̄ vel nobilit̄ luce ē: cui⁹ rō p̄mo t p̄n̄ capitaliter diuī nature; posterī nature ange lice; ultimo corpō: ee creature quenit. Et ni hil est nobilit̄ in corporalib⁹ luce corporalib⁹ hil in spūalib⁹ luce spūali: i summō aut nō b̄lis ē lux diuīne nature. Deus enī lux; et temere in eo nō sunt vīle. Unū lux ad illam lucē mediatisissima sedē loco est nobilissima bec aū erat br̄illissima x̄go q̄ nō solū ab hac luce sicut luna a sole illuminata fuit: h̄ sic ut auroza de se sola sole poluxit q̄ oīa illuminaz b̄ilia illuminauit. Et p̄ naturā lucis exp̄mis dignitas excellētia br̄illissime x̄ginis. Per h̄ aut q̄ addit̄ maris dicēdo stellam maris t̄ḡif utilitas opatiōis in h̄ q̄ oēs naufragos reducit ad portū salutis eternae. Tāngit m̄ihlomin⁹ p̄ h̄ q̄ stella maris p̄p̄cas exceptioñi: q̄ h̄ s. d̄ radūt̄. videt̄ sine corruptiōe sine diminutiōe sine pollutiōe.

¶ Insequitur q̄nt̄ de h̄ q̄ dicit̄ igr̄sc̄
c̄ sus videlicet vīri ianuis clausis vel
aptis sit ingressus. Et videf. q̄ ianu
m̄is aptis: q̄ br̄illissimā x̄go vidit eū oculis
glorificat̄ sine miraculo: q̄ t̄ angelus habu
it corp̄ assumptū nō glorificat̄: q̄ nō potūt
it intrare ianuis clausis. ¶ Itē scriptura
hec nō dicit: h̄ si factū est diceret h̄ dicit̄ deo
dicit q̄ ad discipulos ianuis clausis intra
uit. ¶ Cōtra dicit auḡ. q̄ angelii assumunt
sibi corpora i q̄b⁹ apparet de purissimo ethē
re. q̄ potuit ianuis clausis intrare.

¶ Em̄ q̄nt̄ q̄ h̄ dicit̄ repetēdo h̄ no
mē āgel⁹ t̄ nō gabriel cū i p̄posito
st̄elligat nōmē coe t̄ nō econverso.
¶ Em̄ q̄nt̄ de h̄ q̄ dicit̄ ad eā. s. qua
liter h̄m̄ sitū se habuerit. Diversa ē
enī positio corporis i vacātib⁹ ofoni
sc̄ p̄strato genucurvato fessio statio incli
natio in q̄ isto fuerit q̄i ei angelus istam
pulchritudinē incauit. Videf. q̄ debuit se
dere. H̄m̄ p̄p̄tūt̄ est p̄cplatiū; uixta illud,

Maria sedebat secus pedes dñi. Etiā t̄ il
lud p̄bi. Aia sedēdo t̄ quiscedo fit p̄udes
q̄ aut p̄strata debuerit esse videf: q̄ illud
maxime priuet ad humilitatē. vñ in apōc.
Eccidi ad pedes angelī. ¶ Itē q̄ stare de
buerit videf: q̄ exterior boīs stat̄ signū est
status interior: h̄ bin̄ hoīc interiorē ma
xime tūc fuit erecta. ¶ Itē si sedit vīru an
gelo vēniēt̄ surrexit. Et videtur q̄ sic: q̄ b̄
ad honestatē p̄mebat. Unū rachel se excus
auit q̄ patri assurgere nō potuit. ¶ Itēz
in altari dñm̄ suscipim̄ stando: ḡ illi ē res
ueredissim⁹ modus eū suscipiendi.

¶ p̄m̄ respōdem⁹ p̄ b̄m̄ ber. q̄ d̄
a cit q̄ ingressus ad eā puto in secre
tarīo pudici cubiculib⁹ illa forsan
clauso sup se hostio orabat patrē suū in ob
scōditō solet angelī astare orantib⁹ t̄ deles
ctari in his q̄s vident̄ puras man̄ ad dñū
lenare in oratiōe: holocaustū sc̄ē deuotio
nis gaudet̄ se offerre deo in odore suauitas
tis. Maria aut̄ oratiōes quatū placuerunt
in p̄spectu altissimum indicant q̄ ingressus
ad eā t̄ reuerēter salutavit. nec difficile fu
it p̄ clausū hostiū angelo penetrare ad ab
dita x̄ginis q̄ vīt̄er sterilitate sue substā
tē h̄ baby a sua naturā q̄ nec ferreis seris
er̄t̄ arceat̄ ingressus quoq̄ eū ferat suū
imper̄. Angelicis enī spiritūt̄ p̄res non
obſtit̄: s̄ cūcta illi visibila cedūt: cūcta
eque corpora quātūlibet solidā t̄ spūla penes
trabiliā fūnt̄ p̄via. Suspicādū igit̄ nō est
q̄ apertū angelus iuenerit x̄ginis hostiū:
cū nimurū in p̄posito fuit fugere hoīiū fre
quētias: vitare colloquia: ne vel oratiōis filē
tū p̄turbaret̄: vel ḥt̄m̄is castitas tēp̄as
ref̄. Clauaserat inq̄ etiā illa hora habitacu
li sui supra se prudētissima x̄go: h̄ hoīiū
nō āgelis, p̄inde t̄ sic potuit ad ipaz̄ intra
re angel̄: h̄ nulli hoīiū facile p̄tabat̄ ac
cessus. Ex his colligēdo credim⁹ angelum
clausū ianuis itrasse: t̄ h̄ potuisse p̄ natu
re sue subtilitatē assumpti etherei corporis
qualitatē, br̄illissimā aut̄ virginē in aduentu
et̄ inclinat̄ gemib⁹ t̄ eleuāt̄ puris manib⁹
erectis in celū oculis ad p̄fēt̄ misericordia
rū p̄ incarnationē filii sui deuotissimā p̄
ces cū lachrymis fudisse: t̄ angelo vēniēt̄
reuerēt̄ assurēt̄: t̄ p̄cepta ei⁹ nūciatio
ne credēt̄ in eā p̄sensisse: t̄ quāto cit̄ po
tuit ip̄lerī flexis gemib⁹ rursum in trā t̄ ele
uatis in celū oculis ac manusbus ex intimo

corde erāpentib⁹ pre gaudio lachrymis de
nortissime flagitasse; et sic dēū parit⁹ et boiem
cōcepisse. Et iste qđē est modus positiōē et
fir⁹ eoz qđē de manu angeli. i. sacerdoti susci-
puit dñicū corp⁹ de altari. Qd autē b̄ repetit
nōmē cōm̄ angelū cū dī: ingreſlus angel⁹. q
b̄ dat intellegi qđ oīno ī rōne nūcī venit. s.
qđ sua auctoritatē non venitqđ negotiū nō
iuent: nō nisi missus trahit: nō sua verba
h̄ diuina p̄tulit salutariōē nō dictavit: sed
declitit: qđ oīuz nouor̄ nouisimū nūcianit.

Am nūc q̄ram⁹ de salutariōē. Nō
cōgrue videt⁹ incipi ab aue: cū in sa-
lutiōē soleat p̄pā noīaz dignita-
tes p̄mittit post b̄ p̄sonē recipiēt sal⁹ opta-
ri vel ḡfa vel seruitū vel dilectio demāda-
ri: qđ oīi ī hac salutariōē nō vident⁹ obserua-
ri. **I**ste iste modus salutariōē p̄ scdām p̄so-
nā est modus salutariōē a seipo p̄sonaliter et
nō ab alio: qđ videt⁹ qđ angel⁹ salutariōē ipaz
a seipo et nō a deo. **I**ste aue dicit remotio
nē pene: salue p̄seuerantia boni et p̄manē-
tia salutis: qđ maior p̄fectio significat p̄ salutē
qđ p̄ aue: qđ ista p̄fectissima salutatio debuit
incipere p̄toti a salue qđ ab aue. **I**ste aue p̄
tinet ad incipiētes: salue ad p̄ficiētes: gau-
de ad p̄fectos: qđ cū br̄tissima ḥgo fuit p̄f-
ectissima p̄gaude fuit salutariōē, qđ etiā vi-
def p̄ locū a mōxi: angel⁹ enī salutariōē tho-
bia dices: gaudiū tibi sit tē. **I**ste p̄sueri-
do et modus salutariōē quē spē dñis tenuit et
docuit fuit pax vobis: bū etiam tenuit di-
cēs: pax huic domini: qđ iste modus salutariōē
est nobilissim⁹: qđ debuit ī salutariōē nobi-
lissima obseruari. **I**ste nō bene neqđ vere
videi et angel⁹ dicere aue. aut emī hoc dixit
ei optado: aut p̄dicando de futuro: aut nar-
rādo de p̄fī: qđ hoc ī salutariōē nō dī p̄fī: qđ
adhuc sine ve dixit: si optaurit: qđ voluntatem
suā voluntariōē diuine nō p̄formauit: qđ cā mul-
ta patrī voluit. Si autē futura p̄dicta: nō salu-
taurit: p̄phetauit: qđ premū est cōe oīuz
saluādor⁹: qđ q̄sīḡ erunt sine fine ve.

In h̄ū autē p̄bat qđ br̄tissima ḥgo fu-
it fine ve. Seneca ad serēm p̄bat
mō qđ sapiēs nō turbat. Valid⁹ ē
qd ledit eo qđ ledit: fortior⁹ nō est vtute ne-
quitia: h̄ infirmior⁹ nō ledit aut quis misera
malis: qđ nō ledit. **I**ste dicit: qđ qđ i sapiē-
tē petulans p̄teme sup̄be fit frustra tēptat.
Iste idē ī eodē virtuti nō nocet: h̄ oīuz
sapiēs p̄cipiatōē de⁹ est: qđ sapiēti nō nō

ce⁹. **I**ste oīa iniuria ē alicui⁹ rei qđ perdi-
pōt: sapiēs nihil pdere p̄t: oīa ī se reposu-
it: nihil credidit fortunē: bona sua h̄z insolit⁹
aut nō eripit: qđ nō dedit. Ex his autē cōclu-
dit qđ nulla turbatio cadit ī sapientē: sed
citra deū ī statu vie. br̄tissima aut ḥgo fu-
it oī sapiēti sapientiōē: qđ debuit cē sine oī ve.
Iste si cōcedat h̄ū p̄det esse: cū adiūc sit
sub ve subiectiōē qđ est ex p̄cō secūti: uī
xtra illud: sub p̄tate viri ens. **I**ste sub ve
afflictiois iuxta illud. Et tuā ipsi⁹ aīaz per
trasibit gladi⁹. **I**ste subye dāni. sub ma-
ledicto legis: qđ sterilit̄ adhuc fuit.

Iste p̄dicta īndem⁹ qđ cuīz duplex sit
mod⁹ salutariōē. s. p̄ seipm̄ et p̄ aliuz:
amicabilior⁹ et nobilior⁹ ē ille qui est
p̄ seipm̄ qđ qđ p̄ aliuz. Hec qđ salutatio p̄fectis
una et amicabilissima nō sit tanqđ ad abs-
sentē et p̄ aliuz: h̄ tanqđ p̄sistis ad p̄tēt et p̄ se
ipsuz: qđ modo p̄stis talis salutariōē ab aue
inchoauit. Salutatio illa ī qđ de⁹ trinitas
p̄sens p̄tēt ḥgo ī angelo salutariōē ver-
bi etiā deprecatiū et salutariōē et iniciati-
ū nū fuit: qđ beatitudinem quā angel⁹ br̄tissime
ḥgo nūcianit illā ei exhiberi et impleri ar-
detissime cōcupiuit et deuotissime optauit.
Alud etiā h̄ū salutariōē ponit nō debuit ī
quo salutis status vel p̄fectus vel p̄fectio
notare. Et sic toti⁹ salutis inchoatio qđ pri-
mo et p̄cipitalis et p̄ se br̄tissime ḥgo nūcia-
tur et ī ea et p̄ ea toti⁹ generi hūano desti-
tur et ī ea et p̄ ea toti⁹ generi hūano desti-
tur et ī ea et p̄ ea toti⁹ generi hūano desti-
tur et ī ea et p̄ ea toti⁹ generi hūano desti-
tur et ī ea et p̄ ea toti⁹ generi hūano desti-
tur et ī ea et p̄ ea toti⁹ generi hūano desti-

Indem⁹ etiā qđ br̄tissima ḥgo fu-
it diuersimode sine diuersis ve. fuit
eni sine ve coī. oīb⁹ hoib⁹ p̄uenicii.
sine ve spāli oīb⁹ milierib⁹ p̄tingēti. sine ve
p̄iculari oīb⁹ milierib⁹ seu matrib⁹ con-
grēciū. Ex p̄tēi corporis oīs homo p̄ p̄tm̄
incurrit triplex ve. s. ipsi⁹ corporis dislēpera-
tione sine discrepationē et naturaliū appeti-
tū inordinationē. **I**ste ipsius ante mortē
corpis ad aīam repugnatā bin qđ caro co-
cupiscit aduersus spm̄. **I**tem post mortē
corporis incinerationē. De isto triplicite dī
in Ben. iiiij. Maledicta fra ī ope tuo: i la-
bore comedes herbas terre: ī sudore eul-
tui vesceris pane tuo. donec ī trā ūterta
nis de qđ assumpt⁹ es: qđ puluis es et ī pul-

De multiplici ve quo imunis fuit b^ressima virgo.

uerē reueteris. In maledictōe operū noz-
raf inordinatio appetituum naturaliū. In
spinis et tribulis accipiscēta ē spī. In su-
dore et labore corporis dispēatio. et reūstionē
pulverē icferato. Sine isto triplici ve fuit
ista b^ressima xgo in corpē et corpō habuit
eucratice cū spī p oia pacificiū mīq i cinc
res resolutiū. Sili ex parte aie oēs icidim?
triplici ve errorē: pudore: dolorē. Errorē in
ronali. dolorē in accipiscibili. pudore in tra-
scibili. Error triplex. in eligendo. in discernē-
do. in excēndo. Dolor triplex. in pīti. in
pīterito. in futuro. Hest meror dolor timor.

Pudor triplex. de escēdo. de agēdo. de pa-
cēdo. De ve errorē dicit Aug. Error nō est
bois nā instituti s̄ pē dānati. De ve dolo-
ris Bēn. ii. Quac̄e hora peccauerit mo-
riem. De ve pudoris aī petri df Bēn. iii.
Erat vterq; nud? adā. s. t. vtor er? nec eru-
bescebat. Post petri aīt df. Quis enī iudi-
cauit tibi q̄ nudus esēs nisi q̄ de ligno de
q̄ pēperas tibi ne comedēs comedisti: et
sic ve pudoris osecutū ē. Ab isto triplici ve
imunis fuit b^ressima xgo q̄ nec i discretiōe
nec i electiōe nec in executiōe vnḡ errauit
vpote q̄ xgo prudētissima fuit. Dopot qd
ecclia libri sapientie de ipsa exponit: qz sine
officio spūsceti nihil sevit. Et sic fuit sine ve
errorē. Dolorē qz s̄ rōni dianz̄ et p̄b
auctoritas senecte mīq habuit q̄ in oib? et
enī oēs potētias ordinatissima fuit: in q̄ rō
semp̄ supior et iperās fuit. Eli qd̄ dolor
fusinuit ei in materiā amoris et gaudiū sp̄
rotū cessit s̄m rōne. Et sic i ea dolor mati-
nus i passiōe filii s̄m sensitua mīq x̄rins
fuit gaudiō rōnis. Et sic fuit fineve doloris.

¶ Ite nihil turpitudinis fecitynq̄ nec ha-
buit nec ēt sustinuit: et sic ab oī ve pudoris
imunis fuit. ¶ Ite ex peto secutū fuit tri-
plex ex pte pīcti. i. aie cū corpe. s. ve ve
ne ve ignoratiōe tye culpe. Ve culpe triplex
originalis actualis et venialis. Culpa actualis
mortalis triplex hs ve. s. supbie auaricie et lu-
xurie. Et de isto triplici ve dī in apo. ve ve
ybitantib? in tra. ¶ Ite ve pene triplex
est: ve pene gehēne: ve pene purgatoriēve
pene pīne. ¶ Ite ve pene ignoratiōe triplex
est. s. ignoratiōe credēt ignoratiōe saluadī:
ignoratiōe oprādi sui eligēdi. Mor ē q̄ ho
ignorat in statuie qd credēdī qd opandū
Atrū s̄s amore vel odio dign? sit ad salua-
dū. Sine oī isto triplici ve fuit b^ressima vir-

go maria. s. sine ve culpe actualiter: sine ve
culpe causaliter: sine ve ignoratiōe pene has-
bitualiter. ignoratiōe aut̄ eoz q̄ pītinet ad salu-
dē vel mysteriū incarnatiōis reuelatiōe: de
bis cīm oib? plene edocita fuit p̄ eū cui my-
sterio salutarex accepti q̄ metuī nō potuit
it. ¶ Ite triplice ē ve in mulierib? spāliter:
i x̄gib? ve sterilitati pīngat̄ ve subiectōis
in viduis ve desolatiōis. qb? vltis duobus
annexi est ve corruptiōis. Ab isto triplici
ve imunis fuit b^ressima xgo sine sterilitate
pīngata sine corruptiōe et seruitute. vidua
cū x̄ginitate et sine desolatiōe: vt infra ma-
nifestū explicabit. sup bīdicta tu i mulierib?
bus. ¶ Ite tria fūr vei matribus. ve dā-
ni ve indigēte. ve culpe. q̄ oblitib? istoxve
triplex. Ve dāni tripdex. His enī alia mī
in pceptu pīdīt x̄ginitatē s̄ ista acquisit
ē q̄ sub deo maior neq̄ intelligi puritate.
Nec post pceptu pīdīt pulchritudine: im-
mo tāta pulchritudie radiantē et q̄ aī spūscē
inspicere nō potuit. Un̄ sup illud nō co-
gnouit ēa donec pepit filii sūu pīmogenitū
Blo. dīc. Joseph maria facie ad facie non
cognouit. i. vidē nō poterat quā spūscēs a
pceptu penit̄ implorērat. t̄o nō cognō
sebat facie ad facie quā despōsaret donec
yer̄ enauaref. Et sic pīstat q̄ post pceptu
nō pīdīt pulchritudine. ¶ Ite nec perdi-
dit in p̄tu boiūz societatem: inno tūc media
trix dei et boiūz oīstituiſ. Un̄ in puerperio
a pastorib? et regib? visitat. ¶ Ite ve indi-
gēti triplices ē. Adatres enī in futuro cōce-
ptu indigēt copare. post pceptu quītere. in
p̄tu obfētricatiōe. Nec aut̄ b^ressima virgo
in pceptu nō habuit copare: q̄ decipit spū-
scē cooperare. Et neq̄ post pceptu idiguit
decimo surrexit et abiit in motana inde
salutare elizabetb et ei misstrare. Lū. i. Ite ē
p̄tu nō indiguit obfētricatione: s̄ gaude-
bat dei genitrix quā circūstābat obfētri-
cum vice concinnetes angeli gloriām deo.
¶ Ite ve culpe et pene i matrib? ē triplices.
Est enī in eis libido in pīcipiēdo. grauitas
in portādo. dolor in parīdo. a qb? oibus i-
munis fuit bē xgo. q̄ pceptu sine libidine.
granida sine grauamē. pepit sine dolore.
Un̄ Ila. lxxv. Ante q̄ pītraret pepit: et atē
q̄ venire partus eius pīperit filii. Et sic
concedim? vniuersaliter q̄ beatissima vir-
go fuit sine oī ve vel actualiter. vel causali-
ter vel habitualiter.

De plenitudine gratie beatissime virginis.

XVI

Ostis q̄t ecclia in ḡiali osue
p tuidine apponit maria in salutādo
dicedo, ait maria; cum nihil lucat
apponi ad euāgeliū: nū illud Apōc. vi. Si
q̄s apposuerit ad hec; apponat de' plagas
scriptas i b̄ libro, et si q̄s diminuerit de ver
bis pp̄berie h̄m' auferat de' partē eius de
libro vite. Et sile habet in duc̄to. **I**te da
mas. Dia q̄ tradita sunt p̄ legē pp̄bas apo
stolos euāgelistas suscipim' veneramur et
cognoscim' nihil ultra hec inq̄rētes; ḡ cui
euāgelistā nō apposuerit maria; nō debent
appone. **I**te angel' yl sine cā obm̄istyl'
pp̄t cāz, si sine cā; ḡ male fecit dimittēdo, si
nuit pp̄t cām obm̄ist; ḡ nos male facinus
apponere. Uide ait q̄t angel' male obni
fit q̄t pp̄a noia in salutādo; apponē eō
suetudo. **I**te i collatioe dignitatum ma
gnar̄ solet fieri mutatio noīus; vt ptz i pa
pa, vñ dñs ad iohānē, tūyocaberis cephaz
videt ḡ q̄ i ista collatione summe dignit
collate beatissime x̄gini nomē eius digne
bunt comutarī.

Dicitur q̄ ad euāgeliū appon
falsa yl cōm̄scē dia bis q̄ in euāge
lio sūt yl pdicere malū ē i iniquū.
vñ apō. Si angel' de celo venerat et aliud euā
gelizauerit pterq̄ accepistis anathema sit.
Et sic intelligunt alie auctes op̄iles. Crediu
mus q̄t angel' nō errant nō apponēdo; nee ecclia apponēdo maria. Angel' enī di
gnissime salutādo nouo noīe dignitas salu
tauit; vt p̄mutatioē noīis p̄mutatio statuē
gratia et eminēta dignitas. **A**hi d̄ p̄po noīe
sc̄ maria noui noīem sp̄ofuit, s̄ gratia plena,
iux̄ illō. **E**sa, vocabit tibi nomē noui qđ os
dñi noīauit. **H**ec ait q̄ dico gratia plēa: ista cir
cūlocutio m̄i p̄p̄o noīis b̄teḡis et p̄sonae
ipsi' qđ nulli ali p̄p̄o auent neq̄ deo neq̄
creaturis. Sc̄d̄ q̄ plētudo gr̄e intelligit sup
latue ptz. **D**ev' enī gr̄e nihil suscepit h̄z.
et nulla alia creatura plena est gr̄e suscepit
ue pter b̄tām x̄ginē q̄ sola tñ recepit q̄t pu
ra creatura plus recipie nō potuit. **A**hi ei b̄
tra, pp̄nū fuit q̄ ei angelus illud p̄ pp̄io
noīe h̄ est plena gratia imposuit. Ecclia xo no
mē maria apposuit i salutādo ad gratia ple
na; vt p̄ gratia plena recolat beatissime x̄gini
dignitatē; p̄ maria inclinet cā ad nostrā ne
cessitatē. **E**sa enī gratia plēa p̄ iuentuē dñe
bonitas data ē nobis stella maris mariavt
eius plētudo gr̄e supplet in nobis defe
ctu culpe; et ipsa stella in firmamento ḡlie si

x̄ nos naufragos de statu miserie tradu
cat ad portu salutētne. **H**ac ḡ de cā i salu
tatioe ista adiūcta est h̄ felicē nomē maria.
Onsequēter q̄rit de gr̄e plētudie
q̄ i b̄ea x̄gie fuit. **E**p̄mo q̄rit de rō
ne noīuz; postea de diversitate et si
gnificatiō reꝫ signataꝫ, videt ḡ q̄ me li
glia q̄ gr̄a plena dicat: cu glia p̄fectio
gr̄a; et p̄fectio gr̄e bin q̄ d̄ iusta. Ignēcīl' ē
i syō et camin' i hierusalē. Et illud, q̄ mi
nor ē i regno celoꝫ maior ē iohānē bapti
sta; ergo i p̄fectissima salutatione debuit
poni qui p̄secutionem maxime importa
ret. **I**te gr̄a coē ad gr̄az gratiū facientē
et gr̄az gratiā datā; et neutrā quātū ē de se de
terminat; h̄z q̄p̄ico sp̄issus sp̄ dicit gr̄am
gr̄u facientē illa i nobilissimo ēē. s. **H**ui q̄p̄ ē
i sp̄usto et a sp̄usto ḡ potius debebat dic
plena sp̄usto q̄ gratia plena.

Dicitur q̄ b̄ annūciat b̄teḡini
plētudo gr̄e q̄ ē origo et mediuꝫ et
cā oīs gr̄e iuianūḡ en̄ trāfserēdo
et h̄z statu viez h̄z statu p̄tie. vñ eccl. xxiiij
Ego m̄i p̄ul. di. et ti. et ag. et sec̄ sp̄ei. i me ḡ.
oīe vite et veri. i me sp̄es vie et p̄p̄o. transite
ad me cōs̄ eis. **I**te q̄m̄i oīuz bonoꝫ m̄i ē
initiuꝫ q̄ b̄titudinis significatiō p̄ gr̄az; sum
matio p̄ glorīa; ḡ cu h̄c annūciat initiuꝫ b̄tī
tudinis; potiū p̄m̄it gr̄a q̄ gloria. **I**tez
sp̄issus tñ: noīat tñ gr̄az sp̄alē. gr̄a aut̄
coē ē ad gr̄az corpore et spiritale. vñ cu ista
plētudo sic pacebit iserī: dñeat gr̄az sp̄a
alest corpore p̄l'df̄ gr̄a p̄lea q̄ sp̄isco p̄lea

Dicitur q̄t de dñi plētudie isti'
p ad alias plētudines i scriptura in
uētas ybi ab oīibus istis plētudi
mib̄ pp̄ia ista plētudine sepauit.

Verit̄ ḡ in quo differat a plētudine
q̄ dñe x̄pi de q̄ loquit. **I**o. i. plenum
gratiae et veritatis. Si enim gr̄az
tia respicit p̄fectionē: affert et veritas pers
fectionem. iste enī du p̄fectioē equaliter
currūt in statu vie et in statu patris. quāto
enī q̄s plus credit tāto p̄l'diligit; et ecouer
so in statu vie; vt quātum coguit tñ diligit
et i patria; q̄t dñ i apo. Latera ciuitas sit
cālia; ḡ q̄tq̄ est plen'gr̄a et veritate; ḡ t̄.
ergo cum beatissime x̄gno sit plena gr̄a; ḡ est
plena veritate; ḡ plētudo b̄te x̄gini ea
dē ē cī plētudine redēptoris. qđ non con
cedat. **L**atra h̄ est q̄t p̄p̄o accepit sp̄isctim
p̄ ei diligēt filiuꝫ h̄ ad mensurā. **I**o. iiij. Non
ti ad mensurā dat de sp̄isctim, p̄ ei diligēt

De plenitudine gratie b^tissime vrginis

filii & oia in manus eius dedit; beatissime aut^r vrginis est g^ra insurata cuius sit creata de^r em oia creauit in numero p^odere & n^ere sura sapientie.

Sic b^r querit de plenitudine de q^r le p^r git in actib^r apo. Stephan^r plen^r g^ra & fortitudine r^c. Itē repleti sunt oēs. Obijcit g^r in hūc modi. Quicq^d enī duob^r est plenū sic se habetib^r q^r quātitas vni^r nō expellit p^rntia alterri nobilio^r & p^rfectiori modo est plenū q^r illud q^r est plenū altero tñ bonor^r illo^r; sed g^ra & fortitu^r do ē duplex bonū vel du^r bona sic se habita^r q^r p^rntia vni^r nō expellit p^rntias alterius et quātitas vni^r nō diminuit quātitatē alterri^r. g^r nobilio^r & p^rfectiori modo est plenū. et ita nobilio^r sc̄i Stephanii plētudo videt q^r illa q^r br̄issime vng^r approbat. **C**otra hoc obijcit i hūc modi. Nihil melius vel non nulli^r g^ra poterit excogitari. g^r q^r dē ē a g^ra diversum minē nobile q^r illa ergo aut for^rtitudo aut filia adiecta g^re dicunt aliquid dñi suz a g^ra aut nō. si nō: g^r supfue adducuntur. si sic: tunc omne diversum a g^ra ē nō gratia. et ois nō g^ra minē nobilis ē q^r g^ra. g^r omne plenū g^ra illud est plenū g^ra & nō g^ra: s^r iniquamē est plenū nō g^ra intātu^r ex vacui^r g^ra. g^r p^rfectr^r plenū est plenū g^ra q^r plenū g^ra & nō g^ra. Exemplū huī p^r in vase quod melius repletio plenū eq^r plenū est auro q^r quod est plenū auro & targento. Et sic pat^r p^r nobilio^r est plenū q^r hoc signat^r cu^r b^r d^r ave g^ra plena q^r illa de q^r d^r plen^r g^ra & fortitudine et filia.

Dicim^r q^r plenitudo d^r tripli.
a Est enī plētudo g^re dativa tñ & effluxua & in receptiu^r alia ē rece^r p^rtiua sine mēsura & effluxua. Prima est plenitudo efina & soli deo cōuenit; & illa sub figura describitur. Vidi te dñe quā agelū dei & turbatū est cor meū p^r timore g^rste tue. valde em̄ mirabil es dñe & facies tua plena ē g^ra. Sc̄a plenitudo conuenit creaturis & p^rcipitat ex p^r postq^r vēit plenitudo tpi^r & tpo^r plenitudinis: & triplice nobis plenitudinē addutur: q^r p^rma p^rpe est b^tissime xgis Lu. s. Aut gratia plena. Jo. s. plenū g^ra & veritate r^c. q^r p^rpe ē xpi hoīs. Tertia cois oibū sc̄ia. & de ea legit^r diversis locis. Act. Stephan^r plen^r g^rat for. **C**ite tabita plena opib^r bonis et ele-

mosynis & filia. Prīa istarū plenitudinē est plena g^re. sc̄a plena g^re r^citate. tertia fidei plena & dilectionis opantis. Pio^r g^ra replet ventre & mēre. sc̄a affectu & intelle^rctu. tertia replet interi^rnitē & effluit exte^rri^r p^r operatione. b^tissima xgo plenissima mēte. & q^r plenitudinē g^re habuit in mēte: habuit cognitionē oiu^r & plenā diuinitatē cognitionē p spēm. xpus aut plen^r fuit g^ra & veritate: q^r ille bō habuit oia p grā q^r de^r habuit p naturā. sed p p^rea nulla g^ra in eo fuit diuinitatē v^rociosavel aliqd habuit contrariū sed b^r fuit g^ra vniōnis. Et plen^r fuit diuinitatē q^r cognitionē. Unde Fido. Trinitas sibi soli vniita ē & hoc assūpto ple^rnis: g^r g^ra bin^r huānitatē q^r pūs nūbū hūt merito plen^r v^ritate bin^r diuinitatē in q^r nūbū hil fuit vaniē falsi i tōo erāt oēs thesauri sapie & sc̄e absconditi. Et b^r ē plētudo v^ritas & in illo inabitat plenitudo diuītad corporis et est g^re plenitudo ppria xpi hoīs.

Zenitudo sc̄tor^r est fidei & operis: p^r ale enī mala eē copulatio int for^r titudinē & g^raz & int bona opera & elemofyna. nā hoc q^r est opib^r bonis sup^r ponere p oibū bonis interiorib^r p charitatē elemofyna exteriorib^r bonis p fidē opantē p dilectionē. sic g^r dñm iste plenitudo bin^r substātia & originalis. Et enī pīna istarū plenitudinē qui fons plenitudo. sc̄a q^r plenitudo flumis. teria quasi plenitudo riūia flumis descēdētis. De pīma dī in hester. fons pīus creuit in flumē maximū: qīn. s^r genuit dñm nīm ictus xpm qui dixit in Eccl. Ego q^r aq^rduer^r egredius sum de paradiſo dei. Et ab isto flumine de sc̄edit plenitudo sc̄tor^r. q. quidā riūis: q^r de plenitudine erōes accepimus. Prīa istarū pīat vacuitate. sc̄a negat pīculas ritatē. tertia importat redūctionē. Plenitudo b^tissime xgis pīat vacuitate. q^r dñi em̄ vas pōt recipie aliqd tādiu^r b^r aliqd de vacuitate. Unī ois creatura alia bō aliqd de vacuitate: q^r maiorē g^ram possib^r recipie: ipa aut sola gratia plena: q^r maiores gratia nō potuit habere. nisi em̄ dñi nitati pīure maior gratia nō potuit intelligi. Q^r eēt nr̄ dei. Unī bō legim^r in actib^r apo. Stephan^r plenū g^ra & fortitudine: & apostolos fuisse repletos spūscōrō: sed lōge dissimilis a maria. alioq^r nec i illa plenitudo diuītad corporis quēadmodū in maria: nec

De gratie plenitudine beatissime virginis XVII

illi cōcepēnūt de sp̄sc̄to: quō maria. Et sic plenitudo būssime viginis p̄uat vacuitatē, plenitudo xp̄i p̄uat priſtinitatē, nō em̄ ad mēſurā dat de sp̄m̄ct̄. glo. n̄ p̄ticulari, neq; p̄ subdiuſione: sed v̄l̄ t̄ ḡn̄sl̄ plenitudo ſc̄to: q̄ cōis eſt impoſtat redūſiā, replet em̄ aīam interius t̄ effluit p̄ opatio n̄c̄ exterius. Et h̄ effluſio eſt duplex: q̄dām em̄ de interiori pſectōe gracie effluit ad exteriorē opationē ad ſup̄ius ſaluationem t̄ alioz p̄ exēpla edificationēz. t̄ hec ē cōis oībus ſc̄ti habetib; t̄ p̄ ſpandi, t̄ hec plenitudo ſufficiēt appellaſt ad quas oīc̄ teſtent. Alij aut̄ effluit nō t̄ ſp̄ opationē in ſui t̄ alioz ſaluationē ſed in doctrinā ſalutare t̄ ecclie totū edificationē. De p̄ma iſtarū effluſionib; d̄ thabitā plena oſcribi bonis t̄ elemoſynis r̄c̄. Et hec vltimā ē dūplex, quidā em̄ effluit p̄ bonā opationēz t̄ instructionē. quidā ſup̄ hoc t̄ ſui effluſionē p̄ aīe, p̄ fide poſitionē. P̄ma eſt coī ſc̄t̄ doctořib; ſc̄do a doctorib; t̄ martyrib;. Ad iſta dupličē ſc̄ti plati ex officio tenent: t̄ p̄ hec appellari plenitudo excellēt̄ie in q̄ p̄lati ſubditos ſuos excellere debet. t̄ deviti ma iſtarū d̄. Stephanus aut̄ ple. g. t̄ for. plen̄ iniquā gracie ad p̄ficioz querēd̄i, fortitudine ad paſſione ſuſtinetā. De oīb; plenitudoñib; vſtis Eccl. ſ. Ad locūv̄ exēunt ſumma reuertunt̄ iterū ſluat. Et locū iſtarū plenitudoñ est abyſſus diuinitatis vñ exēut ſumma oīa p̄ gracie effluente t̄ redēut p̄ gratiarū actionē yē iterū ſluant per gratiarū actionē t̄ multiplicationē.

De gratie plenitudine. Cap. xvij.
H̄t̄ h̄ querit ſpeciali de gracie plenitudoñ q̄ fuit in beatissima virgine q̄d intelligat p̄ iſta plenitudoñ. Aut em̄ v̄l̄ d̄ gratia plena, vel q̄ maior gracia no fuit: vel q̄ maior gracie capax no fuit, vel q̄ ſumma gracie habuit. Constat q̄ nec ſumma nec oīc̄ gracie habuit: q̄ gracie viſionis no habuit: q̄ in numero gratiarū ſumma fuit, t̄ p̄ illud, p̄ q̄ maior fuit gratia. Uideſt aut̄ p̄ ſea gratia d̄: q̄ maior gracie capax no fuit: h̄t̄ h̄ videſt falſum: q̄ in ſua gl̄ificatiōe maiorē gracie accepit. Querit aut̄ v̄rū p̄ hoc q̄ t̄ ſuppoat gracie plena p̄ oī ſea cui pura crea tura capax fuit. Ervidet q̄ n̄: q̄ cū ſenſus indeſinē ſumma ex indeſinat̄ vſtis no ifer tur, qđ ſi p̄cedat. Cōtra Eccl. xxij. In me

oīa gracie viſe t̄ x̄t̄. etiaſt̄ hoc interpt̄at ecclesia de b̄tā v̄gine q̄ ſuit oī ſea plena. p̄ma indeſinē eſt in arte logica v̄l̄ ſtelli ḡc̄da. Itē b̄nſtia p̄ncipū largiſſime ſunt interpt̄ad̄, q̄ cū d̄hs in p̄mlegio ſuo p̄ ange lauſiſmo appelleſt gracie plena nullā gracie ſpecificad̄ eſt p̄ oīb; v̄l̄ interpt̄ad̄. Preter ea dē iſtū ſuā bonitatē v̄mēt̄i ſunt bo nitatē t̄x̄t̄ ſuā capacitatē, vt p̄ i euāg. Et tradidit il̄ ſua boa tc. ḡ. q̄cūq; creature ē capax oī ſea cui capax eſt pura creature il̄ la erit ſea oī ſea cui capax eſt pura crea tura. tal aut̄ creature ſunt b̄tā v̄go, ḡ ip̄a ſp̄lela oī ſea c̄pt̄iceſ ſp̄t̄ ē ſea pura creature. **C**o p̄t̄ i hac ple. t̄ p̄mo de bap. ca. lxvij. Veram̄ ḡ p̄ ordinē de univerſita t̄ ſe gratiarū in hac plenitudoñ p̄te tarū. Primo ḡ querit de gratia ſa c̄t̄ alibus, v̄trū ſui in hac plenitudoñ cōi naēt̄ de p̄mo t̄ de p̄ma ſc̄t̄ de gratia bapti malū. Itē gracie v̄trū b̄tā v̄go fuerit bapti ſata. Et videſt q̄ ſic. Om̄ne qđ h̄z aliqd̄ ſe rēs gratia quicqđ h̄z eſſe aliquod ſerens gracie plen̄ eſt gratia q̄ illud quod habz eē nō cofereſt gratia: ſed beatissima v̄go fuit gracie gratia: ḡ habuit aliqd̄ eſſe cofereſt gratia. Itē p̄ceptū de baptiſmo poſt p̄ mulgationē obligat oīc̄ ad ſui ſuceptioēz ḡ t̄ beatā v̄gine. Itē d̄ns baptiſat̄ fuit q̄ui nō indigeret: ḡ b̄tā v̄go debuit bapti ſari. Itē Jo. iii. Am̄e dico vobis niſi q̄ re nat̄ fuerit tc. ſed b̄tā v̄go regnum dei intra uit: ḡ baptiſata fuit. Itē ſi nō baptiſare tur ignari ſue ſc̄tificatois ſc̄daliſarent: h̄ ſc̄daliſauit ḡ baptiſata fuit. Item legalia ſuauit ſicut puriſationē mulcēt̄ ḡ t̄ euāgelica ſuauit. Itē d̄ns dixit Jo bāni. Sic enim decet nos adimplere oīc̄. in ſticiā, glo. i. p̄ ſectā humilitatē: ḡ p̄t̄ eadē cām debuit baptiſari b̄tā v̄go. Item de aplis ſupponit q̄ ſuerit bapti ſati p̄ illud Job, qui loquit̄ eſt nō indiget niſi vt pe. la. ḡ inſto fortī d̄ illud ſupponit d̄ b̄tā v̄go q̄ ſuit p̄fectissima obſuarr̄ p̄ſilioz t̄ p̄cepto rū. Itē ſi n̄ eēt baptiſata nob̄h̄t̄ chara cterē p̄ quā diſtingueret̄ ſe t̄ iudeis. Juxta h̄t̄ q̄ ſuit v̄trū ſuit baptiſata baptiſmo ioh̄is, v̄t̄ q̄ ſic. Cū em̄ p̄illima ſunt nullū ūdū hūlitat̄ p̄termit̄. Si p̄cedat ſuſciſt̄ in hūc modi p̄ ſuſciſt̄. Baptiſis eſt niſil fruſtra ſacere: ſed fruſtra accipit medicinā q̄ nō indigerit: ſed baptiſm̄ eſt medicina p̄tra

De confirmatione et pnia.

originalis instituta a qua sicut beatissima xgo de sacramento altaris vtrū beatissima xgo
in utero sanctificata. g baptizari nō indi- sub sacramento illo corpus dñicū recipit: si
guit: g videf q baptismata nō fuerit. **I**tē
ficti sunt sicut dicit Aug. qui sacramentū Et videf q sic dñs in Johāne. v. ca. Null
et nō rē sacramēti accipiunt. Sed si bñxgo māducauerit carnē filii hōis rē. g oēs fide
baptisaret nō recipit rē sacramēti. i. ḡram coicare. g si bñxgo no coicaret scandalisa
qua p̄ius esset plena. g esset ficta. hoc autē ret: sed no scādalisauit: g coicauit. **I**tez
est fallū. Sanc̄tus em̄ sp̄us discipline lessu Et hoc est factū amoris: g ipm̄ maxime debu
giet fictū. **S**ap. j. **I**tem de dño legif q it suscipe q fuit summa in amore. **C**ōd̄
fuit baptisat". g do bñxgine si fuisse ba- si cedat contraria: hoc sac̄m̄ ppter tria insti
priata legeret. **I**tem q fuit purificata tuū est: ppter charitat augmentū in res
aḡt eius festū purificatiōis. Sisi si bapti- missionē venialū. et in cautelā mortaliū. et
sata esset agere: t̄ eius festū baptismatis. Et signū passionis rememorat. Sed ppter
Ite diuina opatio nō pcedit a perfecto nullū istoꝝ debuit beata xgo comunicare.
ad imperfectū: sed eouerso. Sed maior p̄se- Augm̄to em̄ charitat nō indiguit q̄ ples
ctio est in utero sanctificator q̄ baptisato na charitate fuit. Remissione nō indiguit
enī in ytero sc̄ificati nō debet baptisari. it vel cautela q̄ nunq̄ peccauit nec pecca
Ite si nihil accepit dñs a baptismō at- re potuit. Signo sensibili passionis reme-
lit t̄ p̄im̄ regeneratiūaq̄ contactu sue moratio no idigni. q̄ xp̄iformis s̄m̄ sensuz
carnis. Sed beatissima xgo si nihil recipit et deiformis s̄m̄ intellectū fuit. **I**te dñs
a baptismō nec cōferret baptismō: fructu- ei nō poterit q̄pp̄ter hūiliatio illud sa-
suscepit baptismū. Querit q̄ si fuit baptis- cramentū suscepit: cu nō sit hūiliatio dñm̄
ata: quare nō fit sc̄iptū cū ratiō t̄ solēne in cibū recipe: s̄ magis immēta dignatio
factū multū ordinare ad edificationē fū- sua: q̄ ip̄e dignatur seip̄o nos cibare: t̄ ita
delū. **D**e confirmatione. **S**ap. lxvii.
Ost hec querit de confirmatione vtrū **P** beata xgo fuerit confirmata. videtur
aut q̄ potius debeat cōfirmari q̄
baptisari: q̄ confirmatus est sac̄m̄ maior re- **O**st hec querit de sacramento pnia
ueritātenē tenendū. Unde Raban⁹. Scitote vtrūq̄ magnū esse sanctūm̄ vñus maiori
reuerentia tenendū sicut a maioribus daf. **P** vtrū p̄ illud aliquā gratiā recepit.
Ite beata xgo fuit plene xp̄iana. Sed Et videf q̄ no: q̄ pnia est scđa tas
hoc sit p̄ sac̄m̄ confirmationis: g fuit confir- bula post naufragium: q̄ si q̄ yelte inocen-
mata. **M**edia p̄z p̄ Raban⁹ qui dicit oēs tie in baptismō peccato corrupte corrumpe
fideles per manū ep̄oz impositionē post p̄ pniāz repare poterit. Sed bñxgo nō q̄
baptismū debet accipe sp̄m̄sanctū vñ pleni- fuit p̄tritaz: s̄ sine p̄tritoe nō ē grā p̄ sac̄m̄
inueniant xp̄iani. Si cedat contraria. dñs p̄ pnia. g bñxgo n̄ recipit grāz p̄ sac̄m̄ p̄ pnia
non legif confirmatus: g beata xgo nō des- **I**te p̄fessio ficta sine p̄tritoe hec nō fu-
buit confirmari: t̄ in oib⁹ esset illius ini- it contraria: g nec p̄fessa. **I**tem vtrūq̄
tati⁹. **I**te dñs q̄ solus potuit ei legem est de p̄to. hic aut nullū p̄fessi. g nee con-
dedisse: nec legif hoc sac̄m̄ instituisse. ergo fessio nec corrītio nec pnia. Cōtra cōfessio
nec ip̄a tenebatur. **I**te Raban⁹. A summo sacerdote per fuit in lege noua t̄ vereri: g oēs tenebātur
man⁹ impositionē. paraclit⁹ tradit⁹ bapti- cōfiteri. **I**te bñxgo fecit confessio nez
fato: vt roboꝝ p̄ sp̄m̄sanctū ad pdicā- opis suādō purificationē t̄ offerēdo obla-
dū si necesse fuerit aliis qd̄ ip̄e consecutus tionē statutē purificandis: g debuit sacere
est in baptismō. Sed beatissima xgo ad mil- p̄fessionē oris. **I**te Mat̄ch. iii. Penitētiā
lius man⁹ impositionē paraclit⁹ recipit. agite glo. p̄ma vñus est: p̄pniam veterem
nec roboꝝ si nō indiguit que plenitudi nē hoīem p̄m̄ere. **I**te alia glo. Penitētiā est
habuit: t̄ etiā pdicare nō debuit. g p̄firma- p̄ma vñus. Sed beatissima xgo habuit oēm
mentū est culpā cognoscere ybi culpa nō
da nō fuit de sacramento altaris. Sisi q̄rit
est. ergo poterat confiteri.

De penitentia. **E**p̄lin. ix.
Ost hec querit de sacramento pnia **P** vtrū p̄ illud aliquā gratiā recepit.
Et videf q̄ no: q̄ pnia est scđa tas-
bulā post naufragium: q̄ si q̄ yelte inocen-
tie in baptismō peccato corrupte corrumpe-
p̄ pniāz repare poterit. Sed bñxgo nō q̄
fuit p̄tritaz: s̄ sine p̄tritoe nō ē grā p̄ sac̄m̄
p̄ pnia. g bñxgo n̄ recipit grāz p̄ sac̄m̄ p̄ pnia
Ite p̄fessio ficta sine p̄tritoe hec nō fu-
it contraria: g nec p̄fessa. **I**tem vtrūq̄
est de p̄to. hic aut nullū p̄fessi. g nee con-
fessio nec corrītio nec pnia. Cōtra cōfessio
fuit in lege noua t̄ vereri: g oēs tenebātur
cōfiteri. **I**te bñxgo fecit confessio nez
opis suādō purificationē t̄ offerēdo obla-
tionē statutē purificandis: g debuit sacere
p̄fessionē oris. **I**te Mat̄ch. iii. Penitētiā
agite glo. p̄ma vñus est: p̄pniam veterem
hoīem p̄m̄ere. **I**te alia glo. Penitētiā est
p̄ma vñus. Sed beatissima xgo habuit oēm
dtutēg t̄ pniām. **I**te nō obstat q̄ nō has-
bit p̄fessi. quia dicit Gregor⁹. Bonaruz
mentū est culpā cognoscere ybi culpa nō
est. ergo poterat confiteri.

De cōfessore & sacra, ordinū

XVIII

CQuis confessor. Caplīm lxx.

Verit̄ ergo q̄s fuerit oſſor. Et vñ
q̄ furent b̄tūs petrus. q̄ o:do ē iter
oſſiteres & oſſiteres, & confessorēs &
confessorēs. ḡ cū b̄tā ḥgo fuerit ſup̄ma cōfī-
rēs; debuit oſſiteri ſup̄mo oſſorēs; & digniſ-
ſimō; hic aut̄ eſt papa; ḡ debuit oſſiteri b̄tō
petro qui fuit papa. **S**ed h̄ ſup̄ioꝝ pre-
latuſ nō debuit ſe intronimere de admīniſ-
tratō ſui inferioris; ytpote metropolita
nū ſui Suffraganei iñſi in dēminad cano-
nib̄. ḡ cū b̄tā ḥgo eēt ſp̄l̄ b̄tō iohām̄ co-
muſſa. ab ipo debuit recipie ſacramēta,

CSi habuit o idines. Cap. lxxi.

Ost hec querif dē ſacramēto odi-
nū vñ vtrū iſta b̄tissimē d̄ḡnis grātie
plenitudo copiēdat & illā grātia
que coſerit ſub ordinū ſacramēto. Et videſ
q̄ ſic. Oido em̄ eſt ad multiplicationē ſi-
deliū ſp̄iale. Sed m̄ltiplicatio ſp̄iale pti-
ner ad matrē ſp̄iale. B̄tā aut̄ ḥgo eſt matrē
ſp̄iale oīum fideliū; ḡ ipa debuit habere
ordinū ſacramētuſ. **T**ene penes ordines
diſtinguunt in ecclia dignitates. vt p̄t in
papa. archiep̄is & ep̄is. Sed b̄tissima ḥgo
in ecclia ſup̄mo ſtinet dignitatē; ḡ ſup̄ie
mū hab̄t ordinē. **T**re eccliaſtica hierar-
chia eſt ad exēplar celeſtis hierarchie fo-
mata. S̄ in celeſti hierar. vt dīc Dio. oīs
ſup̄iores h̄t p̄petrāt ſteriora & excelleſt̄.
ḡ in eccliaſtica hiſtarchia fuit ſup̄ma & di-
guifimā pſona. hec aut̄ debuit eēt b̄tissima
ḥgo. ḡ h̄bit dignitates & p̄petrāt ſterio-
ru. & ſe h̄bit oīs ordines. **A**tem chara-
cter ordinū eſt character excelleſt̄. q̄ potiſ
ſime iſcrit ei q̄ oīs creaſuras eſtit digni-
tate. **T**re apls ad Ro. xii. Dīs aīa po-
teſtatiſ ſublimiorib̄ ſubdita ſit; h̄ b̄tissi-
ma ḥgo nulli p̄tā humāne tenebat ſubdi-
ta eſte; ḡ ſup̄em a fuit ordine et dignitate.

Tre cui inēſt magis. & min̄ poterit in-
eſte. h̄ magis eſt q̄ p̄ alīcuī ſcōſenſuſ t̄ver-
bi; d̄ carne p̄p̄a formet corp̄dnīcī; q̄ p̄
eī m̄ſteriū pāis traſformet i ſp̄m corp̄.
pm̄ ū em̄ ſacit eſte matrē dei. ſcd̄ aut̄ mi-
nistrū xp̄i. Sed p̄m̄ in b̄tissima ḥgine fa-
ctu ſuit. ergo & ſcd̄ fieri potuit. **T**re ſi mu-
liertib̄ p̄ maledicto ipſitu ſuit. q̄ nō ſint
ſuſcepſtive ſacror̄ ordinū; ab h̄ maledicto
im̄m̄is eſt debuit q̄ ab his mulierib̄ exce-
pta ſuit. eo q̄ ſola inter mulieres b̄ſiſt̄ ita
ſuit. ḡ ſi mulieres nō deberit ordiari. b̄ tñ

debuit q̄ oīb̄ p̄ncipiū vite fuit. **T**re q̄
cūq̄ cā ḡnaliſ in alijs mulieribus exiſtit;
beata ḥgine nō icludit. q̄ nō de niero oīuſ
ſuit ſup̄ oīs ſuit. in illō M̄ester. xv. Quid
h̄s h̄ſter ego fuſz frat tu? Et inſtra. Non
em̄ p̄ te ſh̄ ſobus b̄ lex p̄ſtituſ effiḡiſ dice-

ret. **T**u nō es de oīb̄ ſuſp̄ oīs. **J**ux h̄
q̄r̄ q̄re mulieres ad facros ordinēs nō p̄-
moueansi. Si dīr q̄ h̄ eſt pp̄t originē culpe
p̄ euā traſmifſe; nō videt q̄ h̄ ſtarē poſſit.
q̄zp illa culpa b̄tā ḥgo ſatuiſecit; ḡ nō oſur

get duplex tribulatioꝝ; & deſ biſ in idip̄z nō
iudicab̄. Si aut̄ dīr q̄ ſit pp̄t ſex? idigni-
tate vel nāe; h̄ nō pōt ee; q̄ maior ē idigni-
tas culpe q̄ nature; & nō p̄ctū mortale nō

ipedit q̄n poſſit vir h̄ nō debeat i petrō mor-
talip̄moueri. **T**re ſi b̄ eēt pp̄t ſex? iſfeſ-
rioritātē; p̄ hoc etiā mulieres nō deberent
coicare cuſ maius ſit h̄ ſacré recipie q̄ dare
alij. **T**re querif cuſ dīſis nū ſq̄ videat p̄
hibere mulieres a ſacramēto ordinū. q̄liter
h̄ ecclia ſe aua ſuit iuuenire. **Q**autem
b̄tissima ḥgo nō debuit aliq̄ ſordes h̄ ſe
pbatur b̄ modo. **D**ī ſis in cene corp̄ dīſ-
cipulis dedit & p̄tātē coficiēdi. p̄tūt̄ non
expimut q̄ aliq̄ ſi ſi dīſcipulis dedit; ſi
in talib̄ q̄d inueniunt ym̄ p̄celsuſ alijs eſt
phibitū; ḡ tñ dīſcipulis & eoz ſuccelſorib̄
eſt collara p̄tātē coficiēdi. **T**re q̄n dixit dī ſis
Alpat. xv. **L**ibi dabo claves regni celoz̄.
petrus p̄ oīb̄ ſridit. & dī ſis in petro oībus
rīd̄ens p̄tātē ligādi & ſolueſi cotulit. ergo
p̄tātē ordinū eſt tñ in aplis & eoz ſuccelſoribus.
Q ergo mulieres nō recipiāt ordi-
nem eſt ſuſcepſtive ſexu & p̄ſtituſe ecclie.

Tre b̄tissima ḥgo modo eſt ſup̄ oīs ordi-
nē angelor̄ in ecclia triūphāt̄. ergo hec
erat ſup̄ oīs in ecclia militāt̄. **T**re oīs
ordies ecclie ſunt in mīſteriū. **U**n̄ etiā paſ-
ſores noſiantur; q̄b̄ dīr p̄ pp̄bas M̄iere. i.
L̄oſtitui ſe ſup̄ ge. & re. **B**ta ḥgo nō eſt affū
pta a dīo in mīſteriū ſi in p̄ſortū & coad-
iutoriū. in illud. **F**aciām̄ ei adiutoriū
ſile ſibi. **S**i ſi ſic eſt nō ipa debuit h̄e aliq̄
ordinū. **G**um̄ eſti i ſacredice papa eſt yica-
rii i eſeu xp̄i. **B**ta aut̄ ḥgo nō eſt yicaria ſi co-
adiutrix & ſocia p̄ticeps i regno q̄ ſuit p̄t̄
ceps paſſioꝝ p̄ ḡne biuano. q̄i ſi ſi m̄iſtriſ
fugietib̄ & dīſcipulis ſola ſub cruce p̄ſtit̄
vulnera q̄ filius corpe m̄iſt̄ corde ſuſcepſit.
De extrema ynicie. Cap. lxxi.

De extrema unctione

Vtimo queris de extrema unctione
vtrum ipi⁹ grā timeat⁹ hac plenit⁹
dine. Et vide⁹ q̄ sic. Iac. iij. Si q̄s
totā legē huic uerit⁹ offendit autē in vno:
factus est oīus reus. q̄ qui tenet ad legem
tenet ad totā legē. Unus enim apex dle⁹
nō perib⁹. Sed b̄issima virgo tenebat ad
legē. q̄ ad totā legē. Sed extrema unctione
fuit de lege a dño instituta ⁊ ab ecclia. Ut⁹
in Matth. Q̄ apli⁹ circuibant castella oleo
curates infirmos. q̄ b̄issima ḥgo tenebat
ad extrema unctionē. Itē scadaliasset
si nō suscepſeret ecclie sacramēta. Item
si alia ppter humiliatē suscepſet. ⁊ illud su
scipe debuit. Sed extra Matth. ix. dī. Nō
est opus valētib⁹ medie⁹; sed male hūtib⁹.
q̄ medicina curativa pdit q̄ sanis coferet.
q̄ et apostoli asarū medici si medicinā suā
dñe noſtre cotulerit. Item bñ gñales
confuetudinē paruuli no inungunt. q̄ mſto
min⁹ beata ḥgo q̄ sanctior ⁊ sanior ē omni
paruulo. Itē Iac. v. Infirmit̄ aut̄ quig
er vobis tē. q̄ illud sacramēta nō conserf
nisi infirmari⁹. Sed b̄issima ḥgo p̄ infir
mitatē nō fuit mortua. q̄ nō fuit iniungida.
Q̄ aut̄ sine dolore mortua fuit. pat̄z per id
quod legif de iohāne euāgelistā q̄ deſcen
dit in defoſsum ſepulture ſue locu et facta
oratione poſitus est ad p̄fes ſuos tā extra
neus a dolore mori q̄ a corruptiōe carnis
alien⁹. Sed hoc collati⁹ fuit iohāni ratiōe
ignitaf. nullo aufe forti⁹ b̄iffimē ḥgini
cu ipsa; vt dicit Damas. a nullo illuſtrum
ſuperet. Itē beatissima ḥgo peccasset fi
ore cu intencionē dixiſſet peccauit; q̄ falsum
dixiſſet; sed plus est dicere ope⁹ q̄ ore. Sed
fi extrema unctione accepit dixiſſet ope
peccauit; q̄ falsum dixiſſet; q̄ extrema unctione
nō accepit. Solutio ad predicta
Solutio quod obiect⁹ de rone plenitudinis
donec oīa hāc plenitudinē intrātrā proſeq
mūr differem⁹. Ad illud q̄d obiect⁹ est de
gratijs sacramētalib⁹ rindem⁹ q̄ b̄issima
ḥgo oīa tūc ecclie sacramēta ſuscepit que
tpo suo fuerit oībus hoībus generali⁹ iſſi
tuta ⁊ p̄mulgata oībus obſtruenda. Et hoc
multipli ci de cā. Primo iſſit ad ſuipſi⁹ hui⁹
iſſationē. Seco ppter ſcadali euitatōe.
Tertio ppter p̄cepti impletione⁹. Quarto
pter meritor⁹ ſuperrogationē. Quo to ppter
heretici ſotutatione⁹ alla ſez que nō ipſam
hoīem ſed angelū aſſerebat. Sexto ad pſe
ctoz instructionē; vt q̄ eſt ſanct⁹ ſanctifice
tur adhuc. Septimo ad pctoz redargutio
nē. Poffunt etiā iſſe caufe reduci ad tres
caufas. ppter q̄s sacramēta dicunt in. iiiij.
libro ſentētarii iſtituta videl 3 ad. būlia
tionem. ad eruditioñez. ad exercitatioñē.
Quare aut̄ de iſta ſacramēta ſuſceſ
prioze a b̄iffima ḥgine nihil inueni⁹ ex
preſſum. hoc quoq̄ ſine caufe nō credim⁹
eſte factū. Eſt aut̄ pīna caufe vt p̄ hoc fide
lum denotio exerceſet. Iurta illud Eccl.
xvii. Qui eluidat me adhuc eliſeret tē. ⁊ in
fra. Qui eluidat me vitā eternā bēbunt.
Secunda vt nīa vanā glatio repinat nīa
bona opera p̄ magno cōputando. Plura
enī ſpa excellētissimi meriti a beatissima
ḥgine facta: ino ⁊ ab ipo dño vſq̄ ad ānū
trigesimū implēta credim⁹. q̄ ſcripturaq̄ſi
nihil eſtimuſ p̄teriuſ ſubticeſdo q̄ſi tacen
do dicit nobis ſcriptura illud Luce. xvij.
Eam oīa bene feceritis qui p̄cipio vobis.
dicte bui inutiles ſum⁹. Et noli tuba ate
te canere: quia nō reſpoſdebi ei vnuſ pro
mille. Tertia caufe eſt q̄ dñs ⁊ dñs ſu
as ſecretas habitudines p̄ ſibi notas no
luerūt manifestare. iuxta illud Proverb.
xxvij. Sileat os tuū: laude te alienū. Ut
que in pītia diſcipulor⁹ vel populoſ ſe
rit ſcripta ſunt ad noſtrā edificationē; vt
et nos ſiſr faciam⁹ vt glorificet pater no
ſter qui in celis eſt. Ea aut̄ q̄ apostolus vel
aliiſ ignoratib⁹ geſta ſuſtacuerit. Et hoc
quoq̄p noſtra doctriña vt neſeat ſunt. t. qd
faciat der. tua. Quia vt dicit Greg. Stu
diū celeſtis deſiderij a malignis spiritib⁹
cuſtodiare nō ſufficit q̄ hic ab humaniſ lau
di⁹ nō cuſtodiſ. Unde de p̄dari deſiderat
qui theſauri publici in manu porat. Ut
Berii. Increpat xp̄i natūntas ſe laudatē
et ſe oſtētare cupiſtes. Unde idem. Nocte
voluit xp̄s naſci. Ubi ſunt qui tā impudē
te geſtūt oſtētare ſemetipos. Deniq̄ ſa
cet xp̄s tūc naſciat angelus. laudat multitu
do celeſtis exercitus. Sileat os tuū lau
te alienū. Quarta caufe pōt eſſe q̄ dñs
circa nos qd̄i vult dubitare in via vt men
res noſtras alliciat ad ſenſiſcendū perfe
ctam cognitionē in patria. Unde Exo. xij.
Non remanebit ex eo quiq̄ ſeſiduum ſed
igni coburii. Glo. Gregorij. Qd̄ ex agno
remanet igni coburii⁹ vt qd̄ de mysterio
ei⁹ incarnationis penetrare vel intelligere

De sacramēto alta. et cōfessione

XIX

nō possum⁹ p̄tā sc̄i sp̄nūs humilis reserue⁹
mus: ut nō q̄s sup̄be audeat vel p̄temnere
vel denūciare qđ nō intelligat: s̄ igni traz⁹
dat. i. sp̄nūs actō relinqua⁹. videlz dōec oia
in futuro q̄libet in q̄ cognit⁹ fit et cogſat.
nec t̄ interiz n̄r̄ deuotio sine exercitatio⁹
tor̄ p̄fescat. Enī id quod p̄cedit ibidez. caput
cū pedib⁹ et intestinis vorab⁹. nec remane⁹
bit ex eo quicq̄ vſq̄ mane. glo. Gregorij.
Caput agni vocare est diuinitatem illius
fide p̄cipere. pedes vorare ast vestigia hu⁹
manitatis amando et imitando tenere. Vos
rare intestina est verboꝝ xp̄i occulta et my⁹
stica mādata p̄quirere. q̄ voram⁹ cū audi⁹
sum⁹. In yocatione aut verbo pigritia
m̄fa rep̄hēdīs. qui v̄ba eius atq̄ mysteria
nec per nosiplos requirimus. et dicta ab
alijs inuitaudim⁹. Non remanebit ex eo
quicq̄ vſq̄ mane. q̄ el̄ dicta magna sunt
excutienda sollicitudine: vt anteq̄ veniat
dies resurrectionis in nocte p̄ntis vite oia
mādata eī intelligēda penetrit⁹. Quid
ta p̄tēt esse. q̄ sicut b̄tūs Aug. de beata
Agne vñā ponit regulā vt vbiq̄ de pec
catis agis de ea nolit fieri questionē: ita et
p̄ regulā xp̄i p̄ncipio p̄ se noto de ipa sup⁹
ponaf. In bono quicq̄ boni alijs natura
pura fecerit vel recipit: de hoc exp̄s esse
nō liceat dubitari: cū sicut damas. dicit. A
nullo illustrū sup̄f. **Sexta causa est q̄**
sicut nihil diminutū: ita nihil sup̄fluum in
sacra scriptura ponit: quia vt dicit phus.
Qui vñā dicit qđāmodo plura dicit. Enī
dico et p̄ constanti teneo q̄p̄i ap̄stoli et alijs
sancti receperūt ḡas sacramētās: sup̄
flū eset hoc addere de ipa q̄ gratia plena
fuit. Unde Ber. Si em̄ nec foliū de arboꝝ
re: nec vñ⁹ de passerib⁹ cadit super terras
fine patre celesti p̄ste. q̄d oīe euangeliste
sup̄flū desfluere verbū p̄fertim in sacra hy
 storia nō puto. Dia q̄ppe plena sit sup̄nis
mysterijs ac celesti singula dulcedie redū
dantia: si t̄ diligente habeat inspectoꝝ
eius qui nouit fugere mel de petra oleum⁹
de sa. du. **Mis q̄ rōnibus b̄tissima v̄go**
sacramētoꝝ humile susceptionē et in se h̄c
voluit et tacere: vt dū se magis oīb⁹ in oīb⁹
humiliaret: et ipam sui humilitate quantu⁹
in se erat modis oībus occultaret: sicut hu
militate p̄fectoria omni gratia plena: eā
etiam tacēdo tota scripture proclamarēt.
Ad obiecta de singulis sacramētis per

ordinē cōcedimus eā oīuz sacramētiorū
gratias vel in seipſia vel in eōpollenti ex
cellētū ſuceptiſe. Sucepti q̄ p̄ baptiſmū:
charactēris imp̄ſſione: ſtūtū exercitatio⁹
nem: meritor̄ augmentationē. Quare aut̄
nō agas festi eī baptiſmā ſicut puriſiſa
tionis vna rō poteſt eſſe: q̄ baptiſmū eius
celebra⁹ fuit ſecretor oblatio aut̄ poſt pu
rificationē in maniſto. Alia ratio quare
baptiſmā nō celebra⁹ festū: quia per ſe et
p̄ncipalr̄ datus eſt in medicinā peccator̄.
Nec obſtat q̄ eccl̄ia baptiſmū dūt ſolennē
zat: q̄ ſua baptiſatio baptiſmū noſtri fuſe
coſecratio. noſtra aut̄ ad ḡfam et gloriām
regeneratio. B̄tissima aut̄ v̄go ad baptiſ
ma accedēs ſicta nō fuit: q̄ eo q̄ h̄re debu
it no caruit: h̄ abūdauit p̄cti detestatio: et
ſt̄dei p̄fectione q̄ requirunt in accidente.
Alia de baptiſmo obiecta: ſoluta ſunt per
p̄dicta. Enī eode modo r̄ndendū eſt de sa
cramēto ſfirmatoꝝ in quo recepit alteri⁹
charactēris imp̄ſſione amplioe: meritor̄
augmentationē p̄fectoriē: ſtūtū exercito
tionem et declarationem.

Quid recepit a ſac̄o altaris. Ca. lxxij
Sacramento altaris recepit dīſce
a paſſiōis rememorationē: deuotiois
actualis exercitationē: p̄tra corpo
ralē absentia filiū p̄ſolationē. A sacramēto
penitentie recepit gratiā i excellēti et eōpol
lenti. Pro p̄tritione innocetie pueratiōe
p̄ confessione ḡfariū actionē: p̄ ſatisfactionē
superrogatione. Itē triplex eſt p̄fessio acci
ſatio petrū. recognitiō incōgruitatis: vel
magnitudis b̄ficior̄. p̄fessio de infuſione
meritor̄. et ſt̄ fuit p̄p̄e b̄tissime v̄gis p̄fessio.
Quid confitebas. Cap. hexii.

Eid p̄ſtebas deo. Et tantā gratiā
q̄ recepit quā nunq̄ cū cōdigno me
ruit v̄l quā oīs creature merere po
tuerit: h̄ ipa de d̄gno meruerit. hec et filia
fuit: cofeffa b̄to iohāni euāgeliste ſuo p̄p̄o
p̄fessori. **Itē in extrema ynciōe recepit**
complete v̄ctorie p̄terite: et plene glie futur
re ſignificatio: et loco remiſſionis venia
liū toti⁹ doloris mortis remiſſionē. p̄ infir
mitatis alienatōe: toti⁹ corporis glificatiōe.
Et q̄ b̄ ſac̄m̄ potuerit b̄tissima v̄go nō re
cipere tanq̄ exēpta p̄ p̄uilegiū qđ p̄fert dīſ
bis q̄ ſine infirmitate et mortis dolore di
gnat⁹ fuerit euocare. q̄ vt videt nō tenent
ad ynciōe extrema cū oleo ad infirmos

De sacramento cōfes. bīssimē viginis.

p̄ infirmitatib⁹ institutā. Vides tñ verisile esse q̄ bīssima v̄go isti p̄nlegi⁹ se introducto ppter humilitatē abrenunciauerit. s̄c et alia sua p̄nlegia dñi vineret occultauit; t̄ q̄ sacram̄ istud p̄tōn⁹ institutū humili⁹ suscepit ut humiliatē quā p̄ tota vita te nuerat egressura psumaret. Et dñi in extre mo vite articulo ad p̄formitatē p̄tōn⁹ de scēderet dño illā exaltat̄e chorda dñs trā scenderet angelor̄. In sacramento mīsi monij triplex boni habuit bīssimayirgo. Unde Aug. Omne iuxpiari boni ipletuz est in p̄ceptibus xp̄i. fides. proles. sacrū. Prolē cognoscim⁹ ipm dñm. fidē q̄ nullū adulteriū. sacramētū q̄ nullum diuinitū. habuit ḡ beatissima v̄go ista grātā excellētū. coniugia enī sunt sanctiora pari voto p̄tēntiū. In Augu. Enī iuxpi rato sans enīs cōiuges manebat̄: quanto sanctiora cōcaditer deo placita suabat. Solē autē sacramētū ordinis bīssima v̄go nō rece pit. Hoc enī s̄m exteriore hoium quādām rep̄nitatiōe. p̄fert dignitatē: interius autē s̄m veritate humili p̄tēnt ad sc̄ritutem. Unde p̄ oppositū statū bīssime viginis opponebat̄: q̄ interius summā hūt cōam deo dignitatē. exterius summā habuit corā hōibus humilitatē. t̄ ita h̄ sacramētū nō recepit beata v̄go. Primo p̄p̄t̄ sui p̄ietate. Seco ppter humili aliarū mulierū cōformitatē: q̄ ab hoc sacramento exclusi sunt propt̄ tria. propt̄ sexū videlz idignitatē: maiore peccati facilitatē. t̄ propter ea q̄ ex his sequit̄ regim⁹ incogruitatem. Tertiō ad dignandū statū sui elevatiōe. Q̄s enī dignitates ecclie sunt introducete in summi: et salutē fideliū aiariū. In dñs ē enāglio Adat. xx. Reges gentiū diantr̄ eoz t̄c. Vos aut nō sic. Sed qui maior est vestrū t̄c. vnde t̄ oēs pastores nosanf. In Berū. Non est q̄ blandiciē celsitudi ybi sollicitudo maior. Illa discrētū intēdit. hec amicū pbat. Et infra. Ad qd oīmodis attendendū. Non enī ad dñiandū opinor. Nam t̄ppba eoz s̄li leuaref audiret. Ut euellas t̄ desfras t̄ disodas t̄ dissipes et edifices t̄ plāces. Quid h̄z fastu; sonat? Rusticam magis ludoris stemate quodā labor spūalis exp̄sūs ē. Et nos igit̄ vt mul tū sentiam⁹ de nobis; vel nobis impositūs senserūm̄ mīsteriū: nō dñm dāti. Et infra. Disce exēplo p̄pheticō p̄dere non tam ad imp̄itūdū q̄ ad facititādū qd tps requir,

Disce sarculo tibi opus esse: nō sceptro: vt opus facias pp̄be. Et quidē ille nō regnaturus ascēdit: p̄ exturpatū. Et infra. An mēcessorū tuū apli audierūt. q̄ mēfisi. qđē multa. oparū autē pauci. Paternūt̄ bīben dicato hereditatē. Nam s̄ filiū t̄ heres. Ut probes heredē engila ad curā: t̄ non ocio torpeſe ne et dicaf tibi. Quid h̄s rota dic ociosus? Alulto min⁹ inueni op̄z aut delūs̄ resoluti aut resupinū pompis. Nil tibi h̄z tabule testatoris assignat̄. S̄ qđē si illarū tenore p̄tētū sis curā pot̄ herē ditabis t̄ opera; q̄ glām t̄ diuinitas. Blā dñs cathedra. Specula est: inde demiq̄ sup̄ inēdit̄: sonās tibi noīe nō dñūs h̄z officiū. Quid m̄ loceris in eminēti. vñ oīa p̄spēct̄: qui speculator: s̄p̄ oīa constitueris. Enī uero prospect⁹ iste p̄cipitū parit: non oīū. Qñ libet glām: t̄bū octari non licet. Nec loc⁹ est ocio: sedula vēget sollicitudo oīus eccliarū. Nūquid tibi aliud dimisit̄ sc̄is apli: Qd habeo inq̄ t̄bū do. Quid illud: Cñsc̄o nō est aurū neq̄ argentiū: cñ ipē dicat. Argentiū t̄ aurū non est mīhi. Et infra. Necq̄ ille tibi dare potuit qd nō habuit. Qd habuit hoc dedit: sollicitidinē t̄ dixi sup̄ ecclias. Nunquid dñationē: Au di ipm. Nō dñantes inq̄t in clero h̄z forma facti gregis. Ex his t̄ s̄lib⁹ p̄ dignitatis ecclie introduce sunt in servitium mīsteriū. Bīssima aut v̄go assumpta ē in salutis auxiliū t̄ regni colectū. Ipla enīs sola mīstris fugiēbus patēti copassā est. Unde enī sola regni p̄fōrtū obtinuit: que laboris adiutrix fuit. Inē illud. Faciam⁹ ei adiutoriū ad una. t̄ simi. sibi. Licet autē bīssima v̄go sac̄m̄ ordinis non receperit: quicqd tñ dignitatis vel ḡc in ipsō p̄fert. de hoc glēna fuit. In iplis enī p̄fert sept̄ formis ḡa. hec aut omnifariā gratia p̄lea fuit. Itē tria sunt in sacramento ordis. dignitas mīsterialis: p̄tā spūalis: t̄mīnī stratio executiois. hec autē tria bīssimayirgo habuit in se cōpōlētē t̄ excellētē. Mēst̄ ecclie h̄sīt̄ dignitatē beneficialem p̄ characterē excellētē. bīssima autē virgo h̄z corōnē regni ecclie militatā t̄ ecclie tria p̄banc. In summi mīst̄orū p̄p̄o. s. appellat̄: t̄ est fūoꝝ dei fūoꝝ. hec autē regina t̄ dñia angelor̄. Iles fūoꝝ dei: ista ip̄a trix rotūs mīdi. Item in mīstriis est p̄tā spūalis: t̄p̄alis: delegata a deo vel subdeles gata t̄ yicaria. In ipsa autē est plenitudo

De virtutibus & fide b^tissime virginis XX

pratis celestis ppetua ex auctoritate ordinaria. **I**te in misericordia est execratio ligatio et soluedi p ysum clauis. in ipsa autem est dñandi legitima pratis ad ligandum & soluedi p impium. Et sic qdā e dignitatem & ḡm in orbib⁹ in ḡne: pstat b̄tchaginū mīme defusse.

C De virtutibus. **E**ap. lxxv.

Ed ne videat ḡutes sine dignitate s̄ ḡiales habuisse & sp̄lū caruisse: dicim⁹ ipsam singulorū ordinū dignitatem: ḡras p cōp̄lentiam & cū excel lentia posse distinſe. **H**abuit autē cū exorcistis demonū expulſionē. **U**nū **B**en. iij. Ipsi cōteret caput tuū: & iudicis holosferne inter se, & hester yicit Amā. **C**ū hostianis hunc iro ductiōne mūdorū & exclusionē mūdorum. **E**zech. xljin. Porta hec clausa erit et non aperiet. Princeps ingredieſ p eā. q. d. pos ta hec principem & limitatores suos intro ducit: & indignis clausa erit. **H**abet etiam cū acolitis illuminationē. **L**ant. iij. Quae est ista q̄ as. Et illud **N**u. xxiiij. Quid stella ex iacob. **H**abuit cū lectorib⁹ oīum p̄p̄her tari expositiōne ad lcam i seipso. **U**nū **E**sa. vii. Ecce ḥgo coepit & pariet doctrix est em discipline dei. **H**abet cū subdiaconi doctrine aplice oīfōnē. Unde signat per archā i qua fuerit deuteronomiū & māna & diuinā sapia. **H**abet cū dyacomis ḥbi dñi oīfōnē alia ad scribendū narratiōnē consiliō dñi pfectā impletionē. Unde **L**uc. ii. **M**aria cōfubabat. o. x. hec. **C**ū sacerdotibus dñicī corporis p seipso for marationē tractationē & cōicationē hoc est q̄ corpus dñicū in mediātē eius ḥbo & cōfensu de carnib⁹ & sanguib⁹ iōsus formatiō fuit: et ipm familiarissime dūtissime tractauit, & in cib⁹ & potu nobis coicauit: & yō nos oēs ad iugū sui suave & onileue: charitatem sc̄ ligauit: & ab oībus culpis & pēis nō solū solutos offedit: s̄ etiā absoluit. iux illud **J**ob. vi. Qui mādicat carnē meā tē. **H**abet cū ep̄is clericis ordinationē p̄bendarū collationē. tēgloz̄ s̄crationē, sacerdarū ḥgini velationē. Ordinat enī eis sacerdotes p sacramētū collationē. **B**tissima autē ḥgo p oīmē oblationē. Juxta illud **E**sa. li. Mūdamini q̄ fertus vasa dñi. Confert etiā ep̄is p̄bendarū instruēdo. bea tissima ḥgo p̄bendarū faciendo. Consecrat & ep̄s tēp̄la corporalia dedicando. **B**tissima ḥgo templa sp̄ualia castimoniā inspirando, & sibi

illa specialis rēdēcādo. **E**osecrat etiam ep̄s ḥgines exterius b̄fidecādo. **B**tissima virgo consecrat ḥgines interiōrū virtutib⁹ adorādo et eas filia suo despōsando. & non tñ ḥgines: sed & ḥginitate p̄sērādo. Et non qđem op̄probriū sterilitatē eis auferēdo: s̄ eas si bi speciali in filias adoptādo & ad statum dignissimū exaltādo. **Z**uix illud **S**apic. vj. **Z**incorruptio facit eē p̄ximū deo. **C**ū **H**abz autē cū papa b̄tissima ḥgo eccliarū soli citudine: p̄tā sp̄ual plenitudo nō p̄ privilegia tēp̄ actū vniuersitatē eccliarū sollicitudinē q̄z papa ē p̄ p̄m. ip̄a autē mī oīz xp̄ianoz imo oīz bonoz. iux illid **S**ap. vj. Quid oīz bonoz mī ē. Prat̄ pleitūdine ī vita ista: s̄ no in celo: nec in purgatorio: nec in inferno. Beatissima autē ḥgo habz p̄tēm in celo & t̄ in purgatorio & t̄ in inferno. **P**rinis legator actū vniuersitatē. vt patebit ifra cu de puilegūs ei īq̄rem. **C**ēt̄notā q̄ cū. b. ḥgo facia p̄ p̄tēm. **I**stituta hūi s̄r̄ su p̄scipitio ppter b̄ peccatricē se mētēs ope falsus dixit: s̄ylera debitiū ī boīs p̄tēm. **S**e p̄formas se vere ope eē huile denūciās per oīa verū dixit. **G**i ḡ māfēstū ē q̄ qđē dī ḡuitad v̄l ḡfe i sac̄ ecclie pleitūdine ḡfe q̄sūt ī. b. **H**ęc oīmo nihil decessit: sed eaz b̄ totū v̄l ḡms sac̄alib⁹ v̄l in earū cōpol̄tib⁹ v̄l excellētib⁹ plenarie possedisse.

De fide. **E**ap. lxxvij. **P**ost h̄ q̄ris an sim q̄ gra ē ī v̄tūtē b̄ p̄tēa i p̄leitūdine b̄tē & fides sit cōp̄rehēda. Et q̄ris p̄mo d̄ ḡfē fidei. vtr. b̄ ḥgo h̄uerit fide. Et v̄ q̄ no. latera enī cūi tād sit eq̄ua & vniuersib⁹ quātā h̄z fide. tārā h̄z dilectionē & cōduero. t̄ b̄ sp̄ & v̄b̄q̄. **S**z b̄tissima ḥgo tātā h̄ut dilectōez q̄ crat sup oīm dilectionē ī via. ḡ & tantā habuit cognitio q̄ erat sup oīm cognitionē: quāz nūnq̄ h̄ut aliā cōtūra: ḡ recognitio bea tissime ḥgini ī via fuit excellētior cognitionē rap̄t q̄ est creature exītis ī via. sed cognitio rap̄t excellit fide & nō ē sim mo dū fidei: ḡ nō habuit fidē. **I**te & ad **L**orn. xii. **R**api v̄sq̄ ad tertū celū. **S**up h̄ dicit glo. q̄ paul⁹ vidit ī rap̄t sicut q̄ s̄i i ter tia hierarchia. ḡ b̄tissima ḥgo sibi vidit et excellētius. Sed illi q̄ de terra hierarchia sit nō videt p̄ fidei: ergo nec b̄tissima ḥgo h̄ut fidei. **I**te mādictia cordis ē dispositio ad vidēcēn dñi. iux illid **M**at. v. **B**ei mūdo corde tē. ḡ ybi maior mādictia ibi maior vi c. iiiij

De fide beatissime Virginis

50. Sed nulla creatura vniq̄ habuit puritate quantā illa que ea puritate nitebat q̄ sub deo maior neq̄ intelligi; ḡ nunq̄ creatura aliq̄ habuit tā altā cognitionē; ḡ eius cognitio fuit sup raptū; ḡ sup fidē. Quicq; qd em̄ supius est supiōe; supius est inferiore. **I**te enim ad noī ens infinita est di-
stantia; ḡ p̄tō; t̄ nō peccatrix distātia ē in
infinitū. Sed tm̄ p̄tā nostra diuidit iter
nos t̄ deū; ḡ ybi plus de p̄tō maior diui-
sio; t̄ ybi minus de peccato maior cōiun-
ctio; ḡ ybi oīno mīsl̄ de p̄tō prima cōiun-
ctio. Sed nulla pura creatura est vel fuit
oīno in via sine p̄tō, iuxta illud, Job, s.
Si dixerim⁹ q̄ p̄tām̄ nō h̄em⁹ t̄c, excepta
beata Virginē, q̄ dicit Aug⁹, cū de pecca-
tis agit t̄c. Ergo nunq̄ aliq̄ pura creatu-
ra ita cōiuncta fuit deo sicut beatissima Vgo.
Sed illa cōiunctio est p̄ cognitionē t̄ dilec-
tione, ḡ sup raptū; ḡ sup fidē. **I**tem
tres sunt actus hierarchie purgari: illumina-
nari: p̄fici: h̄m̄ Diony. Et sūt illi tres act⁹
ad initī ordinati q̄ maiore purgationē
sequit̄ major illuminatio; t̄ maiore illuminati-
onē sequit̄ maior p̄fectio; sed beatissima Vgo inter puras creaturas: purga-
ta fuit in summo; ḡ ei⁹ cognitionē fuit super
oīm̄ cognitionē oīs creature in via. Itēz p̄
cognitionē eleuat̄ aia ad deū; t̄ in illo mo-
ta est. natura Vgo est que eleuat̄ de⁹ est mo-
to; q̄ eleuat̄ t̄ ybi t̄ ad quē natura eleuat̄,
gratia aut̄ dispositio est media per quaz fit
eleuator. Natura aut̄ est in oībus equaliter
ad hoc q̄ sit dei capax p̄ cognitionē t̄ dilec-
tione. Sili⁹ dēs in se cōdē modo se habet
respectu oīu⁹; ḡ si aliq̄ magis eleuator ad
cognitionē dēū q̄ alter: hoc erit propter
mediū eleuat̄ qd est gratia. Sed grā bea-
tissime Virginis: maior fuit omni grā pure
creature ergo altius eleuabat ad cognos-
cendū dēū q̄ aliquā creatura; ḡ cognitionē
eius fuit sup raptū t̄ sup fidē. **I**te grā
et glā sic se hñt ad iūice vt p̄portionabilis
habes maiore ḡfam habeat maiore ḡfiaz.
iuxta illud Zach, iii. Exequabit ḡfam ḡfē
Sed inter cōphēsōes nunq̄ habuit aliq̄
pura creatura tā altā cognitionē quātā h̄z
beatissima Vgo in patria; ḡ int̄vatores nunq̄
habuit aliquā pura creatura tam altā co-
gnitionē in via; ḡ sup raptū t̄ fidē; ḡ eius
cognitionē fuit sup raptū t̄ fidē. **I**te q̄d
sunt vacuū ipm̄ simpl̄ nō est plenū; q̄
cōtentum cōtentū est cōtentū cōtinētū; ḡ si
cōtentū in se p̄t plus recipere; ḡ t̄ cōtinētū.
Exemplū in domo plena dolys vacuist̄; si
beatissima Vgo habuit fidei vacuitatē respe-
ctu gratificō fuit plena gratia; qd falsum
est. **I**te q̄ beatissima Vgo fuerit sapientior
oi creatura: signū est q̄ liber q̄ de sapia in-
titulat̄ de b̄a Virginē sp̄l̄ exponit̄ et q̄ de
sapia dicunt̄ q̄s de ipa dicant̄ ecclia sterp̄
taf; vt p̄z in epis q̄ de ipa legū. In sapia
aut̄ nihil est de stulticia vel ignoratiā; ergo
beatissima Vgo plena fuit sapia. Sed in fide
nō est plena sapia s̄ ex parte, iuxta illud, j.
Cor, xiiij. Et parte cognitionē⁹; ḡ beatissima
Vgo nō habuit fidē sed plenā cognitionē.
Ite Greg⁹. Quib⁹libet in hac carne vi-
uetib⁹ sed cū inestimabili virtute crescitib⁹
actiue p̄eplationis: p̄t̄ claritas dei vides
risi tñ huic vite fundit⁹ moriant̄. S̄ nulla
pura creatura in hac vita tā limpida vidit
claritatē dei sicut b̄a Vgo. ḡ eius cognitionē
fuit sup raptū t̄ fidē. **I**tem q̄ cognitionē
beate Virginis fuit sup fidē ex excellētō cogni-
tionib⁹ alioz videt̄ p̄ b̄m̄ Berni, q̄ dicit.
Quis enī excepta fortassis illa q̄ hec sola i
se felicissime meruit exp̄r̄; intellectu cape-
rone discernere possit qualib⁹ splēdo ille in
accessibilis Virginis secesserib⁹ infuderit.
Et vt illa qd inaccessibile est accedere ad se
ferre potuissest: de portūcula eiusdem corporis
cui se imēdiate aia cōtempauit reliq̄ masse
vmbraclū fecerit. Et forte ppter hoc inaz
xime dicti est. Obūbrabit; q̄ res nūmīz
erat in sacro, q̄ sola p̄ se trinitas in sola
et cū sola Virginē voluit opari. Soli enī daz
tū est noīs cui soli datū est exp̄r̄. Dicat ḡ
pūllctū supueniet in te; q̄ vñz potentia
sua fecidabit te; t̄ x̄tū altissimi obūbrabit
hoc est illum modum quo de sp̄s sancto cō-
cipies dei x̄tū t̄ dei sapientia x̄ps sic in sui
secretissimo cōfūlito obūbrando conteget
et occultabit; quaten⁹ q̄ntū tantū notus est
patrū notus sit t̄ tibi. Ac si angelus r̄ndes
at Virginē. Quid a me q̄ris qd in te mox ex
perieris. Scies. sc̄es t̄ feliciter sc̄es; sed
illo doctore quo t̄ auctore. Ego aut̄ missus
sum Virginalem cōceptum nūciare nō crea-
re, nec p̄test doceri nisi a donante, nec p̄o-
test adduci nisi a suscipiente. Et hac auctoritātē
colligit q̄ beatissima Vgo de incarnatione
t̄ de filio dei incarnato habuēt cognitionē que fuit sup̄a fidē, q̄, si tātu not⁹

esset sibi qui non^o erat p̄t, qd nō p̄t intel̄ligi de cognitione fidet sibi quaz non^o erat et multis. Ex his aut̄ cōcluditur q̄ cognitione beatissime virginis fuit supra fidem et super omnē cognitionem pure creature existens in via sua.

De spe. Cap. lxvii.

Onsequēter q̄rit de specie trūm beatis etissimæ xgo habuerit spem; et p̄t yideri q̄ nō p̄ eadem q̄ de fide possit. Primo si spes est certa experientia future beatitudinis ex meritis et gratia pueniens si sequit spes ad fidem; et certitudo spei ad fidem certitudinem; q̄ sicut cognitio ad cognitionem et certitudo ad certitudinem; q̄ si cognitio beatissime virginis super oēm vie cognitione fuit et transcendens fidem; q̄ certitudo spei eius est super oēm vie certitudinem et trascendens spem. Itē certitudo speli vel ē fallibilis vel additionalis. Si enim incertus est q̄s de eterna beatitudine falso potest cadere potest. Si aut̄ sperat sub p̄di etiōe, s. si permanenter in charitatē tūc sua certitudo est additionalis. Sed certitudo beatissime virginis de eterna beatitudine fuit absoluta et infallibilis; q̄ fuit maior oī certitudine spei; q̄ non fuit p̄ modū spei; q̄ non habuit spem. Itē cui inēt vīa oppoſitorū alterū inēsse non potest sed timor separationis et spes opponuntur; et beatissima xgo habuit tamen separationis; q̄ nō spes. Itē inter gloriam amissibilem et gloriam inamissibilem meum ē gratia inamissibilis; q̄ beatissima vīgo certitudinē habuit et statu gratie mediū in inter statu p̄t et statu vie; et certitudinem p̄t et certitudinem vie; sed certitudo spei pertinet simpliciter ad statu vie; q̄ inferior ē il la certitudine q̄ fuit in beatissima xgo; et ita etā xgo non habuit spem; q̄ maiore certitudine.

De charitate. Cap. lxvii.

Onsequēter queritur de caritate et trūm in beatissima xgine fuerit. Et videb̄ q̄ habuerit charitatem excellēte omnis pure creature. In luca. vii. ca. legitur q̄ premista quōde de duobus debitorib⁹ quoz vīus debuit denarios. I. alius. c. et nō habeb̄ illis vnde reddenter donauit ytrisq̄ et querēt dho quis pl̄ dixerit responderet. Estimo q̄ is cui plus donauit. Ex hoc colligif q̄ ille plus tenet diligere cui plus donat. Et beatissime virginis super oēm creature donauit fuit; q̄ plus diligere tenebat. Sed quātū diligere tenebat statu dilexit; q̄ ipius

plus q̄ aliqua creatura dilexit, et ita videb̄ q̄ maiore charitate habuerit agel. Item gratia gratis data ordinat̄ ad gratiam gratiū facientē, sed beatissima xgo habuit gratiam gratis dataz super oēm creaturā in via vel in patria existente in h̄o meruit ecce beata m̄ dei; q̄ r̄ḡtām gratū facientē habeb̄ bit ḡtam oīs creature excellentē. Item charitas est de corde puro et p̄sciēta bona et fide nō ficta; q̄ ybi maior puritas ibi maior charitas; sed beatissima virgo habuit puritate in summo qua sub deo maior nequit intelligi; q̄ charitatem habeb̄ in summo cui in creaturā eq̄lib̄ nequeat intelligi. Itē nullus tātu tenet iure diligere sicut pater et mater; sed inter creaturem sola fuit beatissima xgo mater dei; q̄ nulla creature tenet diligere deum tātu; sed quātū tenet diligere tātu dilexit; q̄ beatissima xgo deū plus q̄ aliqua creatura dilexit. Itē puerb. viiij. Ego diligētes me diligō; q̄ plus diligētes plus diligō; q̄ quēcunq̄ deus maxime diligit; ille deus maxime diligit; sed deus super oēm creature maxime dilicit beatissimā virginē; q̄ ipsa ad ipm̄ maiores super oēm creature habuit dilectionē. Huius etiā signi est q̄ de ipa cantica cantorum q̄ amoris ostinet p̄fectionē specialiter expounit; et ibi amica et charissima p̄ excellētā nominat. Itē Breg. Exhibitiō operis est probatio dilectionis; sed deus nūq̄ alicui creature tātu beneficium exhibuit i operē; q̄ nullā creature tātu dilexit; q̄ ipo deū pl̄ oīs creature redilexit. Item licet deū de omnibus abundanter et illuminet oēm homines non tñ oēs recipiunt equaliter nec omnes equaliter illuminantur. Quis diuerstatas duplex ēt̄ esse videb̄. Una ex pte recipiēt et altera ex pte dantis. Ex pte recipiēt quia vīu recipiens capacius et altero; et ppter h̄ recipit magis alterū alto. Juxta illud Adat. xviij. Divisit illis bona sua vīnūcūq̄ bīm p̄ pñā virtutē, glo. capacitatem, hāc aut̄ capacitatē operat humilitas. iuxta illud Iac. iiiij. Humilibus dat ḡtam; q̄ ybi maior humilietas; maior capacitas; sed in beatissima virginē int̄ oēs creature maior fuit humilitas; q̄ maior capacitas; q̄ maxime ḡtam recipi potuit; q̄ quātū recipi potuit tātu recipit; q̄ ḡtam ē summo creature recipit. Item ex parte dantis ē diuerstatas domi; q̄ cu dās dat bīm rōne et rō respiciat finē; maius do-

De spe beatissime virginis.

uus dat qd̄ dat ad maiore finē. ut impator magi daret cui daret bonū ad eccl̄iū senatorē. q̄ cui daret ad essendū simplicē seruū. Sed beatissime h̄gini dabat donū ad essendū matrē dei. oībus aut̄ alijs dabat gratia ad essendū seruū dei. Sicut ḡ improposito nabilis manus ē esse matrē dei q̄ seruū dei. ita improposito nabilis manus ē donū qd̄ datur ad essendū matrē dei. q̄ ad essendū seruū dei. Sz donū in quo alia oīs donant̄ est charitas; ḡ charitas beatissime h̄gini ē i proportionabilit̄ maior caritate oīs creaturē. Ut Aug. in libro de natura vīta. Inde enī seruū q̄ ei plus ḡfē sit collatiū ad vincendū ex oī parte p̄tīm̄: q̄ cōcipe & t parere meruerit̄ quē p̄stat nullū habuisse peccatiū. Et iterū. Illa aut̄ h̄go singulari ḡfē p̄teuta est atq̄ repleta; ye ipm̄ haberet ventris sui fructū quē ex initio habuit yniueritas dei. **J**te eadē nūero est caritas quāz h̄go beatissima h̄go modo in p̄fia: quā habuit in via in substantia. Sed q̄cūq̄ sunt eadē nūero sīm̄ substantiā eadē semp̄ sunt super substantiam; ḡ si nūc habet maiore charitatē caritate oīs āgeli & tūchabit. **J**te arguit̄ p̄ effectū. Quicūq̄ effect̄ sequit̄ ali qua formā sīm̄ substantiā sī semp̄ maner idē effectus; nō augmentat̄ p̄ substantiā; ḡ t caritas eadē erit sīm̄ substantiā. Sz fācere dignū vīta eterna; est effect̄ qui sequitur formā q̄ est caritas sīm̄ substantiā & ille effect̄ extat in via & in p̄fia nō augmetat̄ per substantiā; ḡ t caritas eadē erit in via & i patria nō augmentata p̄ substantiā. Cuz ḡ beatissima h̄go habuerit maiore caritate oī angelo in p̄fia habuit maiore caritatē om̄ni angelo in via. **J**te sublato a beatissima h̄gine oīno fomite & post penalitate & tan̄cē corporis animalitate habuit maiorem caritatē oī angelo in via. Sed ista ablatio nō est aliqua adiectionē facta caritati. quātū ad substantiā sī quantū ad actus elevationē & extēnsionē & expeditionē; ḡ caritas eius in substantia fuit maior in substantia caritatē angelī; licet minor fuit quantū ad actuū: t hoc ppter p̄ditionē & statū subiecti i quo erat. **J**te dicit̄ Aug. q̄ s̄ceptū. Diliges diū deū tuum̄ te. nō pōt̄ impleri i via & cōstat q̄ h̄ est ppter p̄ditionē vie; q̄ sunt: vīto ad corp̄ coru; p̄fible penale & siāle; & vīsio p̄ speculum in enigmātē cōstat q̄ h̄c oībus sublati plene adimplerunt; & ita

videt̄ q̄ p̄fectio caritatis vīe in caritate patrī non fiat p̄ aliquā adiectionē quātū ad substantiā; sī p̄ extēnsionē & cōlevationē quātū ad actū eadē substantiā p̄manet; ḡ si beatissima h̄go h̄uit maiore charitatē quātū ad substantiā oī angelo nūc in patria; habuit etiā i via. **J**uxta hoc; ḡ q̄t̄ vīta caritas beatissime h̄gini in via fuit in statū tali q̄ potuerit augmetari; & videt̄ q̄ sic. Omne enī qd̄ est cōtra summū melioris p̄ditionis ē si p̄t̄ augmentari i bono. Sed p̄stat q̄ charites beatissime h̄gini fuit cōtra summū & in optimo statū; & potuit augmetari. **J**te Augustin⁹ ad Hieronymū. La ritas ē vīta; q̄ id quod diligendū ē diligēt̄. Nec in alijs maior; in alijs mino: in alijs nulla est. Plenissima h̄o q̄ tā non posuit au geri q̄du h̄c hōviuit; inuenit̄ in nemine. q̄du ḡ hic est viuēs augeri pōt. qd̄ si cōce dāt. Cōtra caritas beatissime h̄gini fuit p̄fectio sīm̄ statū vīe; sī p̄fectio ē qd̄ est in termio q̄d̄ ē cōtra terminū; sī q̄ augmentabili est cōtra terminū ē; sī caritas beatissime h̄gini nō est augmentabili sī in summo cōplemento sīm̄ statū vīe. **J**te sicut in corporalib⁹ ita nec in spiritualib⁹ quicq̄ est vacuū sīm̄ actū. sī inter caritatē in augmentabili patrī & caritatē augmentabili vīe; mediū est caritas vīe in augmentabili; ḡ cū extēnsio exēst vel mediū erit vel aliqd̄ erit vacuū. Illud aut̄ mediū nō arguit̄ nisi beatissima h̄gini; q̄ fuit in statū vīe summa et p̄pinq̄uissima statū p̄fie; ḡ habuit caritas vīe in augmentabili & in summo. **J**te int̄ caritatē augmentabili quātū ad substantiā & quātū ad actū. & caritatē in augmentabili quātū ad substantiā & quātū ad actū mediat̄ caritas in augmentabili quātū ad substantiā. augmentabili aut̄ quātū ad actū. Quarta cōfī differentia ē impossibilis sc̄ q̄ sit augmentabili sīm̄ substantiā & nō sīm̄ actū; sī medio p̄fectibili debet media p̄fectio; ḡ cū beatissima h̄go habuerit medium statū in via m̄ p̄fectibiliā mediā habet p̄fectionē; ḡ habebit caritatē in augmentabili sīm̄ substantiā & augmentabili sīm̄ actū. **J**te omne creatū certo termio & quātū re est mēsurat̄. Omnia enī fecit de' nūmero; pondere & mensura; ye d̄f Sapien. p̄f. ḡ nullius creati potētia ent infinita in via; ḡ aliter erit in suo summo; sī summi p̄fesibile perfectionis vīe fuit beatissima virgo;

ergo habuit caritatē yie i summō. **Juxta b** de iusticia.

qrif. Ut rū btā xgo habuit fructū in via p
modi partie. **E**t videf q sic Augu. de doc.
xpia. **F**rui est amoze īmperī alicui rei pp̄t
se; fed b̄tissima virgo īheredit in summō
amore pp̄ter se; et inseparabiliter; g fruebat.

Cré int̄ tātu cōprehēsor et tātu viatores
triplex est medius cōprehēnsor simp̄l; et via
tor simp̄l simul; sicut dñs iesus xp̄s; et com
prehēsor simp̄l; et viator sicut sicut an
geli custodis et ministeris hōiuz deputati
b̄m qd sunt viatores yſq ad diem iudicii.

Terciu mediū est viator simp̄l; et cōprehēsor
dens et fruens sūn quid; g cū inueniat alii
quis cōprehēnsor tm ȳ hoies sancti in pa
tria; et alijs viator tñi ut homines in via; et
alijs cōprehēsor vi viator ut homo deus;

alijs sūn quid viator simp̄l et cōprehēsor
ut angelus inuenient quarta differentiā alii
quid erit vacuū. et ita erit aliqua psona via
trix simp̄l et cōprehēnsor et fruens sūn
qd; et erit summa in statu yie et p̄pinq̄si
ma statu parrie. **D**eī aut̄ b̄tissima virgo;
g ipsa ē viatrix simp̄l et cōprehēnsor et fru
ens sūn quid. Et his aut̄ oībus videtur q
b̄tissima xgo nō habuit grām ȳtutū theo
logicas sūn modū cōes si pfectio modo et
excellētio i modo pfectiois pure creatu
re, qd si cōcedat. **E**t rā; qz perfectio addita
pfectio nō destruit ip̄am h̄ auget. **C**ré
qz status yie inferior et statu patrie; g sum
mū yie inferior īsummo parrie. **I**tem dñs
in Mat. x. **Q**ui minor ē in regno celorum
major ē iohāne baptista glo dīc. **O**is sc̄is
qui est cū deo; major ē eo q̄ iā ē in mundo.
Item sup illud. Ecce ego mitto angelū me
ūni tē; dicit glo. Non sum' angel' celi ma
ior est quoniam hose. **P**ost hec qrit de ca
ritate beate xgnis qua habuit ad p̄mū
vtrī illā haberet ad p̄mū ī summō crea
ture. Et videf qz non; qz maiorē caritatē
nemo habz tē; sed ip̄a aīam suā non posuit
p̄ amicis suis g nō habuit maiorē caritatē
alijs q̄ aīas suas p̄ p̄mī suis posuerit.

Contra; pp̄ter qd vñā quodg; ip̄mī maius
vt pp̄t quod amam'; ip̄s magis diligim';
vdic p̄bs. I. post. Sz p̄mū amam'; pp̄t
dei; g qui plus amat dei; plus amat p̄z
mū. **C**ré eadē caritas ē qua diligis de' et
p̄mū; g q̄ h̄ sūmā charitatē ad dei sūmā
h̄ ad p̄mū. Sz b̄tissima xgo summā cha
ritatē habuit ad deum; g ad p̄mū.

C De virtutibus cardinalibus; et primo
Alagnū enim esset opus misericordie qd

Onsequētē qritur de virtutib⁹ car
dinalib⁹; et p̄mo de iusticia in q̄ sta
tu habuerit enī b̄tissima xgo respe
ctu; fed b̄tissima virgo īheredit in summō
ctu viator. **I**usticia em̄ et misericordia op̄
ponunt in effectib⁹; g q̄ h̄ de iusticia ma
gis; minis h̄ de misericordia; et ecōverso.

Sed b̄tissima xgo virpura mater misericor
die fuit misericordissima; g minimū habu
it de iusticia. **T**res ysa. xxvi. Opus iusticie
pax. et ic̄. xxv. **I**usticia nō fecim⁹ in terra;
ideo ceciderit habitatores ei⁹. **I**tem in p
uerb⁹. xvii. **J**ust⁹ accusator est sui. Ex iust⁹
oīb⁹ colliḡt q̄ act⁹ iusticie in via est iusti
ficare mala; punire; tytia castigare; que
nō fuerit in b̄tissima xgine; g non habuit
act⁹ iusticie in via. **C**ré item dñs sunt p̄tes
iusticie declinare a malo et facere boni; sed
vtr̄q̄ istoz habuit beatissima xgo super
oīs puros viatores; g iusticiā habuit super
viatores. **N**ō aut̄ b̄tissima virgo declina
tione a malo habuerit excelleunt⁹ omnib⁹
viatorib⁹; p̄t ex hoc q̄ ip̄a sola viatrix fuit
que nunq̄ peccauit. **U**nde Aug. Excepta
qz hac xgine de qua pp̄ter honore domi
ni cū de petris agit nullā volo fieri mentios
nē; si oīs sancti et sc̄i puenirent et dicerent
q̄ petri nō babem⁹ quid respōdem⁹ eis
nisi qd dicit Johannes in p̄mo caplo p̄me
cano. Si dixerim⁹ q̄ petri nō babem⁹ nos
ipsos seducim⁹ et vitas ī nob nō ē. **E**xcllit
enī oīa viatores i opatiōe boni. In enī
q̄ dñi genuit q̄ oīa regeneravit tātu effectū
bōi p̄tulit de se q̄ nullū pure creature effe
ctū illi dignitate vel utilitate potit coeq̄ti.

Cré h̄tū oīa mīc q̄ fūnt ex cōpassiōe. et
cū rehūtē miserie q̄ p̄p h̄ dīr mīc opa;
sz eadē sunt opa iusticie ad q̄ oīs tenent ve
ps i vltia discussiōe. **E**stūnū tē; tibi sit disce
ptatio et adiudicatio dānoꝝ p̄ h̄mī operū
omisſiōe. illa aut̄ opa etiā exercuit b̄tissima
xgo ī summō sup oīs viatores. **O**p̄z. n. mīc
alioꝝ alto ē mat⁹ vel q̄ fit ex maiorē chari
tateſ q̄ fit magi idigēti yl magi dignoꝝ vel
q̄ fit cā maiorē effectū ip̄eo yl q̄ fit ex ma
gis necessario et min⁹ supfluo. hec aut̄ oīa
fuerit ī b̄tissima xgine ī summō. **E**charitas em̄
ex qua opa misericordie fecit. oīm creatu
ram excellit. vt infra patebit. **M**axime in
digēt exhibuit; qz nemo mīc viatores pau
p̄z ieu xp̄o fuit. dignissimo paup̄i tribus
it; qz nēo dignior mēdie q̄ mēdie de fuit.

De speciebus iusticie.

ficeret paupi laicorum maius qd fieret pauperi premij substantialis. Habent etia hoes virtutes meritorias; sed amissibiles. Habent aut beatissima xgo virtutes inamissibiles et meritorias eius angelis et hominibus. Tria virtus excellentiur et ita habuit excellens summa latram in actu cordis. **T**unc actus latram ab ore ut est laus et oratio excellentes me fuit in beata xgine. Oratio enim aliorum sanctorum non innititur alicuius iuri ex pte suis; sed tamen misericordie ex pte dei. Oratio autem beatissime xginis innititur gte dei et iuri naturali et iusticie euangelij vel decalogi et qd filius do cum illo nobis oia non donauit. **C**Item beatissima xgo de nullo sibi supfluo sed oino necessario opus misericordie filio suo pauperi et pegrino per gratiam ppxis suis purissimis mis carnis et sanguinis tunica polimata fecit in gremio veteri sui hospitauit de ppo corpe cibavit et lactauit. Sic qd ppxis qd beatrixissima virgo iustitia quo ad partes et effez etius suos habuit in summo.

De speciebus iusticie.

Cap. lxx. **O**st hec videndi est de speciebus iusticie. **I**n p stice qd sunt latram dulia; obediencia etia qualiter et heuerit in bta xgine. Et primo de latra. **E**st aut latra honoris solidi deo debitis et exhibitis. Et infeditur honor iste p tria. **D**omi nus est dignitas psone esse et habentis. secundum est min debitis exhibitiobis. tertium est excellens impense seruitus. **D**ignitas psone exhibet respectu omnivivatorum in summo fuit in bta xgine. Ipsa enim manifestatqd et proportionabilis maius est esse matre dei qd est seruitus dei; qd in proportionabiliter maior est latra infis dei qd seruor dei. **I**ste minus debitis exhibitionis fuit in beatissima xgine respectu aliorum scotorum. Quanto enim quis inferor tam magis tenet ex debito necessitatibus ad seruitum sed beatissima virgo fuit supra et dignissima omnis sanctorum; qd exhibitus eius seruitus ex minimo debito necessitatibus et ex maximo debito charitatis; qd quantum ad hunc fuit eius latra in summo. **I**ste impensa seruitus latra consistit in tribus. In actu cordis qui est cognitio et dilectio. in actu oculi qui est lumen et oratio. in actu opis vel genitrixio. adoratio imolatio et huiusmodi. **O**mnia hec dū huit in summo. **D**e dulia. **C**ap. lxxv.

in beatissima virgo in summo fuerunt. Virtutibus enim interioribus oem creaturaz est cellulit et infra patebit. **H**abebit enim angeli virtutes inamissibiles; sed non meritorias duas partes. **D**ulia simpliciter que debet

Onsequenter videndum est de dulia. **E**st autem dulia honor creaturaz ex exhibitus et debitus. et hec habet

De penitentia prudētia fortitudine &c. XXIII

cōiter creaturis. et iperdulia q̄ debet excel̄ hoīem perimere. Et itē. Virt̄ p̄nīe timore
lentib⁹ creaturis. ut bē v̄ḡm̄ t̄ sc̄ē cruci. concipit. Q̄ aut̄ penitentia sit sp̄s iusticie
habuit aut̄ b̄tissima v̄go ipdulie actū in pat̄z; q̄ oēs tenent̄ veterē hoīem p̄m̄ere: t̄
summo respectu aliaꝝ creaturā. Impoꝝ oēs p̄ctores penitere. Q̄ aut̄ actus p̄nīe
portionabilis em̄ maius est adorari. q̄ adō fuit excellētūs oib⁹ viatorib⁹ in b̄t̄ vir
rare ipdulia. Sed oēs alii sc̄i adorat̄ bes̄ ḡine. p̄z ex b̄ q̄ in oib⁹ actib⁹ alii penit̄
tam̄ v̄ḡine ipdulia; ip̄ aut̄ adorat̄ ob om̄ tie requirit p̄ctri esse vel fūll̄; in beatissi
mib⁹ ipdulia; ḡ ip̄ oēs excellēt̄ iperdulia. ma aut̄ v̄ḡine fuit act̄ penitentie fine p̄sen
Itē act̄ dulie habuit sup̄ oēs excellent̄. Itē cū nulla vir
actus em̄ dulie intendit p̄ eadē q̄ t̄ act̄. tia vel p̄ccatione culpe. Itē cū nulla vir
latrice intēdebat. p̄ dignitatē v̄m p̄sonē ex tuis quātū ad habitū cesseret in patria; habet
habet p̄ min̄ debiti exhibitoꝝ. t̄ per hū c̄tioꝝ h̄nt̄ act̄ q̄ habet̄ vie; ḡ p̄nia erit
militatē seruitutis. Per dignitatē p̄sonē in p̄fia t̄ habebit p̄fectioꝝ act̄ q̄ habeat
exhibit̄ excellēt̄ oēs. Nulla em̄ digna p̄so in via. Ille aut̄ est detestatio p̄cti siue nolle
nayel creatura potuit aliacreatūra tantuꝝ peccare; ḡ cū b̄tissima v̄go habeat actus p̄
honorare quātū dignissima creaturā m̄t̄ istētē; non sūm̄ actūvīe habebit ip̄ s̄m̄ dei.
Itē cū ipsa sit sup̄ima t̄ dignissimā actū patrie; ḡ habuit actus penitentie excel
creaturā oīum quā oēs debebat reuereri
t̄ honorare; minime debiti fuit ut alias cre
aturas honoraret. Itē seruitus humilis
ma t̄ indebitissima fuit q̄ inferiores se bo
noeauitq̄ p̄xim⁹ deo p̄ incorruptioꝝ; pu
rificationē polluitis matrib⁹ offitūtā ab legi
legis p̄cepto obseruauit. t̄ filiū cū oblatio
mib⁹ offerēs sacerdotib⁹ legalib⁹ reuerētā
exhibuit; p̄ qđ obedientia t̄ humilitate co
sumauit. sicut scriptū ē Mat. iii. Sine mo
distic decet nos t̄ glo. p̄fecta humilitate.
Et distinguit ibi triplice humilitate t̄ obe
dientia. Prima q̄ exhibet sup̄iorū. Scda q̄
pari. Tertia q̄ inferiores q̄ vocat̄ omis iusti
cia. i. p̄fecta iusticia; quā b̄tissima v̄go exhi
bit̄ in summo q̄ deo pp̄inuissima t̄ dī
gnissima fuit; inferiorib⁹ t̄ sibi subiectis iu
re ip̄a sup̄a legē posita sūm̄ legē legi t̄ mis
nistris legis obediunt in q̄ se in summo icl
nauit t̄ humilitauit. Summū em̄ citra deu
lsus fuit̄ summa icorruptionē illud Sa
pi. vi. In corruptionē facit eē p̄xim⁹ deo. Sū
me aut̄ distas ab incorruptionē deorsum est
corruptionē. Post corruptionē sequit̄ pena
posita p̄ corruptionē; vt̄ ē mulier̄ corrupta
rū purificatio. Sūma ḡ incliat̄ humilitate
tis fuit; q̄ se excellētissima in incorruptionē
ne v̄go sub on̄ corruptionē ipositu spontanea
iclinauit. Et sic p̄z quō i b̄t̄ v̄ḡie t̄ latria t̄
dulia t̄ obedientia t̄ humilitas fuerū i summo. ipsius; Et p̄mo de magnanimitate que sic
De penitentia. Cap. lxxii.

Onseqnter q̄rit de prudētia t̄ p̄
v̄tr̄ fuit̄ in b̄t̄ v̄ḡine; sūm̄ q̄ est
in alii viatorib⁹. Et videt̄ q̄ non.
Dicit em̄ Aug. Prudētia ē amor; ea q̄bus
adiuuat̄ ab alii q̄b⁹ impedit̄ sagaciter eli
ges. Itē Aug. Prudētia est in p̄cauen
dis insidias. Sed b̄tissima v̄go nō impedit̄
baf̄ ab aliquo; nec indigebat cautela i insi
dias q̄ decipi nō poterat; ḡ nō habuit actū
prudētia. hoc q̄z modo sic h̄nt̄ eā cōiter via
tores; ḡ ip̄a nō habuit actū prudētia p̄ mos
dū vie; ḡ p̄ modū patrie. Itē prudētia
respicit cognitionē eoꝝ q̄ p̄tinēt ad actioꝝ
nem sūm̄ q̄ est v̄tus cardinalis. Agēda au
tē sunt exteriora t̄ corporalia t̄ quedā iterio
ra t̄ sp̄nalia; vt̄ p̄tingit aliq̄ue esse exercita
tū i r̄palib⁹ t̄ inextptum i spiritualib⁹; ali
quē ecōuerio. P̄ria p̄fectio p̄tinēt ad actio
nē. Scda ad p̄ceptioꝝ. circa v̄trāq̄ otin
gierrōre esse in viatorib⁹ cōmūniter. Sed
in b̄tissima v̄ḡine fuit̄ p̄fectio v̄trūs q̄ sine
errore vel possibilitate errādi; ḡ h̄nt̄ actus
prudētiae excellētūs oī viatore.

De fortitudine. Cap. lxxxiii.

Onseqnter q̄rit de fortitudine sūm̄
quē statū fuit̄ in b̄tissima v̄ḡine.
Et p̄ ordinē q̄rit de sp̄b⁹ sūm̄ p̄tib⁹
describitur.

St̄ adhinc alia v̄tus sp̄s q̄ ad iusti
cā p̄t̄ reduci. s. p̄nia q̄ q̄ sit v̄tus
pt̄z p̄ glosas sup̄ illud Mat. iii. Pe
nitētā agite. P̄ria v̄tus ē p̄ p̄niā veterē

De magnanimitate. Cap. lxxv.

Agnanimitas ē rōnalis aggressio
terribiliū. Q̄ hec in summo fuit̄ in
b̄tissima v̄ḡie sic videt̄. Terribiliſſi

De magnificētia fiducia securitate &c.

inū in hac vita ē dolor mortis & quāto natu-
ra nobilioꝝ rāgo moris dolorosior & terribilis
lōr. Sed spūs improportionabiliter melius
or est co:per: ḡ martyriū spūnale iproportio-
nabilit̄ maius martyrio corpali. s̄c p̄t
de martyrio & aureolis: ḡ aggressio terribi-
lum improportionabiliter maior fuit i bea-
ta ḡgie: p̄ i alijs.

De magnificētia.

Lap. lxxv.

Ecclia ē magnificētia q̄ sic describi-
tur. Ad magnificētia ē rex bene gesta-
ri felix plūmatio. Lūmatio rerū
bene gestar p̄ bñas ḡgīne excellit ipropor-
tionabilit̄ ois pure creature plūmatioe: ḡ
in actu magnificētia excellit oēm viatore.

De fiducia.

Lap. lxxvi.

Ertia spēs est fiducia q̄ sic describi-
tur. Fiducia ē certa spēs p̄ducendi
ad finē rē q̄ cepta est. Sz certitudo
spei bñissime ḡgīnis fuit absoluta & ineffa-
bilis. oīuz aut̄ alioꝝ viatorꝝ fiducia p̄ditiona-
lis ē vel fallibilis infallibile excellit fallibi-
lē iproportionabilit̄ inquām tale: ḡ si fidu-
cia bñissime ḡgīnis excellit fiduciā oīuz viat-
orꝝ.

De securitate.

Lap. lxxxvii.

Uaria est securitas q̄ sic describit.
q Securitas ē habet̄ bñm que supue-
niētes incommodit̄s nō formidat̄
tur, quin qd̄ inceptū ē ad finē p̄ducatur. Se-
curitas brē ḡgīnis fuit fine timore separa-
tionis: ḡ eius securitas excellit securitatem
ois viatoria. De patientia. Lap. lxxxix.

Uaria est patientia q̄ sic describit.

Patiētia ē bon' habit̄ aie oēs aduersi-
tates eq̄ūminter portans. Patiētia
bñissime ḡgīnis fuit invincibilis & ab oī malo
culpe ipasibilis: oīuz aut̄ alioꝝ patiētia fuit
vincibilis a malo culpe passibilis: ḡ iōi' pa-
tiētia fuit oīuz alioꝝ patiētia iproportiona-
biliter.

De constatia.

Lap. xc.

Exta ē constatia q̄ sic describit. Con-
stata ē stabilitas i p̄posito novacel-
la. Stabilitas brē ḡgīnis fuit oīmo
imobilis: oīuz alioꝝ imobilis: ḡ eius stan-
tia alioꝝ constatia est iproportionabilis.

De p̄seuerantia.

Lap. xci.

Et hec gr̄t de p̄seuerantia que du-
plex dicit. uno modo p̄posito p̄seue-
rādi usq; in finē. alio mo act̄ p̄seue-
rādi. volūtas brē ḡgīnis ad p̄seuerādū fuit
infelixibilis & act̄ incessabilis: s̄z oīuz alioꝝ
volūtas flexibilis & act̄ incessabilis: ḡ hu-

ius p̄seuerantia aliorum p̄seuerantie est ins-
proportionabilis. De rēpantia. Lap. xcij

Onsequēter q̄rit̄ de temperatia q̄
sic describit bñm p̄bos. Tempantia

est p̄ illicitos annūs i p̄petus firmitate &
discreta diuīario. De Alar. viiiij. Erant q̄

mādūcauerāt q̄n̄ q̄tior milia hoīus, glo. te-
perantia ē refrenatio cupiditas ab his que

tpalit̄ delectat̄. Patis q̄ i his diffīctiōibꝫ
diffīctis rēpantia bñm actu vie & non p̄fie: &
q̄ bñm istos act̄ nō fuit rēpantia in bñssia

magdīne: ḡ nō habuit rēpantia p̄ modum
vie s̄z p̄ modū p̄fie. De Augu. Tempantia
ita est amor incorrupt̄ in deo & i cōger. Sz

tam amor p̄ incorruptio & p̄ integritas fia
it improportionabiliter excellētū i bes-
ata ḡgīne q̄ in aliquo viatore: ḡ habuit te-
perantia iproportionabilis sup̄ oesviatores.

De speciebus tempantia. p̄mo de casti-
tate. Lap. xcij.

Equit̄ de spēbꝫ rēpantia q̄ sunt cas-
titas: modestia: sobrietas: p̄mo

de castitate. Ad aut̄ beatissima
bñgo oēm creaturā excellat castitate sic p̄ba-
tur. In oībꝫ viatoribꝫ puris hōbꝫ castitas

est cū pugna p̄ fortit: & cū casu. admīn̄ in
p̄mū motū venialē: & cū possiblitate eadē
dī: etiam in mortale exceptis in vero san-
ctificatis & aplis spūis repletis. In bñssi-
ma aut̄ ḡgīne fuit castitas sine oīgina fo-
mitis sine casu mortali sine possiblitate ca-
dendi etiā casu veniali: ḡ eius castitas om-
ni boī fuit iproportionabilis. De castitas

bñssime ḡgīnis castitatis angeloz quing-
gradibꝫ excellit. Est em̄ multiplicit̄: nobis-
lio: ytilior: glōsior: laudabilior. Multipli-
cior. Angelī em̄ bñt castitatis tñm in spū. S̄
aut̄ in carne: & spū. De est nobilis: q̄ il-
la nāl ista gratitā. De vtilior. Illa em̄

ē nāl ista meritoria. De glōsior. Bñm ē
cū victoria illa sine vīctoria. De laudabili-
bilio: bec em̄ évolūtarū illa necessaria: p̄t̄s

ḡ p̄ bñssimā vgo oēm creaturā excellit i ca-
stitate. De sobrietate. Lap. xcij.

Equit̄ de sobrietate q̄ duplex dicit.
Et em̄ sobrietas rēpantia species.

Est etiā sobrietas que est abstinen-
tia & p̄ satisfaktionis penitētē & spēs iu-
sticie. Prima sobrietas est cum pugna in-
oī viatore: & cū errore & cū possiblitate eadē
di in p̄mū motū gule. Sed in bñssima vir-
gine fuit sine pugna sine errore sine possibl-

De modestia in cultu vestium.

XXIII

litate cadēdi etiam in p̄mū motum gule; ḡ excellētius fuit in ea sobrietas. q̄ in aliquo alio viatore. ¶ Itē alia abstinentia est q̄ fit de trib⁹ causis; p̄ debito faſtis; p̄ p̄cō pteriori; p̄ cautela euafionis; p̄ futuro p̄cto; p̄ deleſione pene debite i p̄ſenti. Sed in b̄ta x̄gine nō fuit abstinentia p̄ debito faſtis; nec p̄ peccato p̄terio. s̄z p̄ me-rito ſuperogatiois; nec p̄ cautela puſhōis; ſed p̄ exēplo edificatiois; nec p̄ deleſione p̄ne; ſz p̄ merito glorie; ḡ eius abſtinentia fuit nobilioꝝ q̄ alieuius viatoris.

De modestia.

Cap. xcv.

Equit de modestia que conſiftit in
duob⁹: in dictis t̄ in factis. Ut r̄q̄
habebat b̄ta virgo in ſummo. In
dictis; q̄ nemo vñq̄ lingua domare potuit
vt d̄f Jac. vii. Noc intelligit cōmpter de
viatorib⁹. Sed b̄tissima x̄go lingua i ſum
mo domauit: q̄ nñq̄ in lingua laſta fuit;
ḡ modestia b̄tissima x̄ginita in dictis oēm
creaturā excellit. ¶ Itē i factis Eclēi. vii.
Nō eſt iust⁹ q̄ non p̄ceſſet, puer. xxiiii. Se
pties in die cadit iustus. h̄ intelligit cōmu
nter de viatorib⁹: de caſu veniali. S̄z bea
tissima x̄go nunq̄ peccauit t̄ nunq̄ ceci
dit ergo in modestia facit omnem creatu
ram excellit.

De modestia in cultu vestiū.

Cap. xcvi.

Equit de modestia in cultu vestiū.
¶ Qd̄ aut̄ modus in cultu vestiū per
tineat ad modestiā: pbatur y illud
ſ. ad Thimo. ii. Similiter aut̄ t̄ mulieres i ha
bitu ornati cū verecudia t̄ modestia ornā
tes ſe non in tortis crinib⁹ vt auro v̄l mar
garitis aut veste p̄ciosa. Sed decet mu
lieres p̄mittentes pietatē p̄ oīa boua oīa.
¶ Itē p̄ illud. i. P̄c. iii. Quartū non fit ex
terius capillatura aut circūdatio auri aut
indumentoſ vestimentoſ cultus. glo. Sicut
eripat⁹ habit⁹. Hierony. Mulieres ſerico
t̄ purpura induitē xpm̄ induere nō poſſunt
auro margaritis t̄ monili⁹ adorante ora
mēra cordis p̄diderunt. Item luc. xv. Mo
mo qdā erat diues t̄ glo. S̄ in cultu p̄cio
ſariū vestiū culpa non eſſet. fino dñi no taſ
vigilanter exprimeret: q̄ diues purpura t̄
byſo idutus apud inferos irremediabilē
torquref. Ex his auctoritatib⁹ inuit⁹ q̄ adhi
bēdus ē modus in habitu t̄ cultu vestiū.
¶ Queritur ḡ q̄lter iſta modestia vestiū
in b̄tissima x̄gine fuent: vñi descendēdo

ad despectissimū habitū vel p̄ſiderādo me
dioritatem. ¶ Qd̄ p̄mo nō videſ. Hieron. ſ
Eius t̄ cilicis ſunt armā penitentū. Item
Eriſostom⁹ de tunica incōſutili opinat q̄
d̄ incōſutilis: ſic inuiler d̄f deſormis q̄ fit
nō ſine forma: ſz q̄ habeat malā formā. ita
incōſutilis no q̄ fuerit ſine futura: ſz q̄ ba
uerit ruſes t̄ iepitas futuras: t̄ defuit co
texta p̄ totū. i. appetiata. Si ḡveſt̄ dñi a
deo fuit deſpect⁹ t̄ vilis t̄ aspernum⁹: etiāz
i mīſe q̄ in oīb⁹ eius imitatrix fuit debuit
eſſe habitus deſpectissimus. ¶ Item ſm̄
p̄b̄m diuerſum eſt iudiciū de habitu vulgi
t̄ ſapientiū. Interrogatus c̄m quis de vñl
go q̄ ſit habitus x̄grus respōdebit. Deſ
cozus: qui decor attestat honestati. Si iter
rogemus vñi de ſapientibus t̄ de hoꝝ famo
ſiſtimis virū: ſz Johanne baptiſtā reſpon
debit. De pilis cameloz: ſz ſi ſm̄ iudiciū
ſapientiū eligitur vilitas in cultu: ḡ cū bea
tissima virgo fuerit prudētissima ipa elegit
vilitatē in veltu. ¶ Qd̄ aut̄ mediocrita
tē videtur p̄ beatū Hieronymū qui dicit
ornatis vñtū vt ſordes pari modo fugien
diſſunt. ¶ Itē nibil tantū placet deo quāz
tum celus aīaz ad hūc aut̄ ordinatur cofor
mitas. iuxta illud. Om̄ib⁹ oīa fact⁹ ſuz ut
oēs lucis facrem. L. Eorm. ix. Conformitas
aut̄ eſt in mediocritate: ḡ cū beatissima vir
go fuerit maxima zelatrici aīari q̄ oēs ma
xime luciferaſe voluit: ipa oībus hoībus
ſe maxime coparauit: ḡ mediocritate habu
it in cultu. ¶ Itē vñtū in mediocritate eſ
ſiftit: ḡ cū b̄tissima x̄go oībus exēpū vñtū
tū extiterit: etiā in mediocritate habit⁹ ex
pli dedit. Solutio. Vd̄ p̄dictoz ſuīz euide
tiā t̄ ad obiectoz plenō ſolutionem t̄ ad
ipſi ſolutiōiſ intellectū t̄ intelligentiā faci
loīe hic qdā ſunt p̄notāda. Scribit in euā
gelio Mar. vltimo. Predicat euāgelium
oī creature. glo. Humano generi qd̄ h̄z ali
quid cōmune cū oī creature. eſſe cū lapidis
bus ſentire cū brutis. intelligere cū angelis.
Hec aut̄ cōmunitas eſt cā t̄ aptitudo que
dā naturalē iñ virib⁹ app̄heſiūis aī huma
ne ad app̄hendēdū vñtū ſaliter ſpēs oīus
creaturez cognoscibiliū. Et illi ē cā ex pre
terū cognoscibiliū a cognoscē: cū ad ſpēs
obiectas cōuerant app̄eſenſie per
ſimilitudinē t̄ quoddā deſideriū: qd̄ ite
rum eſt naturale. Ipsiſ aut̄ ratio in hominē
cum ſuperiori habet actionē oīum inferiorē.

De modestia in cultu vestium.

rum virtutum. Unus pbs. Quicquid potest virtus in se
rius potest et superior. Qui personat dionysius de ce-
lesti hierarchia. Ordines excellentes sunt in-
ferioris dispositionis virtutes et non secundum eum. Et ideo omnes sensibilium creaturarum et intelligenti-
gibilium est ratione naturaliter cognoscitiva ratione
comunitatis naturae; et ipsa cum sit collativa na-
turaliter cognoscitiva creaturas esse signum ali-
quod vel vestigium sicut artificatus artificis
et quo ratione naturaliter est cognoscitiva creato-
ris cuius creature sunt vestigia et signa. Et sic per
cognoscitiva sensibilium creaturarum et intellectu-
libilium et creatorum earum; et quod habet desiderium
ducitur ad cognoscendum hec. Et potest dici du-
ctus naturalis rationis quo ex solis bonis na-
turalibus ducitur tanquam ex primis moribus ex pre-
ipsi. Sicut ex parte affectus sunt quidam aptitu-
dines naturales ad bonum, quod quidam philos-
ophi appellat seminaria virtutum quibus mos-
uet anima rationalis ad bonum naturalis. Ipsa vero
anima rationalis sive existens est receptiva habens
multiplices, scilicet scientiarum ex parte virtutis ap-
punctionis. Sed hinc habens non ducatur
rationem extra metas vel terminos ei debitos
sed aptitudinem naturalis, sive sunt facilitates
et directiones quidam ad cognoscendum ea ad quam
naturaliter sunt. Et si sit habens acquisiti per
ingenium sive dati vel infusi. Ex parte vero vir-
tutis motus est receptiva habens per studi-
natum: quo non erigitur affectus supra ductum na-
ture vel supra ratione dictatum. Affectus
vero sive habentem cognoscitur ubi quidam non
sufficere ad studiinatum. Unus Tullius. Sepe di-
ximus et sepe dicendum est: naturaliter auidissi-
mi sunt appetitus: quod honesta sunt nobis
innatae. Ut enim seminaria ita ut si patremur
et ambelare liceret ad beatitudinem: cum diuino
misere natura noscimus prouidetur. Sed igni-
culos natura nobis inditos semper retinendis
Ecce quod exigunt diuinum munus. Est ergo propter hu-
mum modum habens anima rationis susceptiva ignoris
fidei, quod est dominus filius a deo modo nobilitati
et utiliori quod sit modus sicut quem affluit natu-
re et bona naturalia. Huiusmodi autem gratia
ducitur anima rationalis ad cognitionem talium ad
que non poterat ratione ducti suo naturali adiu-
ta arte vel scientia vel habitu proficiuntur. Logitia
autem hinc sunt deus trinus et unus et non
et non caro factus est et hinc ad que non suffi-
ciunt bona naturalia sine fide: quod ad hunc est
parvula natura et statura pusilla; quod significat

luca. ix. de zacheo. Qui cum non posset vide-
re iesum ascendi in arborum siccum, tecum glo. Devo-
tionem fidei ad vindictum salvatores quod na-
tura minus habet supplet ascensio arboris, et sic
per fidem sursum trahit ultra ductus ratio-
nis. Et iste duplex ductus significat in luca. xv.
de filio predigo qui dicit patri. Da mihi por-
tionem substatu qmne ostendit. Iste voluit id
ad quod seipso ostendere potuit. Hoc enim fuit
contingere seipso. Unus glo. Iste sua praece-
luit virtus: nullo formidante: vel nullo regnante:
vel regente vivat, et diuinitus illis bona sua.
glo. fidelibus sue grecis portionem quam desiderat
impartiendo: infidelibus soli naturalis inge-
ni beneficii procedendo. Et sic patet quod inter anima
rationis auxilio gratie superfluum posse natura-
le eleuare in cognitionem diuinorum videlicet ad
proximam veritatem et ad summam. Et notandum
quod in hinc eleuatio ait non tam naturali
termini superredit: sed sive se eleuatur: et sue per-
fectioni appropinquat meliorando: et renos-
uatur. Et hinc potentias ipsius rationis est: sive
sunt appunctiones: sive motus vel rationis ira-
scibilis et rationabilis occupabilius. In ratione
rationib[us] enim et appunctionibus et motibus est imma-
go dei: et in his est renouatio per ipsum christum.
Appunctiones enim rationales sunt dilectiones suae
in hoce et in deo. in hoce: sive in christo immixtrah[untur]
naturam. Sed nota quod veritas duobus
modis se habet ad speculandem sive cognitionem.
Aut sive ut sive presentia remoueat ignorantiam:
aut hinc modo se habet observationem ab intellectu
speculativi dum apprehendit ab illo: et tunc de-
lectat ratione vel intellectu. Sic dilectionem que
mit esse in sciendo. Aut ut ipsius presentia non
trahi remoueat ignorantiam: sive etiam nobilitate
et melioratione potentia presentia ipsius veritatis
ut clara videatur et apte sine enigma: eo quod
hinc se meliorari non possit. Huiusmodi vero est
diuina veritas. cuius presentia ratione se sentit pri-
cipt meliorari ex quo hinc dilectionis taliter et tam
quamitate et quantitate bene non posset ex presen-
tia. Aut sive hinc se habet observationem alterius veritatis.
Sicut autem humana natura in christo ex unitione ad diuinam
naturam habet sumnum suum: ut sive tamquam sit meliorata
quatuor potest et in tantum etiam ut per hoc illum
ducantur ad visionem diuinitatis alii homines.
Et sive veritas talis appunctionis a virtute cogni-
tiua non tam remoueat ignorantiam non potest ap-
prehendere. sive etiam videatur et sentitur ut sit meliora-
rata et etiam per illum quod est eiusdem nature dicitur
ad visionem deitatis. Et est quod dicitur. Corin. xv.

Ecum tradiderit regnum deo et patri te, glo.
Ecum puderit credentes ad premissionem
dei patris ubi est finis oium et reges sem-
piteria et gaudium. Sic ergo p[ro]p[ter]a rōna-
lis finis vires gaudent de visione deita-
tis tanq[ue] de visione summi boni p[ro]ficiētis
ipam; et de visione dei hois, i.e. tpi tanq[ue] de
visione optimi et p[er]fectissimi sue nature; cu-
ius insuetus sic se videt meliorari et nobis
litari ut videat deu[m]. et visio ista est eterna vi-
ta. Jo. xvii. In q[ua]d summa veritas et summa
bonitas, et sic reficiet rōnabilem viu[m] q[ui] ex to-
to eaz decorazet et allicet vniq[ue] aliud q[ui]
rat videre et habere nisi ipm aut p[ro]pt[er] ipm.
Tideo erit ibi continuatio visionis. ¶ Item
summi delectabilem p[er]cupiscibilem sic sua sua
uitate p[ro]fundet ut nihil aliud amet aut q[ui]
rat nisi ipm aut p[ro]pter ipm; et ideo no[n] erit
fastidio. ¶ Itē summe ardua summa sua
immobilitate irascibile roborabile secura-
bit; ut nihil tenere aut tractare q[ui] nisi ip-
sum aut p[ro]pter ipm; et ideo ibi no[n] est fatiga-
rio. Unde Aug. xxii. de ciuit. dei. Ego ero
quecumq[ue] ab oib[us] honeste desiderant. Et
infra. Ipse erit finis oiu[m] desideriorum nōrum
qui sine fine videbis sine fastidio amabilis
et sine fatigatio laudabilis. Ut autem ad hoc
pueniat aia rōnalis op[er]a et habitibus iter,
medius eleuat, in q[ua] eleuatione sunt gradus
et ordo. Quos ut plene cognoscas, nota q[ui]
est veri boni p[er]secutus delectabile remorum
imperfectionis et indigentie, et finis ordinem
cause ad causatum. ¶ Itē est in causato im-
perfectionis et hoc respectu sue cause et indigen-
tie, scz regressibilitas in nihil; nisi conti-
nuit suu esse p[er] sua causam; et hec omnino
possum cognoscere, et pot geritis hec origere
et cogitare in aliquo visione p[er]me veritas. Di-
cit f[ab] Aug. li. de trinitate. iiiij. Nonnulli sa-
pientes mudi potuerunt aciem metis ultra
omni creaturā trāferre, et lucē incomutabilis
veritatā quātulaciq[ue] p[er] contingere, hoc
autē vidētes et cognoscētes possunt habere
dilectionem, et sicut est delectatio in scia; quia
illa veritas eis appetit sicut licens, sic eam
amant et nō operari eis sicut purgatio. Au-
gustinus. x. p[ro]p[ter] f[ab]ur. Veritas parit odium,
ut quis sicut amat veritas; ut quisq[ue] illud
amat illud volit esse veritatem; quia falli
nolunt; hi amant veritatem lucentem et nō
redarguentex. Ecce q[ui] illa veritas multis
modis p[otest] apparere. Et cu[m] appareret eis

sic lucet; possunt cogitare q[ui] p[er] ea p[ro]sciunt
imperfectiones naturales in causato, et remo-
uentur indigentie, et amat illam p[er]mā veris
tatem qui sic cognoscet eam. Et amor est
naturalis inclinatio affectus ad illā veris
tatem sic cognitaz; sed amare nō potest plus
homo q[ui] se extēdit naturalis cognitio. Et
no[n] potest sic operari nisi attingat illā. Eius
ius due sunt cause, vna insufficiētia natu-
re institute, alia imperfectione que puenit ex
destitutione nature, scilicet miseria penalis
ex culpa originali quo ad regnum, hic autē
desectum vel imperfectione nō cognoverūt
philosophi ignorantes hoīem fuisse in du-
plici statu, et p[ro]pter hoc miserias veras esse
que cōtracte sunt, nec illa veritate sic lucet
cognoscit. Sed si videret illam ut redar-
guenter; tūc cognoscet illā penitatem
esse p[er] causas a suo creatore. Apparet autē
eis illa veritas si yellent credere. Ex his p[ro]p[ter]
q[ui] geritis nō est in via. Nūtitur enim se et ex
hoc nō habet spem neq[ue] formata nec infor-
mem. Si autē spes dicit q[ui] no[n] est veritas
sed cōfidentia ex cōsideratione libertatis di-
uine no[n] dico misericordie. Sic potest inside-
lis habere spem, i.e. cōfidentiam. Et hec confi-
dencia facit naturā nūti quantū potest esse
finis secundum totum parum prodest. ¶ De fi-
deli autē aliter. Est autē status naturalis re-
spectu fidelium. Et sciendū q[ui] gratia sacra
metalis in qua sum oīs vtures naturalit[er]
cū suscipit et huiusmodi est introducēs in
vitam; quia hec remouet impedimenti p[ro]p[ter]
ueniens ex destinatione nature et iuuat ipsas
et roborat et eleuat et p[ro]ducit, hoc autē suffi-
cit ut cōsecratus hac gratia colloceat in pa-
tria; si decadet ante tempus liberi arbitrii
determinati ad operandū; hic est status
vñ vie. In adultis vo aliter. Gratia em[erita]
sacramentalis semp[er] stat cu[m] gratia vñtria;
vel q[ui] est vñtria; que est ad operandū p[ro]
pter deū; quia gratia si nō operari cu[m] debet
operari homo nō habet nisi signum vie et
memorale aliquod et deformant virtutes
in ea; et haber spem et fidē informem; quia
si non operari cum debet operari; et nō im-
pedit aliud vel simplicit vel ad tempus;
tunc peccat mortalit[er] vel ex omissione vel
ex negligētia vel ex alio modo. et sic ē extra
viam; q[ui] cum signū vel memoriale vie ha-
bet; habet ad hoc aliquam spem; sed p[er] illā
nullum habet gaudium; quia est valde remo-

De modestia in cultu vestium.

ta a fide; quia illa non est ad obtinendum aliquem terminum, sed illa spes est idem q̄ non diffidēta de dei misericordia. **Hoc aut̄** non potest habere gēnitū. **Vel illa spes est respectu misericordie ut iterū revoce;** quod iterum non potest habere gēnitū. **Si autē** opaf et est in peccato mortali in idē reditū; **cū hoc qui nō operaf.** **Sed si in veniali:** nō tamen hoc est extra viā; sed plus morā in via; et a recta cadit in nō recta; sicut inter duos terminos et inf eosdē pot eē linea recta et curva; et dyametra; et costa; h̄ dyametra est breuior. **Unde rectū diffinit in terminos** spaciū breuissimū. **Si autē** sine p̄tō est tū habet spem formata; et q̄ oī gaudiū; h̄ nō omnino plenum; q̄ uō adhuc nō spe habet premūq̄uātū est de ipsis virtutibus fide spe et charitate. **Si autē** supaddita fuerint dona ut amplior sit ḡfa iam habet p̄gnū aliquod. **Em q̄ dicit apostolus.** **iij. Corinti.** **Eredit pignus spūs in cordib⁹ nostris.** glo. **i. dona q̄ sunt spūs p̄gnū.** **i. quod est in nobis.** **Et talis sic se habēs iā plus habet q̄ spem;** q̄ iāz habet quandā fīlētūmē eius p̄ ḡfam facientem deiformē. **Et de tali dī in sentētib⁹.** **q̄ tales rem aliquaten⁹ nō solū iam spē; sed in re.** **Potest tamē in via adhuc plus habere a q̄busdā;** qui tā habet nō tm̄modo pgnū; h̄ etiā arrā; **h̄m q̄ arra est ps pñm.** **Sz illi et si sunt in via;** nō tamē hec habet h̄m statu⁹ vie. **Augustin⁹.** xij. sup. **Genesim ad Iſam.** **Nemo deum vidit vivens vita ista nisi ab hacyita aliquo modo morās sine omnino extens⁹ a corpore.** **sue ita auersus et alienat⁹ sensib⁹;** ut merito nesciat utrū in corpore vel extra corpus sit; **vt dicit ap̄ls.** **iij. Corin.** xij. **hanc em̄ visionē mēs ab om̄i corpore et ab oī labe misdata et a fistitudine corporis alienata;** et abrapt⁹ corpore habere potest. **Collig⁹ ergo ex p̄dictis et nota q̄ tripli possunt di** stingui grad⁹ q̄b⁹ ascēdū ad vidēdū deū. **Primo h̄m ordinē actuū naturalem nū** se. sc̄nt docet Augustin⁹ in libro de quaītate anime p̄nc̄s primum gradū inter actus anime vegetatiōne que est cōmūnis eis arbustis. **Pannus gradus vidēdū deū.** **Sed oī sensus qui est in nobis cōmūnis cū brutis.** In tertio memoria intelligib⁹lē que est cōmūnis doctis et indoctis bonis et malis. **Quart⁹ gradus est cleare se sup̄ se et mūdere oculū anime ab om̄i terrena** re. **Quintus est ipam custodire atq; firmas** re sanitatē. **Sextus est serenum et rectum** aspectū in id quod vidēndū est dirigere. **Septimus gradus est nō iam gradus sed** mansio et visio ipsa veritas. **Tē eosdem** gradus alter nominat dices sic. **Ascēden** tibus igit̄ sursum h̄sus. **p̄mus acris docē** di causa dicit animatio. **sc̄ds sensus. tert⁹** ars. **quart⁹ virt⁹.** **q̄intus trāquillitas. sext⁹** ingressio. **septim⁹ cōtemplatio.** **Possent et** hoc modo appellari. **Dē corp⁹ p̄ corp⁹** circa corpus ad seipam in sc̄pa. **ad deū; apō** deū. **Possunt et sic.** **Pulchriore de alio;** pulchriore p̄ alind; pulchre circa alind; pulchre ad pulchrum; pulchre in pulchro; pulchre ad pulchritudinē. **Sed ista ut vidēda** sunt vere paucorum est; nec ad hoc quisq; nisi vera religione sit idonea? **Est em̄ reli**gio vera qua se vnit deo anima. **Uñ se pec**ato velut abuperat recōciliatiōne religat. **Item distinguunt̄ isti gradus h̄m statū** plonarū rēspectu obiector⁹; **vt p̄m⁹ grā** dus sit visio in sensu h̄m imaginatione; et hic vñ mūdo tanq; speculo. **Sc̄ds grad⁹** in imaginatione h̄m imaginationem. hic nō mūndo sed mūdi imagine vñt ut specu⁹lo. **Terti⁹ gradus est visio in imagine h̄m rōnēm quādo ratio imaginis querit;** et cū admiratione innat⁹. **Quartus in ratiō** h̄m imaginationē quādo p̄visibilū similiz tūdines in invisibilis ratio subleuantur. **Qui** tus in rōne h̄m rōnēm; quādo ex q̄busdam cognitis ad aliq; incognitis ratio ratiocinādo progrediv. **Sextus supra rōnē non p̄ter** rōnē; quādo p̄ metis subleuationē cernit quod nature metas trāscendit. **t ei qđ per** actiōnē intelligētē cernit; natura rerū acē sc̄it. **Septim⁹ supra rōnē.** et hoc est specu⁹lo fidei; que est substātia rerū sperandarū argumentū nō apparentiū. **ad Hebre.** x. **Octau⁹ est extasis sine raptus in q̄ rachēl** i. ratio mortis. **A** Etiam i. p̄fectio cōtempationis generaf. **O**nes hi gradus distin
guunt̄ h̄m ordinē potentiarū et actuū res
pectu obiector⁹. **Sc̄do modo sunt gra** dus in h̄mōi elevationē anime ad deū; sed in maioriē habituum gratuitor⁹ p̄fectionē
iam sup̄ posse nature magis et magis ele
vantium; et deo p̄pinq̄uis cōtingentius.
Inter quos p̄mo ḡdu elevat⁹ gratia sacra
mentales; impedita culpe et pene remo
uenteg; et somitē diminūtes; que animas

De modestia in cultu vestiū.

XXVI

trahit deosum. Secundo gradu sunt vestites anima in esse gratitudo pfectientes, post et per operationē sine dirigentes. Tertio gradu dona anima ad excellētiores actus grauitos pfectentes et magis ea sunt contingen tes. In quarto sunt fructū anima bī possibiliter vie deo concūta delectantes et resistentes cui his q̄ttuor gradib⁹ a latere curunt beatitudines circa subiecti in q̄ sunt predicti habitus statū pfectiois bī modū yie cōplentes. **T**ertio modo est ordinis in pfecta eleuatione nō ad deū bī diuersitatē status subiecti quod eleuat; et diversitate mediū per quod eleuat. Diversitas status subiecti quadruplicē est. **E**ccl̄ enim qui eleuant ad yidentā. Alii sunt in statu vie. Alii preter statu vie. Alii sup statum yie et iuxta statu patrie. Alii in statu patrie. Illi qui eleuant per modū vie; videt p̄ speculum in enigmate; et faciunt q̄nq̄ gradus. **P**rimus grad⁹ est videre p̄ vestigium in creaturis. Scđs per imaginē in aia. **T**erti⁹ fide informi. Quare fide formata. Quintus cōtemplantū. Illi qui videt p̄ter statu yie videut per speculum in lumine; et faciunt q̄tu or gradus. **P**rim⁹ est visio pphetarū. Secundus moysi facie ad facie; de quo dicit Exo. xxiiij. q̄ loquebat ei deus. nō sicut in prophetis sed ore ad os; sicut loq̄bat amicus amico. **T**erti⁹ est visio Johānis in pectorē dñi. de quo Augustin⁹. Transcedit omnē nebula qua omnis terra tegit; plenitadē lypidū celū. sc̄z deitatis claritatis. **I**te Augustin⁹. Deitatis potentia lypidū contemplas ceteris: cu dño ad celum volans celestis sapientia haustrū de dñci pectoris fonte lypidū ceteris potauit. qd intelligif respectu aliorū euangelistarū. **Q**uarti gradus est visio nō ade in statu innocētiae que fuit intellectus existēs sine oī enigma re. non tñ culpe sed et pene et potentia aīe existēs in corpe quodammodo et sine omni somnō. ita nature nō deteriorate p̄ pectū. **I**deo est ultima in genere illo. **I**lli qui vident supra modū vie sine speculo in lumine; et i faciunt tres grad⁹. In primo ḡdu est cognitio ade in corpore. de q̄ super illud Gen. q̄. Immissit dñs soporē in adam. glo. extasis illa ad h̄ missa estre mēs ade in trās sanctuarū dei nouissima intelligeret particeps angelice curie. **S**ecundus grad⁹ est raptus; sicut vidit paulus et Johānes in apocalypsi. De visione pauli dicit̄ in glo. ij. Corint. xij. q̄ apostolus vidit deū in illa vita qua vidētus est in eternū. Et itez q̄ vidit sicut illi de tercia hierarchia id est fine medio. De visione iohānis dicit̄ in p̄logo super Apocaf. Intellectus visio est q̄n sp̄stro intimatē aliquis cōcipit aliqd mysticum; sicut iohānes in hoc libro fecit. Nam nō realiter ista vidit; sed diuinū sus flamine inspiratē; cōcūnciūtia enim signa passionum designant et intellectu suo configurant. et ita visionē iohānis et pauli ponimus in eodē gradu. **T**erti⁹ gradus est cognitio beate virginis in via que oēs p̄dictas cognitiones trib⁹ gradib⁹ supgres ditur. **P**rimū est elevata puritas q̄ excellit oēm viatorē. **S**econdū est mediū elevatūtis improportionabilis qualitas. videlicet ḡne plenitudo q̄ in ea tāta fuit q̄ in pura creatura equalis esse nō potuit. **T**ertiū est elevantis charitas. sc̄z dei q̄ ea super omnē creaturā dilexit; et improportionabilis charitate sibi ea sociavit. **E**t ideo h̄c visio ei⁹ dicit oēm visionem yie. pp̄ inquisitissimam visionem patriae et tñ citra quantū ad actuū. **I**lli autē qui leuant bī statū patrie vident per spem; et faciunt tres gradus. In primo gradu est visio hoīus anima et corpore glorificatorū. de qua dicit Augustin⁹. Hoc mīme dubitandū est raptam hoīs et carnis sensibus mentē et erā post mortem ipa carne depurata videre deū sicut videt angeli. Angeli enī videt deū ab omni corporali forma et a corpore separari. **L**ognitio autē anime glificata ppter unione anime ad corpus est inferioris grad⁹; et hoc icelī gendū est bī. q̄ ordinat̄ natura ad natūram. **S**econdū enī else gratis habent se ut excedētia et excessa. In hīmoi eleuationē secundus gradus est visio angelorū. tertius vero gradus visionis patrie est visio gloriofissime yngvnis mīris dei que super omnes puras creaturas improportionabilit̄ lym dassimē et pp̄ inquisitissime cōtemplat̄ maiestatē deitatis; sup oēs chochos angelorum exaltata; et iō tres hierarchias supergressa in quarta a dextris cu filio dei. i. in potiorib⁹ bonis collata. Super oēs visiones has dei est visio dñi nostri iesu xp̄i; in qua possum q̄z tres ḡdu assignare. **P**rimus est visio dñi nostri iesu xp̄i quaz habet per gratiā comp̄hensoris; quia inter oēs cons

De modestia in cultu vestiu.

præfatores pfectissime videt dei et omnia ad suam et suorum beatitudinem spectat. Se cundus gradus est per gratiam visionis quod ad hoc ex cellitus cognoscit alia christi naturam diuinam sibi unitam et oia ad mysterium visionis et incarnationis spectat. Ultima visio est dñi nostri iesu xp̄i que debet ei ratione diuinitatem quod eadem que est visio totius trinitatis respectu cuius oes predictae cognitiones et visiones sunt imperfecte sicut creatura respectu creatoris efficient; et respectu huius; dicit Gregorius. Quæ canticum dei et nullum plene videbit. Et Iohannes quod trinitas sibi soli nota est et bonum assumpto. Nunc ergo reuertamur ad cognitionem beate virginis propter quam hec omnia sunt introducta. Concedimus ergo quod beata xpo deum cognitionem et modum cognoscendi quam aliqua creatura habuit in tribus: ut dictum est: gradibus est progressa. Et preter hoc tripliciter excellit alias cognitiones omnibus viatorum in pfectio[n]is cognitione. in habitu possessione; in modo cognoscendi cuius quiete et sine abstractione: qualis est in raptu. Perfectio enim cognitionis maior debet ei rōne maioris elevationis per habitus nobiliores et excellētiores. habitus possessionem dico: quia talis habitus actus quale habuit paulus in raptu ad tēpū et post statum non habuit: sed habitus cui actu cessavit. Tales in qua generis habitus: sed pfectio[n]em beatissima xpo semper et continue habuit ab eo quo patrem mater dei facta est. et fuit. vñq[ue] dum idem habitus in gloriam cognitionem huius statum patrie pfectus fuit. Et ita continuatio possessionis debebat ei rōne pfectio[n]is maiori: quia huic vite super oes viatores fundit mortua fuit: propter quod vita eius cuius xpo in deo abscondita semper fuit et curie angelice p[ro]fessis: intra sanctuarium dei habitavit. Modus etiam cognoscendi non fuit per modum abstractionis vel stuporis vel extasis vel etiam soporis. hec autem continentur per excellentiam et improportionabilitatem luminis ad intellectum illuminabilem. ut patet in lumine corporali: in transfiguratione dñi: quando ostendit eis claritate summi amorem claritati glorie. Dicunt enim Matthæus. xvij. ca. et Luce. ix. quod petrus et qui cum eo erat quietus erat somno: ita ut videret non posset. Unde dñs petrus. Bonum est nos hic esse nesciēs quid dicere. Stupor enim circūdederat eum.

Sicut in lumine spirituali est. Unde Paulus excellenter visione stupefactus dicit. ij. Corint. xiiij. Utrum in corpore extra corpus nescio deus scit. hunc autem stuporem beatissimum xpo non habuit: cuius iure lector deformis et in illi luci proportionabilis fuit. Illi sicut lux eadem que est e grise oculis odiosis. sanis oculis est amabilis. et sicut per eandem lucem clari oculi pfectius videtur et sine perturbatione. egris autem minus pfecte et cum pruritatione: ita lux spiritualis que oculis pauli fuit improportionabilis rapti fecit cum stupore. Talis autem lux oculis beatissime virginis fuit proportionabilis sine stupore cum delectatione. hoc enim debebat ei rōne puritas et mūdicia quia sup paulum et oes viatores nitebat improportionabilis et excellenter. Concedimus ergo quod in beatissima xpo genere fuit habitus fidei: et possunt duo haberi esse simul. vñ ad misericordiam pfectum habitum alter ad magis pfectum. Sicut et actus qui est in raptu potest esse cum habitu fidei: et tamen diu est aliud de obscuritate et non ita plene depurata sicut in statu compunctionis. Quidam est in via. illi tamen depuratio[n]em simillimam que est in patria quoniam potestia omnium erit dei formis. Ex his per solutio[n]em ad ea quod de fide beatissime virginis sunt obiecta. Ad ea autem quod de ipsius charitate sunt obiecta responsum p[ro]notandum filii: et ad ea que de spe sunt obiecta quod tria exigunt ad h[abitu]m quod charitas viatoris pfectiva ut transiret in charitate comprehendens in subiecto charita. Primum est deputatio[n]em. Secundum est sui in se collectio[n]em. Tertium est alienatio. Primum ergo quod op[er]is fiat separatio a strarijs dispositionib[us] in subiecto quod impediuit per duas dispositiones charitatis pfectio[n]em. Sunt autem tria a quibus debet purgari et segregari. videlicet culpa. peccatum. cor. pulentia. Per oia ista tria impedit perfectionem charitatis in viatoriis in statu isto. per primū peccatores. per secundū tristitia impediuntur p[ro]fes in limbo. per tertium tamen Adam i passadio. Et de his tribus impeditamentis dicitur in libro Sapientiae. ix. Corpus quod corruptitur aggrauat animam recte. Corpus corruptum: corruptio culpæ: aggrauatio penitentia. Nec obstat quod in dño iesu xpo fuit fruitio. ubi tamen fuit corporalitas et pena: quia unio ad diuinam naturam vicit et abstulit hec impeditamenta. Secundum quod exigunt ad charitatem pfectio[n]em est subiecti in se collectio per quod

etiam tria ponuntur impedimenta. Anima enim nemus imaginatio in ratione ratio in intellectu; intellectus in intelligentia; intelligere natura est et forma corporis naturalis ligata ad corporalem imaginem; spiritus obligatus ad diversas corporis passiones: Aug. in libro de trinitate. Tanta vis est amoris ut corpus est anima etiam si plenissime videatur; sed intelligat deum; quia tam corporis sensus que cum amore diu cogitauerit eis cure gluttonio inherenter; attributus secum etiam cum in se cogitat ad quod amodo credit. Et infra. Erat igit mites cum se istius imaginibus tanto amore coniungit; ut etiam se esse aliquid hinc existimet. Post hoc dicit quod fuerit ex hoc diversi errores philosophorum aliquo potius nentum eam esse ignorantiam atque alijs et ibi subiungit sic. hic enim oboritur erroris dedecus; dum rerum sensituarum imaginines secernere a se non potest; ut se solam videat. Cohererit enim ei mirabiliter glutinatio amoris; et hec est eius immunditia; quoniam dum se solam nutrit cogitare; hoc se putat esse sine quo se non potest cogitare. Quoniam igit ei precipit ut sciam cognoscat non se sibi tantum detractra sit addere precipit; sed ut sibi id quod addit detrahatur. Hec est ergo prima collectio ab imaginationibus corporalibus; detractione ab obligatione ad corporis passiones. Augustinus in libro de anima et spiritu. Qui busdam affectibus quodam amicitia anima corpori iungit; sicut quam amicitiam nemo carnem suam in proprio odio habuit. Socio namque eius est huius societas pigrorum. Inessaibili namque pigrum diligere illud. amat comitem suum; et ideo libera esse non potest. Doloribus eius vehementer afficit; formidat interitus que mori non potest oculorum speculatione deponit; sonoribus delectat; auditibus sua nullum timore nullatenet; yrritur; graui tamen more afficit si subtrahatur. Tertium impedimentum est oino ad operationes de qua Augustinus in libro de spiritu et anima. Anima autem sicut corporis effectus variis nesciupat nominibus. Dicit enim anima dum vegetat spiritus dum cōtemplatur; sensus dum sentit; animus dum sapit; mens dum intelligit; ratio dum discernit; dum recordat memorias; dum cōsiderit voluntas. Ab ipsis ergo tribus colligitur anima in scismam. Per corporalibus imaginibus abstractionem; per passionibus corporis cessationem; per operationibus ymone. De ymione actuus dicit Aug. Sensus vertetur in imaginatio-

nibus proprio operi; si nihil valeret ad fallen-
dum; non tam nihil ad ambigendum; potest
adhuc dicari fides ea qua resoluta; et illud esse
verum potius creditur. Item quia in vita
ista propter deo intellectu aia beata sit; tam
quia multas molestias sustinet; sperandus
est post mortem omnia ista incommoda non fu-
tura; ergo nec spes quae in hac vita est deserit
animam; sed cum post hanc vitam tota se in
deum colligit charitas; restat quod ibi teneat,
Item Augustinus in libro de anima et spiritu.
Quoniam anima est deus cui affuetus dulces-
cinosus. Bonum carnis est mundus cum hu-
mana concordia; sed mundus exterior.
deus autem interior. Nihil enim deo interior est
nihil eo plenius. Interior est omni requie.
ipse est super omnia. Ab hoc ergo mundo reuers-
entes ad deum et quasi abhinc sursum reuer-
entes per nosmet ipsos transire debemus ad
deum; hoc est intrare ad semetipsos; et non solum
intrare se sed ineffabiliter quodammodo in-
troitu spiritus transire. Qui est inferius in
trans et intrinsecus penetrans ille spiritus
trafcendit; ille uestic ad deum ascendit. Ab
huiusmodi ergo detractionibus nostrum cor
colligantur et ad eterna gaudia renocemus
vel saltu ab illis et vanis cogitationibus
restrinamus; ut aliquando radiis cogita-
tionis in lumine figura valeamus. hec est
enim requies cordis nostri; cum deo sui con-
templatur; et per ipsum sua contemplatione sus-
cipitur; et dulcis est illi semper ad desi-
derandum ad laudandum et amandum et semper
sua. Nihil enim ad beatam vitam prestantius
est quam clausis carnalibus desiderans et sensi-
bus extra carnem mundus effici quod
piam intra semetipsi conuerti alienumque
effectum a cupiditatibus mortalium sibi soli et
deo loquitur. De ista triplici collectio sil-
lencie actuum et affectionum Augustinus in lib. de
quantitate aie. Purgat mites a peccati col-
lusione; ab erroribus obtemperatio; a rerum
fantastica imaginatio; a rerum naturalibus
fallaci proportione; a rerum temporalibus yana
delectatione. Tertium quod exigunt ad char-
ritatis perfectionem est elocatio quod fit per tria.

De modestia in cultu vestiu.

Est enim nō conatu; grā subleuātē: deo altra
hēte. De conanīcā nāc dictū ē s. d. zacheo
l solutō: post te modestia vestiu q̄ statu
puſſil? erat t̄ de subleuatioe i dent q̄ ascē
dit in arborē cū glo. ſup̄dicta. Sz quia nō
ſufficit ad coſtituētē q̄ est in charitā pſe
cutione nec conat? nāc ne subleuatioe ḡrē
ſine diuinitatē attractioe; id clamat ſpoſa.
T̄ rabe me poſte Lant. i. Et dīs in euāz
gelio Job. vj. Nemo pot̄ venire ad me niſi
pater me? traxerit enī t̄c. Ad conatū naſu
re diſponūt antecedētē miferiarū p̄ntiuſ
ſtimulationes; pp̄ie defectibilitas cogni
tior; ſumme pſectionis naturalis appeti
tio. Ad iſtam elevationē diſponūt antece
dentes inchoatiue ḡrē sacramentales t̄vru
tes. Gratia ſanando a malo culpe t̄ pene.
X̄tutes adiūciēdo i bonū. Progreſſiue do
na t̄ fructus, dona ad excellētiores actus
adiūciādo; fructus laborante reficiendo.
Completiue aut̄ bīm statū vie britudines;
bīm statū patrie dothes. C. H̄ attractione
nota q̄ ſicut in naturalib? maior; eſt mo
tus quāto maior; fit appropinq̄atio ad ſuū
ybi: ita t̄ in voluntariis. Et nō ē ſola appro
pinquatio cauſa augmenti; h̄iſtudo t̄ co
uenientia ad ſuū ybi. Eſtē quanto magis
lapis mouet deoſum; tārō magis intēdīt
ſuū motus; t̄ ſili ignis ſurſum. Et ita in
naturalib? mor? naturalis ſufficit mutare
coparationē mobilis ad ſuū ybi; t̄ per hoc
ſoli fit pp̄inqui. Sed in voluntariis motus
naturalis nō ſufficit mutare ſitu ipſi? ybi
ad ſuū ybi ſine ipſo ybi. Et hoc ē quia
in naturalib? eſt enī ybi; ta q̄ybi eſt motor
tm̄; ſed in voluntariis ip̄m ybi eſt motor et
cooperator. Et ita p̄ id ad qđ mor? eſt; t̄ qđ
mouet p̄ ip̄m; habet mor? q̄ fit appropin
quatio. Eſt aut̄ iſtius appropinquationis
termin? pſecta coſformitas voluntatis dīne
et huāne deſormis affectio. C. Ad hanc
aut̄ attractionē t̄ appropinquationē co
ſformitatē tria ſpecialiſ diſponūt antecedētē
in via opa ſez iſtructiois vel edificatiois
opera patiētē vel paſſio; ſtopa ſuperoga
tionis. D. operib? iſtructiois Auguſti
nus. leſt eſt hec diuine pudentie vt nemo
niſi a ſuperiorib? adiuueſ ad cognoscēdaz
vel partcipandā gratiā. Unī t̄ in Jobāne
xj. c. legiſ de Laypha. Eſtē pontifex an
nullius pphetauit. in quo dīs oſtentit q̄
etia in malis ratione plationis ad ytilita

tem alioſ dona tribuit. Unde de Saul le
git. i. Regū. x. q̄ poſt yncitionē in regēz
iſtiorū in eū ſpūs dīn t̄ pphetauit. C. De
operib? patiētē t̄ paſſionis dicit apotol?
ij. Corinth. xij. Nam x̄tus in infirmitate
perficiſ. Qd̄ t̄ figurat in Job vltimo ca
qui poſt perfec̄ta victoriā per patiētiam
ſuā oīa bona ſua recepit duplicitia. C. De
operibus ſuperogationis Marē. x. Amen
dico yobis nemo eſt qui reliquerit domū
tc. qui nō accipiat cētēs tātū nūc in tēpe
hoc tc. C. Oſtit ergo iſta pſectio chari
tatis tranſeūt de ſtu vie in ſtu patrie
in plena depuratioe; in om̄imoda colle
ctione in pſectiū ſuna elevatioe. pt̄ ergo
q̄ pſectio charitadē de ſtu vie in ſtu pa
trie tranſmutatē fit ſine ſubſtātiali addi
tione per perfectionē ſuū in ſe; per acē? ex
tenſionē; per actus t̄ habit? melioratioe
et nobilitatē; t̄ per ſumma cū ſuū ip̄o bo
no coiunctiones. Unde credimus q̄ ſicut
corpus glorificat ſuo modorita aia glorifi
catur ſuo modo; t̄ charitas glorificat ſuo
modo. Abhancfētū eſt autē q̄ corpus glor
ificatur per depuratioe t̄ elevatioe t̄ no
bilitatē ſine extrinſeca adiecture. Corpus
enī conſtitut⁹ ex quattuor elemētis t̄ q̄nta
eſſentia, t̄ bīm duos ordinat⁹ ſtatus. ſtatus
ſez corruptionis et ſtatū incorruptionis.
Euin enī quattuor elemēta ſint corporalia
bīm partes. t̄ quīa eſſentia ſit incorporealis;
quādiū in corpe humano opani et dñant
qualitates elemētaleſ. t̄ ſunt active t̄ for
males. t̄ bīm eas regif t̄ amminifraſ corp?
pp̄ietates q̄ntē ſunt ſopite q̄ ſine actioe.
Necelle eſt ergo corp? ſubiacere penalitaz
t̄ paſſibilitate t̄ corruptioni t̄ tandē diſſol
ui. ppter continuā pugnā contrariaſ ad
inuicem repugnantia; quoꝝ tandē necelle
eſt alterū vincere ſuper alterū. t̄ ſic alteruz
expelli t̄ armonia deſtrui t̄ animaſ ſeparaz
ri t̄ corpuſ diſſolui. iuxta illud pbi. Egred
iente aia corpus expirat t̄ marcescit. Cū
aut̄ natura ſemp intēdat ſuū continuatio
ne t̄ ſuū eſte ppetuationē et ſublimationē
iniquātū pofet. incōueniētē eſt q̄ in corpe
coſpoſit ex natura incorporeali ve ex natura
lucis; t̄ naturalib? corrūptibiliſ ve ſunt
elemēta ſemp eſſent formales t̄ active p
p̄ietates naturarū min? nobilitū t̄ corr
pribiliſ. t̄ nunq̄ regularēt t̄ administrat̄e
corp? bīm natura incorporeabilē t̄ meliorē

De modestia in cultu vestiu. XXVIII

ergo necessario erit transi^r de ppetatibus
 naturarū corruptibiliū ad ppetates natu-
 re incorruptibiliis; t de actiōib^r naturarū
 corruptibiliū ad actionē nature sc̄orrupti-
 biliſ. hoc aut fit cū corruptibile hoc idue-
 rit incorruptionē. In quo quidē statu re-
 manebit elemēta ſim ſubſtātias ſuas ſopi-
 tas ceſſantes ab actiōib^r materialib^r ſim
 naturā corporis q̄nti domino exiſtēt t oēs
 exercēt actions. Et ſic nature p̄us agen-
 tes modo ſopiuſt t ſopite no oēs opatiō-
 nes in corpore operant. Siſi modo glo:ifi-
 catio anime videt fieri per hunc modum.
 Cū enī anima habeat modo operations
 quādā ſim ppetates naturales t gratui-
 tas. opatiōnes que ſint ſim qualitātes na-
 turales; fortes t euidentes ſunt t freq̄ntes.
 opatiōnes aut gratuite debiles t rare t exi-
 les t imaniſſables. In conuenientiis aut ē ſub
 ſtantia rōnalis habet opatiōnes magis t
 min^r nobiles ſemp exerceat min^r nobiles
 cū euidentia t excellētia t frequētia. ḡ nez
 ceſſari erit alter status aie: quo opatiōnes
 nobilioris erunt euidentes t excellentes et
 aiam pficientes. Ppetates aut natura-
 les ſopite t materialeſ t fine actiōe. h̄ aut
 erit q̄ii negl elueret negl ſitēt apl̄. q̄tū ad
 nutritiū meq̄ nubēt negl nubēt quātū
 ad opera naturalia: t ſenſis in imagina-
 tionē t imaginatio in rōmē. vt ſup quātū
 ad opera ſenſitoria. Et ſic i ſtatū illo tñ erit
 opatiua ſim potētias in dñi conuerſiua p
 actions qualitatib^r gratuitis ſormatas
 t hec est glorificatio anime ſim ſc. Cū autē
 et ipē ppetates gratuite, quedā ſint imp-
 fecte. quedā autēt impfectis coiuncte. nec
 potest eſe plene pfectus quod in ſe eſt ipē
 fecti vel impfecti coiuncti: cuſ ppetates
 hmoi ſint ſimma aie perfectior: neceſſe eſt
 impfetur euacuariet perfectū ad ipo ſepa-
 rari. Gola autē charitas pfecta eſt: que eſt
 vinculi pfectionis. ergo neceſſe eſt omnes
 alias v̄tutes euacuari vel ab actionib^r ſo-
 piri. ſolā autem charitatē diari: t exercere
 oēs opatiōnes. Et tunc implebit bene qđ
 p̄ceptū eſt Deut. vi. t Mār. xxi. t Mār.
 xii. t Luc. x. Diliges dñm dñi tuū ex toto
 cor. tu. qđ tunc implebit q̄i oīs act^r nālis
 eſſlabit quātū ad actū: t oīs alteri^r v̄tutis
 habit^r. ſopitus erit quātū ad actū t aia in
 elle ſuo nobilissimo toto nobilissimo habi-
 tu implebit: t nihil niſi charitas i anima
 ad actū egrediet cū oīa p̄terat pter amas
 re dñi. Tunc fiet ſermo qui ſcriptus eſt. J.
 Cor. xiiij. Siue pphetic euacuabitur: ſiue
 lingue celabitur. ſiue ſc̄ientia deſtruſet. Ipsi
 em ſc̄ientia materia eſt affectionis t via i
 dilectionem. Unde acius ſc̄ientia ſim q̄ eſt
 mor^r ad affectionē deſtruſet ſola charitate
 totū occupate. Et hec eſt glorificatio chaz
 ritatis que glorificatiā generat leticiam.
 de qua dicit petr^r. Eredētes aut exultabiq̄
 leticia inenarrabili t glorificata reportan-
 tes finem fidei vſtre ſalutē animarū ve-
 ſtrarū: vt habeſ. J. Pet. J. Ex p̄dictis ḡ
 collige: q̄ ſicut glorificatio corporis fit fine
 extrinſica adiectioē: t etiā aie ſine extrinſico
 adiectioē. t q̄ eſt eadē ſim ſubaz charitas
 vie t charitas prie. Siſi ḡ charitas beate
 x̄gis mo in ſtatu p̄tie maior eſt charitate
 ois p̄re: creature: t quantū ad ſubſtantia: t
 quātū ad actū. ita t eadē charitas i ſtatu
 vie maior ſuit omni charitate pure creatu-
 re ſim ſubſtantia: ſed nō quātū ad actū.
 Fuit enī charitas beate x̄gim maior cha-
 ritate oīum angeloz quātū ad ſubaz: ſi nō
 quātū ad actū. minor aut ſuit q̄tū ad actū
 charitate mīni angelii beati. Q̄ aut maior
 ſubſtantia minor eſt in actu ſubiecti cō-
 ditio. cotrarij cōiūctio. minor motoris at-
 tractio. q̄tū attractio ſemp in actu eſſet ſi
 ex parte attrahibilis vel ex pre ſu vel gra
 adiucti nō ſtaret. hoc aut intelligim^r q̄ ſi
 deus angelii eſt nouo crearet: t ei illā cha-
 ritate quā beatissima v̄rgo in via habuit
 infunderet ille angel^r tantū diligere
 quātū beata x̄go modo in patria diligit.
 Nota etiā q̄ ſi charitas beatissime vir-
 ginis minor eſſet charitate alicuius āgeli
 quātū ad actū. maior ſi ſuit quātū ad
 affeſtum. Charitas enī angeli eſt in ſtatu
 merēdi quātū ad p̄mū ſubale. Quilibet
 aut actus charitati in brāx̄gi ſuit meri-
 tori^r v̄te eſtē t btitudinē habuit beatitū-
 dine angeloz trāſcendētē. habuit etiam
 beatissima x̄go charitatē ad p̄mū ſicut ad
 dñi vt patut in opponeō. t hoc nō tantū
 quātū ad actū inferiorē: ſi quātū ad opis
 exhibitionē: ita q̄ ſimaxa ſuit in effectu.
 Nec obſtat qđ ſi q̄ aiam ſuā pro p̄cio nō
 poſuit: immo aiam filii t ipm filii p̄ primo
 poſuit: quē plus q̄ ppriam aiam dilexit: t
 ppriam aiam ſi neceſſe fuit paſſioni obtu-
 lit propria volitatem t eam in paſſione ſili

Dedonis

erexit cū filio; tū sic duas animas obtulit. sicut effectū dilectionis duplicauit. tū est quod dicit Luce. ii. Tua ipsius animā transibit gladius. Credim⁹ etiā sine pī dicio melioris sentētē; beatissimaz ḥgo anē in concepcionē filii dei; charitatem filii talem ac tantā accepisse qualitātē quā pertingi poterat a pura creatura i statu vīc. t nobis pōtioris pōtioris q̄ charitas q̄ est in sumo augmentatione bīn statu vīe augmentabilis et possibilis ad illam. Cōcedimus etiā q̄ beatissima ḥgo habuit mediuū statu inter statū simplicis viatoris et statū simplicis comp̄ hēsoris sez statū secundū quēs fuit simplex viatrix et simplex cōprehēndens. Cōdeyr turbus autē cardinalib⁹ dicimus q̄ habuit eas per modū patrī quātū ad actūs perfectionē; per modū vīe quantū ad mērendi condītionē; t uta habuit eas medio modo inter cōprehēsōres et viatores. Adē dī modo p participationē talentū in quaī participationē qua acceptit meliore partē ab vītroz extremoz. Et pōtiores habet vītutes has bīn actūm pfectionē; s̄ ppter merendi condītionē viatores aut cū merēdi cōditionē; sed cum actūū imperfēctiōē. Sp̄sa autē habuit eas cum actūū pfectiōē sicut cōprehēsōres et cū merēdi cōditionē sicut viatores. Unde habuit eas excellētūs viatoribus quantū ad effectū. Unde cōcedamus oēs obiectōnes ad hoc inducas. Ad hoc quid vīlū expositū est de modestia et animi cultū distingueat res pōdendo dicitur, q̄ habitus bīn qualitatē tripli citer distinguit. Est em̄ habit⁹ triplex, habitus vanitatis, habitus humilitatis, habitus mediocritatis. De pīmo loquuntur pīne auctoritates. Secundūs habit⁹ p̄tinet ad modestiā temperantie bīn cōmūnem statu ad quē tenēt oēs boni et imp̄fecti. Omnes em̄ habere tenēt habitum mediocritē. Tertiūs habit⁹ humilitatis est habitus pfectoꝝ; qui dī: habit⁹ humilitatē et habet sit̄ sua extrema et suum mediuū. Potest em̄ esse parū humilis vel min⁹ humilis vel mediocriter humilis. Dicitur au tem q̄ habit⁹ beatissime ḥgini fuit habi tū humilitatē; sed mediate, i. mediocriter humilis, t in illo sensu loquitur Hieronym⁹ cum dicit: q̄ ornata vestiū tē. Idē etiam credimus de vestitu dñi et alioꝝ sanctoꝝ.

Cōdē querit qualiter beatissima virgo

alios viatores ista mediocritate poterat eſ cellere; cū de quoctū pāno vēstē habuerit; alijs de eodem vēstī poterat. Ad h̄ dicendū bīn p̄bīn q̄ circa particularia in hūusmodi ars mediuū determinare nescit. Descendētē em̄ ad indiindua platea ubet quiescere. Singulāria enim sunt infinita nec eoz est disciplina. In hīsmodi em̄ gratia potētior est arte. Dicimus ergo q̄ beatissima ḥgo alios in hoc excessit in cul tu et q̄ super artēm per vīctionēm. s̄ sp̄s scīvit pīce mediocritatē in habitu humi litatis obseruare.

Cōdē domis. Caplīm. xcviij.

Ost̄ hec querit de domis qualiter p̄ sepriformis plenitudo ḡtē q̄ septis formūtū donorum distributa in ista plenitudine sit cōrēta. Et videſ q̄ similitū bīn excellentiā sicut dictū est de vītūbus. et hoc hac ratiōē. Sicut se habet vītū ad vītūtem; sic se habet donū ad donū sed vītūtes in beatissima ḥgine excellit om̄es vītūtes viatorū; ergo et dona. Item quicquid est supiūs supiōre: supiū est inferiorē; vītūtes beatissime ḥgini excelsunt oēs viatores; et dona excellunt vītūtes in suis actibus; ergo dona beatissime vīrgi nis excellunt om̄es viatores. Item in hierarchia celesti supiū ordo est seraphim et qui excellit in charitate; que est excellētissimum donū excellit in alijs om̄ibus donis ergo et in ecclastica hierarchia erit sic: sed beatissima ḥgo excellit om̄iē creatūram in charitate; ergo et in alijs donis. Item dicit beatus H̄egorius. Qd sapientia opponit stultitiae sine insipientie. scītē luxuria; intellectū gula; timor supbia; fortitudini accidia; pietati avaritia. Item in lūca. x. et Matth. xii. Assūmit septez alios sp̄s nequiores se. Super quo dicit q̄ intellectū opponiſ ebēdot: confilio temeritas; precipitū fortitudini; remissio timor; scientie ignorātia. Ex his patet q̄ dona in viatorib⁹ cōmūniter sunt cum permissione ad cōtraria; agitur cū pugna ad contraria: ergo sunt in ea bīn modū qui est bīn statū viatorū. In beatissima ḥgine non sunt passibilita cum pugna ad cōtraria. q̄ sunt in ea bīn modū qui est super statū viatorū.

Cōdē sapientia. Caplīm. xcviij.

De sapientia et intellectu.

XXIX

Ost hoc qritur de sapientia speciali ter. Prover. xj. **A**bi humilitas ibi sapientia: g; vbi maior humilitas ibi maior sapientia; vbi summa ibi summa; sed in beatissima vngue ipsoportionabilis fuit humilitas: g; ipsoportionabilis sapientia, minor pars in euangelio p; illud qd; *Luc. xiii. t. xvii.* Qui se humiliat exaltabitur; si suster est p; se: g; qui ipsoportionabiliter alijs exalta: uniproportionabiliter alijs humiliatur. Et hanc vngue sup oem chorus angelorum habet Hieronymus in quartâ hierarchia exaltata ipsoportionabiliter alijs sup chorus angelorum alcederit: g; oem hominum et angelorum humiliata fuit: g; in sapientia oes transcedit.

Ite sapientia est quidam gustus spiritualis pime veritatis p; modum summe bonitatis. In gustu aut tria sunt consideranda: pium ut dicuntibus. Gustus est quidam tactus. Item in gusto discrecio est gustabilium. Item ibi est delectatio cda ex iunctione gustabilium cui gustante: et sic tria sunt in gusto: immediata coiunctio: discrecio: et dilectio. sed in his oibus excellit beatissima virgo oes viatores: g; in sapientia excellit oes viatores. Quod autem in tactu sine immediata coniunctione excellat oes: p; illa ois ois est p; charitate g; vbi maior: et inseparabilior: dilectio: ibi ppinq; o; et indissolubilior: et immediata est coniunctio. **I**te incorruptio proximi facit deo: g; vbi summa incorruptio ibi prima diuinitus. Nec autem oia fuerit in beatissima virginem super oes viatores: g; in tactu et in immediata coniunctione excellit oes viatores. **I**tes q; in discrecio excellat p; discrecio gustantia fallitur duob; modis. Alio modo ex parte gustabilis ppter sapozum et gustabilium coniunctione vel simulatione. Alio modo ppter gustatui organi discursu infecioez, et hec deceptio non tm dirigit in corruptibili: s; etiam in gusto spirituali ex parte gustabilis: ut qn irasfigurat se angelus satane in angelu lucis: et qn affectio naturalis videtur eē gratuita vel ecouerto: tuus et sapozum coniunctio suae confusio generat deceptionem in gustate. Ex parte aut gustatui vel gusto spiritualis est infecio ex pteraria delectatio vel admittens somnis corruptio: que sensum spiritualis delectationis ipedium: et saporem diminuit: et discretioe puerit: ut dicantur bonum malum bonum: ponentes lucem te: et

tene. lucem ut habeat ipsa. v. **H**ic est enim aialis homo q; no poterit nec discernit q; dei sunt: ut habeat. *J. Corin. iiij. L*ur de venter est: et esse subsentib; delitias copuntur: manu fastidit ens qd venit de celo: murmurans p; pamph; et alleis et cepit: q; erat in egypto ut patet de populo israel. *Nume. xj.* **H**ec aut deceptio vel decipiendi pras lies bin magis et min' est in ois viatores somnis corruptio in alijs remanente. **H**ec aut deceptio sive deceptio posibilis nullo modo fuit in beatâ virginem q; per oia astutias dyaboli no ignoravit et semper vestigo prudetissima exprobauit malitiae boni sine errore elegit: cuius palatus spiritualis ab ois corruptioe somnis corruptio fuit et spirituali dulcedine plenus nihil nisi deus et ppter deus gustauit: et sic gustus erit spiritualis sali no potuit: g; in discretioe spirituali oes viatores excellit. **I**te q; in dilectione q; est in gustu spirituali antecellat p; tatus. Dicit enim beatus Gregorius sup Job: q; sapientia est donum reficiens spe et certitudine: sed spes et certitudo beatissimae genitrix est oibus viatoribus ipsoportionabilis: g; eius refectio est ipsoportionabilis et inequalis. **I**te inter esurire et saturari medium est comedere: s; vnu extremo riu. esurire et stirre iustitia ppter est viatorum: saturatum esse ppter est coprehensor: g; comedere ppter est qd ptinebit ad statutum medium: s; illu t; beataygo: g; videtur q; eius gustatio sit p; modum comedionis inter saturitatem et saturitatem.

De intellectu. *Lap. xc.*

Ost hec qrit de dono intellectu qrit fuerit in beatâ virginem. Et videtur q; sicut medio modo int viatores et coprehensorum. **E**u enim domini intellectus sit cognoscere deus expressus in sua imagine: et int cognoscere per imaginem et sine lumine eius q; dei obscenitate et cognoscere lumen in lumine sine imagine medium sit cognoscere deus in sua imagine. **E**u autem cognoscere purus viatoribus: aliuz vero coprehensoribus coperit: ita medium ad statutum medium ptinebit. **I**te inter cognoscere creatum q; creatum et cognoscere increatum q; increatum medium est cognoscere increatum per creativum et conuersum. Tria istorum dividuntur reperiuntur et nihil est vacuum: g; reperiuntur et quartum. Puri viatores deuident creatum per creatum, id est creaturas per fidem. Unde *Isa. vij.* Ea q; sub ipso erat replebant templum glo. *Breg.* **E**u menei pte,

Dedono cōfiliū tbtitudinis.

platione pficit non iā q̄ ipse est: s̄ q̄ sub filioꝝ habuit super oēs viatores; hoc autē ipso est cōspicit. Nemo autē deū videt in quā Johā. i. Nec est cognitio viatorꝝ. Complices hensores autē vident deū in creatum p̄ seipsum: videt etiam creatum p̄ increatū crea- tuꝝ. as. s̄ in deo t̄ p̄ deū. iūtū illud. f. Lorin. f. m. Tūc eognoscit t̄ cognitio sum. i. deū t̄ oia cognoscē in se sicut t̄ ipse me co- gnoscit in se: ḡ cū vñ medior̄ reperiatur i ter hec extrema: reperiit t̄ reliquā videlic̄ ypi dñe increatū per creatū. sed cognitio mea dia p̄tinet ad statū mediū: statū autē mea dius ad b̄tissimā virginē pertinet: ḡ cogni- tio beatissime x̄ḡis erit talis q̄ cognoscet lumen increatū nō quidē p̄ sp̄em nec etiā per imaginē s̄ p̄ lumen creatū: t̄ sic cogno- scit increatū per creatū. t̄ illud lumen non erit mediū sicut per speculū vel vestigiuꝝ vel imago vel sicut signū est mediū int̄ appre- benſiuꝝ t̄ signatuꝝ. s̄ sicut lumen solis ē me- diū coniunḡ visibile p̄ficiuum.

De dono confiliū.

Cap. c.

Ost̄ hec q̄ritur de dono cōfiliū. quā p̄ liter t̄ ipm̄ fuerit in beata virginē. Et q̄ sit excellētius videt p̄ hunc modū. f. Johā. ii. Electio eius docet yes de oīb̄: fed beatissima x̄go oīb̄s alijs improportionabiliter pl̄ habuit vnyctionis: ḡ im proportionabiliter plus habuit interioris instructionis: ḡ donū cōfiliū habuit alijs i proportionabiliter. Item Joh. xv. Lūyene rūille sp̄is veritatis docebit vos oēm veri- tate: s̄ b̄tissime virginē sp̄issitū venit in proportionabiliter t̄ docuit oēm veritates. Juxta illud Luce. f. Sp̄issitū supueniet in te t̄. ḡ p̄e alijs ēa īproportionabiliter oēm veritatem docuit. Item dñs in euāgelio Johā. xv. Iā non dico vos seruos sed amic̄os: ḡ reuelatio secretorꝝ effec̄t est dilectio nis: s̄ in b̄tissima x̄ḡine fuit īpropor- tionabiliter dilectio respectu oīum: ḡ īpropor- tionabiliter reuelatio secretorꝝ respectu cū- etorꝝ. Itē oīum secretissimorꝝ secretorꝝ sc̄ in carnatiōis mysteriū ip̄i soli reuelas- uit: ḡ nullū aliorū minus secretorꝝ ignoras- uit. Item vt dicit ph̄bus. Ad illū p̄tinet mo- tis cui fit nūciatio: cui? enim est opariēr̄ est t̄ cognoscere: ḡ cuius p̄e oīb̄s t̄ super oēs est operariūt p̄e oīb̄s t̄ super om̄nes est operanda cognoscere. sed beatissi- ma x̄go fuit perfectissima obferuatrix con- filiorū super oēs viatores: ḡ cognitioneꝝ cō-

filiorū habuit super oēs viatores: hoc autē est donū confiliū: ḡ donum cōfiliū habuit su- per oēs. Item Exo. xi. Non remanebit ex eo qui q̄ vsc̄ manē. Si quid residuū fues- rit igni comburetis glo. Quod ex agno re- manet igni cōburūmus quā hoc qd̄ dē myste- rio incarnationis eī intelligere t̄ penetrare ne nō possum⁹: potestati sp̄issitū humiliter reseruamus. Ex ista auctoritate videtur q̄ mysteria diuina in statū vienō nō possum⁹ ad plenū rūnari t̄ penetrare. s̄ qd̄am sp̄issitū fec̄to op̄z reseruare. Ex alia parte videtur q̄ ni- hil de veritate mysteriorū remaneat inde- scissum: t̄ q̄ nullū verbū domini reuera- t̄ ad ipsum vacuū quod a nullo fuerit itelle- crū. Juxta illud Isa. lv. Quoniam desen- dit imber t̄ mix de celo: t̄ illuc vltra nō res- tertitur: s̄ mebūtā terrā t̄ infundit ēā: ef- geriminare ēā facit: t̄ dat semē serenti. t̄ pa- nū nō comedenti: sic erit x̄bū meū qd̄ egr̄- dietur de ore meo. Nō reuertetur ad mea- cū. sed faciet q̄cumq̄ voluit: t̄ p̄sperabitur in his ad que misi illud. Ex hoc videt q̄ su- pra cōēm statū viator fit perfecta cognitio mysteriorū oīū t̄ diuinoꝝ eloquioꝝ: t̄ tamē reperiāt in aliquo reuelatio oīum secreto- rū. Hoc aut̄ debet maxime familiari t̄ ma- xime amicō t̄ maxime sapienti: h̄ aut̄ totum est beatissima x̄go. que ē famulafissima. vt pote dei filia amicissima t̄ prudentissima de qua liber amoris q̄ est cantica canticoꝝ t̄ liber sapientia specialit̄ exponuntur: ita vt ea q̄ de ipsa sapientia dicunt de ipsa itelligā- tur. In sa p̄ficiā aut̄ nulla ē ignorātā se- toꝝ: ḡ videt q̄ b̄tissima x̄go p̄fectā cogni- tione oīum secretoꝝ habuite vniuersale. vt̄ pote vniuersalē cōsiliatricē. alijs aut̄ viatores oēs p̄ficiare vt̄ pote nūciū diuersi ad diuer- sa inicia destinati.

De dono fortitudinis.

Cap. cf.

Ost̄ hec q̄rit̄ de dono fortitudinis. p̄ Q̄ aut̄ fortitudo fuerit in b̄tē x̄ḡis ne in summa p̄bat h̄ modo. Quic- qd̄i fortius fortiorē fortius est infirmiore. Beatissima x̄go fuit fortiorē trib̄ fortiorē. bus oī viatore: ḡ ipsa fuit fortiorē oī viatore. Tres fortiores oī viatore sunt de⁹: mors: dyabol⁹: h̄ūilitas b̄tē x̄ginis deū supauit ē dāmō q̄i eī de celis ad trās h̄ūilitate dedi- cēs charitate vinculatū p̄ter t̄ h̄ūilitatū: t̄ vulnerati in sua x̄ginitate icarceravit. vñ Lan. f. Dū eet rex i accubitu suo t̄. t̄ Pro-

uer, xl. Mulierē fortē q̄s inueniet: procul
et de ultimis finibus p̄cū eius. Ultimi fiz
nes sunt deitas et humanitas maxime a se
difficiles. Unī fortissima misericordia fuit q̄ hec co-
mūxit. Sic ergo fortitudine beatissimae gemitus ri-
gore fortitudinis et diuine severitas supera-
uit de quo Iume, xxiiij. Unī fortitudo filii
est rinocerōtis: cui fortitudo i gremio vir-
ginis maluerit. Et sic p̄t p̄ quē modū bea-
tissima h̄go dei fortitudine superauit. **I**n
sc̄do fortis est mors: cui nemo mortaliter re-
sistere pot. ii. Reg. xiiiij. Deus enim moritur
et q̄si aque dilabimur in terra q̄ nō reuertun-
tur. Nam fortior erat beatissima h̄go q̄ morte
destruxit. Sicut enim mors intravit p̄ feminā
et vita destruxit: ita et vita rediit p̄ feminā
nā q̄ morte destruxit: et ita beatissima h̄go fu-
it destrutio mortis: et ita fortior fuit morte.
Certius fortis est dyabolus de quo dicit Job,
xlii. Non est pr̄as sup terra: q̄ ei possit
copari. Beatissima h̄go fuit fortior illo. Ju-
sta illud H̄c̄. iii. Ipsa p̄eriret caput tuum.
In actu fortitudinis essentia līs ē firmi-
ter adhucere. Beatissima h̄go adhucbat deo
inseparabiliter: q̄ fuit alijs fortior iproportio-
nabiliter. **I**n actu fortitudinis est terre-
nas cupiditates nō tñr repūnere: q̄ penitē-
oblinisci: b̄ aut nō contingit in alij viatores i
via interīm q̄ fomes aliquo mō v̄gunt: q̄
solum i ipsa h̄gine potuit: q̄ fomes extinct
fuit: q̄ habuit actu fortitudinis p̄ modū p̄t:
et sup oēm viatore sine proportione.

De dono scientie.

Ep̄. cii. **O**st hoc q̄rit de dono scientie q̄liter
p̄ fuerit i btā h̄gine. Et videtur q̄ ex
celletus hac rōne. Aug. in libro de
ciuitate dei, xiiij. dicit. **H**unc scientie et illi illud
tribuendū ē in quo fides saluberrima: q̄ ad
verā ducit beatitudinem: generalē: nutrit: robo-
rat: defendit. **E**t infra. Scire quēadmodū
hoc ipm̄ et p̄is opūtulet: et cōtra impios de-
fendat: est ipsi scientie. **I**ste ē actus vii: sci-
entie. Alius actu scientie est abstinenre a ma-
lis. **T**ertius ei⁹ actus ēst in medio p̄raue et p̄
uerse nationis ouersari. **I**sti tres actus ex
cellenti⁹ fuerit i btā h̄gine oī viatore. **D**ō
aut p̄mū actu habuerit excellentius. s. fidei
defensione p̄ testimonio ipsi⁹ ecclie p̄t dī
cētis imo cātānt. Lūcas heres̄ sola īte-
remisti. **D**ō sc̄do actu abstinenēti a malis ex
plenti⁹: q̄ videt p̄ timor. fūlīs fuit i beata
celletus habuit p̄t q̄ ad min⁹ pulnis ves-
h̄gine. **S**ed h̄. Timor. fūlīs ē c̄ p̄ctō de q̄
malis p̄t oīum alioꝝ adhesit pedib⁹. **I**p̄ in btā h̄gine nullā licet fieri ītētione.

sa aut̄ sola īmūnīs a p̄ctō fūlīrūta illū ī
Lanti. iiiij. **T**ota pulchra es amica mea tē.
Sola enī super
dīstātē. **U**nī fortissima misericordia fuit q̄ hec co-
mūxit. Sic ergo fortitudine beatissimae gemitus ri-
gore fortitudinis et diuine severitas supera-
uit de quo Iume, xxiiij. Unī fortitudo filii
est rinocerōtis: cui fortitudo i gremio vir-
ginis maluerit. Et sic p̄t p̄ quē modū bea-
tissima h̄go dei fortitudine superauit. **I**n
sc̄do fortis est mors: cui nemo mortaliter re-
sistere pot. ii. Reg. xiiiij. Deus enim moritur
et q̄si aque dilabimur in terra q̄ nō reuertun-
tur. Nam fortior erat beatissima h̄go q̄ morte
destruxit. Sicut enim mors intravit p̄ feminā
et vita destruxit: ita et vita rediit p̄ feminā
nā q̄ morte destruxit: et ita beatissima h̄go fu-
it destrutio mortis: et ita fortior fuit morte.
Certius fortis est dyabolus de quo dicit Job,
xlii. Non est pr̄as sup terra: q̄ ei possit
copari. Beatissima h̄go fuit fortior illo. Ju-
sta illud H̄c̄. iii. Ipsa p̄eriret caput tuum.
In actu fortitudinis essentia līs ē firmi-
ter adhucere. Beatissima h̄go adhucbat deo
inseparabiliter: q̄ fuit alijs fortior iproportio-
nabiliter. **I**n actu fortitudinis est terre-
nas cupiditates nō tñr repūnere: q̄ penitē-
oblinisci: b̄ aut nō contingit in alij viatores i
via interīm q̄ fomes aliquo mō v̄gunt: q̄
solum i ipsa h̄gine potuit: q̄ fomes extinct
fuit: q̄ habuit actu fortitudinis p̄ modū p̄t:
et sup oēm viatore sine proportione.

Ep̄. cii. **O**st hoc q̄rit de dono pietatis cui⁹
q̄zact⁹ sūt tres. Un⁹ ē mouere ad
op̄a misericordie. Alius ē scripture
nō stradicere sūt stellecētue nō istellecēt.
Terti⁹ ē sc̄tā honorare: q̄ dī: Mat. v. Biā
mites. glo. qui pie q̄rit et honorat sc̄a. **D**es
illī tres ac̄t⁹ fuerit excellēt⁹ i btā h̄gine oī
viatore. **D**e p̄mo actu q̄ ē mouere ad opera
mīc ipendēda p̄xio p̄t: q̄ ipēdit deo et ima-
gini dei. pietas em̄ q̄ mouebat btā h̄gines
ad spēndēda op̄a misericordie mouebat ip-
sam ad copatiēdū p̄xio: nō q̄ imago dei s̄
q̄s de. **S**ed q̄ iproportionabil⁹ est pie-
tas q̄ debet deo; s̄lī illa q̄ debet imaginī ei⁹
q̄ pietas beatissime h̄gine ē iproportionabilis
pietas oī viatore. **I**n p̄t de sc̄do actu
ē scripture nō ḥdicere qđ ē fidē defensio.
Illa em̄ iproportionabil⁹ oīb⁹ fidē defendit
q̄ sola iter oēs ī ymūero mīdo heres̄ vi-
cit. **I**n p̄t de sc̄do actu q̄ ē honorare sc̄a.
Ipsa em̄ iproportionabil⁹ oīb⁹ sc̄a honozavit
q̄ quā oēs sc̄tē celestī glīa sūt honorat̄ et co-
ronati. vñ Apoc. xij. Appunit si. jñū magnū
in celom̄sīrī annīcta solez luna sub pedib⁹
ei⁹: i capite ei⁹ corōa stellarū duodeci. **I**psa
em̄ oēs sc̄os coronauit q̄ cā coronādi oībus
fuit. **E**nī t̄ alibi. s. apoc. iiiij. legit⁹ q̄ viginti
q̄tuor seniores et q̄tuor aialia coronas suas
an̄ thronū mittit sedēd ad pedes: q̄ p̄ xpi
hūanitatē quā de mīre h̄xit se cordatos recō-
gnoscit: et sic hūit oēs act⁹ pietas excellēt⁹
oī viatore. **D**e timore fūlī. **E**p̄. ciiij.

Trio q̄rit de timore. **E**t p̄mo q̄rit de ti-
more fūlī. ytrī fuit i beatissimā navī
gīne. **E**widet q̄ sic. Nullī em̄ bonū
ei defuit q̄ grā plena fuit. **D**ic em̄ ang. q̄ p̄t
mo: fūlī bon⁹ ē t̄ vīl. **I**n glo. timores du-
os legim⁹ fūlīs et castīt̄ et yterq̄ ē initū sa-
remisti. **D**ō sc̄do actu abstinenēti a malis ex
plenti⁹: q̄ videt p̄ timor. fūlīs fuit i beata
celletus habuit p̄t q̄ ad min⁹ pulnis ves-
h̄gine. **S**ed h̄. Timor. fūlīs ē c̄ p̄ctō de q̄

De timore casto et beatitudinibus

De timore initiali.

Es iste q̄d de timore initiali. Vtrū p̄ fuit in beatissima vnḡine. Et videt q̄ p̄ fuerit in beatissima vnḡine. Et videt q̄ p̄ sc̄i; q̄ ille simili bonus est t̄ domī. Sed sc̄i; q̄ ille fuit in beatissima vnḡine. Sed p̄tra p̄fcta charitas; foras mitit timore; s. p̄tra p̄fcta charitas; foras mitit timore; s. Sed h̄ab̄a m̄. Et beatissima vnḡo p̄fectissimā habuit beatitatem; q̄ non habuit timore seruit le nec initialē.

De timore casto.

Es iste q̄d de timore casto. Vtrū p̄ fuit in beatissima vnḡine. Et videt q̄ p̄ sic; q̄ ille ē timor p̄manē in felī s̄cī;

qui etiā fuit in dñi iehu xp̄o. **I**ste iste t̄ p̄ mor crescit crescēt charitate; q̄ dñ in sumō eē cū sumā charitate. **I**ste iste timor nā sc̄i ex amore; q̄ si amor nāsc̄it ip̄portiona bilis t̄ timor ē ip̄portionabilis; q̄ amor br̄e vnḡis fuit ip̄portionabilis oī viatorē; q̄ t̄ timor. Sed h̄ timor castus timet separatiō;

sed br̄a vnḡo nō timuit separari; q̄ non habuit timor castus. **C**occidūm sicut etiā de vītū tūtib̄ dñi ē q̄ br̄a vnḡo habuit actus do- noz illoꝝ quorū actus p̄sistit in cognitione et affectio; vt sapiētē intellect⁹ t̄ cōſili⁹ et sc̄i; excellētūs oī viatorē; t̄ medio modo in cōſtitutio-

nē statū vīe t̄ statū patrie; ita q̄ circa statū patrie quātū ad actū patrie fuit ad actū p̄fectionē; t̄ sup̄ statū patrie quātū ad effe- ctū actuū fuit inerdi conditionē; super sta- tu vīe quātū ad habitū t̄ actuū p̄fectionē; t̄ meriti sup̄gressionē; dona h̄o in actione cōſtentia habuit p̄ modū patrie quātū ad actuū p̄fectionē; h̄ statū vīe quantū ad meriti di p̄ditionē; ita quātū ad actū suū per statū patrie quātū ad affectū. **D**e ti- more seruili respondem⁹. In timore seruili duo sunt timor t̄ seruilitas; timor in beata vnḡine fuit; nō seruilitas. Siliter de timore initiali h̄m qđ dī respectu augmenti in br̄a vnḡine nō fuit. nec t̄ ppter hoc alioꝝ bonū defuit; s̄ pfecte affuit; t̄ ip̄fectionē exclu- sit. Timor castus duos h̄ actus; vnu h̄m statū vīe qui est timere separari; t̄ iste nō fuit in br̄a vnḡine. Aliu h̄m statū p̄fic qui ē re- uerent; t̄ ille fuit in br̄a vnḡine. Est aut̄ reue- reta mixta cū dilectione subiectio; habuit aut̄ actuū istius timoris excellētūs oī viato- re. Unde si reuelaret alicui viatorē q̄ debe- ret saluari nō timeret separari sicut videt de beato paulo q̄ dicit ad Roma. viiij. Certus sum em̄; q̄ neḡ mōs; neq̄ vita t̄. Nō t̄

in hac certitudine exequareb̄ h̄c vnḡine. **I**l-

la em̄ certitudo eet p̄ scientia t̄ p̄ effectū posterius. Certitudo aut̄ beatissime virginis

qua sciunt se nō separari fuit p̄ modū cause. Sciunt em̄ se in utero sanctificatā; t̄ sciunt se matrē dei esse effectā; t̄ sciunt se nō peccas-

se; t̄ de cetero non peccare posse; t̄ sic sciunt se separari nō posse p̄ modū cause. Sic ḡ ma-

nifestūt et q̄liter b̄ta vnḡo septiformē grāz spi-

ritus in septe donis diuisaz habuit excel-

lētūs oī viatorē; t̄ qđamō oī creatura.

De beatitudinibus.

Lap̄. cxvii.

Ost hec q̄d de beatitudinib̄ qua liter fuerit in beatissima vnḡine. Et vi-

def simili p̄ excellētūs oī viatorē; sicut em̄ se h̄ beatitudo p̄fic ad beatitudinē

patrie; ita beatitudo vīe ad beatitudinem vīe; h̄ br̄a vnḡo in beatitudine patrie excellit

oīs coprehēsōres; q̄ t̄ in beatitudine vīe excellit oīs viatorē. **I**ste oīs arbo; ex suo fru-

ctu cognoscit; q̄ si fructus fructū excellit in proportionabiliter; t̄ arboz arboz ipsoz proportionabiliter; sed fructus quē adepta est be-

ata vnḡo ex beatitudine vīe excedit omnē fru- ctu patrie pure creature; q̄ t̄ eī beatitudine excellit omnē beatitudinē vīe pure creature.

Iste oīs p̄fectio sp̄uialis gratitudo ē a charitatē; q̄ beatissima vnḡo excellat oīs puras

creaturas i charitate; oīs excellat qualibet sp̄uiali p̄fectiōe. **I**ste seraphin sup̄m⁹ or-

do q̄ excellit charitate excellit et oīs alijs domis. **I**ste sicut se h̄ substātia ad substa-

tātā; t̄ potētia ad potētā; t̄ habit⁹ ad ba- bitū; ita p̄petas ad p̄petatē; q̄ si suba super

subaz t̄ p̄petas sup̄ p̄petatē t̄ potētia sup̄ potētia; q̄ suba fuit p̄fona br̄tissime virginis post deū ē altissima t̄ dignissima excellens.

oīm creaturā; q̄ t̄ eius potētia habit⁹ t̄ p̄ prietates erunt excellentes omnēm crea- turam.

De beatitudine paupertatis.

Lap̄. cxvij.

Ost hec querit de beatitudine pau- pertatis; qualiter fuerit in br̄a vī-

gine. Et videtur q̄ in summo. Alia the. quito. Beati pauperes spiritu t̄c̄ glo.

Pauper spiritu et humilis corde; sed beatissima virgo habuit humilitatem impo- positionabilē omni viatorē; vt probatum est supra; q̄ t̄ paupertatem t̄ humilitatez.

Iste alia glo; ibidē dicit. Beati pauperes t̄c̄. q̄ non necessitas sed fides t̄ deuos-

sum em̄; q̄ neḡ mōs; neq̄ vita t̄. Nō t̄

paupertatis beatos facit; vt contem-

p̄tis oībus dñi vīnat. Hec aut̄ omia fides: deuotio: mundū contēnere: deo vītere: fūe rūnt in brā x̄gine excellentiū om̄i vīatore. Item in glo. p̄dicta subiungit. Hec h̄z duas p̄tes. s. abdicationē rez: t̄ tritiones sp̄is: s̄z hec duo fuerit in brā x̄gine in summōg t̄ paupertas. qđ p̄trito sp̄is fine humiliatio fūerit in summo in brā x̄gine iā ostensum est. Qđ aut̄ abdicatio ī ipa fūerit ī summo sic p̄bas. Abdicatio fit duob̄ modis p̄ rez subiectiōne vel p̄ rerū oīmodi abiectionē: sed magna ē paupertas p̄ rerū subiectiōne: maior p̄ rerū abiectionē: maxima quē ē ex vtrisq̄ cōposita de qua dicit Apls. ii. Cor. vi. Nihil h̄ntes t̄ oīa possidentes. hoc aut̄ no potuit ē nisi in brā x̄gine oīno p̄p̄ t̄ p̄fecte. Q̄s alij si res abiecerint no retinuerint: t̄ si retinuerunt no abiecerint: quia t̄m̄ p̄curatores suē fructuari t̄ nō dñi fuerūt. Beata aut̄go existēt mater dei: t̄ regina celi iua t̄ dñnum t̄ ysumfructu possitissim̄ habuit in reb̄ filii sui. vñ bene potuit relin quere tuōa possidere: relinqre quantū ad usum t̄ fructū possiderūt quād ad ius pro p̄rietatē t̄ dñm. et sic beata x̄go potuit habe re p̄fectissimā paupertatē. ¶ Ite in rerū abiectionē: ordo ē graduat. Quidā enim dāt sup̄flua nature s̄ no persone. Ubi Aug. de x̄bis dñi. Utē sup̄flua da paup̄ib̄ necel laria. Utē p̄ficiōs da paup̄ib̄ vīlia. Iste est p̄mūs gradus paupertatē. Alij dant sup̄flua nature t̄ p̄sonē. Luc. x. d̄ eo qđ super est date elemosynā t̄. Glo. de eo qđ sup̄ ne cessaria est dandū ē paup̄ib̄ p̄ter vīctum t̄ vīstītū. Tertiū gradus ē dare non t̄m̄ su perflua s̄ etiā necessaria. vñ glo. Non solū exteriora t̄ nō necessaria s̄ etiā interiora t̄ valde necessaria cum p̄mīnū diuindamus. Quartus gradus ē om̄ia sup̄flua t̄ necessaria sumū dare. s̄ semetip̄m retainere: quod etiā aliqui p̄bor fecerūt licet nō ppter deū. Ubi sup̄ illud Mat. xix. Ecce nos relinquis mus oīa t̄ glo. Non dixit t̄m̄ q̄ reliquias oīa hoc em̄ t̄ Socrates p̄bus fecit t̄ multi aliū q̄ diuinitas p̄tēperunt. sed q̄ secuti estis me qđ pp̄iū est ap̄lor. Quintus gradus est oīa dare t̄ seip̄m sup̄addere. In euangelio Mat. xix. Si vis p̄fectus es vade t̄ vende oīa q̄ habes t̄ da paup̄ib̄ t̄ habebis the sauros in celo: t̄ veni seqr̄ me. Sextus gradus est oīa dare t̄ seip̄m relinqre: t̄ p̄terea laborare manib̄: vt habeat vñ tribuat pa tienti necessitatē: relevans eī miseritā coz poralē. sicut dicebat apls ad Ephē. iiiij. In hunc statū attigit ip̄o bñtus paulus q̄ om̄ia reliqrat t̄ m̄ loco t̄ tpe laborabat manib̄: vt fibi t̄ suis subueniret vt habeat Act. xx. Ubi dicebat. s̄ Corinth. iiiij. Laboram̄ oīe rantes manib̄ n̄tis. Septimus gradus est oīa t̄ seip̄m dare t̄ spiritū corpore laborare: vt pascat p̄mīnū pane spirituali t̄ iste ḡr̄dus ē maior p̄dicto: q̄ vt dicit Greg. Alia ius est reficer aīam semp̄ vīcturā: q̄ vīcētrē q̄i q̄ moriturū. Octauus gradus ē oīa t̄ seip̄m relinqre t̄ de substatia sui corporis partē acciper: t̄ ad refectiones aīaz p̄mīnū dare. In isto gradu fuit beatissima vīrgo q̄ p̄ficiōm̄ carm̄ t̄ sanguinib̄ suis vi atici nobis cōfecit panē: s̄cē vīnu q̄ de celo descedit: qui ē vere vīta: quē qui māducāre rit morte non gustabit in eternū. Nūc aut̄ toti mūdo mendico dedit b̄tissima x̄go de qua d̄ in euāgēlo. Mat. xij. Luce. xij. Alūlīer cōmīscuit sata tria: donec fermetā retur totū. Tria sata diuinitas corp̄ t̄ aīa. fermentū aut̄ vt dicit Ber. est fides vīginis: q̄d̄cū humāne nature p̄iūxit: t̄ hoī refectionē fecit. Idē fere dicit Augu. de aīa t̄ sp̄. Sine ingrediat sine egrediat p̄scua t̄ uenit int̄ in diuinitate creatoris: foris i car ne saluatoris. Nonus gradus ē oīa p̄mīnū dare t̄ corpus t̄ aīaz pp̄iā t̄ diuinitatē habēs unitā in cibū aīe: sub specie t̄m̄ aliena t̄ b̄ fuit opus misericordie: t̄ summi paupertatē dñi n̄t̄ ieuī t̄p̄i in via. Decimū gradus est dare seip̄m totū corporis t̄ aīam t̄ diuinitatē sub specie pp̄iā in cibū corporis t̄ ḡe si mul t̄ semp̄ in eterna beatitudine. de q̄ Luc. xij. Beat̄ q̄ māducabit panē i regno dei. Ex his p̄t̄ q̄ b̄tissima x̄go sp̄is paupertates quād̄ ad rerū abiectionē habuit excellētiō: oī hoī p̄ter dñm xp̄m. ¶ Ite in carētā ne cessarioz nō est dñs vel beatitudo. vñ glo. su per illud Mat. v. Beati paup̄es sp̄i. Qm̄ non necessitas s̄ fides t̄ deuotio paup̄rāt̄ios facit. Penes q̄ intēnsiōne carētā vel maiore necessitatē defectū nō attingit posse ip̄portionabilē excellētiō: q̄ non attendit p̄fectio paupertas penes p̄p̄inqua tionē ad summu defecū: s̄ penes voluntatē t̄ deuotionē t̄ p̄sonē dignitatē. Si enim equa p̄z habeat miles t̄ rusticus: paup̄ior est miles q̄ rusticus: sumo qđ rusticō diuinitate paupertas militi: q̄ militi diuinitate: principi

De mititate et beatitudine luctus et esuriei.

paupertas. Et si ascendendo quanto quis dignior sit in eodem defecit; tanto erit superioribus pauperiorum: sed cum beatissima Virgo puerat oes in dignitate et equali alius habuerit paupertatem; excellit omnes in paupertate immo proportionabiliter.

De mititate.

Cap. cix. **On**sequitur quod mitate vel malueritudo. Quia aut illa excellet in fuerit in beatissima Virgo videlicet per cantus ecclesie. s. Virgo singularis inter oes mitis. Item Mat. v. Huius mites. glo. Mites sunt qui malis morib[us] diuersant. Sed beatissima Virgo malis morib[us] pfectissime diuersabit; quod ei dominus fuit sine pugna: osus autem alio cum pugna: sed habuit mitatam cum excellenti. Itē autem glo. ibide. Misereretur non irritatus: nec irritatus: nec nocet: nec nocere cogitat. hec autem oia fuerit in beatissima in proportionabiliter excellentia: quod nullus irritare et oia placare distat: iproportionabiliter distat. Sicut nulli nocere et ob in summa pdesse. hoc autem sola fuit in beatissima Virginea: sed habuit mitate sine proportione super oes alios. Item alia glo. ibide. Mitis est quae non rancor vel ira afficit: sed oia equimenter sustinet. Non enim virtus magistrum se fecit dominus: quod non faceret nisi via summa pfectio ista virtus esset. sed beatissima Virgo a rancore vel ira ob aliis in proportionabiliter fuit in iuventu et magister domini capacior: et obedientior: et in via pfectio nis altior: sed oibus aliis iproportionabiliter fuit misericordior. Itē sicut pmius ad pmius ita meritorum ad meritorum beatissima possessione terre viuentium quod est pmius malueritatis habuit aliis excellentiam: sed tamen meritorum. Itē hymni. Nos culpis solutos mites fac et castos. Sed beatissima Virgo oī viatores magis soluta fuit a culpis: sed magis mitis fuit. Extra riu autem videlicet probari quod legit de moysi: Num. xii. Erat autem moyses vir mitissimus super oes homines qui morabantur in terra: sed minor et beatissima virgo.

De beatitudine luctus.

Cap. cx. **O**nsequitur quod de beatitudine luctus. Et probatur sicut quod fuit excellens in beatissima Virgine: quod cuiusdam nobiliorum: et effectus: sed oes alios viatores istigabat pmius ad secundum: beatissima autem Virginea sola charitas et similitudinem iproportionabiliter sup modum et motus super motum. Itē Hiero. Servititia quanto minor debitur quanto magis grata: sed luctus beatissimum

virginis nullo modo fuit debit[us] debito necesse est: sed tamenmodo charitas: oīsum autem alio modo debitur debito necessitate: sed eius luctus fuit aliis iproportionabilis. Itē ei pfectio latio aliis est iproportionabilis: sed ei lucrum: quod sicut pmius ad p: emum et. Itē iuxta querit virgo beatissima Virgo luxurit per incolas

tu misericordia et per dilatationem prie. Et videlicet quod sic quod habet videlicet ad charitatem pfectio pmius: cupe dissolvi et esse ex christo. Unde pfectio etiam ad Roma. vii. clamabat. Infelix ego quod me liberabit de corpore mortis huius. Sed contra: aīa in statu inoccetie nollet separari a corpore iuxtra illud. iij. Corin. v. Nolumus expoliari: sed supuestiri. Itē in statu glorie aīa nollet separari a corpore: sed videlicet aīam nollet separari a corpore quod fit ideo: quod spūs occupat aduersus carnem et concupiscentiam: sed cū in beatissima Virginea non fuit hīmō pugna iobedit triplex videlicet luxuriant per incolatam misericordiam.

De beatitudine esuriei: et siti justicie.

Cap. cxi. **On**sequitur quod mitate de beatitudine esuriei et siti justicie. Et videlicet quod sit mititer fuit in ea excellens. Esurire et sitiare pote est viatorum: sanitati esse per prius comprehendens: sed inter esurie et saturatum esse: mediu[m] est comedere: sed cū nihil sit yas cuumque existit extat: extat et mediu[m]. sed mediu[m] prinet ad statu[m] mediu[m]. Ille autem statu est beatissima Virginea: sed habebit ista beatitudinem citra comprehendentes et supervivatores. Itē eius pfectio est iproportionabiliter aliis. Itē justicia fuit in beatissima Virginea iproportionabilis: et eius esuries.

De misericordia.

Cap. cxii. **O**nsecutio quod de beatitudine misericordie. Et videlicet sicut in beatissima Virginea est quod fuerit in beatissima Virginea hac ratione. Beatissima enim viuunt salē yfum ecclie appellat et est in misericordie: quod non pertinet prie altius alijs creature. Dicunt autem aliqui et viari misericordie: et viari humiles misericordia: et se habent oes alijs copatiōes ad misericordiam pmodū pmissū pfectuū et pmodū accidentale. Ipsa autem sola hī copatiōes ad misericordiam pmodū oīsum essentia[bus]: pmodū misericordia. Eouenientia autem essentia[bus] iproportionabiliter excellit modum inherente pmodū accidente: sed beatissima Virgo iproportionabiliter excellit in misericordia viuenteros. Itē de etiā hī yfum ecclie. Regina misericordie. Et ostendit quod non sicut eandem ratione quod de mater misericordie. Aliis ē

De beatitudine misericordie et misericordia cordis.

XXXII

em rō misericordie et alia regne: q̄ pp̄ter aliā rōne dicit regina misericordie q̄ illā q̄ dī m̄f mi sericordie. Et videlicet q̄ regina misericordie dicit q̄ ab ipsa fuit origo regni misericordie: et ab ipsa ē p̄tis p̄ma misericordie. Et em̄ sit regnum glorie qd̄ est regnum iustitiae in q̄ vniuersalē recipit, p̄t b̄ gessit in corpore; cui p̄tā et a rege glorie et a rege iustitiae, i.e. a sancta trinitate, est et regnum glorie sicut misericordia: ubi misericordia recipit summa merita: sed adhuc regnat misericordia p̄tā dimisitudo: penas dilucido: bona multiplicatio do: mala differendo. Huius autē regni origo et p̄ma p̄tā ē a beatissima virginine, p̄ quā suscepimus in medio tēpī iesum xp̄s: p̄ quē misericordia fēcā ē, q̄ p̄pō sanguis nō recte sup eos q̄s xp̄o sanguine redemit: et passio et morte re generauit: et sibi p̄figurauit: donec ē fine i pletis oīb̄ tradidit regnum deo et p̄tī. P̄tī q̄ p̄ oīs alii seruit misericordie sunt. Etiam autē h̄go regina misericordie ipsoportionabilis ē misericordia esse regnum misericordie q̄ ē suū misericordia beatissima h̄go impropotionabilit̄ excellētū se h̄z ad misericordiam q̄ alii. Item Almat. v. Et misericordia ē dare et dimittere: sed beatissima h̄go ipsoportionabilis p̄tī dedit et dimisit oīb̄ viato ribus sup oīs creaturas: q̄ h̄z beatitudine misericordie sup om̄es. Item Ambro. Misericordia ē nullū relinque in miseria et nullū miserū facere, hoc autē in summo sicut ē beatissima virginis: q̄ habuit in summo beatitudine misericordia. Et Bernar. Misericordia nō solū in elemosynis p̄sistit: sed in oī p̄tō corrigendo, hoc autem in summo sicut ē beatissima respectu oīs creature: q̄ habuit sup oīs beatitudine misericordia. Et misericordia reddita est ei ipsoportionabiliter ad oīm misericordiam que est p̄misit: q̄ et beatitudine misericordie erit ei ipsoportionabiliter ad oīm misericordiam que est merita. Et quicquid est cā cause est cā causati: beatissima h̄go est cā filius: ut est cā toti bonitati oīs misericordie: q̄ et mater erit cā toti misericordie: hoc autē nō p̄uenit aliī creature. Item illud qd̄ equē p̄p̄tie et p̄cipitali h̄z duas naturas incōfūsas: equē p̄p̄tie habet proprietas diuina naturam. Iesus xp̄s equē prop̄tie duas naturas habet: q̄ equē p̄p̄tie proprietas diuina naturarum. Unde iste equē p̄p̄tie sicut xp̄s est deus: xp̄s est homo: q̄ be xp̄s natus est a deo: xp̄s natus est ab homine: q̄ etiā et he xp̄s a deo: xp̄s est ab

homine. S̄ xp̄s om̄es operationes attribuite patri a quo ipse est: q̄ et matri de qua ipse ē attribuentur operationes eius: que conciūnt ei rōne humanae nature: sicut et patri operationes q̄ p̄ueniunt diuine nature: s̄ humana natura xp̄s exhibuit nobis in effectum summe misericordie. S̄ in passione: q̄ beatissima virginis attribuetur summus effectus misericordie. Quod etiā p̄tī in modo loquēti ecclēsie dicentes. Modicē morē quam femina intulit semina fugauit. Et itē q̄ mos intrauit per feminā: apte redit et vita p̄ feminā. Et illud. Mulier que dānauit ipa saluavit. Quicquid q̄ misericordie nobis filii exhibuit, hoc totū nobis mater p̄p̄tie cotulit: q̄ filii genuitū q̄ nobis oīa donauit. Ex his p̄tī q̄ beatissima h̄go excellit ē misericordia oīm creaturam.

De misericordia cordis.

Cap. cxiii.

Ost̄ hec q̄r̄is de misericordia cordis. Et p̄ p̄bas q̄ hec fuerit ē beatissima virginis filii modo sicut de p̄dictis p̄ id qd̄ dicit Ansel. q̄ ea puritate interebat q̄ sub deo maior neq̄ intelligi. Et misericordia est de corde puro et conscientia bona r̄t̄. Thimo. s̄. Sed in beatissima virginis fuit summa charitas: q̄ summa puritas. Et actus fidei ē purificas beatissima h̄go habuit fidē p̄fectissimā: q̄ cordis puritas. Et misericordia dionysii in quanto ca. cele. hierar. Tres sunt actus hierarchie: purgare: illuminare: et perficere: et sunt ad se ordinata: ita q̄ magis purgari ē magis illuminari et magis perficere: sed beatissima virgo fuit in summo p̄fecta: q̄ in summo purgata et illuminata. Et visio dei q̄ ad p̄mū buiū misericordie: ipsoportionabiliter marī ē visio oīus aliorū. Et Mat. v. Et misericordia corde glo. Abido corde sicut q̄s oscia nō arguit p̄cor. Et misericordia corde q̄ sibi nihil osciū est: hec autē in beatissima virginis fuerū in summo: q̄ habuit misericordia cordis in summo. De beatitudine pacis. Cap. cxiv.

Ost̄ hec q̄r̄is de pace. Et q̄ ipa sicut fuit in beatissima virginis p̄bas hoc modū. glo. sup illud. Almat. v. Et misericordia pacifici sunt q̄ oīs motus animi rōni subiectur: q̄ bis nihil repugnat: q̄ siles p̄tī suo sūt: q̄ ē summa q̄s. hoc totū autē ē in summo ē beatissima virginis: q̄ et pacifica ē ē in summo. Item alia glo. abidem. Num lex carnis repugnat legi metis: nō modo alterius: s̄ nec nobis possumus ē pacifici: q̄ sup oīs ipsoportionabiliter.

De aureola martyrum et predicatorum.

Non nobiliter pacifica extitit: in qua caro ad
verus spm no rebellauit. **C** Ite sicut est pre-
miss ad pmiu ita meritu ad merituz t. sed
alijs pacificis da i pmiu q filii dei sunt
p adoptione brissime xgini datum e q sit
mater dei p natura, h aut improportionaz
biller plus est q esse filiu p adoptione: g p
miu beissime xgini est iproportionabilis
sup premiu alioz: g meritu supra merituz.
bec aut est pacificatio: g beata xgo in hac
bititudine excellit oes. **C** Ite bra xgo fuit
medius muersale in cā pacis: vnlis emi fuit
mediatrix et recociliatrix: oes emi fuerunt
recociliandi p ipam: g in pacificatione ex-
cellit oes viatores.

De psecutione. Cap. cxv.

Ost hec qd de psecutione qualiter
p hec btrido fuerit in btā xgie, t nō
agis de qcqz psecutione: hz de illa q
est martyru cui debetur aureola.

De aureola martyrum. Cap. cxvi.

Veritur g vtrū btā virgo habuerit
q aureolā martyx. Et videt q nō: q
cessante cā cessabit effect. Lumen igi-
tur btissima xgo nō sustinuerit morte que
p martyru iserit: ne habebit aureolā mar-
tyru. **C** Ite aureola nō debetur voluntati hz
actui: hic aut nō fuit actus martyri: g non
aureola. Si dicaf q habuerit dolorē spiale
p martyrio: fin b eius aureola eet in inferior
alioz martyri aureolis qui dolore babue-
runt t spiale t corporale. Si aut dicitur
q meruit aureolā p copassione filiū: nō vi-
def posse stare. Aureola emi martyru deter-
minat penes sumnum t pfectissimum: hec au-
te est sustinētū p prie mortis: plus emi com-
patit aia corpori vnto q nō vnto: g nō eft
difficillimum fortitudinis in copassione alie-
ne passionis. Ex his itaq; videt q non ha-
buerit aureolā martyru. Cōtra: superiores
odines bñt p prietates inferiorū cu excelle-
tia. sed brissimam xgo olim ordinū e supimat
g habebit aureolā martyru quā habet infe-
rioros. Item damus a nullo illustri vnicif
hz vincere in aliquo: si nō haberet aureolā
martyru: g bz aureolā martyru. **C** Ite da-
mas. hz t ipsa btā t earū q sunt p martyru
donationes digna facta dolores q effugit
pariens hos in xpi passione sustinuit a ma-
ternalī copassione viseerum laceratiō tolle-
rans: t que deū cognouit per generatiōem
hūc vt malefici vides interfectū: velut gla-

dio cogitatiōb lacerabat. Et hē tuā ipse
aiaz p̄trāsibl gladi. Et hac auēt pbatur
multipli q btāxgo grās hūt martyri: au-
reolā martyru. **C** Ite dationi aie debet au-
reola martyru: hz btissima xgo dedit p̄cio
fissimā t dilectissimā aiām: g habebit p̄cio
fissimā aureolā. Media patz qd emi btissi-
ma xgo dederit dilectissima aiām ē manis-
festū. Hā emi in infinitū pl̄ dilexit aiām. i.
vitā filii sui q̄ beat p̄petrū vitam t animā
sui ipse. **C** Ite q̄ p̄cio fissimā aiām dede-
rit p̄tz: q̄ datio hūt aie fuit p̄ciūz tori? mū-
di t redimibl creature: t fiebā xgo dedit
animā ē infinitū pl̄ dilectā t p̄cioz q̄ ali-
quis sc̄tor: g habebit in infinitū p̄ciozore
aureolā q̄ aliqz sc̄tor. **C** Ite alij marty-
res dederunt mī aiām t corpus: btissima au-
tē xgo obtulit ad crucē aiām t corp̄ dūni-
tate: g improportionabilis plus dedit
in merito: g iproportionabilis plus accepit
in pmo. **C** Ite aliqui debitores morū eti-
stentes no dederunt vta gratis. s. q̄ dos-
mū: hz reddiderūt ex debito q̄i censum. Be-
atissima aut xgo illū dedit qui solus inter
mortuos liber fuit: t nō necessitate sed sola
charitate morte sustinuit. **C** Ite ois dolor
est ex amore: qd emi cum amore possidet cu
dolor amittit. Ubi g improportionabilis
amoribl improportionabilis dolor. sed do-
lor quo dolebat sc̄ti in passione: causabā a
natura t amore naturali: dolor aut quo do-
lebat btā xgo: causabatur a grā t dilectio
gratis: t s̄ grā improportionabilis p̄fes-
tioz t fortioz ē natura: g iproportionabilis
maiore amor gratis: maior amor naturalis
g dolor causat a gratia iproportionabilis
ē maior g dolor causat a natura dolor aut xginis a
natura t grā: hz maior a grā: g in infinitū
erat maior dolor btē virginis g dolor alioz
rum: g t aureola eius erit maior aureolis
aliorum. **C** De aureola predicatorum. Cap. cxvii.

Atione pdicta queritur de aureola
predicatoroz vtrū fuerit in btā xgine.
Et videt q̄ non. Lessante cā cessat
effect. Beatissima xgo nō habuit statum
pdicatoroz vel doctoroz: g nō habuit aureolas
pdicatoroz. Media p̄tz per ap̄z. s. Cor. xiiij
Mūlieres in ecclēsias raccēt. Sed oīra: pl̄
est pdicare facto q̄ xbo. Alij pdicatoroz p̄
dicauerūt xbo: beatissimā xgo p̄ncipaliter

De aureola beatissime Virginis XXXIII

predicauit facto: sed impropositiōabilis est pfectus factū q̄ r̄bū: ḡ improportionabili pfectus factū q̄ p̄dīcābat b̄tā x̄go q̄ alij ergo pfectioē habuit aureola. **C** Et si dī q̄ alij pdcianerūt facto b̄ fuit p̄ accidēt. Accidit enī facto q̄ sit signū vel exemplū. b̄tissima autē x̄go p̄ se factis ytebat p̄ verbis in sua pdcatioē in despositioē: factorū suscepioē et oīmiliū q̄bus ytebat nō ad sui pfectioē nec ad noīrā instructionē cūtilitatē.

C Itē maria p̄seruabat oīa x̄ba hec **L**u. ij. Sāci dicit q̄ ideo cōbiabat vt oppo-
tūtis t̄pibus ad scribendū euāgelistas re-
uelaret. ḡ beata x̄go nobis p̄ euāgelistas
pdcabat. **C** Itē doctris prudētūz facilis
est Prover. xiiij. **S** b̄tissima virgo breui-
fime t̄ lucidissime oīa pdcabili yno x̄bo
pdcauit q̄n dixit in nuptiis Job. ij. caplo.
Quodcūq̄ dixerit vobis facite. Qui enī
facit quecūq̄ filiū dei dixerit oīa pdcabiz
lia implevitq̄ beata x̄go oīa yno x̄bo pre-
dicauit. **C** Itē dicunt que de sapia sp̄lāt
intelligunt de beata x̄gine. De illa autē dī
q̄ est doctrix discipline dei. Sap. viii. ergo
beata x̄go est doctrix: ḡ debetur ei aureola
pdcatorū. **C** Itē pp̄hete sunt doctores: ḡ
pp̄hettissē doctrices: sed b̄tissima virgo fuit
pp̄hettissa: ḡ doctrix. mino p̄ in **Ela.** viij.
Accessi ad pp̄hettissam. glo. x̄gine maria.
Q̄ autē mulieres possunt esse pp̄hettis. p̄z
Act. xx. q̄ tuor filiū ḡnes erat q̄ pp̄ba-
bant p̄ verbū creati. b̄tissima autē x̄go pre-
dicabat p̄ verbū increati. ergo pdcicauit ex-
cellētū omni pdcatore. ergo habet aureo-
lam pdcatorum excellentiores omni au-
reola pdcatorum.

C De aureola virginum. Cap. cxyij.
Onsequēt querit de aureola x̄gi-
nū. Ervidet q̄ nō habuerit aureo-
la x̄ginū bac̄one. Aureola debet
sūti perfectillimi t̄ difficillimi p̄tinētē. ḡ
ubi nō est pugna nec victoria. **C** Itē apls
ij. Thm. ij. Nemo coronabit nisi q̄ legit̄
me certauerit. Beatisima autē x̄go nō cer-
tauit certaminē x̄ginū: ḡ nō habet aureola
x̄ginū. Item ph̄us. Q̄ p̄tinens est qui pa-
tit nō deducit; insensibilis q̄ nec patitur
nec deducit. Beata virgo non patietur
nō fuit p̄tinens. ḡ nec h̄s aureola p̄tinētē
sue x̄ginitatis. **C** Cōtra. beata x̄go dicit
virgo x̄ginū, t̄ hic loquēti modū dī vel yo-

catur excellētia vel origo excellētiae. vñ ros-
sa florū. i. dignissimū inter flores. **E** dicit originē: vt maria iacobi. Si ḡ dicitur
maria x̄go x̄ginū. i. excellētissima int̄ yir-
gines: ḡ quicq̄ debet alij x̄ginib̄ debet
ei excellētius. Si autē dī x̄go x̄ginū p̄ orig-
inē vt sit sensus x̄go mater x̄ginū. tunc
ipa est mater x̄ginū in x̄ginitate. t̄ sic erit
mater x̄ginitas. alie autē sunt nutrices vir-
ginitas. ḡ beata virgo improportionabilis
essentialiū: se haberet ad x̄ginitatem q̄ alie
x̄gines: ḡ improportionabilis pfectus ha-
bebit aureola sup alias x̄gines. **C** Item
beatissima x̄go est regina x̄ginū t̄ hoc sibi
soli couenit: ipa em̄ sola a maledicto legis
quasi a fuitute carceris t̄ captiuitatē x̄gis-
mitate liberavit: t̄ ea libera t̄ gloriā redi-
didit. t̄ sic oīes x̄gines inquantus x̄gines
a fuitute legis liberavit: t̄ sue fuituti mā-
cipauit: t̄ sic est effecta regina virginum.
Oīes alie sunt acīle x̄ginū t̄ pedissequē.
Sed improportionabilis est corona ancillet
regine: ḡ improportionabilis pfectioē habet
aureola sup aurcolā x̄ginū. **C** Itē bea-
tissima x̄go habuit x̄ginitatē in summoyt
patebit infra. ḡ habet aureola x̄ginitatē in
summo. **C** Post hec querit quō fuerit fru-
ctus in beata virgine qui distinguunt bin-
statū innocentie vel p̄tinentie trigesimus
sextagesimus cētesimus. Et videb̄ q̄ illos nō
potuerit habere excellētus: q̄ trigesimus
nō excellit trigesimus: nec sextagesimus sexas-
gesimus: nec centenū centenuz. **C** Solutio
ad hoc soluetes dicimū q̄ iste beatitudines
determinant bin actus pfectissimos vie-
tē. et ppter hoc evacuabunt in patria ybi nō
est paupras nec luctus nec esuries t̄c. Et
cocedimus q̄ beata x̄go habuit oīes istas
bin op̄batu est sc̄s excellētū omni viatore
cocedentes oīa q̄ opposita sunt de paupertate
fisi t̄ de mititate. **C** Q̄ autē obiicitur de
moysi q̄ erat mūtissimū intelligendū est in
gnatiōe sua vel respectu p̄cedētū vel con-
tempnōe suorū: quia b̄tissima x̄go non
cadit in numerū cuius alij: quia nō est vna
de oīibus sed est sup oīes. Concedimū et q̄
beatissima x̄go habuit oīes aureolas t̄ oīa
dona gratuita oīiū alioꝝ sanctoꝝ. De au-
reola martyru Ber. Longe eā pl̄ q̄ mar-
tyrē cēsenū in q̄ passionis sensum copa-
rationis supauit affectū. **C** Itē de oīibus
aureolis fil̄ Berū. sup illud Eccl. xxiij

De fructibus spiritus

In plenitudine sanctorum dexterio mea. Miserere in plenitudine sanctorum et erat dexterio; cui nec fides defuit pietarum; nec spiritus probatur nec zelus apostolorum; nec constatia martyrum; nec sobrietas confessorum; nec castitas virginum; nec fecunditas iugatarum; nec puritas angelorum. Ex hac auctoritate patrum beatissima Hugo habuit oes proportionatae gratitiae aliorum. Rones in domini positas per contraria rones credimus sufficienter esse solutas. Ad illud quod ultimum obiectum de fructibus dicimus per illos habuit excellenter oib[us] viae cordis duplici ratione. Una quia habuit eos simul utrumque Hugo; vidua; et coniugata. Altera quia unumquodque excellenter habuit. In xxx. enim fructu que debet coniugatus per de- narii glorie eternae per actionem signat. per ternarii tria bona coniugii. s. fides; plesio faciem. per que coniugati tendunt ad vitam eternam. Illa autem tria habuit excellenter beatum Hugo. ut probatum est. sed et habuit fructum trigeminum oib[us] excellenter. Item in lx. per denarius signat pfectio eterna glorie. In senario. viij. ope misericordie per quod videtur tendere in vita eternam. Illa autem ope misericordie fuerunt excellenter in beata virginem omnium viatores; qui habuit fructum sexagesimum excellenter uniusversis. Lentesim fructus seu numerus qui consistit ex denario in se ducto vita angelica in terris significat; per quam tendit ad societatem angelorum in celis. Utitur vero angelica habuit beatissima Hugo excellenter oib[us] in terris; sed beatissima virgo habuit fructum centesimum excellenter uniusversis. Et sic per quam beatissima Hugo omnes beatitudines et oes aureolas et hymoi fructus oes habuit in summo.

De fructibus quos ponit apostolus ad Galathos. v. Caplin. cxix.

Et hec queritur de fructibus quos ponit apostolus ad Galathos. v. Fructus autem spiritus est caritas; gaudium et clementia. Quasi fuerit in beata virginem. Et videtur quod excellenter omni viatore. et hac ratione gratia et pietatis oppositur. coniunctio et diuinitus sit opponuntur. pietatis est diuinitus; sed et gratia est coniunctio. Sed in beata virginem fuit iproportionabilis gratia et iproportionabilis coniunctio. Sed ad coiunctionem cum deo sequitur refectio sine fructu ut per in fruitione priori quam sequitur ad summam coiunctionem; sed in beatissima virginem fuit summa et iproportionabilis coniunctio; ergo iproportionabilis refectio; ergo habuit oes fructus in summo. Item Isa. iiiij. Dicite isto quoniam bene; quoniam fructus adiumentum suum comedet. Et in ipsius Laboris manu tuarum tecumque in operibus bonis est refectio. In beata virginem fuerit opera iproportionabilis bona; et refectio iproportionabilis. Item ps. In custodiis illis retributio multa. Sed beatus Hugo iproportionabilis aliis custodiunt; geni ipsius iproportionabilis retributione habuit. Item Secura nies quasi iungit communum. Sed beatissima Hugo aliis iproportionabilis secura fuit; et aliis impropotionabiliter coniunxit. Item Isa. lvij. Si auerteris a sabbato pede tuum facere volvitur in die secundo meo; tycoberus sabbatum deliciatus; et sancti domini gloriosum; et gloriosi caneris erit; dum non facias vias tuas; et non insuenias voluntas tua; ut loqueris sermonem tuum delectaberis super domino; et sustollam te super altitudines terre; et cibabo te hereditate Iacob patris tui. Omnia haec que presumunt ad istam cibationem fuerunt in beatissima virginem summe; ergo cibat in summo.

De charitate. Caplin. cx.

Et hec queritur de fructu quod est charitas; et probat quod in beatissima fuit in summo modo. Charitas est quod de terra ad celum evocatur; et sic duo innuit quae pertinent ad hunc fructum; a terrenis separatio. ad celum eleutatio; et ruris istorum in beatissimam fuit in summo. Quod iproportionabilis aliis a terrenis fuit separata per hoc quod nec puluis venialis pecti pedibus eius adhesit; quod oibus aliis viatoribus inevitabile fuit. Quod ad celum maxime eleuata fuit; sic probatur Alsatib. vij. ubi est thesauri tuorum tecumque; et thesaurus tuus trahit ad se fructum. Sed beatus Hugo habuit iproportionabilem thesaurum in regno celorum; et iproportionabilis leuabat ad celum. Ita eleutatio est gratia; et in beatissima fuit iproportionabilis gratia; ergo ita. Item in ps. xxiiij. Fuerunt tres quoniam virga. Quis ascendet in monte sanctum tuum. Altera autem quia stabit in loco sancto tuo. Tertia. Quis habitabit. Quia difficile est et perfecta ascendere; difficultus et perfectus stare; difficultum et perfectissimum habitare et quietescere. sed ad statum apostolorum qui sunt maiores de ecclesia pertinet ascendere; sed non habere immo descendere. Unde angeli descendebant et ascendebant in Gen. xxvij. Unde apostolus rapiebat ymaginem ad tertium celum et mox

De gaudio beatissime Virgi.

XXXIII

descedit ad disponenda cubicula infirmorum. Unde ipse dicit. *H. Cor. v.* Tunc mete excedum deo: sive soli sumus nobis: ergo ad pfectiore statu apostolorum fuerit ad quem pertinet ascendere et quietescere. Sed super statu apostolorum non fuit status eminentior quam status beate virginis: sed ad statu beate virginis prius ascendere habitare: et quietescere. *Ite ps. lxxiiii.* Occupavit et defecit aia mea in atria domini. Occupaverat et defecisse medium est inter atria domini cōcupiscere et non deficerere. Primum prius ad statu viatorum secundum ad statu comprehensorum: sed medius ad statum medium. hic est autem status beatissime virginis: ergo beata ergo atria domini cōcupavit et non defecit: sed ibi requieuit. *Ite Es. x.* Et reges universi uper eum spūs dōni. spūs sapientie tecum. *Ber.* Numrū sup ea: ergo et super eam requieuit spūscus. *H* reges et pūtatio mortis: *H* augmētu et dimicatio sūt mortis: *H* si hūc spūm sanctū fuit sine morte: *H* siue augmētu: *H* in summō fructū charitatis in summō. *Ite Sapie. vi.* Incorruptio facit esse primū deo: sed in beatissima ergine fuit impropotionabilis incorruptionis: *H* impropotionabilis primatas deo. *Ite Lu. xiiii. et xviiij.* Qui se exaltat humiliabitur: *H* Beatissima ergo fuit in summō humiliata: *H* in summō eleuata. *Luz* ergo charitatis fructus fuit eleuatio ad celum. manifestū est ex his quod beatissima ergo habuit fructū charitatis in summō.

De gaudio. *Capsu. cxix.*

Post hec querit de scdō fructu qui est gaudiū. De quo glo. ibidez. *Q* uod gaudiū est puritas conscientie et eleuatio animi in his quod digna sunt se exaltant. *S*ed hec tria puritas. scz conscientie ut patuit s. et eleuatio animi ut ipsum est probatum et dignitas donorum spiritualium fuerint in beata ergine in summō: ergo habuit fructus gaudiū in summō. *Ite ps. cxvii.* Audierunt oēs fines terre salutare dei nostri: ubilat deo tecum glo. quod visio salutis eius et amabilis. sed in visione ista brillium ergo in summō vidit: *H* ubilauit in summō. *Ite Luce. iiij.* Annūcio vobis gaudiū magnum: quod natus est isai. Impropotionabilis marī est salvatorē nasci de se quod nasci fieri: *H* beatissima ergo impropotionabilis ob causaz gaudiū habuit: ergo impropotionabilis ob causaz gaudiū fuit. *Ite impropotionabilis marī est salvatorē sibi nasci filium quod sibi nasci dñm.* Si enim

beata gēs cuius est dñs eius: *H* proportionabiliter beatior est cuius dñs filius eius: sed beatissime ergini nascebat filius: alius dñs: *H* impropotionabile causa: alijs gaudēti habuit: *H* in summō gaudiū fuit. *Ite Job. xiiij.* Si diligeres me gauderetis utque tecum fecit est immedata et p. se. Dilectio enim est immedata causa gaudiū: *H* sed beatissima virgo habuit dilectionem in summō. Item *Luce. x.* Baudete et exultate: quoniam no. v. tecum hoc est gaudiū de p̄destinatione eterna: et de p̄ficiencia iusticia: sed beata ergo habuit presentem iusticiā: *H* sed beata ergo habuit presentem iusticiā in summō: *H* et gaudiū in summō. *Ite* aliquis p̄destinat ut sit filius dei et filius p̄ adoptionem: alio ut filius dei sit per deum: ut p̄ spūs homo: alio ut sit in filio p̄ naturā: sed impropotionabilis marī est matrē dei esse per naturā: *H* esse filium p̄ adoptionem: ergo beatissima ergo causa gaudiū h̄z in summō. *Ite* aplū ad *Phil. iiiij.* Baudete in dñs. dñs enim p̄ p̄p̄ est: ergo proximitas est causa gaudiū: sed beatissima ergo in summō primum fuit: *H* summū gaudiū habuit. *Ite* aplū ad *Col. iiij.* Dabētes super omnia charitatem: que est vinculum p̄fectionis: et pax dei exultet in corib⁹ vestris. glo. Charitas est causa exultationis: sed beata ergo habuit charitatem in summō: *H* exultauit in summō. *Ite* ad *Romā. xiiij.* Regnum dei int̄ vos est pax: et iusticia: et gaudiū in spūctō. Beatissima ergo impropotionabilis p̄l̄ habuit in corde de regno dei: ergo impropotionabilis p̄l̄ de gaudiū in spūctō. *Ite* dīz i ps. lxxvij. Misericordia et veritas precedunt facie tua. beat⁹ populus: *H* scit iubilationem: Precessio misericordie est causa iubilationis: *H* in beatissima ergine precessit misericordia in summō: ergo scitur iubilationem in summō. *Ite* *Tob. v.* Quale gaudiū mihi est qui in tenebris ses deo: lumen celi non video: ergo attractio sensu in luce esse: et lumen celi videre est causa leticie: hoc autem fuit in beatissimam ergine in summō: ergo habuit gaudium in summō. *Ite* beata ergo oībus viatoribus comprehendens: est causa gaudiū et leticie: *H* plus oībus habuit gaudiū et leticie. Unde farra in figura eius dicit *Berech. xxij.* Misericordia mihi fecit dñs: et oīs qui audierūt coridēt misericordia: quasi dicere. Gaudiū p̄ncipaliter pertinet ad me: oījus autem in conscientiā et per me. Unde *Judith. xv.* Tu gloria iherusalem: tu leticia israel: tu honorificentia populi

De pace.patia.logani.t bonitate.

nostrī. Ite Esa. ix. Letabunt corā terificū
qui letant in incē: sicut exultat tc. Nic rā
gunt due cause gaudiū messor.de fructu.s.
tyvictoria de spolijs.sed beatissima vgo ha
buit fructū in summo. g et gaudiū in sum
mo. Ite beata vgo habuit victoriā t spoz
lia in summo que ex fauicib' lemāthā totū
mundū quasi spoliū eripuit. g gaudiū fru
ctū in summo possedit.

De pace. Caplī. cxxii.

Ost hec querit de fructu q̄ est pac
p p fuert in summo in beata vgnē
probaf hoc modo Lū. ii. Gloria in
excelsis deo. Et in terra pax hoib' tc. Bea
tissima vgo impropotionabilis oibus ha
buit bona voluntate: g impropotionabilis
pacē. Ite Job. xiii. Pacē relinquo vobis
pacē meā dō vobis tc. hec est duplex pac
scz eternitatis: t pectoris. Pax pectoris ē
quies a peccāt. Illā autē habuit beatissima
vgo in summo. In alijs autē quies a pecto
est cessatio peccāti. g beatissima vgo ha
buit pacē pectoris in re: t pacē eternitatis
impropotionabilis certitudine. ergo habuit
fructū pacis impropotionabilis om̄i vias
tore. Ite Esa. xxix. Opus iusticie est pacē:
sed beatissima vgo iusticia habuit in sum
mo: g et pacē in summo. Item in ps. lxxv.
In pace fact' est locus ei': sed beatissima
vgo impropotionabilis fuit loc' dñi: ergo
impropotionabilis pacē. Ite mūdus paces
eius turbare nō potuit: quia pauperrima
spū fuit. Ite diabolus pacē eius turbare
nō potuit: quia humili fuit in summo. Ss
nec caro turbare eaz potuit: q̄r fomes i ea
extinctus fuit. t si patet quomō bta vgo
fructū pacis in summo habuit.

De patientia. Cap. cxxii.

Ost hec q̄rit de patientia ps. xciiij.
p Scdm multitudinē dolorē meoz
in corde meo: cōsolatione tue leti
scauerūt aiaz meā: sed beatissima vgo ha
buit dolorē passionis post filiū suū in sum
mo: ergo fructū patientie in summo. Item
sicut se h̄z passio ad passionē: ita cōsolatio
ad cōsolatōez. Christus autē in passiōe sum
mi dolorē habuit t summā cōsolationem.
h̄z passio beatissima vgnis similitima fuit illi
passionis: g et cōsolatio cōsolationi. Item
Prouer. vlf. Date siceraz merētib': tyvnu
bis q̄ amaro sūt animo: s; beatissima vgo
habuit amaritudinē passionis in summo;

ergo t sicerā cōsolatōis i summo. Ite Esa.
lx. Habit ei dñs coronā p̄o cinere: oleum
gaudiū p̄ luctu: palliū laudis p̄ spū meros
ris: b̄tissima vgo h̄t luctu t merocē in
summo: g gaudiū t cōsolationē in summo.

De longanimitate. Cap. cxiii.

Ost hec querit de longanimitate.
p glo. Q̄ loganimitas est i expecta
tione boni. Inde sic. Bonus expes
ctatū reficit: sed b̄tissima vgo ip̄oportio
nabile gaudiū alijs expectauit: g fructū
loganimitatis impropotionabilis habuit.
Item bonū expectatiū reficit nisi in alijs
quo certū sit haberit: g vbi est maior: certis
tudo de habēdo: ibi maior refectio in expe
ctando: sed b̄tissima vgnis expectatiū oī
bus alijs impropotionabilis fructū habu
it loganimitatis. Ite oīs alteri⁹ viatoris
expectatio est p̄ modū cūrrentis. expecta
tio beate vgnis fuit per modū comedend⁹
sed impropotionabilis magis delectat ex
pectatio in comedendo q̄ in eliriendo.
Patet ergo q̄ beata virgo fructū longani
mitatis habuit impropotionabilis viato
ribus vniuersis.

De bonitate. Cap. cxxv.

Ost hec querit de bonitate. gl. Est
dulcedo animi. sed b̄m p̄b̄m. Dulz
ce est amaro impmixtū: dulci⁹
qđ amaro impmixtū: dulcissim⁹ qđ amar
to impmixtū. sed anim⁹ beatissim⁹
solus fuit oī amaritudinē impmixtū⁹.
ergo eius soli⁹ anim⁹ fuit dulcissim⁹. Ite
hec dulcedo est de bonis cognitis t habitis.
sed beatissima vgo bona nobilissima in se
cognovit t habuit: g dulcissima fuit. Ite
ps. xx. Quā magna multitudo dul. rie
do. quā ab. ti. te. sed b̄tissima vgo nobilis
simia timorē scz reuerētē habuit in sumo.
g dulcedinē habuit in summo. Ite Iudic.
vſ. legit q̄ yellus dulci rore impletus post
hoc totā areā impletuit. Per yell⁹ beatissim⁹
ma vgo intelligit que totū mundū dulce
dine repletuit. g plus oibus dulcedinis ha
buit. Ite ad Hebre. ix. In archa fuit vna
cū māna. Per archā beata vgo. per māna
summa dulcedine signat. g ip̄a in sumo ha
buit dulcedinē. Item Eccl. xxiiij. c. Spis
me⁹ sup mel dulcis. Sed p̄ mel cōter in
telligit qđ dulcissim⁹. Juxta illud Iudic.
xiij. Quid dulci⁹ melle⁹ g beatissima vgo
h̄t maiore dulcedine sup oēz dulcedinē,

De māsuetudine t benignitate XXXV.

Itē quāto arbor altior: tāto fruct duleior.
sed fruct beatissime x̄ginis fuit dulcissi-
mus: q̄ ip̄e solus altissim⁹: h̄ si fruct fuit
dulcissim⁹ ergo rāni iuxta illud Iac. in.
Nunq̄d fons de eodē foramē emanat dūl-
cem: t amarā aquā quasi dicēt. **Qualis**
intus: talis t extra. **L**uz ergo a beatissima
x̄gine summa dulcedē p̄cessit. p̄z q̄ dul-
cissima fuit. **S**ic ḡ p̄z q̄ beatissima x̄go
bonitatē id est duleidē animi habuit in
summo super omnē viatorē.

Cōde mansuetudine. Caplin. cxxv.

Ost hec q̄rit de māsuetudine. **E**st
autē māsuetudo h̄m glo. tractabilis
tas. **T**ractabilis autē est qui habet
bonos mores. Boni autē mores sunt p̄ vir-
tutes. beatissima x̄go habuit virtutes in su-
mo: ḡ tractabilis fuit in summo. **I**tē Joco. f.
Lū māsuetudine suscipit insīti verbum.
glo. **L**ū māsuetudine p̄tra irā. **Q**ui min⁹
habet de irā h̄z magis de mansuetudine.
Beatissima x̄go om̄i carnit irā: ḡ habuit
māsuetudine in summo. Item inter subgos
semp̄ iurgia sit. ḡ subp̄bia p̄ se est cauta iur-
gia; ergo vbi pl̄ de subp̄bia pl̄ de iurgijs
min⁹ de māsuetudine; ergo per oppositū
vbi min⁹ de subp̄bia min⁹ de iurgijs plus
de māsuetudine. sed in b̄tissima x̄gine fū-
ti hūlitias in summo: ḡ t māsuetudo. Item
tractabilis d̄r qui est oībus cōformis t cō-
formabilis. **T**ractabilis ḡ est qui est oīb̄
oīa. hoc autē potest esse duobus modis. vel
h̄m genera singulorū sicut paul⁹ q̄ fact⁹ est
iudeis sicut inde⁹ t̄c. vel h̄m singula gene-
rū. t̄ iste est simp̄l̄ oībus oīa. t̄ h̄ fuit bea-
tissima x̄go: ḡ beatissima x̄go fuit tracta-
bilis in summo. **U**n̄ Berii. in binone de as-
sumptione. Signū magnū. Quid ad ma-
riā trepidat hūana fragilitas? nihil austre-
ri in ea: nihil terrible: tota suauitas est. **E**t
infra. **O**ībus oīa facta est oīb̄ mīficordie
fīni aperuit: t̄ de plenitudine ei⁹ accipiat
vniuersit̄: captiuus redēptionē: eger cura-
tionē: tristis solationē: peccatorveniam: iustus
gratia: angel⁹ leticia: t̄ deniq̄ tota
trinitas gloriā filij psona carnis humaine
substantia: vñ fit q̄ se abscondat a calore
ei⁹. **I**tē argui p̄t ex eo q̄ ecclia interpretet
ea diuersis statib⁹ t̄ p̄petatib⁹ assimilādo
d. Eccli. xxiii. c. **E**go q̄si vītis fructificauī
t̄c. Ex quibus omnibus argui potest q̄
ipa est oīb̄ p̄formabilis t̄ oīb̄ cōpabilis,

Et ideo oībus in summo tractabilis. **I**tes
paulus fait oīa oīb̄ h̄m assimilationes. f.
Cor. ix. **B**eatissima autē x̄go h̄m veritate
Itē paul⁹ diuersis hoībus t̄ statibus se p̄
loco t̄ p̄ce coformauit h̄m similitudinē t̄ con-
descensionē. beatissima autē x̄go s̄l t̄ semel
diuersis teplib⁹ t̄ etiā oppositū se p̄formas-
uit h̄m rē t̄ veritatē rei. Simul em̄ h̄m res
et matrib⁹ t̄ x̄ginib⁹ se p̄formant vīdūz
is: hoībus t̄ angelis: ergo fuit impropor-
tionabilis tractabilis viatorib⁹ vniuersis.
Sic ergo p̄t p̄ beatissima virgo habuit
fructu mansuerudit̄ in summo.

Cōde benignitate. Cap. cxxvij.

Ost hec querit de benignitate que
p̄ est vt dicit glo. largitas rerum. **O**r
autē ista fuerit in beatissima x̄gine
in summo p̄b̄ hoc modo. **L**argitas rerū
consistit in dando: sed beatissima x̄go ip̄o
portionabilis oībus dedit: ergo ip̄portionio
habiliter oīb̄ plus larga fuit. **A**dino p̄t
hoc modo. De deo patre dicit apostol⁹ ad
Rom. viii. Qui p̄p̄io filio suo nō peccat.
Quonodo nō oīa nobis cuī illo donauit.
Sed deus dedit nobis filiū generādo ip̄m
h̄m diuinā naturā t̄ eius incarnationem
operādo: ergo t̄ beata x̄go dedit nobis fiz
liū ip̄m generādo h̄m humana naturā ad
ipsius incarnationē carnē virgineā minis-
trando ergo t̄ ip̄a nobis filiū dedit: et in
ip̄a oīa nobis cotulit. **I**tē beatissima x̄go
dedit om̄e dabile: ergo fuit magis larga oī
viatore. **A**Media pater. Om̄e em̄ dabile est
deus vel creatura. **I**psa em̄ dedit deū mīs-
do t̄ mundi t̄ oīa deo. **D**e p̄mo d̄r in libro
Sapie. vii. ca. **Q**uoniā oīu bonoꝝ mater
est. de secūdū venerūt mīhi oīa bonaꝝ parit
cuī illa. **I**te p̄s. l. Benigne fac. glo. filium
mittēdo: peccata dimittēdo. **S**ed int̄ oīes
creaturas filiū missiōnē t̄ peccati dimissiō
sula officiū t̄ ministeriū exhibuit: ḡ impro-
portionabilis plus oīb̄ benigna fuit. **I**tes
ad Cor. xiii. **C**haritas patiēs est: benigna
est. he sunt p̄p̄ficiōe p̄ se. ergo vbi maior
charitas. ibi maior benignitas. sed beatissi-
ma x̄go in summo habuit charitatē: ergo et
benignitatē. **I**te Almatib⁹. v. **S**icut t̄ pater
vester sole oīri facit t̄ pluit sup̄ ingratos
et malos. glo. benign⁹ quia dedit eis pote
statē filios dei fieri his qui credit in noīe
eius. **Q**ui nō ex sang. **S**ed post deū beata
x̄go in summo suo modo dedit nobis filios

De fide modestia et cōtinētia

dei fieri per gratiā nos regenerādo. h[ab]itissima em̄ xgo dedit nobis pr[ae]terī filios dei fieri regenerato: ē nostrū generādo. Unde L[et]i. Maria p[re]cepit filiu[m] suu[m] p[ro]mogenitū. Blo. i. vnu[m] filiu[m] genuit, in quo nos oēs om̄ sp[iritu]s in filios dei regenerauit.

Contra fide. Capitulū. xxix.

Ost[ra]t hec querif de fide. dicit autē b[ea]tus p[er]fector[is] s[an]cti glo. in visibiliū certitudi.

Intendis autē delectatio ex certitudine tribū modis. Primum modus est p[er] sciabilitū pluralitatē. vt si delectatio est in sciendo: quāto plura sciunt: tāto maior ē delectatio. sed beatissima xgo p[er] oīb[us] sciunt: ergo plus oīb[us] s[an]cti h[ab]uit modū delectatio[n]is habuit. Secundū modus est p[er] nobilitatem et melioritatem se: t[em]p[or]e: vt si est delectatio in scēdo talia. maior delectatio erit in scēdo nobilitora et meliora. Et beatissima xgo sciunt improprio[n]abilis meliora et nobilitora ad sciendū alijs. sc̄z deū trinitatē: et beatitudinē p[ro]p[ri]etate ergo eius delectatio quā habuit in sciendo: oīb[us] alioz delectationib[us] fuit improprio[n]abilis. Nihil em̄ est delectabilis nisi scire q[uod] scire deū: et se ab ipso scire nūq[ue] separanda. Tertiu[m] modus est per modū scēdi p[er]fectio[n]e: vt si delectat alioz scētu[m] simpliciter scēti p[er]fectius plus delectat. sed beatissima xgo improprio[n]abiliter p[er]fectionē habuit in scēdo. Itē mūdicia p[re]cedit visione: p[ro]prio[n]e certitudinē: certitudo delectationē. s. b. xgo h[ab]uit iproprio[n]abile mūdiciū: p[ro]fessionē: q[uod] certitudinē: q[uod] et delectationē. Sic q[uod] pater qualis beata xgo et plura sciunt et delectabiliora ad scēdu[m]: et p[er]fectio[n]i modo scēdi oīb[us] alijs. et sic certitudinē habuit in visibiliū excellētius oīb[us] alijs. Itē fructū fidei h[ab]uit in sumo.

Contra modestia. Cap. xxix.

Ost[ra]t hec querif de modestia: q[uod] vt p[er] dicit glo. cōsūlit et in dictis: et in factis: et in h[ab]itu: sed hec fuerit in sumo in beata xgine: vt p[ro]batu[m] est. s. ergo et refectio debebat. Sicut em̄ se habet cibus ad cibū: ita delectatio ad delectationē. Itē sicut se habet virtus ad virtutē: ita actio ad actionē: et modū actionis ad modū actio[n]is: sed beata xgo habuit virtutē in sumo: ergo et actiones: q[uod] et modū sed penes modū distinctionē cōsūlit modestia: ergo habuit modestia in summo. q[uod] et fructū modestie. Itē in virtutib[us] politicis virt[us] est medietas duoz extremon[um]. vnde in his modū cōsūlit

circa mediū. In virtutib[us] autē theologicis tanto aliqd p[er]fectus habet virtus ē quāto maior clauatio et exercitio ad consecutionē finis. vnde modū ibi attendit s[an]cti maiore e[st] euangelio virtus. Fides em̄ tanto magis est virtus quāto magis eleuat potentiam ad credendū. et s[an]cti modo spes tato p[er]fecti habet esse virtutis quāto magis eleuat ad sperandū. Similiter est in amore: cuiusmodū est non habuisse modū. si ergo modestie est tenere modū: ergo modestissimi in summo erit tenere modū in summo. Summus autē modū est per modū in statu vie eleuare potentiā ad p[er]fectissimū actū qui potest ē in statu vie. huiusmodi autē eleuatio fuit tāto in beata xgine. ergo ipsa habuit modū tāto in summo. Itē glo. sup[er] illud Rom. xi. Ras[ta]cio[bus] sit obsequiū: neq[ue] nimis neq[ue] minus. hoc autē solū cōuenit beatissime xgine in p[re]cisē: q[uod] sola habuit fructū modestie in summo. Item in alijs viatorib[us] modestia est cohibitor et restrictio appetitū inordinatorū a cōcupiscētia surgentib[us]: et fructus modestie est refectio vel delectatio de his insumodi cohibitorib[us] vel restrictio[n]e. vnde est quasi delectatio pugnatorū post victoriam et sic est delectatio p[er] modū penitētis. Modestia autē beatissime xgine nō ēst de restrictione appetitū inordinatorū q[uod] in ea esse nō possunt: s[ed] p[er]fecta subiectio carnis et sensibilitatis ad sp[iritu]m s[an]ctūm et tāto et pale nū rōnia dñi: q[uod] nō ēst possibile trascedere sūmū modū. et sic fructū modestie in ipsa non ēst sup[er] cohibitione vel restrictione motu inordinatorū qui in ea nō sunt. sed in ea ē delectatio sup[er] eo q[uod] h[ab]uit motū ei nō insuit nec inesse posunt. et si sua refectio est per modū innocētis: alioz autē refectio fuit per modū penitētis: sed statu[m] innocētis improprio[n]abilis excellit statu[m] penitētis in dignitate: q[uod] refectio p[er] modū innocētis refectio p[er] modū penitētis: q[uod] pena p[ot]est demittit culpa penitus erit. Sic q[uod] pater q[uod] beatissima xgo fructū modestie improprio[n]abilis excellētū habuit omni viatore.

Contra continentia. Cap. xxx.

Ost[ra]t hec querif de continentia: q[uod] vt p[er] dicit glo. est ab illiciis abstineret et intelligit de licet et est virtus a placidis abstinentiis bonis. intelligit hoc de placitis s[an]cti sensu[m]. Non em̄ ē virtus abstinenſe a bonis placitis s[an]cti intellectū. Illa em̄ sunt

simplici bona et fini virtutem appetenda. a bo
nia aut sensibili delectabilibus abstinen-
tia. summa vero delectabile fini sensum est
acris generationis; ergo ab hoc abstinentia
est maximus virtus. hoc aut poterit esse duobus
modis: fini abstinentia vel fini pse-
ctioe; vel fini pfectissima. Perfectam ve-
ni conjugatis pfectioe ut in viduis pfecte-
tissima ut in virginibus. et ibi pfectio fini
quodammodo pfectio: ergo simplici in summo.
hec aut in beata virginie fuit in summo: ergo
habuit fructum continentie in summo. Item
potius est circa arduum et difficultatem hec est
continentia fini abstinentia: actus generatio-
nis maxime est ardua et difficultas nature
corruptibilitate. Precipue circa partem que
est corrupta et infecta: sed ydi est illa absti-
nentia in summoribus erit continentia in sum-
mo. Ita licitus est quod nulla lege prohibetur: sed
beatissime virginis non est lex posita. iustitia enim
est lex posita. Unde ad Balatib. v. in enu-
meratis fructibus subiungit. Aduersus huius
iustinodis non est lex: ergo oia licet. Om-
nibus aut alijs est lex posita: ergo oia erat
ei impropotionabilis magis licita: sed ipso
portionabilis alijs fructus eius erat continen-
tia. Ita augmentat virtute continentie absti-
nere a rebus non tantum placitis et licitis: sed
etiam aliquibus debitis. Erat ergo potius con-
tinentia pfecta abstinentia a licitis placitis
et debitis. sed a magis debitis abstinentia erit
maiior potius: sed beatissima in ergo impropo-
tionabilis abstinentia ab honore et rebus debi-
tis plus oibus alijs creaturis. Item
augmentat virtute continentie abstinentia a
magno et digno sibi debito et licito: et erit
continentia si abstineat ab honore in summo.
Sed honor et reverentia que debebatur ei in
quantum erat mater dei excellit omnem rever-
entiam et omnem honorem debitu creature: sed
ipsa habuit fructum continentie in summo. Sic
ergo patet qualiter beatissima virgo abstineat
a summe licitis: a summe debitis: a summe
dignis: et sic habuit fructum continentie excelsi-
mentius omnibus creaturis.

De castitate. Capl. cxix.

Potius querit de castitate. que ut
p dicit glo. est recte yti licitis. Et quod
fuerit in beata virginie in summo. per-
batur hoc modo. Ttriplex est status. Ante
gratiam vel propter gratiam in gratia et in gloria. In
primo statu fuit opatio fini naturae. sed
ultimo fit opatio fini gloriam. sed inter hec
duo extrema duo sunt media. scilicet operari
quodammodo fini naturae quodammodo fini gratiae
operari semper fini naturae et gratiae: sed opes
rati fini gloriae conuenient coprehe-
nsione fini naturae corruptam vel non corruptam
conuenient hoibus suis peccatoribus suis non
peccatoribus. operari vero quodammodo fini natu-
rae et quodammodo fini gratiae conuenient viatores
ergo omnia operari fini naturae et gratiae
conuenient statui medio inter coprehensiones
et viatores. Illi autem statutus mediis est bea-
tissime virginis: ergo illud opari conuenient
beatissime virginis tamen tamen: et illud operari est
summe recte yti licitorum ei pertinet castitas
in summo. Item oes actiones humanae
sunt referibilis fini actus vie: ergo summe
pfectio fini statui vie oes actiones refert. hic autem
fuit beatissime virginis: ergo ipsa retulit oes
actiones suas. Ita aplius. I. Corint. x. ca.
Sive iudicatis suis habitationibus oia in gloriam
dei facite. hoc autem est oia referre in gloriam
dei. et hinc referre est yti: ergo contingit
omnibus recte yti. sed tamen yti consistat in referen-
do. Est enim yti referre ad id quod est frumentum
et sicut contingit referre differenter: ita contin-
git differenter yti: fini viatores contingit re-
ferre oia habitualiter. Solam beatam virginem
contingit diuina referre et actualiter: sed conve-
nit ei yti oibus impropotionabilis. Quia autem
nulli viatores conuenient posse referre actualiter:
sic patet. Hoc autem necesse est peccat
venialis aliquando. Sed quicunque peccat
venialiter illud impossibile est referre omnia
actualiter. Sed omnem viatorum excepta bea-
ta virginem necesse est aliquando peccare yte
maliter. ergo nulli viatores excepta beata
virginem possibilis est oia referre actualiter.
Item inter habitum et statui mediis est actus
ergo inter statui frumenti et habitum referendus
medius est actus referendus: ergo inter frui
deo et omnibus in deo actualiter et oia referre
ad deum habitualiter mediis est oia referre
actualiter in deum. primi autem pertinet ad
statui comprehensorum. secundum ad statui viato-
rum: ergo mediis ad statum mediis. hic autem
est status beatissime virginis: ergo opera
sua omnia retulit in deum actualiter: et hoc est
recte yti licitis in summo: ergo ipsa sola ha-
bituit fructum castitatis in summo. Patet ergo
quod beatissima virgo oes fructus spiritus hab-
buit in summo. Nec autem concedimus
e iiii

De sufficiētia sacramētorū donorū b̄titudinis

omnia t̄ credim⁹ esse vera sicut ex veris t̄
probabilibus per ordinē sunt probata. Ad ex-
p̄essioñē t̄ predictor̄ intelligentiaz et ad
vidēndū gratuitor̄ p̄fectionis differentiā
quā in plenitudine ḡe beatissime Virginis
diminutū disputatum⁹ esse comprehensuā
notādū q̄ gratuita perfectio coparari pot̄
ad duo. Ad id in quo est vt in subiecto: v̄l
ad id ad quod est vel ad qđ ordinat vt ad
actū obiectū vel finē. Scđm coparationē
aut̄ quā habet ad id in quo est sumuntur
fruct⁹. Perfectio em̄ gratuita delectat p̄
priū subiectū t̄ reficit ipm̄. t̄ bin̄ b̄ appelle-
latur fruct⁹. Coparatio aut̄ ad id ad quod
est vel ad qđ ordinat: pot̄ c̄ duob⁹ modis.
Poteſt em̄ eſſe illa coparatio vel bin̄ statū
vel bin̄ actū. Si bin̄ statū: ſic ſunt beatitudo-
dines q̄ determinat statū perfectū bin̄ pfe-
ctionē gratuita p̄ modū vie. t̄ eſſt determini-
ratio ſtatus p̄ effect⁹ copletissimos et ex-
cellētissimos in viat⁹ eſſt oia relinq̄: ſua
et aliorū p̄cā deflere: t̄ atiam p̄ primo po-
nere t̄ horū filia. Si aut̄ illa ſiat bin̄ actū.
hoc poteſt eſſe adhuc dupl̄. Poteſt em̄ eſſe
perfectio gratuita quantū ad actus p̄mos.
Primo in agere gratuita pſciētes. v̄l quo
ad actus ſecundos. ſecundo. t̄ ad cōsequētes
actus t̄ excellētes pſcientes. Si ſecondo
modo ſic ſunt dona. Si p̄mo modo. b̄ pot̄
eſſe dupl̄. quia p̄mo iſta pfectio in eē gra-
tuita poteſt eſſe liberādo a malo t̄ sanādo:
vel ad bonū ordinādo. Primo modo ſunt
gratiae sacramētā. Scđm modo b̄tutes.
Sufficiētia aut̄ horū oīus eſſt hec. Et pri-
mo ſacramētor̄. Ēi em̄ ſacramētū ſit
medicina p̄tra leſione a malo: aut̄ eſſt
indigentia mēbroz bin̄ ſe ſingillatim: vel
in corpe ecclie. Si ſcđm q̄ in corpe: ſic di-
uidit duob⁹ modis. Aut̄ em̄ ad inſtipula-
tionē fidelii carnalē. t̄ ſic eſſt inſimoniuz.
vel ſpūalē: t̄ ſic eſſt ordo. Si aut̄ eſſt contra
indigentia mēbroz bin̄ ſerilla quadruplex
erit. Primus eſſt defect⁹ originalis iuſticie
per originalē culpam. Secundo ex illo con-
ſequit p̄onitas ad originales ſue actuale
peccati. Ad quā tertio conſequit actuale
peccatus: poſt quod conſequit infirmitas ad
recidendi. Contra primū defectū ordinat
baptifimus. cōtra ſcđm cōfirmatio: contra
tertiū penitentia: contra quartū ſacramē-
tū eucharistie. Poſt hoc eſſt quedā penali-
tas que non tolitur omnino: vt infirmitas
ex parte corporis: t̄ infirmitas venialis pec-
cati ex parte aie: cōtra hanc ordinat extre-
ma vnięt. **Sufficiētia b̄tutū ſuntur**
hoc modo. B̄tutū quedā immediate ſunt
in deum. quedā aut̄ mediate. Immediate
aue virtutes diſtinguuntur bin̄ delectabile
trium viriū motiuarū. fides respectu ve-
ritatis: ſpes respectu arduitat̄: charitas
respectu bonitatis. Mediate vero diſtingui-
tur bin̄ tres actus trū viriū. rationaliter
irascibilis: cupiſcibilis: ſunt discernere
aggredi: cupiſcere. Penes discernē prie-
dentiā: penes cupiſcere repantia: penes
aggredi fortitudo. Quarta vero ſez iuſticia
ſuntur bin̄ ordinat ad alterū. **Honor inſi-
tipulatio ſic eſſt.** Aut̄ em̄ donū actus eſſt in
malū pene: aut̄ a malo culpeauerat em̄ acr⁹
eſſt in bonū. Si p̄mo modo erit donū timo-
ris. ſi aut̄ fuerit in bonū. aut̄ eſſt ad bonū
q̄ eſſt ad finē. aut̄ eſſt ad bonū consilij vel
precepti. Si aut̄ eſſt bonū p̄cepti. aut̄ eſſt
vt dirigēs: aut̄ vt exequies. Si vt dirigenſ
ſic eſſt donū ſcie: ſic vt exequies ſic eſſt donū
pietatis. Jeſe ſi eſſt bonū consilij. aut̄ erit vt dī-
genſtrat vt exequies. Si vt dirigenſ ſic eſſt
donū consilij. Si vt exequies ſic eſſt donū
fortitudinis. Si aut̄ eſſt in bonū vt eſſt in
malū pene: aut̄ eſſt ex copassione rei deles-
tibilibus: aut̄ ex copassione rei tristibilibus. Eſt
ſtabile vero eſſt aut̄ ex copassione p̄ſit̄ inſi-
ciat̄ aut̄ ex pena originali ūcta. Si fuerit ex
copassione rei delectabilis: abdicatio eius
eſſt beatitudi paupertat̄. Si ex copassione
inficta in p̄ſit̄ ſic eſſt mititas. Si ex com-
passione ūcta ſic eſſt luce. Si aut̄ fuerit in
bonū aut̄ in bonū coſilij: aut̄ in bonū prece-
pti. Si p̄cepit ſic eluries iuſticie. Si ſi ſi ſi
ſic inibi cordia. Si aut̄ fuerit in bonū crea-
tū. aut̄ quantū ad intellectū: aut̄ quantū
ad affectū. Si quantū ad intellectū ſic eſſt
cordis iudicia. Si quātū ad affectū ūtū ſic eſſt
pacificatio. **Sufficiētia fructū ſic p̄.**
Defectio in b̄tutib⁹ eſſt quantū ad actus
interiores: aut̄ quantū ad acr⁹ exteriores.
Si ad exteriores: vel quātū ad gulfū v̄lras-
ctū: vel quātū ad alios ſenſi. Si quātū ad
gustū t̄ tactū ſic eſſt v̄l abſtinenſe a licet: t̄

hec ē p̄ficiēta; vel recte tū licitū t̄ hec ē ca
stitas. Si aut̄ quantū ad alios sensus; hoc
erit modestia. Si aut̄ quantū ad actus iur
tiores; aut ille erit irascibilis; aut p̄cupiscible
bilis; aut rōnabilis. Si irascibilis aut resp
ctu oīz qui circa fūcū sīc est patiēta. vñ re
spectu finis; sic ē lōganimitas. Si aut̄ est
actus rōnabilis vel ē quo ad deū; vel qđ ad
seipm̄; vel quo ad proximū. Si est ad deū; sic
est fides. Si ad seipm̄; sic est bonitas; qđ est
dulcedo animi. Si aut̄ ē ad proximū; tūc est
vel i bonū regēdo mot̄; p̄cupiscibilis; t̄ sic ē
benignitas; vel in bene regēdo mot̄; irase
bilis; t̄ sic est māserudo. Si aut̄ est actus co
cupiscibilis; aut erit ad deū; t̄ sic ē charitas;
aut ad seipm̄; t̄ sic ē gaudiu; aut ad proximū
t̄ sic est pax. Cōcedim̄ ḡ qđ iste pfectioēs;
h̄m̄ oīs status t̄ diuersitatis excellētissime
fuerūt in beata x̄gine.

De gratiis gratis datis. Primo de sa
pientia. Læp. cxxxii.

Ilo de gratiis gratū faciētibus q̄li
v̄ter fuerūt b̄tā x̄gine. vidēta. q̄l
de gratiis gratis datis. Et p̄mo de
his qđ p̄mit Ap̄la. i. Loxin. xi. Alij qđem
p̄ sp̄m̄ datur sermo sapientie t̄c. Primo ḡ q̄
ritur de sapientia quā habuit b̄tā x̄go in co
templatioē eternoz. Et querit primo: utrum
viderit angelos t̄ spiritualia per sp̄m̄ p̄prias;
et videt qđ sic. Ipsa em̄ videre potuit videt
sp̄m̄ increātu per sp̄cē p̄pria; ḡ t̄ quālibet
alio. Item Heg. in. ii. dialo. Quid em̄ no
vident qui vidēnt oīa oīa vidēnt; s̄ ip̄a vidit
vidēnt oīa; ḡ vidit oīa. Item p̄bus. Quā in
tellectus cognoscit oīa ppter seipm̄ agno
scendū. Quicqđ autem est h̄m̄ naturas co
gnoscitū; alioquin cognoscit illud nisi im
pediat. Illa aut̄ impedimenta h̄m̄ Augu.
in superiorib; sunt fantasmata corporalium
aīe per amōrē cogitūtata; quib; abstract
aīa seipm̄ videt; s̄ ab his aīa b̄tissime vir
gūm̄ potuit se abstrahere; ḡ potuit seipm̄ videt
per sp̄m̄ p̄pria. Item Augu. in libro
de spiritu t̄ aīa dicit qđ aīa cōcupiscibilita
tem; rationabilitate; t̄ irascibilitate h̄z an
teqđ corp̄i infundat; t̄ intelligit qđ noī ha
bet ea a corpore s̄ sua natura in se; ḡ ani
ma in se ē naturaliter cognoscitua. Et pos
sito p̄ impossibile; qđ non infundatur cor
poz; adhuc esset cognoscitua; t̄ noī ēt cho
artata v̄ alia natura; ḡ apta nata ē cognos
cere oīa; s̄ inordiati esset qđ aliquid foret
cognoscitū q̄um alioz; t̄ noī suūp̄s; ḡ

aīa naturaliter ē cognoscitua suūp̄s et
oīz alioz; ḡ cognoscet oīa; t̄ seipm̄ nisi i
pediat; hoc aut̄ est impedimentum qđ dictū
est supra. S̄z in aīa b̄tissime x̄ginis hoc fu
i sublatum; ḡ vidit seipm̄ t̄ oīs angelos
t̄ oīa creatu. Unde Augu. de aīa t̄ spiritu.
Animus corp̄is dominator; rector; habitat
tor; videt se p̄ seipm̄; seipm̄ p̄ semetipsuz
videt; non q̄rit auxilium corporalii oculorū;
iūo x̄o ab oībus corporalibus sensib; tan
qđ compedib; astrahit se ad se; vt videat se
i se; nouerit se apud se; t̄ dū vult deū co
gnoscē eleuat se. Itē p̄bs in p̄mo de aīa
dicit qđ oīo t̄ penitus difficultimoz est ali
quā fidem accipe de aīa; t̄ intelligit de ani
ma h̄m̄ suam subam; opationes em̄ t̄ potē
tias ip̄ius t̄ accidētia noī est difficultiorū co
gnoscere. Si ḡ cognoscere aīam in se p̄ suā
sp̄m̄ de numero difficultimoz est; ḡ ē de nu
mero cognoscibilium; ḡ etiam h̄m̄ p̄b̄m̄ qui
noī habuit ad grām respectum; possibile est
aīam cognoscere p̄ sp̄m̄ pp̄iam līc̄ diffi
culte; s̄ ista difficultas ammonit per abs
tractionem a fantasmatib; corporalibus;
sed illa abstraction fuit cōpletissima in con
tēplatione beatissime x̄ginis; ḡ vidit aīas
t̄ sp̄is in contemplatioē t̄ substantias corpo
ralium. Itē p̄bus in tertio de aīa ponit
intellectum agentem; t̄ qđ illi non sit pars
aīe sic p̄baf. Sicut in omni natura cā om̄
nia facies est penit; alia in essentia a caus
a materiali in q̄ oīa faciunt t̄ ex his duob;
numqđ componti vñi; ita se h̄s intellectus
agēs t̄ intellectus possibil i aīa; ḡ neq̄ sūt idē
i essentia nec sūt p̄tes cōponētas vñi totū; ḡ
intellectus agēs noī ē p̄ aīe; nec potētia. Itē
nulla ars; neq̄ mechanica; neq̄ liberalis
est eadē in essentia cuī aīa in qua est; neq̄
est eadē in essentia cum materia que sūt
stinet operatioēs venientes ab ipsa; sed in
tellectus agēs se habet ita ad possibiles; vt
ars ad materiali; ḡ non sūt eadē essentia
nec constitūt aliquod totum vt p̄tes an
ime. Item potētia t̄ habitus noī sunt idē
in essentia; intellectus autem possibiles di
cīt; potētia per se; intellectus x̄o agēs vt
habitūs; ḡ non sūt idē in essentia. Itē
numqđ lumen quod facit potentia colores
actu esse colores; est idē in essentia cum
coloribus qui sunt actu; neq̄ cum sensit
uō vñsuis susceptui colorum; neq̄ constitu
it aliquid vñum essentialiter cū altero illo
rum; sed intellectus vñueraliter agens se

De gratiis gratis datis.

Hac et ad species intelligibiles ut lumen ad phisice procedendo possibile est animi existentia colores; et se huius ad intellectum possibilem ut lumen ad sensuum visus; quod non est eadem essentia intellectus possibilis et agentis neque continua intellexit ut partes aie. Et his quod ratios multo fortius aia beatissime habens clevata et subtracta gressus plenitudine. **C**eterum pbsam oportet dicitur quod intellectus huius dupsicis potentias, fantastica autem est in corpore et non fantastica; dum est separatus a corpore et sic ei poterit fantastica est corruptibilis mediante fantasia; et in quantum talis corruptibilis est; poterit quo sua simpliciter inest et per naturam suam substancialiter et non alio mediante, unde et ita poterit incorruptibilis est; sicut et sua substancialiter. Inde fit quod omne principium quod habet unam potentiam per se et huius suam naturam est; aliam non mediante alio et per accidentem. **S**ed intellectus huiusmodi poterit duplices; quod nobilis et melius deinde potentia quam habet per se; quod quia habet per accidentem. **C**eterum omnis intellectus qui huiusmodi sunt potentiam per se aliam per accidentem; melius et verius deinde et cognoscere per illam quam habet per se quod per illam quam huiusmodi accidens; quod si est per accidens in corpore nihil auferitur ei; sed magis conferatur; quia de anima existente in corpore et omnia cognoscere et quodammodo omnia; quod melius et verius cognoscere per potentiam non fantasticam. Quod per potentiam fantasticam; quod melius cognoscere spualia et fantastica. **S**olutio. **A**d hoc dicimus quod inconveniens est ponere substantiam sine potestate; et ponere potestam sine substantia. Similiter est inconveniens ponere potestam intelligendi quam huius intellectus in corpore est perpetua. Unde nota quod qualitates naturales sensibus propriis proportionales sunt et propriant; qualitates vero sensui coi; substantia vero intellectui. Hic enim est ordo cognitionis aie dicitur est in corpore. Intellectus vero separatus a corpore aut habebit eidem ordinem intelligentie quam huius et corpore aut spiritu. Si eidem erit idem modus intelligentie in corpore et ex corpore quod est impossibile; sed si proprium est ei cognoscere substantiam; et huiusmodi est ei principale finis seruit extra corpore habebit principaliter intelligentie substantiam; et finis posterius accidentia. Nec autem potestia simul est creata cum intellectu; et est perpetua sicut intellectus potestus; altera ratiocinatio est potestia ex parte ipsius cui cor poterit. **E**t ratiocinatio enim ipsius cui cor cognoscere.

scit accidentia et subiecta eo modo quo extra corporis cognoscere non potest; quod cognoscit accidentia non solus in illa habitudine in qua se habet ad subiecta in quibus sunt sed in illa copulatione quod sunt principia punitationis sicut in operatione generat species in alienis substantiis corporis et incorporis. Secundum enim hanc habitudinem generat species suas in sensibus; ex quibus generaliter in sensibus sunt fantasmatum illam fantasiam; et postea accipiuntur in intellectu; et per hanc modum fantasmatum cognoscuntur substantiae; que fantasmatum facere non possunt. Et sic ex coniectione ipsius cum corpore poterit ipsi crea- ta non fantastica; incipit esse fantasmatica. I. fantascia; et per fantasmatum alios cognoscuntur et sic per coniugium cum corpore alterum poterit non fantasmatica in fantasmatica. Et sicut aliis maiores motus immobiles extra quibus intenduntur ait impeditur minores percipi ab anima; ita dum est in corpore manifestiores motus et maiores rerum facientium fantasmatum circa animos; diuntur percipi ab anima manifeste ea quae fantasmatum facere non possunt. Unde aliquis cum intellectus contrahatur in scimus abstrahendo speculationem suam a sensu; multa percipit occulta que per speculationem ipsius conlectantur speculationem sensuum percipere non possunt. Et sic iterum per percibit per animam in corpore etiam extra auxiliis gratia facientur; in perceptu spirituum et spiritualium aspicere potest et aspectu dirigere et videre; et multo fortius beatissima virgo a pilo potuit hoc facere in sua contemplatione. Itē Paulus scribit in raptu videlicet dispositione celestis hierarchie et beatissimo dionysio revelasse; et multo fortius beatissimo videtur statu angelorum et triumphante ecclie. Itē marinus videt demones. Itē iacob angelos; qui dixit Hebrews xxvii. Læstra dei sunt hec. Ex his autem omnibus excludit per beatissimum Christum in sua contemplatione poterat videre deum; ac angelos; et demones; et animas propriae; et substantias rerum corporalium per seipsum. De scia. Cap. xxxviii.

Et hanc de scia quod pertinet ad actionem et primo de mechanica; et post de liberalibus. Queritur ergo utrum beatissimus Christus scierit omnes mechanicas scias. Et videtur per sciam. Quidam scia de numero bonorum est; sed ei nullus bonus defuit; et oes scias habuit. Itē bonus additus bono facit maiorem bonum; et autem defuit ei aliquod bonum vel scia autem non; sed non habeo propositum si sic illa addita maius bonus fuerit. Itē nam si deficit in necessariis; nec

abundat superfluis; et multo fortius erga; sed quodam mechanice scire erat beatissimi necessarie sufficienti mulieribus; quodam superflue sicut viriles; et istas habuit et non alias. Itē Ber. sup. can. Quidam volunt scire ut sciatur; et est curiositas; quodam volunt scire ut sciatur; et est vanitas; et dā et edificentur; et est sapientia; quodam ut edificantur; et est charitas; et hinc duo modi voluntatis non sunt in abuse scire; et ois scia non abusa debet esse ad edificationem sui vel alterorum; sed sciri mechanicas scias viriles a beatissimo non est ordinatum ad suum vel alterum edificandum; et ipsas nesciunt.

De mechanica.

Cap. xxxviii.

Et hec quidam utrum scierit mechanicas inservientes subtiliores et meliores sciret quod sunt in aurifragis et sericis operibus et subtilibus sururis et texturis; et huiusmodi. Et videtur per sciam. Ipsa enim a nullo illuminata vincitur; hec autem sunt scie et opera illustrata feminorum. Itē sua opatio fuit laudabilissima; et humilissima; sed maior humilitas est scire nobilia et subtilia; et operari viliat coram quod tamen scire vilia et operari talia; et videtur per beatissimam Christum debuit scire nobilia et operari vilia. Itē ista subtilia magis ordinatur ad vanitatem quam ad utilitatem; opatio autem beatissime Christi triplex ad necessitatem; et non erat circa talia. Itē beatissimo Christo perfecta fuit in actione et contemplatione. viii. Luc. x. Maria optima pars elegit. Bona pars actuorum patrum conceptu quoque optimam ei que perfecita fuit in actione et contemplatione; sicut fuit beatissima Christus; et ipsa debuit hanc operam actionis quam contemplationis minime repugnare; hec autem sunt opera manualia; grossa; et coram quod non requirunt multam attentionem cogitationis; videtur per circuus mundi deberet esse operari erga. Queritur etiam si sciam mechanicas scierit in proportionabili alijs et excellenti. Et videtur per sciam. Sicut hec effectus ad effectum ita et ad casum; et effectus causatus ab arte mechanica beatissimi ipsorum proportionabiliter excellit effectus causatus ab artibus mechanicis in alijs; et scia mechanica in beatissima Christus excellit scias mechanica in quantum minor pars ex parte dignissimum ad quod ordinatur mechanica est vestimentum; prius enim anima; deinde corpus; post hec vestimentum. Et dignissimum omnium vestimentorum fuit tunica in consuetudinibus quam fecit beatissimus Christus; et ei pars mechanica causabat nobilissimum effectum; et habuit scientiam artis mechanicae in summo.

De artibus liberalibus: grāma. retho. tc.

De artibus liberalibus. Cap. cxxv.
¶ Ost hec q̄rit de artib⁹ liberalibus:
utrū t illas sciuerit in summo bea-
ta x̄go. Et videb⁹ q̄ sic. Proueb. ix.
Sapietia edificata sibi domi. excidit colli-
nas. vii. Illa dom⁹ est bt̄ x̄go. lepte colū-
munt septē liberales artes: q̄ bt̄ x̄go habu-
it septē liberaliū artium sciām. Item Exo.
mulier petat a vicina sua yasa argentea et
aurea, hoc exponit gloe t sciētis se-
cularib⁹: q̄ sciēt dabent sciēt scītias secula-
res deportare de mūdor⁹ q̄ bt̄fissima virgo.
Item mille clipei pendet ex eatoriis ar-
matura fortūtūris dauid: sacra scriptu-
ra: clipei sunt phisice scie: q̄ sciētis liberales
ptim ad munitionē sacre scripture: q̄ scō-
rum est illas scire: q̄ t beatissime virginis.
Item qdā sci laudant a talibus sciētis
scit beat⁹ dominicus: document⁹ artiu⁹ eru-
ditus satis trāst⁹ ad studiū summeveritas
Item de bt̄ Breg. Studiū liberalib⁹ tc.
Itē de beato Vincētio t scā Ratherine: t
multis alijs: q̄ bt̄ x̄gini non d̄z deesse ista
mā laudis. **D**e grāmaticā. Cap. cxxxv.
¶ Ost hec q̄rit sp̄aliter de istis scien-
tīs. Et p̄mo de grāmaticā: utrū illā
scimenter bt̄ x̄go. Et respōdet q̄ sic:
sup illud Luc. ii. Alaria p̄seruab⁹ oīayer
ba hec. glo. legerat in diuersis pphetijs: q̄
sciuit legere: t p̄stat q̄ intelligere: q̄ lege-
re t nō intelligere negligere ē: q̄ sciuit grā-
maticā. Itē habem⁹ q̄ in templo fuit enu-
trita ybi x̄gines instruebant. Item de
susana q̄ erudit̄rū filia sūa bñ legē moyſi
Dan. xiiij. Principiū aut̄ eruditiois ē a grā-
maticā: q̄ bt̄ x̄go sciuit grāmaticā i sumo.
Itē nūq̄ peccant i loquendo: q̄ sciuit grā-
maticā i sumo. **D**e rhetorica. Cap. cxxxvij.
¶ Ost hec querit de rhetorica. p̄bat
Aug. in libro de doctrinā xp̄iana q̄
in sacra scripture sunt diuersi colo-
res rhetorici: q̄ sacra scripture bt̄fissima vir-
go pfecte sciuit: q̄ t rhetorica.
De legib⁹. Cap. cxxvij.
¶ Em q̄ iura ciuilia t canonica: et
leges t decreta sciuerit i sumo p̄z h̄
mō. Sapietia aduocati manifestat
in trib⁹: vñ q̄ obtineat h̄ iudicē iustū t sa-
pietē. Scđm q̄ h̄ aduersariū astutū t sag-
acē. Tertii q̄ i cā despata: q̄ bt̄fissima virgo
h̄ iudicē sap̄icitissimū deū: h̄ aduersariū cali-
diffissimū dyaboli in cā nra despatissimā: sen-

tentiā optatā obtinuit: q̄ aduocata sap̄ientia
tissima fuit. **I**tē sap̄ietis ē eligere aduo-
catū sap̄ientē: q̄ ista aduocata sp̄ississima no-
bis elegit q̄ oīa cognovit: q̄ ipsa sap̄ientissi-
ma fuit. **I**tē aliqui aduocati p̄nt iustū
iustū esse p̄bare sophistice: ly nō realiter: q̄
beata x̄go de nra iniūsticia iniūstia fecit: q̄
improportionabilis oībus optimē allegare
sciuit. **I**tē ipsa imperatrix fuit: q̄ leges
codere potuit: t legis interpretatio penes ip-
sa fuit: t oīa iura in archa sui cordis clau-
sa habuit: q̄ bt̄fissima x̄go iura oīa t rethos
rica in summo sciuit.
De logica. Cap. cxxviii.
¶ Ost hec querit de logica: quā q̄ sci-
erit p̄bat h̄ mō. Nec em̄ puritima
est ad sciām sacre scripture: t ad he-
resum destructionē t fidei confirmationē:
t rōnis redditōnē ce ea q̄ ē in nobis fide: q̄
ista sciētia maxime est necessaria sciētis: q̄ t
bt̄fissime x̄gini. Item Hiero. Qd̄ liber iob
cōtinet p̄positiōis assumptiōes t plūsiōes
t idē p̄z de alijs libris sacre scripture in q̄
bus sunt vīe divisionū: diffinitionū: argu-
mentationū: hec q̄ oīa sunt necessaria ad sac-
ram scripture: q̄ t logica in qua docentur
istaſt̄ beatissima virgo pfecte sciuit sacraſ
scripturā: q̄ t logicā.
De sp̄eb⁹ logice. Cap. cxi.
¶ Em p̄z p̄currēdo de sp̄eb⁹ logice
q̄ sūt p̄ceptiūa: sophistica: demon-
stratiua: dyaletica. P̄ceptiūa em̄ ē
summo sciuit: q̄ nunq̄ in p̄ceptiūa succi-
buit. Sophistica in summo habuit: q̄ oīa
astutias dyaboli cognovit t oīa sophis̄ma-
ta sua patefecit. Dyaletica i sumo sciuit: q̄
nulli p̄pē ignoratū habuit: t omīa p̄ple-
mati solue sciuit. Demonstratiua i sumo sci-
uit: q̄ nobilissima p̄pria passionē de nobis
lissimo p̄pō subiecto p̄ semetipaz cōclusit.
Sūme nobile subiectū ē p̄ma t summa boni
tas: nobilissima p̄pia passio ē mīa sine mis-
ratio: hāc ḡ p̄pas passionē de h̄ subiecto bt̄
x̄go p̄clūst̄: q̄ p̄ eā tāq̄ p̄ mediu⁹ sume bo-
nū t de t̄ oīe nra redēptiois in se sumā mīa
demonstrat: q̄s tali vteret demonstratiōe. q̄
cūq̄ aufer omīe malū auferibile t conferre
omīe bonū auferibile ipē ē summe misericors:
de h̄ hō in nra redēptio abſtulit omīe malū
auferibile t contulit omīe bonū auferibile: q̄
est summe misericors. Sic p̄z q̄ bt̄virgo
habuit oīes partes logice in summo:

De phisica quadriuio musica astro. tc. XXXIX

De phisica.

Propter hoc q̄ris de phisica et medici na, dicit enim p̄bs q̄ cognitio aie ad oia valet maxime ad sc̄ientia natura le; s̄z b̄tissima v̄go pfectissima cognitione aie habuit; pfectissime enim cognovit se.

Citē p̄ diuersas p̄petates lapidi specie, mulignor et aialium ceterarū rerū naturalium dixerunt figurant intelligēti mysteriorū in sacra scriptura; q̄ sine noticia rerū nō est pfecta noticia scripturarū; s̄ beatissima v̄go pfecte sc̄iuit scripturam; q̄ sc̄iuit naturas.

Citē null⁹ mōb⁹ eucrathici incurabilis quin sc̄eret p̄ posset eu curare; q̄ habuit in summo sc̄ias medicinę.

Citē ipa sc̄iuit curare soloxbō; q̄ sc̄iuit medicinā i summo.

Citē ipsa sc̄iuit curare corporis et aiaz; q̄ ipsa sc̄iuit pfecte medicinā.

Item ipa sc̄iuit sanare ad imortalitez; q̄ in summo habuit medicinę cognitionem.

Lap. cxlii.

pertinet sc̄ientia musicæ; q̄ fuit in b̄tā v̄gine.

Citē qcqd pfectissimo audiū delectabiliū ad audiendū fuit illud maxime armonicū fuit; s̄z audir⁹ filii dei non illud maxime audi⁹ fuit; vox misericordiæ delectabilissima; q̄ summe armonica; q̄ beatissima v̄go effectū muſice sc̄ientie in summo habuit.

De astronomia.

Propter hoc q̄ris de astronomia. Lū. ii.

Citē null⁹ mōb⁹ eucrathici incurabilis quin sc̄eret p̄ posset eu curare; q̄ habuit in summo sc̄ias medicinę.

Citē ipa sc̄iuit curare soloxbō; q̄ sc̄iuit medicinā i summo.

Citē ipsa sc̄iuit curare corporis et aiaz; q̄ ipsa sc̄iuit pfecte medicinā.

Item ipa sc̄iuit sanare ad imortalitez; q̄ in summo habuit medicinę cognitionem.

Lap. cxliii.

Propter hoc q̄ris de astronomia. Lū. ii.

Citē null⁹ mōb⁹ eucrathici incurabilis quin sc̄eret p̄ posset eu curare; q̄ habuit in summo sc̄ias medicinę.

Citē ipa sc̄iuit curare soloxbō; q̄ sc̄iuit medicinā i summo.

Citē ipsa sc̄iuit curare corporis et aiaz; q̄ ipsa sc̄iuit pfecte medicinā.

Item ipa sc̄iuit sanare ad imortalitez; q̄ in summo habuit medicinę cognitionem.

Lap. cxlv.

Propter hoc q̄ris de arithmeticā que ē de numeris. Numeri aut̄ in sacra scriptura sunt mystici; et binis diuersis tem numerorum diuersa p̄ eos signatur, ut p̄z in ternario: senario: et denario: et sic patz de alijs, ut p̄z in multis scripturis et glossis: q̄ cognitio numerorum necessaria ē in sacra scriptura, q̄ arithmeticā.

Citē coputatiōes sepe fuit in sacris scripturis annoz: ut de Iacob Ysaac et alijs: q̄ sc̄ientia algorithmi ē necessaria ad sacrā scripturā.

Citē festa diuerſa agunt et i scriptura agi describunt: ad q̄ necessaria sc̄ientia copoti: q̄ illa necessaria est ad sacrā scripturā.

Ex his aut̄ manifestus est q̄ cognitio arithmeticæ utilis ē necessaria theologie: q̄ fuit in b̄tā v̄gine.

Lap. cxlv.

Propter hoc q̄ritur de geometria. In sacra scriptura diuerse sunt mēsure et mensuratiōes. Mēsurazephī: basi: chorū: modij: et similes mēsure et patz in tabernaculo: et in templō. Eze: de hīmo aut̄ ē sc̄ientia geometrica et cōsimiles: q̄ hīmodi sc̄ientie sunt necessarie theologie.

Lap. cxlvii.

Citē sc̄iuerit theologiā.

Propter hoc q̄ris si sc̄iuerit theologiā, q̄ aut̄ b̄tā virgo sc̄iuerit theologiā, am videt, p̄s. A mādatis tuis intellexi: q̄ impleno mādati auger intellectum operari: s̄z b̄tā v̄go mandatū in summo implevit ergo theologiā in summo intellexit.

Citē p̄s, lucerna pedibus meis verbū.

Lap. cxlviii.

De musica.

Propter hoc sp̄aliter q̄ritur de musica.

Citē in veteri q̄ in noua legē erant cātores: et ysus cāt⁹ ad cultū dei. Lātus aut̄ recte sc̄it p̄ musicas; q̄ ad cultū dei

Lap. cxlii.

Si sciuenterit libri suarum et oia capitula.

tuus; sed beatissima Hugo sola nunquam pede affectus offendit; sed lucerna ubi ei perfectissime illuminauit. Item in Eccl. i. Cum eleuabatur aialia cleuabatur et rotu uix ea. Quid exponeas beatus? Grego, dicit. Quod cum cleuans doctores in vita; honorat et exaltat in eis scientiam; sed beatissima Hugo habuit cleuansimam vitam; sed habuit cleuansimam scientiam. Item apostoli scuerent theologia cu non didicissent; sed multo fortius beata Hugo. Item ipsa hys au reola predicatorum; sed sciuit theologi. Item de beata Ecclesia legit. Virgo gloriose semper euangelium Christi gerebat in pectore; et multo fortius beata virgo. Item s. Johanna. Unctio docet vos de oibus, glo, ad salutem patienciae; sed beata Hugo ipso proportionabiliter fuit vincita; sed improportionabiliter oibz sciuit ad salutem patienciae, hec aut est theologia; sed sciuit theologia. Item deuonomii erat in archa chara figurata biaz Virginis deuonomii legem; sed beata Hugo sciuit tota legem. Item in exodo. xij. Residuum igni cibarentur; sed non oia scripture mysteria possumus cognoscere. Sed ibide. Non remanebuit ex eo quicquid sibi mane, i. indiscutibilis sibi mane resurrectio. Ex his duabus auctoritatibus vide quod sit sup coniunctione statu scorum oes scripturam intelligere. Et cum incognitis sit ponere quod aliquid a scripto sit dictum quod a nullo fuerit intellectum; uix illud Esa. ly. Sicut imber descendit de celo et incedat terra et infra, sic Hugo quod egreditur de ore meo; non renuerit ad me vacuu. scilicet dirur quod perfecta cognitione scripturarum omnium secundum intellectum ipsius spissitudi loqueretur per scripturas; prout ad statum quod est sup oem statum viatorum; hic aut est status beate Virginis. Et sic beatissima virgo theologam sciuit ipso proportionabiliter ymneris.

Si scuerit libri sententiarum. Cap. cxliii.

Ostendit hec quid est materia libri sententiarum. Materia prima ad duo reducitur; ad materiam de trinitate et materiali de personalitate et potestate et voluntate. Sed de hac maxima plurimum sciuit quod poterit et bonitate dei in summo si expressa fuit. Secundum liber est de angelis; et opibus sex dierum; et statu hominis; sed oia perfectissime sciuit beatissimum; secundum libri sententiarum sciuit in summo. In tertio agitur de incarnatione verbi et virtutibus; sed illa in summo sciuit; que incarnationem per experientiam cognovit; et virtutes in summo in se habuit. In quarto agitur

tur de sacramentalibus gratiis; et resurrectione. Gratias sacramentales in summo habuit; ut patuit in superioribus. Corpus etiam habuit post corpus dei simulum corporis resurrectionis; quod sunt iniuria et culpa et pena corporis aut aliorum scorum in via sunt obnoxia culpe et pene. Inter hec fuit corpore beatissime Virginis medius existens a pena iniuria et a culpa; et ita habuit corpus simulum corporis resurrectionis; et ita maxime cognovit naturam corporum resurrectionis. Ex his quod patet quod beatissima Hugo et biblia; et sententias in summo sciuit.

Si sciuenterit oia capitulum. Cap. cxlii.

Item quid si sciuenterit oia. Et videatur quod sic. Johanna. xv. Spissitudi docebit vos oem veritatem; et creaturam et increationem. Si de quod non intelligitur de oem veritate sumptie et universali; hoc non potest stare; quia quod scriptura promittit universali promittit. Quare glosaref particularis; cu beneficia principiis sunt largissime interpretanda. Item intellectus est purgantiversalia cognoscitius omnis; sed habebit propria cognoscibilem oppositum; sed potest quod non est restitutus ad cognoscendum aliqua ita quod non alia; sed naturaliter oia cognoscit; et ita videtur quod de ita eius oppositum; quia a brevi Virginis potuit sciire oia. Item oia laudat deum; i. sunt hoc materia laudis diuinae; et homo tenet in oibus et de oibus deum laudare; sed aia tenet oia cognoscere. Item oia facta sunt propter hominem; et homo tenetur in oibus gratias agere; sed oia cognoscit. Item sciire oia est quedam bonus; aut sed aia beate Virginis fuit capax illius boni; aut non. Si sic; et summe bonus communicauit; si non; quiritur quod sit illud quod beata Hugo non potuit sciire; cuius non fuit capax per modum vie; nec erit assignare. Item inter quidam sciire ex parte et sciire omnia perfecte; et modum est sciire omnia imperfecte. Prima pertinet ad communem statum in via. Secunda est comprehensione in patria; sed modum pertinet ad statum mediū; hoc autem est status beatissime Virginis; sed beata virgo sciuit omnia per modum vie. Item ipsa sciuit omnia per modum patriae apostoli per modum vie; et beatissima Hugo que fuit media sciuit oia per modum vie. Item sciat plena ad personam; ita scientia ad scientiam; et gratia ad gratiam; sed post partem filii dei non potest persona dignior intelligi et similius; et quod persona misericordiae; et quod

De fide beatissime virginis.

XL

est persona immediate se habet ad personas; ita gratia ad gloriam scia ad sciare; sed ad scire omnia per modum patris immediatum est scire omnia per modum vie. Item aia christi scit omnia que dicitur; nec tamen equalis est ei in scientia propter modum scientie; sed sicut aia christi immediate se habet ad deum; ita aia beatitudinis scit omnia que aia christi habet imperfectione modo. Sed protra. Nam eti in patria nihil sciunt nisi ad beatitudinem patris pertinet; et sancti via tamen pertinet ad beatitudinem vie. Item scire omnia per modum vie; aut est scientia tamen binum habitum quod non exit in actu; et sic est frustra; aut binum actum; et ita cum scivatores sit discretum; scire tamen huiusmodi circa creaturas particulares esset elevarioris et coniunctionis metus cum deo impeditur; et noscere. Sed hoc istud videtur esse; quod in angelio est duplex scientia; vespertina; et matutina; et una non est impedita alterius; sed hoc non est sile ad propostum; quod comprehensores vident omnia uno intuitu sed non viatores. Item in patria euacua beatissima omnis imperficiens ad gloriam; et in beatitudine vie euacuata omnis imperficiens ad gloriam. Item queritur utrum beatissima virgo habuerit cognitionem vespertinam et matutinam. Solutione. Ad solutionem horum notandum est quod beatissima in cognitio sua plura habuit privilegia. Primum est perfecta cognitione trinitatis dei sine medio quam habuit in via per specialissimam gratiam. Secundum est perfecta cognitione mysterii incarnationis et hanc habuit per gloriam et singulariter experientiam. Tertium est cognitione sue predestinationis; quam habuit per revelationem et causam. Quartum est aie sue et spirituum per species proprias cognitionis; quam habuit dispositivam per naturam; coelestes per gloriam; et binum hanc vidit angelos; et alias; et demones. Quintum est perfecta cognitione oium ad statum vie pertinenter; quam habuit per gratias infusionem et inspirationem; et hec comprehendit perfectam cognitionem scripturarum operando et contemplando. Sextum est cognitione circa se futuro; quam habuit per revelationem; et in speculo lectiōnē. Septimum est oium ad statum pietatis pertinenter; per cognitionem; quam habuit per cōtempationis et revelatiōnē. Octauum est oius creaturem statū cognitionis; quam habuit per naturam; et gloriam; et contemplationem. Nonū est quod habuit matutinam et vespertinam cognitionem; matutinam per gloriam; et vespertinam per naturam et gloriam. Decimū est exclusio expedita

ctis oibꝫ quod nulli propriis habuit ignorantiam. Unde obiecta soluētes dicimus quod beatissima virgo sufficere potest fuit per habitum nature et gratiae potest in operationibus exire et finē sequi cuiuslibet scientie; et hec scientia exiuit in actu ratione; quā ybi quilibet; et quartū ordinabat sibi in beatitudine; et aliis in salute. Habuit etiam perfecta cognitionem oium ad suā beatitudinem statū vie pertinet; et nullorū iūtū vel ad gloriam pertinet. Unde ipsa aia beatissima nulla habuit in se iūtilia vel ihereditate; sed per rationem gratiae fuit plena. Unde omnia quae fuerūt in ipsius aia; vel naturalia; vel acquisita; scilicet gratia informata; vel cum gratia prout cum omnia īā essent gratuita. Unde omnis scientia ei gratiatur a ratio dilectione gratuita; oīs opatio gratiarum; et sine oīs restrictione largissima et verissima interpretatio ēst oīsaria gratia plena. Et his prout solutio ad predicta.

C. De fide. Cap. cl. 8

Equif. Alteri fides. f. Cor. xii. glo. 8

Constātia fidei yl sermo de fide. Or.

aūt beata virgo plus habuit de fide sic sumpta; et quod eius fides nūc defecit nec fuit intercepta sed probata. Aliorū instantia fuit deficitur intercepta; ipsa autē nō; quod ipa vicit omnes in fidei constātia. Unde illud soleret de ea exponi in Eccles. 1. Būatio p̄terit; et genitio ad uniuersitatem; terra vero in eternū stat. Item aliorū fides fuit amissibilis; ipsa inammissibilis; quod fidei ipsa constātia fuit aliorū proportionabilis. Item latera ciuitatē fuit ecclia; sic dicitur in Apo. xxi. Quod charitas ei⁹ fuit proportionabilis aliorū charitatis; et fides fidei. Itē. f. ad Eorum. xiiij. Charitas omnia credit. Itē. Ador. ix. Omnia possibilia sunt credēti. Quod et ei⁹ fide se cur⁹ est effectus in proportionabilis fidei aliorū. Item Iohann. xvij. Si habueris ritus fidem sicut granum synapis; et dixeris mortis monte huic tollere et mittere in mare obediat vobis. Sed ad ipsi⁹ dictū quando dixit fiat mihi binum verbum tuum. Summus mons montium talit se et misit se in mare amarum. I. in marij; quod eius fides habuit maximum effectum; quod maior fuit fide omnium aliorū. Item abraham ponitur in exemplum maxime fidei; quia in fidei contra fides credidit. Romani. iiiij. Sed quid credidit seni de vetula filii nasciturum. Nec autē de virginine deum nasciturum; quod ipa in proportionabiliter superauit abraham fidei; et omnes alios. Quicquid enī est superius superiorē

De grata gratia sanitatiū tē.

superiorē & inferiore. **C**ré Grego. Fides nō hz meritū cui humana rō prebet experientiū s̄ illud creditū maxime fuit sup rationē & experientiū: ḡ habuit matrim̄ meū ritū: ḡ & maxime fidei habitū t̄ actum. Ex his oībus manifestū est q̄ b̄tā h̄go imperatricē oīum in constantia fidei omnes superat viatores.

Cde grata grā sanitatiū. **C**ap. cl.

Equif de grā grā sanitatiū. Alij grā sanitatiū. glo. Eurādi infirmos. Q

aut hoc maxime fuerū in b̄tā h̄gine pbatur? Ipsiā em̄ totū homē sanū facit in aia & corpore. Altissim⁹ em̄ de terra creauit medicinā. Eccl. xxviiij. Illā inquā medi- cīnā de q̄ dī Eccl. xlui. Medicina oīum in festinatione nebule. i. caro xp̄i: de terra q̄ des nata sed nullo pondere p̄grauata: yltra pu ritatē angelor̄ p̄leuata. subito sp̄sc̄to ope rāte formata & p̄ficiata. Ite Eccl. xxviiij. Ego quasi flum̄us doxi: q̄ est medicinām̄ ge neratiois: egredius fui dī padiso dei mī. i. de beata h̄gine: q̄ fuit paradiſus voluptat̄ p̄ principio: in quo posuit deus homēs. i. xp̄i quē formauerat. **C**ré nullus morb⁹ fuit ei incurabilis: ḡ sup̄ oīes ē in grā sanitatiū.

Cré etiam post mortē curat & morteſ fugat. **C**ré quos curat sanat ad immortalita tem: ḡ sup̄ oīes in gratia sanitatiū. Sic ḡ p̄t̄ qualiter b̄tissima h̄go habuit & h̄z grā sanitatiū in summo.

Cde opere virtutū. **C**ap. clii.

Equif opere virtutū. glo. Operas s tio miraculoꝝ cōtra naturā. Q autem hāc habuit in summo b̄tissima virgo p̄t̄ ex eo q̄ oīum miraculoꝝ miracu losissimum: quoniam sūmū est istud: q̄d eius fide media ostendit esse factū. s. q̄ de homo: mak virgo. Unde Esa. vli. Quis audiuit vñ quā tale tē. Hiere. xxv. Nouū creauit dñs super terrā: femina cōcūdauit vñ: ḡ ipsa hñt̄ grā miracula faciendo i sumo. **C**ré miraculū est arduū & insolitū: supra facul tate cōsistens admiratis: hoc aut totū fuit hic in summo. **C**ré aliū fecerūt miracula q̄ sunt p̄ter naturā vel p̄tra naturā: s̄ ipsi fide factū est miraculū supra naturā. Pat̄ ḡ q̄liter excellit oīes in opatiōe virtutum.

Cde prophetia. **C**ap. clii.

Equif. Alij p̄phetia. glo. P̄dicere fu s tura. Q aut babuerit hāc in summo b̄tā h̄go videt: q̄ si p̄phetia est

divina inspiratio: ḡ vbi impropotionabilis est sp̄s̄ct̄ p̄itia & grā & ihabitatio ibi etiā impropotionabiliter inspiratio & p̄phetia. Hec aut fuit in b̄tā h̄gine. Iuxta illud Lu ce. f. Sp̄us̄ct̄ sup̄ueniet in te tē. ḡ ipsa in summo habuit sp̄m p̄phetia. **C**ré sp̄us̄ct̄ in alias sc̄tas se trāffert: & amicos dei & p̄phetas p̄stituit sicut dī Sapientie. vii. Abi ḡ impropotionabilis trāffatio ip̄o proportionabilis p̄phetia & amicitia: b̄ aut totū fuit in sc̄ilicita aia domīe oīis creaturā: ḡ habuit p̄phetia in summo. Ite Mat. xij. Lex & p̄phete ylq̄ ad Johānē: t̄ ille fuit p̄ pheta & plus q̄ p̄pheta: q̄ solez digitō deo monstrauit: s̄ impropotionabilis plus est solem generare & nobis dare. q̄ demonstra re: ḡ si p̄pter demonstratioz Johānē dīc̄t̄ est p̄pheta. multo fort̄ b̄tā h̄go p̄pter generatione dīc̄t̄ p̄phetissa. Item Esa. viii. Accessi ad p̄phetissam. glo. vīrgine marīam: ḡ ipsa p̄ excellentiā dīc̄t̄ p̄phetissa: ḡ ipsa excellit alios i p̄phetia. **C**ré si Eayphas co q̄ cēt̄ pontifex anni illi p̄pheta s̄ iuit: vt Johānē. x. Ergo ip̄propotionabilis beatissima vīrgo reginā & imperatricē in eternū sup̄ oīes grām p̄phetie dīz habere. **C**Item quātū hanc grām habuerit p̄ effectu mons trauit: q̄nī sc̄iētia secretor & b̄sc̄iētia futu roꝝ ministri nuptiar̄ dixit. Quodcūq̄ vō bis dixerit facite vt dī Jo. ii. p̄siderē i sp̄n p̄phetie q̄ filius eius aquā voluit in ynu conuertere.

Cde discretionē spiritū. **C**ap. cliiij.

Equif. Alij discretio spiritū. glo. s ut discernant q̄ sp̄n fiant. Q etiam hāc habuit in summo b̄tā h̄go: p̄bat hoc mō. f. Eozin. ii. Sp̄alis homo indicat oīa: s̄ ipsa ip̄propotionabilis alij sp̄alis fuit it: ḡ ipsa ip̄propotionabiliter alij oīa iudicauit: ḡ ipsa sup̄ oīes discretioz spiritū ha bust. Ite Paul. Non ignorauit astutias eī. Sicut dīc̄t̄ iij. Eozin. ii. Et ecce plus q̄ paul⁹ hic. Ite in ytaꝝ patrū. Quis evita bit hos laqueos? Respoſus est. Sola humē litas. Sed ipsa ip̄propotionabiliter oībus alij fuit humiliis: ḡ ip̄propotionabiliter plus fūdeceptibilis ynt̄ieris. **C**ré nūs q̄ fui decepta. **C**ré p̄prium est spiritus nequā tēptare de supbia. Ipsiā aut fuit summe humiliis: ḡ sp̄i supbia maxime fuit in uincibilis. Et sic p̄zq̄ discretionē spiritū b̄tā vīrgo in summo habuit,

De genere linguarū. Cap. cly.

Equif. genera linguarū. Qd autē
s hāc nō habuit in sumo videri pōt.

Lingue eīn in signū sunt no fidez
lib⁹ sed infidelib⁹. J. Lox. xiiij. h̄ ipa fide
lissima fuit; ḡ donū lingue nō debuit h̄e.

C Itē ipa nō debuit pdicare; ḡ nō debuit
donū lingue habere. **I** tē glo. ibidē. Ut
eūtes p mundū intelligat linguas hoīus,
sed ipa nō debuit sic ire p mūndū; ergo non
debuit habere donū linguarū. **S**i stra.

H̄ ipsa ē aduocata oīuz; ḡ debet scire linguas
lingulorū. **I** tē Act. ii. Seditz sup singlos
eaz spūllanc̄. Sed ipa tūc fuit cum ipis
quādo apparuerit dispartite ligue tanq̄
ignis; ḡ accepit donū lingue cū ipis. Itē
cū diuersis hoībus conuersabat; ergo indi
guit dono lingue. Item a nullo illustrum
vincit in aliquo. ergo habuit donū istud
omnibus excellentius.

De interpretatione bīmonū. Cap. clyj.

Equif. interpretatione bīmonū. glo. scriz
s pturas exponere. Item q̄ hauc in

summo habuerit p̄z ex supia deter
minari; vbi phatuz est q̄ oēs scripturas
intellexit. **I** tē nō est verbū q̄ dñs non
reuelauit hūis suis; sc̄iū testat Amos. vii.
ḡ multo plus matr. cetera vt. s. Sic ergo
manifestū est q̄ beata ḥgo oīuz gratiarūz
gratis datarū p̄fectionē in sumo possedit.
etū hūis novenariū gratiarū.

De gratiis q̄ ponunt ad Eph. iii. et pri
mo de apostolis. Cap. clyj.

Onsequenter querit de illis gratiis
que ponunt ad Eph. iii. Et ipē de
dit quosdā qđē aplos r̄c. Et videt
p̄nto q̄ nō cōuenient beate ḥgo q̄ sit apo
stola, hoc enim est op̄ mysteriale. Enī ibidē
subiungit: in opus mysterij; sed mysterij nō
cadit in opatione oīuz; ḡ nec aplatus. Itē
sup illud Dionysij. Hierarchia est ordo di
uin⁹ sc̄ia et actio: dicit Comētar. q̄ offi
ciū sine actione nec gl̄ia est. h̄ beatissima
ḥgo nō exercuit actū p̄ficationis; ḡ non
debuit habere officiū. Itē Lox. vi. Duode
ciz elegit et illos vocavit; ḡ beatissime ḥgini
no quenit donū aplatus. **C** oīra. iobes
de se dicit Job. i. Ego vox clamatis in de
serto r̄c. quasi diceret. Non pdico tm̄ voce
oīis; sed ego ipē tot⁹ sum vox exultatioīis.
ita q̄ oīa mea. vita. vīct⁹. vīst̄. loc⁹. pdic
ant p̄niam; sed sc̄iū oīis pdicant

p̄niam; ita oīa beatissime ḥgini p̄dicant
innocentia. Si ḡ iobes h̄s graz et donū p̄e
dicationis; q̄ est vox clamatis in desertorū
ḡ multo fort̄ bīssima virgo haberet donūz
aplatus; ḡ est vox clamatis in celo. **I** tē
p̄p̄ras aploz est q̄p̄ sunt lux mūndi. sed btā
virgo in summo illuminauit mūndū. ergo in
summo exercuit officiū p̄dicationis. **I** tē
aploz officiū est reconciliare p̄torez; h̄ hoc
cōuenit beatissime virginū in summo; ergo
habuit apololatū in summo. Itē dñs di
xit Job. vii. Mea doctrina nō est inca illi
atribuēs doctrinā a quo habuit essentiaz.
sed sicut habuit nāz dīna a p̄te; ita habuit
naturā humānā a mīse; ḡ sicut sua doctrinā
iniquātū deus fuit a p̄te; ita t̄ sua doctrinā
iniquātū homo fuit a mīse; ḡ mī omnia q̄
fili⁹ docuit nobis p̄ filiū p̄dicauit. **I** tē
Job. xxi. Nō loquet̄ a semetip̄o dicit dñs
de spūllcō; ḡ sicut spūs loquet̄ ab illo a q̄ ē
ḡ filius loquet̄ a matre iniquātū homo est.
Cetera vt. s. de aureola p̄dicatoꝝ.

De prophētis. Cap. clyvij.

Equif. Alios p̄phetas. glo. Scriz

s pturae explanatores. h̄ ipa ē tori⁹
legis. glo. ḡ in summo ipa est pp̄ba
vel p̄phetaū. **I** tē iobes d̄. pp̄ba et plus
q̄ p̄pheta. q̄ digitō deū demotrauit. ipsa
aut genuit. Et sicut sc̄ipam matrē ḥgini
demotrauit corp̄e; sic ipm̄ filiū ḥgini in
p̄phetais et in scripturis p̄missum corp̄e et
ope demotrauit; t̄ sic summā p̄pheta fuit.

I tē q̄ sexus nō repugnet p̄z; q̄ i nouo
et veteri testamēto p̄phetaile fuerit. Ende
et Lox. ij. de anna p̄phetaū cōmemorat̄.
in actibus apostoloz de hilippo q̄ habuit
septem filias q̄ p̄pherabant. Cetera vō ve
s. de pp̄bia. **D**e euāgelistis. La. clx.

Equif. alios vō euāgelistas. Luce

s ij. Maria aut cōfubabat̄ glo. Ut
cū t̄ps̄ p̄dicate de vel scribēde icarna
tiōis adueniret; sufficiēter oīa p̄ut eīēt ge
sta poss̄ explicare. Cetera vt. s. de aureola
p̄dicatoꝝ. **D**e pastoriꝝ. La. clx.

Equif. alios aut pastores. Qualit̄

s hoc donū habuerit btā ḥgo q̄re in
tractatu de sacrifici: in sacro ordinis.
et qualit̄ nos pauit in trac. de btitudinib⁹ i
gradib⁹ paup̄as. Sic ḡ habuit beata ḥgo
et hūc cōternari grātu. **E**x his manife
stā est q̄ beatissima dñs hūerit vīnuerstati
gratiarū gratiarū et gratis datarū quod

De gratiis specialibus

omnifariā credimus ēē verū. **C**Ad solu-
tione in p̄trū obiector dicim⁹ tal⁹ distin-
guēdo: q̄ donor gratis dator ⁊ nō grati⁹
sacienti⁹ quedā dant in misteri⁹ ⁊ nō in
pp̄trū pfectu⁹; vt pp̄fetia Balāā ⁊ caphe.
quedā aut ad pp̄trū pfectu⁹ ⁊ alioz misse-
ri⁹; vt dona sp̄s ⁊ lingue ⁊ scia aplis da-
ta, quedā aut i pp̄trū pfectu⁹ sui ⁊ nō alioz
vt dona instruc̄oū b̄tilline dñs; ⁊ talium
nūc q̄ quedā dant ad pfectiādā indigentiam,
quedā ad decorādā potēti⁹ ⁊ nobilitādā
naturā honorandā psonas. Et sic habuit
beatissima ḥgo h̄mō dona nō ad ministrē-
ri⁹, sed ad decorationis cumulū; ad perfe-
ctionis ⁊ delectationis augmentū; in ma-
teriā laudis ⁊ honoris incrementū; oīuz
bonoz spiritualiū complementū.

CDe gratiis sp̄libus. **E**ap. clxj.

Icto quāl̄ b̄tissima ḥgo h̄uit oēs
d̄ gr̄as cœs. Sequit̄ videre qualiter
babuit sp̄les q̄s in alijs sancq̄ est
repire. Aliarū aut sunt q̄ p̄tinent ad gene-
rationē fūre vīte ingressum. Quedā ad co-
versationes, quidā ad morte. Circa gene-
rationē inueniunt̄ quiq̄ que sunt. Prefi-
guratio. Annūciatio. Miraculosa pceptio
et in vīero sanctificatio.

CQuāl̄ fuerit p̄figurata. **E**ap. clxj.

Rimo q̄ quāl̄ b̄tissima ḥgo fuerit
p̄figurata erit sic manifestū. Num.
xvii. Inuenit q̄ moyses virgā, glo.
Maria q̄ sine vīr semina genuit verbum.
Ecce quāl̄ ex rextu cū sua glo, sequitur q̄
illa ḥgo fuerit figura ḥginis gloriose. Itē
Exo. iiij. Rubus ardebat ⁊ nō coburebat.
Q̄ hoc fuit figura b̄tēgīnis; pbat ecclesia
nō dispernādo; sed cantādo ⁊ déterminando.
Rubū q̄e viderat moyses incubustū tē.
Itē Luc. i. Et nomē eius elisabet. glo. Elis-
abēth dei mei saturitas, et signat marias
que deo plena fuit. **T**it̄ si annūciatio et
coceptio vīfat signat & pceptio xp̄i: ergo
Barra signat mariā. Ex his p̄z q̄ b̄tā ḥgo
sunt p̄figurata. **C**Quāl̄ aut ⁊ quib⁹ figu-
ras. Et ien̄ q̄ multipariā mītisq̄ modis.
In creatiis, in facie: in vīfē: in ḡnatiis:
in creatiis. In p̄ncipio enim creavit de⁹ celū
⁊ terrā, i. beata ḥginē q̄ celū ⁊ terra fuit, i.
celeste ⁊ terrestre simul duxit vitā: angelis
ca ⁊ humana aversationē habuit. Itē celū
et terra fuit: q̄ purissima ḥginitate: et secū-
lissima matritate ḥgo in mītē simili fuit,

CIn hac p̄ma die facta est nubecula de q̄
postea fact⁹ est sol. Quid est aut nubecula
materia corporis solaris nisi beata ḥgo mat-
⁊ materia corporis saluatoris. **C**In seculido
die positi⁹ est firmamētu⁹ in medio aquari⁹
qđ h̄z fixas stellas in sui ornamenti⁹; ⁊ dñs
dit aq̄s ab aq̄s, hec est beata ḥgo q̄ habet
stellas duodeci⁹, i. oīuz sc̄iōp̄ in capite suo
posita in medio aquari⁹, i. sanctorū vie: et
sanctorū patrie, diuisa p̄us ab ytrisq̄. Eris-
tens supra cōm̄ statū vie: ⁊ infra statū
patrie: coticans cū ytrisq̄: h̄fis cū superioris
bus ḥtū pfectiōne cū inferiorib⁹ merēdi
conditione. Itē cū superiorib⁹ iocunditatē:
securitatē p̄tra casum: cū inferiorib⁹ possi-
bilitate ad meritū. Itē cū superiorib⁹ exula-
tationē: cū inferiorib⁹ cordis passionem.
CTertie die opus est cogregatio aquarū
in vñ locū, i. virginale vīteri cogregatio
oīuz gratiarū. Sed in hoc est dñs: q̄ agre-
gatio aquarū appellat maria media corre-
ptā: aggregatio grarū appellat maria me-
dia pducta. Illa cogregatio aquarū bre-
vis est ⁊ tristitia, iux illud Apoc. xj. Et
mare iā nō est, hec aut est p̄petua, iux illud
Luc. x. Maria optimā partē elegit que nō
austerer ab ea. **C**Quarta die fecit de⁹ duo
luminaria magna, māius vt p̄cesser diei:
min⁹ vt p̄cesser nocti. S. sole ⁊ lunam. Quid
aut per lunā nū ḥgo beatissima luci for-
missima ⁊ diuinā claritate plena figurat.
Luna vt legū in sentēciis facta est ppter
dierū et noctis vicissitudine: ppter noctis de-
claratiōne: ppter opantū in nocte consola-
tionē. Et q̄ quedā alia lā sunt q̄ lucem diei
ferre nō possunt, hec aut oīa operat virgo
lucidissima. Et eīn̄ quies laborātiū: quies-
⁊ decus mortuorū: solutū opantū: umbra ⁊
culū infirmorū: refrigerās umbra infirme-
die q̄s rediberaſ ſol radiū inſticie. **C**Qua-
tie diei op̄ est formatio p̄ſciū ⁊ auram. Et
qđ sunt p̄ſciū ſt̄ aues: nū b̄tissima virgo
q̄ vt p̄ſciū natabat in mari tribulationū:
vt aues volant ſup̄ penas ventozū in celo
p̄cipitationis. **C**Sexte diei op̄ est forma-
tio hoīs ⁊ poſtio in padisū volupatatis.
Quid aut est padisū volupatatis: nū b̄tissi-
ma ḥgo in qua deus p̄t posuit hoīz, i. p̄z
in die pceptiois. Si q̄ b̄tissima virgo in
obi⁹ opib⁹ ſex dierū est exp̄fissime figura-
ta. No aut mī in creatiis: sed in factē p̄fig-
urata, vt p̄z i archa noe: in yride: i taber-

Qualiter fuerit prophe, et annūciata. XLII

sculo moysi in archa testamēti; in conde
laborum p̄cipiatorio; in teplō; in throno sa
lomonis; in hostio; in domo salt⁹; et in m̄la
chis. Sib⁹ aut̄ i viſis et i imaginā iuenit
figurata; ut est rub⁹ moysi Exo. iii. Sedes
sapirīng sup̄ firmamēti Ezech. i. Adon
de quo p̄cūs est lapis sine manib⁹ Dan.
q. In arbore q̄ celū tangebat Dan. viii. In
porta clausa Ezech. xlviij. In yellere gedeo
nis Iudicij. vi. In fonte quo qui creuit in
flumen maximū Iudester. xij. In porta tēpli
speciosa Act. viii. Item in muliere amicta
sole Apo. xii. Sib⁹ in cōiugatis Rebeccas
Rachele, in Judith viduatur hester cōius
gata; in Sarra sterili; et Elisabeth m̄fe ioh
annī baptiste. Ex his oī sufficiet mani
festū est q̄ br̄issima ḥgo in creaturis, et in
factis; et in gratiis; in visis et imaginā; in
piugas; et vidinis est multipli p̄figurata.

Quali fuerit p̄phetata. Cap. cxvij.

Ost̄ hec etiā videt q̄ fuerit p̄phetata. Esa. xj. Egrediet ḥga de radis
cē iesse r̄. gl. Virgo maria. Uel alia
glo. Virgā et flore. Iudei xp̄m suū interp̄
tant; q̄ in virgo regenerat̄ potentia. In
flore pulchritudo. Nos ḥo per ḥgā mariā
intelligim⁹ cur null⁹ fruter adhēt. vñ alia
glo. Egrediet virga. glo. p̄pheta de nati
uitate vt tota ecclia cārat. ḥgo dei gētrix
ḥgo est flos filii eius. Ite Nu. xxiiij. Oriel
stella ex iacob. Ite Esa. viii. Fructus terre
sublimis. glo. ḥgo maria. Item idem. viij.
Accessi ad p̄phetissam. glo. ḥginē maria.
Ex his p̄z q̄ natiuitas br̄issimis ē multi
pliciter prophetata.

Quali fuit annūciata. Cap. lxvij.

Ost̄ hec p̄bas q̄ etiā fuit annū
ciata hoc modo. Jobes fuit annū
ciata et ali⁹ sancti minores vt ysac
et sansō; q̄ br̄issima ḥgo debuit annūciari.
Citz p̄pinquāte luna plena augmentat̄
lucem; sed br̄issima ḥgo fuit luna; q̄ ipsa
veniente debuerit multiplicari prophete.
Ite lucifer p̄cedit aurorā; sed iohānes fuit
lucifer; br̄issima ḥgo fuit aurora; q̄ potius
debuit annūciari. Ite laboratus maxime
debet annūciari ore⁹ aurorā. iux⁹ illud Beſi
xxv. Dumtr̄ me iā em̄ ascēdit aurorā; q̄
nobis maxime debuit annūciari ore⁹ plur
genis aurorā q̄ q̄ surrexit et nos secū resur
gerē fecit; et ad surgēdum excitauit. Item
Iamās. Joachim honestā et laude dignā

Anmā in m̄simonū dudit. Sed quicadūs
dū yetus āna sterili exīs p̄ votū et repro
missionē samuelē pepit; ita et hec per p̄ces
et reppromissionē a deo genitrices assert⁹ ut
in hoc a nullo illustrū vincat. Ecce exp̄sē
p̄z q̄ br̄issima ḥgo fuit annūciata.

Quā fuit miracloſe p̄cepta. Cap. clxv.

Er hec eadē p̄bas q̄ fuit miracloſe
p̄cepta q̄si a nullo illustrū vincit;
et minores et min⁹ illustres miracu
lose sunt p̄cepti; q̄ et ipa. Itē dicit Iamās.
q̄ p̄ces et reppromissiones fuit nata; ergo
nō naturalit̄. Itē signati p̄fecti⁹ est signo
sed figure br̄issime ḥgim⁹ siebant diuina
volūtate p̄ se operāt̄ et non humana; ergo
beatissima virgo existit in esse natura sup̄io
re operante contra inferiorē; ergo sapientia
turaliter fuit eius conceptio.

Quā fuit in vtero sc̄ificata. Ca. clxv.

Ost̄ hec p̄bas q̄ fuerit in vtero sc̄i
fificata h̄ modo. Ecclesia celebriādo
fchiat̄ eius natuitate; q̄ fuit sc̄ia
qñ fuit nata; q̄ fuit in vtero sc̄ificata. Itē
Jobes fuit in vtero sc̄ificata. vt ps. Lūc. i.
vbi dī. Et sp̄ulcrō replebit adhuc ex vtero
m̄fia sue; q̄ et beata ḥgo. Itē hieremias fu
it sc̄ificari in vtero. Illicet. s. P̄mis q̄ te
formarē in vtero noui te. et ante p̄ exires de
vulva sanctificauit te. q̄ bta ḥgo. Item oīs
sanctificatus in vtero ordinat̄ ad sanctum
in vtero; q̄ q̄ immediatioē et p̄pinquōrem
relatione h̄z ad sanctū in vtero; illud debet
potissimum sc̄ificari in vtero; sed nō potius
immediatioē et relatio eius q̄ vñebat ḥgo
ad aliqd aliud; q̄ ad id vñ sumebat illud
sanctu q̄ vñebat. hoc autē potissimum fuit
beata ḥgo; q̄ ipa potissimum debuit in vtero
sc̄ificari. Itē Hieremias dī in vtero sans
ctificari ppter exp̄sionē p̄phetiā de sancto
in vtero; et iohānes sanctificatus in vtero
pter digita demonstrationē; q̄ multo fort̄
beata ḥgo ppter ipsius exceptionē et gene
rationē. Item dicit Ansel. Et puritate bta
ḥgo nitebatq̄ sub deo maior neq̄ intelligi.
sed puritas hois dei ē p̄t̄m originale nec
habere nec vñq̄ habuisse. Major post illā
est originale quidem habuisse; sed statim et
omnino ab illo mūdatum esse; ergo beata
virgo debuit quidem in peccato originali
concipi; sed statim ab ipo penitus mūda
ri; q̄ debuit in vtero sanctificari. Item
Ber. ad canonicos lugdunenses. Ego puto
f 11

Quod sit mater omnium

¶ copiosior sanctificationis benedictio in
ipam descenderit que nō tm̄ ipsius sanctifi-
caret oīu, sed t̄ vita ipsius deinceps ab oī
peto custodiret immunē, qd nemini alteri
in natis mulierū credit esse donatū. ¶ Ex
yltrina auctoritate manifestū est q̄ beata
hgo nō tm̄ in vtero sanctificata fuit; s̄ q̄
ei sanctificatio oīs excellit in hoc q̄ ali
post talē sanctificationē ad min⁹ venalius
peccauerit. Unde dicitur. Antra debet
teneris sub ānis ciuiiū turmas fugiēs peti
st̄ ne leui saltē maculare vitā famie posse
potuit; ut infra inter p̄ulegia patet, sic
ḡ manifestū est quālē beata hgo fuit prefigurata
p̄ prophetata t̄ annūciata t̄ miracul⁹
loſe cocepit t̄ in vtero sanctificata. Et constat
sic ipam oīs spūiales gr̄as habuisse q̄s cōtingit
oīi sanctor̄ decorare.

¶ De specialib⁹ gr̄atis que circūstat con
uersatione eius. Capitul⁹. clvij.

¶ Ost̄ hecvidēt̄ est de specialib⁹ gra
t̄is q̄ circūstant p̄versationē q̄ spe
cialitas gr̄e innuit; quotiēt̄ aliq̄
sc̄tor̄ specialis a dño diligit; vel amicus dei
appellat, hbi gr̄a. In veteri testamēto dñis
specialis diligere dicitur Abraā; t̄ b̄ ppter fidē
uxra illud Ben. xv. Credidit abraā deo et
reputatū est ei ad iusticiā. ¶ Itē moyses
pter mansuetudinē q̄s fuit multissim⁹ ho
mūnū qui fuerūt in terra; amic⁹ dei appelle
lat⁹ est; cū quo loq̄bat deus facie ad faciē
s̄ h̄o loquit̄ amico suo. Ego. xxiiij. ¶ Itē
david. Nā deus ppter humilitatē inuenit
eūrū b̄m̄ eo; suū. ¶ Itē in nouo testō io
hannes eūgelista ppter v̄gintitatē quē sc̄
specialis progaſtia castitati speciali dile
ctione fecerat dignū, t̄ erat discipul⁹ ques
diligebat iefus. ¶ Itē legit de Job. xj. q̄
dñs diligebat maria t̄ martha t̄ lazarus.
Et constat q̄ hoc ppter hospitalitatē; per
quā ipsi t̄ ali quidā placuerit deo. ¶ Itē
Nicolaus ppter misericordiā amic⁹ dei ap
pellat̄ est. Sed hec oīa excellētissime fue
rūt in b̄ta h̄gic. Si em̄ dilexit de⁹ abraā q̄
credidit de verula t̄ yetulo filiū nasciturū
vel q̄ credidit filiū moritū t̄ resurrectu
ri; multo fort̄ diligat beatā virginē ppter
fidē qua credidit se virginē den⁹ parturaz
et h̄gine p̄māfūrā. ¶ Itē si diligit david
pter humilitatē; b̄c aut y dicit Augu
stus q̄ exaltata sup̄ choros angelor̄ fuisset

ut̄ esset humiliata oīūz hoīuz. ¶ Item. a
moysen ppter mansuetudinē. Et hec est hgo
singulāris t̄nt̄ oīe mīris. Si aut̄ in arāz t̄
marthā ppter hospitalitatē dilexit; b̄ ipsiū
i vtero suo hospitauit; carne vestiuit; lacte
cibauit; q̄ martha nō fecit. ¶ Itē. II. cos
laū ppter misericordiā; hec aut̄ est regina mī
sericordiā. Si aut̄ iohannē ppter v̄gintatē;
t̄ ecce plus q̄ iohannes. hec em̄ est hgo vir
ginū; hoc iohannes nō fuit. ¶ Lx his manife
stū est q̄ om̄es speciales gr̄e q̄s circa alioz
sc̄tor̄ ouerstationē est regire in nā gloriissi
ma h̄gine superat t̄ eminēt̄ manifeste.

¶ De sp̄alib⁹ gr̄atis circa morte. La. lxvij.
¶ Ost̄ hec q̄rit̄ de gratiis sp̄alib⁹ cir
ca morte q̄ vident̄ etiā est q̄nq̄s sc̄z
mortē p̄scire; moritūz imitari;
mori sine dolore; statim euolare; t̄ anima
et corpore statim resurgere.

¶ Ut̄ mortē p̄scuerit Capitul⁹. clix.
¶ Op̄mū q̄ beata hgo morte suā
a p̄scuerit p̄der a minori. De letō
martino de quo legit t̄ cantat. Brūs mar
tinus obitum suū longe ante presciuit te.
¶ Itē petr⁹ sc̄nit q̄ breuis eet dispositio
tabernacli sui. ¶ Itē iohannes sc̄uit supue
nisi die morte sue. Lū ḡ oīs isti p̄scuerint
mortē suā; ergo t̄ b̄tissima h̄go oīūz illorūz
dñi. ¶ Itē Prover. xiiij. Spes q̄ differtur
affligit aiām; si tps sit etiā determinatū et
p̄scire pene finiēt̄ letisatū; incertitū
do anxiitatē generat̄; q̄ ad b̄titudinem vie
pt̄inet p̄scire mortē determinat̄; q̄ b̄tissima
virgo presciuit mortē suā determinat̄. Sic
ergo patet b̄tissimā virginē habuisse gr̄as
pmā eoz que circūstat̄ mortē. ¶ Item ad
hoc idē. Dis homo veller p̄scire mortez
suā libet̄; ergo t̄ ipa. s̄ q̄neq̄d volunt sc̄ire
filū; eius reuelauit ei nisi aliqua rō impes
direrit; sed illud nulla ratio impedituit; ergo
ei reuelauit. ¶ Itē q̄ est rō q̄e aliq̄bus re
uelat̄; aliq̄b⁹ no; Si dignitas; s̄ ipa dignis
sum; s̄ charitas; sed ipa charissima. si desi
deriū fuxit illud dñi; vir desiderior̄ t̄c; s̄
ipa cupiebat sume dissolui t̄ esse eius xpo.
Quecūq̄ ḡ causa assignari pot̄; illa excelle
tior fuit in ipa q̄ i alijs; q̄ sibi pot̄ reuelau
ri debuit q̄ alijs. ¶ Itē inf̄ p̄scire transiū
et opari t̄ inter no p̄scire; nec opari medius
est p̄scire t̄ no opari. Dūmū cōuenit xpo.
sc̄dm̄ alijs viatorib⁹; q̄ medius p̄metit b̄tē
virginē que habet statu medium.

Utrū inuitata obierit

XLII

CUtrū inuitata obierit. Cap. clxx.

Ost hec querit de inuitatione et de
ductione. Quia aut dñs matrē suam
inuitatā deduxerit, videt p locutu
minorū. Nam dñs apparet charo suo iohanni
et dixit. Ueni dilecte mi tc. Si ḡ hoc xp̄s
iohāni; ḡ potius mīt. Ipsi iohāni qz charo
ḡ potius mīt q̄ i inīstū chario fuit. Itē
dicit. Paral. xv. Q̄ dñd̄ deduxit archā
in domū suā in tympanis tc. Itē qualiter
lūsist ante archā; ḡ xp̄s matrē suas psonas
deduxit. Itē opus misericordie est sepelire
mortuos; ḡ t pater misericordie potissimum
debuit obsequijs mītūs sue interesse t sepul
ture comendare; fed ipsius sepeliri fuitū
celo sup choros angelorū altissimos assumi
ergo hoc debuit filius suis in plena ppria
corporali presentia facere.

CSi sine dolore obierit. Cap. clxxi.

Ost hec querit de ipsius morte si
p̄ fuerit sine dolore. Et videt p̄mo q̄
nō hoc modo. Sicut vita ad vitam
ita mors ad mortē; sed vita dñs nostre iter
oēs similita fuit vite dñi nostri iefu xp̄i; ḡ
et mors mortis; sed ista dolorosissima fuit; ḡ
et illa. **I**tē quādo assignat causa quare
mors dñi fuit asperma dñi p nobiliorum
naturalium nobilioz t maior est delectatio; t
in quoq̄ cōiunctione maior est delectatio; t
in illoz separatiōe maior ē dolor. Unde cū
anima xp̄i nobilissima pūnta esset corp̄i
nobilissimorum illoz pūntione maria fuit
delectatio; t in separatiōe maxim⁹ fuit do
lor. Unde 2 Thes. 1. **O** vos oēs qui transfig
p̄ viā tc. Sed eadē cā ē in beatissimayngine
que fuit sedo loco in summō ergo in ipius
mortē maxim⁹ fuit dolor post dolorem dñi
iūti iefu xp̄i. **I**tē inter quecūq̄ maior ē
pax; illoz delectabilioz ē cōmāsio; sed in
corp̄e beatissime ygnis t in aia sua adhuc
nūce maxia fuit pax; q̄ ibi sp̄is aduersus
carnē nō cōcupiuit; ḡ ibi delectabilissima
cōmāsio; ḡ t maxim⁹ dolor in separatiōe.
Contra legit de iohāne in plogo super
iobannē; q̄ facta ofone posit⁹ ē ad patres
suos; tā exīne a dolore mortis q̄ a corruptiōe
carnis alien⁹; sed bēt̄ ygo ip̄portionabilis
liter pl⁹ fuit exīne a corruptiōne carnis; ḡ
ip̄portionabilis plus debuit ē aliena a
dolore mortis. **I**tē Damas. Ipsa beata
et eari que sup naturā donationis digna
effecta dolores q̄s effugit partens; hos in

xpi passione sustinuit a matnali cōpassiōe
vicerū lacerationē tollerās; t quem dēm
cognovit p natūratē hūc vt maleficū vis
dens interfecit ceu gladio cogitationis
lacerabat. t hoc est. **I**uāp̄fius aiam per
transfisit gladius. Lu. ii. Ex hac autorita
te inferit. q̄ si dicim⁹; qz dñs nō indicabit
bis in idipm; ille dolor reputat ei gladi⁹
ḡ sic ut gladiū nō est dolor; ita nec post
istū gladiū debuit sustinere dolorē mortis.
Itē ille gladi⁹ reputat ei p eq̄pollentias p
martyrii; sed post martyriū non est dolor
mortis; ergo nec post hūc erit qui expollet
ei. Itē rōne hūi doloris debet ei aureola
martyriū; ergo post hūc nō ē dolor mortis.
Itē moyses ppter abstractionē fin actuz a
virib⁹ inferiorib⁹ nō sensit desideriū suis t
famis. xl. diebus. t. xl. noctibus. Similiſt et
belias; ḡ si delectatio sp̄is ras tāta talit et
tātu abstrahit; t sensu passiōis talit; t tātu
tātādu interrupit; ḡ maior maḡ abstrahit
et magis interrupit; ḡ impropotionabilit
maior abstrahit; t ip̄portionabilis inter
rumpit; sed impropotionabilis abstrahi a
corp̄e sup illud abstrahi qđ est fin actuz ē
illud abstrahi qđ est fin subam; t ip̄portion
abilis interrupit sup illud interrupit qđ
est ad tps ē illud interrupit qđ ē semp; ergo
impropotionabilis delectatio p̄t abstrah
here anima a corp̄e fin subam t excludere
omnē pena; ḡ beatissima ygo fuit mortua
p̄ amore t sine dolore. **I**tē paul⁹ nesci
uit i raptu ytrū in corp̄e sive ex corp̄ erat
i. ad. Lox. xi. Ergo iefes rapt⁹ fin subam
abstrahere posset. **I**tē maiores morti im
pediti minores t natura inclinat ad car
nē t ad corpus; sed caritas inclinat a cor
pore ad xp̄m. iuxta illud ad Phil. 1. Eupio
dissolui t ec cū xp̄o; ḡ tātu p̄t itēd̄ inclis
natio sursum q̄ separat t abstrahit ab in
clinatione deos; tātu; ḡ caritas tātu p̄t sur
sum trahere q̄ separabit a corp̄e; t sic mo
rie p̄t amore. Itē duoz dolor⁹ maior est
medicina minoris. Anima fin caritates
dolet esse separata a deo; fin naturā dolet
diuidi a corp̄e ergo ille tātu penetrabit q̄
istum nō cogit sentiri; ergo p̄t mori sine
dolore. **I**tem quicq̄ ap̄nā natū ē indu
cere languore; si continuet t intendat po
terit inducere mortē; sed amor p̄t inducē
languore; ergo mortē minor patz. **Cont. ii.**
Quiam amore lāgueo glo. p̄t amoris mas
f iii

Si statim in aia t corpore assumpta fuerit

gnitudine oia t pala fastidio. Ex his patet q̄ beata h̄go pre amoz t sine dolore mor tua fuit. An aut statim euolauerit: disputabili nō est: q̄ nihil purgabile habuit.

¶ Si stat i aiat corpē assūpta fuerit. ca.
¶ Ost b̄ q̄ si stat i aiat exxii.

p corpē assūpta fuerit. Et v̄ p̄mo
q̄ nō. vt patet p̄ sermoni Hierony mi. Logitis me o paula t̄. Ite Augustin⁹
q̄ vera de eius assūptiōe sua hec est: vt
assūpta sit sine in corpē sine extra corp⁹
nescio deus seit. Ite Hiero. Q̄ humānum
mendaciu nō apponat manifestu qd̄ tens
voluit esse occulit. ¶ Ite quicquid nō se
parat a culpa nec a pena: sed des in Adā
peccauerūt: q̄ oēs pro p̄ctō suo vel i suo rec
ato puniri debet: s̄ ci imponit pena. Be
neb. iii. Pulus es t̄ in pulv̄re reuerteris
q̄ oēs in peccato corpali nati debet incine
rari. ¶ Contra. H̄reg. in collecta. Nec th
mortis nexib⁹ depīti potuit: que dominū
nostrū ic̄sum ēp̄m de se genuit in carnati.
¶ Alodo quero quid ibi appellef̄ nexus
mortis. Nam vel est bonū vel est malum.
Non bonū: quia ois boni capar fuit. Ite
bonū non depīti sed eleuat. q̄ nexus non
noiat ibi aliquid boni. Si autē est malū,
aut est malū culpe: aut est malū pene. Nō
culpe: quia mors nō est ad culpam: quia
post mortē nō est star⁹ culpe s̄ pene.
Item sic dicendo nihil dictū est: quia post
mortē non posset peccare: quia esset mater
dei. Si aut̄ esset malū pene quero quā p̄
nā importat. Non gebenne: quia ad illam
nē necit mors: quia multi moriunt q̄ nō
vadunt ad gehennā. Eadē ratione nec ad
purgatoriū: q̄ mlti moriūt q̄ nō vadut ad
purgatoriū. Nec potest etiā dicere penā tē
porale: quia ad illaz non necit mors: imo
absolutū ab illa. Ite nō potest dicere penas
mortis: quia beatissima h̄go vere mortua
fuit: q̄ relinquitur q̄ nō potest signare nisi
incinerationē ergo erit sensus. Nō potuit
mortis nexib⁹ depīti. i. nō potuit incine
rari: sed nisi resurget finisset incine
rata: vt alia corpora: q̄ statim surrexit. Ite
Aug. Maria quadā excellētiori progredi
ua honorat a filio. Possider in ipo corporis
quod genuit: quare nō t̄ corp⁹ p̄ quod ge
nuit: nisi obuiat auctoritas nodū p̄px
eta. credo vere q̄ t̄ p̄d̄ genuit. Ite idem
in eodē. ¶ Thronū dei; thalamū dñi; taber-

naculū xpi ibi debet esse vbi d̄z esse tantus
thesaurū. dign⁹ est huare celum q̄ terra.

Ite Aug. in eodē. Letare maria leticia
inueniaribili in aia t̄ corpē. Et infra. Vi
nat igit̄ integrat⁹ que omniū genit⁹ intes
gra vitā. Dionysius in libro. c. iii. dī dñis
noib⁹. Qm̄ t̄ apud ipos deo acceptos noz
stros hierarchs qm̄ t̄ nos vt nosti t̄ ipos
multi sanctoꝝ nostroꝝ fratrib⁹ cōuenimus
ad diuīsiōe corpis vite p̄ncipis. t̄ qd̄ dñi
suscepit. Aderat aut̄ t̄ frater dñi Jacob⁹: t̄
Petrus summa t̄ p̄iectissima theologorū
sumitas. Sup̄ huc locū. glo. Maximū vult
q̄ in dormitione dñi fuerit p̄dicti apli et
beatus Dionysius t̄ maḡ suis Zotheus
t̄ post assūptiōe corpis fecerūt collationē
et iortheus rapt⁹ fuit. Et sic videt appo
bare iste t̄ext⁹ dionysij cu suis glorias illud
q̄ inuenit de assūptiōe beate h̄ginis
corporali. Ite Bern. Non decuit vt carnē
matris sine honore in terra relinqret ei q̄
honoꝝ parentū sub p̄cepti distractiōe pos
sunt. Ite Bern. Si aia parvuli nōdūm
nati liqfacta est vt maria locuta est: qd̄ pu
tamus quenā fuerit illa exultatio celestii
ciuiūtque t̄ vocē audire t̄ facie videre: et
beata eius frui p̄sentia meruerit. Ite
Bern. in simone de assūptiōe. Nec i mū
do dignoꝝ locus h̄ginis vteri templo in
quo dei filii maria suscepit. nec i celis re
galī folio in quo maria filii sublima
uit. Ite Bern. T̄epus loquendi om̄i carnē
cu assūpti in carnati verbi m̄f. nec cessare
d̄z a landib⁹ et̄ bilana mortalitas: dū sola
m̄fa mortalitatis natura sup̄ immortales spirit⁹
exalta in h̄gine. ¶ Ite Aug. Qui in vita
illā p̄ ceteris honorauit ḡfa sui p̄ceptus
p̄iū est credere ea in morte p̄ ceteris ho
norasse. Ite idem Aug. T̄antā integritas
te merito incorruptibilitat no sequit̄ vlla
resolutio putredinis. Ite si merito viuens
p̄e oibus dotata est ḡfa cur i mortua erit
minueda. Ite idem in eodē. Quid estimādū
est de m̄fe vbi digna sit haberi nisi in p̄re
sentia filii? Si enī natura m̄ris est filius
necessē est vt sit cu filio m̄f. Ite si q̄ dice
ret q̄ b̄n̄ esset opinio t̄ nō manifesta h̄ita
¶ Contra. dicit Bern. sic. Quilib⁹ sensu
suo abiundet vbi vel certe rōni vel māifeste
auctoritate nō obuiat qd̄ sentit. Ite Aug.
ad idem. Querendū est rōne quid cōfentia
veritati; fratres ipa veritas auctoritas fine

De oppositis cōtra assūptionē carnałē XLIII

q̄ nec est nec valer ita auctoritas. Si autē volunt matrē fūare integrā virginitas p̄us dote; cui nō felix incorruptā a putredinis ferore fūare. Itē Aug. Si vera sunt q̄ seri p̄si grās tibi ago; qz de sancta virgine nīfe tua nihil nisi qd p̄tū t̄ dignū est sentire tuū. Ecce testimonio ip̄si pape gregorii et duoz ep̄oz Augustini t̄ Dionysii t̄ vnius abbatis beat. s. Ber. imo ip̄soz apostoloz Petri t̄ Pauli t̄ iacobipatii est b̄tissimā virginē corpē t̄ aia esse glorioſissime assūpta. Q̄ etia rōnib⁹ p̄spicui est. In peccato em̄ duo sunt. s. auerſio a bono īcomutabili t̄ auerſio ad bonū īcomutabile. Istis rindet duo in pena; qz aia auertit se a sua vita et incidit in necessitate auerſios a corpē cu ius ipsa ē vita. ex couerſione aut ad nihilū incidit in necessitatē redendi in q̄si nihilū i. in puluere. Sed b̄tissima vgo conuerſa fuit p̄ originalē vñ debuit mori; sed nunq̄ conuerſa fuit actualis ad q̄si nihilū; ergo no debuit incinerari. Itē Ansel. ad or̄ne conueniens in deo cui maior rō no repugnat sequit necessariū. Illud est tale. q̄ illud est necessariū. Itē Damas. a nullo illustrum vincit; sed dicit euangelij Mart. xxvij. Alij uita corpora sanctor̄ surrexerūt t̄c. ergo et ip̄a hoc accepit. Itē Diony. D̄s p̄p̄era t̄cs inferior̄ h̄nt supiores cu excellētia; q̄ cu illud datur sit sancti inferiorib⁹; vt dicit euangelij; q̄ t̄ supine oīuz in patria. Itē ecclie arguunt̄ est illud Jōnes sc̄ificat̄ est in vtero; q̄ t̄ beata vgo; t̄ ecclia p̄cedit p̄clūsionē t̄ celebrat ei t̄ nativitatē. H̄ modo p̄t argui a simili. Multa sanctorū corpora surrexerūt; q̄ t̄ beatissime virginis corp̄ sur rexit. His rōnibus t̄ auctoritatib⁹ alij multis manifestū est q̄ beatissima dei m̄f in corpē t̄ in anima sup choro angelorum est assūpta; t̄ etiā modis oīibus credim⁹ esse verū. Sic ergo patet quāl̄ beata vgo habuit oīis gratias speciales morte circa stantes. Ad illud quod obiectū ē de ip̄is morte dicimus q̄ mortua sit sine dolore et pre amore. Et nō eadē rōne de morte dñi; quia cu illa deberet ei satiſfactiua ī sumo conuerſebat t̄ oporebat q̄ esset penalit̄ carnī in p̄pria vt ibi sit in sumo fuerit mort⁹ naturalis t̄ mor⁹ rōnalis. Vñ sumū gaudū et sum⁹ dolor; t̄ vnu materia alter⁹; quia sume gaudebat. q̄ p̄ sumū dolore genus

humanū redimebat. hic aut̄ mot⁹ rōnalis gra informat⁹ motu naturales sorbiebat et vicebat; ut cu eēt charitate vulnerata ī sumo t̄ in sursum trahebat; t̄ vinculū ip̄e dñs. s. affligeniā carnis dissolutebat.

De q̄ttuo supposiō cōtra aduersantes assūptioni illi carnalis. La. clxxij.

Auctoritates aut̄ q̄ of posite sunt a p̄tra assūptionē carnalē b̄tissime virginis. Rhēm⁹ q̄ quattuor sūt genera suppositioni. Primum est; q̄ ex

sacra scriptura ita est exp̄sū determinat⁹ q̄ nec dubitatio nec of positio p̄t esse circa h̄m̄. De hoc dicit Damas. Dia q̄ tradita sunt p̄ legē zppbas t̄ aplos t̄ euagelistas suscipiunt; evenerāmūt; t̄ cogscim⁹; nihil ultra regreter. Alterū gen⁹ p̄ oppositionē ad hoc est q̄ oīo incertū est. Et hoc dupl̄. Elēl incertū quātū ad suāz t̄ auctoritatē. t̄ hoc est simp̄l̄ apocriphū. Elēl ē incertū quantū ad auctoritatē; sed nō quantū ad suāam; t̄ hoc est apocriphū b̄m qd. t̄ illud ponit dubiū. Int̄ hec duo; duo sūt media.

Tertium est q̄n aliqd nō ē determinat⁹ ex scriptura; nec p̄ rōne necessariā p̄t p̄bari; nec etiā p̄s ex euidētia sui; s̄ ex p̄sequētis scripturarū t̄ apparētia rōnū p̄t et ipsius et suis op̄positū equali videri verū t̄ p̄suāderi. Et hoc p̄p̄e p̄t appellari opinabiliter. Sunt qdā op̄inōes sc̄tor̄ vt est illa. vtrū q̄ia sumū fuit creata; t̄ illa. vtrū angelī sine in gratia creati t̄ sūta. Alterū est qd qdē nō est scriptura biblie exp̄sū determine nec ex euidētia sui manifestū. t̄n̄ ex p̄sequētia scripturarū t̄ apparētia rōnū ita est p̄babile; q̄ nulla scriptura t̄ nulla rō habet opponeri in h̄m̄. t̄ illud ē pie credendū. Unde p̄m̄ est exp̄sū detinat⁹. Scdm̄ ē pie credendū. Tertium ē opinatiū. Quartus apocriphū. Hiero. q̄ qui fuit interps nihil volunt afferere nisi qd p̄ biblia est exp̄sū. Augustin⁹ aut̄ vt exp̄sor̄ t̄ inuestigator nō t̄n̄ ponit t̄ supponit ea q̄ sunt p̄cipia sc̄ierū; sed ea q̄ necessario cosequunt̄ nullā rōne vel auctoritate repugnāt̄. Et sic mas inestū est quāl̄ beatissima vgo habuit grās om̄nū hominū comunes t̄ speciales.

De p̄ulegijs b̄t̄ virginis t̄ p̄mo de pecati immunitate. Lāp. clxxij.

Ost̄ hec querit de suis p̄ulegijs p̄grī; q̄s ipsa sola t̄ nulla alta crea tura possidet. Primo q̄ grāf de fuij

De impossibilitate peccandi

hoc pñlegio qđ est pcti imunitas. vtruz h
fuerit pñlegii impatricis. Et videſ pmo
qđ nō. Job. i. Si dixerim⁹ qđ pcti nō ha
bem⁹ noipſos ſed cum⁹ veritas in nobis
nō eſt. Itē in Ecl. Neq; infans viuiſ diei
ſine pcto eſt ſup terra. Itē Job. xv. Stelle
nō ſunt mūde in pſpectu eius. Itē aplus
Rom. iii. Q̄es peccauerūt. Item Lu. vii.
Quis ḡ eū pl̄ diliget t̄c. t̄ rñdet. Eſtim⁹
qđ iſ cui plus donati eſt. Sed beata virgo
plus oibus dilexit; ḡ ipſi pl̄ donauit. ergo
et ipa peccauit. Itē Rom. xvii. Q̄ia coo
perant in bonū hiſ qui bñ pñpofitū vocati
ſunt sancti. glo. etiā pctā. ſed oia coopant
in bonuz huic pñfumine ḥgini; ḡ pctā hñt.
Itē glo. ibidē. Sine quibus non viuitur.
Itē glo. impoſſibile eſt quātūlber ſcim nō
cadere aliqñi. Item. s. Job. s. Sanguis filij
ei⁹ emūdauit nos ab oī pcto. Glo. Tamen
nō debem⁹ putare nos qđiu viuum⁹ oīno
poſſea pctis mūdare. Itē Job. ii. ca. Quid
mih⁹ t̄ tibi eſt mulier? Sup hoc dīc Chrys
so. Q̄ aliquid humani paſſa fuit quātū ppter
vanitate voluerit xp̄m miraculum facere.
Itē Prover. xx. Quis pō diceri mundus
eſt cor meū. Itē Ecl. vii. Nō eſt iust⁹ ſuper
terā qui faciat bonū t̄ non peccet. Item
Prover. xxviii. Septies i die cadit iustus.
Itē qđ nō ſit ipſius pñlegii videſ qđ non
conuenit ei ſolit⁹ t̄ multi angelor⁹ nunq̄
peccauerūt. Itē aliqñ infans ſtatiz bap
tatuſ euolat; ḡ ille nunq̄ peccauit actualiter.
Itē Job. xxvii. Neq; em̄ rephendit me cor
meū in oī vita mea. Lōra Aug. dicit: de qđ
pter honorē dñi cū di pctis agit t̄c. Itē
Ber. Ego puto qđ copioſis ſit t̄c. vt. s. de
ſanctificatione in vtero. Itē pcti veniali
nō eſt ḡfa; ḡ ybi aliqñ d de pctō veniali ibi
aliqñ vacuuz de ḡfa; ſed ipa plena ſuit de
ḡfa; ḡ nihil de pctō ſuit in ipa. Itē Augu.
Scim⁹ em̄ qđ ei plus ḡfe collat⁹ fuerit ad
pcti ex oī parte vincendū q̄ illū concipere
et parere meruit quē cōſtat nullū habuisse
pcti. Itē neceſſitatis peccādi relinquit⁹ in
exercituſ eoꝝ qđ cadere poſſunt. ſed ipa ca
dere nō poſtuit; ḡ illud exercitū habere nō
debut. Itē Anſel. Ea puritate nitebat bñ
Hgo qđ ſub deo maior neq̄ intelligi; bñ ma
ior pōt intelligi ſi peccauit. ḡ nō peccauit.
qđ p̄ oia verū eſſe dicim⁹. C̄ead aucto
ritates in pñu inductas rñdemus; qđ oēs

ille de pctō iure legun⁹ viatorū omniū;
Illiud aut̄ qđ eſt ppter beat⁹ ḥgini et ſpe
ciale pñlegii respectu oīum viator⁹ dero
gat generali. Q̄ aut̄ dicit Chrys. qđ aliquid
humani paſſa fuit. hoc verū p̄ rāto ē: quia
homo hoib⁹ copiaſa fuit; ſed qđ aliquid
vani paſſa fuerit per omnia falſum eſt ce
contra sanctū Augustinum.

De impossibilitate peccandi. Lx. clxxv.

Oſt b querit de alio pñlegio qđ
p̄ eſt peccadi impossibilitas. Utrum
ſez beata ḥgo potuerit peccare. Et
videſ qđ ſic. Potuit em̄ mereri; ergo potu
it peccare. Itē Aug. dicit qđ adā mori po
tuit qđ peccare potuit; t̄ qđ nō potuit redu
ci i actū potētia moriēdi; niſi p̄ ſuſ redue
re in actū potētia peccādi; ſed beatissim⁹
Hgo potuit mori; ḡ potuit peccare. C̄ Itē
Aug. querit qđe no fecit deus hoies qđ pec
care nō poſſent. Et rñdet qđ illud eſt gloſ^{sus}; ḡ iſtud debuit puenire bñt ḥgini que
fuit gloſſor oibus creaturis. Itē in laude
alioꝝ ſanctor⁹ cantat. Qui potuit trāſgre
di t̄ nō eſt trāſgressus t̄c. ḡ t̄ illud cōuenit
et illi qđ eī ſi laude dignissima. Itē ſi peccare
nō potuit; hoc nō ſuit tñ; ppter ſomit ex
tinctione; qđ angeli ſomit nunq̄ babue
rūt; t̄ tñ peccauerūt. Itē hoc nō potuit eſſe
ppter excellentiā ḡfe; qđ angeli fuerūt etiā
in ḡta; tñ peccauerūt. Itē Damas. Omne
creabile ē ſtibil bñ eſſe t̄ bñ ſuſ electoꝝ;
bñ eſſe vt corporia. bñ electione vt rōnas
lia; ſed bñ ḥgo ex vtrōq̄ compoſita fuit; ḡ
fuit vertib⁹l vtrōq̄ modo. Itē gloriosus
habet qđ habet cū victoria; qđ qđ ſine vi
ctoria; ſed ybi nulla ē pugna nulla ē victo
ria; ſed in br̄illim⁹ ḥgine maxima fuit glo
ria; ſumma ḡ t̄ victoria. ḡ t̄ pugna; ergo t̄
potuit peccare. Itē excellētior fuit star⁹ ins
nocētē qđ iſte; t̄ tñ adā t̄ euia potuerit pec
care. Item. ii. tentiariū dicit qđ quatuor
ſunt ſtatiſ liberi arbitrii. Primi eſt poſſe
peccare. ſecondus poſſe t̄ noui peccare ante
tetationē. Tertiū eſt poſſe peccare; t̄ non
peccare poſſe dānabiliſ. Quartus eſt non
poſſe peccare. C̄ontra. qđ melius t̄ hono
rabilitori ſimilat; hoc eſt melius t̄ hono
rabilitus; ſed hoc eſt nō poſſe peccare; ergo
hoc eſt honorabilitus t̄ melius. ſed beatissi
mavirgo ſcim locum habet poſt deū ergo
non potuit peccare. C̄ Itē Augustinus

Cōcedimus qđē meliorē naturā esse que oī
no peccare nollet; cōcedant t̄ ipsi nō ec̄ ma-
lā que talis facta est vt possit nō peccare si
veller. Item frusta est potētia que nūq̄
reducetur ad actū; s̄ ipsa nūq̄ fuit pecca-
tria; ḡ frusta fuisse in ea potētia peccan-
di. Item p̄bs dicit in ix. metaphysice q̄ po-
tētia est p̄ncipiū trāsmutatiōis in alterū;
sed in beata virgine nullū fuit p̄ncipiū trās-
mutandi in peccatiū; ḡ nulla potētia peccā-
di. Itē loquēdo ex parte rei potētia fin
qua ē in predicamēto qualitatib⁹ est qualis-
tas disponēs ad actū vel paſtionez; s̄ nū
la talis qualitas vel qualitas fuit in
beata virgine ad peccādium; ḡ nō fuit ibi po-
tētia peccādi. Item cuiusc⁹ incoueniēs est
inesse actū; eidē incoueniens est inesse po-
tētiam; s̄ beatissime virginis incoueniēs est
inesse actūm peccādi; ḡ incoueniēs ē ei in
esse potētiam peccādi. Item inter nō
posse peccare nec posse mereri t̄ inter posse
peccare t̄ posse mereri mediū est nō posse
peccare t̄ posse mereri; s̄ primū pertinet ad
statū cōprehensionē simpliciter. Secūdū ad sta-
tū viatorū simpliciter; ḡ medium pertinet
ad mediū; s̄ ille est beate virginis que fuit
simpliciter viatrix. Tercū quid cōp̄chēdēs; ḡ
nō habuit potētiam peccādi. Quod dici-
mus eleverū distingueō tamen q̄ nō pec-
care per se sequitur naturam inuertibilez;
t̄ hoc modo trinitas dicitur non posse
peccare. Secūdū modo dicitur non posse
peccare quod habz vniōne personalez cui
natura inuertibilis; t̄ b̄ modo t̄ps homo nō
potest peccare. Tertiū modo dicitur nō pos-
se peccare quod habz cōiunctionem t̄ conuer-
sionem ad naturam inuertibilem per mediū
quod est dñi sui natura inseparabile vt est ha-
bitus glorie; t̄ hoc modo sc̄i patres nō por-
tierunt peccare. Quarto modo dicitur non pos-
se peccare qđ habz cōiunctionem ad na-
turam inuertibilem per mediū quod fin sui
naturā in se quidē est separabile; s̄ tñ oīno
est separatiū a cōtrario repugnante vel refi-
stente vel impeditē; t̄ pterea in suo summo
in tali subiecto est inseparabile; vt est pleni
tudo gratie in beata virgine. Et hoc modo
dicitur b̄go non posse peccare. Omnes
ergo auctoritates t̄ rōnes que vidētur p̄ba-
re q̄ potuerit peccare loquūt̄ se potētia fin
q̄ opponit ad nō posse p̄mo vel sc̄o vel ter-
tio mōsumptū. P̄t̄ ḡ q̄ tale nō posse pec-

care p̄iūctū cū posse mereri ē pp̄:ū p̄iūle
guī beate virginis.

Utrū quilibet motu merebatur. La. clxxv.
St̄ hec q̄rit utrū habuerit p̄ priu-
p̄ legio; q̄ quilibet motu mereret. Et vi-
detur q̄ nō. Br̄a em̄ est p̄ncipium
merēdi nō natura; s̄ p̄stat q̄ aliqui moue-
batur motu naturali; ḡ non quilibet motu
merebatur. Si diceretur q̄ simul moueret
ḡta t̄ natura; hoc videt nō posse esse; quia
si sic esset yr̄ motus esset meritorius t̄ non
meritorius. Si aut̄ duotūc nō ellzyterez me-
ritori⁹; ḡ altero eoz non meret. Itē co-
gnitiva potētia ordīata ē ad operatiū t̄ sci-
entia ad operatiōez; s̄ cognitiva nō fuit per
fecta respectu oīum vt sc̄iret oīa; ḡ nec ope-
rativa erit p̄fecta respectu oīuzvt q̄litbz mo-
tu mereret. Itē fin hoc dñs ic̄us xp̄is
non excelleret ipaz in operādo. Si ipsa quoli-
bet motu merebatur sicut ip̄e; ḡ nō quoli-
bet motu merebaf. Contra; ap̄ls ad Co-
lof. iii. Omne quodcuq̄ facit i h̄bo v̄l ope-
re oīa in noīe dñi nostri leſu xp̄i. Et. s. xxi.
x. Siue manducet siue bibat v̄l aliud qđ
facit oīa in glorīa dei facite. Aut ergo ali-
quis ip̄el hoc vel nullus; si null⁹ ḡ frusta
precipitur vel p̄sult⁹ v̄l mouet. si aliq̄s; ḡ be-
atissima x̄go; ḡ in oī eo quod fecit mereba-
tur. Itē oīa in se sunt referibiliā; ḡ si nō re-
ferent hoc est ppter defecti subiecti; si ergo
subiectū nō refert hoc est vel q̄r nō vult; vel
q̄ nō pot̄. si non vult; ḡ peccat vel admitt⁹
iperfēcti ē in bonitate quā posset habere;
si non pot̄; hoc nō ē nisi q̄; h̄z dñi in se qđ
necessariō aliqui inclinat ad dñi vt fomes
ad veniale; s̄ illud nō fuit in beata x̄gine.
ḡ potuerit oīa referre. Itē sapientia nihil facit si
ne cā; ḡ virgo prudētissima oīa fecit ppter
prima causā. Itē quilibet motu mereri est
quoddā bonū; aut ergo ē cōmunicabile al-
teri creature aut non. Si est cōcīabile; ḡ su-
me bonus de cōmunicat illud alicui; ḡ be-
atissima virginis. Si aut̄ non est cōmunicab-
ile; hoc non videtur; q̄ idē de quolibz ope-
re attingeret dicere. Itē p̄ hoc ē mereris; v̄bi
nulla necessitas est peccandi penitenter; hoc
autē fuit in beatissima virgine; ergo ipa p̄
tuit quilibet motu mereri. Itē vbiq̄c
non potest in discernendo ratio errare; et
voluntas nūq̄ potest eligere multa; v̄bi sem-
per eligit yr̄tūm t̄ optimū; sed yr̄tūm ho-
rum fuit in beatayirgine; ḡ omnia fecit p̄

Utrū qualibet passione merebatur

pter optimū tūlūmūz; ḡ in quolibet opere
merebatur. **I**te sicut se habēt aīa ad cor-
pus ita charitas ad aīam; ḡ sicut aīa elicit
oēs operationes a corporeatis charitatis ybi
plene h̄z esse forme ibi elicit oēs operationes
ab aīa t̄ sic quolibet motu meref̄t; hoc autē
fuit in br̄avirgine; ḡ ipa quolibet motu me-
rebatur. **I**te ph̄s; Intellectus semp̄ est rect?
nisi quando se miscet fantasias; t̄ deduci-
tur ab illis; s̄ intellect̄t̄ beate yginis nūq̄
se insensit fantasias; vt deduceretur ab il-
lis; ḡ semp̄ rect̄t̄ fuit; s̄ rect̄t̄ est cur? mediū
nō exis ab extremis; ḡ semp̄ fuit in summū
bonis; ḡ semp̄ merebatur.

Contra q̄libet passioē merebat. **L**a. clxxvij.
Ost hec q̄rit̄ytrū q̄libet passioē me-
rebatur. t̄ videt̄ q̄ nō. vñ p̄bs. Pas-
sionib̄t̄ nō meremur. **I**te nullus
necessarium est voluntariū t̄ nullum nōyo-
luntariū est meritorū; ḡ passionib̄t̄ nō me-
remur. **I**te a parentibus contraxim⁹ pas-
siones; ḡ nō sunt meritorie. **C**ontra. passio-
latronis si fuit necessaria t̄ meritoria. **I**te
ij. Thimo. ij. Si sustinim⁹ t̄ coregnabi-
mus; t̄ cetera plurima. **S**olutio. Ad hoc di-
cim⁹ q̄ beatissima ygo quolibet motu libe-
ri arbitrii ad agendum vel patiendū mereba-
tur. **U**nde nō merebatur motibus natura-
libus inquātū naturalib⁹ sed rationabilis-
libus gra informationis. **U**nde motib⁹ li-
beri arbitrii gratutius merebatur ybi etiā
liberū arbitriū t̄ gratia operabant̄; sed li-
berū arbitriū t̄ iumentū: gratia vt celso;
bñ Anselmu. **U**nde Apls. I. Corin. xv. Nō
autem ego s̄ gratia dei meūt̄ s̄ sic mereba-
tur quolibet motu quo contingit mereri.
Nec tamen in hoc domino nostro ieu xpo
equabat; qui opabatur t̄ naturalia t̄ sup-
naturalia t̄ sine sui indigentia; t̄ hoc ipso
positionabili charitate. **P**assionibus autēz
inquantū ab extremito inferunt̄; vel nece-
sario protrahunt̄ nō meremur; s̄ inquātū yo-
litas rōnalis informata gra ad illoꝝ suffe-
rentia libertate pp̄ia inclinat̄. **E**t his pa-
rēt solutiōes ad obiecta.

Contra puritate in summo. **L**a. clxxvij.
Ost hec q̄rit̄t̄ de hoc qd̄ ē puritas
p̄ in summo: vñt̄ debat assignari be-
ate yginis p̄ p̄ulegio. Et videtur q̄
non; q̄ si int̄ēto puritas est recessus a co-
trario sicut albus quod est nigro imperni-
xius; t̄ purius quod est impuro imperni-

xtiu; t̄ queritur quid sit illud impuritatum
per cuius ipermixtōes sit puritas hec in
summo. **E**t non videtur q̄ p̄prie possit dici
aliquid impurū nisi vel i corporalibus ope-
rū vel mixtū opacovē in spiritualibus penayl
culpa. **S**i p̄mo modo tūc s̄l fuit purior; be-
ata ygime. **S**i secundo modo tūc i statu in-
nocētie t̄ oēs aīe; beate a corporibus sepa-
rate t̄ etiā angeli. **S**i tertio modo; tūc eāus
de puritate habet oēs sancti patrie; t̄ etiāz
illi qui sunt in purgatorio; q̄ oēs sunt fine
culpa. **I**tem si dicatur q̄ hec puritas sit
maior post deū a recessu ab originali; quia
xps habuit puritate ab origine talē; q̄ nūq̄
t̄ nullo modo habuit originale. **A**lij omnes
baptizati habet puritate ab originali; quia
petri originale habuerūt̄ t̄ adhuc aliq̄ mo-
do habēt̄ quātū ad penam sonitis. **S**ed
inter nullo modo habere nec habuisse; t̄ in
ter habuisse t̄ habere est inediū habuisse; t̄
nō habere quātū ad aliiquid. **E**t b̄ puritas
fuit beatissime yginis immediate post puri-
tate xpi. **S**i sic dicatur. contra est q̄ non dī
cit Anselmus post xpm s̄ post deūm. **T**res
bñ hoc angelī maiori puritate lucerent̄; q̄
peccati originale nec habet nec habuerūt̄
vel etiā bñ hoc bñta t̄ inanūtū maiori
puritate niterent̄; qui originale petri non
habet nec possunt habere. **I**te si dicatur
q̄ hoc intelligatur de homībus; hoc adhuc
nō potest stare; q̄ adam in statu innocētie
bñ hoc maiore nitebat puritate; q̄ tūc nul-
lo modo habuit nec habuerat originale. **I**te
si purūdicitur p̄ recessum ab ipuro bñ hoc
magis recedit qd̄ recedit quantū ad actūz
t̄ dispositiones t̄ adhuc plus recedit qnōd
recedit quantum ad actūm t̄ dispositioñē
nem t̄ potentiam omnem. **I**llud ergo p̄u-
rissū est inter alia; s̄xtū purū est sol qui
recedit ab impuro; t̄ quātū ad actūz t̄ quāz
t̄ dispositionē t̄ quantū ad potentiam;
t̄ quoctū modo dicatur ipurū ybi est mis-
tio naturāi contrariāi opace. scilicet et
luminose; sive ybi est mixtio nature t̄ pene
suerient̄ nature t̄ culpesse etiā ignoran-
tie t̄ nescient̄; nulla istarū impuritatum
in sole est quātē in se est mixtus; nec aliq̄
infectibilis; nec habet penam vel culpam;
vel ignorantiam; vel nescientiam; t̄ sic pu-
rior esset beata virgine si puritas hec esset
recessus ab impuritate. **I**tem si forte di-
ceretur q̄ b̄ puritas dicitur per recessus al-

De puritate beatissime virginis

XLVI

impuro; ybi a pectus natum esset inesse in puro; sicut hoc in christo; vel etiam in deo non esset maior puritas; quia in quouis homine; quia vel in christo vel in deo non potest aliius creaturaru[m] alioru[m] non unitar[um] fuit gratia in summo; ergo appropinquatio ad primas qua impuritas esse. Ex his ergo patet quod lucem in summo; ergo puritas in summo. Item hec impuritas non dicitur per recessus ab apostolo; I Thessalonici; Quia caritas est de puro; tamen sed etiam per approximatio[n]em accessus ad summe purum. Secundum hoc queritur; utrum beata virgo intereat in statu illum ea puritate; scilicet qua sub deo statu illum ea puritate; scilicet actionis sunt purgari illuminari; et perfici; quia etiam ipsa post in statu glorie nitebat in maiore puritate; tamen sub deo. Item omnes sancti patre in sua puritate glorie plus videntur appropinquare puritatem quam quecumque puritas viae. Illa enim sufficit ad hoc ut possint primam lucem per speciem videre; hec autem non ita; ergo beatissima virgo non nitebat tunc summa sub deo puritatem. Item si dicatur quod intelligitur huius statum vie; adhuc non videtur hoc posse stare quia anima christi que creatura fuit in statu maior; et beatissima virgo nitebat puritatem. Contra predicta obiectio[n]es tunc in hunc modu[m]. Puritas ut videtur sequitur naturam luminis et luminositi; quod autem plus participat de natura lucis; plus habet puritatem et summa lux; vel summe luminositas; sicut puritas est lucidus et purus; et ybi magis proprius et vere est proprietas lucis ibi etiam magis vere et proprie est puritas puritatis. Unde cum sit lux corporalis et lux spiritus tualis; ut dicit Augustinus super Benedictum litteram; imagis proprie dicatur lux spiritus tualis; quod lux corporalis; erit etiam puritas et corporalis et spiritualis; sed maior puritas corporalis est; sicut maior convenientiam ad summa corporalem lucem. Et sicut hoc aqua prius est quod terra; aer quod aquarum quod aer; sicut mamentum quod ignis; celum aquae quod firmamentum; celum empireum quod aequum. Et istud patet ad sensus. Similiter ergo erit maior puritas spiritualis sicut maior convenientiam ad summa spiritualia lucem que est deus; qui lux est in tenebris; in quo tenebre non sunt vel le. Sicut hoc ergo puritas est anima sensibilis; quod vegetinaturalis quod sensibilis; ratio malis angelica quod rationalis humana sicut naturam; sicut gratias auctoribus que est quasi illi men creaturam procedens a luce increata ybi maior est participatio ibi maior ad primas lucem appropinquatio; ergo ybi gratia est summa ibi appropinquatio in summo et puritas in summo; sicut in beata virgine respectu oiu[m] creaturaru[m] alioru[m] non unitar[um] fuit gratia in summo; ergo appropinquatio ad primas lucem in summo; ergo puritas in summo. Item hec impuritas non dicitur per recessus ab apostolo; I Thessalonici; Quia caritas est de puro; tamen sed etiam per approximatio[n]em accessus ad summe purum. Secundum hoc queritur; utrum beata virgo intereat in statu illum ea puritate; scilicet qua sub deo statu illum ea puritate; scilicet actionis sunt purgari illuminari; et perfici; quia etiam ipsa post in statu glorie nitebat in maiore puritate; tamen sub deo. Item omnes sancti patre in sua puritate glorie plus videntur appropinquare puritatem quam quecumque puritas viae. Illa enim sufficit ad hoc ut possint primam lucem per speciem videre; hec autem non ita; ergo beatissima virgo non nitebat tunc summa sub deo puritatem. Item si dicatur quod intelligitur huius statum vie; adhuc non videtur hoc posse stare quia anima christi que creatura fuit in statu maior; et beatissima virgo nitebat puritatem. Contra predicta obiectio[n]es tunc in hunc modu[m]. Puritas ut videtur sequitur naturam luminis et luminositi; quod autem plus participat de natura lucis; plus habet puritatem et summa lux; vel summe luminositas; sicut puritas est lucidus et purus; et ybi magis proprius et vere est proprietas lucis ibi etiam magis vere et proprie est puritas puritatis. Unde Seraphim qui excellunt charitate; excellunt oibus donis oculis inferiores; ergo et beatissima virgo cum excellit seraphim charitate; excellit etiam puritatem. Item cantat in festo per hec in psalmo; Tu purificatus oiu[m] fratrum spissus effectus spissitudini est purificatio; finis vel effectus purificatio est puritas; sicut brata virgo super oculum creaturam habuit spiritum sanctum; iuxta illud Luc. 1. Spiritus sanctus superueniet in te et tu; ybi dicit glosa. Quid nunquam in aliaque venit; venientem te; ergo in summo fuit purificata; ergo in summo pura. Item sicut virginitas est puritas cordis; ita fides est virginitas mentis; sicut beatissima virgo habuit virginitatem in summo; ergo et puritatem in summo. Item puritas est pars pulchritudinis; et proportionabilis minor; id est suo toto; sicut ybi pulchritudo in toto summo; sibi et puritas est in summa; sicut beatissima virgo pulchra fuit in summo; et pura fuit in summo. Major patet per figuram ipsius. De Re beccae enim quod figurabat ipsam diuinam pulchritudinem; et la decoram numeris virginem pulcherrimam. Item Hester. ii. quod erat formosalvalde et incredibiliter pulchritudine oiu[m] oculi gratiosa et amabilis. Item patet idem per Judith et Rachel. Item puritas fuit inuidus cordis attributum videre; iuxta illud Adamat. v. Bini modo corde et tu. Et illud. Da pure inuidos. Sicut brata virgo in summo videt deum; ergo in summo pure habuit oculos.

Utrū puritatē simul vel successiue suscepit:

lū. **I**te ponamus scđ statū vie q̄ aīna beate h̄gini sine oī additione grātie t glo- rie separat̄ a corpore; costat q̄ tunc formosissimā esset in puritate; s̄ eandē habuit in corpore; ḡ t tunc super oēs creaturas nitezbat puritatē. Itē q̄ non obstat q̄ sua puritas non plene apprechēdat p̄ spēm luce in creatā; videtur p̄ file. **A**lēdēm̄ em̄ q̄ q̄nq̄ maior lux minus illuminat; t̄ muor lux maius illuminat ppter p̄iunctōes cū aere obscurō vel claro. **E**nde q̄nq̄ illuminat tā tum luna in nocte aere puro quantū sol in die aere obscurō; t̄n̄ iproportionabiliter ē maior lux solis q̄ lune. **A**sili ergo non videatur inconuenies si maior lux ḡt̄ in subiecto passibili cōiuncto corpori t̄ passibili t̄ grosso min⁹ imitat̄ t̄ mouet actualiter; q̄ maior lux gratiae in subiecto ipassibili t̄ glorio. **E**x his q̄ omnibus pbatur; t̄ pbabile videtur q̄ simpliciter verū sit q̄ sanctissima omniū dominia; in statū vie super oēs creaturā ea puritate nitebat qua sub deo maior nequit intelligi.

Ceterū hanc puritatē simul vel successiue suscepit. **L**ap. clxxix.

Ucta hoc q̄rit̄ q̄i acceptit istaz puritatē in summo vtrū simul vel successiue. **C**onstat em̄ q̄ in vtero fuit sc̄ificata t̄ purgata; s̄z status in vtero iquā tum huiusmodi non est ad operandū; q̄ illa purificatio nō fuit p̄iurtates huiusmodi s̄z p̄ gratia opant̄ simul ad gratia sacramentalē. **I**te constat q̄ post modū etiā operabatur bīn virtutes; t̄ illa operatio est ipsius aie purificatio. **A**nde Act. xv. Fide purificat̄ corda eoz. **I**te constat q̄ in p̄fectionibus gratutis ad operandū grad⁹ sunt; eo q̄ dona & virtutib⁹ sunt superiora; t̄ beatitudines domis; q̄ bīn hoc gradus basere potuit purificatio que ex his pfectio- nib⁹ ē effecta. **I**te si purificatio illuminat̄ ordinatur ad illuminationē t̄ perfectionē; q̄ quādo illa fuerit in cōplemento; t̄n̄ etiā puritas fuit in summo; s̄z hoc fuit in coce p̄tōe lucis eterne; q̄ tunc impleta fuit hec puritas in summo. **I**te p̄iut̄ puritatē cā fuit ut dicit Anselm⁹. q̄ debuit esse mater deit̄s effect⁹ non est p̄is i re q̄ sua cau- sat; q̄ nō debuit prius pura eē puritate qua maior neqt̄ intelligi q̄ tunc cū debuit esse m̄ dei. **A**d hec dicim⁹ soluēdo, sic dicit Anselmus. Nēpe sic decēs erat ut ea puritate

q̄ sub deo maior neqt̄ intelligi x̄go illa nite- ret; cui de⁹ p̄ vnicū filii sui quē de corde suo equalē fibi genitū tanq̄ s̄ips diligebat ita dare disponebat; vt naturaſr esset vnuſ idēq̄ cōis dei p̄fis t̄ h̄gini fili⁹; t̄ quam ipse fili⁹ speciaſr fibi m̄rē eligebat; t̄ de q̄ sp̄usctis volebat t̄ operaturus erat; vt co- ciperet t̄ nascereſ ille de quo ipse procede- bat. **D**icim⁹ ḡ q̄ hec puritas est ab origina- li nō disco distātia s̄z segregatio; t̄ ad pīas luce quātū possibile est pure creature defor- mis approximatio. **A**nde bīn rē mībil alia- ita est hec puritas nisi p̄t̄ originalis dele- tio; somnis extincio; gratutarii perfectios nū vltimatio. **E**x his p̄t̄ q̄ mībil ad p̄posi- tū est q̄d obijcit̄ de alijs sc̄tis vel in animaſ vel p̄p̄o vel angelis deo. **S**ecundūm̄ etiā q̄ in beata h̄gine bīn statū vie fuit grā deſor- mīor; q̄ i angelis; t̄ hoc dico quātū ad sub- stāntiaſ s̄z nō quātū ad actū qui ē opatio; vt supra plene determinat̄ est in materia de charitate. **D**icim⁹ etiā q̄ ad hanc puritatē in summo q̄tuor gradib⁹ aſcedit. **P**rio enī purificata fuit p̄ sanctificationē in vtero. **S**ecōdō in virtutū exercitatiō. **T**ertio i ſp̄us ſc̄ti ſupuenti. **Q**uarto i ſili ſc̄ptiōne. **I**n pīmo gradu est pfectio gradū vel grā- tria sacramentalū. **I**n ſedō pfectiōnī rituū. **I**n tertio pfectio donorū. **I**n quartō pfectio ſtructū t̄ beatitudinū. **D**e pīmo dicit Ean- ti. iiiij. **T**ota pulchra es t̄c. tota pulchra ab originali; tota pulchra a mortalit̄; t̄ macula ſc̄ti ventali; p̄t̄ nō est in te. **D**ecodō ibidē iiii. **Q**uam pulchra es amica mea t̄c. q. d. q̄ pulchra es corpe p̄ caſtitatē; q̄ pulchra in lope p̄ charitatē; q̄ pulchra i corde p̄ hūs militare. **I**tem de eodē. Hester. ii. **S**icut Hester formosa valde t̄c. formosa in ope p̄ charitatē q̄ est forma ſtūtum t̄ incredibili pulchritudinē in corpe p̄ insolita h̄ginitatē caſtitatē; iuxta illud Sapiē. iiii. **Q**uā pulchra ē casta generatio cū claritate. **O**mniū oculis gratiosa t̄ amabilis p̄p̄ cordis hūs litatē; uxta illud Luc. i. **R**espētū humilitatē ancille sue. **I**te de eodē Judit. x. Non ē mulier talis ſup̄ terrā in aspectu t̄ pulchritudie t̄c. **I**n aspectu p̄uerſatiōi ſup̄ ope. **I**n pulchritudine caſtitatē i corpe. **I**n ſenſu ſp̄bo ri. i. i. exteriorib⁹ ſubſi puritate cogitatio niſ ſi corde. **D**e tertio gradu dī in p̄. **S**c̄ti ſicauit tabernaculū ſuū altissim⁹. **I**te de⁹ i medio ei⁹ nō conouebit. **I**te Luc. i. Sp̄us,

De hoc quod est mater dei.

XLVII

sanc*t* supueniet i te. *Ite* *Esa.* x. Reges et
sup eū spūs dñi tē. Haud dubium quia erat
sup eā. De q̄to dō *Eze.* xiiii. Adaeſtas dñi
ingressa est rēpli ad viam portę q̄ respic ad
orientē. Et post sequit. Et repleta ē gloria
domus dñi. *Ite* *Diere.* xiii. Solū gl̄e tue
recordare. *Ite* *Esa.* ix. Domū maiestas mee
glorificabo. Et in codē. xlvi. Preparabit i
misericordia solū eius. *Ite* *Aplus* ad heb.
iii. Adamā cū fiducia ad thomū ḡe eius
Ite *Anselm*. Ea puritate metet tē. *C* Et
his manifestū ē q̄ t qualis t quāta est puri
tas in summo quā habet gloriosa virgo p̄o
privilegio.

C De hoc quod est mater dei. *Cap.* clxx.
Einde q̄ritur de eo qd est esse m̄fēz
dei: rōne cuius etiā principaliter di
citur ḡa plena b̄tissima domī: t de
quō querit vtrū possit intelligi major ḡa
tia p̄ure creature p̄cipari q̄ cē matrē dei.
Et videf q̄ sic. *Bra* em̄ im̄ediata ē post fī
lū p̄ naturā esse fīlū p̄ grām t ita videtur
q̄ plus sit ee fīlū dei p̄ grām adoptiōis q̄
esse matrē dei p̄ naturā creatā. *C* Ite vide
tur q̄ plus sit dari alicui esse angelū q̄ esse
matrē dei: q̄ natura angelicā ē sup naturā
humana. *C* Ite plus est elevari in substā
tiā q̄ in accidētis: fieri angelū est elevari i
subām sup̄iorē: fieri matrē est tñ elevari
b̄m accidētis: ḡ major ḡa p̄fert b̄tissime vir
gīnī si fieret angelū q̄ esse mater dei. *Ite*
cu spūscētū fit tertia in trinitate p̄sona b̄m
ordinē nature: t filius scđm illū modū:
ḡ post illam grām q̄ aliq̄s fit filiū dei p̄ris:
im̄ediata videf esse illa q̄ aliq̄s fieret spūs
sanc*t*: si p̄t q̄ post esse fīlū dei por̄ ma
tor̄ intelligi q̄ esse matrē dei. spūtus
scđm: t ita no videf im̄ediata ḡa b̄tissime
b̄gīnī ad grām fīlū dei dñi m̄fī iesu christi.
C Ite si b̄a vgo adiunc vni fīlū purū ho
mīne genuisset ille esset fīlū b̄gīnī frater
dei t illus ḡa maior esset ḡa b̄tissime vir
gīnī: q̄ fuit mater dei s̄ non filia b̄gīnīs.
C Ite iuxta hoc q̄ritur si aliq̄ pura creatu
ra esset p̄f dei b̄m humanitatē: vtrū hoc cēt
plus q̄ esse m̄fēz dei. Et videf q̄ sic: q̄ ma
tūs t dignū est cē p̄fēm q̄ matrē: ḡ eodem
addito eadē maneret beatitudo: ḡ maius ē
esse p̄fēm q̄ matrē dei. *C* Ite si diceret q̄
im̄possibile est esse hoīem patrē dei: ḡ ita i
possiſe fuit origine esse matrē b̄m naturā:
s̄ ficut nec illud fuit deo im̄possible ita nec

illud. *Esa.* lxxv. Ego qui generationē alij
p̄sto nūq̄ ip̄ sterili p̄manebo. Ex q̄ cōſū
uit trahi q̄ generatiōis etiē nō int̄imū de
vno sit exp̄tissimum exemplū. Est enī chris
tū ḡnatio sp̄alis nō nisi ex vna p̄fona sola:
s̄ in diuinis nō est maternitas: s̄ tñ p̄nī
ras: ḡ exp̄tissus illaz ḡnatiōē representab̄t
homo p̄f dei q̄ homo matrē dei: ḡ esset di
gnius t nobilius esse patrē q̄ matrē dei: ḡ
h̄c non est maior ḡa que p̄cipiari possit a
pura creatura. *C* Item ad supra q̄stūm cū
post p̄prietates im̄mediate sunt appropiata
videf q̄ p̄f cōiunctionē p̄prietati imme
diata est p̄prietor̄ cōiunctionis: t sic p̄t fieri
dei ēt fieri op̄potētē summe sapientē sum
me bonū. *C* Cōtra p̄dicta ob̄iectū i hūc mo
dum. Inter matrē t filiū est p̄nctio sub
stantialis: int̄ patrē t filiū adoptiōis est p̄t
cipatio accidentalis: ḡ magis est cē matrē
dei p̄ naturā q̄ esse fīlū dei p̄ adoptionē.
C Item inter esse matrē dei per naturā t cē
dei: t esse fīlū dei per adoptionē: t nō esse
dei, mediū est esse inatrē dei per naturā t
nō esse deis: q̄ im̄mediate post esse dei ēt esse
marrē dei. *C* Ite quicq̄ claudit alterum
in se plus ē eligendū q̄ illud qd nō claudit
alterū in se s̄cēt̄ esse matrē per naturā necesa
rio claudit in se esse fīlū per adoptionē: ḡ
plus ēt esse matrē dei q̄ esse fīlū dei p̄ ad
optionē. *C* Ite adiq̄d sequit magis bonū
illud plus ē eligendū ad esse matrē dei: seq̄
tū matrē bonū q̄ ad cē angelū: ḡ hoc me
lius est: t magis eligendū. *Admon.* p̄t: q̄a
ad esse matrē dei: seq̄tū esse dominā om̄iū
angeloz. *C* Item cā iniquātū cā dignior̄ ē
t effectū iniquātū effectus: ḡ dignū ēt esse
cāz bonī q̄ cōcausatū bono: s̄s mater dei cā
est t origo dei b̄m id qd natūm est: frat̄ aut̄
dei nō cēt origo vel cā dei s̄ caufat̄ ab ea
dem origine: ḡ plus ēt esse matrē dei q̄ fia
trem dei. *C* Ite mater respectū filiū dei dis
cit relationē suppositionis: frater aut̄ equi
parantie. vñ dī *Deutero.* v. Monora p̄t: t
matrē non aut̄ est p̄ceptum de fratrib⁹ ho
norādis. Manifestū est ḡ q̄ plus ēt esse ma
trē dei q̄ fr̄m. *C* Item si beata vgo fieret
spūscētū tunc esset ip̄a t ipse: t sic esset cō
fusio sexus. *C* Ite si duo filii essent esset al
ter maior q̄ esset filius p̄ris t alter minor q̄
esset filius m̄fī b̄c vgo. *C* Ite q̄ non
possit homo esse pater dei sic probat. Dicit
p̄bs q̄ masculus est q̄ generat in alio: ḡ ille

Quod est mater et virgo.

qui esset pater dei aut generaret in alio aut
in seipso. Si in alio g; duo; vnu generas ab altero; g; esset
ibi masculus et femina. Si aut ille pat gene-
raret in seipso; g; no; ess; masculus; g; nec pf.
Cite tue non esset ro; q;re plus diceret pa-
ter q; mat. **C**ite cu; non sit in viro loc; co-
ceptionis et formationis et nutritionis; si fi-
eret subita formatio no; ess; genitio. **C**ite
cu; sit ibi organu; prus; indifferes esset ratio
virginitatis; he non esset filius virginis.
Item esset nec pater nec mater. **C**ite
sic esset exclusus sexus feminus ab incar-
natione; cum incarnatum non esset femi-
na; nec de femina incarnatum. **E**x his
manifestu; ct; q; mai; gratia no; pot intel-
ligi pure creature participari q; esse matre
dei. vñ hoc est priulegium beatissime virginis
domine nostre.
Co; est mater et virgo. **L**ap. chxxi.
Equi; videre de illo priulegio qd; est
mater et vgo. **D**e q; qnt primo qlit
ponaf inter priulegia gratie; cu; non
videaf esse gratitutq; sic pbaf. Utruq;
pot non esse fine peto; s; esse vñginē et esse ma-
tre; g; neutri pot esse gratitui. **C**ite que
liber pa; secu; copatitut peccati mortale; g; et
toni. **I**tem ex duobus indifferentib; no;
fit vnu gratitum. **E**his videtur q; no;
debeat pon; pro priulegio. **I**tem q; no;
cōueniat soli; videtur; philosophus dici; q;
sexus est in plantis et planta mascula; pla-
ta feminina; et cu; planta generat platanu; sine
corruptione vel corruptione; q; ibi simul est
virgo et mater. **I**tem ecclesia est mater
et vgo; g; non solum beata vgo. Si dicatur
q; ecclesia dicat mater et vgo spūaliter; nūc
sc nobilior et verior et perfectior est materni-
tas et virginitas spiritualis; q; corporalis;
et ecclesia verius et nobilis et perfectus di-
citur mater virgo; q; beata vgo. **C**ite vir-
go iubens in charitate nullā perdit virtus;
tem si pūs habuit virginitatem virtuosaz;
g; et adhuc habet et fit mater; g; habet et ma-
ternitatem et virginitatem simul; g; est vir-
go. **I**tem quicquid est in inferioribus p-
tinens ad dignitatem est et in superioribus
sed angelus non generat angeluz; g; hoc no;
pertinet ad dignitatem; g; in hoc non debet
esse priulegium. **C**ontra; homo est di-
gnissima creatura; g; generatio hominis est
nobilissimus effectus generationis; g; ges-

neratio nobilissimi cuiusdam hominis est effe-
ctus nobilissimi; s; nobilissimus no; est nisi
nobilissime substantie. **A**uxta illud Luc. v;. q;
ynaquez arbor ex fructu suo cognoscitur;
g; generatio nobilissimi hominis erit effectus
nobilissimus; vel nobilissimi hominis ge-
nerantis; s; vnu solus est homo nobilis;
vnu; g; vnu soli cōuenit esse matrem illius;
g; huiusmodi maternitas est priulegium vni-
us solius. **C**ite effectus huiusmodi de gene-
rationis fuit pfectus in summo; g; et gene-
ratio pfecta est in summo; pfectio est ge-
neratio vbi vnu de uno q; vbi vnu de duobus;
g; in ista generatione debuit esse vnu
de vnu; g; illa fuit mater et virgo. **C**ite ad
perfectissima generationem fin natura sex
quis perfectissima maternitas; h; pfectio
et nobilis est maternitas cu; incorruptione
q; cu; corruptione; s; ista fuit perfectissima
et debuit esse cu; virginitate. **I**tem quic-
quid est in arte exemplari divina totu; dea-
bet est declaratu; et exemplatu; in exemplo
creato; g; et generatio divina a liquo d; ha-
bere exemplum in naturaz; ibi vnu de uno
sine divisione corruptio vel comixtio; g;
et hic vnu deyna sine corruptio; g; erit ma-
ter virgo. **C**ite prima dignitas in divi-
nia q; est communicabilis creaturis est a quo
alius per generatione; g; et hec pma; et sum-
ma dignitas naturalis; g; et in hoc pot esse
priulegium super oia virginis glorio. **C**ite
homo est minor mundus. Creare mundu; ma-
iore priulegium est dei; g; generare mundus
minore priulegium pot esse hois. **C**ite de;
melior est mundo; g; plus est generare deu;
g; creare mundu. **C**ite virginitas prout
fuit in beatissime fuit recessus ab o; malo.
Maternitas dei fuit ei collatio ois bonis;
omne eligendu; et omne appetendum intellectu-
gitur in hoc priulegio. **I**tem q; hoc sol-
lum cōueniat beatissime vñgini pbatur b; mo-
do Isa. lxxv. Ante q; parturit peperit tc.
Et infra. Quis audiuit talia tc. **C**ite ec-
clesia cantat. Nec pma simili vnsa et nec ha-
bere sequetem. **I**tem dionysius. Q; hoc
erat oium nouorum nouissimum. Ad hoc dis-
cimus q; priulegium est beatissime vñgini q; sit
mater dei; et virgo et q; sua vñginitas nec sua
maternitas fuit indifferens; s; vnuq; mes-
ritorum. **E**ius enim virginitas fuit perfe-
ctissima integritas cordis et corporis proce-
dens ex radice summe charitatis. **E**iusq;

Maternitas sibi sicut meritum; qz ipsa de cō
gruo meruit fieri mater dei merito fidei sp̄i
et charitatis et sic excellētissime humilita
tis. Ex his etiam patet solutio ad obiecta
de ecclesia et de planta. Ecclesia enim non ha
bet in omnibus mēbris integratatem car
nis nisi in nullo habet integratatem carnis et
cordis cu summa fecunditate spiritus et cor
poris: excepta pfectissimam virginitatem beate
virginis et fecunditatem et illam spiritualē
fecunditatem et virginitatem quam habet ec
clesia in alijs mēbris haberet et beatissimam vir
go in se excellētissime cum alijs cōmīcē
t et insuper istam p̄m̄ilegatam singularit
atem. Sed nec etiam planta suo modo habet
virginitatem et fecunditatem. Et quidem
suo modo virginitatem et maternitatem dicit pos
set: si simil vīorem florationis cum partu
fructificatione reserueret: ut dicere posset.
Flores mei fructus: sicut aīmgdaluī: allud
qd dignis matri figura fuit quedā modo
sub umbra et enigmate futuri brām̄ agnites
presentant.

CQd est virgo virginum. **L**ap. lxxij.
Uic restat videre de illo p̄m̄ilegio q
dicitur virgo virginum. **C**ontra qd
Ac obiectum. In huiusmodi locutio
nibus notatur excellētia vt flos florū qua
s dicat excellētē omnes flores. Similiter rex
regum et dominus dominantium. Cum ergo
mīl excellat seipsum nihil est virgo virgi
num. Si dicat qd excellit omnes virginēs a
se virginēs a se. Dīc. qd excellit xp̄m in vir
ginitate: quod est falsum. Item secundo si di
citur virgo virginū nō qd excellat seipsum
vel deum vel xp̄m: sed inferiores se: sic et be
ata virgo Katherine posset dici virgo vir
ginum: qd excellit omnes virginēs inferio
res: et quelibet virgo sic esset virgo virginus.
Quare qd huiusmodi designatur habitudo
Et si dicatur qd habitudo originis sit sen
sus virgo virginū: id est virgo origo vel ma
ter omnium virginū: fin hoc ea debetur
dicere virgo virginū: qd ipsa est mater et origo
omnium virginum et omnium viuentium. **I**tez
qd non excellat videtur qd philosophus dis
cit qd incontinens est qui patitur et deduc
citur: cotiens qui patitur et nō deducitur.
Sed insensibilis qui nec patitur nec deducitur.
Sed beata virgo ab opposito virginitatis
nec patiebatur nec deduciebatur: qd fuit in
sensibili: sed insensibilitas non est virtus;

alie autem continentēs patiebantur et non
abducēbātur quod est virtus castitatis: qd
beatissima virgo non excellit alias virgi
nes in continentia. **C**ontra: genitū a
generari de qd prima sui ratiōē a qua et nos
men recepit: et notat habitudinē gignentia
ad genitū vel econverso: Is beata virgo ē
mater omnit̄ in virginitate que prima sine
paccepro, cōfīlio: vel exemplo: gloriōsū vir
ginatus munus deo obtulit: per qd et omni
es virgines per imitationē in virginitas
te genuit: qd et soli conuenit qd sit virgo vir
ginum. I. mater omnū virginū. **I**tez si
notetur ibi excellētia excellit omnes vir
gines in somnis extinctione: et in summa
puritate: qd similiter auerū ipsi soli omnes
citra deū et cōllere in virginitate. **C**item
victoria est declaratio potest super aduers
arum: sed magis et magis declarat potes
tiam quando tanta est potestas in aduersa
rum qd non potest mouere bellū nec inire
cōfīcium: qd nūc cum post ictus et vulnera
vincit iniūcī. Ex hoc p̄tz qd maior fuit vir
tus in beatissima virgine castitatis qd i ali
qua virgine pura hominē. **C**item qd i vir
ginitate excellit angelos videtur qd ange
lorum castitas ē a natura: hec autem a gra
tia: vnde hec nobilioz qd illa. **C**item ange
lorum necessaria: hec aurē voluntaria: vnde
de gratiorē hec qd illa. **C**item angelorum
non est meritoria: vnde vtilior hec qd illa.
Citem angelorū in natura est impassibilis
li: hec aut in carne fragili: vnde b̄ mirabilis
li: qd illa. **C**item angelorum est cūs libe
ri arbitrio flexibilis: qd laudabilior: hec qd il
la: sic est nobilioz gratiae vtilior gloriose
mirabilis: laudabilior et etiam integralis
or: quia hec est in anima et in corpore: illa
autē in spiritu tm̄. Patet qd qualiter b̄fissi
ma h̄go excellit oēs virginēs citra illū que
est deus in virginitate.

Cquare nō dicit inf matrū. **L**a. clxxij.
Uita p̄dicta qdī qdī beatissima vir
go no dī inf matrū sc̄ dī virgo v̄gī
nū. Sicut em̄ excellit oēs v̄gines in
virginitate: ita et oēs m̄fes in maternitate.
Che a digniori debet fieri denciatio. Di
gnius ē autē esse matrē dei qd else v̄gines: qd
dignior est excellētia maternitatis in bea
ta v̄gine qd excellētia virginitatis: qd poti
debet dici mater matrū qd virgo v̄gina.

Quod sit mater oium.

CItē p̄cipua dignitas cōcibalis ē ge gressus in eē: t̄ tm̄ triplicē ē esse nature: grā neratio: t̄ huic ista e similitudine: q̄ beatissim⁹ go potissimum deberet ab illa denomiari. **C**Itē oium bonoꝝ mater ē. Sapi. vii. ḡ t̄ m̄ ma trum. **C**otra q̄ bin̄ prius t̄ posteri?: t̄ nō ruit ante gratiam q̄ ipsa. Itē eadē ratione nec in vniuōe dicuntur sūt cōparabiliꝫ: s̄ mater nitas p̄m̄ t̄ p̄cipialiter t̄ verissime d̄ b̄a v̄gine dicitur: de alijs aut̄ per posteri?: ḡ non sunt cōparabiliꝫ ei alie m̄tes in maternitate: s̄ res suplauit cōp̄biliꝫ rebus suppositis per genitum; ḡ nec pp̄ie nec vere d̄f̄ mater m̄tri. **C**Itē in v̄ginitate b̄e v̄rginis fu it id qd̄ etiā est in v̄ginitate aliorū sc̄ in tegritas carnis t̄ mentis: s̄ perfectius t̄ pl̄. Sed maternitas vt fuit in alijs: nō fuit in ipsa: q̄ generauerūt ab alio. hec aut̄ non ab alio hoīe: t̄ sic pat̄ q̄liter cōparabilit̄ dicit v̄ginitas b̄a v̄gine t̄ de alijs: s̄ nō ma teritas: ḡ p̄t̄ dicit v̄go v̄ginū t̄ non mater matrū. **Q**uod cōcedim⁹ dicitur q̄ b̄a v̄go nō d̄f̄ mater matrū: s̄ v̄go v̄ginū. Et no tatur p̄ genituum duplex habitudo gn̄al. s̄ t̄ specialis q̄ rōne habitudinis quā ipsoꝫ gn̄al̄ notat originē: rōne aut̄ sp̄alis im posat excellentius significatiōe: rōne p̄m̄ non cōuenit xp̄o: vt dicat virgo v̄ginū: t̄ q̄ ipse nō fuit p̄m̄ v̄go q̄ generauit alias p̄ ini tationē: s̄ ipsā mater q̄ primo p̄ votū virgi nitas obprobriū v̄ginitatis abstulit t̄ eam in se cōsecrauit. Per scđm. s̄ excellētia nul la alia p̄t̄ virgo v̄ginū dicitur q̄ ipsa sola ex cello oīc v̄gines alias. Excellit aut̄ in tribus: causitate: paritate: fecunditate: t̄ tria non est in alio v̄gine innenire. **L**oncedim⁹ etiā q̄ i tātu b̄a v̄rgo excellit oīs matres alias in maternitate: q̄ etiā non videtur bin̄ eādem rationes posse ei t̄ alijs maternitas cōuenire: nō q̄ ei aliqd̄ deficit quod exigi st̄: q̄ intelligitur de tria bin̄ figuram: s̄ ter tur ad perfectā rōnem maternitatis: s̄ q̄ ip̄a bin̄ figuram ē tristissima virgo: ḡ ipsa piet̄a sola sic p̄cipialiter ac p̄fecte possidet rōne simul: oīc ḡt̄ē: ḡ erit mater oīus hoīum. nem̄ maternitatis: q̄ oīc alie m̄tes dicuntur. **C**Itē Mar. x. Et q̄ prebeat̄ t̄ sequēbā tur clamabat osanna filio dauid. dicit Au gust. q̄ oīc sine p̄cederet incarnationes sis tioīb̄ mulierū. Aliorū solutio p̄t̄ p̄ ea q̄ in p̄strarū sunt obiecta.

COr̄ sit mater oīum. **C**ap. clxxvij. **E**nī restat dīdere d̄ p̄ulegio illo q̄ v̄trū ei illud p̄ueniat. Et videtur q̄ est p̄p̄er q̄ est regeneratio in eīse ḡt̄ē oīum non. **C**iliq̄ em̄ t̄p̄e non p̄cedit m̄tem: s̄ inūl hoīum. **C**Item q̄ ipsa sit mater corporaliꝫ t̄p̄e p̄cedebant b̄am̄ v̄gine: ḡ ipsa non sic pbatur. Ipsiā ē mater innovationis cor est mater oīum. **C**Itē cū generatio sit in poralii: iuxta illud Roma. viij. Q̄is crea

Quod stella maris dicitur

XLIX

tura ingemiscit et parturit vobis adhuc exspectas reuelatione filiorum dei: quia ipsa est misericordia innovationis oium corporalium: quoniam ois creatura innovabit in ipaz et liberatur a futuritate corruptiōis in libertate glie filiorum dei. Itē quod sit oium misericordia omnium bonorum misericordia est. Sap. vii. Itē ipsa est misericordia gratia donata et gloriosum: quia ipsa est mater oium bonorum bonitate gracie et glorie. Itē de ipsa appropiate legit. Quia ipsis eram cuncta coponens. Et tunc dominus possedit me initio viarum suarum. Prover. viii. Item Eccl. xxviii. Primum genita ante omnes creaturā. Ex his oibus videbat ipsa sit misericordia et p̄ oib⁹ et origo oium. Itē Beren. Albeit o dñs respiciunt in te oculi vniuersitatis creature in quod ex qua benignissime manū dei quicquid creauerat recreauit. Itē ipsa est misericordia deus est p̄ et origo oium: quia ipsa est mater et origo oium. Quicquid enim per se est origo causae: sed misericordia est origo et causa causati: sed misericordia est per se causa et origo filii: et filius per se causa et origo oium: et ipsa est per se oium mater. Item angeloi accipiunt a dño iesu illuminationes: p̄fectiones: beatificationes: p̄fice est enim in quae desiderant angelos p̄spicere. s. Pet. s. Per quem oia restaurant in celo et in terra. Ephes. s. Ergo et angeloi recipiunt quoddam esse glorie a beatissima virginem: quia etsi ipsorum est mater in esse glorie. Itē ipsa est mater misericordia sed gratia generans gloriam: quia ipsa est mater glorie: quia ipsa est mater oium quod sunt in esse glorie: quia ipsa mater angelorum. Ad hoc dicimus: quod dico quod beatissima virgo est oium bonorum mater: sed mater respectu filii: quattuor habet p̄petratores. quae sunt genitura: cura: p̄posita: dignitas: respectus: aliqui: huius ois istas p̄petratus: et respectus alicuius: aliquas: et non oes. Et tunc hoc magis et minus: p̄p̄ de oium hominum mater: Itē mater est bini ois p̄petratorum maternitas genitura: quia vni huius genuit et oes regenerauit. Et hoc est quia peperit filium suum p̄nogenitum. Itē mater nostra est cura: quia in uno nobis genuit quicquid ad hanc vitam vel futuram necessarium fuit. Unde Eccl. xxviii. A generationibus meis adimplemimi. Itē quod p̄p̄ filio suo non peperit quod non cum illo nobis donauit: Itē dignitate: quia ipsa p̄misericordia ante omnes creaturā. Itē p̄petrata p̄ destinationis. Ipsa enim aī secula predicta nata est ut ēst principium ex quo recreandus fuit omne creatū. Et tunc hoc loquuntur iste: au

ctoritates domini possedit me tecum. Et quod de ipsa exponunt. Angelorum quod mater dici potest genititia: quia generavit patrem angelorum et restaurator eorum. Prior est dignitatem. Sicut et corporalium matr̄ est genititia: quia genititia ipsorum innovatore: potest ipsis p̄petrare p̄dē studiatiois et dignitate platiōis. et vobis quia mater est creatorum misericordia est oium creaturarum. Et sic p̄t p̄quis p̄p̄ p̄nlegium est beatissimum: quia omnium bonorum mater est.

¶ de stella maris. Ca. clxxxv.

Unde restat videre de illo p̄nlegio n. Et tunc quod beatissima virgo dicitur stella maris. De quo p̄mo queritur utrum huius appellatio dicatur p̄p̄ vel trāslatue. Evidet quod p̄p̄: quia ubi sumēda sunt tunc communē significatio. Itē ubi magis p̄p̄ est natura rationis: ibi magis p̄p̄ est natura partis: sed in spiritualibus magis p̄p̄ est natura lucis: ergo et ibi magis p̄p̄ est natura stellæ: ergo beata virgo proprie dicitur stella maris.

¶ Contra si sumēda p̄p̄ ut dicit de beata virginine: et p̄p̄ ut dicit de stelle: et inter illa no attēdit aliqua similitudo. Itē tunc hoc potius diceret beata virgo stella celi quam stella maris. ¶ Post hunc queritur si hec appellatio cōueniat beatissime virginis trāsumptiue. Et necesse est dicit p̄b̄s trāsserentes aliquam similitudinem vtrum. Que est autē similitudo iste? Stelle super alias stellas cui beata et glosa: Non enim videt p̄ naturā substatiue: quia illa eadem similitudo est in illa et in aliis. ¶ Itē figura istius stelle non cōuenit plus beatissima virgini quam figura altarii. Si enim ppter lucem maiorem alie quedam plū sunt luminose: et tunc potius diceret beatissima virgo lucifer quam stella maris. ¶ Item si dicatur ppter situum hoc non videt: quod ylatinga est illa et in cauda vise. Beatissima autem virgo non est vltia neque in cauda. Itē non ppter motu: quia mouetur cū firmamento sicut aliae stelle. et sic non videt quod sit aliqua p̄petratrix stelle huius super alias cui beatissima virgo ppter quam debet non minari noise stelle maris plus quam nomine alterius stelle. ¶ Item si dicatur quod ppter effectum: quia dirigit nautigates: hoc iterum commune est omnibus stellis et luna et alijs planetis. ¶ Item si dicatur quod sicut ista stella dirigit nautas claritate sue lucis: ita beatissima virgo totū mundū luce sue couerstationis. et sic dicitur stella maris rōne exemplaritatis: tunc queritur utrum hoc sibi soli co-

Quod sit stella maris

veniat; vel hoc habeat p̄ prius legio. Et viii
def q̄ nō: q̄ dictū fuit moysi. Inspicer fac
hī exemplar qd̄ tibi in monte mostratus
est. Qd̄ quasi exponēs b̄tis Diony. dicit.
Q̄ hierarchia humana p̄ exēplaritatē de/
scedit a celesti. Et apocal. xxij. Vidi cuncta
rem sanctā hierarchi nouā descendētē de ce/
losḡ videt q̄ rō vniuersalis exēplaritatē sit
in ecclesia trūphāte respectu militātis et
sic ab illa exēmplaritatē nō dicet beatissi/
ma ḥgo stella maris. Itē p̄. In capite li/
brai scripti est tē glo. Ego sum liber hūani
generis. Itē ois xpi actio est nostra iſtru/
ctio: qui dicit Job. viij. Ego sum lux mūdi
ergo ipse potius dicit stella maris. Item
sacra scriptura sufficiētē ostendit oia pieula
vitāda t̄ oia copēdia nauigādi ad portū
prie. Un̄ p̄. cxvij. Lucerna pedib⁹ meis
verbū tuū t̄ lumē semitis meis: q̄ illa p̄p̄
cas a qua beatissima ḥgo dicit stella ma/
ris: erā cōuenit scripture. Item cuius beat/
atissima ḥgo data sit nobis in exemplum
innocētē. Maria aut̄ magdalena dicatur
stella maris in exēpli p̄nē illis qui sunt i
nausfragio p̄stituti. videt potius q̄ sancta
maria magdalena dicas stella maris. Itē
qui ad iusticā eruditū mōtos: quasi stelle
in p̄petuas eritatis: ergo videt q̄ hec p̄p̄
petras p̄ueniat oib⁹ doctorib⁹. Item
querit iuxta hoc. vtrū hec p̄petras p̄ueniat
beatissima ḥgini b̄m statu vie. Et videt q̄
nō: quia in illo statu fuit abscondita vel oc/
culata. Si aut̄ b̄m statu patriētū potius
diceref stella celi. Item cū nō tñi viā ofē
dat: sed etiā trānsuehat potius deberet dici
nauis maris: q̄ stella maris. Item q̄r̄f
quare ab hac p̄petrate nome accepit cui ha/
buerit nobiliorē respectu dei: et respectu
nostrī. Quā aut̄ beatissimā ḥgo p̄petras
caſtella maris sic probaf. Una est p̄p̄
ras illi: stelle q̄ est sita in summō poli re/
spectu oīus: t̄ beatissima ḥgo est superēma
b̄m sanctor̄: ergo ip̄a cōuenit partiz/
cipat nōmen illius. Item vt dicit ex aſtenes
de arthos mōnore. q̄ in primo libe caude
stella ē vna in ūma q̄ polus appellat: per
quē locū mūndus ip̄e existimat ḥsari. nulli
sunt pure creature videt potius conuenire
mūndū circa ip̄m versari q̄ glosse regine
celi t̄ mūdi: etgo ip̄a est stella maris. Itē
ista stella numerū implet septenariū: q̄ est
venerab̄l̄a ḥgines: quia vt dicit ad hoc
Oēs numeri infra decadē vel generat̄ vel
generat̄ preter septenariū. Et cui magis
hoc p̄p̄ illi q̄ nec b̄m naturas genuit
nec genita fuit. Item illa est stella sup̄ma
et ultima in cauda. t̄ qd̄ est hec nisi illa q̄
est sup̄ma dignitate: ultima humilitate
Item ferrū attrahit. t̄ beatissima ḥgo p̄
instans sibi naturāl̄ misericordia p̄tores
ad celū trahit. Item nautas dirigit. t̄ bea/
tissima ḥgo oēs naufragētē vniuersalē
ad portū salutis trānsmitit. Item sita est
circa aquilonē. t̄ beatissima ḥgo sc̄p̄ versa
est ad peccatorē. Ex his patet q̄ mōste sunt
stelle b̄ui p̄petates soli beatissime ḥgini
approbabiles: ppter quas b̄m modū trās/
sumptiois beatissima ḥgo dicit stella maris.
t̄ quedā illarū illi soli p̄ueniunt: quibus
r̄ident alie p̄petates p̄portionabiles in bē
ḡgine. ppter quā cōuenientia ip̄a sola p̄p̄
dicit stella maris. Si aut̄ q̄ sint ille p̄p̄re/
tes querit in quib⁹ est sitūto. Dicit̄ illi
illa stella est p̄sidērare substātiā glātētē;
stūtū: stūtū: effectū. Substātia est celestis
incorruptibilis: origo lucis. beatissima ḥgo
est celestis p̄ueratione: incorrupta corpe:
origo lucis generatioē. Qualitatē superior
clarior: vtilior. Et sic beatissima ḥgo ē om
ib⁹ superiorē dignitatē: clarior ḥginitatē:
vtilior fecunditatē. Situ ē sup̄ma i cauda
vltia. t. b. ḥgo ē sita i sup̄mo poli i dei dile
ctionē. Stat̄ stelle ē q̄ sit sine motu: sine occa
ſu: sine errore. Et beatissima ḥgo fuit sine mo
tu inconstātē: sine accidētē: sine errō
re ignō: atē. Effectū triplex ferrū attrahit
luce tribuit: nautas dirigit. Sic beatissima ḥgo
attrahit p̄tōres: illuminat penitētē: diri
git innocētē. Item sic attrahit a culpas: illa
minat in iusticia: dirigit ad gloriam. vt sic.
Attrahit incipētēs: illuminat p̄ficiētēs:
dirigit p̄fecētēs: p̄fecūtēs. Item nota q̄
dōs beatissime ḥgini opus recreatiōis b̄m
gen⁹: quattuor causarū coīcant. Causa esti
ciens nře regēnē: b̄is post deū t̄ sub beo
et cū deo ip̄a fuit: q̄ ip̄a illū nobis genuit
qui nos oēs regenerauit t̄ vt ip̄m gignes
ret suis x̄tūtib⁹ de cōgruo p̄meruit. Item
causa materialis: q̄ sp̄ūlētūs de purissi/
mis eius carnib⁹ t̄ sanguinib⁹: ipsius con
ſensu mediate carnē lūmp̄t qd̄ in corpus
transformauit: p̄ quod redemptio nostra
facta fuit. Item causa finalis fuit quia totā
opus i redēptionis post deū in ipsius glās

Quod maria dicitur porta celi.

L

et honorē ordinatum fuit. Unde Apoca. xxiij. Centes et oes sancti mittunt coros nra suas ante pedes agni recognoscentes te oes coronatos illa huiuslitate & humanitate quaz accepit de hogine: et ipa est mulier illa q̄ habet coronā stellarū duodeci. i. ouiz sanctoꝝ q̄ ipa dicit ea causam finalē recreatis. Ite cā formalis est ipa recreatio: q̄ oib⁹ luce sue deiformissime cōversatiōis sunt speculū & exemplū reverentias a tenebris & directionis & pueris at contutis pīne lucis. Et ppter hoc rōne vnuersitas q̄ modū exēpli directionis & reductiōis dr̄go clarissima stella maris. Cōuenit autē istud pūilegium beatissime hogini in statu parte: sed rōne status yie sicut stella ī celo oes dirigit nauigates in pelago. Unde nō dicit nautis maris rōne istius ppteris. Nauti enī fluctuꝝ cōqualisat & nō dirigit: sed dirigit. Scriptura quoq̄ non conuenit ista appellatio. Scriptura em̄ dirigit: stellā la beatissima hogo dirigit p exēpla. Ite deus vel xp̄us nō dicit stella maris: q̄a est fons totū lucis. Uel magdalena non dicit stella maris: q̄ nō dirigit oes. Is̄ tñi penitentes. & talis ipa dirigit q̄ enī ipsa dirigit. Sed stella nautū dirigit: & a nauti nō dirigit. Et beatissima hogo oes dirigit & a nullo dirigit. magdalea illuminat p oga ad pñas et nō p opera innocētie: & per opera nō di co penitentie: sed penitentie. sicut enī nocens et fecit opera penitentie. Item ali⁹ illuminabant tñ viduis: ali⁹ coniugatis: ali⁹ tñ hoginib⁹: sed beatissima hogo illuminabat oib⁹ simul viduis coniugat & hoginib⁹ Ex his p̄ q̄ pūilegium est br̄tissime virginis marie: q̄ ipsa est stella maris.

Cor dicit porta celi. Cap. clxxv.

Estat nūc videre de pūilegio illo r̄ fm q̄ dicit porta celi. **C**ontra qd̄ se obycit. Edificiū nō est pfectum sine porta: sed anteꝝ br̄tissima hogo fieret celi habuit portā: ergo ipa nō est porta celi. Ite porta nō intrat sed per portam ali⁹ intrat: sed br̄tissima hogo celos penetravit: q̄ ipsa nō ē porta. **I**te querit qualis nos importet. Si p exēplū vel naufragium: sic q̄ib⁹ letis ē porta celi. Si per mentis sic cruci xp̄i ē porta: q̄a passio apuit nob̄ celis. Item dñs Job. x. Ego sum hostiū: ergo nō dñs. Ite Ezech. xl. & Apo. xxi. Jobes vidit

xij. portas: ergo nō dñs ē tñi porta. Ite p̄ metia portarū in celis: q̄ est porta celi. Yies Ben. xxvii. Jacob dixit. Non est q̄ alius nisi dom' dei & porta celi. Ite si vis igrēdi ad virū: sua mādata. q̄ obseruatia mandat orz ē porta. **C**ontra. ppteris porte ē in portare & exportare. sed nec pñia nec man data exportat q̄ importat tñi: sed beatissima hogo & cōgrediente exportauit: t̄ igrēsuros importat: q̄ ipsa ē ppteris porta. Ite christus importat & nō exportat. Ite porta pot est ī ostio. Ite in tēplo fuerūt duo ostia que simili apenebant & simul claudebant. q̄ et in celo dñs & beatissima hogo. Ite Augu. Ista fides sana ē: q̄ credim⁹ nullū hoīem hue maioris sine minoris etatis liberari a cōtagio mortis & obligatione peti q̄ p̄ma natura contrahit nisi p̄ ym̄ dei & homines mediatorē iſum xp̄m. Item idex. Eadem fides que nos saluat iustos: saluos faciebat antiquos. Ite Gregor⁹ sup Ezechielē dicit q̄ qui p̄cibant & qui sequebant clas mabat osanna: quia oes electi q̄ in iudea esse poterāt vel nūc sunt in ecclesia ī me diazōte dei & hoīum crediderūt et creditūt. Ex his patr̄ q̄ fides mediatoris ē que ins trōducit credentes & ī illum mediatorē implicite vel explicite oportebat credi ipm̄ natūrā hogine. & ille est p̄imus articul⁹ de hiūismodi mediatore. & sic fides incarna⁹ t̄ denigrine īiquanti de hogine oes portat ī celos. ergo ipsa proprie est porta celi. **C**ontra hoc querit qualis differat porta celi & fenestra celi. & qualis beatissima virgo dicatur vtrūq;. Ad hoc dicim⁹ q̄ beatissima hogo ppteris dicit porta celi: quia per ipam exiuit quicq̄ vñq̄ gratie creatū vel increātū ī hunc mundū venit. Uniuersus enī bonorū inater est & mater gratie & matris misericordie: & etiā ipsa sapientia ī crea ta tanq̄ aqueductus exiuit ab ipsa et venit ī mundū. Item per ipam intravit quicq̄ vñq̄ boni de celis ī terrā descendit & econverso. Unde dicit fili⁹ Sap. vii. Uenerit mihi oīna bona pariter cum illa. Unde ipa est porta templi speciosa q̄ filio dei exiunti per ipam sui clausa. Ufī Ezechiel. xlviij. Porta hec clausa erit: pñceps ingredit p̄ ipam. Nec porta oīb⁹ intrare volētibus ē p̄ua. Unde ipa ē porta que ex omni parte inīdi tria genera hoīū vñdinas cōiugatas virginēs apparet & importat,

De cōicatione passionis

Est aut̄ no solū porta in portādo homies: dñs matrē suā: si aut̄ fidelis: ergo habuit fidē t compassionē. Item Marc. xiiij. Adolescentes sequebat eū amictus sydone cedens penetrauit celū: lux illuminās ce lum t mundū. Ex his patet quasr glorioſa virgo est porta t fenestra celī.

De coicatione passionis. La. clxxvii.

Ost̄ hec querit de pūilegio quod p̄ est coicatio passionis. Et videtur p̄mo q̄ nō fuerit ei passio cōmuni cata p̄ illud. Esaie. Ixij. T̄ocular calcani solus t̄. Glo. T̄omēt̄ solus. Item glo. Judicij. xvi. Solus Sāson p̄cīs crīb̄. Nec angel̄: nec archāgelus: nec quilibet celestis sp̄us: deniq̄ h̄anī generis nullus vel gēnīs: vel iude: solus pugnat t supe rari: ergo nulli est passio cōmunicata. Itēz alii oēs sunt in statu saluandō t redime do: ipse solus saluator̄ t redēptor̄: sed ad redēptorē tm̄ p̄tine t passio: ergo ipse solus fuit passus. Item in imolatiōe Isaae et in omnibus alijs figuris passionis nūsq̄ figuraſ sub participatiōe plurimū ergo t in figuraſ tm̄ debet esse ynius passus p̄ om̄ib⁹. Item ps. Singulariter sum ego donec trāfeaz̄. Et sic videt q̄ cōmunicatio passionis nō sit pūilegium beatissim⁹ yrḡnis: ergo nō fuit passio cōmunicata alicui creature. Ecōtrario videt q̄ nō possit esse pūilegium ea q̄ plurib⁹ t nō ipsi soli fuit cōmunicat. Qd̄ pbatur p̄ illud Job xix. Pelli mee consumptis carnibus adhe sit os meū. Blosa Gregorij. In oſe fortitudine in carne corporis infirmitas designiat̄. Per os xp̄us: per carnē discipuli designiat̄: qui tempē passiōis infirmit̄ repuerūt̄. Per pellel̄ que exterior est carne: femine sancte designiant̄: que exteriorib⁹ dñs mini sterijs seruerūt̄. Quasi ergo consumptis carnibus os dñi pelli sue adhesit: quia for titudo eius fugietib⁹: t̄a discipulis iuxta se mulieres iuenit: ergo nō soli yrḡni tem porē passionis cōmunicata est passio vel fides etiā passionis. Item Job. xix. Stabant iuxta crūce iefu maria mater et foror matris t̄. ergo ipsa non fuit ola consors passionis t̄. Item in cruce dixit infi. Ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mar̄ tua. Qualiter ibi b̄tūs iohānes honoraret tāto pūilegio vt filius yrḡinis daref̄: vt sibi mar̄ dei cōmiteteret̄: si non suisser fidelis fuis t̄ prudens cui cōmisi

dio cuius amore etiā absens corpe serua uit in mentes charitas nō est sine fide: ergo iohānes habuit charitatē cū compaſſione. Item lazarus nup fuit suscitatus in anima t̄ in corpore: t̄ multayt dicit Chrysostom⁹ de penis infernalib⁹ narrant̄. Qualiter ḡ opinabile est q̄ tam cito cecidit a fide. Item lattro in cruce p̄ verā penitentia placuit deo: sed sine fide ipossibile est placere deo: ergo habuit fidē t̄ cō passionē: ergo nō est hoc pūilegium domine qđ potest etiā latroni cōuenire. Item He lias t̄ enoch qui locuti fuerāt̄ cuž domino in trāfigur atione habuerūt̄ etiā fidez in carnatione t̄ passionis. Item Johannes baptista in lymbō habuit fidem. Item multi absentes quib⁹ dñs predicatorat̄ vt ille de quo ip̄o dicit Matthēi. viij. c. Non inueni tantā fidem in israel et multi alij. Item glo. sup illud Marc. xiiij. Et ces pit flere. Egredit̄ foras vt culpā negatiōnis liberius lauet fletib⁹. Item Cornelius fidē habuit t̄ presens nō fuit. Et videt ex his q̄ multi tempore passionis habuerunt fidem: t̄ p̄ consequēs cōpassione: t̄ sic non potest ponī pūilegium fides compassionis vel cōmunicatio passionis. Sed contra si de eo quod magis videt inesse t̄ nō inest: nec de quo min⁹: sed maxime videbat de mulieribus q̄ h̄abuerūt̄ fidē passionis: vt patet. s. per glo. Gregorij. t̄ inter mulieres maxime videbat de magdalena: sed illa nō habuit fidem: tūc ergo nec aliqua olarū. Minor pater Job. xx. Venit maria magdalena ad monumentū cū adhuc te nebe essent. Chrysostomus. Quia adhuc fuit in tenebris infidelitat̄. Item mulier quid ploras. glo. Non lachrymas nudas: sed fidem quero. Bone lachryme si iesum agnoscas. Et infra. Noli me rāgere: nō dū em̄ ascendit̄ ad patrē meū. glo. Nō q̄ nollet tangi nisi cu accedat̄: cum etiā mulieres et alij in terra tetigisse legant̄ t̄ nō sedentē in celo. Vult̄ ḡ spūaliter tangi. t̄ sic credi vt sit equalis patri. Et q̄ ista adhuc carinaliter in eū credebat quē sicut hominem

De cōicatione passionis

LI

lebat. audit noli me tangere. si sic in me iuxta crucē nō ut dolore filij consideraret; credere; quia nōdum in corde tuo ascendi ad patrem meū. i. nōdum creditis equalē pātri. tūc tanges me in patre dei credis. Item quē mortuū queris: viuētē tāgere nō mereris. Ex his patet q̄ magdalena de qua minime videbatur; in passione domini discedidit et cecidit. ergo oēs alij. Itē Albatib. xxvij. Omnes vos scandalū patiesmini in hac nocte. glo. Predicit qđ passus si fuit nec post euentū defterēt; sed per p̄ intentiā liberat. Item infra. Relicto eo oēs fugierūt. Item petrus q̄ exp̄ressissime fidē p̄testatus fuit tēt negauit ergo multo fortius alij. Item Albatib. xiiij. q̄ adolescentes amicr̄ syndone tēt. glo. q̄ potest intelligi Iohānes fuisse. q̄ et Iohānes fugit. Item Job. xx. Lurrebat duoshūl tēt. Et infra. Zine ġ introuit et ille discipul⁹ qui veniebat p̄is ad monumentū et vidit et creditit et sic patet q̄ iohānes non p̄is creditit. Itē de mulierib⁹ Bernardus. Sic vos ō bone mulieres cui nā quoq̄ excubias exhibuitis cui aromata cōparatis vnguēta pārafas. Si sciretis quātū sit q̄q̄ sit inter mortuos liber mortuū iste quē vos tāgere vultus; vos fecistis posceret ab eo portius vos vngi. Nempe iste est quē vñxit de oleo leticie p̄ic cōsoribus suis. Beate eritis si gloriari poteritis reverētēs et dicere q̄ de plenitudine eius accepim⁹. Eniuero factu est ita. Nā vñcte remeat q̄ yngere venerat missa ab angelo. glo. Opus faciūt euāgeliūt facte apostoloz ad annūciādā manē misericordiā dñi. Ex his patet q̄ mulieres oēs in passione discediderāt. Item q̄ beatissima vñgo sola in fide p̄manerit temp̄ passionis videt posse subtīlē iuēniūt. Iса. xlui. Quām dicit. Tocular calciūt solus. et de gētib⁹ nō est vir mecum. Si enī voluisset oēs hoies excludere sufficiet dicere. calcavi solus. et sic superfluiūt esset dicere de gētib⁹ nō est vir mecum. Item sic portius dixisset de gētib⁹ null⁹ est mecum. quādō nō tñ viros exclusit. constat q̄ alij quā feminā reliquit quā non exclusit; que tocular passiois fecit sustinuit et calcavit.

CItē magis videbat de mulierib⁹ q̄ de viris q̄ secū calcarēt; quia ille stabat iuxta crucē. ergo si noluit oēs excludere: potius debuisset illas exp̄lisse q̄bus videbatur q̄ iesse magis. Itē addit Ambroſi⁹. Stabat

id est passionem communicauit.

Ceteri in passione habuit summi gaudiūt et dolorez. ca. clxxxvij.

Elerit iuxta hoc an sicut dominus in passione simili habuit summus

Utrū i passiōe hūit sūmū gaudiū t dolore.

gaudiū t sumim̄ dolorē: ita beatissimayirgo
simul habuerit ytrunc̄. Et videf q̄ sic. In
ip̄o em̄ fuit ytrunc̄. Si em̄ cōicaseret matr̄
alterū tñ nō fuisset equī consortiuz. Itēz
dolor nō est m̄citorū fine delectiōe. Apls
5. Coz. xii. Si tradidero corpus meuz ita
ut ardeat. charitatē aut non habeam: nihil
mibi pdest. sed impossibile ē delectionē eē
fine delectationē: ḡ simul habuit dolore et
delectationē: ḡ et sumim̄ dolore habere po
tuit q̄ summa delectatiōe. Itēz q̄ ibi fuit
sumim̄ dolor. pbat. Om̄nis dolor ē et amor
se. amor aut̄ triplex ē. sc̄z naturalis: acq̄s̄it⁹
t̄ gratiū. Naturalis in sumo fuit ibi: q̄a
quāto natura nobilior tāto nobiliores h̄z
affectiones t opationes: fed ip̄a habuit sum
me nobilē amorē naturalē. q̄ acq̄s̄itū in
summo. Dēs em̄ cause accidētales q̄ indu
cunt matr̄ ad diligendū filiū suū hic fue
rūt in sumo. Num q̄ em̄ filius alius matr̄
sua tātū dilexit et tātū honorauit vel tantu
dedit vel ip̄o sustinuit: et sic de singul̄ cau
sis accidētalib⁹ delectationis: ergo amor ibi
acq̄s̄it⁹ in sumo fuit. Item gratiūtus ibi
in sumo fuit: nūc̄ alia m̄ v̄l alia crea
tura tāta charitatē habuit. yt. s. patuit.
Et sic beatissima h̄go ad filiū suū in sumo
habuit amorē naturalē acq̄s̄itū t gratiū
tū: ḡ si isti tres habit̄ amoris siml̄ eliciat
vnū motū amoris in summo illa erit inten
fissima delectio t̄ dolore illi rīdens erit dor
lo in sumo. Sed tā naturalis q̄ acq̄s̄ita t
q̄ infusa delectio respectu illī ita ē intēsa
sicut respectu vite delectatio: ḡ naturalis
acq̄s̄it⁹ t̄ infusa amor diliget vite ī dile
cto. ḡ t̄ de morte dilecti dolet in summo: ḡ
tā beatissima h̄go respectu filiū sui habue
rit om̄nifaria delectio in summo: pstat q̄
de morte ipsius habuit om̄nifaria dolorē in
summo. Itē q̄ fuerit ibi gaudiū fuit
delectatio in summo. sic pbatur. Delectio
gaudet de bono dilecti: t̄ de maiori bono
dilecti magis gaudet: ḡ de bono dilecti in
summo: gaudiū in summo. Sed si charitas est
dilectio dei t̄ p̄ximi: charitas in sumo gau
det in summo. Sed sumim̄ honor dei t̄ p̄xi
mi utilitas fuit in passiōe t̄ p̄ passiones in
summo: et beatissima h̄go huit charitatē in sū
mo: ḡ tūc gaudebat in summo: ḡ s̄l̄ huit dol
re t̄ gaudiū in summo. Itē ex delectione ē
cōpassio: q̄ ybi impropotionabilis: ita delectio
ibi impropotionabilis cōpassio: ergo ybi

videf dilectio in summo t̄ cōpassio in sum
mo. Itē matius est gaudiū angeloz qđ
habet de viuis p̄toris cōversatione q̄ aliquod
gaudiū huius vite: ḡ ex equali vel maiori
charitatē ip̄opportionabilis erit mai⁹ gau
diū de oīz p̄toris cōversatione q̄ aliquod
gaudiū huius vite. Itē ageli de passiōe
dñi habuerunt delectationē t̄ nō copassione
aliqui mali cōpassione t̄ nō delectationē.
ergo ip̄a debuit ytrunc̄ habere. Itē b̄tā
h̄go coicauit recreationis: sed recreatio fuit
p̄ passionem ergo t̄ passio fuit ei cōcata.
Item Bern. Longe cā plus q̄ matr̄ cen
semus tē. yt. s. Contra hoc obij̄c̄t in
hunc modū. Sūmūs dolor t̄ summū gau
diū opponunt: ḡ nō sunt simili in eodem.
Si dicat q̄ dolor de morte filiū t̄ gaudiū
de salute generis h̄uani nō opponunt. Tūc
ad hoc obij̄c̄t q̄ mor̄ maiores impediunt
minores: ergo videf impossibile q̄ quādo
aīa tota quasi ab sorbē dolore: tūc in sumo
tripudiet t̄ exultet in amore t̄ delectationē.
Itē in dolore aīa cōvertit super malūz
inquantū malū: in gaudiū super bonū in
quantū bonū. Sed impossibile est animas
duerti fili⁹ sup̄ diuera tāc̄ terminos: ergo
impossible est aīam fili⁹ gaudere t̄ dolere.
De gaudijs btissime h̄go q̄ habuit in
passiōe t̄ de coparatione eoz. Ea. cœvij.
S̄t̄p̄. pbat̄ est q̄ beatissima h̄go
summū gaudiū habuit in passiōne
filiū. querit de coparatione huius
gaudiū qđ habuit in passiōne ad alia gau
dia sua: quādo. s. maximū habuit gaudiū.
C̄t̄p̄ p̄mo q̄ in filiū conceptione ac sus
rōne. E. bono est gaudiū. Job. iii. Quasi
effodiētes thesauruz: gaudiētq̄ vehemēter
cū inuenierint sepulchrum: ergo ex summo bo
no summū gaudiū. Sed in p̄ceptione acce
pit summū gaudiū. cū em̄ deus pater filiū
sui dedit quo nō cū illo om̄nia nobis dona
vit: ergo tunc summū gaudiū habuit. Itē
tunc tñ legī cantassi cantici erulatiois
Luce p̄mo. Ad agnificat aīa mea dñm tē.
ergo tūc maxime videf gaudiū fuisse. Item
ablatiō y est causa leticie. sed tūc yt dictū
est. s. ablatiō fuit ei offe ye. ḡ tunc summū
habuit causam leticie. Itē nouitas ē causa
gaudiū. Luce. xv. Sili tu semp meuz es tē.
Epulari tē. ergo videf a fili⁹ q̄ beatissima
h̄go in nouitate p̄ceptionis maximū esse
cū gaudiū huit. Itē tūc cū sumo cōseribili.

dono accepit causaz t meriti adiosa dona
necessario conferenda; qd tunc summa habuit
causam gaudi; qd t summi effectu gau dij.
Ecousi so aut videtur qd in natuitate filii
maius habuit gaudi hac ratione. Si natui-
tas vel generatio fuerit pfectio; erit causa
pfectioris t plenioris gaudi; sed pfectioz
plenior est natuitatis et gratia ex vtero qd
in vtero; qd pfectio plenior; t maius fuit gau-
diu natuitatis qd pceptiois. Itē illa die dis-
xit angelus Lui.ii. Euāgelio vobis gaudiū
magnum; qd natus est nobis hodie saluator
Si qd natuitatis saluatoris cā est gaudiū; qd
illi qui habet impropotionabilis ppn; qd
comparationē ad saluatorē qd ees alii erit
impropotionabilis maior cā gaudiū. Hic aut
est mī saluatoris; qd illa die summi habuit
gaudiū. Item Job.xvii. Adlitorum cum parit
tristitia habet; qd venit hora eius. cū autē
peperit puerū tā nō meminit pīsre ppter
gaudiū; qd natū est homo in mundū. Item
de iohanne Lui.ii. Et multi in natuitate eiū
gaudebūt; qd maius videt gaudiū primere
ad natuitatē qd ad pceptionē. Itē in pce-
ptione ipam delectationē tm̄ videbat yisu
intellectuali. in natuitate ho t sensuali et
intellectuali; qd tunc tm̄ reficiebat intellec-
tus. nunc aut intellectus t sensus; ergo tūc
tm̄ gaudiū fuit. nūc aut leticia t exultatio
qd maius gaudiū. Itē simili fuit gau-
dio patrie yboculus corporis reficit in dñi
humanitate; t oculū cordis in ipsius dui-
nitate. Sed melior est honorabilitio similitud-
est melior t honorabilitio; qd nobilis fuit gau-
diū natuitatis qd pceptiois. Item bonū
additū bonū maius facit bonū; ergo mag-
delectionē; qd maiorē delectationē; sed pce-
ptio est bonū; partus est bonū; ergo bonū
duplicatiū duplicat delectationē; qd gaudiū
quod fuit in pceptione; duplicatiū fuit in na-
tuitate. Itē pīs gaudebat se virginem
pceptisse; post gaudebat se virginē cocepisse.
t virginē peperisse; t virginē lactare; qd modo
maximiū habuit gaudiū. Ecotra autē videt
qd maius habuit gaudiū in filii passione;
quia vīdictū est. s. ipa nunq; de aliq; gau-
diā fuit tantū quantia de honore dei t salute
proximi. sed vtrūq; fuit in passione in summo
qd tūc habuit gaudiū in summo. Itē charitas
gaudet de bono dilecti. T riplex aut est bo-
nu. honestas; yile; t delectabile; t quodlibet
utōz in passione dñi; respectu sui fuit in su-

mo. Unde ipē appellat passionē suā claris-
tate dicens Job.xvij. Clarifica me pater;
ppter honore; s. quē summi habuit p pas-
sionē; ppter quā deus exaltavit illū; t des-
dir illi nomē qd est sup omniū nomen. Ap-
pellat etiā eā cibū t potū ppter delectatio-
ne quā in summo effectu tunc hūt. Nuq;
enī i aliq; creato tantū delectat; fuit quātu
in redēptione generis hūani p passionez.
Appellat etiā eā donū dices. Lalice quem
dedit mihi pater ppter suū lucrum; quod
mediatae passione acquisuit; p quā omnia ad
se traxit. Sic qd quodlibet gen'boni ipsius
dilecti in passione fuit in summo; ergo et i
diligēte; tūc summa fuit delectatio. Itē mos-
tū affectus t gnatū delectationis non
est nisi bonū. bonū autē aliud creatu; aliud
increatu; qd vtrūq; in summo mouebat af-
fectū recte dispositū; vtrūq; causabat deles-
cationē in summo. Bonū autē increatum
sem̄ ē i summo in se; s nō semp i summo
ostēone t exhibitiōe. ipso testātē cum ait
Job.xv. Adlitorū hac dilectionē nemo hū-
tē. Itē summi effec; boni est redēptio ge-
neris hūani; qd summi bonū increatum. t
summi bonū creatu; i passiōe sī mouebat
affectū bēstīne hūgis optime dispositū; qd
tūc hūt sumū gaudiū. Itē in pceptione
fuit mī dei t hois i vtero; i natuitate fuit
mī dei t hois in passiōe ho fecit fuit māt
oīus hoīus; qd tūc mīstiplicatur gaudiū hūt
gaudiū. Itē finis melior t nobilior est his
qd sunt ad fine; qd finippinqua ē mēlior
nobili; est. s. pceptio est; pppter natuitatem;
natuitatis pppter passione; passio pppter redē-
ptionē; qd passio fini ppniquior; qd melior; qd
mai; delectamentū; qd tūc maius gaudiū.
Qd ast in resurrectione filii maximū habuit
gaudiū yīde qd fini effec; delectōis est flere
cū flere; t gaudere cū gaudete. iuxta illud
Job.xvij. Si diligere; me; gaudere; vtq; tē.
Sed dñs summi habuit gaudiū in re-
surretiōe quādo gaudebat aīa cū corpore
et deitate; qd t dñia nostra debuit tunc gau-
dere in summo. Itē apls Ro.iiij. Qd mor-
tuus est pppter delicta mīa t resurrexit pppter
iustificationē nostrā. ergo t ex parte nos-

De gaudīs q̄ hūt i passiōe t de cōpatiōe.

strī resurrectio propinquior fuit fini, ergo
mai: cā gaudi: Itē tunc specialiter etiā
vtitur hac exultatione, hec est dies quā fez
cit domin⁹ exultem⁹ et letem⁹ in ea. Itē
in festo illo plus cārat ecclesia alleluia q̄
in alio festo, ergo videt q̄ catus illius festi
maxime sit cā gaudi: Itē resurrectio xp̄i
est cā et exemplar illius vite in qua summa
est exultatio, ergo illud festi propinquissi-
mum est summo gaudio, ergo tunc d̄s esse
in hacten summū gaudi: Item beata
virgo plus dilexit filium q̄ totum mūndū,
ergo plus gauis fuit de bono filii q̄ toti⁹
mundi. Sed bonum mūndi et pena xp̄i fuit
in passione, bonū autem xp̄i, scilicet libera-
tio ab omni pena fuit in resurrectione, er-
go plus fuit gauis de resurrectione q̄ de
passione. Item aūt q̄ maximū gau-
dium habuit in ascensione christi. Tūc enī
filius dei primo videt habuisse festū perfe-
ctū et gaudiū tunc eum, primo in reporta-
tione in humeris suis cōvocat amicos dis-
cens. Congratulamini et cogaudete mihi.
Luc. xv. 7. Item tunc pater primo filio
prodigo fecit festū cū amicis suis. luc. xv.
Item tūc primo rediit de exilio in palas-
tium. Item tunc primo ianuā aperta est ho-
mo in introductus. Item tūc primo redem-
ptio cōplēta est, t̄ ruina iā in parte restau-
rata ē. Item tūc pio maxim⁹ honor filio
et matr exhibet⁹ est quādo caro sua super
angelos exaltata ē. Item tūc primo q̄tū
ad manifestationē datu est ei nomē qđ est
sup̄ oē nomē. Cum igitur in ascensione fuerit
cōpletissim⁹ effect⁹ boni, q̄pmquissimus
fui, videt q̄tū maximū gaudiū habue-
rit beatissima ḥgo. Adhuc aut̄ videt magi-
bis oib⁹ q̄ habuit maximū gaudiū i sui
ip̄is assumptioe; tūc enim pfecte habuit
gaudiū fruitione; ante nō. Item illud
gaudiū nulla compatit⁹ secū tristitia⁹ vel
penā sicut oia p̄dicta; ergo videt mai⁹ oib⁹
bus illis. Item illud bñm statū patrie:
alia bñm statū vie. Caminus eius i h̄ierib⁹ t
ignis eīn syon. Esa. xxix. Item mai⁹ est
esse beatū q̄ ec̄ matrē dei si alterū separa-
ret ab a Iteo: q̄ beatissima ḥgo mai⁹ acce-
pit in suā assumptioe gaudiū q̄ in filij na-
tiuitate: q̄ mains gaudiū hūt tūc q̄ ate.
Cōtra hec oia. Et p̄mo dñe gaudiū oce-
ptionis obiectif. in hūc modū: quo dato dñe
reliqui⁹ t̄ uō cōvertit: mai⁹ ē illo. S̄z dato

q̄ sit m̄ dei dñe beatitudo fruitionis t non
ec̄otriā: q̄ gaudiū oceptionis maius est
gaudio fruitionis: q̄ cā mai⁹ oib⁹ alio: quia
q̄cād ē mai⁹ maiore mai⁹ ē minore. Ad
hec soluēda dicim⁹ q̄ h̄ p̄ulegium quod d̄
cōcātio passiōis duo ip̄otat. s. fidē crucis
fixi dei t hois. t p̄ se passiōe ex cōpassiōe
partiē. Et fuit q̄druplex diversitas respe-
ctu dñice passiōis. Quidā nec hēbat fidez
nec cōpassiōe sicut infideles insultantes
blasphemantes: t iludētes: t demōes. Qui
dā copassionē sed nō fidē: vt apli t mulies-
res ille qb⁹ dictū ē Lu. xxiii. Sile hieris
nolite flere sup̄ me t̄. Quidā fidē sine co-
gnitionē: s̄z copassionē vt agāt: t alij extra
statū vie positivt latro q̄ fidē t n̄ copassio-
ne p̄ se. t h̄ circūdatus p̄pā passiōe. Sola
aut̄. b. ḥgo tunc hūt t fidē crucifixi dei et
hois. t p̄ se passiōe ex copassionē partiē.
Et sic sola fuit cui dñata fuit h̄ p̄ulegium. s.
cōcātio passiōis: cui filius vt dare posse
p̄mū voluit colcare meritū passiōis. t vt
ip̄am p̄ticipē faceret bñficiū redēptionis.
q̄ten⁹ sicut fuit adiutrix redēptoris p̄ com-
passiōne ita fieret m̄f q̄iū p̄ creationē. et
sicut tot⁹ mūnd⁹ obligat⁹ deo p̄ sua passiōne
ita t dñs oib⁹ p̄ copassionē. Cōtra hec
objecta p̄ objecta in dñi sunt soluta. Con-
cedim⁹ em⁹ q̄ sic dñs si h̄ hūt sumū gaudiū
t sumū dolorē. sic t dñia nra hūt si lūsumū
copassionē t p̄gulationē copassionē exīte i
nā sīl t in rōne vt nā. Aggratiōne autem
exīte in rōne vt rōne. Et intelligant bñbā
sic in mā dñice passiōis. Uel dicat q̄ sum
mū trustabili in tali gñe est accipe dñp̄sl.
Uno mō vt dñi sumē appetitū: t sic in-
fert sumū dolorē. Alio mō p̄nt ē vt t mes-
diū ad sumū delectabile. t sic infert sumū
gaudiū. t sic aia. b. ḥgis apphēdit morte⁹
filij vt sumē dñia appetitū. t sic sumū intu-
lit ei dolorē. Et apphēdit ēt vt mediu⁹ in re
dēptioe hūiani gnis. t sic cauit in ea sumā
delectationē. Et p̄nt hec si eē: q̄ ynum est
mā ad alterū vel bñm alterū modū via in
altētū t mediu⁹ in ip̄m. Quā aut̄ obiectur
de cōparatione gaudiō: sic rñdemus. Si
em̄ fiat cōparatio q̄ bñm posterū includit
in se p̄bs. sic nulla est queſtio. vt si querat
an ynum sit plura q̄ duovel duo q̄ tria. Na
tiuitas em̄ includit in se oceptionē: passiō
natiuitatē. t sic de alijs. t sic ordinat ad se
inuicem bñm sup̄additionē. t sic magnum

Quod super omnē creaturā exal. est. LIII

fuit gaudii conceptionis maius nativitas
tis: t adhuc maius passionis: t sic viterius
Si aut̄ fiat coparatio per oppositū t separa-
tionē: ita q̄ posterius accipiatur per se si-
ne intellectu prioris: t sic coparentur: sic di-
co q̄ gaudii quod habuit in conceptione
maius fuit oībus gaudiis vite: q̄ tūc
acceptit t maius boni t certitudine oīum
aliorū suo repose conferendorū. Et differunt
gaudia vite hoc modo. Gaudii nihil aliud
est q̄ delectatio in bono vel de bono. Est au-
te boni dei: boni sui: t boni proximi. In
resurrectione ergo ascensione est boni dei:
t sic etiā posset poni gaudii passionis sum-
mū quod habuit pro bono proximi. Siliter
autē gaudii conceptionis summū fuit q̄
oīa alia causaliter in se claudit. Gaudii au-
te in conceptione t gaudii in assumptione
se habet ut excedēria t excessia. Gaudii enī
conceptionis maius fuit causaliter: gaudi-
um assumptionis actualiter. In conceptione
enī maior fuit beatitatis offīcio: maior do-
ni collatio: maior delectationis exhibitiō:
t hec oīa causaliter. In assumptione fuit ma-
ior doni collatio: maior affectus exaltatio:
t deificatio: maior cū dilecto coniunctio: actu
alter. Et posset poni simile de istorū gaudio-
rum coparatione ut si aliquis haberet pignorū
pro centū marcis obligatiū: t aliquis daret
x. marcas ad pignoris solutionē faciēs ip-
si pignoratricia cautionē: q̄ tēporibus deter-
minatis daret sibi. x. ita q̄ qualibet tempo-
re duas: tūc secunda datio pīnquiūs t plū
disponet ad pignoris solutionē. q̄ primā:
tertia q̄ secunda: t sic usq; ad quintā que pi-
gnus soluit: t tamen pīna datio plus alijs
contulit dupliciter t q̄ plus datū fuit t q̄a
de alijs dādīs securū fecit. Siliter in propo-
sito. qñ dñs beatissime virginī ut mater dei
fieret in vtero tribuit tūc etiā tribuit q̄ de
ipsa x̄gine deus nascere: t passione sua hu-
manū genū redimeret: t tertia die resur-
geret: in celis ascenderet: t q̄ ipsaz in sum-
ma fruitionē in corpore t anima assumeret
securauit.

¶ Super omnē creaturā in quarta hie-
rarchia exaltata est. Cap. cxc.
¶ Tūmo q̄ritur de illo pīlegio qđ ē
super omnē creaturā in quarta hie-
rarchia exaltari. Et videt q̄ beatis
Anna virgo ultra tertīā hierarchiā in quar-
ta nō sit exaltata. Primo q̄ i parabola ybi

agitur de repatione generis humani Lu.
xv. df. ¶ Decima dragma est inūcta q̄ fues-
rat perdita: ḡ videt q̄ tm̄ in id fuit restitu-
to ex quo facta ē perdīto: sed tm̄ ex hierar-
chīis tribus fuit casus t pditio: ḡ tm̄ in il-
las erit redditus t restauratio tm̄ in illas
tres. ¶ Itē alia parabola dī in Judith in
figura dñe nostre Judith. xiii. Subuenisti
ruina ante cōspectū dñi: sed ruina tm̄ ex il-
listribus hierarchijs: ḡ subuentio t restau-
ratio tm̄ in illas tres. ¶ Itē alia pabola Lu
ce. xv. Qui habz centū oīes tc. glo. Hic es
pastor cuius vos cēstima ouis. Si cētes-
ma est de numero alia p. xc. t cōsortio: ḡ ho-
mo pertinet ad aliquē ordīne angelorum.
¶ Itē hierarchia humana ē sub angelica:
ḡ supēsums de humana ē sub infimo de an-
gelica: ḡ nullus hō est sup choros angelorū.
Ad idē facit q̄ ipse in passione permisit vt
dī Luc. xx. q̄ astigit angelus de celo cōfor-
tans eū. p̄ quod vt dicit Dionysius costat na-
turā humana angelice esse naturaliter sub-
iectā: sed sicut simpliciter ad simpliciter ita summiū
ad summiū: ḡ si angelus super hoīem: ḡ nul-
lus homo ē sup angelos. Itē Hen. ii. Regi-
quieunt dīs ab omni ope quē patrātarat.
sed tunc non fuit quarta hierarchia: ḡ nec
modo. Itē ecclesia cātat. Haudēt chori an-
gelorum cōsortes t cōcines mī. Si pīnes t
cōsortes: ḡ in eadē hierarchia. ¶ Itē hie-
rarchia ē sacer principiā: sed pīnceps ī ca-
dē ciuitate t regno cū suis subditis est: ḡ re-
gina angelorū est in eadē mansione cū ange-
lis. ¶ Itē Angu. Adīnum dubitē reptant
a carnis sensib⁹s homis mētem: etiā post
mortē ipa carne depurata videre dei: sicut
vident angeli. Et vult q̄ inferioris gradus
est cognitio hominis q̄ angelū: sed penes il-
lam cognitionem est ordo: ergo homī ē in-
ferioris ordinis q̄ angelus: ergo suprem⁹
ordo est sub supremo angelo. ¶ Item hie-
rarchia angelica descendit per exemplaritatem
a diuina: sī in diuina sunt tm̄ tres hierar-
chie: ḡ non erit quarta. ¶ Itē filius est in
hierarchia diuina: ergo si beatissima virgo
non est in una hierarchia angelica sola erit
in una: sed ybi tm̄ est ymagel unum ibi non
est ordo: ybi non est ordo ibi non est hierar-
chia: ergo non potest sola habere unam hie-
rarchiam. ¶ Item Dionysius dicit q̄ in
qualibet hierarchiā sunt prima t media
t ultima: ḡ ipa non erit in una hierarchia.

Quod super oēs creaturā exaltata est.

Istē ipa est mediū inter alias creaturas finis. Sed de te o virgo maria quid dicas tamen; h̄ mediū non h̄z mediū t vltimū; ḡ nō facit hierarchia p se. **C**etera Hieronymus t dēs sancti t ipa vniuersalit̄ m̄ eccl̄ia soleniter cantat; q̄ ipa est exaltata super choros angeloz. **I**nde sic. Om̄es chorū angeloz sunt de aliqua hierarchia; sed ipa exaltata est sup choros angeloz; ergo ipa ē super oēs hierarchias angeloz. **A**ndicere ut quicquid est in aliqua hierarchia est in aliquo cho-ro; ḡ quod non est in aliquo cho-ro nō est in aliqua hierarchia; h̄ quicquid est super oēs choros non est in aliquo choroz quicquid est sup choros nō est in aliqua hierarchia. **I**tem plus distat b̄ta h̄go a seraphinū dignitate t gloria q̄ seraphinū super cherubinū; ppter excellētia dignitas ordinatur super cherubinū seraphinū vno ordine; ḡ beatissima h̄go erit super seraphinū ad minus vno ordinēḡ super hierarchias angeloz. **I**ter ipoportionabiliter plus differt domina a seru q̄ seruus a filio; sed seraphinū sū h̄z ad cherubinū; vt būus ad seruū domina ad seraphinū ut regina sua et oīum angeloz; ḡ improportionabilit̄ plus est ipsa sup seraphinū q̄ seraphinū sup cherubinū; est in alio ordine sup ipsuz; sed seraphinū est supremūordo angeloz; ḡ ipa est sus per oēs hierarchias angeloz. **I**tem rex t regina ab eadē denominant dignitatē t regno ac pncipatu. Ab eodē em̄ regno dici tur rex francie t regina fracie t sic de aliis; ḡ ab eodē dicitur rex celoz t regina celoz. **S**uā dignitas regalis ipoportionabiliter ē super oēs dignitates angeloz t principatus; ḡ t dignitas principatus regne celoz est sup oēs choros angeloz. **I**te. iii. Reg. ii. Posit' est thronū matri regis iuxta thronū regis; sed cōstat q̄ thronū regis est ipoportionabiliter sup oēs choros angeloz; q̄ t thronus matris regis. **I**te ipsa ē regina ppter filii t dē regina a regno filii. Sed illud est increātū t eternū; ḡ ipsa ē regina a regno eterno. **I**te alii homines pos sunt peruenire ad seraphinū; nullus autē ad dignitatē vel statū bēfissimū vñigaz ergo ē super seraphinū. **I**te status glorie est elea-tus super statū innocentia in corporib; ergo t animabus; sed si homo stetisset alii quis sumptus fuisse ad seraphinū; ergo ali quis modo sup ipso debet eleuari. **A**d idem sunt sanctorum auctoritates Augus-

tinus. Sed de te o virgo maria quid dicas pauper ingenio cum quicquid dicero minor laus est q̄ tua dignitas mereatur. Si celū appellem; altior es. Si matrē gentiū dicaz; excellis. Si formā dei appellem; digna exis-tis. Si dominā angeloz voces; per omnia probaris. Si ergo doma angeloz ergo es super oēs angeloz. **C**et Hieronymus. **H**ec est dies pcclarā in qua meruit exalta ri super choros angelorum; t peruenire vlt̄ra q̄ nostrē humanitatis ē natura vbi nō substantia tollitur s̄ glore magnitudo mostratur cū eleuatur ad dexteram patris vbi xp̄s pro nobis introuit pontifex factus in eternū ad celi pallatiū ergo est exaltata vlt̄ra q̄ humana nature sit lictū vbi christus introuit ergo super oēs hierarchias ange-loz. **I**te Hieronymus. **H**ec est inqua-dē es in qua vlt̄q̄ ad throni celitudinem inte-merata mater t virgo pcclit; atq̄ in regnū solo sublimata post christū gloriosa resedit. **S**ic itaq̄ vbiq̄ confidenter sancta dei cas-nit ecclētia qd̄ de nullo alio sanctoz phas ē credereb̄ vlt̄ra angelorum t archangelo-rum dignitate merito transcedenter; q̄ t si similitudo sanctis reppromittatur veritas negatur. **E**t infra. Beata itaq̄ non teme-re sup choros angeloz exaltata deuotissime predicatorū hodie; quia pcclebit eaz do-minus ac salvator ad celestavit prepararet ei in ethereis mansionibus locum. **E**t his patz t equaliter beatissima virgo; sup om-nes oīdines t tres hierarchias angelorum in quartā t nonā cū filio hierarchia est spe-cialiter exalteata. **I**tem Hieronymus ad dēs. Ereditur enim q̄ salvator omniū per se quantū datur intelligi festiuus totū occurs-erit; cū gaudio eā secū in throno colloca-uerit. **A**ls autem quomodo impleuisse crea-ditur qd̄ in lege ipse precepit. Exo. xx. Mo-za noī inquit patrē tuū t matrē tuā in. **E**t h̄ ppter etiā ipsas in throno secū collocauerit. **E**nde Augustin'. **T**ibi thronus glorie res-gis collocatur i aula regni; tec̄ ipse rex glo-rie vt matrē veram t decorā sponsam pre-obs diligens amoris amplexu associat fi-bi. **E**x hac auctoritateq̄tua sequitur co-clusiones. Si postitus est ei thronus regis; ergo idē suus thronus t regis dicitur; et s̄ go super oēs thronos. **I**tem si mater regis ergo iuxta regē. **I**tem si sponsa regis; ergo iuxta regē. **I**te si ipsam improportionabili-

liter plus oībus creaturis diligit; ergo im- se quidē superfirmate dispositiōes abundā proportionabiliter oībus collocant. Item sicut in corporalibus ita & in spiritualib⁹ in hil est vacuū: sed inter deūn & creaturam inmediū esse est creatura unita. similiter iter esse purā creaturam & esse creaturā ynitam mediū est esse creaturā de qua sumit quod nascitur illud quod ynitur: t̄ hoc est beatissima virgo; ergo ipsa est mediū inter creaturas & filiū ergo ei debetur medius stat⁹. Item yna est maiestas regni celoz in quo deus trinitas rex est & ipsa regnat; ergo sua dignitas est super omnē creaturā. Item a summō celo egressio eius ad celum trinitatis; s̄ ipsa est a dextris filij; & in celo trinitatis; & super celū angeloz. Item Mar. viti. Domin⁹ quide iesus postq̄ locutus est eis ascendit ad celū & sedet ad dexteram patris. Ibi dicit glo. In portioñib⁹ bonis patris; s̄ regina stat a dextris filij. glosem⁹ filij; & ipsa est in potissimum bonis regni celo rū; & ipsa est cū filio sup̄ oēs q̄ sunt in regno celorū vel ynḡ futuri sunt.

Utrū habuit beata ynḡ p̄petates oīum angeloz.

Cap. cxcj.

Acta hoc q̄ritur cum dicat beatus Diorysi⁹ q̄ p̄petates inferiorib⁹

habet superiores cum excellētia; & beatisima virgo sit sup̄ oēs ordinē angeloz. utrū habeat omes p̄petates oīum angeloz. Qd̄ videt sic. Et p̄to de p̄petitatib⁹ communib⁹ q̄ obitus angelus cōuenient; post de p̄petitatib⁹ q̄ singulis ordinib⁹ p̄petrātū. Prima ergo communis p̄petrātū est mūciatio que oīb⁹ cōuenient; a qua & omes angelī dicuntur. Qd̄ aut̄ hec beatissime ynḡ in cōuenient; cū excellētia; ex hoc p̄t̄; q̄ omes angelī mūciant per yerva creaūa; ipsa autem per yerva in creatūa. Danc aut̄ p̄petratēm ponit Ap̄lus ad heb. f. c. dicit. Omnes administratoři sp̄is in ministerium tuū si ppter eos qui hereditatē capiunt salutē. Aliā ponit Diony. in. x. ca. celestis hierar. dices. Dividitur super mundana ratione omnes diuini intellectus in essentiā invirtutē; in operationē; beatissima aut̄ yrgo immediate se h̄z ad primū esse; & summe habz esse. similiter ad superiorū esse sequitur superior virtus & operatio; ergo ipsa inter om̄nes creaturas habet hec omia tria in summo. Item Dionys⁹ de celesti hierarchy. Juxta em̄ sepe a nobis redditā rationē ipse

ter h̄z miōꝝ sacras p̄petrātū; yltume ynḡ maior sup̄positas ynuerūtates nō h̄z particulariter in eas. post apparētibus illuminaūtib⁹ p̄petrātū eis p̄portionabiliter distributas. q̄ cū b̄tissima virgo sup̄ior sit oībus celestib⁹ dispositiōib⁹ ipsa habz p̄petrātū oīum abūdanter. Item yna p̄petrātū cōmūnū est illa quā ponit Diony. fuis in plurib⁹ locis; purgatio; illuminatio; perfectio. Sed has b̄tissima virgo in summa habuit p̄t̄. Ip̄a em̄ puritatem nitebat q̄a sub deo maior nequit intelligi. s̄ ad maiorem purgationē seq̄tur maior illuminationē; maior perfectionē; & hec tria in ea erant in summo. Item Daniel. vii. M̄lita milium ministrabat ei. decies milies cetera milia assistebant ei. Qd̄ etiā he due p̄petrātū similiter cum ecclētia in ea fuerūt; sic pars. Augustin⁹ in omelias sup̄ illud euangelium. Luc. x. Intrat ut iesus in quoddā castellū. sic dicit. Sicut mater dei est singulariter; ita & istarū vita & rū effectus quarū iste sozores typū tenet in ea extit singularis. Nunc in aliqua perso na M̄rtha sic operata est nūq̄ sic maria contemplacione vacauit. Et infra. Ut beatus sex illa misericordia opera p̄currātūt̄; hec virgo dei filii hospitē suscepit; nudum carnē & pānis cooperuit; & surūtē paut; & tētē lacte potauit; infirmū p̄ infantia & iacentē non solūm vistauit; s̄ etiam balneando et fouendo frequentauit; vt in merito de ipso dicatur. M̄rtha lathagebat circa frequēs ministerium. Ex his patet q̄ mini strabat in summo. Qd̄ etiā astiterit p̄ p̄templationē i summō p̄ idē p̄t̄; qd̄ subiugit ibidē Aug. Porro de parte marie q̄ optimē p̄dicat q̄ & quātā & q̄lis fuerit in b̄tissima ynḡ maria; q̄digne eloquat. O q̄ magna multitudine dulcedinis dei fuit i b̄tissima ynḡ maria; qn̄ sp̄us etiā sup̄uenit in eā & ynḡ al tissimi obvibravit ei; & de eōde spiritu scō co cepit. Quid de eo sapiebat in q̄ dei sapientia latebat & in cui⁹ ytero corp⁹ sibi adoptabat xp̄s. In maria & oēs thesauri sapientie & sci entie dei. Maria hec non tm̄ ad pedes sed etia ad caput dominū sedens andiebat verū illi⁹. Nec p̄seruabat oīa yba hec; pasto; rū; angeloz; magoꝝ; necnā & ipsius filii cōferentis. Nemo vñq̄ sicut hec virgo beata gustauit q̄ suauis est domin⁹. In ebraicab

Atrū habuerit proprietates singu. ordī.

ab ybertate domus sue; et torrente voluptatis sue potabat. Nec mirū quoniam apud eā: iūo intra eā erat fons vite: de quo manabat tāta pfectio vtriusq; vite. Ex his patet q̄ beatissima ḥgo et p̄prietatem ministrāti habuit in summo et etiā assistendi. Item Dionyſius in celesti hierarchia, iii, ca. Est quidē h̄m me oīo, diuinis sc̄ia et actio. Et vult q̄ h̄ tria simuliter sint in oīibus angelōdo, i. potestas: scientia et operatio. Q̄ ergo h̄ tria habuit beatissima ḥgo cū excellētia pat̄is hoc modo. Potestas iperialis ipropotionabiliter est super oīem potestate ministerialem; s̄ potestas eius est imperialis: omniū angelōrum potestas est ministerialis; ḡ potestas ei⁹ est super oīem potestate angelōrum. Sed in perfecte ordinatis ad maiore potentiā sequitur maior scientia et ad maiore scientiam maior operatio; ḡ et hec in beatissimay ḡine fuerunt in summo. ¶ Itē vna est p̄petras communis oīibus angelicis. Māth. xviii. Semper vident facie patris; hec autē visio est tota merces; sed merces beatissime virginis ē ipropotionabiliter superior incedibus oīis; ergo et visio superior est visio nibus angelōrum. Ex his pat̄s qualiter beatissima virgo habuit oīes communes p̄petrate angelōrum.

Atrū habuerit prop̄ietates singulorū ordinū.

Cap. cxvii.

Linde sequit de singulis p̄petratib⁹ ordinū qualiter in ea oīe fūerūt: et cū improportionabilitate excellentia. Primum est ordo angelōrum cuius tres innenuntur p̄petrati. Una p̄ ordo ille immediate ordinatur ad humanam hierarchiā. Secunda quia maxime noti nobis sunt illi de ordine angelōrum. Tertia q̄ singuli singulos hoīes custodiunt. Prima ha- rum cōuenit beatissime virgini cū excellētia. Ipsiā em̄ est sup nos immediator nobis q̄ angelī; q̄ etiā conuenit nobisc̄ in natura. Tertiū angelī sunt nobis plati; s̄ non fratres vel filii. Ipsiā autē p̄ plata; et m̄; et filia; et soror. Secunda etiā cōuenit ipsi cū excellētia Angelī em̄ noti sunt nobis tñi p̄ intelligentiā; et nosip̄s tñi per intelligentiā; s̄ beata virgo nota est etiā per experientiā: quia et nobis cognoscimus in ea que sunt proximi me n̄fē. Sīl ipsa cognoscit humanam iſir mitatē p̄ experientiā. Non em̄ habem⁹ dominā q̄ nō possit copati infirmitatib⁹ n̄fis.

Tertiā h̄o p̄petratē etiā h̄z cū excellētia Angelī em̄ custodiunt singuli singulos homines. Ipsiā vō custodit vniuersali singulos et singulariter vniuersos. Singuli em̄ h̄noīru p̄funt sibi comissari. Domine aut et dñe custodia et p̄udentia vniuersal. Sic p̄t̄ q̄ liter ipsa h̄z cū excellētia omnes p̄petrati angelōrum. Scđam ē ordo archangelōrum qui sīl h̄m Dionyſius tres videntur h̄re p̄petrati. Prima a superioribus coicare. Secunda sup inferiores ee. Tertia ad superiora inferiores reducere. Prima h̄z habuit cū excellētia. Ipsiā em̄ maxime comunicauit a superiorib⁹ Juxta illud Luc. i. Sp̄ūlūtus supuenit ī te. i. plus q̄ in aliquē sc̄toxyeniet in te. alij em̄ sc̄oꝝ accepereit a superiorib⁹ ḡiam creatā particulariter. Ipsiā autē creatā vniuersaliter: ī creatā singulariter. Scđam etiā habuit cū excellētia. Alij em̄ sunt sup alijs quoq; nullus sup oīes. Ipsiā est sup oīes. Itē angelī et alij sc̄i sup alios sunt tñi ex ḡta. Ipsiā autē ex gratia iusticia et natura. Natura raliter em̄ mater regis ē regina. Et regina natura: est regina iusticia q̄ est sup oīes qui sunt ī suo regno. Tertiā quoq; habuit etiā cū excellētia. Ipsiā em̄ sola habuit oīes inferiores et reduxit tanq̄ mediatrix recociationis: et adiutrix redēptionis: et angelo-riū numerū restaurauit et subuenit ruine ante spectū domini sicut dī de Judith. xiiii. et hoc ī lapsū reuocauit. Sic ergo h̄nū beata virgo oīes p̄petrati secundū ordinū cū excellētia ī summo. Tertiū ē ordo p̄ncipalium sīl tres habet p̄petrati. Prima est p̄mī p̄ncipiū unitati. Secunda est p̄ncipalium virtutum ornati. Tertia ē inferiorum ad ipsū p̄ncipiciū p̄ncipiū reducētū. ¶ Prima habuit beatissima virgo ī summo. Imitatur em̄ primū p̄ncipiū in tribus. In malū imunitate. Juxta illud Sa- pi. vi. Incorruptio facit proximum deo. In boni cōmunicatiōe. Mater em̄ oīis bonoīri est. Venerunt ī mīhi oīa bona tē. et innūmerabilis honestas p̄ manus illius; sic dicitur Sapien. vii. ¶ Itē ē cōmunitātē cōmunitate. Est enī oliua speciosa ī cāpis sicut dicitur Eccl. xxiij. Et preoccupat qui se cupiscit: et circuquerētes dignos se. sic dī Sapi. vii. Clama. trāsite ad me oīes q̄ cōcupiscitis me tē. sicut dī Eccl. xxiiij. Est ḡ p̄mī p̄ncipiū ī summo unitatiā. Scđaz h̄o p̄petrati que fuit p̄ncipaliū yirtutū oīis.

De proprietatibus secunde hierarchie.

LV

status habuit i summo: quia habuit deis or mississimis virtutes: iuxta illud Eccli. xxiiij. Ego in altissimis habito. Tertia quoq; p; prietate principatu: q; fuit inferior: ad p; cificu; pncipiu; reductum habuit in summo. Ipse emi d' ultimo fecit p'mus: t; de p'mo vle timu; i oia. i. oem creatur; in hoie reduxit ad pncipiu; a quo exierit ipi se psonalis terymiedio. Unde ipa e ista fortis mulier de q; Proverb. vlt. cu; p'cium de ultimi sumbu; id est te humanitate t diuinitate co'ctis h'oz perditu; redemit. Et sic p'z q'liter b'z xgo omes ordinis pincie hierarchie transiit transe'edo: t singulor; ordi' n' sing'las p; p'retates in summo possidendo.

De p'petatib; scde hierar.

Cap. cxiiij.

Ain ergo de sedâ hierarchia videas mus. in qua p'mus e' ordo potestas tun: cu; quoq; tres sunt p'petates. Prima e' sui ordinis t dignitatis custodit u'li. Scda alioz ordinatu;. Tertia actu'li summo: q'v'go fuit post t ante in sua dignitate stans. Secunda etiâ habuit cu excellētia q; fuit ordinis xgini inuictiz: t ordinatrix: t ordinu; ageloz repatriat: restauratrix. Eu it etiâ actu'li in summo: habuit emi acr'y'li tutu'li modi patrie quatu'li ad p'refectoriez: t sm statu'li quantu'li ad meriti cōditiiez. Quid etiâ viuieraliter reductum p' cem' pli. Uli t dicta e' stella marij: t sic habuit p'petates in summo potestatu;. Secund' odo secude hierarchie est ordo xtrum quaru' tres sunt p'petates. Prima e' incommunicabilis virilitas. Scda est nulli' imbecillitas tarditas. Tertia e' ad inferos largitas. Virilitas p'sistit i tribus: resistet p' tra'ri: in aggressione ardu'li tolleratia mali. hec oia in b'issima xgine fuerunt in summo. Resistetia contrarij. Ita emi omne p'xtrari no ciu'li. p'c'li' vicit q; ab ipo nunq; aliquid passa fuit. Angeli emi nuc'vicerunt q; nunq; pugnauerunt. Item in aggressione ardu'li. in altissima paup'rate renu: maxima carnis asperitate: summa cordis humilitate. Ites in tolleratia contrarij. in asperrima filii p'as'fione: q; ipsius aiaz p'rasu'li gladius. In b'is oibus beata virgo incomunicabile vi' rilitate in summo posedit. Scda p'petates in b'is oibus beata virgo incomunicabile vi' rilitate in summo posedit. Scda p'petates ea q; dicta sicut supra de ipsius nobilitate. Q' virtutu' fuit nulli' imbecillitat'is tarditas: aut scda'z habuit q; fuit ab hostib; inuicta: hanc ipa cu excellētia habuit: q; eandem bilitas p'z. Ipse emi no solu' in seipsa caput angelicā vitā quā angeli sine onere carnis ei' p'ciuit: h'z etiâ p'edā totū' humani gene

ipa in carne cu' carne duxit t cu' sarcina car mis illos sine sarcina ad maius brauit' an' recurrit. Tertia p'petetas e' q; fuit ad inferio' lorgitas: hanc etiâ habuit cu excellētia Illi emi dant dona deit: ipa dedit ipm deus. Itē ipi dant tñm inferiorib; ipsa autē supe'riorib; t inferiorib; summu' donu'z tribuit. Dedit emi mundo deu'li deo mundu': cui libet homini regnu' celoz: habuit ergo etiâ p'petates virtutu' b'issima xgo in summo. Ell' timu' in sedâ hierarchia e' ordo dominatio n' quaru' p'petates ponit beat' Dionysii in celesti hierarchia. ca. viij. in hec'ba. Sa' ctar'li dominati'li manifestiu'li noiatorez existimo declarare absolutā quādā t ab o' pedestri minoratione liberā anagogen: nul laq; tyramicaz dissimilitudinu: nullo mo' e' viuieras inclinata: liberaliter seueram dinatione o' misericordie fuitit supposita supio'e subiectio'e o' t remotā ab viuiera'li dissimilitudine dinationi incessanter ap'z p'sit: t ad illi' ipsius natura'li subisten'ia xtrutis fistitudinē quamq; possibile est: t seip'z t q; posteru' sunt optime t specio'e cōformantia: ad nullu' vanu' videtur' h'z ad p' prie existens viuieralit'li cōversaz: t d'ne sp' desinuitas in p'cipiatio'e: bin' q; possibile est ipsi facta. Ex hac auctoritate p'nt extra'hi. e. p'petates dinationu;. Prima e' a seruitute libertas. Scda ab hostib; inuictibilitas, Tertia libalis seneritas. Quarta ini'niu'li fuitit supio'zitas. Quinta nulli' subiectio'e egertas. Sexta dissimilitudinis ini'niu'itas. Septima dñandi o'ciata voluntas. Octau'li sui t suor' ad dei cōformitas. Nonna nulla in dñando yntas. Decima diu'li dinationis p'c'eps cōformitas. Et excludu' tur in his. x. p'petates aliaz dinationu;. Pri'mu' eft fuitu' supio'z. Scdm ipetus hosti'. Tertiu' dñm vicioz. Quartu' gratu'tas seruitioz. Quintu' p'usio subditoz. Sextum sollicitudo necessarioz exteriorz. Septimum ambio honorz. Octau'li stranetas diu'li' t humanoz. Nonu' execatio vanitatu'z. Decim' elongaria imitatiois diu'li' actio'nu'. Qd aut he p'petates i summo fuerut in b'issima xgine: sic eft manifestuz. Q' li'bertate a seruitute habuerit in summo: p'z p' rilitate a seruitute habuerit in summo: p'z p' rilitate in summo posedit. Scda p'petates ea q; dicta sicut supra de ipsius nobilitate. Q' virtutu' fuit nulli' imbecillitat'is tarditas: aut scda'z habuit q; fuit ab hostib; inuicta: hanc ipa cu excellētia habuit: q; eandem bilitas p'z. Ipse emi no solu' in seipsa caput angelicā vitā quā angeli sine onere carnis ei' p'ciuit: h'z etiâ p'edā totū' humani gene

De proprietatibus secunde hierarchie

ris ad ipso abstulit; tamen natura corporea spiritu nature angelica superauit; in carne super carnem virum; et superbiam victorie cui dyabolo vicit; tamen de dyabolo quod de muiducta de seipso quod de angelis oibus supergredies trumperat; et quod oibus his altius est contra ipsius deum fortis fuit; quod deus de celis ad terram vinculis carnis ligatus; et castitate vulneratum in granio eterni sui. Iustitia virginitas carceri captivavit. Pax ergo qualiter mulier fortis in hostium invincibilitate omnes dominatioes precessit. Tertia ppetas fuit liberale rationis serueritas per quod potest intelligi vel medium inter pudicitatem et auariciam; vel medium inter excessum iusticie; hoc est rigor et excessus misericordie; et hoc est remissionem. Quidam enim domini sunt nimis liberales; hoc est prodigi; quidam nimis severi et auari; medius autem hec est liberalis serueritas. **E**t quidam sunt nimis iusti per rigorē; quidam nimis misericordes per remissionem. Inter hec medius est liberalis serueritas. Primum medium habuit beatissima virgo cui excellentia sua omnes dñationes. Ipsa enim nunc dedit cui non esset dandum et nunquam non dedit cui esset datum; et pterea dedit omne dandum; deo mundo; deo mundo; hominibus celo. Secundum medium erat habuit in summo. Ipsa enim in se numero misericordia obmiserit; in filio enim in iusticias incorrigibile corexit; ocmis misericordias receptibilem porrexit; sic ergo per quomodo beatissima virgo habuit prodigalitatem et auaricie medium in summo. **E**t quidam domini sunt liberales libertate voluptatis. Quidam autem serueri ascritate passionis. Inter hec quoque medium esse potest liberalis serueritas. **H**oc ergo medium habuit beatissima virgo pro dñationib; quod habuit summa aspiratae in corpore et summa beatitatem in mente. Quarta ppetas est minus tunc seruitus superioritas; per quod potest intelligi quod nulli seruit; cui seruit ipsa sua dignitate diminuitur. **H**ac ppetate in summo habuit cui omnis creatura seruit; et ipsa nulli pure creature sibi soli deo subiecta fuavit; et tamen scit seruire conseruo; et seruire soli deo viuū alterius excellitatem beatam virgo in hac proprietate dñationes excellit. Deus enim alij dominum vel domine vel dñationes quibus seruitur a creatura; sic seruitur quod ipsi seruiunt creature. Soli autem domine nostre se seruit omnis creatura; quod ipsa non tenetur nisi soli deo seruire cui seruire non est dominus sibi regna re. Quinta ppetas fuit nullius subiectonis egestas; quod potest intelligi quod non est sic in celestibus dñationib; sicut est in terrenis; qui tamen suo modo indigent seruitur; sicut servi domini suis indigent. In celestibus autem nulla est indigentibus seruitur. **M**anc ppetate habuit beatissima virgo super dñationes que si non habeat indigentiam respectu inferiorum et subditorum; habet in respectu superiorum et beatissime virginis. Ipsa autem nulli superioris et superioris; quod cum nulla ipsa sit superior indigentiam non habet creature; sed solum creatoris personae. Sexta ppetas est dissimilitudinis immunitas; per quod intelligitur remoueri dissimilitudo operationis; et attribuitur dñationib; eo quod non leguntur missi ad exteriora; sed semper interioribus et inferioribus attentati. **M**anc autem ppetate habuit beatissima virgo in summo que similia deus fuit corde corpore et operi. **L**eader fuit enim virgo singularis inter omnes unitas et humilis corde. Corporis; quod incoruptio in summo facit et permanet. In opere etiam ipsi similia fuit. Addit enim celesti non inveniebat adiutorium simile sibi. Similium ergo fuit deo sibi sua dignitatem; et de ipso sibi sua humanitatem. **A**bi Augusto supra. Si forma dei appellata digna existit. Ipsa eminenter est virtus dei et emanatio quodam claritas omnipotentis dei sincerar; et ideo nihil inquinatur in ea incurrit. **L**eador enim est lucis eternae species sine macula dei maiestatis; et imago beatitudinis illius; habens innumitatem dissimilitudinis in summo beatissima virgo. Septima ppetas est dñandi ordinaria voluntas quam etiam habuit ipsa in summo. Improprietabilis enim ordinatus est dñas vel dñum dñari super seruum quod seruit super conseruum; per accidens est enim sibi seruum dñatur; ergo iproprietabiliter per ordinationem est voluntas dñandi qua dñavult dñas vel seruum. Accidit enim seruo dñari: esemplare vero est dñum dñari. Octava ppetas est sui et suorum ad deum conformitas; quod sic intelligitur; quod dñi illi qui ita sunt dñi et seruit liter debent seruum suum dñari ut studeant se et suos subditos ad suorum dñorum imitationem instruere. **H**ac etiam ppetate habuit beatissimam virginem in summo quod omnes suos fugitivos ad dominum dominum dñum reduxit; et de seruis dominis reges et principes: uno deos fecit. **C**um coronam felicularum sibi habuit in capite; quam per stat omnes sanctos sibi subiectos eterna gloria coronasse. Nona ppetas est nulla in dñando vanitas.

Hanc habuit beatissima Hugo in summo quodque per nubem levem et ingressus fuit in egyptum.
et maior fuit tanto plus humiliorum se in oibz.
Unde cum paret ipaz maternam oibz creatura
ru fuile; necesse est ipaz oibz humilitatem exti-
tisse; h[ab]et enim est p[ro] se. Qui se humiliat exaltabitur.
Zu. xxiij. q[uod] oibz exaltatissima oibz fuit hu-
militate; q[uod] oibz impropotionabilis p[ro] ha-
buit humilitatem; minima impropotionabilis oibz
bus habuit vanitatem. Decimam p[ro]petas fuit
divine dictionis coformitas. Hanc etiam
beatissima Hugo habuit in summo quod vere sola dñe
dictionis fecit fuit princeps. D[omi]n[u]s enim ut dicit
Damas. vere fecit oibz aditorum m[od]i existens.
Sic ergo manifestus est quod p[ro]petas dictionis
mii habuit beatissima virgo.

De supina hierarchia. Cap. xciiij.

Estat inveniendore de supina hierar-
chia. In quodcumque in ascensione est or-
do thronorum; quoque sunt sex pp[ro]p-
tates. Prima est celistudo. secunda regis circu-
dario. tercia stabilis collocatio. quarta regis su-
ceptio. quinta regis delatio. sexta famili-
as p[ro]ptio. Prima ponit beatissimum exiguum in summo
inquit; sicut dicitur Eccl. xxiii. Ipsa in altissi-
mis habitat; et thronus eius in colubra nubis.
Ipso est enim illa sedes sapientia; quia videt
Ezech. i. super firmamentum. i. super altitudinem oibz
unum scutum in gloria confirmatorum; utpote quod exal-
tata est super choros oibz angelorum. Itet Ali-
gu. Si celum vocem altior es. Secunda p[ro]petas est
regis circumdatio; quia lucide habuit in summo
quodque non solum angelis; immo ipsi celi capo no-
poterant tuo gremio stulisti. Itet. In tua se-
claustis viscera facti homo. Nec et eni nouus
imo oibz nouoz nouissimus; quod habens cur-
cibibit virum gremio veteri sui sicut dicitur Mis-
se. xxxi. Tertia p[ro]petas fuit stabilis collo-
catio. Hac etiam in summo habuit beatissima
Hugo; qui rex celi ipaz in solu glorie eternitatis
elegit; et in ipa regescens de ipsa sua sede cor-
pus sibi fecit; quod sibi in unitate personae assum-
psit et nunquam depositum. Quarta p[ro]petas est re-
gis suscepitio; hanc autem habuit in summo br[achium]a
Hugo. Chroni enim ipaz suscepit p[ro] inhabita-
re gloriam ipsa aut secundissima sic ipsum plenius sus-
cepit quod illi. s. p[ro] gratie plenitudinem et p[ro]sen-
tia corporale. Quinta p[ro]petas regis delatio-
rio. hanc etiam in summo habuit br[achium]a Hugo quod
ipsius regis gloria in mundu derelit de celo.
Unde ipsa est nature ferentia quod fecit sibi ve-
rus salomon. Cant. iiij. quod ipsius in mundu
culit et in mundo circuitulit; quando ascendit su-

per nubem levem et ingressus fuit in egyptum.
Sexta p[ro]petas est familiaris apertio. h[ab]et
habuit expesse beatissima virgo; quia ut dicit
beatus Ber[nardus] gliter splendor ille incessabilis
virginis se insuderit visceribus soli datu[m]
est scire cui soli datum est experiri. Itet Ps[almus] Ps[alm] 3xx.
Tria sunt difficulta mibi. et quar-
tu[m] penitus ignoror. quod. s. est via yiri in ador-
atione sua. Eli et Iohannes prophetarum et plus
quod prophetarum nescit corrigi calciamet ei fol-
lere; sicut dicitur Luc. iii. Et ipse nunc gaber
el questus modi questione non soluit; sed ad spiri-
tu sancto transmittit instruendam; sicut dicitur Zu-
ce. s. Si ergo manifestus est ex his quod beatissima
virgo oibz p[ro]petates thronorum habuit etiam in
summo. Secundus ordo ultime hierarchie
est cherubim cuius binus Dionysius quatuor sunt
pp[ro]petates. Prima est in circuitu esse. scda
est reductio. tercia actuus. quarta exemplatio.
Prima ergo que est in circuitu esse per quam binus co-
mentatores intelligunt quod in circuitu sunt
ad totum quod est intrant. Hanc ergo beatissima
virgo habuit in summo quod ipaz totum circu-
dit; p[ro]terea intimaviscera misericordie pa-
tris stravit; et filium vincit et vincitur de
corde extrahit. Secunda est reductio quod
meilleger binus commentatores quod ad deum tendunt.
Et h[ab]et etiam habuit in summo beatissima Hugo
quod est reductibilia ad deum reduxit. Ipsa enim
est mulier qui tria sara. i. corpus; et aiaz; deis
tate coniunxit. Mat. xiiij. p[ro] quod natura in pa-
mure in uno p[ro]pinquo statu institutis reduxit.
Itet ipsa est mulier qui lucernam accedit; quod
diagramma decima invenia fuit Luc. xv. Tercia
p[ro]petas est actuus quod est ut dicit commentator
ut binus deum edat. Hac autem habuit beatissimam vir-
go in summo quam maxime binus deum ascedit et
cessit; que et deformissimos actus habuit; et
in summo actu ipsum singulariter imitata fue-
rit; quod ipsum deum genuit; ipsa etiam deum et ho-
minem generauit. Quarta p[ro]petas est exem-
plarius quod est binus commentator; enim et binus
suum exemplum hoc faciant. Hanc etiam p[ro]les
missum habuit; que omnibus recreatis spe-
culum; et exemplarum; et stellula maris extitit;
doctrig discipline dei omnia illustrauit. Pa-
tent ergo qualiter beatissimam virgo oibz proprie-
tates cherubim habuerit in summo. Simpre-
mus omnium ordo est seraphim cum binis Dio-
nysii octo sunt p[ro]petates qui sunt he. Prima
est mobile. Secunda incensabile. Tertia calida.
Quarta acuta. Quinta superiordum. Sexta

De supra hierarchia.

Intenta. Septima intima. Octaua infelix.
Quas ppetas exponit comentator
bilis. Prima g ppetas est dilectionis qd est
ta. hanc habuit brissima xgo in summo. Ipa
en sua charitate meruit de cogruo sibi vi
tere vbi sume gloriosus; t q ipa fuit princi
piu vite increare t oibus nobis cavitate eter
ne. Itē si vita ē effect⁹ dilectionis; g cū in ip
sa sit ipropotionabilis dilectio; erit impro
portionabilis vita. Sed ppetas est ies
fable q ppetua. Incessibiliter aut habu
it brissima xgo sup seraphim. Magis enī
incessibile qd nō cessat; nō potest cessare nec
vnḡ potuit cessare; qd nō cessat; t nō po
test nō cessare; sed tñ potuit alioz cessare.
Sed charitas angeloz seraphim potuit ali
quādo cessare. In summo enī d ordine illo
cessavit qñ ecclid; s charitas brissime vir
ginis nunq̄ potuit cessare; g magis fuit iz
cessabile; g excellit seraphim in incessibili
charitate. Minor pter ex b qd nō potest cessare
nisi p petm mortale; s ipa unq̄ potuit mor
taliter peccare. In vtero enī null⁹ potest mor
taliter peccare. Ipa aut adhuc in vtero ma
tris fuit scificata t z petm pfirmata; t sic
nuq̄ potuit charitate amittere. Seraphim
aut amittere potuerunt; g excellit illos i hoc
qd est incessabile. Tertia ppetas est ca
lidus; t est calidus dilectio qsi sopita; s t hoc
habuit brā xgo sup seraphim. Alijs enī pa
ribus fortior e virtus; q tantidē operaç̄ cui
reflexisti xvi q illa q fine reflexista. Illi ma
ior est xpus q sopita facit in tumultu t stre
pitu; q illa q sopita in silentio t quiete; g en
beatissima xgo sopita fuerit t oino traquil
la in tumultu t strepitu tribulationi répta
tioni t psecutioni huius mundi fuit magi
sopita q seraphim extra hm̄i strepitum t
tumultu constituti; sicut maior est violentia
sonni q cogit hoiez domire in strepitu q
in quiete. Quarta ppetas est acutus; t di
citat comentator; acutum qd est sapientia. In
hac excellit brissima xgo seraphim; vt pars
sup in plib⁹ locis de ipi⁹ sapientia. Preterea
dicit Aug. Christus ē in maria; g oes the
sauri sapientie t scientie in maria. Itē vinctio
seraphim docet de oib⁹ necessariis ad salu
te. vinctio die dat oia necessaria ad salutes.
Itē picipiant sapientiam creatam accidentia
liter; ipa est mater sapientie icreate essentia
liter. Quinta ppetas est supereruidum;
qd est vt dicit comentator; dū p ignē amos

ris extollit sup ser p vni amos expellit a
se. hanc etiā huit brissima xgo in summo. Ut
di enī speciosam sicut columbam ascendere p
ta. corelationē desuper riuos aquarū. t. super
enī sua charitate meruit de cogruo sibi vi
tere vbi sume gloriosus; t q ipa fuit princi
piu vite increare t oibus nobis cavitate eter
ne. Itē si vita ē effect⁹ dilectionis; g cū in ip
sa sit ipropotionabilis dilectio; erit impro
portionabilis vita. Sed ppetas est ies
fable q ppetua. Incessibiliter aut habu
it brissima xgo sup seraphim. Magis enī
incessibile qd nō cessat; nō potest cessare nec
vnḡ potuit cessare; qd nō cessat; t nō po
test nō cessare; sed tñ potuit alioz cessare.
Sed charitas angeloz seraphim potuit ali
quādo cessare. In summo enī d ordine illo
cessavit qñ ecclid; s charitas brissime vir
ginis nunq̄ potuit cessare; g magis fuit iz
cessabile; g excellit seraphim in incessibili
charitate. Minor pter ex b qd nō potest cessare
nisi p petm mortale; s ipa unq̄ potuit mor
taliter peccare. In vtero enī null⁹ potest mor
taliter peccare. Ipa aut adhuc in vtero ma
tris fuit scificata t z petm pfirmata; t sic
nuq̄ potuit charitate amittere. Seraphim
aut amittere potuerunt; g excellit illos i hoc
qd est incessabile. Tertia ppetas est ca
lidus; t est calidus dilectio qsi sopita; s t hoc
habuit brā xgo sup seraphim. Alijs enī pa
ribus fortior e virtus; q tantidē operaç̄ cui
reflexisti xvi q illa q fine reflexista. Illi ma
ior est xpus q sopita facit in tumultu t stre
pitu; q illa q sopita in silentio t quiete; g en
beatissima xgo sopita fuerit t oino traquil
la in tumultu t strepitu tribulationi répta
tioni t psecutioni huius mundi fuit magi
sopita q seraphim extra hm̄i strepitum t
tumultu constituti; sicut maior est violentia
sonni q cogit hoiez domire in strepitu q
in quiete. Quarta ppetas est acutus; t di
citat comentator; acutum qd est sapientia. In
hac excellit brissima xgo seraphim; vt pars
sup in plib⁹ locis de ipi⁹ sapientia. Preterea
dicit Aug. Christus ē in maria; g oes the
sauri sapientie t scientie in maria. Itē vinctio
seraphim docet de oib⁹ necessariis ad salu
te. vinctio die dat oia necessaria ad salutes.
Itē picipiant sapientiam creatam accidentia
liter; ipa est mater sapientie icreate essentia
liter. Quinta ppetas est supereruidum;
qd est vt dicit comentator; dū p ignē amos

sum; s ipa impropotionabilis alius spiritu
scimus; g ipa impropotionabilis habuit cor
sursus. Itē vbi ē thesaurus tu⁹; ibi t cor tu
um. Adar. v. S ipa pte oib⁹ maximū the
sauri habuit sursus; g maxie fuit ipsius cor
sursus. Itē ipa maxime fuit expulsa a se q
se totaliter deo dederat t totaliter corpore
aia deo plena erat; ita q nec corpe nec aia
plus gfe hui statu p tempore recipie poterat.
Quid enī hz homo gfe quā de ea nō acce
rit; g quanto plus hz gfe tanto min⁹ hz de
scendit; g que plena gfa fuit de totaliter expul
sa fuit. Sexta ppetas est intenta; qd est
hui cōmentatore vbi in ipz pergit; hāc etiā
beatissima xgo habuit in summo q intima
cordis ei⁹ penetrauit; t de viscerib⁹ misericordia
cordis sue intumis filu⁹ de intimo co:dis pa
tris extrahit; t in summa intencitate misericordia
cordis ei⁹ intime t profundissime intimauit;
t oes dūntias misericordie sue effudit; t in
sanctuario dei habitat sapiētia a seculis ab
scindit carne induitā omnibus parfecit.
Septima ppetas est intima; qd ē vrdi
cit cōmentator; q ad extiores n̄ effusat. quā
etia in summo ipa habuit sup seraphim. Il
li enī non effuxerit descendendo; s nece
dit. Ita aut deossum nō fluxit; immo contra
naturā sursum fluxit; t oes qui defluxerant
seci sursum traxit. Octaua ppetas est
infelixib⁹; qd est vt extra ipz non diuerterat;
Hanc qd habuit supra seraphim. Illi enim
ratiū ab illo qd acceptant non diuerterunt; ipa
aut nunq̄ diuerterit ab ipso; s oia vertit ad
ipm; t totū mundū in ipz couertit. Itē alijs
accipiunt aliquid ab alijs vnde se ad illa quer
unt; ipa aut oia hz in solo filio, vñ nunq̄
diuerterit ab ipso. Ex his pars qualib⁹ brissima
xgo habuit oes ppetates oīum angeloz in
summo. Itē Ber. quasda qbusda alijs
asignat ppetates; q videlicet vñtū ē mi
racula facere; ppetatis dñias p̄tates demo
nū cohercere; pcipiatum regna mutare t
ministrare. Nec oia fuerit in brissima xgi
ne maria in summo. Nā tōum miraculoz
miraculosissimum fecit cu dñm t hoiem ges

uit p̄tatem cohercuit cū regnū diaboli de struit. regnū trāsimutauit cū hominēs in regnū celoz trādixit. Est ergo beatissima virgo angelus in gratie inuētiōe; archāḡe lus in dei generatioe; princeps in principiū subiectōe; p̄tates in supnaturaliū operatio ne; virtutes in deformissimōz actuū perfe ctioe; dñatiōes i creature suppositioe; th̄oni in dei corporali receptioe; cherub̄i in oīm secretor̄ secretissima cognitioe; seraphim in supima sup̄ oēs dilectioe. P̄tis ergo qualiter beatissima virgo oēs p̄prietates angeloz habēs sup̄ oēs āgelos & oēs hierarchias est exaltata. ita q̄ singulor̄ & oīm p̄prietates & dona ipsa sola v̄l̄ & singulariter in summo possidet ymptera.

Cum est regina misericordie. **Ea. cccv.**
L timo queris de v̄lio priuilegio
q̄ est regina mie. De quo queris
ytrū illud nōmē coueniat p̄prie in
p̄dicia dignitate exaltate. Et videt q̄ non
M̄iori em̄ dignitati couenit digni^{m̄} nōmē
ergo summe dignitati couenit dignissimū
nōmē. Sz dignitas illa in quā est exaltata
est summa dignitas. ergo h̄m illa couenit
dignissimū nōmē. Dignissimū aut̄ nōmē
creature est mater dei. ergo h̄m illū statuz
deberet m̄f̄ dei noſari. Item sic. Exaltata
est in statū glorie. ergo pot̄ dicere regia
glorie. Itē a digniori sunt denominatioe. Sz
dignissimū est gloria. ergo ipsa est regina
glorie. Item qd nobilitas & digniori filio in
est. hoc est nobilitas & digni^{m̄}. sed nobilissi
mū & dignissimū est rex glorie. ergo ipsa illi
similium d̄z dici regina glorie. Itē ab eode
regno a quo fili^{m̄} illius d̄z rex. ipsa d̄z regina
Sicut rex frācie dicif̄ & regina frācie. sed
filius d̄z rex glorie. ergo ipsa regia glie. Itē
ybiscūz nō est miseria nō est misia. sed gloſe
aliqui dicunt q̄ in celo nō est misia. Ipsa aut̄
est regia celoz. ergo nō est regia mie. Itē
h̄m statū illū ipsa ē sup̄ oēs hierarchias ce
loz. ergo videt q̄ debeat dici regina celoz.
Itē gloria tñm est in celo. misia tñm pp̄prie in
mudo. gratia aut̄ cōiter est in celo & in ter
ra iuxta illud Job. f. grāz p. grā. ergo d̄z di
ci regia ḡte. Itē impator est sup̄ reges in
patrit sup̄ reginas. ergo deberet impatrix
mie denofari. Itē in ordinibz angeloz sus
piores denominantur a superioribz & digniori
bus donis. Sz summū ac nobilissimū do
nu ē charitas. ergo deberet dici regia chas

ritatis. Itē fili^{m̄} d̄z pacis & dilectōis. er
go ipsa dici deberet regia pacis & dilectōis
Itē Seraphim denominantur a charitate Sz
ipsa ē superior seraphi. ergo ipsa deberet a su
piori denominari. Sz h̄m ē superi^{m̄} charita
te nisi d̄z. ergo ipsa deberet a deo deuoari
ergo ipsa deberet dici dea mie. Itē fili^{m̄} d̄z
rex regū & dñs dñantū. ergo ipsa dicit re
gina regnū & dñs dñaz. Itē fili^{m̄} d̄z deus
deoz. ḡ ipsa dea deaz. Itē Dionysius de diui
nis noſibus. Inuenies aut̄ q̄ & deos eloqa
vocat nō tñ sup̄ celestes ecclias Sz & apud
ip̄nos amantisimos dei & mirabiles viros.
Et infra. Et v̄l̄ quecūq̄ v̄l̄ querit
in diuinās ei^{m̄} illūtatioe incessanter ex
cedit b̄nīvirtute diuina imitariōe & diuina in
nouatioe diuina effecta ē. Eu ergo diffissima
ma virgo sit dei amatisima & mirabilissi
ma. & ad diuinās illuminatioe oībus alijs
creatūris improportionabilis pl̄ extēsa. ip
sa potissime vocabit dea & dea deari. Con
tra hoc opponit h̄ic modū. Blia. gratia.
iustitia p̄ se tñ dicit collationē boni. Mi
sericordia aut̄ & collationē boni & ablato
ne mali per se; ḡ plus cōprehēdit & ināpli
se excedit regni misericordie q̄ ḡle vel ḡte
vel iusticie. Sed & ampliori & matori po
tentia maior est dignitas & denoſatio. ergo
b̄nissimāz go a summa dignitate debet dis
ci regna misericordie. **C** Itē glia tñm est in
celo; nō in celo; nō in terra; nō in īferno; nō
in purgatorio. Misericordia aut̄ ē in celo: fra
in īferno & purgatorio; ḡ maximū regnū
est misericordie; ḡ maria regia d̄z dici regia
misericordie. Itē q̄cqd est sup̄ius sup̄iorē est
sup̄ius īfisiōre. Sz misericordie & sup̄ oīa
opa dei & regnū misericordie sup̄ misericordi
am; ḡ regina misericordie detinunt potētiā
sup̄ oīa. Sz illa p̄uenit p̄p̄e b̄nissime h̄gini
ḡ. p̄p̄e et vere p̄uenit b̄nissime h̄gini; ḡ p̄p̄e
et vere est regina misericordie. Itē ipsa sup̄
p̄functori & p̄petatē filii sui est regina; sed
hec ē misericordia. p̄p̄u em̄ ē dei miseri; ḡ
p̄p̄e est regina misericordie. **C** Item Esa.
xviii. Ego aut̄ p̄ſiderabo in loco meo. glo
qui loc̄ est misericordia. sed p̄p̄us loc̄ reg
est regnū; ḡ misericordia est regnum regis; ḡ
& regne. Sed p̄p̄e d̄z rex & regina eius qd
est ipsius regnū; sicut rex vel regina frācie
d̄z cui^{m̄} est regnū frācie; ḡ b̄nissimāvirgo
p̄p̄e d̄z regina misericordie cui^{m̄} est regnum
misericordie. Itē oīs q̄ est in regno dei ē in

De privilegiorū additione.

mificordia: si non ois q̄ est in regno est in glia vel in grā vel iusticia, ḡ sola mificordia coprehendit totū regnū: q̄ regina super totū regnū potissimum dī regia mificordie. **I**te regnū glie est regnū mificordie: s̄ no puerit, regnū ḡre est regnū mificordie: s̄ die, sed no puerit, q̄ regnū mificordie coe est t complectit vtric̄, ḡ vlys regina potissimum dī regina mificordie. **I**te pprie diceret regia fracie q̄ dīa t vere et iure q̄ sunt in frācia: sed h̄tissimā v̄ḡ vere t iure t p̄p̄ est dīa oīus q̄ sunt in mificordia dei: ḡ p̄p̄ est regia mificordie. **I**te si obliquū q̄ est mificordie ostruit trahit vere t p̄p̄ dicest regina mificordie. Ipsi em̄ est cā toc̄ mificordie om̄nes totā mificordia: t releuas oēm miseriā. **I**te si construist intrāstū sensus erit, regina mificordie, b̄ est regina mificordie. q̄, s̄ est ipsa mificordia. Ipsi em̄ est regina mificordie q̄ est mificordia. Uli t hester in figura. b̄, v̄ginis alio noīe edissa vocabat qd ē iterp̄ tam mificordia. Hester. ii. **I**te Es̄a. xv. Et p̄p̄abit i mificordia solitā ei: s̄ soliū p̄p̄ ē in p̄p̄ loco regni, q̄ mificordia est pp̄p̄ loc⁹ regni. s̄ illi dī p̄p̄ rex t regina. ḡ, b̄, v̄go pp̄p̄ dī tvere regina mificordie. **I**te Dio. de di. no. Regnū ē oīis finit⁹ t ornat⁹ t leg⁹ t ordinis distributio: sed hec oīa pp̄e couenit mificordie: ḡ ei pprie couenit ro regni. Finis distributio sup iusticiā b̄m mificordia: q̄ exiles facit reges, ornat⁹: q̄a deformissimos pctōes facit, angelos pulcherrimos, legis: q̄ dat charitatē t pullam regnū. ordinis: q̄ lim⁹ sup angelos: terra sup celos. Nabet ḡ mificordia pp̄sietates regni, p̄p̄: ḡ ipsa el, pprie regni, ḡ t b̄tissimā v̄go potissimum dī: regina mificordie. Solutio. Has rōnes oīes peccidim̄ dī. q̄, p̄ pp̄issimū nomē qd b̄tissimā b̄m sua dignitate sumimā debet: est cē reginā mificordie t plus p̄p̄ q̄ impatrix, hoc em̄ nomē magis est nomē p̄uidetē t eq̄tatis. Un̄ etiā nō credo deū v̄f̄ in biblia exp̄sse nomiari imperatorē sed regē, hoc em̄ nomē ē maiestatis. **I**te magis p̄p̄ dī regia mificordie q̄ dīa dīarū vel regina reginarū vel dea dearū, hec em̄ oīa importat dignitatem et excellēti respectu major t minorū. Si em̄ dicere dea dearū nō videre ec̄ dea vel regina p̄fōz vel demoni. **I**te nec p̄p̄

diceret regina pacis t dilectionis; qm̄ nec hoc est vle oīb̄ sui regni. **I**te meli dī regina mificordie q̄ regina potetie vel sapientie. In sapia em̄ intelligit potētia: s̄ no puerit, in mificordia v̄o t sapia t potētia et nō ecōnuero. Uli mificordia claudit oīa illa tria in se. Unde regina mificordie est regina potetie, t sapientie, t nō econuerso. Quod aut̄ p̄t̄ dicat regina mificordie q̄ regina iusticie vel regina ḡre, vel regina glorie per in contrariū obiectia patet.

IRecapitulatio priuilegiorū et additio. Cap. cxvij.

Ost̄ hec q̄rit de priuilegiō sufficiē p̄ tia b̄tissimā virginis. Et v̄l q̄ p̄nt es se plura q̄ dicitur sunt. P̄mū. n. inter dicta fuit q̄ nunq̄ peccauit. Quare ergo filii vñū nō h̄uit respectu ignoratiē vel penē sicut vñū h̄uit respectu culpe, matricē cū vtric̄ illoꝝ nō fuerit in statu innocentia t videantur vtric̄s opposita ad innocentia a culpa p̄tinere. **I**te scđs priuilegiū fuit q̄ nō potuit peccare. Querit ergo q̄ filii non h̄uerit vñū priuilegiū respectu penē vt q̄ si posset peccare no pos̄t puniri: cu t̄ oīis pena sit p̄ culpa, ḡ vbi nulla culpa nulla pos̄t esse pena. **I**te tertiu priuilegiū fuit q̄ quolibet opere meruit. Querit ergo q̄ nō h̄uit priuilegiū vt filii frueref sicut ipse dñs iesus xp̄s q̄ filii vñū fuit carni mortali. **I**te quartu priuilegiū fuit puritas i sumo Eu triplex fit act⁹ hierarchie: purgatio: illu minatio p̄fectio: t beatissimā virgo habuit vñū priuilegiū respectu purgatoriis. ergo te buit h̄ere alia duo: vñū respectu illuminatiōis, aliud respectu p̄fectiōis. Quintu fuit virgo virginū. Cu aut̄ fuerit b̄tissimā v̄go t virgo virginū t inf t p̄ingatas t viduatas t h̄uit vñū respectu virginū, v̄l q̄ debuit alia tria h̄ere respectu coniugatorū t viduarū, t m̄m. Sextū fuit inf dei. Et cōstat q̄ fuit fili mater dei filia sp̄s dei t multa cō filia, t respectu illoꝝ dī h̄ere multa huilegia. Septimū fuit m̄m oīus. Quare n̄ fili fuit vñū priuilegiū q̄ ec̄ soror filia oīuzyl salte q̄ ec̄ dīa oīus Octauū fuit stella maris Illud h̄uit. b̄, v̄go p̄ priuilegio respectu mariis, ḡ t aliud dī h̄ere respectu ignis t vñū respectu aetis: t vñū respectu terre. Nonū fuit porta celi. Si respectu porti h̄uitemur priuilegiū: ḡ eadē rōne: respectu fundamēti vel parietū habuit vñū, vt dicat fundamēta

De priuilegiorū sufficientia.

LVIII

ti vel lapis angularis vel aliqd aliud bus insmodi. Decimū fuit passionis cōcīatio. Cui ergo priuilegiū habuerit respectu passiōnis; etia habebit aliud respectu actiōis; cui actio sit nobilior passiōe. **I**te. h. fuit exaltatio et sic habuit respectu ardū ergo alia duo et hēt vnu respectu veri aliud respectu boni. **I**te. tū fuit regina mīte recordier; qz nō vnu respectu potētie vel sa- piētie qz misericordia sunt p̄oza. **I**te vnu aliud ab his oibus fuit qz erat maf et filia qd nō est determinata inter alia. **I**te vnu vider; qz habuit vntutes p modum patrie. **I**te vnu priuilegiū vider; qz potuit mereri et nō demereri. **I**te sonitits extintio. **I**te qz cōcepit fine libidine. **I**te qz portauit fine grauedine. **I**te pepit sine dolore. Et sunt tria priuilegia; qz habuit plura qz pdicta. **I**te supius deīmōstrati est qz nullū h̄uit igno- rantiam; quod est etiam vnu priuilegiū beatissime virginis.

Contra sufficietia priuilegiōrum. Cap. xvij.

Sufficietia priuilegiōrum sumit in hūc modū. Priuilegiū vel est p̄tra malū culpe vel penē. Pena aut vel est p̄na vel futura. Auferre penā p̄item nō est priuilegiū s̄ nō cūmentari; qz illa est meritoria. **I**te futuras au ferre nō est priuilegiū; qz hoc est cōmune plurū vt oīus martyriū et oīus partulorū et aliorū multorū p̄fectorū tam innocentiorū qz penitentiū; qui oēs post vitā istā nō sustinēt aliquā penā. Si qz est p̄tra malū culpe vel est culpa actualē vel originalē. Si actua- lie; sic est quaē ad actū; et sic qz nūqz peccauit. Si est culpa originalis; sic ē puritas in summo. Sicut est priuilegiū ad bonū; qz ad bonū meritorū ad bonū p̄mū. Si merito vel est habit' vel act' qz passiō. Si h̄it' vel est corporis vel aie. Si corporis vel in se vel ad deū vel ad pximū. Si in se sic est virgo mater. Si ad deū; sic est mater dei. si ad p̄- sumū; si est xgo xgīnū. Si aut est habit' aic; vel est intellect' vel affectus. et hoc vel ad pximū vel ad deū. si ad deū tūc est puritas in summo. si ad pximū tūc est inf oīus. Si aut est actuarvel in se vel ad pximum. si in se sic est qz qualibet motu merebatur. si ad pximū sic est vel exemplū. et sic ē stel- la maris. vel ad auxiliū; et sic est porta celi. Si aut est passiō; nūc est passionis cōcīatio. Sicut p̄tinet ad p̄mū. vel quātū ad rem sic est sup creatures exaltatio. qz ad nomē sic est regina misericordie. Et sic in universo sunt. xiiij. priuilegia bīssime xgis. Primū qz nūqz peccauit. Scdm qz peccare nō po- tuit. Tertiu qz in summo pura fuit. Quar tū qz xgo mī. Quatu qz mī dei. Sextu qz xgo xgīnū. Septimū nullius ignorante. Octau mī oīus. Nonū qz qlibet tempore meruit. Decimū stella maris. Undecimū porta celi. Duodecimū passiōis cōcīatio. Tertiūdecimū sup oēs exaltatio. Quartū decimū regina misericordie. Si ḡ sunt. xiiiij. priuilegia bīssime xgīnū. qd est ḡ qz Job. apoc. xii. Evidit mulierē amictā sole et coro na. xij. stellarū in capite suo; qd quasi oēs exponit et pdicat de. xii. priuilegiū bīssime xgīnū. Et b̄ in dīem qz sicut articuli fides uno modo sunt. xij. alio modo sunt. xiiiij. sic et in p̄posito. Possunt enī ista. xiiiij. reduce ad. xij. Ad summā enī puritatē qz sub deo pot̄ intelligi reducit imunitas peccati. In possibilitas etiā peccādi est summa appo- pinquatio ad puritatē dei. et sic ad puritas in summo reducunt p̄ma duo. et sic. xxiij. fiunt. xij. vīla in illa corona. His vīlis rī- dem' ad obiecta. Qd enī obiectū de formis extinctione. dicim' qz illud claudit in se puritas in summo. **C**ed qz vnu nō fuit qz fuerit sine originali p̄cepta. Dicim' qz fuit impossibile nisi cōcepit de xgīne. et sic inf sua fieret xgo mī. et sic nō eēt sūi priuilegiū. Icz qz fuit inf xgo cu hoc fuisse p̄ sus inītī cōcīatio. **I**te frui in via nō potu- it ei dari priuilegiū; qz illud creatura nō vī- ta nō compatit. fecuz cūcorpe corrūpīt et cu pena. **I**te respectu matrū habuit priuilegiū qz fuit inf xgo. et fuit b̄ qz inf dei. **I**te qz poterat mereri et nō demereri nō est p̄ se priuilegiū; sed est p̄clusio duorū priuilegiōrum. Nā ex puritate i summo sequit qz nō poterat demereri. et eo qz qlibet actū mere- bat sc̄f qz poterat mereri. **I**te nutrit̄ dei uō est p̄ se priuilegiū s̄ ps priuilegiū qd est inf dei. Ad integratitē enī matritatis exigit nō tm̄ prima materia corporis gene- randis; etiā nutrimenti; nutritiū; quod tamē aptū natū est ab alio homīe accipi. Unde scimus qz alia est nutrit̄ alia maf. Nutrit̄ est qz dimidia mater a qua etiam puer aliquā multū cōrabat a complexione influēt; qz ad p̄fectissimam matritatem exigitur etiam ratio nutrit̄. Unde cum

Quid nobis ex illa plenitudine venerit

beatissimum agnō fuit pfectissima mater fuit et nutrit. Unde Luc. xii. Beatus vēter q̄ te portauit et vbera q̄ sustinuit ita sub mīt̄ dei intelligit nutrit̄ dei. Itē filia dei v̄l sponsa dei nō est pūilegiū; quia esse filiam dei nihil addit̄ qd̄ sit ei speciale. Itē domina omnia nō est p̄ se pūilegiū sed includit in regina misericordia. Omnis enī regina est dñia. Unde cū misericordia sit oīuz dñia et regina regina misericordie est dñia omnium. Item q̄ nō dāt pūilegiū respectu terre vel ignis vel aeris. Ideo est: qz mare p̄prie ep̄mit periculis hui⁹ vite, ppter qd̄ in naufragio indigem⁹ dirigēte et educete. Itē q̄ nō dī fundamentū vel lapis angularis pūilegiū. Ideo est: qz fundamentū p̄prie respicit fidē q̄ a solo deo est. lapis angularis vniōne dñe et hūiane regiae. Itē que n̄ h̄ pūilegiū respectu actiois sicut respectu paſſionis dicim⁹ q̄ habuit id qd̄ quilibet acti meruit: qd̄ sine deo facere nō potuit: qz sine me nihil potestis facere: si adiutor res dei sum⁹ in merito. Itē que nō habuit pūilegium respectu veri boni sicut respectu ardui dicim⁹ q̄ habet: qz illa sua exaltatio nō tm̄ in ardui sed in verū et bonum arduū. Itē qz nō respectu sapie v̄l potētie sicut respectu misericordie hūit pūilegiū. dicim⁹ q̄ misericordia claudit vtrūq̄ in se. Unde ratio misericordie et regina potenter sapientie. Ex his patet q̄ pūilegia beatissime virginis sunt tm̄. xii. et non plus r̄a vel pauciora.

Epiſologus quid nobis ex illa plenitudine venerit. Ep̄. cxviii.

Aīm

ḡ ſuſſic̄ter oīesum est qualit̄
I beatissima agnō plena fuit: quia
oīes ḡras generales et sp̄ales oīum
creaturarū in ſūmo habuit. Scđo qz illas
ḡras habuit a qb̄ oīus creaturacūa fuit.
Tertio qz sua ḡra tata fuit q̄ pura creatu
ra matris ḡre capax non fuit. Quarto qz
etīa ḡram increatā in ſe totā p̄tinuit. Et ſic
p̄ oīem modū ḡra plena fuit. Fuit etīa illa
plenitudo pfectissima ſim oīem rōnes plen
itudinis. Est enī plenitudo alia dativa et
nō receptiva q̄ ſoli deo cōuenit ut dictum
ē. s. Alia ē receptiva et hec triplex. Que
dam enī est receptiva et dativa et nō retenti
va: hec est plenitudo canalis. Et ſic beata
agnō plena est ḡra oīuz quantū ad numerū
ḡfarū que oīes ad numerū traſeunt, quātū

ad ipam p̄ ipsius manū. **Ubi Eccl. xliii.**
Ego q̄fi aqđuctus exiū de padiso dei. hoc
est de deliciis misericordiarū dei. Itē Ber
diu defuerit fluctuā ḡfarū: qz nodiūvenez
rāt aqđuctus. et iſte est aqueductus mi
rabilis: quia per ipsum defluunt omnes
aque gratiarū deorsum. et iterū p̄ cūdem
refluunt in ſursum. Unde Sap. vii. Uene
rit mihi oīa bona partit̄ cu illarū innumer
abilis honestas p̄ manū illi⁹. Et ſic ad locū
vnde exiū flumen reuertunt vi iterū flu
ant Eccl. i. **Est t̄ plenitudo recepti
ua et retentiva et nō dativa: et h̄ est plenitudo
vas. E** hic hanc plenitudinē plena fuit
brā agnō oībus gratiis creaſ ſim ſpecie q̄s
oīes i ſpecie in ſūmo habuit: t̄ tuū am
fit: et pterea ḡra increata quā tota ſi acc
epit: et nouē mēſb̄ in ſe clauſit. Quis ergo
pleni⁹ vas. Scđ etīa erat illud vas admis
ſibile opus exceli⁹. ut dī Eccl. xliii. Mirab
ile enī eſſet vas qd̄ maius ſeipſo ſtinet.
Et ipa agnō dei genitrix quē totus nō capit
oībis in ſua ſe clauſit uſcera fac⁹ homo.
Itē vas eēt admirabile qd̄ vīnu et aquā ſi
ſine interſtio: et t̄ ſine comiſſione cotine
ret. Ei vas illud vīnu diuinitatē et aquā hu
manitatis ſi cotinuit ſine oīafone mixtio
nis naturarū vel p̄petuā. nō enī commiſſio
ne paſſus eft neq̄ diuiniſſone. Item vas
eſſet admirabile qd̄ manet clauſum oīa in
ſe recipit: et clauſum effundet. Illud autē
ſanctissimum vas eſſet brūſimma agnō que deuſ
cōcepit et p̄ oīt partū agnō p̄manit. Ubi fuſ
ti orū coīſlūſiſ: fons ſignat⁹. Canf. iii.
Fuit etīa porta clauſa Eccl. xliii. p̄ quaſ
ingrediebat et egrediebat. **Est etīa plen
itudo receptiva dativa et retentiva. E** hec
eſſet plenitudo fontis q̄ ſi plen⁹: et t̄ ſi efflue
t̄ plenitudine etīa plena fuit beatissima
agnō a q̄ ſtinet effluit ḡra: et t̄ ipa ḡra eſſet
ſemp plena. Unde ipa eſſet fons pūuis q̄ cre
uit in flumen maximū: et in aq̄s plurimas
reducidant. **Ubi ſt̄. Et** fontegeſi ſi huius
plene beatitudinis p̄ſt oīis būtido hu
mani generis. Ex hac enī venit nobis pre
ciūm redēptionis: aqua ablutionis: panis
refectionis: medicina curationis: arna et
pugnac̄is: p̄miū remunerac̄is: pecu
redēptionis. Sed hec ipa eſſet ſaccul⁹ pecu
nie. De quo Prover. vii. Sacculus pecu
nie ſecū tulit in die plene lune reuerſurus
eſſet in domū ſuā. In quo ſunt oīes theſauri

Quid nobis ex illa plenitudine venerit. LIX

sapie & scie absconditi. ut habeat ad Eof. iiij.
 Quem feci tuit. bear^r vir qui in consilio
 impioz nō abiit. Tult dico in b̄tissime vir
 ginis assumptioz; & reuersus ē i die ples
 ne lune. i. in summatione ecclie. De h̄ precio
 dicit^r Prover. vij. Multier fortē q̄s inue
 met peul. &c. dicit glo. De ultimis finibus
 i. de extrema hūilitate beate viginis v̄l de
 ultimis finibus. i. de cōfitione dei & hois
 q̄ sunt duo fines. Attigit em̄ a fine v̄q̄z ad
 fine fortiter. Sap. viii. Illud p̄cium in die
 a mūtationis fuit collectu. i. die passiois
 p̄solutu. Sed miseri iudei preciu⁹ nostrum
 cogitauerunt repellere. Quiauis em̄ eēt au
 rū terē illius. i. beatissime viginis aurum
 optimū; quia in ip̄i nō crediderūt dei eūz
 esse. & qđ fuerat aurū mūdissimum credide
 runt eſe cupiū. & mel ſuſcipiati ſunt ee fel.
 Unde & oī modo q̄pbat alij pecunia pba
 uerunt ip̄i. Examinauerūt oia oia mea. Inſupr in
 statu crucis libauerūt. Unde cantatur.
 Staterafacta corporis. & ſic effluxit preciu⁹
 redēptionis. Hic etia effluxit nobis aqua
 abſtutionis. Ipsi em̄ ſons. ꝑo Zach.
 xiiij. Erat fons patēs domū dauid & habi
 tātibus hieronim in ablutiōe pectoris & incen
 ſtruate. Et erat fons horoz pute⁹ aquarū
 viuentū. ut habeat Lant. iiiij. Et fons iſte
 pfiguratus fuit. iij. Reguz penul. vbi dixit
 dauid. Si q̄s mihi daret potū aqđ de cifter
 na bethleem q̄ erat iux̄ portā. B̄tissima vgo
 est fons quāt ad coi⁹ bñficia que exhibi
 obis. putens aut̄ quāt ad ſpālēz devo
 trionē quā dat ſuis ſpecialib⁹. Eſterna vgo
 inquāt ab ipa fluit refectione pctorib⁹; hec
 cifterna eſt iuxta portā q̄ vult oes ſatiare;
 Unde clamat Ecclesi. xxiiij. c. T transite ad
 me tē. aqua cifterne huī ē p̄p q̄ eſt fons
 aque ſalienti in vīta eternā. ut d̄ Job. iiiij.
 Hanc aquā multū deſiderauit dauid. i. po
 pul⁹ iudaic⁹. Unde clamat Eſa. xlj. Egemi
 & paupes querunt aquas nō ſūt. Job. xxx.
 Oia mea aruerunt pre cauſam. ps. Aia
 mea ſicut terra fine aqua tibi. Et tunc dñs
 moysi dedit conſilium. Num. xx. Loquimini
 inq̄t ad petrā. i. beatā viginē duras contra
 tribulationē. graue cōtra iſtabilitatē. fr̄z
 ſidā p̄ libidinē; ipſa dabit yobis aquas.

Et tūc apuit eis theſaurū ſuū fontez aque
 viue de cifterna bethleem. Et hanc aquā tu
 lerūt tres fortes fides charitas & hūilitas
 viginis. fidds p̄ quā ſatū vicerunt regna
 que foris eſtāz t m̄ ſuū tranſfert; ut ha
 beat Alm̄ath. xvij. Chariatas forū eſt; quia
 foris eſt ut moris dilectio. Cant. vi. Muſi
 litas foris eſt q̄ solo odore regē de accipitu
 ſuo. i. de palatio p̄ris traſpirat ad vbera m̄fis
 Sed qđ fecit dauid. i. iudacis popul⁹ de
 aqua iſta p̄cōſtq̄ venit nō biberūt q̄ non
 crediderūt; ſed libauerūt in cruce. Sz cer
 te illa libatio n̄a fuit ablutio. Ipo em̄ dile
 xit nos & lauit nos a peccatis n̄is i sanguine
 ſuo. Apoē. i. Iſte etiāz pute⁹ vgorat p
 illuz de quo cantant filii ih̄i. Num. xliij.
 Ascendat puteus. Et d̄ ibi q̄ illuſ puteū
 foderū pincipes & dices in decreto legi
 in baculus ſuis. verū ē p̄ncipes & pri
 che & duces. i. p̄phete cui ipo doctore legi
 id eſt moysi mulū diu foderūt puteū ſuū
 deſiderādo; orādo; pfigurādo; & p̄p̄tādo
 Sed matthe⁹ noui testamēti foliorū roture
 ſcuit. Liber inquit ḡniationis iſeu xp̄i tē.
 Ecce vena vite. Iſte tergit rectā vena: q̄a
 veſt̄ in Job. xxiiij. Habet argenti venaū
 iuari principia. Et illud principia tergit
 hic Alm̄ath dices. Vira māre q̄ n̄a?
 eſt iſeu. Ipo em̄ p̄tulit nob̄ ſonte vite ſe
 optimē figurat in Gen. ii. vbi legi & flu
 ui⁹ egrediebaf de padiſo voluptat. & inde
 diuinebaf in q̄tudo humia: q̄ de b̄tissima
 viginē egressus ē dñs q̄ effluvit i noſ illa. q̄tū
 or bñficia a q̄bus deriuant oia alia bñficia
 creatiōis; recreatiōis; iuſtificatiōis; glori
 ficationis. Et bene dicunt h̄ humia brā
 cta q̄tulerūt nobis q̄tuoq̄ ſolē
 magna offerre cintarib⁹ p̄ q̄ ſuū ſuū ſuū
 em̄ neceſſaria apportat; ſupflu⁹ deponat;
 ſordes abluit; ſitui extinguit. Beneficiū
 & creatiōis oia neceſſaria apportat; i. oia
 ſupflu⁹ deruit. Tūc em̄ hyrc⁹ emularūt
 p̄cā p̄p̄li detulit in deſerti: ſic d̄ Lant.
 xvij. Nihil em̄ ſupflu⁹ m̄ſi petri. Bñficiū
 iuſtificationis oia immunda abluit. ſ. ſordes
 ſilariū ſyō in ſpū iudic̄t & ſpiritu. rdois.
 Eſa. iiiij. Beneficiū aut̄ glificatiōis mihi
 ſitum extinguit. Sicut em̄ ois aia ad deum
 fonte ynu. Et hec ſitū numq̄ h̄ extinguit
 q̄. h̄ nō ſaturat ocul⁹ yſiſ; nēc auris ipſe
 auditu; ſicut d̄ Ecclesi. i. Sz ſatiabimur cu
 apparuerit glia eius; q̄n de torrente volu
 h̄ iii

Quid nobis ex illa plenitudine venerit

pratis potabim⁹ ut ait ps. **H**ec sūt ergo
ātuor humina q̄ nobis p̄fuit ex plenitu-
dine ista semp̄ plena. Profuit nob̄ m̄bilo
m̄m̄q̄ ipa panis refectionis. Ipsiā ēm̄ est
nauis illa iustitiois delōge portans panez
sūi. Proi. vi. De lōge; q̄ est panis viuus
q̄ de celo def̄cedit; vt dī Job. vi. Ad quem
iunxit nos br̄issima ḥgo. d. Proverb. ix.
Comedite pane meū t̄ bibite viuū q̄d mi-
scui vobis Deus trinitas; aquā h̄umanā
eū vino diuinitat̄ miscuit; q̄n h̄umanā natu-
rā dīne viuuit. Sed br̄issima ḥgo miscuit
q̄i credit̄ t̄ cōfēnit̄. Panis q̄s sūi ipa no-
bis cōfēdit̄. Ipsiā ēm̄ est illa mulier cl̄age-
lica q̄ tria fata. i. corp⁹ xp̄i t̄ aias t̄ diuinis-
tatem cōm̄xit. Fermentū aut̄ in hac conse-
ctiōe fuit fides regni. Ita panē petierunt
puuli t̄ nō erat q̄ fr̄agerer̄ eis. Thren. iii.
Quā fractionē petebat Esai. ivij. Frange
esurientē panē tuū. Unde veni fuit q̄ pais
iste p̄fuit fuit in incarnatione; q̄ fract⁹ in
passiōe; q̄n nūl̄ crystallū suā sic buccellas
Alia trāslatio h̄z sicut fr̄ustū panis. Alia
q̄ crystallū sua. i. clarissimā aliam. s. ad lym-
bum; q̄si fr̄ustū panis diuīsum a pane. i. a
corpe q̄d iacuit in sepulchro cū quo ynta
fuit. homo aut̄ integer panis viu⁹ q̄ de ce-
lo def̄cedit. Effluxit etiā ab hac plenitudine
medicina curatiōis. Eccl. xxvii. Altissi-
m⁹ dī terra creavit medicinā. t. xlviij. Alia
dicina oīum in festinatiōe nebula. Abedi-
cina q̄ oīum in hoc est in xp̄i carne purissi-
ma festinata; q̄ subito decisa t̄ in corp⁹ for-
mata. t̄ hec nobis ex ista effluxit plenitudi-
ne. vñ ipa dicit Eccl. xxvij. Ego q̄ si fluui
dixi t̄ sicut aquæductus exiūt de padiglio dei-
xior medicamentū ḡnatiōis; xp̄ius est.
qui sanat oīs infirmitātes infas t̄ vis ge-
nerationis. Acceptimus q̄s ab hac pleniu-
tudine arma expugnatiōis. Et q̄ puen-
tia armis ad medicinā; q̄ ab eadē accepti-
m⁹ armis t̄ medicinā. In hoc q̄ optime fi-
gurari fuit. iiij. Regū. viij. In domo saltus
libani quā edificauit salomon ut explanat
maḡ in historiā. Dom⁹ illa in duas ptes
fuit distributa. Supior fuit pigmetaria in
qua fuerunt pigmetaria t̄ aromata adysum te-
pli. Altera fuit armamentaria ad tuitiones
reḡt̄ decorē dom⁹. Ryban⁹ cādida est bea-
tissima ḥgo tota cādida tota pulchra int̄
t̄ extra. Quā dom⁹ fecit sibi rex salomon;
q̄ sapia edificauit sibi dom⁹ in q̄ fuerunt

medicina oīra vulnera petoꝝ; arma cōtra
inuidū vel diabolū. In hac aut̄ domo dicis
spāl̄ de scutis aureis q̄ fecit Salomon. Et
qd signat illa scuta nisi illud scutum quod
peti ps. App̄hendē arma t̄ scutū t̄ exur-
ge in adiutoriū mīhi. Et dīs ita fecit. In
trobo inq̄t̄ in admirabile t̄ abernaculū q̄a
quē celi cape nō pot̄ rānt̄ t̄. Ita taber-
naculū intrant̄ t̄ armavit se. de quo ps.
Scutū bone volūtā. Scutū bone volūtā
ipse nunq̄ in aliq̄ tantū ostēdū quāna in
nobis in hoc co. Tūp̄ste scutū istud; t̄ est
factus t̄. Ut notāter dicit. Coro-
nasti eos. Hec ēm̄ est summa corona hoīs
ad alias creaturas. q̄ videt deūz ferentem
scutū suū. Vide q̄d t̄ appellat scutum
Lant. iii. dyadēma. t̄ pellaf. Egredimini
filie syō; t̄ videte regē salomonē in dyades
mate q̄ coronauit eū m̄ sua glo. ḥgo mas-
ria. Ita alia glo. sup̄ illud in die desponsa-
tōis dicit. Temp̄ annūciatiōis. Ita taber-
naculū in pugno passiōis in q̄nq̄ locis fuit
p̄forat̄. Mū scutū insignia ferabat ille q̄
dicebat t̄ Bal. vs. Stigmata dñi mei iesu
xp̄i in corp̄ meo porto. Est ēm̄ magna di-
gnitatis milit̄ portare insignia regis. Unde
Hester. vi. Homo quē rex honorare cupit
debet indū vestib⁹ regis; t̄ impōni super
equū q̄ de sella regis est t̄ accipere regiū
dyadēma sup̄ capit suū. t̄ pinus de regiis
p̄cipib⁹ ac tyran̄s temeat equū eius per
plateā ciuitat̄ incedere clamet t̄ dicat. Sic
honorabit quēcūq̄ rex voluerit honorare.
dñs q̄ q̄n hoīs honorare revolutyestes rega-
les ei iduit. q̄n dinas p̄p̄rates ei cōicant. t̄
cōtrario vestes fui renduit q̄n sacri n̄e
mortaliitat̄ de indūt sibi. Unde. i. Regū
xvij. Expoliavit se ionathas tunica q̄ erat
indū t̄ dedit ēā dō t̄ reliq̄ vestimenta sua
vſq̄ gladiū t̄ arcū suū vſq̄ ad balteū
Ita sup̄ equū t̄ in sella regis hoīm̄ posuit;
q̄n corp̄ h̄abilitāt̄ n̄e corpori sue claritat̄cō
figurauit. Ita dyadēma regi in capite hoīs
posuit q̄n nos reges celi p̄stituit. vñ Apo.
xix. Ille q̄ sedebat sup̄ equū albū habuit in
capite suo dyadēmata mīta. Multa peulz
dubio h̄uit dyadēmata; q̄ culibet hoī vñ
dedit. t̄ ipē tn̄ n̄a dyadēmata i suo capite
habuit; q̄ nūmīrū in coronā glie sue vertit
q̄ de suo primōtō tot reges t̄ regiās fecit
Un̄ iterū Apoc. iii. Seniores coronas su-
as mittit q̄n sedente in throno; q̄ oīs id

De hoc dominus tecum

LX

¶ humanitate Christi se cognoscunt cordatos.
¶ An et mulier amicta sole coronam stellarum
xii. in capite suo habuit; ut dicitur Apocalypsis xii.
¶ Quia beatissima ergo oes scitum coronauit.
Principes autem cum equo per plateas ciuitatis
nos ducuntur coribus et ait: nos ad res
gna celestia perdicunt. Si ergo tatus est bonorum
militie ferre. s. signum vestimenta regis; quoniam
dignitas regis ferre insignia mutat. Quoniam
autem charitate regis sibi reputare pro corona
regni ergo ferri scutum serui carnem. In dyadez
mate inquit Cantus uirginalis qui coronauit eum mat
sua. I. ergo maria. Sed et ipso ecclorario soli
matre sua nascendo coronatus: cum ei et fecundis
tate misericordia cotulit; et dignitate non absuluit.
et esse mater dei et regina misericordie mox
nascendo perfecit. Paret ergo quae sunt arma et seu
tum quo nos de coronauit; et quae arma de ista
plenitudine accepimus. Accipiemus autem et
ab eadem tandem primu remuneracionis. Unus
psalmus. Et hinc mercede fructus petritis. Benetus xv.
Ego pector tu sum et mercede tua magnificum.
Et sic per te quasi ex ista plenitudine
ergo sum effulgit et omnimoda beatitudine
humani generis. Predicet adjicenda est alia ratione
plenitudinis quam etiam pertinet in se plenitudo
de beate Virginis; et hec est plenitudo loci sui
et alijs locis de plenitudo. Et hoc dupliciter.
Dicunt enim aliqui locis plenitudo hoib[us] vel aias
lib[us] aliqui plenitudo herbis vel floribus vel
fructibus. Per primu modum beatissima ergo ple
na est sicut dominus vel ciuitas dei plena. Unus
psalmus dicta sunt de te ciuitas dei. Sic
letantius oiu[m] habitatio est in te seta de ge
nitrix. Dicunt autem beatissima ergo plena hoib[us]
letantibus. Ipsa enim oes continet et saluat et
ambit in eius leticie; et oiu[m] hominum affec
ctu[m] trahit ad se: et oiu[m] desiderium querat in se.
Unus ipso est letantius quasi quoddam speciale
regnus celorum. Est autem beatissima ergo plena
sicut locus plenitudo fructibus. Unus plena est
sicut odor agri plenitudo cui b[ea]ndicit dominus
Beatus xxvii. Quia plenitudinem flore: herba
ru[m]: fructu[m]: signata p[er]fectione morum virtutum
et operum diversorum explanante p[ro]cupiscent et de
scit ille qui in persona sua dicit. Eccl. xxii.
Sicut cinamomum et balsamum aromatisas
odores dedi. Et ibide. Quasi eccl[esiastica] exaltata
sum in libano. Est etiam alia ratione plenitudis
quam in se pertinet plenitudo beate Virginis sui
quam aliquis de plenitudo spiritus sancti habens
magis ergo in summo quod spiritus sanctus est filio

plena fuit etiam corporaliter ut potest in quantum plenitudo
do dimicatur habitatur corporaliter. Eli videtur
cum plena charitate et dilectione deo autem chara
ritas est: ergo deo plena est et fuit in quantum charitate
plena fuit. Ex his ergo manifestum est quasi brata
ergo omnes gloriosi plenitudine: omnes rone plenitudo
dimicatur: et omnes modis gloriosi plena fuit.

¶ De hoc deo tecum. Cap. cxix.

Equivocatur deo tecum. Vide autem quod non
est spiritus. Sermones iniquitatem sunt spiritus
materialis: et in materia tumoris debet ponere
nomine tumoris: et in materia amoris nomine
amoris: sed deus est nomine tumoris. in illud
admirabile. Si ergo deus: ubi est tumor meus: ergo
cum hic agat omnia mea amoris non debet hic
ponere nomine tumoris sed amoris: et ita non de
buit dicere deus tecum. Item cum tota trinitas sit
mutatio tumoris haec salutatione: videtur quod de
buit dicere. Trinitas tecum. Item ille qui
annuntiatur vocans emmanueli: quod est interpretatio
tum nobiscum deus: illa allocutio facta fuit in
ista annuntiatione: ergo ponendum debuit dicere
deus tecum vel deus nobiscum. Item deus deus esse
nobiscum vel cum aliquo specialiter per inhabitantem
gratiam: sed illa approparet spiritus sanctus: ergo debuit di
cere spiritus sanctus tecum. Item ista conceptio
facta fuit appropiare de spiritu sancto: ergo debebat
dicere spiritus sanctus tecum. Item modus salutandi
deus fuit: per vobis: ergo cum iste salutaret ex
parte domini debuit dicere Pax vobis: vel Pax
tecum. Item Augustinus in libro psalmorum. Alioquin eras et
ego tecum non era: ergo deus est cum malis et malis
non sit cum deo: sed tamen boni: ergo cum deo ergo sumus
me sit de numero bonorum debuit dicere tu cum
deo. Item cum deus nunc sit habens in ea per
corporalem presentiam: fuit autem per corporalem presentiam in
ipsa: et iste est proprius modus ostendendi quo cum
beatissima Virginis fuit et cum nullo alio: ergo cum
illis propriis modis ostendendi deberet habere: exprimere:
debuit dicere deus in te. Item dñe scribentes de ista associatio[n]e de quod hic agit dicit
xxxii. Femina circumdabit virum: sed per circu[m]
dat ab alio illud est in illo: ergo debuit dicere
deus in te. Item ubi in dominis est identitas
nature: deinde una persona est in alia et e[st] in altera
virib[us]. Ego in praetexto pri me est: ergo cum non note[m]
associatio in eadem nam spiritus debuit dicere
deus in te. Item deus absolute dictum sumi so
let per p[ro]p[ter]e et ut ibi. Nobis deus e[st] firmatus sunt et
spiritus omnis et omnis ergo e[st] co[un]dum: quod cum non note[m]
spiritus corporalis: quod non conuenit spiritu[m] debuit
huius

De hoc dominus tecum.

Dicere dñs tecū. Item q̄re nō dicit dñs
oipotēs vel dñs exercitū vel hīmōt. Item
q̄re nullū posuit vñb̄. Item dñs dī quasi
dās mīnas. h̄ aut nulla fit cōminatio: sed
magis p̄missio: q̄ male p̄t b̄ dñs. Item
cū dñs importet respectū ad hīmōt; quare nō
determinat b̄ illū respectū v̄ diceret cui⁹ est
dñs. Item cū ois associatio sit in aliquo:
q̄rūlī q̄ sit ista associatio. Si in esse vt sit
sensu dñs est tecū. Ista associatio cōuenit
deo cū oib⁹, t̄ sic cōis est et cū oib⁹ entib⁹
q̄ in hoc mīl dī qđ beate h̄gini approp̄ef.
Item ad hec dicim⁹ q̄ in ista salutatio: p̄ b̄
qđ dī dñs tecū duo intēdūnt. Unū vt p̄so
na mittētis p̄xie exp̄inat. alterū vt liberū
arbitriū br̄illante h̄ginis ad credendū t̄ co
sentientū inclinet. Ista aut̄ duo p̄fectissi
me t̄ approp̄issime exprimit hoc nomē dñs
qđ a potētia imponit. t̄ qñ absolute dī sol
deo approp̄af. Alij vñ dñs sūi illius sunt.
Ipe absolute est dñs qui dñs est oib⁹: quod
solius de trinitate est. p̄p̄nū: qui est p̄sona
mittētis i hac salutatio: t̄ sic p̄sona mittētis
p̄xie noīat. Per idē aut̄ liberū arbitriū
gl̄iosissime h̄ginis inclinat: q̄ ad p̄sentie
dī in mirabilia maxime disponit fides de
oipotentia: qz credit t̄ aduerterit dñi omnia
posse facere. acq̄ficit ipz posse naturas mu
tare: vel naturis impare. Unde cū b̄ oīum
nouoz nouissimi annūciat br̄illante h̄gini
ad credendū: agn̄ctissime ponit hic b̄ no
mē dñs qđ absolute posuit est oipotēte de
mostratiū. Quia vñ liberū arbitriū bea
tissime h̄ginis etiā p̄ se facile erat ad cre
dendū paratu nō indiguit exp̄issima insi
natione oipotēte cū terrore. vt diceretur
dñs op̄s vel dñs exercitū: s̄ sufficit ipz
leuis annūciatio t̄ q̄si obscura exp̄sio po
tentie q̄lis p̄ hoc nomē dñs ipso fat. Dicif
ḡ ei. dñs tecū. quasi apte dicat. Mīl cre
das tibi impossibile q̄ scis te dñm in socii
b̄: sed dic p̄fidēt. Q̄ia possis in eo qui
est meū. Si em̄ aliq̄ duo vñi officiū debez
ant opari: qđ impedit si vñ⁹ ē debilis cuīz alt
adeo sit fortis vt p̄ se officiū possit p̄ficere
isto etiam nō iūnāt. Ex his solutio ad
oia p̄ obiecta vñq̄ ad ultimū qđ q̄stuz est
de associatio. Ad qđ dicim⁹. q̄ b̄ associaz
io nota obibus in genere in q̄bus associaz
io pot̄ eē. Est aut̄ triple associatio. Est em̄
associatio in cōendo: associatio in patiēdo:
associatio in agendo. Associatio in elendo

dupl̄r. Absolute v̄ respectue. Si absolute
in subalti. in q̄li. in q̄ato. Associatio i sub
statiali ē idētitas. in q̄li similitudo. in q̄ato
eq̄litas. Int̄ dñū aut̄ t̄. b̄. h̄ginē fuit asso
ciatio in subalti. vna h̄umanitatē: q̄ ver⁹ h̄o
de h̄gie vera i hōie. Fuit etiā similitudo i vo
lūtate vñ⁹ in v̄troḡ. Fuit etiā eq̄litas po
tētē in ḡie. Ipsi em̄ eiusdē regni ē regia
cui⁹ ipz est rex. Item pot̄ int̄ ipos notari
idētitas in nā. similitudo in forma nāli. et in
figura. eq̄litas in d̄xute nāli sine in poten
tia. Si aut̄ est cōio in esse respectue. hoc ē
vel duor̄ admitte vel duor̄ ad vñ⁹. Si p̄
mo modo illa cōio fuit b̄ in summo: q̄ ipa
m̄ sua t̄ ipz fil⁹ eius. Si scđo modo. tunc
est vel ad vñ⁹ t̄pus vel ad vñ⁹ locū: vel ad
vñ⁹ stū v̄l habitū. Scđon t̄pus ibi fuit cōio
q̄ ipa simul m̄ dei. t̄ ipz simul fil⁹ vñ⁹
et cōuerso. Scđon locū fuit ibi cōio. Ipsi em̄
ipm̄ secū portauit de loco ad loci quoq̄c
infra nouē mēses iuit. Possim⁹ aut̄ t̄
istas cōiones t̄p̄is t̄ loci subdiudere. Est
em̄ t̄pus aduersitatē. t̄ est t̄pus p̄spēritatis.
Aduersitatē aut̄ duplex. vel a seipso vel ab
altero. t̄ sic triplex erit t̄pus p̄p̄ h̄uiliatiōis
alene p̄secutiois: t̄pus isolationis. et in
his oib⁹ fuit dñs c̄m̄pa. In t̄pe p̄p̄ hu
miliationis. in purificatioe: qñ obulit ipz
ad repli Luc.ii. In aliena p̄secutioe: sicut
in passione qñ stabat iuxta crucē. Job.xix.c.
In supra p̄ isolatione: sicut in resurrectioe.
Item loco ali⁹ est nālis: ali⁹ est penalit
ali⁹ dignitatē. Nālis vt est yster⁹. penalit
vt exiliū: dignitatē vt solitū. In his oib⁹ do
min⁹ fuit secū t̄ ipa cū dño. Dñs em̄ fuit
secū in vtero: secū in exilio: secum in solitū.
Item diversi in diversis locis solent ē s̄
fratres simul in domo: p̄f t̄ fil⁹ fil⁹ i mēsa.
vir t̄ vñz fil⁹ in lecto: b̄u t̄ dñs fil⁹ in viat: t̄
simul in comitatu. Ipsa aut̄ in his oib⁹
fuit secū fil⁹ in domo vt frater cū sorore. In
mēsa vt filius cū p̄fe. In lecto vt sponsus
cū sponsa. In comitatu vt dñs cū ancilla.
De p̄mo p̄. Ecce q̄ bonū t̄ q̄ io. De scđo
Matth. xv. Non est bonū sumere panē fī
lior̄. Item p̄. Filii tui sicut nouelle oliuaz.
De tertio Hen.ii. Propt̄ h̄ relinq̄t h̄o p̄ez
suū t̄ matrē. De q̄rto Job.xii. Si q̄s mīhi
misstr me sequat̄. Fuit etiā ibi cōio b̄m
stū oī mo. Ipsi em̄ nouē mēsib⁹ cū iacēte
iacebat: cū stāte stabant: cū fedēte sedebat.
Fuit etiā ibi cōio b̄m h̄abitū subale. Ipsi

em̄ beatissima ḥgo induit ipsum deū eadē carne qua ipsa fuit idita. vñ t̄ ipse in simili studiū est hominū fact⁹ t̄ h̄tu inūct⁹ vth̄mo. Quis citā ibi cōmūio in patēdo. Est aut triple copassio accidentalis vt seru⁹ do mino; natural⁹ vt m̄f filio; essentialis vt m̄e bū cū mēbo. Ipsi ḡ copassa fuit ei vt acil la fidelissima dno suo. vt m̄f dilectissimo filio; vth̄mēdē delicatissim⁹ suo mēbo. Itē in agēdo fuit inter eos oīnoda coīo. Tria aut sunt genera hominū q̄ necessario cōmūnicat sibi in agēdo. s̄. h̄tētes generates ad iūnates. Et ipsa beatissima ḥgo coīauit eis dno in ūctū m̄rimoniū hoīs t̄ dei. In ḡnāz̄tē filij. In adiutorio ḡnūs h̄janī. t̄ sic coīauit ei in oī q̄ st̄tingit aliq̄cū cōīaz̄re. Dns ḡ oīum ḡnāz̄p creationē hoīum. Spaliter p recreationē tu⁹ p immediata sūptionē. xpi hoīs p yntionē. est tecū p essentiā p̄ficiā t̄ potētā. inhabitante ḡfani. corporē p̄ficiā. Et Ber. Sz̄ sanctis spaliter t̄i. cū maria cū q̄ytiq̄ tāta ei. Osenſo fuit vt illi⁹ nō solū voluntate s̄ etiā sibi carnē p̄iungeret. t̄ de sua ḥḡināz̄ sub statia vñ xp̄m efficeret vt poti⁹ vñus xp̄s fieret. q̄ t̄ si nec tot⁹ de h̄go. tot⁹ t̄i deit⁹ utrū ḥginis eslet. nec duī t̄i filij s̄ vñ vtrū usq̄ fili⁹. Ait itaq̄. Ave ḡfa plena dñs te cū be. tu. in mu. Nec t̄i dñs fili⁹ tecū queſ carne tua induis. s̄ dñs sp̄ficius de q̄ concipis. dñs p̄f q̄ genuit quē cōcipiis. P̄f i⁹ quā tecū q̄ sui filii facit tui. Cili⁹ tecū q̄ ad p̄dēdū in te mirabile sacramētū miro modo t̄ sibi referat genitale secretū. t̄ tibi seruat ḥginales signaculū. Spūs sc̄tū tecū qui cū p̄f t̄ filii tui sc̄tificat vterū. Itē de ecōdē Abrahā Ep̄s. Dns tecū in mēte. te enī i vērētēci i vtero tecū i auxiliū. Ex his ergo p̄z qualit̄ dñs fuerit cū beatissima ḥḡie oī mo q̄ st̄tingit aliqd esle cū altero.

De hoc bñdicta tu i mulierib⁹. Cap. cc.
Benedicta tu in mulierib⁹. De hac
b clausula querit an aliqd addat sup
plentitudine ḡfe. aut nihil. Si enī m̄
hil addit. ḡ sup̄fluit. Si aliqd addit ḡ illa p̄
us ḡfa plena nō fuit. ḡ angel⁹ falsum dixit
q̄n ipsa p̄i⁹ ḡfani plena nūciāuit. Itē naſ
tura sua eadē est cū natura mulierū. ḡ si ex
cellit hoc est in ḡfa. Sz̄ oīs ḡfa includit
cū dr̄ ḡfa plena. ḡ fruſtra addit postea bene
dicta tu in mulierib⁹. Itē si ista benedictio
addit aliqd ḡfe t̄ in ḡfa excellit viroſt mu-

lēres. tūc debuſſet dixisse bñdicta tu in h̄b
mīmb⁹ t̄ etiā bñdicta tu in oīb⁹ creaturis
cū in ḡfa fit excellētior vniuerſis. Itē bñdi
cta tu in mulierib⁹. glo. que sine exēplo mu
liebris cognitiois ḥgo t̄ m̄f deū genuit. s̄
illud totū in plenitudine ḡfe est cōprehenſ
sum. ḡ fruſtra hic reperit. Itē cū virgines
oēs excellētā habebāt dignitatis. ista bñdi
ctio oībus ḥginib⁹ cōuenire videt. Quid ei
virgines inquātūḡines bñdicte sūt i mulie
rib⁹ t̄ sic pori⁹ deberet dicere bñdicta tu i
virginib⁹. Itē si ppter feciditatē ḥginales
bñdicta i mulierib⁹. tūc inſto poti⁹ dixiſſet
bñdicta tu i mulierib⁹. Itē plus est factum
q̄ dictū. bñdicta aut̄ dr̄ quasi bene aucta.
sed plus est bñtā. ḡ portius dixiſſet bñtā tu in
mulierib⁹. q̄ benedicta tu in mulieribus.
Itē cū bñdictio quedā sit ḡfe. quedāxō glo
rie oīs aut̄ bñdictio ḡfe includit in se bene
dictionē ḡfe. ḡ plus dixiſſet dicēdo glorio
sa tu i mulierib⁹. Itē bñdicta tu i mulierib⁹.
glo. i. p̄e mulierib⁹. Et alibi in figura dr̄.
Benedicta es tu p̄ oīb⁹ mulierib⁹ sup̄ traz
Judich. xiiij. Itē Hester. ii. Assuer⁹ rex di
lexit Hester pl̄. q̄ om̄es mulieres. questio
Querit q̄ que sit dīa inter bñdicta tu i mu
lierib⁹ t̄ pre mulierib⁹ t̄ inter mulieres et
plus q̄ oēs mulieres. Itē querit vtrū pro
nomē demonstratiū sc̄de p̄fone notet ibi ex
cellētā vel discretionē. Si discretionē vide
tur q̄ nō. q̄ multe aliae sunt bñdictio i mu
lieribus. Si autem excellentiam cum ex
cellētā habeat non tñ respectu mulie
rum s̄ repescit oīum creaturā. dixisse
debuerat bñdicta tu in oīb⁹ creaturis. Itē
querit vtrū ista bñdictio bñfissime ḥgis co
prehēdat oīum alioꝝ benedictionē in se. Et
videſ q̄ sic immo neḡ dubitabilē videtur
Quid em̄ magni vel miri si habuit benedi
ctionē oīum getū q̄ bñdictioēs oīum ange
lor̄ t̄ grās habuit t̄ a nullo illustrū vinci
Ad hec soluēda dicim⁹ ḡ quadruplex ē p̄o
bñdictiois. Dicit em̄ bñdictio q̄nq̄ male
clausula querit an aliqd addat sup
plentitudine ḡfe. aut nihil. Si enī m̄
hil addit. ḡ sup̄fluit. Si aliqd addit ḡ illa p̄
us ḡfa plena nō fuit. ḡ angel⁹ falsum dixit
q̄n ipsa p̄i⁹ ḡfani plena nūciāuit. Itē naſ
tura sua eadē est cū natura mulierū. ḡ si ex
cellit hoc est in ḡfa. Sz̄ oīs ḡfa includit
cū dr̄ ḡfa plena. ḡ fruſtra addit postea bene
dicta tu in mulierib⁹. Itē si ista benedictio
addit aliqd ḡfe t̄ in ḡfa excellit viroſt mu

De hoc: benedicta tu in mulieribus.

triplex fuit sibi q̄ ē maledictio nature: maledictio culpe: maledictio pene. Maledictio nature obprobriū sterilitatē, maledictio culpe feditas libidinis, maledictio pene est in scelto penalitatis. Et quelibet istaz triplex. In obprobrio em̄ sterilitatē triplex fuit maledictio: sex libido iregnans: feditas cōcipiens pectus nascens. Cōtra: hec benedictissima vgo tres habuit benedictios in cui⁹ deceptio iregnans fuit spūscens: cōcipiens vgo; pceptus de⁹. Itē in infestatione penalitatis triplex fuit maledictio damni: viginitatem perdendo: laboris in portādo: doloris in parto. Cōtra: hec iterum in beatissima vginē triplex fuit benedictio cui in cōcipiendo viginitas aucta: et cōfervata fuit: sine labore portauit: sine dolore pperit. Et sic pstat q̄ nouē maledictio: nouē benedictio: euacuavit: et sic ppf maledicti euacuationē bñdicta ē in mulierib⁹. Itē est benedictio: fecunditatis superxaltatio: et hec qz pōt esse triplex. Vna ex parte ageris: altera ex parte generati: terra ex pte gignētis. Et qlibet istarū triplex. Agēs em̄ i ista cōceptione fuit de⁹ pat: deus fili⁹ de⁹ spūs sanct⁹. Exaltata aut̄ est sup oēm generatiōne: generatio illa in q̄ agens effet folius pater: s plus exaltata vbi pat: t fili⁹ t spūs sanct⁹. Itē ex parte generati exaltata ē generatio sup oēm generatiōem: vbi cōcipitur vñ pfectus in naturalib⁹: s plus ex altata est vbi cōcipit vir sanct⁹ gratia t vir tunib⁹: s plus exaltata est vbi pceptus fuit vir pfectus: bono sacerdoti⁹: t summi⁹ deus. Itē ex parte gignētis exaltata fuit quia vgo cōcepit: plus exaltata q̄ vgo pperit: exaltatissima q̄ mat vrgo lactauit. Est etiā benedictio singularis grati que s̄ in fr̄ in beatissima vginē triplex fuit. Prima q̄ ipsa sibi dignitatē caput est t p̄ncipii feminaz. Secunda q̄ est mater oīuz. Tertio q̄ est dñia oīum. Prima istaz adhuc triplex. Dicit em̄ principiū feminaz propter tria. Unū est q̄ hñt q̄cūd boni in feminis fuit. Altud q̄ qlibet illoꝝ in summo hñt. Tertii est q̄ illud hñt qd in qua alia fēmina hñt v̄lhabere potuit. Primi triplex. Triplex em̄ bonū fuit in feminis, bonū cōsugataz, bonū viduarii, bonū viginū. Inviginitate adhuc triplex bñdictio est. Vna est carnis incorruptionis. Secunda nulli⁹ purisubiectio. Tertia angelica pueratio. Invividuita te etiā est triplex bonū, libertas, cōtemplatio nis, exercitū in opibus pietatis, castigatio carnis. Omnia ista bona simul fuerunt in beatissima vginē, habuit etiā ista oīa ī summo. Prececellit em̄ oīes vrgines in tribus benedictioib⁹ vginū causalitate: q̄ vgo viginū puritate q̄ pura ī summo: secunditer: q̄ mater t vgo. Eōiuges suster excellit in trib⁹: habuit em̄ secunditatē sine coruptione: problemi sine patre: secunditatē respetu altissime nature: q̄ effet mater dei. Bonū viduarii s̄ habuit vpote ī summa cōtemplatione p̄cipua pietate: excellētissima cōstitutio. Quicqđ ḡ boni ī mulierib⁹ fuit b̄ totū excellētissimi habuit: quia vgo viginū fuit t̄ mater dei fuit atq̄ mater virgo fuit. Secunda gratia specialis: q̄ mater fuit hoīum. Et b̄ quoq̄ triplex. Fuit em̄ mater vnius hoīis p generationē: oīum hoīuz mater ī regenerationē: t vginū mater p imitatio. Tertia grā specialis fuit: q̄ fuit domina oīum: t hoc tripli rōe. I tripliciter em̄ efficit q̄ iuste dñs. Uno mō p opatio: nō v̄t dñs est q̄ ei⁹ rei quā opatus ē t̄ conduxit ī esse. Secundo mō p emptione. Ter tio mō p electione: t̄ plati. Istas triplicib⁹ ne fuit tristissima vgo dominā oīum creatura rū: vpote mater p̄ditioris: adiutoris redēptoris: regina creatoris. Quarta d̄ benedictio p̄gratulantiū collaudatio: t̄ hec quoq̄ triplex. Collaudat em̄ ab angelis: ab hoīib⁹ t̄ corporib⁹. Benuit em̄ angeloz restau ratores: hoīuz p̄ditoz: corporaliū innouatores. Laudat aut̄ eā angeli ppf tria. Restaura uit em̄ reddendo p equipollētā depeditum: multiplicādo numerū: augmentando supad diū decimā fez hierarchia. Nomines qz laudat eā ppf tria: genuit em̄ eis redēptorem: iustificatorem: glorificatorem. Corporalia quoq̄ laudant eam propter tria. Immutauit em̄ corpora innouādo: nobilitādo: t̄ oīa ī xp̄i corpore diuinārati vñvedo. Sic qz p̄t q̄libet triplex oīum dñia sibi oēz rōne bñdictio nō oīfarā ē supbñdicta. Qualiter etiā bñdictio oēz bñdictio ē cōpēhendat. Ea, ccs
q̄
p̄
Ealiter aut̄ t̄ ista bñdictio ī mulierib⁹ compēhendat ī se oēm alia am benedictionem facile est videre singula percurrenti.
De benedictio ī diei septime. Cap. cc ii.
Rōne bñdictio ē illa q̄ benedixit deus diei, vñ. In qua requieuit ab oī

De benedictioe ade eue: t iacob.

LXII

opere qd patrarat. **H**en. **i**. Est aut ista bndictio operu cōsumatio: a pctis yacatio: eternne requie pfiguratio. **I**n bntissima aut rgo ne fuit pfecte operu cōsumatio: qz oia crea ta in yno boie yniūt cū creatore: t primū fit yniūt t yniūt primū. Non em est pfectio mot vel operis insi in circulo. Item si aliter e vera a pctis cessatio in cui yoluta te pctm nullū fuit: t pterea inesse nō potue Hec etiā reges non soli sunt future requiei signū: s t pñl. Si ergo dies. viij. ē bndicta ppc sabbatu dei: t m excellentior est sabbatū recreationis p creationis: g t maior benedictio. **I**n oibus em requie queunt: t in ipsa sola inuenit: in q inuenit oia qcūq qfinit. Unde t in tabernaculo ei requieuit. **E**ccl. xxvij. Hec ē em vera syon: quā elegit dñs in habitatione sibi. Ibi reges sua in seculi seculi: sibi habitant qm elegit eā. **A**c etiā beatissima xgo habuit diei septime benedictionem.

Cde benedictione ade t eue. **L**ap. ccij. Ecida benedictio q benedixit dñs s fuit illa quā dedit ade t eue. **H**en. **j**. Rescite t multiplicamini t reple te terrā t subiecte eā: t dominicamini t spicab' maris ysolantib' celī t yniueris animas tibus q monētur sup terrā. Hec benedictio tria cōpletur in se. s. nature fecunditate: t terre subiectio: aliai dominationē. Fe cūditas duplex ē carnalis t spicab'. Ut rāg habuit bntissima xgo in summo: fecunditate carnalē sup fecunditatē naturale: t spicale yniuersale: qm oium bonos mater ē. habuit etiā terre subiectioē in summo. t errā enīz copia sui ita pre oib' sibi habuit subiectio q etiā nunq primū motu rebelliois habuit subiectā: cu sit domia oium angelorū. habet etiā beatissima xgo oium ataliū subiectioē t dominationē. Dominus etiā p potentiā pscib' maris. i. demonib' in amaritudine inferni pstitutis. Dominas etiā yolangib' celī. t eleuatis angelis t volatib' in celū t ad altitudinē cōteplandois dei. **D**nak etiā p misericordiā yniueris aiuntib' que mouent sup terrā. t. hoib' oib' in mobiluia pstitutis. Et sic bntissima xgo habuit bndictionē primor parentum.

Cde bndictio Jacob. **L**ap. ccij. **T**em ysaac benedixit Jacob. **H**en. **xvij**. **D**et tibi deus de rore celī t de pinguedie frē abundātiā frumenti

yini t olei: seruiat tibi ppstī t adorat te tribus: esto dñs frñ tuor: t icuruens ante te filii misis tue. Qui maledixerit tibi sit ille maledictus: t q benedixerit tibi bndictioib' repleaf. Nec qz benedictio in trib' cōsistit: in abudātiā necessariorū ibi: det tibi de. In dignitate bonorū ibi: esto dñs frñ tuor. In ammiratioē incomodorū vt ibi: qui maledixerit tibi. Itē ros celi. i. grā cōteplatioē: pinguendo frē grā actioē: t ex his fit frumēti fidelis yini spei. **C**ui ad lRo. xij. Spe gaudet: oclū charitatis. Mis additur necel saria corporis: t sc intelligit in his oē necessaria: qz pfecto p hec oia bona beata xgo hūt in sumo. cōteplatioē: actioē: fidē: spem: t charitatem: g principiū illi benedictioē. **J**acob hūt in sumo. **S**cdm qz in hac bndictio ne dīgnitas honorū: q intelligit p b. Seruant tibi ppstī adorat te tribus: esto dñs fratrū tuor. Populi sunt gētiles ad fidem queris: trib' iudei: frēs sui sunt xpianū: filii misis sit angeli. **H**es isti o bntissima bntissima tibi i ecclia militate: adorat te ipdulca i tris umphatē: t icuruant an te: qz ybiqz t oib' dñarū cogermana tibi pierate. Tertius qd fuit in bndictioē hac ē incomodorū ammotio t laudis cōcūatio qd intelligit p b qd dicit. Qui maledixerit tibi corde oē: ope male dictioib' repleaf pñtis t future vite: t q bñ dixerit tibi bndictioib' repleaf: pñtis grē t glē future. Itē bndictioē etiā habuit in summo bntissima xgo: q mūq aliaq incomodū hūt q caruise voluerit: in oīmē in comodū suū comodū sibi fuit. qui aut ipaz corde oē ope: maledixerit: maledictioē: etiā hereditabit. Quisqo ipam corde oē ope re benedixerit bndictioē gratie t glorie possidebit. **H**es etiā illā laudam: qm cantātes dicim. Bndicta tu in mulieribus. Et sic pñt qliter bñ xgo habuit bndictioē Jacob in summo.

Cde benedictione singulorū filiorū Jacob t primo iude. **L**ap. ccv. **E**t aliē famose bndictioē inter s qz sunt ille qb' bndixit Jacob filius suis singulis bndictioib' ppnys. **H**ene. xlii. Sed quis oēs dicant benedictioēs: qdā tñ illaz sunt mag. pphetie vñ maledictioēs: qb' omnis illaz q vere sūt bndictioēs qliter coprehēdant sub bndictioē bndictissime declarem. Cum aut filii Jacob alias significet yntutes. **J**udas significat

De benedictione zabolon.

cat charitatē, et sō in persona Iude dēcē t se
p̄te ibi ponunt p̄prietates de charitate. Di-
cit ergo H̄c. xlii. Iuda laudabunt te fr̄es
tui. M̄nār̄ tua i cœrūicib⁹ inimicorū tuorū.
Adorabit te filiū p̄fis tui. L̄atul̄ Leonis Ju-
da. Ad p̄dā accediti fili mi. Requiescens
accubuisti vt leo t quāsi leena. q̄s suscitab-
bit eū. Nō auferet sceptrū de Iuda. t dix de
fēmōre ei⁹ donec ventat q̄ mittend⁹ ē. t ipse
erit expectatio ḡtū. ligas ad vineā pullū
sūni t ad vitā o fili mi astinā suā. lauabit in
vino stola suā. t in sanguine vne pullū suū.
Pulchritudines sūt oculi ei⁹ vino. t dētes ei⁹
lacte cādīdores. P̄ia q̄ p̄prietates ē q̄ cha-
ritas ē dignissima ḫtutū. iuxta illud p̄me
L̄oz. xiiij. M̄nār̄ ho⁹ ē charitas. Et hoc ī-
telligif p̄ hoc Iuda laudabit te fratres tui.
Sexta p̄petas ē q̄ ipa ē expugnatrix petō-
rū iuxta illud. j. Dē. iiiij. Charitas op̄ml̄
titidinē petō. t hoc intelligif p̄ hoc qđ dī.
M̄nār̄ tue i cœrūicib⁹ inimicorū tuorū. T̄ er-
tia p̄petas ē q̄ dat ḫtutū c̄ntiā ḫtutū t
hoc intelligif p̄ hoc qđ dī. Adorabit te fiz-
liū p̄fis tui. Quartā ē q̄ amatrix arduorū
t hoc intelligif p̄ illud qđ dī. L̄atul̄ Leonis
Iuda. Quīta ē q̄ est expoliatrix demonorū
qđ intelligif p̄ hoc. Ad pdā accediti fili mi.
Sexta ē q̄ ex vīctiā passionis. qđ intelligif p̄
hoc. requeſcēs. Septiā est q̄ est suparit⁹ te-
prationis p̄ hoc qđ dī. Accubuisti vt leo.
Octaua ē q̄ facit p̄ dilecto aiām ponere.
qđ intelligif p̄ hoc qđ dī. leena. Nonā ē q̄
nihil p̄ eaꝝ a dilecto separare. Uñ ad Īo.
viiij. Qūis nos sepabit a charitate dei t h̄
intelligif p̄ hoc. Quīsuscitabit eū. Deciā
est q̄ facit in eternū regnare. j. L̄oz. xiiij.
Charitas iniquā excidit. t hoc est q̄ dicit.
Nō auferet sceptrū de Iuda. Undecima q̄
facit filios deo generare. qđ intelligif per
hoc qđ dicit. t dix de fēmōre ei⁹. Duodeci-
ma est q̄ facit xp̄m de celo descendere. t hoc
est qđ dicit. donec veniat q̄ mittendus est.
Tertiadecia q̄ vnit mēbra ecclie in se ex q̄
totū corp⁹ ē onēxū t cōpactū. t hoc ē qđ di-
cit ligas ad vineā pullū suū. Quartadecia
est q̄ vnit t ligat mēbra cū capite. t hoc est
qđ dicit. t adiuit o fili mi astinā suā. Deciā
quīta q̄ facit xp̄s suo sanguine nos lauare.
iuxta illud. Apo. j. Qui dilexit nos t lauit
nos a peccatis nřis in sanguine suo t hoc est la-
uabit i vino stola suā t in sanguine vne palli-
um suū. Sextadecia ē q̄ fecit eu p̄ doctrinā

vocare. iuxta illud Job. vi. Symō iohānīs
dilig me p̄asee oves meas. Et hoc ē q̄ dicit
pulchritudines sūt oculi ei⁹ vino. Decasep̄tia
est q̄ fecit xp̄m nos sibi p̄ sacramēta icōpo
rare. t hoc est q̄ dicit dētes ei⁹ lacte cādī-
dores. Et sic i vītūsō st. xvij. p̄petates cha-
ritatis q̄ sunt dignissima ḫtutū. expugna-
trix petō. dās ḫtutū ē ē ḫtutū. amatrix
arduorū. spoliatrix demonū. vīctrix passio-
nū. triuphatrix tēptationū aīaz ponere. nī
hīl separe. i eternū regnare. filios deo gene-
rare. xp̄m de celo deducere. vītre mēbra ec-
clesie. t vītre mēbra cū capite. sanguine laua-
re. p̄ doctrinā vocare. p̄ sacramēta incorpa-
re. qđ intelligif p̄ hoc qđ dicit. dētes ei⁹ la-
cē cādīdores. p̄ lac em intelligif māsuētu
do sacramētorū de carne xp̄i t passiōe flue-
rū. Iste q̄ sunt p̄petates charitatis ē qui
bus p̄ficit bñdictio Iude. S̄ ad nobiliorē
subaz sequit nobiliores p̄petates. q̄ cōuig
bz p̄petate i sumo bz t has p̄petates in su-
mo. t p̄ p̄fis bñdictioes Iude in sumo. S̄
bīssima oīuz dñariū dñha habuit charitates
in sumo. ergo t has p̄petrates habuit ius
sumo. De bñdictio zabolō. Cap. ccv.
Equif bñdictio zabolō. zabolō i lie-
toze maris habitat in statioñe nauig-
iū ptingēsyſz ad sydonē. Per za-
bulō sm̄ maḡin̄ R̄ic. de s. vīc. intelligif ze-
lus aīaz. de q̄ sic dicit. Postysachar zabolō.
i. hitaculū foritudo gigant. q̄ p̄ dulcedi-
nis degustatione odītū vītorū. ḡfa t verevir-
tut robur acq̄rit. Iste est zabolō q̄ trascēdo
irā dei placare p̄suuit. q̄ pie sc̄iēdo dū ho-
minū vīcia p̄cūt. q̄ si p̄cēdo meli⁹ p̄cūt.
Absl̄ dubius nihil sic pl̄z deo t nihil sic plas-
cat dēū q̄ zel⁹ aīaz. Et ista. Quā multos
hodie vīdeant paupes spū. charitate feruē-
tes. multū abstinentes. admodū patētes ad-
zelū iī aīaz nimis tepidos multūs torpe-
tes. alij qđē ad custodiā hūilitat delinq̄ntes
icēpare n̄ plūmūt. alij necessitatē fīnā ne
turbare videant. peccātēs argūtē mēcuunt.
Sic alij alijſz atq̄ adhuc alij mōis rela-
re. p̄ dño nolit ḫtut hoc fīngit ē. v̄l ḫtut
ē credūt. Ecōtra qđē qđ abq̄ dubio agūt
in spū furor iagare se arbitrant̄ zelo recti-
tudis. t dū verac̄ odio p̄sequit̄ hominē b̄
age se putat v̄l simulat̄ odio vītorū. Illi pie-
tate poti⁹ q̄ crudelitate delinq̄ntes p̄eq̄ cre-
dēti s̄t q̄ ita illa gaudia atq̄ eos tot dolo-
rib⁹ inuitat̄. t p̄ expiētiam nouerūt. De

De benedictione ysachar.

LXIII

bet etiam zábulon nō soli delinquētes coꝝ bulon; sed ad meliōē subaz sequūt nobilio ripere ſi etiā tpe pſecutiōis cōtra pſequen res pprietates; g q̄cunq; h̄z zeli aiarum in tes de fende. Nebe etiā zabulon p̄mptioꝝ ſummo; h̄z has pprietates in ſummo; t per eſſe ad mala ferenda q̄ inferēda; t q̄ habz cōſequēs benedictionē zabulon in ſummo. neceſſe qñq; pro culpa eoz traſci amplius ſi b̄tſimamxḡo habuit zeli aiarum in ſummo; g benedictionē in ſummo. Adinor; ptz q̄ ca cogitūt p culpa peſtere; t per illud qd̄ in principio ponit. S. q̄ zel⁹ ani- benter ḡ ſe occurributibꝝ periculis obicit Et p̄tra ſeuientiū pcellas pteſtat ſe ſpō- te oppoſitioꝝ in fruſtra iuxta littora ma- ris habitat; fruſtra in ſtatione nauis parat ſi p̄tra marina mūdane pſuſtre diſcriſia trepidat; vt tpeſtatibꝝ diu fatigatos t rāz dē littoribus eruptos blaſe excipiat t be- nigne ſoueat. Et infra. Uſq; ad sydonem. Scimus fieri hui⁹ venatione aiaruſ quan- doꝝ p occulta ſuggeſtione demoni; quan- doꝝ p aperta ſuafionē homini. Veritatem noui vtrūq; zabulon cōpzeheudere t cau- te detegere. Figit ḡ fortitudinis ſue habita- cili ſe regione mariſ i cōſtinuo sydoniſ; ybi hinc vigilaſ p̄tra ſeniciā ſequentiū illinc cōtra fraudulentia inſidiāntiū. Et ifra. Ne ſcio ſi pōt homo a deo in hac vita aliqd ma- ius accipe; ignoro cui poſſit hac ḡfa mato- re aliqua deus homini pferre; q̄ vt ei⁹ mi- niſterio pueri homines in melius mutent t de filiis dyaboli fili⁹ dei efficiant. An forte cuiquā maius eſſe videbit mortuos ſuete- re? Ergo ne maius erit ſuscitatē carnē mor- tuā iterū moriturā; q̄ aliam in eternū viet- rā; Ergo ne mai⁹ erit reſtituſſe carni gau- dia mudi; q̄ aie gaudia celī. Q̄ qualis dos qualis dignitas; talē gratia a deo accipere. Non decuit celeſtē ſponsi ſpoſe ſue aliam dotē donare; q̄ vt p adoptionis ſtam; poſ- fit multos filios gignere deo t filios ne fi- liosq; gebenne regni celeſtis heredes aſcri- bere. Unde ipſo nato exclamat mater ei⁹: dōtavit me ſis dote mea bona. Ex his itel ligitur q̄ p zabulon zelus aiaři intelligif; qui ſe aliam aigl pene ceteris vilis reputa- bat. Multū cōcupiuit terra qua vidit p q̄ ad oēm labore fortis pdurauit. Eliderat ni- hil plus placet deo. Quinta q̄ promptior re oēs pulchritudines iuſticie noſtre ſūt ve- penitentē. Septima q̄ vigilat p̄tra pſecu- pānus mēſtruate. Eliderat nibilonimus ptores t maniſtaſ inſidiās. Octaua q̄ ho- nō ſunt cōdigne paſſiōes hui⁹ tpiſ ad futu- mo nō pōt maius donū accepit. Nona ē q̄ rā gloriā. In vno ḡ ſibi vilis; in altero fo- ē dos quā celeſtis ſpōſus dat ſpōſe ſue. Ne rat⁹ ſoritudinis ſue humerū ad oēm labo- cima q̄ filios dei generat. Iſte ḡ ſunt pro- prietas zeli in qbus pſuſit benedictio ſas- rem libenter inclinavit t in acquirendo di-

CDe benedictione ysachar. Cap. ccvi.

Equis bñdictio ysachar. de q̄ dicit̄ ysachar aſinus fortis accubās inter terminos. Videlicet terrā q̄ eſt bonar ſe requie q̄ eſſet optima t ſuppoſuit hume- rū ſuū ad portandū factus q̄ eſt tridu⁹ ſer- mīes. glo. Recepte poſt nativitatem H̄ad t Aſer lyā calē ſiliū genuit; q̄ niſi p abſtinen- tia t patiētā mēs humana adverū gaudiū non ptingit. Portet em̄ nō ſolum delecta- tionē fallſam; ſi t vana ſturbationē exclu- dere q̄ vult deveritate gaudere. Et iſte fili⁹ ysachar. i. merces dī; q̄ illud gaudiū veru- tanq̄ mercede oīum laboꝝ expectam⁹. Et infra. Scimus q̄ mare ſemp fluctuat; ter- ra aut in eternū ſtat ſicut cetera elementa ſemp in motu ſunt; t ſola terra ſante cete- ra ſtare neſciūt. Et ſem⁹ q̄ mēs q̄ p varia ſideria fluctuat quā adhuc ſclariū cauſaſ ſuū pcella exagitat; ad illud eternū gaudiū nō admittit; t illud torrēt voluptatis non potat; quāto min⁹ inebriat. Et iuſra. Nec eſt terra illa bona trāquillitas mētis; quāz dō mēs in ſeipsa tota colligif t in vno eter- nitatis deſiderio imobilitate ſigfit. hec eſt terra quā pmiſit dīs. Beati mites qm̄ ipi poſſidebūt terrā. Et infra. Pro hac tra- char aſinus fact⁹ t fortis effect⁹ t libenter ſupponit humerū ſuū ad portandū; t fact⁹ tributis ſerviſ. Multū ſibi ſubito viluerat qui ſe aliam aigl pene ceteris vilis reputa- bat. Multū cōcupiuit terra qua vidit p q̄ ad oēm labore fortis pdurauit. Eliderat ni- hil plus placet deo. Quinta q̄ ſane ad pulchritudinem illi⁹ ter- re oēs pulchritudines iuſticie noſtre ſūt ve- penitentē. Septima q̄ vigilat p̄tra pſecu- pānus mēſtruate. Eliderat nibilonimus ptores t maniſtaſ inſidiās. Octaua q̄ ho- nō ſunt cōdigne paſſiōes hui⁹ tpiſ ad futu- mo nō pōt maius donū accepit. Nona ē q̄ rā gloriā. In vno ḡ ſibi vilis; in altero fo- ē dos quā celeſtis ſpōſus dat ſpōſe ſue. Ne rat⁹ ſoritudinis ſue humerū ad oēm labo- cima q̄ filios dei generat. Iſte ḡ ſunt pro- prietas zeli in qbus pſuſit benedictio ſas- rem libenter inclinavit t in acquirendo di-

De benedictio dan: t neptalium

uina nō sua vero regi tributū psolut, vnde
ps. Ut iumentū facit sum apud te. Ite p
pter te mortificam tota die. Quia nō hu
iis vite bona ad necessitatē non respuerat
hanc terrā penitus nō deserebat. Quia nō
future vite nihil nisi nouissima qdā capere
poterat illā nō apphēdebat: t iter terminos
habitabat: t ista tollerabat ad necessitatē: t
illā cōcupiuit ad societatem. Statagebat
istā penitē desere nec poterat: ambigebat
in illā rorū intrare nec valebat. Fecit g qd
potuit: inter terminos habitauit. Quotidie
die in illā nitebat: quotidie in illā relabebat
tūc sic inter terminos morabat. Ex his col
ligitur q p ysachar gaudiū meternū inter
preterat. Eius in his vībūs, t ppetates et
primū. Prima ē q falsam delectatiōem
excludit. scđa q vanam perturbationem eli
dit. tertia q est merces laboꝝ. q̄ta q men
tē stabilitat. quinta q animū robozat. sexta
q hominē humiliat. septima q animū i su
spendit eleuat. octaua q terrā pspicit. no
na q requiē sentit. Decima q gloriaz deo
ascribit et reddit. Ille g ppetates sunt in
eternis gaudiis qbus dicitur b̄dictio ysachar. Sed beatissima virgo habuit gaudiū:
g t ppetates ei in sumo: g t b̄dictioez ysachar i sumo. mior p̄tz supia de beatitudinib⁹
sup illā q est. Beati q esuristi. t in tractatu
de fructib⁹ supposito.

C Benedictio dan. Cap. ccvij.
Equi benedictio dan. Dan i. i
cabit populū suū sicut t alia tribus
in israel. glo. Per officiū Dan ille
cebroſas cogitationes cōprehendit: argui
mūs: dānianus: castigamus. Recte enim
dan. i. iudicium vocatus est. Et infra. Si dan
populū suū cōficiat districte si iudicium su
um diligenter exerceat. fiet nihil in ceteris
tribub⁹: raro inuenieſ qui dānari debeat.
Ex his colligit̄ restrictionē cogitationi ini
lū. Circa hoc q̄tuor ppetates innuitur in
quib⁹ sua b̄dictio consideratur. Prima est
cogitationes malas reprehendere. scđa argue
re. tertiā. damnare. quarta castigare. Itaz
aut̄ cogitationum restrictionē beatissima i
sumo hūt. q talr oēs cogitationes ordiataſ
hūt: q null̄ vel p̄m̄ moꝝ illicitus exur
gere potuit: t sic b̄dictioē dan possedit.
De b̄dictioē Bad. Cap. ccix.
Equi benedictio gad. Bad accin
ctus pliabit ante eum: t ipse occin
re yidenſ. Quale est illud. Capilli tui sicut

getur retroſum. glo. Quia ad dan perti
net disciplina cogitationū: ad Bad p̄met
disciplina sensuū. Unus ē sedare: cūlē di
scordia: alterius repellere hostilem pugnā.
Dic vigiliat cōtra ciuilē proditionē ille cō
tra hostiū incursionē. Et infra. Quāvis al
fidie in throno iudic̄ sedeat: q̄uis ritas
alternationū cogitationi indeſinet cō
ponat: fruſtra utiqz in obſeruāda ciuiū cō
cordia laborat: niſi eode studio Bad ciuita
tem nostra p ſentiu disciplinam memnat: t
hostiū vicioꝝ agmina inſtāte prelio acrit
feriat. Un scriptu est. Bad acciūtis p̄fici
bitur ante eū. Bad pculdubio tūc ſic acci
gitur q̄ ſenſuū dſſolutoꝝ per disciplinā
reſtringit. Tūc fortiter dimicat q̄n carnal
ia desideria p carnis mortificationē truci
dat. Ex his colligit̄. q̄ per Bad disciplina
ſenſuū intelligit. Eius ſunt tres ppetata
res. Prima q̄ ciuitatē mētis cōficit. Se
cunda hostiū pugnā repelli. Tertia hostes
p abſtinentiā diuertit. bas ppetates ſunt
imo habuit btā virgo. q̄ ciuitatē cordis tal
ter cōficit. q̄ nunquā aliq̄ ſoſtiū in
ipsam vel primo impugnare moꝝ atcep
uit. ergo t b̄dictioē Bad b̄tavirgo hūt.
De b̄dictioē neptalium. Cap. cxi.
Equi benedictio neptalium. Cap. cxi.
lun cerū emiſſuſ das eloquia pul
chritudinis. glo. Sicut ad dan p̄tia
net p representatione pene repremire exur
gētia ita. ſic ad neptali p̄met p cōſolatio
ne p premioꝝ inflamare bona desideria. et ia
tra. Q̄ ergo quicq̄d ſcriptu repit ad ſpiri
tualē intelligentiā couerit. couerit ſoſtiū nomē
acepit. Q̄ ſoſtū q̄ nō aut volāt ſed cer
uo cōrrieti coparaf. Nam aut ſequit ſoſtū
do lōge a terra ſuspendit. cerū aut ad dā
dos ſaltus terre yicinat. Q̄ nec in ipſis ſu
iſ ſaltibus ſepat a terra. Sic nimis nepta
li dū p ſeru ſiſibilū formā q̄rit inuifibile
iū naturā. quod ſaltū dare nō aut ad ple
nū volare cōſueuit. q̄z i eo q̄ ſe ad ſumā eri
git ſeru ſcopaliū ſecu ſymbiā trahens yma
dino nō defit. ſic nouit neptali carnalia ſp
ritualib⁹ mīſcere. t p corporaliā incorporaliā de
ſerere. vt ytragaſ homis natura in eī dictis
iūmenat. vt ſe mirabiliter reficiat. q̄ ex corpo
rea t incorpea natura cōſtat. Illud aut̄ in
hīmōi dictiſ valde mirabile ē q̄tūc ſere ſenſi
per blādiunt q̄n iuxta ſenſum līe nihil ſona

greges capaz. Et illud. Nasig tunc ut tur gatis homibus pacificatio nul tñ obstat; yt
ris libani t filia nisi forte i hmo dicitis hoc arbitror; quin illa ciuitas nostra expiatur;
est qd tñ liberter amplexum ex iocunda q que sit illa pax dei; q experat omne sensu
dñ ut ita dicá lse fatuata ad spirituale in et q magna sit multitudo dulcedinis tue
telligentia cõsurgere coartamur. Ex his col domine; quā abscondisti tumetib' te. Quid
ligit q p Neptulum intelligit cõtēplato in ergo mirū si eam quislibet amator mudi ne
invisibiliu p visibilita eu doctrina. Eiusm g̃e scit quam deus diligetibus se abscondit; q
hic. vñ. ppietates ponunt q neptulum co enim in bonis falsis spem figunt; bona ve
pleteut. Prima est premioz cosideratio. ra inuenirenc possunt. vnde dicunt. Quis
Sedq̃ desiderior inflatio. Tertia seris ostendit nobis bona? Est enim manu absco
prurari ad spirituale intelligentia couersio. diti; qd nemo nouit nisi qui accepit. Mes
Quarta est nec visibiliu nec invisibiliu de enim que laudibus hominu delectatur; qd
relatio. h̃ intervirtric salutatio. Quinta est st internum gaudiu experiri non meretur.
q absurditate lfe ad spirituale intellectu mo
artatio. Sexta e spiritualis doctrine istru
ctio. Nec aut oia ipsa habuit in sumo q so
la inter hoies oes viatores pfecta in via ha
buit cõtēplatione. sola oes scripturas sm
omne sancti spiritus sensu intellexit. tver
bo increato vct' et noui testamēto expre
se docuit; cui' et ipsa ore et ope discipline dei
doctrin ymo glo. fuit. Et sic quoq̃ bñdictio
ne neptulum sua benedictione includit.

C De bñdictio Aser. L. ap. ccx.

Equit benedictio Aser. Aser pin
guis panis ei' et phebit delicias re
gibus glo. Aser quānis multū esuri
at pane iusticie; designat tñ endē comedie
re nisi fuerit cōspus oleo misericordie. Ex
multa enī delitiarū afflueria q sibi semper
abūdat ex spolijs p frequēti victoria mul
tu est delicat' effec'. nec etiā sapit panis
villus quānlibet nitidus nisi sit oleo cōsp
sus. in tantū vt d ipso pñciet scriptura di
ces: Aser pinguis panis ei'. Si enī gaudiz
um est sup vno pectorē pñiam agere. quāta
tū solentaa erit sup quolibet iusto liberter
pro iusticia moricē. Utere pinguis panis
eius phebit delicias regib'. O qualis pas
nis ei'. O quales delitie eius que rātu sa
pient regibus talibus. Eerte reges isti iaz
ad nuptias introierunt; iam ad illud eternū
cōuiui sedet: iaz illo pane angeloz deliz
tib' eternis vescutur: ta torcē voluntatis
inebriatur: et adhuc Aser delicias infatia
biliter suriuit; sed vnde ei tāta diuinarum
abundantia; nisi vt est dictum de hostiū spo
lijs in tam frequēti victoria: Quāto enim
amplius atteriūt hostes iusticie: tāto vbe
ri cumulant gaudia officiē. Gloria et di
uitie in domo eius tē. Gloria aut hec ē te
luminū cōscientie nostrae. Vostib' iaz fu

scit delectatio iūsericordia. tercia ē dimitia
rū abundātia. quarta est delitiaz afflētia.

quinta est hostiū frequētia victoria. sexta est
celestiū coniuariū ppatio. septima est con
scientie exaltatio. octaua est supne pacis ex
perientia. nona est abscondite dulcedinis
pregustatio. Huius aut ducalariū omnium
sunt cæ. scilicet iusticie et frequētia victo
riæque; etiā intēsis intenduntur oes alie.

Constat aut q ipu bñssima vñgine s sum
mo fuit eluris iusticie et excellētia victorie
sicut et dimitiaz et delitiarū spūaliū et diuina
riū et pacis et delectatiōis eminētia; ytpote q
nos iustificauit in me extitit; serpēt pae
oib' pñrviuit oes filias in diuinitis suppresa
abūdauit. delitiaz artiles; innixa super dile
ctū ascēdit; panē angeloz et vñu omib' de
dit mitrib' p oib' pñsortib' suis; oleo exultas
tiōis vñcta fuit p quā pat' vñ descedit de ce
lo: tver' manu. ix. mēslb' i se abscondit hñt
et tūc oib' in cibū manifestauit et donauit et
sic ite bñdictio sua bñdictioe afer icludit.

De bñdictio Joseph. L. ap. ccxi.

Equit bñdictio Joseph. Filii accresces et decos
aspectu. filie discurrerūt sup murū. s ex
sperauerūt eni; et iugati sunt. Inuiderunt
et hñtes lacula. sedet in fort' are' ei'; et dis
soluta sunt vincula brachiorū et manu illis
us p manus potentis Jacob. Inde pastor
egressus e lapis israel. de' pris tui erit adiu
tor tu'; et oportēs benedicet tibi benedictio
nib's cel' desig'; et benedictio b' abyssi ia
cenis deosuz; benedictio b' uberum et vul
ue; benedictiones patris tui confortate sunt

De benedictione beniamini.

de benedictionib⁹ patrū ei⁹ vōne⁹ venire⁹
desideri⁹ collū eternoz. ¶ sāt in capite Jo-
seph ⁊ invertice nazarei inter fratres suos.
Cdec benedictio Josephi⁹ intellect⁹
literalē: diuidit in .xvi. partes bñdictio⁹
Joseph⁹ integrat̃es. Prima est dei filiatio. De
cūda ē diuina imitatio; ⁊ hec intelligit per
filii⁹ bis positi⁹. Tertia est augmēti⁹ sapien-
tie. Quarta est augment⁹ g̃e; ⁊ ille intelli-
guntur p̃ accresces bis positi⁹. Quinta est
bona fama quātū ad seip̃m: ⁊ hec intelligit per
illud q̃ d̃ decoris. Sexta ē edificatio
p̃ exemplū: ⁊ hoc intelligit q̃ d̃ filie discur-
serit sup̃ murū. Septima ē patietia ab ope-
re: ⁊ h̃ e q̃ d̃. S̃ exasperauit eu. Octava ē
patietia ab ore: ⁊ intelligit p̃ hoc q̃ dicit ur-
gati sunt. Nona ē patietia a cordis iniuria
⁊ hoc ē q̃ dicit. Unde⁹ ei habetē faci-
la. Decima ē liberatio a malo culpe: ⁊ hoc
est q̃ dicat dissoluta sunt vincula. Unde⁹
ma est t̃palis origo: ⁊ hoc est q̃ dicit. Inde
egressus ē pastor. Duodecima ē mali c̃cepta-
tions sup̃erit⁹: ⁊ hoc ē deus p̃ris. t̃. erit ad-
tutor tuus. Tertadecima ē collatio bōi glo-
riæ ⁊ hoc ē benedictio⁹ celī desip⁹. Quar-
tadecima ē collatio boni g̃e: ⁊ hec est bene-
dictionib⁹ ab illi facient deo: sum. Decima
quinta ē collatio boni nature q̃ est bene-
diction⁹ ubi⁹ ⁊ vultus. Sextadecima ē boni be-
reditaria: ⁊ hoc ē benedictio⁹ p̃ris tui co-
fortate sunt. de benedictio⁹ bñ patrū ei⁹ do-
nec venire⁹ desideri⁹ collū eternoz. Deci-
maseptima ē bonita⁹ in alios hereditatio⁹:
⁊ hoc ē fiant in capite Joseph⁹ ⁊ in vertice
nazarei inter fratres suos. **M**arii omnium
benedictioni⁹ sufficiencia diuidit in hūc mo-
dū: benedictio phone vel ē in essendo vel in
patēdo vel in agendo. In essendo vel ad de-
um vel ad seip̃m vel ad proximū. Ad dei du-
pliciter vel in accipiēdo ē: ⁊ sic ē filius per
creationē: vel in accipiēdo oparationē: ⁊ sic ē
fili⁹ per imitationē. Ad se duplicit⁹ ṽl quā-
tum ad intellect⁹: sic ē augment⁹ sapientie,
vel quātum ad affectū: ⁊ sic est augment⁹ gra-
tie. Ad proximū duplicit⁹ vel quātum ad bo-
ni p̃p̃ri: sic ē bona fama. vel quātum ad bo-
ni proximi. sic est exēplum. Si autē in patē-
do est. vel ē passio a malo illato vel innato.
Si ab illato sic ē vel ab ope vel a sermone:
vel a corde: ⁊ sic p̃tra hoc triplex ē patietia
que ē arcus in fortitudine diuina. Si a ma-
lo innato: sic ē liberatio a culpa. Si autem
est i agendo: vel ē actio naturalis: ⁊ sic ē ori-
go christi p̃ propagationē temporalē. Vel ē vo-
luntaria. ⁊ sic vel est corā malit⁹: ⁊ sic ē te-
pratiōis sugatio. vel est ad bonū. Et hoc tri-
pliciter vel in se vel in causa vel in efficien-
tia. In se vel est glorie: vel g̃e: vel nature.
In causa: sic boni hereditaria possessio. In
efficiētia: sic est bonitatis in alios operatio.
Ex his g̃ integrat̃ benedictio Joseph⁹. S̃
costat q̃ hec oia fuerit i beatissima virgine in
summo q̃ summa filia dei in esse glorie
g̃e ⁊ nature. ⁊ in perfectissima imitatio ha-
bens plenitudinē sapientie: g̃e: fame: exem-
pli: patietie: in unitate culpe: ⁊ t̃p̃lis origo
xpi. plena t̃p̃li bono glorie g̃e: nature que
oīum p̃genitor̃ x̃tutes cū excellētia hūte
⁊ sua g̃e plenitudinē ad omnes trāsmisit et
sic patet qualiter benedictio Joseph⁹ etiam
in beatissime virginis benedictione inclusa
ſunt.
De benedictione beniamini. **L**a. cxxij.
Equit⁹ bñdictio⁹ beniamini. Ben-
iamini lup⁹ rapax: mane comedet p-
dā ⁊ vesperē diuidet spolia. **H**ec be-
nedictio in trib⁹ costit⁹. Primi⁹ perditorū
oīum ereptio a culpa. scđm de ereptio con-
gratulatio in g̃fa. tertiu⁹ i futuro oīum ⁊ sin-
gulor̃ gloriatio i gloria. Et hec in beatissi-
ma ṽgine fuerit in summo q̃ summa i ere-
ptione habuit victoria: summa de erept⁹ in
p̃senti leticiā: ⁊ summa in futuro gloria: ⁊
sic sua benedictio benedictionē quoq̃ ben-
iamini includit. Si autē s̃i tropologia p̃ Jo-
seph intelligit g̃fa discretio⁹ in actio⁹: p̃
Beniamini g̃fa cognitio⁹ in cotēplatione
constata quoq̃ p̃ hec in summo habuit bea-
ta x̃go: ⁊ sic benedictio⁹ filio⁹ Jacob oēs
que vere sunt benedictio⁹ ē bñdictio dñe
etia cū excellētia sunt inclusa.
De bñdictio⁹ prima balaā. **E**ap. cxxij.
Equit⁹ videre gliter benedictio⁹ il-
le q̃ub⁹ benedict⁹ balaā israel i be-
nedictione dñe sunt inclusa. Diuidit
tur autē he bñdictio⁹ i duas p̃tes. In pri-
ma ponit bñdictio⁹ quātum ad subſtātias.
Scđo quātum ad ipsarū cām sufficienz̃ ybi
di. Videbo eu⁹ s̃i nō modo t̃c. Num. xxij.
Prima p̃s p̃tinet tres bñdictio⁹. Prima
illar̃ benedicit p̃p̃lo: s̃i statū presentem.
vñ dicit. Num. xxij. De summis silicibus
t̃c. Scđo quo ad statū preteritū: in quo fue-
runt ibi ybi dicit. Non ē idoli in Jacob t̃c.

De secunda benedictione balaā. LXV

Tertia quantur ad statū futurū in q̄ postea erit ibi ubi dicit. Quā pulchra tabernacula tē. Prima bñdictio ē hec. De summis silicib⁹ videbo eū t de collib⁹ pñderabo eū. populus solus q̄ habitat: inf ḡtes non reputabif. Quis dinumerare possit pulu rem iacob: t nōsc numerū stirpis israel? Adorat̄ aia mea morte iustoz: t fuit no missima mea hor̄a ista. hec bñdictio habet q̄nḡ pñculares bñdictiones. Prima ē pueratiois altitudo. t hec duplex: v̄l imitatio angeloz. t b̄ est q̄ dicit de summis silicib⁹ videbo illū. vel imitatio sanctoz t pñctoz hōiuz. t hoc est q̄d dicit: de collib⁹ pñderabo illū. Scda bñdictio est a ma lie sepatio. t hoc dupl̄x vel a cōtione demo nū: t hoc est q̄d dicit: pp̄ls solus q̄ habita bit: vel a cōsorizo magloz hōiūm: t b̄ est q̄d dicit. Inter ḡtes nō reputabif. Tertia bñdictio est in se pñctio: t hec duplex. vel in actione t hoc intelligit p̄ hoc q̄d dicit: iacob. vel in pñctatione: t hoc intelligit p̄ israel. Quarta est semis multiplicatio: t hoc dupl̄x. vel ē multiplicatio sp̄us t hoc est q̄d dicit: numerū stirpis isrl̄ v̄l car ne: t b̄ est q̄d dicit: puluerē iacob. Qui ta bñdictio est finis beatitudi: t b̄ duplex sc̄z bona mozs. t hoc est q̄d dicit moratur aia mea morte iustoz: t beatificatio post mortez. t hoc est q̄d dicit: fiant nouissima mea hor̄a familiā. Et sic hec bñdictio p̄ma cū suis subdivisioib⁹ decē h̄z bñdictioē: quaruin primā beatissima ḥgo hūt i summo cui pueratio summe angelica fuit. et in virtutis deiformitate: t in peccati īmunitate: t in virginitas dignitate. In carne enī oīo p̄ter carnē vivere nō est humana vita lz angelica. Secundā habuit similit in summo: que dēs p̄s patrū mozes ostendit in fesoē excellit eosdez. Unde t in altissimis habitat hōiuz t angeloz. Tertiā etiā habet in summo. Summa em̄ humilitas que i ipsa fuit cū supbia diabolū nihil cō hūt. Item ab errore vel petis gentilium īmuniſſima fuit. t sic quarta bñdictiones habuit. Quicq̄ etiā in summo habuit: q̄ sola pñctaz pñemplat: onē habuit in via. Sextā q̄s hūt quia qualib⁹ actiōe liberi arbitriū meruit. Septimā habuit q̄ fecunditatē carnis cuius integratioē simul possidēs dēi et hoiez fil genuit in quo oēs hoiez in filios: sp̄ualiter regenerauit. Nonā habuit que morte glos

riosa t sine dolore t cū amore mortua fuit. Decimā habuit q̄ glosissime sc̄z in anima et corpe statim surrexit. Ex his p̄ qualiter benedictioē p̄mo datas dēs cū excellēria in benedictioē bñssime sunt incluse. Sufficiēnia autē benedictioē sumis sic. bñdictio vel est ad alii vel ad seipm̄. Si ad alii vel est ad exēneos vel ad posteros. Si ad exēneos vel bonos vel malos. Si ad extraneos bonos: t hoc dupl̄x q̄rylāḡelos: t sic p̄ma. vel hoiez t sic scda. Si ad exēneos malos: tue vel demones. t sic tertia: vel hoiez et sic quarta. Si ad posteros vel bñm carni et se materialis multiplicatio: vel h̄m sp̄m t sic est sp̄ualis multiplicatio. Si autē est bñdictio ad se vel est in pñti vel in futuro. In pñti vel quātū ad opationē t sic ē actio. v̄l quātū ad cognitionē. t sic ē pñctatio. Si ī futuro v̄l ē terminū vite intra: sic ē mozs vel tñm̄n vite hui⁹ ex: t sic est beatitudo. De scda bñdictioē balaā. Cap. cxv.

Ecūda bñdictio Balaā pñcipalis s est Num. xxiiij. Non est idolū in iacob: nec videt simulachri in israel. dñs deus ei⁹ cū eo est: t clāgor victorie res gis in illo. Deus eduxit eū de egypto cui⁹ fortitudi filiis est rhinoceros. Nō est auguriū in iacob nec diuinitatio in isrl̄. T̄ebiū suis dicef iacob t isrl̄ qđ opatus sit deus. Ecce pp̄ls ut leena cōsurgit t q̄si leo erige tur. Nō accubabit donec denoz̄ p̄dam et occisor sanguinē bibat. Hec autē bñdictio fili⁹ h̄z decē particulas. Prima ē īmunitas pñctoz corporaliū. t b̄ est q̄d dicit. Nō est idolū in iacob: vel īmunitas pñctoz sp̄is ritualiū: t hoc est q̄d dicit. Nec videt simu lacru in isrl̄. Scda est diuinitus auxilius. t b̄ est q̄d dicit: dñs ei⁹ cū eo est. Tertia ē ad monito pñdicator. t b̄ est clāgor victorie ī illo est. Quarta est de mūdo eductio. t hoc est dñs de⁹ eduxit eū de egypto. Quinta est humana sapientiacuatio: t hec est duplex vel quātū ad afalē intellectū t b̄ est nō est auguriū in iacob. vel quātū ad carnalē af sectū t hoc est neq̄ diuinitatio in isrl̄. Sexta est diuine sapie repletio: t hec est duplex. vel quātū ad tp̄alitā: t hoc est q̄d dicit. Tē porib⁹ suis dicef iacob. vel quātū ad spiritalia: t b̄ est q̄d dicit. Et isrl̄ qđ opatus sit dñs. Septima est pñdētia in fide: t hec ē q̄d dicit. Ecce pp̄ls ut leena. Octava ē exultatio ī spe: t hec est q̄si leo erigēt. Nona

De tertia benedictio balaam

est refectio in charitate; et hoc est quod dicit. Non accubabit donec deuoret p̄dā. Sunt autē bñdictioē cū suis subdūctioib⁹, xiiij. quarū sufficientia sumit sic. Ista bñdictio dat in coparatione ad statū pteriti; qui ē eductio de egypto; et in hoc trahuit. P̄mū est educēti dispositio, scđm ipsa educ̄cio. tertii est educ̄toꝝ pueratio. In dispositioōne triplex est benedictio. Uel em̄ est ex parte educēti; et sic est pectorum immunitas, et hoc ē corporalii vel sp̄iūlū; et sic sunt p̄me due, vel est dispositio ex pte educēti; et sic ē diuinū auxiliū; vel ex pte adiuuāti; et sic ē amonitio p̄dicatoꝝ; disponit enim ad educēdiꝝ peccatoraꝝ a peccatis recedēdo. Deus gratia infundēdo; p̄dicatoꝝ penitentiaꝝ pdicādo. In ipsa autē eductioē duo sunt vñū recessus a malo, et hoc ē de inīdo eductio, al iud ē ad regnum adiunatio. Eductioꝝ pueratio cōstīt in duob⁹. Unus; vñ est impediēti auferēdo; aliud ē necessaria tribuēdo. Impediēti duplex. In intellectu; aialis sensus. In affectu carnalis affectus, et hec duo comprehendit humane sapientie euacuatio. Item necessariuꝝ tribuendo est dupliciter, quo ad intellectum; sic est diuina sapientia repletio. Quod ad affectum; sic est in rationali fides; in trascibili specie; in cōcupiscentiā refectio, in charitate et sacramentoꝝ perceptio. Primum et secundū beatissima ḥgo in summo habuit que nec venialiter vñp̄ peccauit. Tertius etiam habuit in eo q̄ gratia plena fuit. Quartū habuit quia omnis pfectissime doctrix fuit opere. Quintū habuit quia de mundo omniō segregatissima fuit. Sextū habuit quia in regnū solo iuxta reges glorie ipsa in regnū misericordie sublimata fuit. Septimū habuit quia animalē sensus omnino euacuavit. Octauū habuit quia super oēs fidei eminētias eminebat. Nonū habuit quia carnalē affectū nullum habuit, in qua etiā fomes peccati extinctus fuit. Decimū habuit quia diuina sapientia plena fuit que ipsam sapientiam generauit. Undeci mū. Duodecimū. Tertiūdecimū habuit in summo que fide spe et charitate omnes antecellit. Et sic patet qualiter secunda benedictiones Balaam tredecim sup israel enumerata in benedictioē benedictissime sunt vñiversaliter et cum omni excellentia comprehendēti.

De tertia bñdictioē balaam, Cap. cœv⁹,

Etia benedictio balaam p̄ncipalē hec ē Nūm. xxiii. Quā pulchra tabernacula tua Jacob; et tētoria tua israel ut valles nemozē ut horū iuxta flū mos irrigui; ut tabernacula q̄ fixit deus. Quasi cedri ppe aq̄s fluet aqua de stūla eius; et semen illius erit in aquas multas. Zollef ppter agag rex ei⁹ et auferē regnū illi⁹. De egypto eduxit illi⁹ cui⁹ fortis tudo filii est rinocerotis. Deuorabunt gētes hostes illi⁹; ossaꝝ eoz cōfringēt et p̄forabunt sagittis. Accubās dormiunt leo; et quasi leona quā suſcitare null⁹ audebit. Qui bñdixerit tibi crit et ip̄e benedictus qui maledixerit tibi: in maledictioē res putabif. In ter has bñdictioēs nonē be nedictiones sunt comp̄phēse. Prima ē mul tiplicatio ecclasticoꝝ actionū; et h̄ intelli git p̄ illud quod dicit. Quā pulchra tabernacula tua. Secunda est pulchritudo reli gionū; et hec ē tētoria tua isrl. Tertia ē ordo et institutio p̄dicationū; et hoc est, fluent aqua de stūla ei⁹ et c. Quarta ē regni iudicii translatio; et hoc ē zollef ppter agag rex eius. Quinta est regni gentiū ecclie subiec tio; et hoc est: deuorabūt gētes hostes illi⁹. Sexta ē demoniū cōfractio; et hoc ē, ossaꝝ reorꝝ cōfringēt. Septima est anti xp̄i infē ctio; et hoc ē, p̄forabunt sagittis. Octaua est a somnio mortis resurrectio; et hoc ē, accusans dormiunt ut leo. Nonā est boniorū et maliorū remuneratio et hoc intelligitur ibi. Qui bñdixerit tē. Undēcimū autē sufficiētia istarib⁹ bñdictioēi ī hūc modū. Bñdictio ecclie vel est in vita p̄nti vel in futura. Si in hac vita; yelest collatio boni vel ablatiō mali. Si ē collatio boni; vel ē multiplicatio actiūoꝝ vel contemplatiōnē vel p̄traeūtis do ctoꝝ, et h̄m hoc sunt tres p̄me. s. multiplicatio ecclasticoꝝ; pulchritudo religioſorum; abudantia p̄dicatoꝝ. Si autē est mali a bla vo, yelest cōmutando; et sic ē regni indeoꝝ translatio, vel destruēdo; et hoc ē vel hoīuꝝ vel demonū vel anti xp̄i q̄ est homo plenus demone. s. h̄m hoc tres sunt ille; scilicet regni gentiū subiectio; demoniū cōfractio; anti xp̄i interfactio. Si post hāc vitā sic est vñū cōis resurrectio vel bonorū remuneratio vel malorū dannatio, et sic sunt tres ultime be nedictiones. Quali autē iste tres bñdictio nes cōuentum beatissime ḥgini facile est declarare. Sima em̄ fuit ut sepi⁹ dicti⁹ est in actioꝝ et p̄explicatione; in doctrina. Ipsa

quocq; in suo party trāstulit regnum iudeorū
que regē genuit ipianorū; et p̄ consequens
destruxit regnum gentiū et demonū tāxi p̄
que filii sui ore interficiet; et oes bonos et
malos remunerabit; que remuneratorem
generauit; et ipm bonis in pīm donauit.
Et sic patet qualis iste nouē bñdictiones in
bñdictione bñdictionissime sunt incluse.

De quarta bñdictione balaam. Cap. cxxvii.
Quarta bñdictione balaam quā nō tam
q̄ bñdictione q̄ bñdictionis causa est.

Orat stella ex iacob; et p̄surget vir
ga de israel; et p̄cūtē dūces moab; vāfā
bitq; oēs filios seth; et erit idūmea possel
sio eī. **B**enedictioē seyr sedet inimicis suis,
israel p̄ fortiter aget; de iacob erit qui do
minef et p̄dat reliqas ciuitatē. **N**ec bñ
dictione diuidit in septē partes. Prima ē bñ
dictionissime ḥgis generatio. Secunda filij
dei ex p̄p̄a incarnatione. Tertia yitior destru
ctio. Quarta hoium liberatio. Quinta bo
noz confirmatio. Sexta bonoz dominatio. **S**eptima maloz damnatio. Prima itelli
gitur p̄ hoc quod dī. **O**riet stella ex iacob.
Scđ p̄ id quod dicit et con. vir. de israel.
Tertia p̄ id quod dicit p̄ci. du. mo. **Q**uar
ta p̄ id quod erit yd. p̄ci. eius. **Q**uita p̄ id
israel ho. forti. aget. **S**exta per id de iacob
erit qui do. **S**eptima p̄ id quod p̄der relis
quias ciuitatē. Et sumit horū sufficiētia in
huc modū; causam bñdictionis vel est consi
derare in se vel in effectu. In se vel est me
diata; et sic est gñatio die. vel inmediata;
et sic est incarnationis filii. Si aut in effectu;
vel in presenti vel in futuro. si in plenti. vel
respectu maloz vel bonoz. si malorum vel
yitior; et sic est tercia. vel hominū; et sic est
quarta; si respectu bonoz ē q̄nta. Iē in futu
ro vel est respectu bonoz; et sic est domi
natio. vel maloz; sic est damnatio. **P**as
tet ergo qualiter he quoq; partes pcedunt
et dependēt a benedictione bñdictionissime
ḥgimis que in hac p̄ma estradix; et causa
omniū consequentū. **Q**uicq; esti est causa
cause est causa omnium consequentū cā
torum. vnde cum beatissima virgo mediā
te illa benedictione qua abundat in mulie
ribus sit causa corporalis generationis de
ipsi; et illa sit cā consequentium. pat̄ q̄ in
ipsa sua benedictione iste benedictiones cau
saliter sunt incluse.

De bñdictionibñ datis populo a moys.

Capitulum ccviii.

EQUITUR videre de bñdictionibus
s quibñ benedixit moyses israel pre
cepta dñi suā dices. **H**unc. xvii.

Benedictu m̄ ciuitate et bñdicit i agro

Benedict fructu m̄ ciuitate et fructus terre

terre fructus instrumentoz tuoz greges armē

torū tuoz et caule om̄i tuarū. **B**enedicta au

rea tua et bñdicate reliquie tue. **B**enedictus

eris ingredies et egrediens. dabit dñs in

imicos tuos qui colisurget aduersum te co

ruentes in cōspectu tuo. Per vñā vñā veni

ent h̄ te et p̄ septe fugiet a facie tua. Emit

et dñs bñdictione sup cellaria tua et sup

oia opa manū tuarū. **B**enedictetq; tibi in

terra quā acceperis. **S**uscitabitq; dñs sis

bi in populu sanctū. sicut iurauit tibi. si cu

stodieris mādara dñi dei tui. et ambulaues

ris in vijs ei. **V**idebūtq; oēs terrarū pos

puli q̄ nomine dñi inuocatū sit sup te. et t̄

mebūt te. **A**būdere te faciet dñs ob̄ bos

nis fructu vteri tui et fructu iumentoz tuo

terre fructu tue quā iurauit dñs p̄fibus

tuis vt daret tibi. Ap̄et dñs thesaup̄ suu

optimū celū vi plurimā tribuat terre tue in

tre suo. **B**enedictetq; cūctis opibus manuū

tuarū. seuerabis genib⁹ multis. et ipse a

nullo fen̄ accipies. **L**ostituet te dñs in ca

putre nō i caudat eris sp̄ supra et nō subter

Et sic ponunt ibi dece et novē bñdictionēs.

Prima ē ḡa cōplatiōis. et h̄ ē. **B**enedict

tu i cī. Scđa ē cā actiois et h̄ ē bñdicit in

agro. Un̄ glo. **B**ñdictionē cōplatiōis ac

actiuē. Tertia ē puritas cōplatiōis. et h̄

est frue. v.t. Quarta ē vñl opatio. et hec est

bñ. f. ter. Quita ē in alijs fructificatio. et h̄

est triplex. In laycis; in clericis; et religio

sis. Prima p̄ iumenta. Scđ p̄ armēta. Ter
tiū p̄ caules om̄i. Sexta ē virtutū frugali
tas et bñ duplex. Us̄ quātū ad actū et hec be
nedicta horrea tua. glo. virtutū custodia.

Vel quātū ad habitū. et hec est bñdicate reli

qe. Un̄ glo. Bonavolitatis q̄ remanet post

opa. **S**eptima ē felix p̄sumatio et h̄ ē duplex

quātū ad opationē bñ; et h̄ ē. **B**enedictū in

gredies; us̄ quātū ad euasionē mali. et h̄ est

Benedictū egre. Un̄ glo. Ingredies i p̄ce

ptōe pīm̄. egredies ab hac vita ad eternā

Octaua est victoria tetrationū h̄ ē. **H**abite

dñs mi. t. r̄. Nona ē cū temptatioe puerū et

hec p̄ pīnāvīa ve. Decia ē spūalis refectio.

Et hec est duplex. **D**e ḡa cōtemplationis

De benedictiōibus moyſi populo datis.

vel cōtritionis; t̄ hoc est. Emittere dñs bñ/ di. sup cella tua. t̄ de labore satisfactionis t̄ h̄ est. Sup oia opa manuu tuarum. Un decima est celestii donoꝝ multiplicatio. t̄ hec est. Bñdicet tubi in ter. quaz acceps. Unde gl. Bratia celestii multiplicatio do noꝝ. Quoddecima sc̄r̄oꝝ associatio; et b̄ est. Si uscitabit te dñs de fibi in populū sancrū. Tertiadecima ē hostibꝝ tunoris inclusio. t̄ b̄ est. Videbūt oēs pp̄s terrarū t̄c. Quartadecima est sp̄ialū t̄ tpalū successio; t̄ hec est. Abūdare te fac. dñs o. bo. Quintadecima ē in subdit̄ p̄spatio. t̄ hec triplex vel in religiosis; t̄ hec est. Frusctus vētris tuni; vel in clericis; t̄ hec est fructus iunctōꝝ; vel in laicis t̄ hec est fructus terre. Sextadecima ē abūdātia divine sapie; t̄ hec est. Apic dñs th. s. op. De cūnseptimā ē doctrinē p̄minētia; t̄ b̄ est celi plu. t̄. Decimaoctaua ē bonor ope rū frequētia; t̄ b̄ ē. Bñdicetq; cun. o. m. t̄. Decimanona ē dignitātē excellētia; t̄ b̄ est triplex. In dādōt̄ nō accipēdo; et hoc ē Tu fenerabis g. m. In regēdo; t̄ non sub effendō; hoc ē. Constituet te in caput; t̄ nō in cau. In exaltādo; t̄ nō depinēdo; t̄ hoc Est supra; t̄ nō subter. Num? bñdictionis sufficiētia sumit̄ in hūc modū. Bñdicitio ecclie est vel quātū ad ōtemplationem vel quantū ad actionē. Si quātū ad actionez vel est ordinari in bonū vel ōtra malum. Si in bonū vel in bonū meriti; vel i bonū premi. Si meriti; hoc est vel in opibꝝ vel in v̄tutibꝝ; si in opibꝝ; vel in genere v̄l in specie; si in genere; vel est ōtemplatio; et b̄ est. Bñdicitus in agro. Si est in specie; v̄l in se vel in subdit̄. Si in se; vel interius v̄ exterius; si est opus interi? sic est bñdicitus s. v. tui. si est exteri? tūc ē q̄ dicit fructus terre. Si aut̄ est opus in subdit̄; tunc v̄l in laicis; t̄ sic sunt iunctēta. v̄l in clericis; t̄ sic sunt armēta. vel in religiosis; t̄ hec sunt cæ ouui. Si aut̄ est bonui incriti in v̄tut. b̄ v̄ est in actu; t̄ hoc ibi. hōrea. vel in habitu; t̄ hec sunt reliq̄e. Si aut̄ bonui premi; vel in bono vel a malo. si in bono hoc est ingre diēs; si a malo b̄ ē egredies. Unde glo. De p̄nti vita ad eternā. Si aut̄ est actiua ōtra malū. sic est cū tētationē p̄nētus. et hoc est dabit dñs im. t̄. Si aut̄ est bñdicitio p̄tīc̄ ad ōtemplationē; hoc est quantū ad vitas vel quantū ad doctrinā. si quantū ad vitā vel in se vel in respectu aliorū. si in servel est delectabile vt sp̄iale gaudiū; t̄ hoc ē v̄l i habēdo vel in recipiēdo; t̄ hoc est cellaria tua. vel in agendo; t̄ hoc est. opibꝝ ma. t̄. Vel ē v̄le vt instiplicatione bonoꝝ; t̄ hoc ē benedicta terra tua. Vel ē honestum; vt confortuz bonoꝝ; t̄ hoc est. Suscitauit te de? i populū suū. Si aut̄ sit respectu aliorū hoc est vel respectu inimicorū vel amicorū. si respectu inimicorū; t̄ tunc est q̄ dicit vide bunt te o. si respectu amicorū vel in se v̄l in subdit̄os. si in se hoc ē abūdare te fa. do. si i subdit̄; hoc est vel in religiosis; t̄ hoc ē fruc. vētris tuni; vel i clericis; t̄ hoc ē fructus iunctēta. vel in laicis t̄ hoc ē fructus terre. Si aut̄ est p̄tīc̄ ad doctrinā; vel ē in cognoscēdo t̄ sic ē. Apic tibi dñs the. vel ē in docēdo t̄ hoc ē v̄t plu. tribu. t̄. vel in agēdo; t̄ b̄ est dupl̄. vel in se; t̄ hoc ē. Bñd. op. m. t̄. vel respectu aliorū; t̄ tūc ē; vel respectu dos minorū vel doctoroꝝ; vel respectu prelatorū. De p̄mo fenerabas g. m. multis. De secundo i cap. no in caudā. De tertio supradit̄ no subit̄ quia sc̄ erit magis t̄ no discipulus dñs et no hūis; platus t̄ no subdit̄. Qualit̄ aut̄ bñdictiones iste q̄ueniat bñssime v̄gi ni faciliū ē videre. grām em̄ p̄eplariois in summo habuit; q̄ p̄fecte diuinatas t̄ hu manitas facīm in via cognovit; p̄fecta in actione fuit; q̄ oibꝝ opibꝝ meruit; bñdi cōtrīoꝝ fr̄scū vētris habuit; q̄ p̄na ī sum mo m̄ dei corporali t̄ sp̄ialiter fuit; fructificationē in aliē p̄ opibꝝ alijs hūit; q̄ m̄e v̄gīni t̄ omnī clericorū t̄ religiosorū per dīmentiā extitit; uno q̄ omnī bonoꝝ m̄f habuit. Item frugalitate v̄tutū ī summo habuit; q̄ oēs v̄tutes vie per modū patrie hūit. Itē bñdicas fuit ingredies t̄ egressi diens; q̄ de hac vita sine dolore mortis m̄ grauit; t̄ statim corpe t̄ gāi celi introiuit. Itē tētationē victoria ī summo habuit q̄ nunq̄ in aliqua tētatiōne vel semel penia liter cecidit; ibi tñ iustus septies in die cas dit. Itē p̄ tētationē habuit p̄uenti; no quia humilios vel cautios surrexit; sed q̄ adeo fortis stetit; q̄ nec tētationi ī p̄fecto mūno cestit. Itē summi refectionē habuit spālē; vt. s. ī mā de bñtitudinibꝝ et de fructibꝝ manifesta fuit. Item celestiuꝝ donorū instiplicationē ī summo habuit; q̄ ḡfa plena fuit. Itē sc̄r̄oꝝ societate ī sūmo hūit; q̄ v̄gīnibꝝ; piugaq̄ actiuis t̄ p̄te-

platius conformis simul oium illorū pries-
tates in summo hūit: q̄ enī angelica t̄ hu-
mānā virā hūit. Unde in plenitudine sc̄o-
ri detēctio mea. Itē hostib⁹ timoris incus-
hōne ipa i summo habuit: q̄ terribilis fuit
vt castroꝝ acies ordinata. Nec mirū: quia
capit ipsius antiq̄ b̄penitēs attruit: t̄ nos
d̄ maxilla eius extraxit. Itē tempaliū
et sp̄halii successio i ipa i summo fuit: que
cōfidenter de se dicit. In me ois grā v̄t t̄
veritatis: in me ois sp̄s vite t̄ v̄tutis. Itē
in s̄līs p̄spēratiō in ipa i summo fuit: q̄
deū genuit: t̄ oēm creatura recreabiles re-
creavit. Itē abundantia diuine sapientie i
summo habuit: q̄ nihil ignorauit. Itē
doctrine p̄mentiā i summo habuit: q̄
doctrīx summa discipline dei fuit: t̄ nobis
oia p̄ verbū increatū pdicauit. Itē b̄
noꝝ opera frequentia habuit: q̄ qlibet ope
meruit. Itē dignitati excellentiā i sum-
mo habuit: q̄ m̄s d̄ regina cel̄: t̄ regia mi-
sericordie extitit. Et sic p̄ qualib⁹ oēs b̄ndi-
ctiones iste i b̄ndictio sup̄ benedictissim⁹
me v̄ginis sunt coprehēnse.

De benedictionibus datis filiis israel
a moysi. p̄mo Ruben. Cap. cxxix.

Sic hec vidēdi est de b̄ndictiōib⁹
p̄ datis filiis isrl̄a moyfestiū i Deu-
tero. xxix. sunt cōprehēse. Ait igis
ad ruben. Viat ruben t̄ nō moriatur t̄ sit
pius in numero. Ubi quattuor dicunt de
ruben. Primiū q̄ viuat p̄ḡam: b̄ intelli-
git p̄ illud quod d̄ viuat. Scđm q̄ nō mo-
riat p̄ p̄ctū: t̄ hoc est nō moriat. Tertium
q̄ pius sit in numero. Quartū addit glo-
q̄ sit maximū fide. Et sufficiētia hui⁹ b̄ndi-
ctionis sumit in hūc modū. B̄ndictio vel
est absolute vel respectiue. Si est absolute
vel est in bono vel a malo. si in bono: sic est
viuat grā. si a malo: sic est. nō moriatur per
culpā. sufficiētia est q̄ simile in bono
nō habeat: hoc ē. si pius in numero. vel
q̄ alios excellat: t̄ sic maximus in fide.
Hec aut̄ oia exp̄lissime fuerit in b̄tissima
v̄gine in qua ois grā vite fuit. Itē q̄ nūq̄
peccauit. Itē q̄ nec p̄mā simile v̄sa est nec
habere sequentē: que t̄ fide t̄ omnibus v̄t-
tūbus omnes excellit.

De benedictione iude. Cap. cxxix.
Equit de b̄ndictione iude. Hec est
b̄ndictio iude. Audi dñe v̄cō iude
t̄ ad pp̄lm suū introduc eū. manus

eiūs pugnabit p̄ eo: t̄ adiutor illius contra
aduersarios ei⁹ erit. In qua etiā quatuor
ponunt. Primiū est p̄cū exauditiō. Secōdū
est ad pp̄lm introductio. Tertiū ē suūp̄i⁹
defensio. Et hoc ē man'eu⁹ pugnabit p̄
eo. Quartū est aliorū p̄tectio: t̄ b̄ ē adiutor
illius p̄tra aduersarios ei⁹. Mū⁹ benedic-
tionis sufficiētia sumū sic. B̄ndictio vel
est ad bonū vel p̄tra malū. si ad bonū vel ē
ad finē: t̄ hoc ē p̄cū exauditiō. vel est ipse
finis: t̄ sic est ad pp̄lm introductio. si autē
p̄tra malū vel sur: sic ē suūp̄i⁹ defensio.
vel aliorū: t̄ sic est p̄tectio. Hec aut̄ oia fue-
rit in b̄tissima v̄gine i summo: q̄ fuit ex s
auditio i summo. Nā. iii. Reg. ii. legitur
ipsi dicitū i ps̄ona berlabec. Pete m̄famī qd
vis. nō em̄ phas est vt auerā faciem tuāz.
Et in ps̄ona hester ei dñ. iii. Et si dimidiūz
regni mei petieris ipetrabis. Nā. illā fili⁹
nihil negās honorat. Itē ad pp̄lm introduc-
tio ei cōuenit i summo. Ipa em̄ vt colū-
na. nubis pp̄lm i terrā p̄missionis intro-
ducit. Itē suūp̄i⁹ defensio i ipa i summo
fuit: q̄ ab hoste nunq̄ lesa fuit. Itē aliorū
p̄tectio i ipsa fuit: q̄ nos ab hoste pregit
auxilio: ab ira fili⁹ suffragio t̄ exciplo. Item
suūp̄i⁹ defensio i ipa fuit i summo: q̄
alios sic defendit q̄ i ipa nec pugnā ad-
uersari. sumptis v̄pote i q̄ ipē hostis oīo
extinctus fuit. Sic ḡ p̄ qualib⁹ beata v̄rgo
habuit benedictione iude.

De benedictione leui. Cap. cxxix.

Equit. Leui quoq̄ ait: p̄fectio tua
a v̄ro setō: q̄ p̄basti in rētatiōe t̄ iu-
dicasti ad aq̄s ūdictionis. Qui di-
cerit p̄si suo t̄ m̄fī sue nescio vos: t̄ fratri-
bus suis ignoroyos t̄ nescierūt filios suos
hi custodierūt eloquūtū t̄ pactū tuūz
buauerūt. Iudicia tua ō iacob t̄ legē tuaūz
israel ponēt thimiamā i furore tuo: t̄ ho-
locaustū sup̄ altare tuū. Benedic dñe for-
titudine ei⁹: t̄ opa manūi illi⁹ suscipere
te dorsa inimicor̄ ei⁹ t̄ qui edūt illum non
coſurgat. In b̄ndictione leui noui ponūt.
Primiū est v̄ta p̄fectio: ibi. Perfectio tua
Secūdū est doctrine altitudo: ibi. Det ibi.
Tertiū est xp̄i predictio: t̄ hoc ē. a v̄ro sāctō
tuo. Quartū est oīuz abnegatio: t̄ b̄. Qui
dixerit p̄si suo vel m̄fī sue t̄c. Quintū ē p̄cē
ptor t̄ cōfiliōn ip̄pletio: t̄ hoc ē. Qui custo-
diant eloquūtū t̄ pactū tuūz buauerint.
Sextū est p̄ alīis int̄cessio: t̄ b̄ est. Ponūt
i iii

De benedictio bēiamin: t ioseph.

thimamia in furore tuo. Septimum est de passione gloria: t h̄ est. Būdīc dñe fortitudinē eius. Octauū ē remuneratio de ope: ribus; t h̄ ē. Dpa manū illi' suscipere. Non ē est hostiū destrucțio: t hoc est. Percute dorza inimicorū eius. Nū sufficiētia sū su- mis. Būdīctio vel est p̄tinē ad meritū: v̄l ad p̄mū. Si ad meritū: vel ē in essendo v̄l in substācia: vel ē in efficiētia. Si in substācia: vel ē in se: sic est pfectio vite: vel respectu aliorū: et sic ē altitudo doctrine: si ē efficiētia sic est xp̄i eductio. Si aut ē meritū in ope: rādo vel ē a malo: t sic est oīus abnegatio. vel est ad bonū: t sic est coſilio: t p̄cepto: impletio q̄ sunt in v̄troq̄ testamento. Si aut ē in opando in alijs: sic ē p̄ alijs inf: cesso. Aut p̄tinet ad p̄mū: v̄l absolute v̄l respective: si absolute: sic ē de passione glo- riatio: t de actiōe remuneratio. si respecti- ue sic ē hostiū destrucțio. Quāsi aut h̄ oīa fuerint in bārgine: facile est videre. Ipa- em fuit pfectissima in vita: altissima in do- ctrina: q̄ totā legē sciuī. xp̄i quoq̄ de suo v̄tero eduxit: q̄ ibi q̄draginta hebdomadi- bus: sex dieb̄ min' q̄euī. **I**te oīa abne- gavit q̄ pfectissima pauprētē habuitz. s̄ patuit. **I**te p̄cepta t confilia in summo t ex charitate in summo impletuit. **I**tes p̄ alijs infcesso in ipa in summo fuit: que oībus dñi placantib̄: t adhuc p̄ nobis ipsi pectus t vbera ostēdit. **I**te q̄ post filiū summā passionē habuit: t summā habz de passione gloriat one. **I**te q̄ summas t no- bilissimas actiōes hūi: summā habuit re- munerationē. **I**te q̄ sibi t oīb̄ nob̄ hostes vicit a quo nūq̄ victa fuit. supmū de ho- ste triūph̄ reportauit. Et sic p̄ quāsl̄ bea- tuissimaygo habuit benedictionē leui.

De benedictio bēiamin. Cap. cxxij. Equif de Bēiamin. Aut iigif Bei- tam in amātissim' dñi habitabit co- fidēter: in eo q̄si ī thalamo tota die cōmorabit: t int̄ humeros illi' requiescer. **I**n hac benedictione q̄tuor ponuntur. Primiū est p̄ oībus dilectio: t h̄ est. Bēia- min amātissim'. Sc̄om ē secura habitatio: et hoc ē. habitabit cofidēter. **T**ertiū ē diuina die cōmorabit. Quartū ē in opibus illi' re- delectio: t hoc ē. Inter humeros illi' re- quiescer. hui' būdīctiois hec ē sufficiētia. Uel ē ī se: vel respectu dilecti: si in se: vel in bono: t sic pre oībus dilectio. vel ē a malo: t sic secura habitatio. si respectu dilecti. v̄l est quātu ad subam: t sic ē diuina inhabitatio. vel quantū ad actū: t sic ē in opibus dele- cratio. hec oīa in summo habuit bārgo q̄ sup salutē t oīem pulchritudinē dilecta ē a dñi: q̄ securissima habitat in regali folio in q̄ habuit diuinitas corporaliter. nō tamē tota die: sed nouē mēsib̄: q̄ mulier pruden- tissima in oībus delectabat yrum t filiū suū. Et sic p̄t quasi t būdīctionē bēiamin. in summo habunt beatissima xgo.

De benedictione Joseph. Cap. cxxij. Equif. Joseph q̄s ait. De benedic- s ctio diu terra eius de pomis celi: t roe atq̄ abyso subiacenter de pos- mis fructū solis atq̄ lune: t dextice aīq̄nū montū: de pomis efnor̄: t de frugi- bus terre: t de plenitudine ei' benedictio illi'. Qui apparet in ruboyeniat sup caput Joseph: t sup verticē nazarei inter fratres suos. Būdīctio ioseph in octo cōfīstit. Pri- mū est dñe dulcedēm̄ p̄gustatio: t hoc ē. de pomis celi t roe. Ros inquāti illūnat intellectū. pomū inquāti reficit affectum. Sc̄om ē in hūmātate xp̄i delectatio: t h̄ ē. atq̄ abyso subiacēte. Tertiū in opib̄ xp̄i refectio: t h̄ ē. De pomis fructuum solis. Quartū ē de gratijs ecclie iucūdatio: t h̄ ē. Et lune. Quintū ē de gratijs t virtutibus antiquorū patrū exultatio: t hoc ē. dextice antiquorū montū. Sextū ē modernorum p̄fector̄ cōgratulatio: t hoc est. De pomis efnor̄ collū. Septi mū ē de glia ecclie tri- umphant exultatio: t h̄ est. De frugib̄ tre- t de plenitudine ei' būdīctio. Octauū est glia xp̄i hois p̄cipiatio: t h̄ ē. Benedictio illi' q̄ apparuit in rubo. **N**ū būdīctionis h̄ est sufficiētia. Uel est p̄tinē ad statuīe vel est p̄gustatio vel determinatio illorū q̄rū est p̄gustatio. Si p̄mo mōt̄ sic ē dñe bonita- tis p̄gustatio. Si sc̄do mō tūc̄el ē de cāpi- te vel de mēbris: si de capite: vel quātu ad subam: t sic in humanitate xp̄i refectio. si de mēbris. vel coiter: sic ē de gratijs ecclie iucūdatio. vel spāl̄: t tūc̄el sunt antiqui: t hoc ē. habitabit cofidēter. **T**ertiū ē diuina sic est de xp̄tibus antiquorū exultatio. vel in habitatio: t h̄ ē. Quāsi in thalamo tota die cōmorabit. Quartū ē in opibus illi' cōgratulatio. Si aut p̄t ad statuīe. vel quantū ad mēbris: t sic est de glia triūph̄ ecclie exultatio. vel quātu ad caput. Uel ē ī se: vel respectu dilecti. si in se: vel in

De benedictioe gad:dan:et neptalim.

LXVIII

in summo beata xpo q̄summā diuinē dulcedinis nō tm̄ p̄gustationē: s̄t cōstitionē: que totū in se māna habuit: et lāsummā in xp̄i humanitatis dilectionē & delectationē: huit: q̄ summā ad ip̄z huit refectio[n]ē: q̄n̄ lu[er] debat cora illa in ore terrarū per singulos diez. Propter. viii. ¶ Itē de pfectu eccliesie agratulationē: q̄r summā ad ip̄am habuit charitatem. ¶ Itē de patrū sc̄ite exultationē: a qb̄ duxit origine: t̄ possederat pfectio[n]ē. ¶ Itē de pfectu modernorū cogitationē habuit: t̄ qbus obus pfectio[n]is ipa fuit magistra: t̄ dix: t̄ excipi. ¶ Itē de ecclie triumphand glia summe gaudebat: vt pote illi impatris t̄ regina. De glia autē xp̄i bois nō partē: sed totū habebat: cum q̄ yna in natura: familiaris in ḡra: in gloria ip̄m t̄ suā gliam plus q̄ se t̄ suam dilexit. Sic iſq̄ stat manifeste beissima xpḡinē ocs b̄dictio[n]es ioseph in summo habuisse.

¶ De benedictioe Gad. Cap. cxxvij.
Equif. De Gad. ait. Benedict⁹ in latitudine Gad q̄s leo requierunt: ce p̄tq̄ gladiū t̄ verticē: t̄ vidit p̄ncip̄ patrū suu q̄ in parte sua doctor esset repositus: q̄ fuit cū p̄ncipib⁹ populi sui: t̄ fecit iustitias dñi t̄ iudicium sui in israel. Bñdic̄to Gad sex comprehendit. Primum ē regni dilatatio[n]: ibi. benedict⁹ in latitudine gad. Secundū est p̄ fortitudinē reqetio: ibi. q̄s leo requie[n]: Tertiu est hostiū subiectio: ibi. cē p̄tq̄ brachij. Quartu ē imperiū adeptio: ibi. et verticē. Quintu ē suu p̄ncipatu cognitio: ibi. Et vidit p̄ncipati suu. Sextum est doctoris apud ip̄m repositio: ibi. q̄m parte sua doctor eset reposit⁹. Hec est autē hui⁹ benedictio[n]is sufficiētia. Benedict⁹ vel est ad primum: vel ad scipinū: vel ad deu[m]: Si ad scipinū: vel a malo: vel ad bonū: si a malo. vñ int̄: t̄ sic est reqetio: vel extra: t̄ sic ē hostiū subiectio: si ad bonū. vel in habedo: t̄ sic ē imperiū adeptio. vñ in cognoscēdo: t̄ sic sui est p̄ncipiar⁹ cognitio. Si autē ad deu[m] sic est doctoris apud se repositio. Hec quoq̄ in summo habuit beissima xpo regni dilatationē: q̄ solis oru t̄ occasu beatā ipsam dicēt ocs generatio[n]es que est regina celī t̄ mudi: t̄ angeloz t̄ hominū. In seretio[n]ē habuit in summo: quia ī ipa fuit somnis extincio. Illoſtu erat subiectio[n]es haziabit in summo: yetam pluries. s̄. patuit.

Item summa imperij adoptionē habuit: q̄ sup̄ ocs choros angeloz: regina angeloz t̄ impatrij mibico: die exaltata fuit. Itē sui p̄ncipatus cognitionē habuit in summo: quia super ocs choros angelorum t̄ puras creaturas diuinā opationē in se t̄ gloriam plenius cognoscit. Unde cōfiderat dīc. In me ois gratia vite t̄ virtutis. Itē doctoris depositio apud ipaz fuit in summo: q̄ ille magistru optim⁹ nouē mēſib⁹ repositus res quietuit ī ei⁹ vtero. Et sic vñ quali b̄tissima xpo habuit b̄dictio[n]es Gad in summo. ¶ De benedictioe Dan. Cap. cxxv.

Equif. Dan quoq̄ ait. Et dan cati⁹ s̄. I' leonis fuer largit de basan. Bñdic̄to dan tria complectit. Primum est b̄tilitas: ibi. Lato[n]. Secundū fortitudo: ibi. Leonis. Tertiu ē largitatis: ibi. fuerit. Et h̄ est eoz sufficiētia. Benedictio vel est cordis opis. Si cordis: sic est humilitas cordis. Si opis duplex. vel in se: sic ē fortitudo opis. vel in alijs: sic ē largitatis munera. Hec autē oia ī summo huit b̄tissima xpo q̄ ultra om̄ creaturā b̄ullimā sup̄ ocs est exaltata. Itē mulier fortissima q̄ vicit mū dñi: deu[m]: diabolū. Itē largissima q̄ deo dedit mūdi: t̄ hoc regni celorum: t̄ ipm deum.

¶ De benedictioe Neptalin. Cap. cxxvij.
Equif. Et neptalin dixit. Neptalin abūdātia p̄fueſ: t̄ plenius erit de b̄dictio[n]ib⁹ dñi. Abare t̄ meridiē possidebit. Bñdic̄to Neptalin q̄trū comp̄hēdit. Primum est abūdātia donorū spūlū: ibi. Abūdātia p̄fueſ. Secundū ē plenitudo bonoru celestū: t̄ hoc est: plen⁹ erit b̄dictio[n]ib⁹ dñi. Tertiu est p̄cōrum queris: hoc ē mare. Quartu est iustorum cōsuatio[n]: h̄ est. meridiē possidebit. Sufficiētia horū est. Bñdic̄to vel ē in se vel in alijs. Si in se vel ē bñdic̄to quartū ad statū ḡet: t̄ sic est abūdātia donorū spūlū: vel quantum ad statū ḡlie: t̄ sic est plenitudo bonoru celestū. Si autē est bñdic̄to respectu aliorū: illi vel sunt mali: sic est peccator: unū cōuersor: vel bonis: sic ē iustorum cōseruatio[n]. Hec autē oia ī summo huit beatissimayrgo que t̄ ḡra plena fuit: t̄ sup̄ ocs gliosa. Itē peccatorū recōciliatrix t̄ mediatrix. Item omnīū peccatorū salutrix: t̄ iustorum cōseruatrix. Et sic quoq̄ habuit benedictissima benedictiones Neptalin.

¶ De benedictione Aser. Cap. cxxvij.

i iiiij

De benedictione omnium simul.

Equis Aser quoque ait. Benedictus in
filio Aser sit placet fratribus suis:
tingat in oleo pede suum; ferrum et es-
caliamenitum ei. sicut dies iuuentutis ita et
senectus tua. Benedictus Aser sex comprehen-
dit. Primum est filius multiplicatio: et hoc est.
Benedictus in filio Aser. Secundum est fratre
dilectio: ibi. Sit placet fratribus suis. Ter-
tium est misericordie abundantia: et hoc est. tin-
gat in oleo pede suum. Quartum est incorrupti-
bilis patetia: et hoc est ferrum. Quintum est so-
nora doctrina: et hoc est. Es calciamenitum ei.
Sextum est in bono ordinatio puerantiae: et
hoc est. sicut dies iuuentutis tue. Sufficietia
hoc est. Hec est beneficium respectu aliorum.
vel in se. si respectu aliorum vel respectu infe-
riorum: et sic est filiorum multiplicatio: vel ad pa-
re: sic fratre dilectio. vel ad superiores scilicet
domi: et sic est abundantia misericordie per quod est
imitatio dei. in illud Luc. vi. Estote ergo
misericordes sicut et propter vestrum misericordiam est. Si in
se: vel a malo: sic est patientia. vel ad bonum
et hoc est respectuum: et sic est doctrina. vel
absolutum: et sic est puerantia. Nec autem omnia
manifestissime habuit beatissima Hugo qui om-
nium bonorum me est: qui est plena charitate ad
deum: et dilectionis ad proximum. Regia misericor-
die est. Summa quoque patiam et doctrinam
et puerantiam habuit: vel super manifestum est
in materia de virtutibus.
De benedictione oiu[m] simul. Ea. ccxxvij.
Ost hec sequitur benedictio omnium
similium. Non est de aliis: sed deus re-
ctissimus: ascensorum celi auxiliator tuus:
magnificentia eius discurrunt nubes: habi-
taculum eius sursum subter brachia tua semi-
perita. ejusque a facie tua inimici. Dicitur.
Contere: habitabit isti confidenter: et solus
oculus Jacob in terra frumenti et vini: celique
caligabit rose. Beatus tu iste. Quis filius
tui puerus qui saluari? In domo secutum auxiliu-
tum: et gladius glorie tue deus tuus. Negabunt
te inimici tui: tu ex te colla calcabis. Ista
benedictio non est comprehendit. Primus est
veri dei cognitio: et hoc est. Ascensorum celi auxi-
liator tuus. Et hec auxiliator est quadruplex.
Secundum est apud sanctum in terram mittendo:
et hoc est. magnificentia eius discurrunt nu-
bes. Tertius ipse per nobis preme in celis inter-
lando: et hoc est. habitaculum eius sursum. An-
glo. Eorum a mortuis suscitauit: et in dextera
patrum collocauit. Ita gratiam pueritatem et coop-

rante porrigeodo: et hoc est. Subter brachia tua
semperita. Ita hostem impeditere repellendo: et
hoc est. Ejusque a fa. tua inimicis dicetur. Quarto
ter. hoc est. quadruplex auxiliator. Quintum est
timoris mali ablatio: et hoc est. habitabit in
israel confidens. Sextum est saturitas boni pos-
sessionis: et hoc est. Sol oculus iacob in terra fru-
meti et vini. Quintus est perfecta dei cognitione per
spiritum: et hoc est. Celique caligabit rose. Unde
gloriatio subtiles et levissima dei cognitione.
Septimum est summa beatitudinis comprehendens: et hoc
est. Tu es tu israel. Septimum est oculus crea-
turis platus: et hoc est. Quis filius tui puerus qui
saluari in domo. Octauum est divina auxiliatio
et hoc est. In domo secutum auxiliu tui. Et auxiliatio
duplex. Vnde nos innuado per malum: et
sic est secutum auxiliu tui: vel ad bonum opendit:
et sic est gladius glorie tue deus tuus. Non enim est
hostium subiectio: et hec est duplex. Vnde nos
puniendo modo faciunt nobis cordas in futuro: et
hoc est. Negabunt te inimici tui. glo. In prima
vita. Alia subiectio est: que de corpore pena nobis in
futuro erit exaltatio: et hoc est. tu ex te colla
calcabis. Sufficietia huius benedictionis
est. Benedictio quae pertinet ad statum puerorum ad
statum patrum. Ad statum vie duo sunt tamen necessaria.
Unum est verum deum agnoscere: et hoc est primus.
Secundum est auxilium quod possit ad ipsos ad eternam
beatitudinem ascendere: et hoc est secundum. Si autem pri-
mer ad statum patrum. vel quantum ad subale puerum
vel quantum ad accipitale. si subale vel si vel in
copatore ad carnem efficietur. si in se vel in ma-
jor: et sic est timoris ablatio: vel boni: et hoc est
se vel respectus: si in se vel quantum ad puerum co-
cupiscibilis: et sic est saturitas possessionis: vel pre-
mum irascibilis: et sic est beatitudinis comprehendens.
Si autem est bonum respectu aliorum: sic est creaturis
platus. si autem est secundum copatore ad carnem efficietur.
sic est divina auxiliatio. si autem pertinet ad puerum
accipitale: sic est hostium subiectio: et duplex
habet gaudium. si de infra in puerum passione et illo
in denatione. Nec autem oia. b. Hugo possedit in
sumo. Ipse enim super omnes creaturam dei cognoscit. Ita ipse nobilissimo auxilio ut pote deus
litteris affluens in initia super dilectionem corporis et animae
ascendit. Ita ipse immensissima flos malorum sub
umbra dilecti regescit. Ita ipse a torre vero
luptatis super oiam sebriata fuit. ita pfectissima
et humanitas et erititas ipsi cognitione habuit in
sumo. Ita super omnes per deum benedictionem approbat. Ita super omnes purarum creaturarum ordines

ut potest superior exaltata fuit. Itē dīmū autēz
lū sup ocf hūt: cū q̄ maxia t excellētissima
opa fecit. Itē inimicū nō tñ in celo h̄ etiāz
in terra sub pēdib⁹ calcauit. Sic ḡ p̄t q̄li⁹
ter b̄tissimāxgo benedictiōes singulor⁹ sin-
gulariter: z ymueror⁹ ymuersalit⁹ singulas
z ymueras possedit in supremo.

Cl De hoc: Benedictus fructus ventris tui.
Caplin. cxxviii

Equif de eo qđ addit̄ Elisabeth. Et
s benedict⁹ fructus vētris tui. De q̄
primo qrit̄ q̄re int̄ illud t p̄cedens
intercidat copulatio: cū tñ in p̄dictus nulla
fit posita copulatio. Itē cū ista salutatio sit
in textu euagelij t ad euagelij nihil sit lici-
tū demī vel appon: vt phibet sub anathe-
mate in fine apocalypsis: t etiā in deutero-
nomio: q̄re ḡ ecclēsia h̄ apponit. Itē aut̄ ap-
ponendū fuit: aut nō. Si fuit: ḡ angelus ob-
misit q̄ nō apposuit. Si aut̄ apponēdū non
fuit: ḡ ecclēsia male apposuit. Itē Elisabeth
licet illud apposuerit nō tñ illi p̄mixit: ḡ q̄re
ecclēsia p̄mixit. Itē q̄re ecclēsia mutauit ver-
ba angelij: dicendo inter mulieres: cū angel⁹
dixerit in mulierib⁹. Itē cū de trinitatis sit
hic mities t salutās: t h̄o b̄ndictissima sit
salutata: hoc q̄ benedict⁹ fruct⁹ vētris tui
nō videb⁹ p̄trire ad salutām nec ad perso-
nā salutām: ḡ ponit sup̄flue. Itē Bernar.
dicit. Non iō ille b̄ndict⁹ q̄ tu benedict⁹.
h̄z q̄ ille benedict⁹ iō tu b̄ndict⁹. Lū ergo
cā naturaliter p̄cedat effectus: debuisset sic
ordinasse. Benedict⁹ fruct⁹ vētris tuit⁹ be
nedict⁹ tu in mulieribus.

CQuid iporet hec benedict⁹. B̄ndict⁹.
fructus vētris tui. Cap. cxxix.

Ost̄ hec qrit̄ qđ iporet signando
p̄ hoc qđ est: benedict⁹ fruct⁹ vētris
tui. t q̄ dfferat ab alijs in saluta-
tiōe p̄missis. Ulid̄ em̄ includi in eo qđ est
grā plena: sicut cōsequēs claudit̄ in antece-
dēti. Si em̄ grā plena fuit: ḡ fruct⁹ vētris
eius b̄ndict⁹ fuit. Itē videt̄ includi iēo qđ
est b̄ndict⁹ tu in mulierib⁹. Causa em̄ intel-
ligit̄ in suo effectu. Est em̄ benedict⁹ i m u-
lierib⁹: quia b̄ndict⁹ fruct⁹ vētris pdixit.
Itē videb⁹ male apponi q̄r̄ q̄i angel⁹ saluta-
tione dixit tñ dñs adhuc fruct⁹ vētris ei⁹
nō fuit: ḡ ecclēsia hoc male annectit. Itē cū
maior sit laus spālis q̄gnālis: t magis sit
spāle fili⁹ q̄ fructus: ois em̄ fili⁹ est fruct⁹:
z nō ecouerso: debuisset dixisse fili⁹ vētris

tui t nō fructus. Itē cum nō tñ de yentre
sed de toto corpe facta fuerit formatio: de-
buisset dixisse fili⁹ corporis tui. Itē cū fili⁹ nō
fit filius corporis vel tñ aie: h̄ cōiuncti debuisset
dixisse fili⁹ tñ: tangēdo cōiunctus sine
partiū determinatiōe. Itē qrit̄ vtrū b̄ndictio
ista q̄ dicit̄ fruct⁹ vētris tui sit eiusde rōmā
cū illa de q̄ dictū est b̄ndicta tu in miseri⁹.
Et videb⁹ q̄ sic: q̄r̄ vna: est cā alteri⁹: ḡ oī
hoc sit h̄m invocatiōe. Albedo em̄nuo
ce est cā albedinis in pariete. **C**z contra
b̄ est q̄ benedictio illa de qua dī b̄ndictio tu
in mulierib⁹: nō dī benedictio p̄ exclusionē
maledictiōe. Ista aut̄ benedictio: benedi-
ctus fruct⁹ vētris tui nūq̄ fuit maledici-
bilis: ḡ nō p̄t dī b̄ndict⁹ p̄r̄ exclusionem
maledictiōe: ḡ op̄z q̄ h̄m alia rōmā. Item
benedictissima dī benedicta i mulierib⁹ p̄
pter fecunditatē. **S**i fruct⁹ vētris b̄ndict⁹ e
nō pp̄t h̄m̄ fecunditatē: ḡ nō habuit h̄s
iūsimodi h̄s alteri⁹ modi benedictiōe: ḡ nō
sumit v̄trob̄z h̄m̄ eādē rōmā. Itē b̄ndict⁹
sina dī benedicta: t determinat̄ respectu cu-
ius q̄ in mulierib⁹: q̄re ḡ non s̄lit̄ dicit̄
fructus vētris benedict⁹ cū determinatiōe
respectu cui⁹ sit b̄ndict⁹. Itē si dicit̄ q̄ abs-
olute dī b̄ndict⁹: q̄ est b̄ndictus sup̄ oia
t in oib⁹: h̄m̄ hoc h̄z b̄ndictissima nō de-
beret dici tñ benedicta in miseri⁹: t cū sua
benedict⁹ se extēdat⁹ plus: t sic deberet
dici benedict⁹ in creaturis oib⁹: t nō tñ
in mulieribus.

CUtrum cōtineat in se benedictiōes om-
niūm. Cap. cxxx.

Ost̄ hec qrit̄ vtrū benedictio fruct⁹
p̄tineat in se b̄ndictiōes oiu⁹: t ma-
xime si habeat b̄ndictiōes oiu⁹ i se
que sunt in b̄ndictiōib⁹ mīris sue cōp̄rehēſe
Et videb⁹ p̄to q̄ nō. Dñs em̄ nō habuit be-
nedictiōes p̄iugator⁹ q̄b⁹ dicti⁹. Eresate
t multiplicamini t replete trā. Dñs enim
h̄m̄ multiplicationē corpālē nō h̄juit: nec
gnātiōe terrā repleuit. Item Luc. 1. Et erit
gaudūm̄ tibi t exultatiō. glo. Adonēt̄ parē
tes nō min⁹ grās agere p̄ ortu sc̄r̄ filiōz:
q̄p̄ merid. Nō em̄ paruu⁹ mun⁹ est dei dare
liberos: p̄pagatores gnāis: successiōis heres-
des. Jacob in gnātione. xii. filiōz gaudent.
Abrahā sūt̄ daf̄: t zacharias exaudit. Dī
uīnū iḡif mūr̄ est fecunditas parētis. Agāt̄
iḡit̄ p̄t̄ grās: q̄r̄ genuenūt̄ fili⁹ q̄r̄ gnāt̄
mīris q̄r̄ honorant̄ premiūs p̄iugij: stipēdij

Utrū cōtineat i se benedictiōes oīum.

imilitie sue filii sunt. **I**ts aut illud munus: illud pium illud stipendiū nō habuit: qz corporaliter nō genuit: g nō osie bonū velocium binationē: tū fiduciū fructū in se possedit. **I**te benedictū fructū ventris tu benedictū fructū ventris nō habuit: qz nullū fructū ventris nō habuit: g aliq benedictioe caruit. **I**te **L**uc*e.* x. **M**aria optima partē elegit. **B**ea p̄ est angatoz: melior viduari: optima viginū. **S**ed dñs nō habuit bonum angatoz nec viduaz: g nec habuit benedictioes omnium. **I**te Aug. dicit: qz celibat⁹ Johānis nō preteriū angio Abrahæ: g vtrūqz bonū: g ambo simili meli⁹ bonū. sed dñs iefus xp̄s habuit tñ alterū: g nō habuit om̄e bonū creatū. **I**te in feminā est grā qz è vgo t mat: g in viro d̄ esse grā qz ester vgo t p̄t: s̄z bz quoqz nō habuit. **I**te bonū ē esse vrginē: bonus est ē matrē: g vtrūqz esse similē est melius. **I**te dñs ē in carnaliſ t ē in spūaliſ: si li⁹ aut ei⁹ est tñ patr spūaliſ t nō carnaliſ: g ipa bz plus. **I**te bonū ē esse patr carnaliſ: t̄ bonū est ēc patr spūaliſ: g vtrūqz est melius esse. **I**te ip̄s nō est p̄f: g ip̄s non huius. **I**te querit de singulis priuilegiis suis q̄liter a filio excellat i illis. **C**ōtra p̄dicta obiectū i hūc modi. qz qd̄ est boni in creaturis ē in hoīe: s̄z qz qd̄ boni fuit in hoīe: fuit in dño iefu xp̄o: g quisqz fuit boni in creaturis fuit in xp̄o. **I**te supiores huius p̄petuates inferioroz cu excellentia. **I**te p̄s. **A**nxit te d̄ p̄c sorbit⁹ tuis. **I**te. Speciosus forma p̄e filijs hōium. **I**te Da. ma. Assumpſit p̄initias nostre masce. **I**tez Joh. ii. Non ad mēſurā dē dat sp̄ni: g ip̄s non habuit sp̄ni ad mēſurā. **I**te Job. i. De plenitudine eīd̄ accepimus. **I**te R. x. **E**xpo t p̄ ips: t in ipo sunt oia. **I**tes d̄ est quo meli⁹ cogitari non pot. **I**te Dama. Siue enim bin̄ bonitate: siue bin̄ virtutes: siue bin̄ sapientia: siue bin̄ tps: siue bin̄ los: cū deficitia p̄fectioe: deus nō est: g qz qd̄ boni est in creaturis ē t in ipo qz ē de. **I**te Jaco. i. Omne datū optimū t omne domini perfectiū desursum est descendens a patre lū minū. **I**te qz in oibz priuilegiis ipam excedit patet. **P**rimū fuit qz ipsa nunq̄ peccauit: nec ip̄s in peto accept⁹ fuit. **S**ecundū fuit qz ip̄sa peccare nō potuit. **T**ertiū fuit qz ip̄sa in oī acuti liberī arbitriū meruit: ipse aut̄ oī bono in ipa coēptione dign⁹ fuit: t post ea quolibet actu nobis meruit. **Q**uartū fuit puritas in sumo: s̄z ipsa puritate recessiū: ip̄e aut̄ daturā habuit: t ipsa pura in summo ad modū acrip̄tis ip̄e aut̄ ad modū solis. **Q**uintū fuit qz ipsa fuit vrgo viginis. **E**t plus ē ee viginis filii: qz virginē matrē virginis. **S**extū fuit qz erat mater vgo p̄ ḡationez: ip̄e vgo fuit vgo pater p̄ creationē: t nobilis d̄: ē creatio qz ḡratio: t actus creatoris qz actus creature. **S**eptimum ē qz ipsa ē mater oīum: ip̄e aut̄ ē pat̄ oīuz: maius aut̄ ē ee pat̄ qz matrē. **I**te ip̄e genuit vgo: illa aut̄ factio: t plus ē p̄mē generationi sumit⁹ ḡnū: t vgo p̄ factio. **O**ctavū qz ipsa nullius habuit ignoratiā: ip̄e aut̄ oīum sciaz. **N**onuz qz ipa fuit stella maris: ip̄e aut̄ lux mundi. **H**ecūm ē qz ipsa ē porta celī: ip̄e aut̄ hostiū: um: qz est porta. **U**ndecimū qz ipsa habuit cōcōtione passiois p̄ copassione p̄fice aut̄ ipam passionis. **D**uodecimū qz ipsa sup̄ oīes choros angeloz exaltata: ip̄e aut̄ bz noīmen qz est sup̄ om̄i nomē. **T**ertuūdecimū est qz ipsa ē regina misericordiarū: ip̄e aut̄ est pater misericordiarū t rex glie. **A**d plena ria intelligentia p̄dictor⁹ q̄rit de sufficietia eoz: t de difteretia eoz qz ponuntur in ista salutatioe. **E**t p̄mo q̄rit de numero dictioe: qz tñ habeat decc̄ vba t nō plura ysp̄ pauziora. **I**te qz tñ q̄tuor siue ponant in ipa. **I**te q̄res n̄e ita sibi succedit p̄ḡressu: ita qz p̄ma hēc vñā dicitōe. **S**cda duas. terciā. t̄ras. q̄ta q̄tu. **I**te bz additionē elisabeth q̄nḡ sum siue: t q̄ta bz q̄nḡ dictioes. **I**te qd̄ significet bz qz hic ponit̄ denari⁹ qz ē nūmer⁹ singularis ex oī p̄c singlaris a base t̄ cōi. **I**te filz. xv. **B**z tñ bz q̄nḡ poni p̄ basse. **A**d hec obiecta p̄mo soluentes dicitus mus qz sufficietia salutacionū sumis in hoc mō. In ista salutatioe annūciat̄ beatissime viginis p̄fectissima bitudo: t p̄ ips: t i ipsa toti generi hiano. **P**erfectio aut̄ bitudinē vel quātū ad subas: vel quātū ad cām: vel quātū ad efficientiā. **S**i quātū ad subas vel ē a malo: t sic ē Bue. vel est ad bonū: t sic ē ḡra plena. **S**i quātū ad cām: sic ē dñs tecū. **S**i quātū ad efficientiā: vel ē imediata sic est. **B**idicta tu imulicrib⁹: vel mediatā sic est. **B**idic⁹ fructū ventris tui. **A**d aliud d̄ qz p̄ decēb̄a significat̄ decalogi ip̄leto. **I**n q̄tuor sententijs significat̄ in quatuor euās phis̄ philiorum sup̄addito: t p̄ hec duo fit nobis p̄fecte salutis annūciatio. **I**te decez

Utrū cōtineat i se benedictiōes oīum LXX

verba in quatuor sententiis: hoc est lex in quatuor vultus yesteris pane tuo. Tertius p illud. Et
 or euagelijs. Itē gradialis p gressio signifcat q̄ myia non est pfecta legis ipletio: sed
 tertiū inicatio. Itē denariū triangularis signifi-
 cat legis mobilitate: q̄ ternarii aut euāge
 liū eternitate: et pterq̄ ē numerū impfectū.
 Itē decē in duob⁹. Quatuor in uno q̄ euāge
 liū qđē h̄ pfectio yestis non patre: et ita
 vñ sibi deest. Sed denariū legis deficit in
 duob⁹: q̄ nec h̄ pfectio vici: nec patre.
 Itē quatuor cū oīib⁹ suis prib⁹ facit denariū:
 Et lex materialis tota ē in euāgelio. Itē dena-
 riū ē nūer triangularis: q̄ tuor: rendit in
 eō: q̄ p firmatate legis et euāgeliū recte im-
 pleri puenit ad vñm: de quo dī in ps. Una
 petiā a dño. Itē fin additionē Elis beth de
 marius dictio: significat decalogū: q̄ etiā
 h̄ nūia signifcat euāgelium: additio elis
 beth doctrinā aploz. Et hec oīa figurant
 in salutatioē brissime ygnis dñmīt⁹ mis-
 sa. In ipsa em̄ fuit legis et euāgeliū ipletio.
 Et ipa est virtus expeditio: p ipam vñm cui
 altero ē pfectio. Itē vñm ē in alterū rediectio.
 Itē p ipam virtutē colūmatio. Itē p ipas
 sanctitatē p gressio. Itē ad deū ascensio. No
 bis aut p legē et ipam: noue et eterne salu-
 rationis annuntiatio: et in salutē ipsam: p di-
 ctio. His yisit: yidēndū ē ad ea que de bñd-
 dictio fructus sunt obiecta. Notandum q̄
 de benedictio illa possim⁹ loq̄ fin tres
 vias. Primo quātū ad significatioē. Se
 cundo quātū ad suppositionē. Tertio quātū
 ad subz. Quātū ad significatioē: utrū. s.
 bñdictio h̄ eātynā significatioē ysp̄les: et si
 ples: h̄ quā b̄ sumat: si oīs quō ro oīs bñ-
 dictioē salutē ē ista bñdictio. Quantū ad
 suppositionē: ut si bñdictio ē cōe ad plā p q̄
 sumat hic: utrū p oīib⁹ suis supposit. Itē
 quantū ad sua subam ex quib⁹ et quantum
 intregref. ista bñdictio quatuor h̄ signifcat:
 quatuor oīum rō salutē ē ista benedictione.
 Estēm̄ bñdictio inaledicti euacatio: et est
 benedictio oīs boni possesso: et ē bñdictio
 fecunditatis superexaltatio: et est benedictio co-
 gratulantiū collaudatio: et q̄libet istarū tri-
 plex est. Est em̄ triplicis maledicti euacia-
 tio. Incidit em̄ homo p pctio in triplice ma-
 ledictū. Primiū est punitio somitis. Secundū
 est labor inueniēdē xītac. Tertiū est nece-
 sitas incineratioē. Primiū intelligitur per
 hoc. Et opatus fueris terrā: germabit te
 hi spinas. Secundū per illud qđ dī. In sudore
 mis es et i cimē reiteris. Iste triplicis ma-
 ledicti euacatio fuit ē isto fructu. Benedi-
 ctio pñm: q̄ pūcturā somit no hñit. sed q̄
 oīa sciuit. tertii q̄ corruptionē nō vidit. Se-
 cunda significatio fuit omīs boni possesso et
 hec triplex fuit. H̄abuit eīi bonitatē h̄ias
 ne nā ē sim̄. Itē bonitatē dñe nā ē in sū-
 mo. Itē bñtate hñit q̄ ē ex pñctioeytrusq̄
 et sic ē boni possedit ē sumo. Tertia signi-
 ficatio fuit fecunditas superexaltatio: et b̄ q̄
 triplex. Fuit em̄ p̄ creatione ē esse nā;
 et recreatio ē eccl̄e: p̄ glorificationē ē esse
 gl̄e. Quarta fuit significatio gratulantiū
 collaudatio: et hec triplex ageloz: et hōm̄: et
 corporalium. Dēs hi bñdicūt. Ipam q̄ genuit
 ageloz restauratiōē hōm̄: redēptore: corpora
 lū renouatore. Quātū ad suppositionē bñ-
 dictio ista tria h̄ appellata: et p oīib⁹ ill̄ red-
 dit locutioē. Est cīz iste fruct⁹ bñdict⁹ bñ-
 dictioē nā: bñdictioē ḡe: bñdictioē gl̄e: et
 qđlibz istorū triplex. Bñdictio nāc triplex:
 hñit em̄ bñdictio corp⁹: bñdictā aīaz: bñdis-
 trā dūtātē. Corp⁹ bñdictio fuit triplex in
 mā: in forma: in armonia: q̄ rēpatissimūz.
 Pulchrit̄ etiā fuit tripli. In agricūta quātū
 titas. In elegātia dispositioē. In venusta-
 te coloris: et sic ē statutā: figura: in colore.
 Aliā fuit bñdicta tripli: et ē ē copatioē. In
 se duplicit: a malo ē bono. A malo triplicē
 a pctō: a formite: ab ignora: tia. In bono tri-
 plicē. Qđz naturā nālī aditū: dūtūm
 politicā pfectioē: supīma nālī dei dīlectio-
 ne. Itē ē copatioē bñdicta fuit dupl. s. ad
 deū: et ad corp⁹. Ad deū summa imagē et fili⁹
 tudinerad co:p⁹ sine strarietate. Itē bñdi-
 ctā habuit dimittatē: et b̄ tripli. Bñdictas
 ē se p̄fāt: bñdictā ē opib⁹ suis: bñdictā ē do-
 nis suis. Itē hñit bñdictioē ḡe: et hec q̄
 fuit triplex. Increatā cī p̄f̄: creatā ē mā-
 tre: pñctū pter vñm̄q̄. Itē cū p̄f̄ triplices
 hñit ḡfām̄ a p̄f̄: q̄ ē de: q̄ dei fili⁹: et q̄ sp̄i-
 ratō sp̄issiti. Ē m̄ q̄ triplex hñit ḡfāz.
 Una q̄ oīib⁹ ḡfāz hñit. Secundū q̄ oīm̄ dedit.
 Tertia q̄ dedū ultra id q̄ hñit. Dedit em̄
 ḡfāz: dūtē: et remissione pctō: q̄ nō has-
 bunt. Unā sp̄is helye ē heliso duplicit fuit.
 Itē ex pñctioē pter vñm̄q̄ triplex gratiā
 habuit. Una q̄ fili⁹ plurimum fuit. Secundū
 q̄ redēptor hominū fuit. Tertiū q̄ beatitu-
 do omnīū erit. Et quodlibet istorū triplex
 Qđ filius plurim̄ fuit; ex hoc sequit triplex

De ipsius timore et turbatioe.

ḡta. Mater habuit patre et matre sed non deū; p̄ suus uerbi habuit patrem nec matrem; nec deū nec hoīem. Ipsi autē habuit patrem et matrem et deū et hoīem. Itē q̄ redēptor ex h̄ habuit tria; q̄ sponzis alia; sacerdos fidelium; iudex viuō; et mortuō. Itē q̄ b̄fido oīus. Ex h̄tia h̄tia tria; q̄ b̄fido angelorum; hoīorum; et corporalium. Itē b̄dēctiones glie filii habuit triplicē. Habuit enim glorias coprehēsoriis; subbas redēptoris; gloria creatoris. Et q̄libet istarū triplices. Coprehēsoriis summa aureolā; sup̄ oīes aureolas i summō accidētialī p̄mitia i summō. Itē h̄o ē p̄mo viator et noī coprehēsor; postea coprehēsor et noī viator. Ipsi autē coprehēsor aliq̄s; aliq̄s viator; et simili viator; coprehēsor. Itē viator ductor; coprehēsor coronator; viatorum et coprehēsor adiutor. Item gloria redēptoris triplices. Quia hoīus liberator; demoniū supator; nature extatator. Itē gloria creatoris triplices. Misericordia in sc̄is; iusticia in dānatis; gloriōsus in seipso. Itē h̄tia gloriā creatoris; iustificatoris; gloriificatoris. Si autē p̄sideret ista b̄ndictio quātū ad partes integrales; nūc ē b̄ndictio vel quātū ad cām; vel quātū ad p̄ncipiū. iste b̄ndictio fructus triplice h̄tia origine. B̄ndictio trinitate p̄ creatione. B̄ndictio m̄ferz p̄ natūratē. B̄ndictio p̄fēz p̄ ḡatione. Quātū ad essentiā b̄ndictio fuit tripli s̄m bernardū Odoze; sapore sp̄e. Odore ip̄les cognoscitū in quātū verū. Sapore reficēs affectiū in quātū bonū. Sp̄e b̄ndicās coprehēsoriā in quātū summū fuit ardū. Addam; et nos odori; saporū specietē valorē. Ualeat n. in me dicamētū h̄ oī malū. In cibū h̄tentem oī de lectamētū; et in p̄culi coparās oī bonū. Itēs quātū ad efficiētū; et quātū ad passiū; et actuū triples. Q̄r̄ benedicat nos i esse natūre. ḡte. et glie. Uñ p̄. B̄ndicat nos deū de us noster et b̄ndicat nos deū. Itē b̄ndic nos b̄ndictioē t̄pali; sp̄ualit̄ celestiali. Passiuā q̄a nos b̄ndicim̄ ip̄z corde. Uñ p̄. B̄ndic oīa mea dñm et oīa q̄ intra me sunt. Itē b̄ndicim̄ ip̄m ore. Uñ p̄. B̄ndicā dñm in oī r̄p̄ semp laus eī in ore meo. Itē b̄ndicim̄ ip̄m ope. Uñ p̄. B̄ndicā dñm in vita mea. His vīse r̄fēdem̄ ad obiecta. Qđ ergo q̄ritur de copulatiōne dicimus q̄ hic ponit copulatiō; q̄ cotinet alterius finē et alterius inceptionē; ad angelicā salutatiōnē; et ad personā filii pertinēt; et etiā

vt notet in b̄dēctionē filii et matris alē quā esse dilectionē. Quis tamen s̄m allegoriam ad alia pertineant r̄onem. Ipsa enim est benedicta ppter b̄dēctionē fructus. Vñ s̄m b̄dēctio descendit a b̄dēctionē filii. Itē non angelus addidit q̄ nūdū fructus eī ventris fuit; s̄ ip̄s quasi promissus in hoc qđ dixit benedicta tu in mulieribus fructu coprehēndit. Eccleſie autē exhibitus et maxime ḥḡini b̄tissime comendatū; in ip̄suis salutatiōne apposuit. Ordō p̄t ex sufficiētia. Item q̄re nō dixit filius; filiū nāḡē ad sp̄iale et carnale generationē fructus aut p̄l̄ determinat carnale ḡrationē; et maxi- me cū hac determinationē vētr̄is q̄ est loc⁹ generationis carnalis; ppter qđ etiā non difit; corporis sed vētr̄is; vt veritas generatio nis plus exp̄mēret; et falsitas heretica plus loxiret. Itē quare nō determinauit respectu cui⁹ est b̄ndictus. Dicim̄ q̄ s̄m oīs significationē et s̄m oīm suppositionē; et s̄m oīs parte; et oī modo; et in oībus b̄ndictis fuit; et b̄ndictio p̄ nihil specificuz coartari potuit. Benedictio q̄z beatissime ḥḡinis p̄ b̄ q̄ d̄ in mulierib⁹ nō restrinxit s̄ cā et oīs go oīs b̄ndictiōis monstrat. Concedim⁹ etiā q̄ dñs iesus xp̄s habuit oīs dignitatis sue mīfis; vel in se vel in eq̄pōlētē excellētissimo cogruet. Habuit etiā bonū cōs̄gale q̄r̄ s̄p̄us fuit vniuersalis ecclie. Itēs ḥgo fuit etiā p̄ q̄r̄ oīoī virat̄ ḡsauit; et ex aq̄r̄ s̄p̄ ex matre ecclia om̄es regenerauit. Itē sicut ipsa est mat̄ dei; ita t̄p̄ eft filius dei; plus et esse filiū dei q̄ matrē dei. Itēs plus ē esse filiū ḥḡinis; q̄r̄ esse virginē virginiū; q̄r̄ si ip̄e esset virgo virginū sequere tur q̄ ip̄a mat̄ sua non esset ḥgo. Itē plus est ē b̄ndictioē fructus vētr̄is q̄r̄ ē b̄ndictioē in mulierib⁹. Concedimus etiā q̄ a filio suo in oībus priuilegiis suis excellit; nec in hoīlaus mīris sue diminuit; s̄ exaltaf̄ i eo q̄r̄ non t̄m̄ genuit filiū sibi equalē sed in istū mitū meliorē; qđ etiā ex hac p̄e quodāmō do īfinitat mīris bonitatē. Qđ s̄m arbor ex fructu suo cognoscit. Uñ si bonitas fructus bonifat̄ arboz̄ infinita bonitas i fructu īfinitam quātū ad hoc ostendit in arbo re bonitatēm.

De ipsius turbatioe. Cap. cxxv.
Equif. Que cū audisset turbata ē.
s. Querit q̄ quare turbata fuerit b̄tis
sina virgo. Et videtur pīno q̄ an-

De ipsius turbatioe cogitatioe et timo. LXXXI

gelica visione. Et hoc probat a filii. *Luc.* *s. dñ* dicitur fuisse turbatio dubitatiois. *Cōtra* hoc dicit Ambrosi⁹ in gloria in hic modus. *Cū* *Sarra* risit de pimissione dei et maria dicit quoniam fieri istud. cur non fuit muta effeta sicut sicut zacharias? sed *Sarra* et maria non dubitabunt siendū quod promittitur: sed postmo dū requirunt: ergo hic nulla turbatio fuit dubitationis.

Cōde ipsius cagitatione. *Cap. cxxix.*

*Q*uod hec queris de hoc quod dicit. Et cogitabat. et obicit in hunc modum.

*E*cce cogitatio est decursus rōnis de uno oppositorum sup reliqui. Unde dñ cogitatio quod coagitat: sed ubi est rōnis fluctuatio de uno oppositorum sup reliqui ibi est dubitatio: quod videt quod hic erat dubitatio. *Ite* *Bernar.* Sciebat vero prudens quod sepe angelus *Sacha* ne transfiguraret se in angelum lucis: et quod nūc mihi humilis et simplex erat: nihil tale penitus a scō angelo spabat. et ideo cogitabat quis esset ista salutatio. *Tūc* *angelus* intuitus virgine: et varias secuvoluerunt cogitationes facillime coprehendens: pauidā pīolat: et perfidat dubia: et videbat quod hec cogitatio fuit per modū dubitatiois. *Ite* *Ibidē glo.* Solent virginis quod vere *hōgenes* sunt spā pacere et nūc securi esse: et ut caueat timida etia tuta aperte mescere scientias se in yafis fictilibus thesauris portare pīolū: et nimis ardū escivitire angelos inter hoies et in frī more celestuz couersari. ac in carnevitā celibem agere: ac pīnde quicquid fuerit orū suspectas hoīum insidias tuūtū se estimat machinatū. *Acci* *co* *maria* turbata est. Ex hac iterū auctoritate videbat quod hec turbatio et cogitatio fuerit timoris et dubitationis.

Cōde ipsius timore. *Cap. cxxxvii.*

*E*nde sequit. Ne timeas. Et quidem prior utrius hīmōis tīorē bē remoueat. Et videbat quod nullus hic vere possit remoueris: quod ut dicit *Dama*. timor dividit in sex. In segnicie: in erubescientia: in verecudia: in admiratione: in stupore: et agonia. Sed gnicies est timor future operationis. Ille non fuit hic quod nihil initiat hic operandū. Errubescit est timor in expectatione: putis: et ille quod non est hic: quod nihil sit de quietio. Ne recudia est timor in turpi actu: et de hoc nihil hic. Admiratio est timor ex magna imaginatione: contra illā non est necessaria cosolatio: ut dictū est. Stupor vero est timor ex īcōsulta imaginatioē: hic autē nihil de ima-

De verecūdia beatissime virginis

ginationib⁹ agerat. Agonia nō est timor: p⁹ go nō habuit illā. Cōtra: hec passio ē merita casum vel infortunii: timores em̄ infortuna toria: ḡ est bona: ḡ habuit illā. Itē ipa natu ri casus vel infortunii actios: agoni: antur. Hic q̄z nihil de ifortunio vel casu: ḡ nō fuit agonia: t̄ sic null⁹ timor: t̄ ita frustra remouit timor: ubi null⁹ fuit timor. Itē si ammiratiois timor ille nō philt cf. Itē nō est nisi oria malū. Itē nihil timere timor: remouibili nisi culpa vel pena. Itē pfectis nulla timēda est pena: ḡ frustra. Un Act. v. Ibane apli gaudentes a conspectu cōclū qm̄ digni habitu sunt p noīe iesi cotumeliam part. Itē laus plus excitat ad amoīē q̄ ad timore: ḡ cū nihil pfectis nisi qd̄ fuit de laude nullus timor: debuit inesse vel remoueri. h̄ contra glo. Ex verecūdia pauper. Item alia glo. T̄ repidare virginū ē: t̄ ad oēs viri igrēsū pauere: t̄ oēs viri affatus vereri: ḡ videt q̄ vere timuit.

De verecūdia.

Lap. ccxxviii.
Uta b̄ q̄ris. Ult̄n̄ beatissima virgo
habuit verecūdia. Et videt q̄ sic:
glo. supa. Ex verecūdia pauper. Itē
alia glo. ibidē. Elisabeth ex culpa erubuit.
Maria de verecūdia. In muliere cū mod⁹
pudoris angeſ. Itē Eccl. xxv. Gratia sup
gram mulier sc̄a t̄ pudorata. Itē pudore bo
no replēt̄ dei famulus. Itē Dicr. iii. Fros
meretricis facta ē tibi nolunt̄ erubescere.
Itē Eccl. xxvi. Alio irreverēti t̄ infrumento
ne tradas me. Itē Eccl. iiiij. Est pfectio ad
ducēs gloriā. Itē Dama. De erubescientia
dicit. Optima aut̄ hec ē passio. Itē de vere
cūdia dicit q̄ nō est inseparabile ad salutem.
Itē pbs. Erubuit res salua est. Ex his oīb⁹
videt q̄ verecūdia sit bona: t̄ q̄ ipaz habue
rit beatissima h̄go: cui nulli boni deficit eis
ius pura creatura capar fuit. h̄z cōtra Da
mas. dicit q̄ est de turpi actu: h̄z nihil erat
turpe in beatissima h̄glia: ḡ nec verecūdia.
Itē Adā non habuit sp̄am ante petrū: sed
post viderūt q̄ mudi fuerūt: t̄ fecerunt fibi
perizomata. Itē qui nō q̄rit gloriā nō sens
tit cotumeliam dicit Miron. h̄z humilium
nullā q̄sunt gloriā: ḡ nō sentit cotumeliam: ḡ
non h̄uit verecūdia. Itē summe humiliat
ḡ voluit ylīs reputari. Itē iuxta b̄ q̄ris
tur de dīo. Ult̄n̄ ipse habuerit verecūdia.
Et videt q̄ non. Dicit Dama. q̄ ea assūm
psit q̄ in nra natura plātauit̄s i natura no
stra nō plātauit̄ verecūdia: ḡ verecūdiā
nō h̄uit. Itē verecūdia est sc̄la peccati: t̄

merita: ḡ est bona: ḡ habuit illā. Itē ipa natu
ralis. Itē assumptio oīa pter petrū t̄ ignorā
tiā: h̄z verecūdia neutrū istop̄ est: ḡ habuit
verecūdiā. p̄s. Verecūdia mea contra me ē.
Item qm̄ ppter te sustinui obprobriū. has
auctoritates exponit glo. de dīo: ergo h̄uit
verecūdiā.

De iuueniti em̄ gr̄as apud dīs. Lap. ccxxxv

Ost̄ hec q̄rit de hoc. Inuenisti enīz
p̄ gr̄am apud dīm. Et q̄rit q̄ sit gra
tia inuenire. Si hoc ē pdīta recipre
rare: hoc ē multis cōe. Itē si hoc ē pdīta pri
mo recuperare: tūc beatissima h̄go gr̄am nō in
uenit. Sed Adā t̄ ea qui pīmo recuperare
rūt. Itē si inuenire ē pīmis in rē venire. Sim
hoc pīm̄ angelus vel pīm̄ homo gr̄as in
uenit. Queris ergo virū bīssima virgo
meruent fieri mī dei. Et videt q̄ sic: q̄ dīc
Aug. Que tuo singulari merito mīdo sūc
curristi pdīto. Itē p̄ virtutes gratuitas p̄
prie ē mentū. Sed dicit Aug. q̄ sola humi
litas genuit nobis deus. Itē Bernar. Qd̄
corp⁹ xpi t̄ aia t̄ diuinitas: tria sunt sata q̄
misericordia mulier euāgelica: t̄ q̄ fermentū est
fides h̄ginis: ḡ mediāte fide facta ē mater
dei. Itē Elisabeth dicit ad ipaz Luc.). Brā
q̄ credidisti qm̄ pfectient ī te q̄ dicta sunt tib⁹
a dīo: ḡ pp̄t̄ credere ē brā: ḡ merito fidei ē
bifurcata. Itē māius ē h̄re vitā etīna q̄ esse
mīsem dei: h̄z illud pōt̄ h̄o mererit̄: ḡ illud. Si
dicat q̄ meruit dei cōgr̄o: nō codigno. b̄
nihil videt dictum: q̄r̄ vitā etīna nō mea
retur quis de codigno: q̄ nō sunt codigne
passioēs h̄uīt̄pis ad futurā gliaz. Ro. viij
Nullū cū pale digne valet etīnū. Itē Aug
gu. iii. ps. II. De facta ē pfectio t̄ p̄cib⁹ san
ctor̄ unāda est dei p̄fructio: ḡ p̄cib⁹ pōt̄ ob
tinēti gr̄a gr̄ati faciens: mīlō fortius gr̄a
gratia data. Itē Aug. dicit. Q̄ beatior fuit
sc̄ipiendo fide: q̄ carner ḡ si p̄nt̄es gratui
tas est alieni mereri gr̄am dei: ḡ t̄ p̄nt̄es
pōt̄ mereri fieri mī dei. Itē L. u. i. Ne time
as zacharia. exaudita ē oratio tua: ḡ ofone
meruit q̄ elisabeth mī fuit. Sed dicit glo.
ibi q̄ elisabeth qd̄ ē dei mei saturitas. figu
rat maria q̄ deo plena fuit. Obrentus ergo
t̄ signiat̄ mereri potuit: ḡ t̄ elle matrez dei
pōt̄ merito virginis obtineri.

Cōtra apud dīm. Lap. ccxxxv.
Ende q̄rit de h̄ q̄ dīc: apud dīs. Et
videt apud dīm in trib⁹ significat̄

De apud dominū Solu. pdictorū LXXXII

tōib⁹ inueniri. **N**ig⁹ em⁹ significat equali
 tate essentie; ut cū dī: nō erat apud deum
 Job. s. **Q**uādoq⁹ situs equalitate; bñm q⁹ op⁹
 ponit ut supra & iſra: vt qn dī tertij Regu
 li. **P**osit eft tho⁹ m̄fis regis apud tho⁹ /
 m̄ regis. **J**uxta quē modū dī m̄f iſeu & dī
 scipul⁹ que diligebat iſeſuſtare iuxta crux
 ce. Jo. xv. **N**ig⁹ etiā apud & iuxta dī respe
 ctive; bñm quē modū dicunt alie m̄lereſ ſta
 re iuxta crucē nō absolute iuxta crucē h̄ re
 ſpectu turbe q̄ long⁹ stabat. **U**nū etiā dicunt
 tur ſtarre a longe respectu m̄fis & diſcipuli
 q̄ ppe stabat iuxta. **A**Medū ē cōpatiōe iter
 duo extrema. **Q**uerif ḡ quo iſtor⁹ modo
 nū hic ſumaf: r̄yideſ q̄ ultim⁹. **I**psa enim
 iuenit ḡfam p̄pinq̄uoz̄ q̄ aliquā alia crea
 tura; no m̄ ſimplic⁹ eq̄lia ſitius poruit eſſe cū
 deo. **I**mpossible ē em⁹ iſitu v̄l in aliq̄ crea
 turā eq̄ri deo. **O**pz ḡ ſi dī quo ad aliquid eſſe
 apud dīz; q̄ h̄ ſit respectu aliarū creatures
 m̄. **D**icit aut ſed m̄ hoc ſumaf videſ q̄ p̄
 p̄tū ē regine apud regē cē. iuxta illud. **A**tti
 tit regina a dextris tuis. **E**li etiā mulier fa
 cta fuit de latere viri. **G**ili etiā m̄fis p̄p̄tū
 eſſe cē apud filiū. iuxta illud. **P**ofit ē tho⁹
 nū m̄fis reḡ. **I**tē q̄ etiā p̄mo m̄ bñ ſu
 m̄ iſtū videſ. **E**na eſt iſtaeſ regia & q̄
 rex ē rex & regina ē regina & q̄ coequant in
 illa; q̄ apud pōt dicere equalitate in ipa. v̄l
 ſicut dī filius eſſe apud p̄t̄s p̄p̄t̄ ideptate
 tē natureſiſ etiā dici pōt eſſe apud filiū p̄
 p̄t̄ ideptatem nature in qua ym̄ eft eſſe
 patre: t̄ ſic pōt ibi apud ſumaf p̄mo modo.
Tē querif q̄ ſit diſterētia int̄ apud coras
 bñm q̄m aliy ſeriperit q̄ iſuenit ſumaf co
 ram dīo yel in oculis ei⁹: & v̄trū ſumaf ha
 bere apud dominū possit eſſe ſolus virgi
 nis glorioſe.

Solutor predictorū. **E**a. cccxxyi
Dpredicta ſoluēdo dicitur; q̄ bñl
 ſima v̄go comemoſas p̄terita humi
 litatem: admirās p̄fēt salutatiōis
 ſublimitatē: ſperās future iploētōia xitātē
 q̄ cū audisſet humiliter: diligēter: prudēter:
 reuererēter: letanter: credēter: ſperādo: turba
 tur admirās dei potentiā: ſapientiā: miſeri
 cordiā: charitatiē: veritatiē: humilitatiē: nū
 cū dignitatē: ſalutatiōis nōtatiē: recu imē
 fitatiē: ſui paruitatiē: p̄p̄t̄ cautele timoē:
 p̄p̄t̄ verecudiā v̄ginalē: cogitabat lecta dī
 cīs cōpando: eue deceptiōe recordādo: lo
 cutiōis p̄cipiū fugiēdo: p̄ſuetudinē medi

tatiōis exhbēdo: vſuz prudētē exercendo:
 modū riſionis ordinādo: ſe fallible recō
 gnoscēdo: nos ad prudētiā iuitādo. **L**ogita
 bat inquā q̄lis q̄ venerabilis: q̄ admirabi
 lis: q̄ ſalutaris: q̄ ſublimis: q̄ ſubtilis: q̄ ſa
 miliaris: q̄ ḡnial: q̄ ſinglaris eēt iſta. **I**ſta
 dico a deo pdictata filio ſcriptata ſpūſco nū
 crata ab angelō portata. **I**ſta inquā ſaluta
 tō q̄ eēt ſalutis opratio: inchoatio: portatio: p
 fectio: augmētatio: cōfirmatio: ppetuatio.
Lui angel⁹. Ne timeas inq̄ regis magni
 tudinē tuiparuitatē: ſinon ſalutatē: reti
 incōprehēabilitatē: nūe ambiguitatē: pñiſ
 ſi ptractionē: ſalutis amniſiōe: retenti dī
 minutionē. Ne timeas inquā: q̄ iſuenisti: nō
 creati vi de: nō ſemp habuifit fili⁹ tu⁹:
 no rapuſit: vi p̄m⁹ angelus: nō p̄didiſti vi
 p̄m⁹ p̄rēſe: nō cniſti vi ſymō magus: h̄ iſ
 uenisti: q̄r̄ q̄luiſti vbi fuit: vt v̄go prudētiſ
 ſima: vt doctrix ſidelifima: h̄ reddidiſti vt
 māi m̄iſericordiſima. **I**nuenisti inquā deſ
 miſerand charitatē: pñiſtētū ſitatiē: hois
 neceſſitatiētū ad h̄ idoneitatē. **I**nneſti i
 quā ḡfam increatā: t̄ in illa & cū illa om̄neſ
 creature. **E**lencriſt em̄ tibi oia bōa piter cu
 illa. **C**reaturā aut ſpūale & corpale: ſpūale
 ḡiale: ſpecialē: ſingulaře. **B**ñalis ſumitas
 ouz q̄ ſpūali ſuerit i alij. **S**inglaris q̄ cō
 prehēſa ē. xii. p̄uleguo. **C**orpale ſit ſpūale:
 ſpecialē: ſingulaře. **B**eneſale coptis resur
 rectionē: ſpūale ūginitaſ̄ integratitē: ſingula
 rē ūgialis yteri ſecūtūte. **I**deſ aut oia iue
 niſti apud deū. **A**pid dico pp̄inq̄fima ſit
 tudine dignitatē: familiaritatē: nature ynt
 itate. **E**t h̄ apud deū creatorē: recreatore: iu
 ſtificatore: glorificatore. **M**is viſis & intelle
 ctis p̄t ſolutio ad obiecta. **E**cōdium' em⁹ φ
 bñl. **v̄g.** i ſinō iſto ſalutatorio: laudabiliſſi
 mor: ſolatiorio: iſtructorio: credibiliſſi
 mor: bñlityl: honorabiliſſi: admirabiliſſi: ſinō i quā
 ci⁹ quebita miſit: t̄ xitātē nūq̄ diſciſit
 q̄ falli nō potuit nevoluit fallere. **In** iſto i
 quā ſinō bñt v̄go fuit oſaria mirata in
 ſenu p̄ verecudiā ūgialēde angelicavifidē
 i virili ſpecie ſōne p̄ timoē cantele de
 ceptiōe: i ſtellecti plaudēs & admirās de p
 mifor: ſiuciatoz̄ magnitudiſe. p̄t eēt q̄ nō
 ē turbatio tñm de malo: h̄ eēt de magni. **T**ē
 nō ē timor tñm mali: h̄ eēt magni. **U**nū Dām.
 Admiratio v̄o ē timor ex magni imaginatiōe. p̄z
 q̄ q̄lis ſuit turbatio: q̄q̄lis cogitatio: q̄q̄lis tio

De hoc: ecce concipies.

qualis salutatio: qualis t que ḡia quaz in sanguinē ergo sanguis est de cibo: ḡ nō des-
tent. Inuenit aut q̄ humani genus pdiz- scēdit ab adam: ḡ nō sumptū sanguine. Cōtra Dama. Ex castis semp̄ x̄gis san-
tum pmo recuperavit. Hoc adā vel abrahā non fecit. Inno p̄ ipam oes gr̄as rehabe- guinib⁹: carnē aiataz aia rōnalis vel intel-
rit utiqz in p̄ulegio: mater oiu⁹: t i priuile- lectualis suscepit. Itē sanguis potētia ē totū
gio: porta celi. Cōcedim⁹ etiā q̄ pot̄ quod liber illoꝝ triū modor⁹ ibi sumi sicut di- corpus: ḡ nō potuit accipere de carne. Ita
ctum est in apponēdo.

C De hoc: ecce concipies de quo concipi- Cap. cxxxvij.
ente.

Equit. Ecce p̄cipes. De p̄ceptōne
s primo q̄ritur de quo facta sit conce- p̄tio tanq̄ de cā efficiēt p̄ appro- priatione. Et videſ q̄ de p̄f. Cōceptio em̄ fit de generante. Patris aut̄ solus ē pp̄iu generare: ḡ si alius d̄z appropriari: hoc erit perfone p̄fis. Itē generatio tpalis imago ē generatioē enī: illa ē de patre: ḡ t ista. Itē idē ē nobis filii dare quāti ḡnatio tpalis: illa dato ē a p̄f: ḡ t p̄ceptio. Qd au- tem filio d̄z appropriari sic p̄bat. T̄plex ē dei opus: creatio: recreatio: glorificatio. Ḡ creatio appropriaſ p̄f: glorificatio spiritu- sc̄o: ḡ recreatio filio. C̄ Itē ab illo d̄s fieri cōceptio qui agit t remanet in generato: t̄ hoc fuit m̄ plena filii: ḡ ei tm̄ quenit cōceptio. Itē extinuit seipsum: s̄ fuit hoc i cōceptiōe: ḡ cōceptio fuit ab ipo. Qd aut a sp̄i sc̄o debeat fieri p̄ceptio p̄ euāgelium pat̄ vbi d̄. Inuēta est in vtero habes de spiritu sancto. Itē ista p̄ceptio ē opus summe beni- ginitatis: ḡ d̄z appropriaſ sp̄is sc̄o. Itē in euāgeliō nazareoꝝ d̄ p̄ descendit sup̄ eum fons ois sp̄us t dixit. Hic ē filius me⁹ dile- ctus. Juxta hoc q̄rit vtrū sp̄issitū su⁹ pat̄ illius cōcepti. t videſ q̄ sic. Quicq̄d enim est alio opanteſt cā efficiēt illud ē m̄f: t illud ē p̄f. Sed beata x̄go est m̄f dei t co- cepti filii de sp̄is sc̄o: ḡ sicut ipa est mat̄ ita sp̄issitū est pater.

C De quo tanq̄ materia. Cap. cxxxix.
Ost hec q̄rit. De quo tanq̄ de ma- p̄ teria facta sit ista p̄ceptio. Et videſ q̄ de car- ne beatissime x̄ginis carnē sibi assump- tio. C̄ Itē in momēto facta est ista formatio t vino cū aia: ḡ cū yicinio: sit caro ad corpus q̄ sanguis: videt q̄ de carne p̄cept̄ sit. Itē de illo assumpſit corpus q̄d descedit de adā sed sanguis nō descedit de adā: ḡ nō assum- pſit de sanguine. Probatio medie. Hic p̄bs. sanguis est ylētū nutrimentū in habetib⁹

De modo cōcipiēndi

LXXIII

Quod aliquid sit in ipso fuerit sibi esse; sed tamen sibi originem aie vegetabilis et nutritive quod est posse certa in semine. Et potius dicit descendisse a prima platta yelha primo animali in quod prima origine habuit anima nutritiva vegetativa bilis. **E**t cum ei vegetabilis et sensitiva yna suba fieret rationabili in homine; et illa nullam habuit ab adam originem sibi anima vegetabilis et nutritiva; nullo modo dices dominus descendisse ab adam. **S**i diceres quod in semine est spiritus vegetabilis et non in anima; huius nihil est. **A**urum enim non est sine suba cuius est spiritus? **E**t ponamus quod homo tamen coedat hoem; et inde fiat propagatio; quod in quo resurgat caro comest. **S**i in genitivo; et nihil haec coest; in quo resurgat; cui non accepte corpore nisi de coesto. quod de necessitate ex eo quod non resurgat unde virgo vel propagatio non fiat de nutrimento tamen; quod non in semine quod est ultimum quod digestio. **E**t ex positione videt sequitur quod sit centialis propagatio. Item quod non sit originaliter per actio. **E**t quod dominus non descendit sibi corporuleta subiectam ab adam. **E**t quod non sit omnis nec essentia refurrexit. **E**t domino. Ex propria bisplacito et cooperatio spiritus; tributus creatori creari; plasmato et plasmatori; et filio dei et deo carnari et humanari ex castis et non coquimur eius carnibus et sanguinibus; pie metatis ex pleno debitus. Ecce expresse dicit quod a carnibus et sanguinibus non quod tamen ex sanguine beatissima virginis.

De modo cōcipiēndi. **Ea. ccxi.**

Ost hoc quod de modo cōcipiēndi. **E**t ut videtur puerit creatio. **D**omini est non seminas; sed per spiritum suum creas; quod fuit creatio. **C**um enim duplex sit principium educendis in corpore principium mouens et principium creans; mutatione; creatio est soli primi; et illud quod immediate exire a primo principio est creatio. **S**ed ista conceptio immediate fuit a deo; quod fuit creatio. **E**t quod sit subito non est motus; sed mutatione vel creatio; ista conceptio secunda fuit subito; quod fuit creatio. **I**te huius. **xxviii.** Non enim crea, do, su, ter, et illa conceptio fuit circuicatio; quod conceptio fuit creatio. **J**uxta hoc quod videtur hoc conceptio fuit immediate auctute creativa vel iactata. **E**t ut videtur a conceptio fuit creatio; quod dicit dominus. **P**er spiritum suum descendit in ipsas das ei auctutem susceptam sicut et genitivam; et genitiva est quod auctute genitrix; et videtur conceptio fuit genitrix auctute. **B**ut agis. **P**reterea quod quod sit dare auctutem genitivam ad actuū ipsa. **A**ut enim hoc est quod ipsa sola habet ad hoc auctutem genitivam; et sic

sequitur quod prius genitrix sit auctute creativa simpliciter; aut hoc est ex auctute spiritus; et auctute genitrix virginis acceptum efficere; et sic videtur esse combinationem auctutum quod est heres; quod non credunt auctutem genitivam. **E**t si ei datus fuit spiritus genitrix; quod actus non miraculosus. **S**i enim cecidit oculi non est postea miraculum si videatur. **C**ontra hoc obicit infinita distinctione prouincere infinita est posteritas et spiritus. **E**iusdem autem spiritus est operari operatione et unione; quod simile fuit in yno; sed in unione deo et hoc infinita distinctione sunt puncta; quod hoc fuit auctute infinita; quod nec fuit auctutis creature. Nulla enim creatura est infinita.

Quanto tempore fuerit in utero. **Lap. ccxlii.**

Einde quod quanto tempore fuerit in utero dicitur dominus. **E**t dicitur Augustinus. in libro ix. de civitate dei.

Quod nove mensibus et sex diebus; sibi quod dicitur Job. **Quadragesima et sex annis editi et carni est repulsi. h. b. est h. viere. Nouum creavit dominus super terram tecum. quod statim in conceptione fuit ibi. g. xlvi. dies ipsi fuerunt superflui; quia alijs sunt necessarii; quod pueri nasci debuit et minus in utero et quod alijs. **P**reterea quod incertus fuit quod corpus in conceptione statim fuit ynuis et formatus; cum non sic sit in alijs et si non est percuti. **E**t utrumque fieri potuit operatione spiritus; et quod statim est perfectum. et g. xlvi. die. quod cum ipsam afflumperit; etiam modi assumendi nolle et comedere obliuare debuit. **E**t christus est secundus ad amorem dicit apostolus. **Lap. xv.** Ergo debuit in eadem pfectio esse in quod primo homo adam erat in pfectio corporis. Ille autem pfectio corporis non accepit per incrementa. **E**t deus. **xxix.** Dei pfecta sunt opera; sed ista conceptio fuit immediate opus dei; quod debuit in pfectio opus terminari.**

Quoniam egressus. **Lap. ccxliii.**

Ost hoc quod de pueris. quod fuit egressus suis ex utero; cum corpore non transeat per corpore grossum nisi diuidendo. Ad hoc quidam dixerunt quod dominus diuisit et successus est afflumperit quatuor dotes corporis. Subtilitate in egressione de utero; agilitate abundantia super aquas. claritate in transfiguratione. impassibilitate in cena. **C**ontra hoc obicitur namque grossum corpus habuit et male sic conceptum et sile nesciit si nascedo aliud afflumperit hoc falsitas fuit et fictionis. **E**t sibi hoc egressio de utero non est miraclosus; sed post resurrectionem non fuit miraclosus quod intravit iannus clausus; qui habuit subtilitatem corporis gloriosi. **I**tem dicitur de deo. **ix.** Ignoras autem quod est uterius

Atrū in cōceptione hūit delectationē

sanguinibꝫ altera ppter nāz lege cōposit⁹ sit. t sensum. ḡ mō maiorata est sua delectatio. quid siccis pedibꝫ nāle corp⁹ habens t māterie grauitatē sup̄ mare abulauerit. Ma-
nifestū est ḡ q̄ oia siebat p̄ miraculū.

Cetrū in cōceptione hūit delectationem.

E capitulū. **L**e xliii.

Uta h̄ q̄if. vtrū b̄tissima h̄go in
cōceptione hūerit doloz̄ vel aliquaz̄
delectationē. Q̄ doloz̄ v̄; q̄ ibi fu-
it diuizor dissolutio p̄tinui. ḡ dolor. **C**o-
tra q̄ fuerit ibi delectatio v̄; q̄ p̄ducit de se
sili est nāle; ḡ ē delectabile. Itē in statu ino-
cēti cōceptio fuit delectatio. Itē illa de-
lectatio est nālitas; ḡ p̄ p̄tm̄ no ē maiorata
h̄ maiorata; ḡ maiorata fuit i statu ino-
cēti q̄ illa q̄ mō cū libidie; s̄ ista p̄ceptio sis̄is est
illi imunitate peti t libidis; ḡ maior eē d̄z
delectatio q̄ illa q̄ est cū libidie. Itē nā no-
bilioz̄ nobilioz̄ h̄ opatiōes t etiā delecta-
tiones; h̄ nā corrupra nobilioz̄ ē q̄ cor-
rupta; ḡ nobilioz̄ erit ei⁹ delectatio; ḡ isti⁹
q̄ est s̄ illi. Itē. b. h̄go maximā hūit dele-
ctationem in cēndo m̄f dei. ḡ et in fiendo.

Cetrū i porādo hūit cōgrat. **L**e xliii.

Uerēdū etiā dignū ē videt vtrū
aliquā guitatē hūerit brāhgo i por-
tādo. Et v̄ q̄ sic; q̄ corp⁹ grossuſa
guc addituz̄ corpori grossuſa necessario trahit
ipm̄ h̄m̄ sua iūlātione deossum; t sic guat
necessario aliquātūlū. Itē b̄ nō v̄frepugre
bititudini b̄chigis; s̄ maḡ ē ad meritū; cu
guari sit penale. **L**iii. i. **M**hact. ii. **A**nd qdā
ad mēorā reuocat filio; q̄tā quāta sustinue-
rit i vtrū. p̄ ipo; ḡ v̄ q̄ etiā brāhgo debue-
rit guari i portādo. Itē **L**ob. iii. Alde-
mor cīf̄ ee debes q̄tā quāta passa sit. p̄pt̄ tē
m̄pt̄ro suo. **S**z. 3. In statu aū p̄tm̄ no
fūsset h̄m̄. Guitas i portādo; ḡ nec i ista
portātione cū⁹ p̄ceptio oīno fuit sine p̄tō.
Itē h̄ ē pure nāle; ḡ nō penale. Itē habere
apud se t in se dilectio nō est penale s̄ dele-
ctabile; ḡ. b. h̄go h̄ hūit guitatē i portādo.

Cetrū in parādo doloz̄ vel delecta-
tionem habuerit. **L**e xliy.

Ost h̄ q̄if vtrū hūerit dolorem vel
p̄ delectatione in parādo. Et v̄ q̄
doloz̄; q̄ si ex p̄iūtione q̄ facta est
in p̄ceptio fuit delectatio; ḡ in diuisione q̄
facta ē in p̄tu fuit dolor. **C**otra. P̄cepit
ane dolore. Itē claias. Anteq̄ p̄turiret pe-
perit. Itē ante partū m̄f reficiebat h̄m̄ iel-
lectū t tactū; nūc aut̄ h̄m̄ intellectū et oīm̄

sensum. ḡ mō maiorata est sua delectatio.

Solutio predictoꝫ. **L**e xliy.

Dicta h̄m̄ ordinē soluēdo dici-
a m̄ p̄ h̄ceptio est op̄ trinitatis
appropabile tm̄ sp̄usctō rōmibꝫ as-
signat. Patri aut̄ agruit ḡnatio q̄ ē i idē-
titate sube. **H**mis em̄ pf̄ ḡnatio in idētitate
sue nature t sube; v̄ de dēū; homo hoīem.
Itē ḡnatio tp̄alis q̄uis h̄eat cū etiā cōne-
mētia remota; nō m̄ pp̄inquā. In ista enī
tp̄ali est dñtia eiusde nature h̄m̄ sp̄em̄ int̄
p̄em̄ t filiū. In etiā nō est dñtia eiusdez
nature t cōntie int̄ p̄em̄ t filiū. Un̄ h̄ nō
appropat p̄t̄ h̄ sp̄usctō cui⁹ est donorū
distributio. Itē nō est idē filiū darez incar-
nationē faceret; q̄ poss̄ filiū dare nō exētē
in carne; v̄t dī Aug. in. viij. de tri. Itē cur
recreatio t glificatio h̄cāne se ad inuicē sic
cā ad causātū; sic v̄nū appropat sp̄usctō ita
t̄ reliqui. Itē efficerē ḡnatio ē dupl̄s. s̄c̄ p̄
modiū cā efficiēt̄ malis; t p̄ modiū effici-
ent̄ soli. Primum istoꝫ tm̄ h̄s rōm̄ patris.
Un̄ aut̄ cū māsl̄ fcāt̄ fuit ista p̄ceptio di-
cim̄ cū Damascō. q̄ nō tm̄ de sanguine; h̄
etiā de sanguibꝫ t carnbꝫ br̄tissime h̄gnis.
Et dicim̄ q̄ duplex ē h̄uiditas sui sagittis
in corp̄e. Una nutrimentū q̄venit a cibo; t
ad h̄ nō est corp⁹ v̄l p̄s corporis; h̄ ad h̄ p̄t̄
vel v̄nri vel p̄ fieri; v̄l transmittit ad ḡna-
tione alteri⁹ corporis. Pref̄ hāc est ibi h̄uidi-
tas subalata q̄ est actuali⁹ i oībꝫ mēbris. t ē
p̄s cēntialis corporis; v̄l ḡnanti⁹ p̄tūcta; v̄l
p̄ nutrimentū in corpus p̄uersa t illi v̄nta.
Ex his v̄trisq̄ fit decisiō v̄l p̄pagatio. Et
h̄ est qd̄ subtili⁹ tāgit p̄b̄ in li. de aīa dicōs
q̄ est ḡnatio factiū. t h̄ duobꝫ modis.
vno mō q̄ ex sup̄fluitate ipsius in vltima
digestiōe fit p̄ semis t rei ḡnatoꝫ. Alio mō
q̄ p̄ alimētū suscipiūt cōpletā quātitatē
tūc t substatuā; v̄l pos̄it ex ipsiā decidere
essentialiōe t veriorē parte semis rei ḡnatoꝫ
te. aī si nutrimentū tm̄ eēt mā semis t non
effectiū; nō b̄ndicet̄ factiū; q̄ dicit po-
tentia actiū. Nūc aut̄ ē nutrimentū et mā
semis quātū ad maiore p̄t̄ ipsius semis; t
est cā efficiēt̄ t p̄ferēt̄ mēbris cōplētūz
ad decidēdū de se parte cēntialis t̄ verio-
rē. Itē idē tāgit Damas. dicēdo in uno loco
ex sanguibus; t non ex sanguine. in alio loco
co dicit exp̄sse ex purissimis carnbꝫ t san-
guinibꝫ. Itē tāgit Job. i. cū dicit. Qui nō
ex sanguibꝫ; nēc ex polystate cornis; neq̄

De hoc nomine iesus. LXXIII

ex voluntate viri: sed ex deo nati se: dicendo ex
 sanguib⁹ plurali ⁊ voluntate singul⁹. Unde
 p̄bs nō catholic⁹ diceret q̄ oēs hoīes māly
 fūlent in adā: ⁊ corp⁹ ipius primū fūlent
 diuisibile in sem diuisibilia: ⁊ nūq̄ stat di
 uisus ex pte rei diuisus: ⁊ sic hoc comeſt⁹ h̄z p̄
 nitate h̄uane nature illud qđ tractit in sua
 acceptio a paretib⁹: reliqu⁹ q̄ postmodus
 sibi p̄ nutrīmēt⁹ ⁊ an aſtatione vel post eſt
 vñtu cedet. Tertio. ſ. pagatatio de coſto
 in nitate nature: ⁊ ſic q̄libet h̄z ſuā p̄prias
 h̄uane nature nitate. Ad aliud dicendum
 q̄ ista acceptio fuit p̄ modū gratiatiois et nō
 p̄ modū creatiois. Nec Dama. dicit creat⁹:
 Quid b̄ dicat magis in ſen. ſz dic ſc ſp̄mati
 ce nō ſeminali ſz p̄ditive per ſp̄matum. Et
 alia trāſlatio h̄z creabilis: qđ, quis non fit
 pure creatio. ē in ibi p̄petas ⁊ ſitudo crea
 tiois: qđ facta ſuſt ſubito ⁊ immediate a deo
 q̄ nō indiget mā. **L**ocedim⁹ eti⁹ q̄ dñs
 fuit i vtero. cclxxv. dieb⁹ ſunt. xxix. heb
 domadē: ⁊ duo dies. Et arguerimus ⁊ p̄
 citoſiſiū tps est q̄ ſim ordinē nature non
 erratis neq̄ deficiet p̄t̄ arguit ē i vtero
 poſt aie iuſtificationē: nec debuit dñs concipi
 pfectio corporaliq̄ eēt̄ ſim modū h̄uane nati
 uitatis: ſ. pfectio spirituali: qđ p̄mo ade de
 tra terreno arguebat pfectio corporal. ſcō
 ade celeſti arguebat pfectio ſp̄ualis qđ itel
 ligit p̄ vñtu cū dñ. Abulier circūdabitur.
 Itē ſine dotis aſſumptio exiuit clauſoyte
 ro ſup̄nali naſcedit. Dicim⁹ i b̄ h̄gine
 ſine dolore cū ſuā ſp̄us delectatio: ⁊ eti⁹
 cū delectatio ſuā nālī: ſed nālis fuit ibi
 mālis. ſp̄ualis ſuī ſormalis: h̄z ipa ſe
 ptio ſuī ſp̄ucto opante tñ: ⁊ natura ope
 rationis ſuſcipiēt. Nee diſſoluo ſtimū ē
 doloz nī ſiat a principio ex agēte p̄ violētā
 qđ nō ſuit. Idē dicim⁹ de p̄t̄ p̄ oia. **D**e
 portatio dicim⁹ q̄ p̄t̄ ſine ḡuendis h̄m p̄
 petatē ſtar⁹ inoētē ſch⁹ corp⁹ p̄p̄tū ſūguat
 p̄p̄: ſic nālī corp⁹ mītis ſt̄ ſuī an p̄t̄ q̄ ſi
 vñu corp⁹. Unū nāz nī ē vñu aptū natū
 alter⁹ guare. **D**e b̄ q̄ dic i vtero. c.cclviij
 Zem poſt h̄z q̄rit de b̄ q̄ dicit i vter⁹
 ſo. Et videt ſup̄nali cē. **O**is em̄ co
 cipies p̄cipit i vtero. Ad b̄ dicim⁹
 q̄ b̄ ē p̄ulegium ſit̄ ſoli ſceptiois. oēs em̄
 alie ſceptioi i vter⁹: illa ſola ſceptit i vtero q̄
 ſceptit vgo. **D**e b̄ noīe ibs. c.cclviij
 p̄. **H**ec q̄rit de noīe. ſe q̄ ſubiuigit
 ſyocabiſ nomē ei⁹ iſcus. **Q**ue

nī ḡ vñu x̄bū incarnatū h̄cuit vñu ſolus
 nomē. Et vñ q̄ ſic. vñ em̄ in diuidu nālī
 vñu d̄ ec̄ nomē. Idē vñu ſufficit deſtiare
 xpm̄ ab alijs in diuidu. Idē vñu ē ſignt⁹
Coſtra infer⁹ dicit. **S**il⁹ altissimi yocabiſ
 Idē Eſa. vii. Uocabiſ nomē ei⁹ emmanuel.
 Idē cū b̄ anūciat dīne ⁊ h̄uane nāe vno. ⁊
 b̄ intelligit p̄ emmanuel. b̄ poti⁹ deberet illud
 nomē poni. Idē de code eft̄ anūciatio: de q̄
 fuit pp̄batio: ſilla fuit ſub b̄ noīe emmanu
 el: ḡ b̄ deberet poni. Itē Eſa. ix. Uocabiſ
 nomē ei⁹ admirabil⁹ ſiliari⁹. de⁹ fore: pat̄
 futuri ſculpi: pnceps pacis: ḡ ſuile noīa.
 Idē yocabiſ nomē ei⁹ ſpolia detrahe: festi
 na: p̄dare. Idē noīa oīa ſp̄ueniūt trib⁹ p̄f
 ſis: ḡ nō ſunt p̄p̄a x̄bi ſcarnati. Idē nullū
 coe eft̄ pp̄p̄i: ſz forgi admirabil⁹ et h̄moi nō
 ſunt pp̄a: ḡ ſunt coia. Itē messias ſunt p̄
 miſiſe. hic autem eft̄ xpm̄. ergo hic debus
 it vocari christus.

Quis impoſuit b̄ nomē. **E**ap. cclit.
Oſt hoc querit q̄ ipoſuerit illud
 p̄ nomē. Et videt q̄ iſeph. **A**lat. ii.
 Joseph fili dauid noli timere acci
 pere maria ſuile tuā. Et inſtra. **E**yocabiſ
 nomē ei⁹ iſcus: ḡ iſeph ipoſuit. Itē Luce
 iii. Uocati cū nomē ei⁹ jesus qđ vocatus
 eft̄ ab angelō: ḡ angel⁹ impoſuit. Item hic
 dicit q̄ ſep̄er benedictissima x̄go filio ſuo
 nomē impoſuit. Item ad ipam p̄t̄inebat;
 quia ipa ſola inter hoīes ius h̄ebat ad eū.
 Idē ipa ſola plene ipam tūc coguit: ⁊ opti
 me p̄petatas ipam ſciuit. Idē ſignificatio
 eft̄ p̄ iuſtificationē: ſed vna eft̄ ſignificatio
 ḡ vna tñ debuit eſſe iuſtitutio.

Quā iuſtitutū fuerit illud nomē. **E**a. ccl.
Oſt hoc querit q̄n iuſtitutū fuerit
 p̄ illud nomē. Et videt q̄ ab eterno
Zu. iii. P̄ius q̄ myſterio ſcipiſet.
 Item Alatib⁹. **V**ocabiſ nomē ei⁹ iſcus.
 glo. Non impones qđ ab angelo ab eterno
 impoſuit eſſe. Item glo. Non decuit tā glo
 riosum nomē p̄us ab hoīe appellari: ſz ex
 cellētior natura ne hoīe machinato: huīus
 noī ſuile videtur. Idē alia glo. Sicut a christo
 x̄piani. ſic in vträḡ nā ſa iſcu. i. ſaluatorē
 ſaluatorē vocant: qđ nomē nō ſolus antec̄ ſo
 ciptiamur iu vtero: ſed etiā an ſpa ſeclaria
 nobis a deo eft̄ ordinatū. Contra Luce. ii.
 Poſtq̄ ipleri ſunt dies octo vt circūcideret
 puer vocatu eft̄ nomē eius iſcus. Itē dīa
 impoſuit vel Joseph: ergo ex tempore;

De hoc hic erit magnus

Cde b*cui* d*ueniat* illud n*omē*. **L**a. c*clxi*.
Ost hec q*ris* cui d*ueniat* illud no*mē*. Et v*t* p*rib*^o p*sonis*. P*f* em*t*
f*ili*^r sp*issitū* saluat a peccatis; g*saluator*; g*iesu*. It*e* o*pa* trinitat*s* s*unt* indi*uisa*. It*e* est er*mū* t*nō* p*sonale*; g*ecūtiale*
g*cōuenit* p*rib*^o. **C**otra. **E**t p*pa* i*u* nome
v*bi* i*ncarnati*; g*no* c*ouenit* trinitati.

Solutio predict*o*. **C**ap. c*clxii*.

Hec solueda dicim*o* q*uis* v*nu*
a*p* p*ri* n*ō* poss*it* e*pluri*; t*nī* v*ni* n*is*
p*int* e*ppa* plura. v*t* r*isibile*; *d*isci
p*linc* sus*ceptible* ho*is*. **U**n*cū* v*bī* i*ncar*
n*atū* plures h*eat* p*petr*es s*ibi* s*oli* d*uenie*
tes; t*nulli* al*e* p*sone*; p*ot* i*q*libet istarum
deno*ia*ri. **U**n*cū* o*ia* p*dicta* no*ia* p*uenient* ei
r*ōne* diuersar*ū* p*perer*at. **L**ū a*it* ab v*ltimo*
et optimo v*nu*quodq*z* h*eat* deno*ia*ri. f*ini*s
aut*e* est v*ltimu* in v*tro*q*z*; d*z* v*nu*quodq*z* p*ri*
p*ijissime* deno*ia*ri a fine. **L**ū g*fini*s i*ncar*
n*ati*o*nē* s*it* salu*atio* hu*ani* g*nis*; v*erbū* i*car*
n*atū* v*bī* fil*v* dei i*ncarnat* recte vocat*e* est
iesu*s*. Sic g*q*uis salu*atio* a culpa s*ic* o*is*
p*rib*^o p*sonis*; t*ri* redēpt*o* p*assionē* p*pa*
fil*v* i*ncarnati*, t*bi* h*anc* fil*v* sol*v* sangui*nē*
s*uo* salu*fecit* p*plim* s*uū* a p*ctis* e*or*. **U**n*cū*
i*pe* sol*v* i*esu* d*z* q*o* est salu*tor*. It*e*z q*uis*
mirabilitas et fortitudi*nē* i*secōia* s*unt*; tam*ē*
mirabilitas natuitat*s* de*hxigenet* fortitudi*nē*
in morte n*ō* s*unt* co*ia* p*rib*^o p*sonis*; s*z* p*pa*
fil*v* t*sift* i*ncarnatio*. It*e*z illud nome ip*o*,
s*unt* de*angel*^o; d*na* o*iu*z t*oseph*. **D**e*re*
no*is* p*stādo*: angel*p*dicēdo; d*na* i*mpādo*;
oseph*p*req*uedo*. **E**t b*p* q*ui* p*ositi* f*uit*.
a*deo* et*na*l*tr*: ab *ā*g*el*o in *ā*nc*u*ci*ati*o*nē*: a*d*na
t*oseph* in *circu*c*u*ci*si*o*nē*. **E**t his er*ia* p*atz* cui
c*ouenit* illud nome i*esu*. **C**i aut*q*ris
de p*ū*ct*io* i*ffor* no*inū* i*esu* x*ps*. d*icim*^o
q*ui* o*ia* v*na* p*sonaz* a duab*z* naturis; que
i*nu*eta*est* b*m* humanitat*e* salu*tori*; b*m* di
m*inut*ate humanitat*e* c*ouunctam*.

Cde b*o* Ber*c* magn*o*. **C**ap. c*clxii*.
Ost hec q*ris* d*eo* q*o* sub*u*ng*it*; b*o*
er*it* magn*o*. **Q**uer*is* g*vtrū* d*na*
p*in* carnation*e* su*a* fac*t* s*it* p*u*^r v*el*
magn*o*. **E**t v*t* q*ui* p*u*^r. p*s*. vii. Ad*iu*ni*sti* en*paulomin*^r ab *ā*g*el*is; s*z* p*us* f*uit* m*lo* ma*ior* angel*. I*te ap*ls* ad Web. ii. **E**nz aut*qui*
modico q*ui* *ā*g*eli* minor*at* est videm*o* i*esu*
pp*o* p*assione* mo*re* gl*ia* t*honore* corona*tu*. **I**te Ber*c*. Exinan*it* semeti*ps*. It*e*
Ber*c*. sup*illud* Ad*mag*nic*at* a*ia* mea d*ni*

d*icit*. N*ō* lauda*et* d*ns* magn*o* t*laudabil* ni*mis*; s*z* p*u*^r d*ns* t*amabil* nimis. **I**te Ber*c*.
ix. p*u*^r n*at* *er* nob*is*. **Q**uare er*it*
p*u*^r t*nō* pot*i* magn*o*? q*ui* s*z* eq*uit* est magn*o*?
t*nō* b*zq* crescat ut maior post *accep*tu*tu*
r*it* fit q*ui* a*it* s*tryp*futur*o* fit. **I**te duplex *ē* ma*gnitud*o m*ol*is t*htus*. **D**e magnitudi*nē* mo*lis*
m*ibil* ad p*posi*tu*q* illa *ē* id*iffer*es. i*uxta*
q*o*. f*Reg*. xvi. Ne respicias vultu*o*! me*g*
altitudi*nē* stature ei*o* q*ui* abi*ct* en*ia*. **A**d*mag*ni*tu*
tudo aut*htus* nulla acc*el*it de*o* p*in* car*na*
tions. **Q**uicqd em*t* p*o* h*o* p*o* de*o* t*pl*? g*q*
q*o*qd pot*i* mo*potu* t*pai*? g*no* e*mag*ni*tu*
fact*o*. **C**otra. **A**d*mag*nic*at* a*ia* mea d*ni*
g*ipa* magnific*at* eu*o*; g*ip* e*mag*nic*at*?
Un*cū* i*figura*. iii. **R**eg. x. **A**d*mag*nic*at* *ē* rex
Salomon sup*o*es reges terre di*u*ni*ts* t*sa*
pi*et*; v*ni*u*er*sa tra*desiderab* vid*e* vul*tu* ei*o*. **I**te Ber*c*. **V**ere magnific*at*? et quia
magnific*at* eu*o* d*ni* s*it* p*specifi* regu*o*; ut ado*re*
et*ei* o*es* reges o*es* g*etes* f*uit* et*at* ei*o*. **I**te au*g*
met*u* *ē* p*ex* p*ix* magnitudi*nē* add*itam*et*u*.
Ip*s*e aut*ma*nes q*o* er*at* ass*ump*st q*o* non
er*at*; ergo magnific*at*? **I**te tale add*itū* tal*i*
mag*i* fac*t* tale; s*z* di*u*ntas *ē* bon*u*s t*humani*
tas *ē* bon*u*s add*itū* alter*o* al*fi* er*it* mag*bo*
m*u*. **A**d b*o* solueda dicim*o* q*ui* d*ns* i*esu* p*ps*
in i*car*n*ati*o*nē* fact*o* magn*o* t*p*u*o*; q*ui* fact*o* de*o*
t*h* o*o*. **A**d*mag*ni*tu* i*quatu* de*o*; p*u*^r i*quatu*
h*o* respectu di*u*ntas; g*y*na t*eadē* p*so* ma*gnificata*; p*u*ific*at* et*at* magnific*at* he*c*
ad di*u*ntas; p*u*ific*at* aut*e* f*uit* ex*inanitio* ab
hu*anitio*. **Q**o aut*ps* o*o* d*mag*nic*at* b*z*
b*z* ro*e* hu*anitio*; q*ui* d*na* na*o* n*ō* h*o* q*ui* crescat
Qo aut*ps* o*o* d*ex* i*nanitio* b*z* *ueit* ex*rōne*
di*u*ntas. **E**t aut*ps* o*o* f*uit* ex*inanitio*
n*ō* d*ine* n*āe* in ali*o*; s*z* c*u* i*nf*erior*o* y*mo*; s*z*
t*mag*nic*at* b*z* *ē* n*āe* i*ex* meta p*psia*
ele*u*nt*u*; s*z* c*u* s*ū*ma n*āe* p*sonal* p*ū*ct*io*. **E**rit
ita*q* magn*o* nob*ilitate*; dignitate; p*at*et*u*
v*nt*es famositate; v*lt*ilitate; nouitiate. **D**e
magnitudi*nē* nob*ilitas* d*ic* ber*c*. **B**z magn*o*
c*u* magnitudi*nē* n*ō* finis. **E**t q*ui* magn*o*
sc*de* n*ī*? **P**lane magn*o* q*ui* t*ā* magn*o* q*ui* al*ti*ssim*o*. **E**t ifra. **A**ltissim*o* em*p*; q*ui* o*ps* o*ps*
s*tnō* pot*u* t*h* eq*uit* s*ibi* p*dere* creat*urā*; v*l*
i*equale* g*ig*ne*le* fil*v*. **E**c*it* a*q* *ā*g*el* magn*o*
s*z* n*ō* quat*o* *ē* p*er* t*io* nec altissim*o*. **S**oluz
aut*ynigenit* qu*ē* n*ō* f*ec* s*z* genu*it* o*ps* o*ps*
pot*ē*; altissim*o* altissim*o*; co*etn*^r co*etn*^r
ips*u* s*ibi* p*o*ia c*ōpari* nec rapina*z* estimat*u*
ne*u*ri*ā*. **D**e magnitudi*nē* dignitatis *ue*

De hoc: filius altissimi vocabitur. **LXXV**

auctoritat̄ idē Berī. Erit em̄ magn̄ dñs
qr magnificavit eū dñst̄c. vt. s̄. De magni-
tudie p̄tās Ber. Abaginifacit aia mea dñz
qr̄b erit magn̄t̄ mag faciet tibi; qr̄ potēs
ēt̄ san. no. c̄l̄. Itē p̄tās eīt̄ p̄tās eterna
q̄n auferet̄ Dñi. vii. De magnitudine h̄rūt̄
z dignitas s̄l̄. Apo. xix. H̄is in vestimentō
z in memore suo sc̄ptū. Rex regū z dñs do.
Itē Apo. v. Utic̄ leo de tri. iu. De magni-
tudine fame. Abagin̄ dñs z lau. nūm̄s. Itē
ps. A sol̄ otiu v̄f̄q̄ ad oc. lau. no. d. De ma-
gnitudine v̄ltut̄ Ber. diē. Abaginifacit a
nob̄ pūt̄ magn̄ dñs q̄s̄l̄ facet maḡs̄ fact̄
est̄ pūl̄. pūl̄ aut̄ Esa. ix. Nat̄' nob̄s. nob̄
inḡ nō ägel̄ s̄l̄. maḡiñ h̄fent̄ pūl̄ no re-
q̄rebāt̄. nob̄ ḡ nat̄ nob̄ dat̄. qr̄ nob̄ neces-
sarī. Jō de nob̄ nato vel dato faciam̄. ad
qd̄ nat̄' ēt̄ dat̄. vtamur n̄o ad m̄faz̄ v̄tili-
tate. de saluatorē salutē opemur. De ma-
gnitudine nouitati H̄iere. xxxi. Nouit crea-
uit dñs r̄c. Et Dio. Qd̄ ē oīus nouor̄ noz
uissimū. Abagin̄ inq̄ erit hm̄ oīus modū.
magn̄' fm̄ subaz̄. q̄īd̄ magn̄' fm̄ quāti-
tate. qr̄ op̄s. magn̄' fm̄ q̄litat̄. qr̄ sume bo-
n̄d̄. magn̄' fm̄ relationē. qr̄ filī' dei. ma-
gn̄' fm̄ q̄ī. qr̄ etī'. magn̄' h̄yobi. qr̄ ybigs.
magn̄' fm̄ fīl̄ v̄l̄ potēria. qr̄ cel̄ s̄l̄ sedes
est̄. t̄ fr̄a sc̄abelū pedū suor̄. s̄leder super
cherubīt̄. c̄abulat̄ sup̄ p̄nasvetor̄. Ascēdit
etī sup̄ oēs celos̄. sedet ad dextera p̄t̄is. t̄
aſtar nūc vultu dei p̄ nob̄. Abagin̄ fm̄ ha-
bitu. qr̄ vestimentū sua sūt̄ cādida sup̄ nūc.
q̄lia flūlo nō pot̄ facere sup̄ terra. qr̄ fortis-
tudo z decor idūmetū eī. Indut̄ ē em̄ z
core z p̄cīnxit̄ se x̄tute. sc̄idit saccū suū et
circidedit se leticiā. Abagin̄ q̄z̄ ē magnitu-
dine actiois̄. In p̄ncipio creauit dē celis̄ z
fr̄a. i. filiu. que genuit̄ ī q̄ oia creauit. : t̄ res
creauit̄. iustificauit̄. glificauit̄. Unde ps.
Gnatio z gnatio laudabit opera tua. Jp̄e
op̄a fecit̄ q̄ nemo alī fecit̄. t̄ op̄a q̄ ip̄e feci-
testimoniu p̄bber et. qr̄ magn̄' filī. magni-
dei. Abagin̄ q̄ī s̄ passioe. de em̄ nouissim̄
viroz vir dolor. t̄ nō ē dolor filiis dolori eī.
Sic ḡ p̄z̄ qr̄ puul̄ iste p̄ oīus modū ē glifi-
cat̄. ac magnificat̄. Est aut̄ magn̄' iste puuli-
cat̄. Ut Ber. Et tu q̄d̄ n̄go puuli parti-
ns puul̄ nutriēs puul̄ lactas̄. Sz̄ vidēs
puul̄ magn̄ cogitat̄. Et ifra. Ecce puul̄ ī
dñlo statut̄. O puul̄' puulis desiderat̄.
O vere puulus. malicia n̄ sapia. Sc̄iū
deam̄ effici sic puul̄ iste distam̄ ab ipo.

q̄ mid est t̄ h̄ūlīs corde me magn⁹ videlicet
de⁹ fact⁹ sit fine cā h̄o p̄uul⁹ ne gratis h̄o
mōtu⁹ ne in vacu⁹ crucifix⁹ Sic ḡ patet
q̄l̄r p̄uul⁹ iste pius ē t̄ magn⁹ leo ⁊ agnus
leo ⁊ tribu iudea ⁊ gen⁹ q̄ tollit petrā mudi.
Con hoc q̄ dicit⁹ f̄t̄l̄t̄l̄f̄m̄ vocabit⁹
Capitulum ccliii.

Ost hec qnt. Et fili^o altissimi vos
cabitur. Ad quid additur cum. s.
dicti sit. Et vocabif nomine eius iefus
Et qualiter differat hyocatio ab illa. Ite fili^o
altissimi est coe oium hoium. iux illud p.
Elii excelsi oes. t illud Mat. vs. p. n. Et
illud Ecl. iii. Et eris velut fili^o obedies.
Ite altissimus ^e de^r trinitatis; g^e ipse erit fili^o
dei trinitatis; g^e fili^o spuscti et fili^o filii. Ad
h^d dicim^o q^d d^r h^s filiatio ab alijs t hyocat-
tio a supradicta. Nec enim filiatio est p. e^r uā
gnitione; alie h^s p. adoptione. sup^r positi^r
vocatione notat. ppri nois impositione. Nec
aut nō soli ppri noiatione; s^r t rei nois t
dine ne p. opa declaratione. Ipse itaq^r voca-
bit etia noiatione. scripture attestatoe iobis
ppbatiōe; operi. pbatiōe; p̄fis declaratiōe;
colube ofiōne; petri pfessione; demoniū
suspičōe; doctrine singularitate. qz sicut d^r
Job. viij. nūq^r locut^r e^r sic hō. gl. qz de^r cui^r
fuit bino in p̄tate; t noī sic scribari t phar-
seor. Oib^r g^e istis modis vocabif ab hoib^r
altissimus fili^o vnguent^r in ec^r nāc; vngue-
nit^r in donis grē; summi^r in ese ḡslie; ynu^r
in essentia cū patre; erit a p̄e etia genera-
tione; ynu^r principiū in communi spiratioe.
Dicitur d^r h^s obit illi d^r d^r sedē s^r a^r celo

Che d habit illi dñs de sed ap. ccly.
Ost b qrit di illo qd subdit: Dabit
ill i dñs sedē dō pñis erit. Querit g
vtrū p sedē dō b intelligat regnum
corpale vel spñale. Si corpale illud nūq
hñt: immo sic d Job. v. A turbia ei regem
facere volébit: fugit: tñ an pilatuz pfectat
fuit. sicut d Job. xviiij Regnū meū nō ē de
b mñdo. Si aut intelligas p b regnū spñale
illud p hñt. Itē Z. 1. Dabit illi dñs sedē
david glo. in pñti vita coda inhabitan
regnabitis futuro ad gliam vocas. Sed
xps bō regnū spñale nūq hñt. Iquātū dñz
sp. hñt erg illi nūq datu fuit. Itē qñ ihatu
fuit tñ rex futur: qñ nascedo vel p natuitate
nō acceptit. Itē diffinietes: p gen. ppqni
diffiniet regnū iudeoz. ppinqus fuit dño
nro iesu xpo in Josyfa p i alijis. yñ potius
dixisse debuit sedē Josyfe peius; pseritum cū
l.

De hoc: regnabit in domo iacob in eternū

idem in plurimis figurauit dñs ielus xp̄s. sedē regis theutonie t regnabit in domo Iēc regni dāuid fuit cū sanguis effusione. regi frācie. Iēc si intelligat q̄ regnatur? se ppter qd̄ dī. ii. Reg. vii. Nūq̄ edificab̄ in v̄trobis; ḡ regnū iacob de diuīs p̄posuisse. hi domū glo. Nō q̄ vir sanguis es. Et. iiij. Iēc nō p̄t de diuīs regnis intelligi; q̄ res ḡnū dāuid nō fuit nisi in domo iacob. i. in suis ppter bella imminentia i circinū. Regnum aut̄ salomois fuit pacificum; sic ibidē subiun ḡt. Nūq̄ aut̄ reçes dedit de? m̄hi p̄ circinū tū: t nō ē sat̄hā nec occursus mal. Si ḡ re ḡnū dō in sanguis effusione. regnū x̄o salomonis i pace. p̄sūs fuit regnū salomois regno tp̄id nō rege nisi i pace. Regnū em̄ sun int̄ nos ē: t iusticiā t pat̄ t gaudiū in sp̄lētō: q̄ i pace fact? ē loc? e?; sic dic ps. et nō ē ipē de? defensiois s̄ pacis; qui ē p̄ futuri seclū. p̄ncipes pacis: q̄ exp̄lī? t pot? figurat regnū ei? p̄ regnū salomois: q̄ per regnū dāuid. Iēc noīc re t regnime videt salomo ex p̄slī dñm figurauit. Noīc q̄ p̄sūcī? ierap̄t. ps̄ aut̄ pace fecit ei q̄ lōge est q̄ ppter. Re: q̄. iiij. Reg. x. Magnificat ē salomo diuītys t sapia sup̄ regest̄. Nec aut̄ oīa pp̄fissime ouenit xp̄o q̄a sc̄t̄. Et Col. ii. Cūr? ē t sapia p̄fis i q̄ sum̄ oīs thesauri sapie t sc̄e dei abscondit. Speciūs suū for. p̄f. si. bo. In quē tē desiderat̄ agēz li p̄spicere; sic dī. i. Pet. i. Regnime q̄nō fuit sat̄hā nec occursus mal? sic dictuū ē in regno suo. In ope etiā dñm figurauit. Iēc em̄ domū dño edificauit. iii. Reg. vii. Edificās edificauit do. in ha. tuū tē. t xp̄svera sapia edificauit sibi domū; t excidit colūnas sept̄. Proi. ix. Itē dīna electiovideſ dñm figurare; q̄ de eo iux̄ līam scriptū est. ii. Reg. vii. Ego ero illi in p̄fem t ipē erit m̄hi in filiū q̄d vere t p̄p̄e salomo couenit dño ielus xp̄o. Nec obflat q̄ salomo alieni genas sibi copulauerit; yt dī. iiij. Reg. x. cū etiā ipm̄ i b̄ figuret q̄ zelotipia atarū q̄i ex se rap̄t aīas peccatrices sibi i mīa t miserationib̄ defpōsant. Q̄ aut̄ malū factus; bonū possit figurare p̄z p̄g. iiij. Reg. x. sup̄ historiā adulterii t infectiōis vīe. Item Lant. iiij. Vide te regē Salomonē in dyas demate q̄ cordauit eu n̄f sua. glo. Maria. Ibi rex salomo intelligit rex xp̄s. ḡ t sua sedes dī dīci sedes salomonis. De h̄c regnabit in domo iacob in eternū. La. celv.

Ost̄hec sequit̄ de eo q̄ sequit̄. Re p̄gnabit in domo iacob in eternū tē. Si em̄ sedes sup̄ sedē dō. ḡ t regē i domo dāuid. Nihil em̄ ēēt dīciunt̄ dabit ei

sup̄ eos q̄ sunt in domo iacob; s̄ sup̄ rotam ecclias; debūsset dixisse i domo ade; v̄l abel a quoꝝ altero ecclia incepit. Iēc si intelligat de regno sp̄uali; q̄ regnauit sp̄uali sup̄ p̄plū peculiari. Ecclias iudeoz; tunc de busler dixisse in domo abrae. Iēc dissemis natio isti? p̄ssi facta est p̄ ysac. iux̄ illud Ben. xx. In ysac vocabit tibi sem̄: ergo debuit dicere in domo ysac. Iēc si volute deniare a pīmo rege israeli; sic fuit Saul. Item cū dāuid nō habuit se de sp̄uale; quō regnū sp̄uale dī sedes dō. Iēc q̄cqd ē etiū illi? nō erit finis; ḡ alterū corp̄ erit sup̄sum. Ut rū dīs iniquitatū hō sit rex ageloz et ecclie militatis. Lāp. celvij.

Utra p̄dicta q̄rit v̄trū dīs iquatū bo sit t rex ageloz t ecclie militat̄. Et v̄f q̄ sic. hō est dignissima oīuz nārū: ḡ dignissimū int̄ hoīes erit oīuz creaturarū dignissima; ḡ rex. Iēc m̄f sua ē regina ageloz; ḡ ipē ē rex angeloz. Iēc m̄f sua ē exaltata sup̄ choros ageloz. vt dicit. Miero. p̄ sibi soli ouenit; t mīri t filio; ḡ ipa reginat ipē rex angeloz. Iēc charitas ordiat statū p̄fies dīs ip̄pōrticabili hūt̄ charitatē sup̄ seraphim̄ t statū; ḡ t rex angeloz. Iēc Mār. x. Accesserūt ageloz t misfrabanci. Iēc ipē ē in quē desiderat̄ agelop̄spicere. Iēc Apo. xix. t. xxij. Lōterū tuus sum̄ t fratri tuoꝝ dīchangel? ad Jobem. Item Apo. iiiij. Dīgitūtuoꝝ semionis mittebat corādas suas an thronū; q̄ oīs sc̄i cōfident̄ q̄ p̄ humanitatez xp̄i coronati sunt. Item filii resurrectiois ecles erunt angelis; h̄ ipē est rex illoꝝ; ḡ t angeloz. Iēc est em̄ p̄mos genit? mortuoz t p̄nceps regū tre. Apo. pīmo. Iēc Luc. xix. Homo quidā abijt i rez glōne longinqua accipe sibi reg. t re. tē. ḡ xp̄s accepit regnū triumphans ecclie. Item Iīd. Trinitas sibi soli nota est t hoc assūpro. Item anima xp̄i sc̄iuit oīa que deus. ergo ipē est sup̄ior oīuz angeloz in cognisiōne ergo t in dilectione. Iēc dicit Mōny. in ecclie. hierar. c.v. Lex quidem hec diuīnitatis p̄ pīna sedē ad diuīssimā. s̄ reducere luce, t sic q̄ sup̄iora regunf̄ inferiora,

Utrū dominus iquātū hō sit rex ange. [LXXV]

ergo ipē ē rex angelor. Itē h̄ i vestimēto t
ſ femore ſuo ſcriptū rex regū t̄c. Itē diony.
i cele. hierar. v. c. Quosdā ei eoz it̄roducit
a p̄oib; ſacra eruditos domū ē ſtūtū. t re
ge glie in celū huānit̄ docere t plarigie eis
maieſtate ſua huānit̄ bēignitate. Ego i
q̄t diſputo iuſtiā t iudicium ſaluatoris. Ex
bis p̄z iſu q̄lā illuiant t p̄ficiunt i q̄busdā i
meiate a dño iſu xpo iquātū hō : g iquā
tū hō ē rex angelor. C. Cotra: celeſti hierar
chia eſtup huāna; g iſtimū de celeſti ē ſuper
ſupmū de huāna; h̄ iſterio nō regū ſupio
ra; g null̄ hō p̄t eē rex angelor. Itē ſimpli
ſimpli: t optimū optimi; ſ angelus ſupior
t melior: eit homine: ergo optimū angelus
optimū hoīe. Itē diony. in. xii. ca. de diuīs
noīb;. Regnū ē oī ſiniſ t orat̄ ordiſt
legis diſtributio: ſi xpo inquātū hō non diſtri
butiſt angelis ſines t orat̄ t lēge: g nō
eſt rex eoz iquātū hō. Itē p̄. Minuſtū eu
panlomin̄ ab angel. g nō ē rex angelorum.
Itē xps aut ē ſupior: angelus inquātū hō: aut
nō. Si nō g nō ē rex. Si ſic i quātū hō: g
oī ſ hō q̄d falſiſ ē. Itē rex d̄ ec eiuſde natu
re cū cīs quoꝝ ē rex t cōverro. Añu' enim
nō ponereſ rex aut ſic aq̄la rex aīaliū gres
ſibilū t xps hō nō eiuſde nāc cū angel. g
i quātū hō nō ē rex angelor. Itē in angel
nō ē p̄p̄ lex: g nec rex. Itē aīa ē ſuba intel
lecuſ illuſtationē a pīo ultima relatiōne re
ceptiua; g angel prior; g angel naturalis ē
ſupior aīa: t aīa ſupponit hō; g angel ſu
perior: oī hoīe; g nō ē rex angelor. Itē ſpīs
vniſib; corpi; p̄p̄indor̄ ē corpi. Q̄ nō vniſib;
t ſpīs no vniſib; p̄p̄indor̄ ē ſpīs increato
Q̄ vniſib; g ſpīs angelic; p̄p̄indor̄ ē deo
Q̄ humān; g nobilit̄ t melior; g homo nō
p̄t eſte rex angelor. Itē Luce. xxii. Aſtitit
angel d̄ celo ſforſas eī. Itē diony. i cele.
hierar. c. iii. Vide oī q̄ tpe iſto ſupceleſti
um eſſentiari ſup'eſſentiali eſſentia ad id
q̄d h̄ nō inuitaliſter veniēs nō reſiliſ a
ſe ordinata t aſſumpta humāna ordinatio
ne: ſi ſemper obediſ ſubditur priſt dei per
angelos diſpositionib; t p̄ medios ipos or
dinat̄. Nunciat̄ Joseph a p̄e diſpoſita filij
ad egyptū reſeſtio: t iterū ex egypto ad iu
deā traductio: t p̄ angelos videmus ipos ſi
paternis legationib; t ordinati iuste diſſer
tie t ſciēt noſtris ſacerdotalib; traductio
nibus expreſſa t de angelo ipm̄ iſuſum p̄for

tante. Ex his oībus videtur q̄ dominus ie
ſus inquātū homo ſit ſub angelis: g non
eſt rex angelorum.

C. Solutio ſodicatoꝝ. Cap. cclviij.
a D̄ hec ſolueda dicim⁹ q̄ de dño ſe
ſu xpo eſt h̄m q̄tuꝝ modos loquendū.
P̄ro de ipa hypothaſi ſuſ pſona t h̄m hoc ē
rex oī ſuſ angelor. Sed oī de nā. i. de pſona rō
ne diue nature ſic ē ſupior adpuc oī ange
lo. Tertio de pſona rōne huāne nature: ſed
hoc p̄t eē dupli vel h̄m q̄ ipſa ē in vnuone
cū diuina: t ſic adpuc ē ſupior oī angelo yl
h̄m q̄ in ſe circuſcripta diuitiā pſiderat: t
ſic ē inferior oī angelo: t ſic loquunt̄ Damas.
ybi aut q̄ ignorat̄ t ſeruile naturā alluſ
pſit. Trib⁹ g modis ē ſupior omniſ angelo.
Quarto mō ē inferior oī angelo. C. Ad ea
q̄ obiecta ſunt di ſede: t de regno dauid di
ſtutio q̄ ibi accipit ſigni p̄ ſignato. Per re
gnū aut dauid ipale figurat regnū xpi ſpi
rituale. Dabit g illi ſedem regni ſacerdotij
magiſterij: iudicij: coniuij dauid: p̄p̄ car
ri p̄ pagatione: diuina electione: humili
atione: hoſtis deuictione: ſanguis effu
ſione: diuini cultus augmentatione: ſpiale
pfiguratione: ſpale pmiſſione: operū incita
tione: vīrtutis ſimilitudinē: charitas: magnit
itudine. Et regnabit miseriſ ſiſeraðo: maſ
los extirpando: bonos exaltando: oīb; ipes
rando: hoſtis ſubiugādo: curias celebran
do: iura puiſgādo: regnū dilatādo. Regna
bit aut g grātia t gloriā in domo: p̄ charita
tem t vīratate hospitio: idēpitatē cibi: t ve
ſtut ſcītarē: operū coſorūtate. In domo
iacob inquā q̄ inuitaliſ iacob pegrinat̄: ſ
eruientiſ fugientē: repatriante. Dicimus
etīa q̄ regnū xpi figurat ſuſ in regno da
uid t in regno ſalomoni. Si regnū dauid
ſignificat regnū xpi p̄fens ſup militanteſ
eccliamq; eft in bello t vicia: t cū effuſione
ſanguis: t caſtigatione corpiſ: t crucifixio
ne carniſ: t vicia ſe p̄cipitētis. Regnū
aut ſalomoni figurat regnū triuſbant̄ ec
cleſie: q̄ eft in viſione pacis: ybi nō audif mal
le: neq; ſecuriſ ſic df de ſcipo qd edificauit
Salomon. iiij. Reg. vij. Sed ſedet ibi popu
lus dñi i pulchritudine pacis: i tabernaclio
fiducie: in rege opuleta. Eſa. xxii. Unde ſe
des dauid appellat h̄ regnū p̄ grātia ſi p̄fici p̄
domū iacob intelligit regnum glorie i futuro.
vñ potiſſime ponitur ibi iacob q̄ ſignat cha
ritatē: iux̄ illud, Abrahā gēuit yſaac: yſaac

De hoc: quomodo fiet istud.

autem ge: iacob. i. fides sp̄c. sp̄x̄o charitate.
Qui nō ē ibi dom' ade q̄ no ē ibi trena s̄z c̄
lesis pueratio. Nō abraheyl'syaac q̄ fides
z sp̄s euacuab̄t; sola aut̄ charitati nō ex
cider. Qui regnabit i domo iacob i eternu.
Qui Ber. deniq̄ qd magnū p̄mittit ei q̄ le
det sup̄ cherubim q̄ p̄p̄avidet sedēt sup̄
solū excelsū t eleuatū sedēt i sede dauid
p̄tis sui. s̄z nouim' quādā alia hierusalē ab
ea q̄ nūc ē; i q̄ regnauit dauid signatā mul
to b̄ ē figurata: illo videlz ysu loquēdi q̄ se
scriptura signatā ponit p̄ signato. Tūc sane
dedit illi dñs de' sedēt p̄tis sui: q̄n p̄stitut' ē
ab eo rex sup̄ syō mōte ei? s̄z hic p̄p̄ha de q̄
regno dixerit exp̄si? apparuit̄ videt̄ in eo
q̄ non in syo h̄ sup̄ syo posuit. Nā iō fortas
fis dem̄ ē sup̄ q̄rū syo qdē regnauit dauid.
sup̄ syo h̄o regnum' ē illi? q̄ dicitū est ad da
uid des: uctuyētris tui ponātū sedē tuaz:
de q̄ p̄ alii p̄p̄bz d̄ Esa. ix. Sup̄ solū daz
uid sup̄ regnum' eius sedēbit in etnu. Uides
q̄ vbiq̄ rep̄is sup̄ syo: sup̄ sedē: sup̄ solūz:
sup̄ regnūdabit̄ ei dñs de' dauid p̄tis ei?
no typica s̄z verā: nō tpalit̄ s̄z etnā: nō trena
s̄z celestē. Que iccirco vt iā dictū ē memoria
tur fuisse dauid: q̄z qd̄ b̄ tpalit̄ sedēt; etne il
li' ḡerebat imagine. Et regnabit i domo ia
cob in etnu. b̄ q̄z si domū iacob tpalē acce
pit' q̄n in illa q̄ etna ē in etnu regnau
rus est. Querēda ḡ ē dom' etna iacob in q̄
regnēt in etnu: cui' regni nō erit finis. Aut
no deniq̄ exasperas dom' illa iacob ip̄i ab
negauit̄ cui' t̄ sp̄lēt̄ respuit̄ an faciē pylaz
ti: q̄n illo p̄ferēt̄ regēv̄z crucitigā: uno ore
r̄ndēdo clamāt̄ nō habem' regē nūf̄ cefarē.
Regre itaq̄ ap̄bz: t̄ discerner̄ tibi c̄ i oce
culto iude' ē ab eo q̄ est i manifesto: t̄ q̄ in
sp̄i ē circuicio ab ea q̄ fit i carne: p̄ sp̄iale
israel: a carnali: t̄ filius sp̄us abrahā a filiis
carnis. Nō em̄ inq̄t̄ oēs q̄ ex isrl̄ hi sūt isra
elite: neq̄ q̄ semē abrahā hi filiū abrahā. So
los iigit̄ q̄ i fide iacob iuctū sūt reputat̄ d̄ do
mo iacob. Uel poti' noueris ip̄os sp̄ualez t̄
etna domū iacob in q̄ regnabit dñs i etnu.
Seq̄re ḡ t̄ dic s̄līt̄: nō oēs q̄ ex iacob hi re
putat̄ sūt de domo iacob. Quis ex vob̄ q̄ in
xta ier̄ptatione nois iacob sup̄plater̄ dy
boli. s. de corpe luget̄ cū vicijs t̄ cū occupi
scēnjs suis: vt nō regnet p̄ctm̄ i suo mortalī
corpe: s̄z regnet i eo iesus nūc qdē p̄ ḡfaz: i
etnu p̄ glaz. H̄i i qb̄ regnabit̄ ieter

nūc: q̄ ip̄i cūz co regnabit̄ t̄ regni cox̄ non
erit finis. Q̄uā glōsuz̄ ē illud regnū in q̄
reges aggregati p̄ueniunt̄ i vnu ad laudādūz
s̄z t̄ glificatiō eū q̄ sup̄ om̄es est rex regū t̄
dñs dñhantūt̄ de cui' splēdidissima p̄cplā
tio fulgebit̄ iusti s̄c̄ sol. S̄i t̄ mei p̄tōis
memorēt̄ iesus cū venēt̄ i b̄nplacito p̄p̄i
sūt̄ cū venēt̄ i regnū sa. S̄i me i illa die
q̄n traditūr̄ ē regnūdeo p̄t̄ visitare digna
bik̄ salutari suor̄ ad yicēdū i bonitātē ele
ctoz̄ suor̄ ad letādū i leticti gen̄s suet̄ lau
det̄ etiā a me i hereditate sua. Uenit̄ interiz
dñe ielu aufer sc̄adala de regno tuo: qd̄ est
aia mea: vt regnes tu q̄ sedes i eo. Uenit̄ em̄
auaricia t̄ vēdicat̄ s̄bi i me sedē. Iactatia
cupit dñari mihi. Sup̄biavult̄ mihi ē rex.
Luxuria dīc. Ego reginabo. Ambitio ini
dia: detractio: t̄ iracudia certat̄ i me cutus
ego potissimū videar̄ ec̄. Ego quātūvaled̄ re
fistō. renito: quātū iuuor̄ dñs meū ielsu. r̄p̄
reclamo: ipsi me defendor̄: q̄ ip̄s̄ me iuris
ce cognosco. Ip̄s̄ mihi dñu ip̄s̄ mihi dñz te
neō t̄ dico. Nō habeo regē nisi ielsu. Uenit̄
ḡd̄e t̄ dispige illos i v̄tute tua t̄ regna in
me q̄ tu es ip̄s̄ ip̄s̄ me' t̄ de' meus.
De hoc: quomodo fiet istud. Cap. clie.
¶ Ost̄ hec q̄rit̄ de illo qd̄ seq̄uunt̄. Quō
p̄ fiet istud. Et videt̄ poti' q̄ b̄ dixerit
dubitādo. Annūciatio ysac fuit̄ fiz
gurāistī anūciatio. Sz ibi Sarra risit̄ t̄
dubitauit̄: ḡ videt̄ q̄ s̄līt̄ d̄ z̄ ē ē in figurato.
Itē Abrahā dixerit Ben. xvii. tm̄ ismael vi
uit̄ corā te: ḡ videt̄ s̄līt̄ dubitauit̄. Itē Lu.
sacharias dubitauit̄: q̄ anūciatio ē isti' fi
gura fuit̄: ḡ t̄ isti' anūciatio d̄ z̄ ē dubita
tio. Sz h̄ Amb. sup̄ Lu. i glo. Cū Sarra ri
sit̄ d̄ pm̄issio dei: t̄ videt̄ q̄ dixerit. Quō
fiet istud q̄n virū nō cognosco: cur nō fuit
muta s̄c̄ sacharias: s̄z Sarra t̄ maria h̄ du
bitauit̄ faciēdū qd̄ pm̄ittit̄: s̄z modū regnūt̄
Itē alia glo. Legerat̄ t̄ nob̄ dubitabat̄ ḡz
piturāsciebat̄ q̄ ip̄ler̄ optebat̄ qd̄ abīage
lo audierat̄ t̄ q̄ ordīe impler̄ debeat̄ regnūt̄.
Itē Ber. Nō dubitabat̄ de sc̄o s̄z modūt̄ or
dinē regnūt̄. Nō eiz̄ q̄rit̄ an fiat istud: s̄z quō
q.d. L̄ sciat̄ dñs me' testis p̄scientia mee
votū ē ancille sue cognoscere vix̄: q̄ lege q̄
ordīe placebit̄ tibi vt fiat istud. Si oportue
rit me frāgere votū vt paria talem filium: t̄
gaudē de filio: t̄ dolē de p̄p̄is: fiat t̄
volūtas ei'. Si dō p̄cipiā h̄go paria h̄go
quod v̄t̄c̄ s̄i plauerit̄ ei ip̄ possiblē nō erit

fuc sclo vere qz respexit huiusitate acille sue.
Ex his videt qz nō dubitauerit de scō fz de
mō. Et dī vñ qz illud quo nō solū grat qz
dubitauit de mō fz qz dubitat de fco. Job. līj.
quo pō hō nasci cū sū senex. Ibi tñi dubitat
de ipso scō t nō tñi d mō. Itē signū qz āgel
dat ad istā qnē nō certificat de mō fz d scō
qz diceret. Si Elisabeth pōt dicipre. qz t u.
Itē mod' sad videt exp̄issū cū dīc. qz cip̄is
es i vterā. ḡ dicip̄it ḥgo. Nupta dicip̄it i vte
ru. Itē. Lii. j. Nō erit ipsoſſible apud teū oē
qz b̄b̄ glo. fc̄m̄ qz ḥbo exp̄mit. ḡ certificat
de scō fz dubitauit de scō. Et p̄bus. dubita
re de singul nō erit iutile. ḡ potuit devtrop̄
dubitare. Itē si de mō licuit dubitare. ḡ t
de scō. Itē sc̄i exponit istā p̄ceptioēs misti
ce. Un̄ Ambro. Adiſtice maria dēſpōta fz
qz go. typus ē eccl̄ie qz īm̄aculata fz nupta
dicip̄it nos de spū. ḡ parit nos sine geminū.
t iō fortasse alij nupta ab alio repletat ḡ cū
ista p̄ceptio possit ſpl̄alif intelligi. licite potu
ſt dubitari; vtrū ſic vſ sic debeat b̄ fieri. Itē
nō ē credēdū oī ſpū; qz angel' satiane trāl
figurat ſe i angelū lucis. Sic dī. Cor. x. ḡ
de b̄ potuit dubitare. Itē Sapiē. xit. qz cito
eredit leuitis e corde. Itē qz ex b̄ qz qſiuit ſeq
tur alij dubitatio nec de scō nec de mō p̄tz
ex b̄ qz nō ois qz ē p̄p̄ dubitatioēs; dīs cīz
i enāgelijs ſepe t plura qſiuit; t tñ de nullo
vñqz dubitauit. Itē Mat. xj. Johānes cuž
audiret i viciſ ſopā xpi t̄ glo. Crisostomi
dīc qz nō p̄p̄ ſe fz p̄p̄ dīſcip̄ulos qſiuit. A
ſili videt qz ē b̄tāḡo qſiuit nō ſibi fz nob.
Et legerat vñgine paritura; ḡ b̄ ſentit p̄ ſi
de; t ei mo b̄ qz ipa ſi illa; ḡ credidit ſe vñ
gine paritura. Itē ipa credidit articulū de
incarnationis fz de ſuba ipſi? articulū ē credē
vñgine deū t̄ce; t pere; ḡ nō dubitauit vñ
manes ḥgo ēēt p̄ceptura t paritura. Item
angelus nihil respondit niſi qz ſciuit prius.
Item angelus respondit niſi de mō dicip̄e
di. Itē videt qz nō b̄ qd ſubtingit vñz nō co
gnoscit. Adulce ei vñgies vñrū nō cognoscit
t̄ mō impoſterū ſcipe p̄nt. Ad b̄ ſoluēdo dici
nius qz br̄ilisima ḥgo prudētissima t fidelis
fina nec de scō vñ mō dubitauit; nec obſtat
fi ſiguris dubitatio p̄cſſit. Quicqz em̄ i ſiguris
dubitatioēs p̄cſſit vel ipſectioēs; i
hoc iſtud figurati ſigurati excellit; qz nulla
figura iſtud figurati p̄ oī t in ob̄ exp̄ime
re ſufficiēs fuit. Questionē aut̄ br̄iſſi
ma ḥgo angelō fecit; p̄p̄ ipſi? dubitatioēs

ne sicut si ppter materie pleniorē descriptio
ne; ppter virtutis maiore explicatione; ppter erro
ri dubitatione; opinioni exclusione; ppter
nostra edificatione. Ad tā qdē de cā qnōis
traditione obicit ppter solutio p argumentū
glo. Non cognoscō; i. non cognitū ppropo
no. Ex his ppter solutio ad cibeta.
De hoc: qz virz no cognoscō. **L**ap. clx.
Ost h qris dē b qdē virz no cogni
scō: nouit em̄ patrēsū; ḡ virū. Itē
numqđ no nouit Joseph. Itē ois co
gnitio ē sensitua v̄l intellectua v̄l intellectu
ia ē speculativa v̄l affectiva; br̄illima v̄go
cognovit virz cognitioē speculativa v̄l af
fectiva; qdilexit oēs viros v̄l oēs hoēs. Itēs
sensitua qz m̄stos virosoyderat v̄l audierat
ḡ oī mō virū nouit. Itē si dicaf q̄ intelligat
de cognitioē experientie. Lōtra; multos vi
ros exp̄ta fuit. Est em̄ experientia m̄stoz; sin
gularis s̄l cognitio. Ex multo em̄ memorias
fit vñū exp̄mētu; si exp̄ta fuit multos vi
ros. Si aut dicaf q̄ b accipiat cognitio p
actu gnatiōis; b videt inconuenies qz actus
cognitiois v̄l act⁹ gnatiōis ḡne opponuntur.
Itē no sequit̄ no cognoscō p exp̄tiāt ḡ no
cognoscō. Itē si dicaf q̄ sequit bim vñū; b
no videt posse stareq; b br̄illima v̄go; ppe
loquedo dixisse falsumqđ abit. Ad h̄ dici
minus qz hic accipit vir bim q̄p relatiue
in s̄ltere v̄l in s̄ltere vir. vir ipsoat bim q̄p br̄il
lima v̄go nouerat; vñū nūq; v̄l videb̄l au
dire; v̄l intellige; v̄l stage; v̄l diligere. Dicat
ḡne cognoscō v̄l psone mee dnatorē; oper
rectorē; copis corruptis; aie obligatoz; p
lis ppagatorē; nūq; v̄l cognoscere aliqua
cognitione. Ex his soluta sunt obiecta.
De b; spūsū supuenerit i te. **L**ap. clx.
Ende qris de illo qdē subdit. Spūs
sanc̄ supuenerit i te; videt q̄ poti
dixisse debuit fili⁹ veniet in te; qz in
illa mō spālissimo tm̄ fili⁹ fuit p corpale p
sentia. Itē cuius aduetio sit p filii humilia
tione; poti⁹ dixisse decedit i te. Itē dō dño
legit Job. s. Sup̄ quē videris spūsū descedē
re. Itē spūsū corpali specie descedit i ipz **L**ue. iii. Itē **L**ue. s. q̄n̄ dictu sui; dōs tecū; il
leigeb̄de corpali p̄ntia; ḡ videt supfluere.
Itē de Johāne **L**ue. s. Spūsū sc̄to replebit ex
vtero misis sue; ḡ m̄to foeti⁹ br̄illima v̄go
ergo ista supflua. Item glo. q̄ spūsanc̄ ea
sc̄ficiavit ipsaz; a forde viciorū; sed nihil de
yicijs vel sordibus habuit.

De hoc: et virtus altissimi obumbrabit tibi.

De hoc: et virtus altissimi obumbrabit tibi.
Capitulum. cclxii.

Ost hoc q̄ris de b̄ p̄ d̄. Et h̄c̄ al-
tissimi obumbrabit tibi: xp̄us em̄ dei
h̄c̄ et dei sapientia nō h̄z obumbrare; h̄z
illuminare q̄ sicut d̄ Job. i. Et lux h̄a q̄ illu-
miat omnē hominē: h̄z in summō br̄illimaz
sua m̄ez. Ad id Esec. xlii. Ingressa ē glia-
dñi tēplū et respeluit eā a facie maiestat̄
ei⁹: ḡ br̄illimā xgo nō ē obumbrata h̄z illu-
ta. Itē purgatio ordīas ad illūstatiōe⁹: illū-
tio ad p̄fēctiōe⁹: h̄z i⁹ceptiō p̄ficiēt i⁹ sū-
mo: ḡ illūstāb̄ i⁹ sumo. Ad hec soluēda
dicit⁹ sp̄us timor ist̄ p̄ficiēt: sc̄ie: forti-
tis: dñi: itellet⁹: sapientie: et sp̄us i⁹crea-
tus: purgās: illuminās: iſlāmās: p̄ficiēs: ista
biles: p̄ficiās: fecūdās: supuēt̄: i⁹ subito
veniet: sup id q̄d mō ē veniet: de supno ve-
niet: pl⁹ oib⁹ veniet: p̄ter solitu⁹ veniet: sup
merita ē q̄veniet pl⁹ q̄ veniet q̄ yēc̄ rege-
sc̄t sup nāsyemēt̄ q̄ nūc̄ recedet: in sumo
veniet: ad sumū actū veniet: sup dēs ē q̄ se-
cū yēc̄ fūt̄ dei: et h̄c̄ altissimi obumbrabit
tibi somnit̄ extīguēdo: h̄ tribulationē pregē-
do: de carne tuam br̄aculū facēdo: illū mo-
dū tibi soli notificādo: luce tuā i⁹ se abscōde-
do: luce tuā mūndo nō pādēto p̄fator⁹ refri-
geriū te faciēdo: h̄ estū p̄cupiſcēte te oppo-
nēdo: luce corporalī p̄spēritā tibi subtrahē-
do: vita tuā cū xpo i⁹ deo abscōdebo. Unde
Ber. Nō dubitat̄ s̄ modū regrit̄ et ordinē.
Nō ei q̄ris an fieri istud: h̄z quo fieri istud, t̄c̄.
Et dixit angel⁹ ei⁹: Sp̄us t̄ supueniet i⁹ te.
Nūq̄d potuit repleri ḡra sp̄us t̄ needū b̄fe
sp̄n cū ipse sit dator ḡfa. Si aut̄ sp̄us t̄
ta in ea erat: quō tanq̄ adhuc novenerit su-
perēctūr̄ repromittit⁹. An forte iō nō dixit
kimp̄l̄ venier i⁹ te: h̄z addit⁹ sup: q̄d p̄i⁹ i⁹
ea fuit p̄ multā ḡra: h̄z nūc̄ lūpūre nūcīa
tur: p̄p̄ abūdātiōs ḡfe plēnitūdīnē quā cf
fūst̄ ē sup illā: si aliqd ampli⁹ capē p̄t quō
fuisse ḡfa plēna st̄lligēdā ē. At nō cū iam
plēna fūr̄ illū ampli⁹ quo capē potar̄. An
prior̄ q̄dē ḡra t̄m̄ repleuerat mentē: sequēs
h̄o ventrē d̄z p̄fundere: q̄ten⁹: s̄ plēnitudo
dūtāt̄ q̄ ante i⁹ illā sic in mūlē sc̄oz sp̄ualit̄
et sic in nullo sc̄oz corporalī in ipsa abūdāre i⁹
cipiat. At nāc̄ sp̄us t̄c̄. Qui p̄t capē
cipiat. Quis em̄ forātis excepta illā que
hee sola in se felicissime meruit expiri intel-
lectu capē rōne discernere possit. qui⁹ sp̄en-
do ille i⁹accessibilis ḡgīneis se i⁹studerit vi-

scrib̄: et vt illa q̄d i⁹accessibile ē accederet
ad se ferre potuisset de porciūcula eiusdem
corpis cui se p̄oia aia mediāt̄ cōtēp̄erauit
reliq̄ massē br̄umbraculū fecerit. Et sorte p̄p̄
h̄ magis dictiū ē. Obumbrabit tibi: q̄d nūmīrū
in factō erat: et q̄: sola p̄ se trinitas in sola t̄
cū sola ḡgīne voluit opari: soli datū ē noslē
cū soli datū est expiri. Dic̄t̄ ḡ. Sp̄us t̄c̄
t̄c̄: q̄ p̄t̄ potētia sua fecidab̄ te: et h̄c̄ al-
tissimi abūdābit tibi: h̄ est illi modū q̄ de
sp̄u sc̄o p̄cipie: et dei h̄c̄ et dei sapientia xp̄us
sic in suo sacratissimo p̄filo obumbrabit corē
get: et obumbrabit q̄ten⁹: q̄ t̄m̄ not̄ ē p̄i not̄
b̄bēat̄ t̄ tibi. Ac si angelus rīdeat ḡgīni.
Quid a me q̄ris qđ in te met expiris. Sc̄i
es sc̄ies et felicit̄ sc̄ies h̄z illo doctore q̄ t̄ au-
ctore. Ego aut̄ missus sum nūcarev̄ginalē
oceptui: nō creare: nec p̄t̄ doceri nisi a dos-
nate: nec p̄t̄ addisci nisi a suscipiēte. Idōq̄
et qđ nāsc̄t̄ ex te sc̄i vocab̄ filius dei: q̄m̄
nō de hoīe: h̄z de sp̄us t̄c̄ p̄cipies: p̄cipies aut̄
utre altissimū: h̄z filiū dei. Ideoq̄ t̄ qđ na-
sc̄t̄ nō solū de fini p̄fis i⁹ vētu mūi vēnes
obumbrabit tibi: h̄z etiā id de tua carne socias-
bit tibi. Ex hoc iā vocab̄ filiū dei: quēadā
modū is q̄ a p̄e est an sc̄la genit⁹: itūs q̄z
amodo reputab̄ filiū. Sic aut̄ et qđ natūr̄
ē et ipso erit tuus t̄ qđ ex te nāsc̄t̄ ei⁹ erit:
vt t̄i nō sine duo filiū h̄z vñ⁹ v̄trūq̄ filius
erit. Et lic⁹ aliud q̄des ex te aliud ex illo sit:
h̄ā nō cuiusq̄ suis h̄z vñ⁹ v̄trūq̄ erit filiū.
Ideoq̄ qđ nāsc̄t̄ ex te filiū dei vocab̄.
De eo: qđ enim nāsc̄t̄ sanctus voca-
bitur filius dei. Cap. cclxii.

Osthec̄ q̄ris. De b̄ qđ seq̄t̄. Qđ
p̄ nāsc̄t̄ ex te sc̄i vocab̄ filiū dei:
Cū em̄ nō nā nāsc̄t̄ h̄z p̄sona: vide
tur q̄ debūt̄ dixisse. Qui ex te nāsc̄t̄,
Itevidet̄ etiā hoc incōgruū filiū est sanctū.
Ite filiū dei ē cōe mūlē. Qđ bñ̄ soluit Ber.
Quid em̄ ita kimp̄l̄ sc̄iūt̄ et absq̄ additas
mēto. Redo q̄ nō hūt̄ quo p̄p̄ digne nos
mīaret illud extīmū: illud magnificū: t̄ res
uerendū: qđ de purissima ḡgīne carne: cū
fua aia: vñtico p̄fis erat vñtendū. Si dices
ret caro sc̄a: vel sc̄us h̄o: sc̄is ifans: vel q̄dli-
bet tale ponet̄ parū videret̄ dixisse: posuit̄
q̄ indefinitū sc̄iūt̄: q̄d illud sit: qđ vñgo
genuit sanctū p̄culdubio: t̄ singularit̄ sc̄iūt̄
fuit: per sp̄us sanctificationem.

De hoc: Ecce Elisabeth cognata tua.
Capitulum. cclxiii.

De respōsiōe ḥgī. fiat mīhī bīm. ver. tu. LXXVIII

Post hec q̄ ris de hoc qđ dicis. Ecce nūc saluatoris nūc p̄cursoris edoceſ adiuſus: rēnū t̄ps: t̄ ordinē tenens ipsa melius postmodū ſcriptoribus t̄ predicatorib⁹ euā gelij reſeraret veritatē: que plene de oībus a principio celitus fuerat iſtructa mysterijs. Uel ideo vt audies cognata vetus aſtūtū et cognata tua t̄c. Cōtratalia glo. Non q̄ſi incredulā horat ad fidicis credēti q̄ audieſ rat ampliora replicat miracula: vt que deū erat paritura: p̄curſoē q̄z de annū sterili naſitū cognosceret. Itē ſi aliud ē exemplū p̄missiſ hoc nō videt file iſti. Quonam enī p̄ baret hoc p̄pōlitū vel q̄ etiā coſequentiā ſi vetus de vetus cocepit hoīem: ḡ ḥgo ſine viro occipit t̄ partit dei t̄ hoīem. Itē id poſſet eā incredēdo potius impideſe cum non duceret in ſuum ſimile.

C De hoc: non erit imposſibile apud deū omne verbū. *Lap. cclxv.*

Post hec q̄ris de hoc qđ diē. Nō erit imposſibile apud deū oſie ḥbū. Et viſtū defiſ ſalfum: q̄ deū nō eſſe ē veſtū: t̄ tamen nō eſt poſſible apud deū.

C De reſponſione virginis: fiat mihi bīm verbū tuū. *Lap. cclxvi.*

Item de vltimo q̄ dicit. Fiat mihi bīm ḥbū tuū. Quare dicit tuū cum nō ſit ſuū h̄z dei fuerit ḥbū. *Ad b*

Dicim⁹ q̄ bīm Ber. q̄tuor decauſis b̄ induſtū cocepit Elisabeth. Dicim⁹ enī ſc. Quid fuit neceſſe etiā h̄uī ſterili ḥgini nūciare coceptū? ſunq̄ forte adhuc dubiā t̄ increduſia oraculo: recētiori voluit p̄firmare miraculo: Abiſt. Legit zacharie increduſitā ſe ab h̄ angelo fuſile caſtigatā: mariā autē in alio rephenſas nō legiū? q̄ ſi poti⁹ fidei ipſi⁹ Elisabeth p̄pheteante laudatā cognouim⁹. Brā inq̄t Elisabeth q̄ credidisti. ſed ideo ſterili cognate cocepit ḥgini nūciatī: ut dū miraculū miraculo addit⁹: gaudiuſ gauſtio cumuleſ. Doro neceſſe erat in modico leticie t̄ amoris iſlāmari incedio: q̄ filii paſterne dilectiōis cū gaudio ſpūſſeti mox fuit coceptura. Neq̄ enī nī ſi deuotissimo atq̄ hylarissimo corde tāta ſe capte poterat dilectiōis t̄ alacritatis affluētia. Uel ideo cocepit Elisabeth nūciat marie: q̄ pfecto de cebat: vt ḥbū mox diuulganduz: puz ſciret virgo per angelū: q̄ audiret ab hoīe ne maer vitū dei a cōſilijs filii videreſ ammotaſi eoꝝ que in terris tā ppe gererent remaſſiſt ignara. Uel ideo poti⁹ nūciat ut dū

nūc ſaluatoris nūc p̄cursoris edoceſ adiuſus: rēnū t̄ps: t̄ ordinē tenens ipsa melius postmodū ſcriptoribus t̄ predicatorib⁹ euā gelij reſeraret veritatē: que plene de oībus a principio celitus fuerat iſtructa mysterijs. Uel ideo vt audies cognata vetus aſtūtū et cognata tua t̄c. Cōtratalia glo. Non q̄ſi incredulā horat ad fidicis credēti q̄ audieſ rat ampliora replicat miracula: vt que deū erat paritura: p̄curſoē q̄z de annū sterili naſitū cognosceret. Itē ſi aliud ē exemplū p̄missiſ hoc nō videt file iſti. Quonam enī p̄ baret hoc p̄pōlitū vel q̄ etiā coſequentiā ſi vetus de vetus cocepit hoīem: ḡ ḥgo ſine viro occipit t̄ partit dei t̄ hoīem. Itē id poſſet eā incredēdo potius impideſe cum non duceret in ſuum ſimile.

C Excellētissimi t̄ ſctiſſimi viri dñi Alberi magni epiſ Ratiſponensis: ordinis predicatorum in euāgelio: Milis est Gabriel angelus. aureu t̄ deuotissimum opus feliciter explicit. Diligentissime emendatum: t̄ imprefſus Zugdu. per magiſtru Johanne Eleyn. anno ſalutis noſtre. Mil. ccccciiij. vſ. itaſ. Alay.

a b c d e f g h i omes ſunt quaterni: ſed A et I ſunt terci, :

